KAWA
KONGRE
BELGELERİ

Ekim-1992

KAWA
KONGRE
BELGELERİ

Ekim-1992

SUNUŞ

SUNUŞ

KAWA'nın Savaş Ve Parti İnşa Kongresi Ekim 1992 yılında Kürdistan'da yapıldı. Elinizdeki Kongre belgeleri; Savaş Ve Parti İnşa Kongresinin, siyasi tartışmalar bölümünde ele alınan ve sonuçlandırılan belgelerdir. Kongre, siyasi ve örgütsel sorunların tartışıldığı iki bölüm veya iki aşamalı oldu. Kongre 14 gün boyunca 26 gündem maddesini alt başlıklarıyla birlikte tartıştı, 64 karar, sayısız tez ve öneri tartışıp sonuçlandırdı.

Kongre belgeleri iki cilt halinde yayınlanacaktır. Birinci cilt içinde yer alması gereken Güney ve Doğu Kürdistan raporu, Soranice ve Arap harfleriyle hazırlandığı ve Türkçe çevirisi geciktiği için ikinci cilde konacaktır. Bunun dışında, MK'sinin Kongreye sunduğu ve bu cilte konmayan raporunun ikinci bölümü, örgüt birimlerinin kongreye sunduğu raporları, Kongrenin ikinci bölümüne ait belgeler, karar ve öneriler, örgütsel sorunlara ilişkin kararlar ikinci ciltte yer alacaktır. Ayrıca tutanakların da önemli bölümleri yayınlanarak kamuoyuna sunulacaktır. Böylece Savaş Ve Parti İnşa Kongresi bir bütün olarak kamuoyuna sunulmuş olacaktır. Elinizdeki belgeler bu anlamıyla Kongredeki tartışma atmosferinin bir kısmını yansıtmaktadır. Belgeler hazırlık komisyonu tarafından Kongreye sunulmuş, üzerinde tartışılmış, hata ve eksiklikleri tespit edilmiş ve KAWA'nın genel eğilimini yansıttığı Kongrece tespit edilerek onaylanmıştır. Bu haliyle yazılar KAWA'nın resmi görüşü niteliğindedir. Ancak yazıların, ilgili konuları bütün yönleriyle açıklığa kavuşturduğu ve eksiksiz olduğu söylenemez. Bu anlamıyla, eksiksiz bir araştırma-inceleme yazısı olmaktan çok, bir perspektif ve eğilim belirleme niteliğindedir.

Kongre, KAWA'nın kuruluşundan bugüne kadar sürdürdüğü siyasi hattı onayladı. Dünyada ve Kürdistan'daki son gelişmeleri de gözönünde tutarak yeni görevler ve yeni perspektifler belirledi. Bu KAWA'nın M-L çizgisinin değiştiği anlamına gelmiyor, aksine eski çizgisinin eksikliklerini giderme ve değişen verilere uyarlama anlamına geliyor. Savaş Ve Parti İnşa Kongresi bir anlamıyla KAWA tarihinde önemli bir aşamadır.

Savaş ve Parti İnşa Kongresi sadece KAWA için değil, aynı zamanda KUKM açısından da önemlidir. Kongrenin önemi sadece aldığı kararlardan ileri gelmiyor. Kongre önemli ve doğru kararların yanında, 1978'den bu yana KAWA'dan ayrılan grup ve kişileri bir zeminde toplayarak birliği pekiştir-

di, sadece bu da değil, bütün Kürdistan'lı sosyalistlerin birliği için bir zemin yarattı. Sosyalist güçlere yeni bir atılım gücü ve imkanı sundu. Kürdistan'ın dört parçasındaki sosyalist güçlerin merkezileşmesini sağladı, ulusal devrimci güçlerin, KUKM içindeki yerini ve mevzilerini sağlamlaştırdı, birlik, cephe, parti konusunda KAWA'ya tarihi bir misyon ve rol verdi. Kongre radikal devrimci güçlerin birliği açısından da önemli adımlar attı.

Kongre iki görevi öncelikle öne çıkardı. Birincisi; mücadelenin, siyasal ve örgütlenme alanında olduğu gibi, askeri alanda da atılım yapma, Ulusal Kurtuluş savaşına yeni bir güç ve yeni bir ivme kazandırma ve radikal devrimci güçlerin birliğini sağlama görevi, ikincisi; Kürdistanlı sosyalistlerin parti zemininde birliğinin sağlanması görevi. Bu iki görevin önümüzdeki kısa dönem için öne çıkarılması ve çalışmaların merkezine konması nedeniyle kongre kendisini Savaş Ve Parti İnşa Kongresi olarak adlandırmıştır.

Kongrenin aldığı kararlar, tez ve öneriler bir liste halinde sunulmuştur. Listede de yer alan kararlar, komisyonlar tarafından ilgili gündem maddesinde kongreye sunulmuş, kongre de gündem maddesi ile ilgili genel tartışmaların ardından sunulan karar taslaklarını tek tek tartışıp sonuçlandırmış, elinizdeki şekliyle oylanıp kabul edilmiştir. Bu nedenle her madde geniş bir tartışmanın çok özlü bir ifadesidir.

KAWA Kongresi, KAWA tarihinde ve KUKM'sinde bir aşama yaratmış, ulusal kurtuluş mücadelesinde sosyalizm bayrağını yükseltmiş, burjuvazinin sosyalizme yönelik uluslararası saldırısına karşı kendi saflarından güçlü bir sosyalist barikat oluşturmuştur.

Aralık 1992

K. ADAR

KAWA SAVAŞ VE PARTİ İNŞA KONGRESİ GÜNDEMİ

KAWA SAVAŞ VE PARTİ İNŞA KONGRESİ GÜNDEMİ

BİRİNCİ BÖLÜM
(Gündem- Kongre tüzük taslağının tartışılması)

Gündem 1: Uluslararası Durum

a) Uluslararası Durum, Orta Doğu ve Kürdistan -Orta Doğu ve Küdistan Devrimi (Yazılı metin)
b) ABD ve Kürdistan İlişkileri
c) BDT, AET ve Kürdistan İlişkileri
d) Yeni Dünya Düzeni ve Dünyadaki Devrimci Gelişmeler

Gündem 2: Sosyalizmin Sorunları

a) Ütopik sosyalizmden bilimsel sosyalizme (Yazılı metin)
b) Uluslararası komünist hareketin durumu ve enternasyonal
c) AEP sorunu
d) Mao ve Çin sorunu

Gündem 3: Ulusal Sorun

a) Ulusal Sorun (Yazılı metin)
b) Ulusal Kurtuluş Hareketine Genel Bir Bakış (Yazılı metin)
c) Devrimin Kapılarını Milliyetçiliğe Kapatalım (Yazılı metin)
d) Kürdistan'da azınlıklar sorunu
e) Ermenistan sorunu ve Kürt-Ermeni ilişkileri

Gündem 4: Kürdistan'da Bugünkü Durum

Devrimimizin Evrildiği Koordinatlar ve görevlerimiz (Yazılı metin)

Gündem 5: Sosyo-Ekonomik Yapı

a) Sosyal yapı ve sınıflar
b) Ulusal demokratik devrim ve sınıflar
c) Köylülük, feodalizm
d) Küçük burjuvazi, burjuvazi ve devrim

Gündem 6: İttifaklar

a) Blok, Konsey, Cephe Politikamız
b) Siyasi Hareketlerin Değerlendirilmesi
c) Ulusal Birlik ve Demokrasi Politikamız

Gündem 7: Silahlı Mücadele Sorunu

a) Ulusal Halk Hareketi Savaşı (Yazılı metin)
b) Kürdistan Devrimi ve Gerilla Savaşı (Yazılı metin)

Gündem 8: Kadın Sorunu

Kürdistan Devrimi ve Kadın Sorununa Yaklaşım (Yazılı metin)

Gündem 9: Din ve Devrim

a) Kürdistan Devrimi ve Din (Yazılı metin)
b) Alevilik, Yezidilik, Hiristiyanlık vs.

Gündem 10: Kültür ve Edebiyat

a) Kültür Sanat Ve Biz (Yazılı metin)
b) Ulusal Kültürün Merkezileştirilmesi (Basın, yazım, yayın vs.)
c) Dil ve Lehçeler

Gündem 11: Güney Kürdistan'daki Durum (Hükümetin Durumu)

Gündem 12: Doğu Kürdistan Ve Güney-Batı Kürdistan

Gündem 13) Ezen Ulus soluna yaklaşım

Gündem 14: Legal Çalışma Anlayışı

a) Legal Parti
b) Demokratik Kitle Örgütleri, Sendika, Dernek vs.
c) Yayıncılık ve Legal Yayın

Gündem 15: Metropollerde ve Diğer Devletlerdeki Kürt Sorunu (Diplomasi)

Gündem 16: Partileşme ve Sosyalist Güçlerin Birliği

Gündem 17: Faşizm ve Sömürgeci Devletlerin Yapıları

Gündem 18: Gençlik Sorunu

Gündem 19: Program

İKİNCİ BÖLÜM

Gündem 1: Faaliyet Raporları

a- MK Raporu
b- Kuzey Kürdistan Birimi Raporu
c- Güney Kürdistan Birimi Raporu
d- Avrupa Birimi Raporu
e) Çeşitli Komite ve Birey Raporları

Gündem 2: Örgütlenme Sorunları

a) Örgüt ve Örgütlenme Sorunları Üzerine (Yazılı metin)
b) Tüzük:
* İç Hukuk ve Yargılanma Usulü
* Devrimci Adalet

c) KAWA-YPK ayrımı
d) Kadro Politikası
e) Gençlik Örgütlülüğü
f) Kadın Örgütlülüğü
g) Ekonomik Sorunlar
h) Askeri Örgütlenme;
* Kamp Tüzüğü
* Programı
* Eğitimi

ı) Atılım-Çıkış Yapmanın Sorunları
i) Şehit Ailelerinin Sorunları
j) Profesyonelliğin Sorunları
k) Cezaevleri ve Devrimci Tutsakların Sorunları

Gündem 3:

a) İllegal Çalışma Tarzı
b) İllegal Yayıncılık
c) Cezaevi ve Polisteki Devrimci Tavır
d) Kongrenin İsimlendirilmesi

Gündem 4:

a) Güney Kürdistan'da Çalışma Tarzı. Örgütlenme, Program, Tüzük ve Hedefler
b) Doğu ve Güney Batı Kürdistan'da Çalışma Tarzımız

Gündem 5: Çalışma Programı ve Planlama

Gündem 6: Öneri ve Temenniler ve Gelecek Kongrenin Zamanlanması

Gündem 7: Merkez Organların Seçimi

Gündem 8: Kapanış

AÇILIŞ KONUŞMASI

AÇILIŞ KONUŞMASI

DEĞERLİ YOLDAŞLAR!

Hepinizi en içten duygularımızla ve devrimci coşkumuzla selamlıyoruz.

Yüklendiğiniz misyon çok önemli ve ciddidir. Hiç kuşkusuz ki bunun bilincindesiniz. Hareketimizin iradesini belirleme, halkımızın kaderini değiştirme iddiasını taşıyoruz. İddiamıza ve misyonumuza uygun bir atılım içine girmemizin gerektiği, kongremizin buna uygun bir plan ve programı geliştirmesi gerektiği açıktır. 1992 Kongresi, 16 yıllık KAWA tarihinde önemli bir kilometre taşıdır. 16 yıllık emek ve devrimci mirasın üzerinde geleceği inşa edecektir. Bu gelecek, sadece KAWA'nın değil, halkımızında geleceğidir. Bu gelecek; Bağımsızlıktır, Demokrasidir, Sosyalizmdir. Halkımızın kendi geleceği ve kaderini belirlemedir. Ülkesine hakimiyettir, emeğine sahipliktir.

Yoldaşlar!

Kongremiz, biz delegelere önemli görevler yüklemektedir. KAWA'yı, KUKM'nin her alanında aktif ve etkin kılmak, Kürdistan halkının devrimci dinamizmini ortaya çıkarıp düşmana karşı harekete geçirmektir, siyasal alanda, doğruyu yakalayıp inandırıcı kılmak, düşmanı ülkede ve dünyada teşhir ve tecrit etmek en önemli görevlerimizdir. Haklılığa ve doğruya karşı militarizme başvuran düşmana karşı, halkımızı ve davamızı savunacak askeri örgütlenmemizi yaratmaktır. Görev, sadece düşmanı kovmak değil, devrimci yaşamı, hukuku, kültürü, siyaseti, idareyi, ekonomiyi inşa etmektir. Ulusal kurumlar yaratmaktır. Bugünkü şartlar, bu görevlerin yanında, Kürdistan halkının iradesini ortaya çıkaran kurumları, Ulusal Konsey, Ulusal Meclis veya Cepheyi dayatmaktadır. Bugün, birlik sorunu acil bir görev olarak çözüm beklemektedir. Bu bağlamda, başta parti olmak

üzere blok örgütlülüğü ve cephe sorunlarımızı, uluslararası devrimci ve demokrat güçlerle birlik ve dayanışmayı tartışacağız. Siyasal ve örgütsel sorunlarımızı tartışacağız.

Yoldaşlar!

Özgül durumumuzu, hata ve zaaflarımızı da tartışacağız, eleştireceğiz, özeleştiri vereceğiz. Bunları yaparken, değerlerimizi zedelemiyeceğiz. İnkarcı olmıyacağız, emeğe saygısız olmıyacağız. Kazanımlarımızı, değerlerimizi koruyacağız, birliğimizi pekiştireceğiz, kırıcı değil yapıcı olacağız, subjektif değil objektif olacağız. Hiç şüphesiz bütün delege yoldaşlar bunun bilincindedir. Ama yine de yukardaki sözlerin altını çizmemi anlayışla karşılıyacağınızı umuyorum.

Başta şehitlerimiz olmak üzere KAWA'nın kurucularına, yöneticilerine, kadrolarına, taraftarlarına ve emeği geçen herkese şükran duygularımızı sunar, kongremizin devrimci bir coşku içinde geçmesini ve başarılı olmasını dileyerek, hepinizi selamlarım.

Zafer Kürdistan halkınındır !

Geçici Divan Başkanı

SAVAŞ VE PARTİ İNŞA KONGRESİNİN TEZ, KARAR VE ÖNERİLERİ

SAVAŞ VE PARTİ İNŞA KONGRESİNİN TEZ, KARAR VE ÖNERİLERİ

1. ULUSLARARASI DURUM GÜNDEM MADDESİNDE TARTIŞILAN TEZLER

* SB'nin dağılmasıyla emperyalist dünya yeni bir saflaşma sürecine girdi. İki kutuplu dünya yerini üç kutuplu dünyaya bıraktı.

* SB dağılmasıyla barış ömrünü kısa bir müddet daha uzattı, ama emperyalist savaş tehlikesi ortadan kalkmadı.

* Yeni dünya düzeni, dünyadaki gerici statükoya istikrar kazandırma düzenidir.

* Üçüncü dünya, bloksuzlar veya Güney olarak adlandırılan ülkelerin emperyalizm ile olan çelişkilerinin, sınıf mücadelesi perspektifini karartmayan bir tarzda ele alınması gerekir.

* Kapitalizm, sosyalizm karşısında geçici mevziler kazanmıştır.

* Körfez savaşı, yeni dünya düzeni önündeki engelleri kaldırma savaşıdır.

* Körfez savaşı ile Kürdistan karşısındaki karşı-devrimci ittifaklar ve koalisyon bozuldu.

* Emperyalistler, İsrail, Türk, Arap, Fars egemen sınıfları, Orta-Doğu karşı-devrimci cephesini, Kürdistan, Filistin ulusal kurtuluş hareketi, Türk, Fars, Arap, İsrail yurtsever devrimci güçleri devrim cephesini oluşturuyorlar.

* Kürdistan devrimi, bölge halklarının devrimi ile karşılıklı ilişki ve etkileşim içindedir.

* Çekiç güç, emperyalist ordular, "Kürtleri korumak" için Irak'a savaş açmadı, Kuveyt ve Türkiye'de konumlanmadı, Irak BAAS rejimi ile hesaplaş-

mak için konumlanmıştır. KUKH bu hesaplaşmada taraf değil, her iki tarafta karşı-devrimcidir, her iki tarafa da karşıdır. Çekiç Güç, emperyalist ordular sömürgeci ordularla birlikte ülkemizden kayıtsız şartsız çıkmalıdırlar.

* Ulusal Kurtuluş devrimleri geçici ve taktiksel olarak emperylalistlerle ilişkiye girebilirler. Örneğin: NEP, Habeşistan vb.

Öneriler

1- Doğu Avrupa'daki Kafkasya ve Balkanlardaki son ulusal hareketler incelenmelidir.

2- SSCB'deki ulusal sorunun çözümsüzlüğünde Lenin ve Stalin'in etkileri incelenmelidir.

3- "Orta-Doğu Devrimi ve Kürdistan" adlı yazı, hareketin genel eğilimini yansıttığı, sözkonusu yazılı tutanaklar ve kasetler gözönünde tutularak gündemin birinci maddesi ile ilgili "uluslararası durum" üzerine bir yazı hazırlanmalıdır.

2. GÜNDEM MADDESİ: SOSYALİZMİN SORUNLARI

Tartışmalar sonucu kabul edilen tez, karar ve öneriler:

1- Uluslararası Komünist Hareket büyük bir dağınıklık içerisinde ve önderliksizdir.

2- Sosyalizmin zayıflaması ile birlikte dini akımlar gelişmiş, milliyetçilik boyutlanmış, açık anti-komünist bir karekter almış ve gericileşmiştir.

3- Kapitalizm ile sosyalist sistem arasındaki çelişki kadük olmuştur.

4- Çağımızın geriye kalan diğer üç temel çelişkisi hala varlığını koruyor. Bunlardan emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişki baş çelişkidir.

5- Tek ülkede sosyalizm gerçekleşemez tezi yanlıştır.

6- Tek parti olayı mutlak değildir. Bu olay güçler dengesine ve çeşitli partilerin devrimde aldıkları konuma bağlıdır. Bu partilerin varlığı ya da yokluğu proletarya diktasının uygulanması önünde engel değildir.

7- Parti ve devlet aynılaştırılamaz.

* Parti diktatörlüğü proletarya diktatörlüğü olarak kabul edilemez.

* Stalin döneminde, partinin bürokratların eline geçmesine karşı önlem alınamadı.

* Sosyalist sistemde kitleler, iktidar üzerinde doğrudan karar ve söz sahibi olmalıdır.

* Sosyalizmde kitleler, vekillerini herzaman seçme ve geri çekme haklarına sahip olmalıdır. Bu hak kullanılamamıştır.

8- Sosyalist ülkelerin, dünyadaki gelişmeleri salt kendi devlet çıkarları açısından yorumlamaları doğru değildir. Her şart altında parçanın bütüne feda edilmesi savunulamaz.

9- İkinci Dünya savaşında binlerce komünistin ve işçinin katledilmesi ayrıca ekonomik tahribatlar geriye dönüşü hızlandırmıştır.

10- SB geri bir ekonomik yapıya sahip olması sosyalist inşayı sancılı kılmıştır.

11- Partide demokrasi uygulanmalıdır.

12- Sovyetler, Rusya özgülünde ortaya çıkmış proletarya diktasının özgül bir biçimidir.

KARAR

1- Yukardaki tezler gözönünde tutularak, "Ütopik sosyalizmden bilimsel sosyalizme" adlı yazının, hareketin genel eğilimini yansıttığı kabul edilmiştir.

2- Stalin hatalarına rağmen Marksist-Leninistir.

3- Merkez Komitesinin denetiminde bir komisyon kurulmalı, sosyalizmin sorunlarını, SSCB'de, AEP ve Mao Zedung konusunda tartışma noktalarının açığa çıkarılması kabul edildi.

3. GÜNDEM MADDESİ: ULUSAL SORUN

Gündem maddesinin tartışılması sonucu kabul edilen tez, karar ve öneriler:

* Lenin ve Stalin'in ulusal sorun konusundaki tezlerinin doğru olduğu, ancak 1917 Ekim devrimi ile ulusal sorunun kazandığı yeni evre ve yeni özellikler, sosyalist sistemin ortadan kalkmasıyla değiştiği ve günümüzde ulusal sorunun yeni bir evreye girdiği ve yeni özellikler kazandığı açıktır.

KARAR

4- *"Ulusal Sorun"* başlığı altındaki yazının hareketin genel eğilimini yansıttığı, genişletilmesi, olgunlaştırılması için MK'nin görevlendirilmesi kabul edildi.

5- *Ulusal Kurtuluş Hareketi Tarihine Bir Bakış"* adlı yazının değiştirilmesi için komisyona havale edilmesi kabul edildi.

6- "Devrim Kapılarını Milliyetçiliğe Kapatalım" adlı yazının hareketin eğilimi olarak kabul edilmesi, yapılan öneriler doğrultusunda eksikliklerin giderilmesi kabul edildi.

AZINLIKLAR SORUNU

* Bugün Kürdistan'da yaşayan azınlıklar, Asuriler, Azeriler, Ermeniler, Araplar, Türkler, Farslar, Türkmenler vb. ulusal azınlıklar, kendi özgür iradelerini ortaya çıkartmak için örgütlenmeli ve sömürgecilere karşı Kürt'lerle birlikte savaşmalı ve Kürt'lerle birlikte devlet kurmalı ve kendi statülerini bu mücadele içinde kendileri belirlemelidir.

KARAR

7- KAWA, hareketi yanlızca Kürdistan'da yaşayan Kürt kökenli devrimci ve komünistlerin örgütü değildir. Aynı zamanda Kürdistan'da yaşayan azınlıklara mensup devrimcilerin de hareketidir.

8- KAWA, tarihteki Ermeni soykırımını tarihi bir haksızlık olarak görür, mahkum eder ve tarihteki kara bir leke olarak görür.

9- KAWA, kendi ülkelerinden koparılan azınlık halkına mensup insanların geriye dönüş istemlerini gözönünde tutar, onlara kolaylık sağlar, yerleşmeleri için toprak verir.

10- KAWA, azınlık devrimcilerinin şehitlerini anar ve anısını yaşatır.

11- KAWA, azınlıkların tarihine ve kültürüne ilişkin araştırma ve incele-

meleri teşvik eder.

12- Azınlıkların özerk örgütlenme hakkını savunur, bu hakkın kullanılması önünde engel çıkarmaz.

13- KAWA, tarihte Batı Ermenistan olarak bilinen topraklar üzerindeki Ermeni milliyetçilerinin, ikinci bir tarihi haksızlığa yol açacak olan toprakların boşaltılarak Ermenistan'a devri istemlerini reddeder. Kürdistan, Kürdistan'da yaşayan her milliyetten insanın yurdudur.

14- Azınlıklar Kürtçenin yanında kendi dillerini de resmi dil olarak kullanabilir, kendi etnik kimliklerini ve kültürlerini korur ve geliştirirler.

15- Kürdistan'daki tüm yerleşim birimleri tarihteki gerçek adları ile isimlendirilecek, azınlıkların yerleşim birimleri de kendi adları ile anılacak ve isimlendirilecektir.

16- KAWA, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine karşı düşmanın üzerinde oynayabileceği azınlıklara özgü bir politika geliştirilmelidir.

17- Güney Kürdistan'da zor alımı sonucu Kürt'lerden alınıp, Arap'lara verilen topraklar, eski sahiplerine iade edilmeli, kalmak isteyen Arap'lara yeni yerleşim verilmelidir.

18- BAAS'ın Arap'laştırma politikası sonucu zorla Kürdistan'a yerleştirdiği Arap'lar, Kürdistan'da kalmak isterlerse, zarar ve ziyanlar Bağdat hükümetince karşılanmalı, Kürdistan hükümeti bu ansanlara kolaylık tanımalı, vatandaşlık hakkı vermelidir.

Feyli Kürtlerinin yurtlarına dönmesi için Bağdat hükümetine baskı yapılmalı, mal ve mülkleri geri verilmeli, Kürdistan'da kalmak isteyenlerin zarar ve ziyanları Bağdat hükümetince karşılanmalıdır.

4. GÜNDEM MADDESİ: KÜRDİSTAN'DA BUGÜNKÜ DURUM

KARAR

19- "Devrimimizin Evrildiği Koordinatlar ve Görevlerimiz" adlı yazının hareketin eğilimini yansıttığı kabul edildi.

5. GÜNDEM MADDESİ: SOSYO EKONOMİK YAPI

* Kongre delegelerinin çoğunluğu, Kürdistan'da yarı-feodal ilişkileri

de bünyesinde barındıran ticari kapitalizmin hakim olduğu görüşündedir. Ancak konunun araştırılması ve sonuca vardırılması kanısındadır.

KARAR

20- Sosyo-ekonomik yapı konusunda kesin bir yargıya varmak için konunun araştırılması görevinin MK'ne verilmesi kabul edildi.

6. GÜNDEM MADDESİ: İTTİFAKLAR

Birçok tez ve öneri tartışıldı.

KARAR

21- Devrimci hareketimiz KAWA'nın teorik planda bugüne kadar savunduğu ve uygulamaya çalıştığı Cephe ve Ulusal Kongre-Konsey anlayışı doğrudur. Ancak bu cephe anlayışımızı ülkemizin dört parçasında somutlaştırıp netleştirilmesi gerekir.

Sorunun Kuzey boyutunda, cephenin günümüzde gerçekleştirilme koşulları aşağıdaki nedenlerden dolayı yoktur.

1- Cephe oluşturulacak siyasal güçler arasında bir dengesizlik sözkonusudur.

2- Devrimden çıkarı olan sınıfların siyasal temsilcilerinin netleşmeleri ve mücadele içinde bir güç olarak kendilerini ifade edememeleri.

3- Ulusalcı güçlerin demokratik bir birlik ve dayanışma geleneğine sahip olmamaları.

4- Sömürgeci devletlerle sürdürülen ilişkilerin cephenin oluşturulmasında engellik teşkil etmesi.

22- Savaş için birlik: Önümüzdeki kısa dönem içinde ittifaklar ve birlik olayında üzerinde yoğunlaşmamız gereken nokta, yeni devrimci, demokratik bir savaş odağı etrafında yaratılacak bir birliktir. Yeni bir demokratik savaş odağını yaratmak isteyen tüm yurtsever, demokratik, sosyalist güçler bu birliği oluşturur.

23- KAWA, Kürdistan çapında M-L bir parti yaratma hedefi doğrultusunda, Güney Kürdistan'da Kürdistan Emekçiler Partisi, Doğu Kürdistan'da Kome-

laye Yeksanê Kurdistan (Kürdistan Eşitlik Partisi) ve tüm parçalarda diğer yakın güç ve gruplarla görüşmelere girişmeli ve çalışmalar yapmalı.

24- PKK, eklektizmiyle, pragmatizmiyle devrimciliğiyle küçük burjuva köylü bir harekettir. Anti-demokratiktir, anti-birlikçidir. Bu yapısı ile halka ve devrime zarar veren yönleri ile birlikte KUKM'sine büyük değerler ve kazanımlar da katmıştır. Sömürgeci devletlerle girdiği ilişkiler KUKM'sine zarar vermiştir. Bütün olumsuzluklarına rağmen PKK ulusal kurtuluş cephesi içinde yer alması gereken yurtsever bir güçtür.

25- Kongereye sunulan *"Devrimimizin Evrildiği Koordinatlar ve Görevlerimiz"* adlı yazının hareketin eğilimini yansıttığı kabul edildi.

7. GÜNDEM MADDESİ: SİLAHLI MÜCADELE SORUNU

Gündem maddesi ile ilgili tartışma sonucu kabul edilen öneri ve kararlar:

* Askeri hedefler belirlenmelidir.

* Koruculara karşı tavır belirlenmelidir.

* Halka karşı tavır ve halkı savaşa katma yöntemleri üzerinde durulmalı.

* Kitle eylemliliği, silahsız serhildanlar, boykot, grev, seçimler, iktisadi yaptırım, sömürgeci ve işbirlikçilerin (ajan ve korucu)tecriti, askere gitmemeyi, vergi vermemeyi özendirme, göç protestosu, ... seçenek haline getirerek gerçekleştirilmeli.

* Askeri ve siyasi eğitim programı oluşturulmalıdır.

* Savaşın yükünün Türkiye halkıyla paylaşılması ve eylemliliğin Türkiye'ye yayılması.

* Savaş sanatı, taktik ve strateji, dünya devrim savaşlarının tecrübesi özellikle Kürdistan genelindeki ulusal kurtuluş savaşlarının tecrübeleri, İRA, ETA tecrübeleri kadrolara aktarılmalıdır.

* Ucuz ve basit savaş taktiği ile metropollerde ve K.Kürdistan şehirlerinde ilk altı ayda eylemlilikler gerçekleştirilmeli, ikinci adım, kırsal alan tesbiti, donanım ve lojistik hazırlık, siyasal ve örgütsel çalışmalar yapılmalı, üs bölgeleri tesbit edilmeli, baharda gerilla eylemliliklerine başlanmalıdır.

* Savaşmak isteyen her grup ve kişiyi bir araya getirecek siyasi ve askeri platform hazırlanmalıdır.

* Örgüt savaşa göre yeniden örgütlenmelidir. Legal olan kadroların tedbiri alınmalıdır.

* Askeri ve siyasi örgütlenmeler birbirine karıştırılmamalıdır.

* PKK ile çatışmadan mümkün olduğu kadar kaçınılmalıdır.

* Haber alma, eşgüdüm ve koordinasyon komiteleri oluşturulmalıdır, lojistik destek birlikleri kurulmalıdır.

* Enformasyon ağı oluşturulmalıdır.

* Kürdistan hükümetiyle dostane ilişkiler kurulmalıdır ve destekleri alınmalıdır.

KARAR

26- Kongre savaş kararı alır.

27- Mücadele biçimleri, taktikleri dört parçada ayrı ayrı incelenip belirlenmelidir.

28- Askeri konsey oluşturulmalıdır.

a) MK'ne bağlı çalışmalı,

b) Tüzük ve programı çıkarılmalı,

c) Dört parçayı kapsamalı,

d) Askeri konseye bağlı askeri birlikler oluşturulmalı.

29- Kırda ve şehirde direniş ve halk komiteleri kurulmalıdır. Halk Savunma Birlikleri oluşturulmalıdır.

30- Savaş bütçesi oluşturulmalıdır.

31- Hareketimizin savaş stratejisi halk savaşıdır.

32- *"Kürdistan Devrimi ve Gerilla Savaşı"* adlı yazı ile *"Devrimimizin Evrildiği Koordinatlar ve Görevlerimiz"* adlı yazının savaş stratejisi ile ilgili bölümü hareketimizin eğilimini yansıttığı kararlaştırıldı.

8. GÜNDEM MADDESİ: KADIN SORUNU

* Hareketimiz örgütlenme, yönetim ve kadro politikasında kadın-erkek ayrımı yapmaz.

* Devlet, örgüt ya da partinin demokratlığı kadın haklarına karşı tavrı ile ölçülür.

* Hareketimiz programsal olarak bağımsız-birleşik kadın hareketinin yaratılmasını benimser. Bu çalışmayı geleceğe ertelenemez bir görev olarak bilince çıkarır.

* Hareketimizin başta kadın kadroları olmak üzere ülkede ve ülke dışında legal ve illegal kadın medyası yaratır. Bu faaliyet örgüt ya da partiler tekelinde değil, farklı eğilimlere açıktır.

* Örgüt içinde kadın sorununda eğitim programı çıkarır.

* Hareketimiz kadro düzeyinde kadın yoldaşlar çıkarma kampanyası başlatır.

* KAWA, Kürdistan'da başlık parası başta olmak üzere, kadını meta olarak gören her anlayışı ve faaliyeti engellemeye çalışır ve teşhir eder.

* Feminizm özünde burjuva ideolojisi olup, demokratik muhtevalar taşır. Erkek egemen ideolojisine karşı tepki hareketidir. Bu durumu sömürgeciliğe karşı çıkarken, milliyetçiliğe sapmaya benzetir.

* KAWA hareketi, kadro ve taraftarlarında kadına karşı baskıcı medeni ve demokratik olmayan davranışlara tavır alır, müeyyideler uygular.

* Kadının sömürülmesine karşı çıkar ve kendi kaderi üzerinde söz sahibi olmasını ister.

* Kadın-erkek evli yoldaşlar kendi eşine karşı davranışlarını ve ilişkilerini içeren bir raporu MK'ya sunar.

* Bu konferansa neden kadınların (bir kişi hariç) katılmadığı tezlerini sunup kendilerinin temsil haklarını kullanmadıklarını kadın yoldaşlardan oluşan bir komisyon tarafından değerlendirilmesi, ayrıca tek tek raporlarına başvurulması, genel değerlendirmenin iç yayında yayınlanması.

* Örgüt üyesi aile hukukunu tasaruf altına alamaz. Üye aile ilişkisinde medeni haklarını kişisel hukuk nezdinde kullanır.

* Kadının kurtuluşu kadınların kendi omuzlarındadır.Ancak erkeklerin

devrimci demokrat ve kadına omuz verme sorumluluğu vardır.

* KAWA hareketi, Kürdistan'da, metropollerde ve diğer ülkelerde oluşan legal ve illegal kadın örgütlülükleriyle, oluşturduğu kadın komisyonu ya da kadın kadrolar aracılığıyla ilişki kurar, geliştirir ve çalışır.

KARAR

33- *"Kürdistan Devrimi ve Kadın"* adlı yazı hareketin genel eğilimi olarak onaylanarak, genişletilip değerlendirilmek üzere kadın komisyonuna havale edildi.

34- Yurtsever demokrat kadın örgütünün kurulması, hareketimize daha fazla kadro ve taraftarın kazanılması için daha fazla çaba gösterilmesi, hareket içinde kadın sorununda eğitim yapılması gerektiği karar altına alındı.

9. GÜNDEM MADDESİ: DİN VE DEVRİM

Tartışma sonucu kabul edilen karar ve öneriler:

KARAR

35- Din sorununda *"Din ve Devrim"* adlı yazı hareketin genel eğilimi olarak kabul edildi.

* Dünyada ve özellikle ülkemizde bulunan farklı dinler ve mezhepler incelenmeli, toplumsal ve siyasal yaşamda oynadıkları rol ve konumları irdelenmeli, bu konuda hareketimizin somut politikaları tesbit edilmelidir. Bu soruna ilişkin olarak, MK'ne bağlı bir komisyon oluşturulmalıdır.

* Hareketimiz laik tavır içerisinde tüm dinlere, mezheplere yaklaşır, din ve vicdan özgürlüğünü savunur.

* Dinin toplum içindeki yeri ve rolünün önemi ve nazikliği dikkate alınarak, ideolojik mücadele şekillendirilmelidir.

* Kürdistan ulusal kurtuluş devrimi sürecinde gerçekten anti-sömürgeci rol oynayan dini hareketlerle ittifak ve işbirliği, cephe ve eylem birliği politikamız ışığında yapılır.

* Milli azınlıklar sorununda olduğu gibi, dini azınlıklar üzerinde sürdürülen her türlü baskı ve zulüm politikasına karşı mücadele eder.

* Sömürgeci devletlerin halkımız içindeki dini ve mezhepsel farklılıkları istismar ederek halkımızı birbirine kırdırma ve ulusal kurtuluş mücadelemize

darbe politikası somut örnekleriyle teşhir edilmelidir. Hizbi-kontra vb. devlet güdümündeki karşı-devrimci örgütlere karşı somut mücadele çizgisi belirlenmelidir.

10. GÜNDEM MADDESİ: KÜLTÜR-SANAT VE EDEBİYAT

Tartışma sonucu kabul edilen öneri ve kararlar:

* Hareketimiz sömürgecilerin kültürümüz üzerindeki tahakkümüne karşı mücadele eder, kültürümüzdeki olumlu değerlere sahip çıkar.

* Ezen ulus halk kültürüne karşı düşmanlık yapılmasına karşı çıkar.

* Kürdistan'da yaşayan azınlıkların kültürlerine düşmanca davranmaz, onlarla dayanışır ve kültürlerinin yaygınlaşmasına yardımcı olur.

* Ayrım yapmaksızın Kürt dilinin lehçelerini korur, geliştirir.

* Kuzey Kürdistan'da Latin alfabesinin, Güney ve Doğu Kürdistan'da Arap alfabesinin öğrenilmesini teşvik eder.

* Kürt dili, sanat ve edebiyatı, tarihi ve folklorunun geçmişten günümüze uzanan zenginliklerini ortaya çıkartmak için gerekli kurumları oluşturur, teşvik eder.

* Parçalar arasındaki ortak kültür birliklerini yaratmak için çalışır. (Yazarlar, sanatçılar, ressamlar birliği vs.)

* Tüm Kürdistan'ı kapsayacak sosyal ve kültürel yayın organlarını destekler, teşvik eder.

* Hareketimiz, Kürdistan'daki yörelerin özelliklerini dikkate alır ve faaliyetlerinde bu yörelerdeki lehçelerin kullanılmasına özen gösterir.

* Marksist ve dünya edebiyatının klasiklerini Kürtçeye kazandırmaya çalışır.

* Güney Kürdistan'daki durumdan hareketle, TV ve radyo yayını için girişimlerde bulunur.

* Film, fotoğraf, resim, heykel, tiyatro vb. gibi sanatsal çalışmaları teşvik eder.

* Ulusal kültürümüzü diğer uluslara tanıtmak için girişimlerde bulunur.

* Tarihi eserlerin korunması yolunda çaba gösterir.

* Dışımızdaki çeşitli kültürel kurumların çalışmalarını doğru gördüğü oranda destekler, katılır.

KARAR

36- "*Kültür Sanat ve Biz*" adlı yazının, hareketimizin eğilimini yansıttığı kabul edildi.

11. GÜNDEM MADDESİ: GÜNEY KÜRDİSTAN
Tartışma sonucu kabul edilen öneri ve kararlar:

* Hareketimiz Dehok, Süleymaniye, Hevler ve Zaxo'da bürolar açmalıdır.

* Hareketimiz başta Kürdistan hükümetinin eksiklik ve hataları olmak üzere G. Kürdistan'daki parti ve siyasi grupların hata ve zaaflarını demokratik ve dostane ilişkiler temelinde eleştirir.

* Hareketimiz G. Kürdistan'da sendikal vb. kitle örgütlerinin çalışmalarını teşvik eder.

* Hareketimiz Güney'de mali sorunla ilgilenecek bir komite kurmalıdır.

* Güneydeki diğer siyasi partilerin sahip olduğu statünün hareketimizin Güney örgütüne tanınmasını talep eder.

* .... kampımızın dışında MK'sinin denetiminde Güney örgütünün uygun gördüğü iki yerde daha kamp açılmalıdır.

* Güneyde devrimin ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarına ve mevcut hükümetin politikasına yaklaşımımız ve tavrımıza ışık tutması için, sözkonusu sorunları araştırıp inceleyen bir komisyon kurulmalıdır.

* Kongreye daha önce sunulan Güneye ilişkin tüm önerilerin MK'since gözönünde alınıp değerlendirilmesini, bu değerlendirmeden hareketle sonuçlara varılmasını talep eder.

KARAR

37- Emperyalist ordular ve sömürgeci güçler Kürdistan'da defolmalıdır. Çekiç gücün varlığı Kürdistan halkını korumak için değil, Irak sömürgecileri ile olan savaşları nedeniyle konumlandırılmıştır. Karşı-devrim arasındaki bir çatışmadır.

38- Bağımsız Birleşik Kürdistan şiarına uygun düşen tüm siyasal kazanımlara sahip çıkar, bu bağlamda, Güney Kürdistan'daki seçimleri, hükümetin kurulmasını ve Federasyon ilanını meşru ve doğru görür, ulusal ve demokratik bazda destekler, federasyon çözümünü yeterli görmez, bağımsızlık şiarının ısrarlı takipçisidir.

39- Kongremiz Kürdistan hükümetinin Kürdistan'ı işgal altında tutan sömürgeci devletlerle ticari ve diplomatik ilişkilerine, Kürdistan'ın diğer parçalarının, Kürt halkının çıkarlarına zarar vermemek şartıyla karşı çıkmaz, bu ilişkileri normal karşılar.

40- Kongremiz, Güney Kürdistan'daki bağımsızlıkçı güçlerle birlik yaratılması konusunda çaba gösterir, faaliyet yürütür.

41- Kongremiz, Güney Kürdistan'daki bağımsızlıkçı güçlerle birlik yaratılması konusunda çaba gösterir, faaliyet yürütür.

42- Doğu Kürdistan için alınan karar Güney-Batı Kürdistan için de geçerlidir.

12. GÜNDEM MADDESİ: EZEN ULUS SOLUNA YAKLAŞIM

Tartışma sonucu kabul edilen öneriler:

* Hareketimiz sömürgeci devletlere karşı savaşan güçlerle ortak mücadeleden kaçınmaz. Tersine bu tür birliklerin oluşturulmasını kendisine görev bilir.

* Ezen ulus sosyalistleriyle uzun vadeli çeşitli birlikler kurar. Aynı ideoloji ve programıyla çakışan güçlerle kendi varlıklarını korumak koşuluyla birlikler yapar.

* Hareketimiz ezen ulus solu (Devrimci hareketine)'na ilişkin cepheyi genişletme politikası güder. Dostluk ve dayanışma yapar. Kürdistan'da kendilerine yasak ve müeyyide getiren anlayışlara karşı çıkar.

* Ezen ulus solunun, ulusal soruna bir devletin sınırları dahilinde çözüm öngörüleri, çağımızın başlıca çelişkilerinden olan ezilen uluslarla emperyalizm arasındaki çelişkinin espirisine ters düşer ve bu anlayışa karşı mücadele eder.

Gelişen Kürdistan devrimine sosyalist devrim sonrasına bırakan anlayışlara karşı mücadele eder.

* Kürdistan somutunda ulusların kendi kaderini tayin hakkı, bağımsız Kürdistan demektir. Bu tezi kabul etmeyen kişi ya da yapı, demokrasi ile çelişir.

* Ezen ulus şövenizmine karşı mücadele eder.

* Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi, Arap-Kürt, Fars-Kürt, Türk-Kürt savaşına dönüştürülmesine karşı mücadele eder.

* Tüm azınlık haklarını savunur, bu doğrultuda faaliyet yürütür.

Ülke dışında bulunan Kürt ulusal varlığı hakkında

* Hareketimiz, bulunduğu ülkelerde eşit hak mücadelesini yürütür.

* Kürtlerin bağımsız bir halk grubu olarak yaşadığı ülkelerde ulusal ve demokratik haklarının tanınmasını ister.

* Ana dilleri ile eğitim ve öğretim haklarını savunur.

* Avrupa Komitesinin çalışma alanı ve çalışma tarzı belirlenmelidir.

13. GÜNDEM MADDESİ: LEGAL ÇALIŞMA TARZI

Legal alanda çekim merkezi olabilmek, gündemi belirleyip yönlendirmek ve harekete güç sağlamak amacıyla oturumlarımızda belirlenen genel anlayıştan hareketle, Kürdistan ve ezen ulus ülkelerinde partiler, DKÖ'ler vb. baskı gruplarında, dışımızdaki güçleri de kapsayacak, geniş kesimleri kucaklayan, katılımcı bir anlayışla çalışmayı prensip olarak kabul eder.

Sözkonusu çalışmaların disiplinli ve verimli olabilmesi için:

* Legal alanın kendine özgü çalışma biçimleri gözönünde tutularak merkezileşmesi.

* Bu alanda yaşanan genel sorunlardan çıkarılan derslerle legalite-illegalite sınırının belirlenmesi gerekir.

* MK'ne bağlı legal çalışma birimlerinin işlevsel kılınması için bütçe ve planlama yapılarak kaynak yaratımı ile mali sorunların çözümü gerekmektedir.

* Bu alanda deneyimli kadrolardan yararlanılmalıdır.

Partiler:

* Şu anda siyasal faaliyette olan HEP içindeki faaliyetimizi geliştirmek ve genişletmek için çalışmalar yapılmalı ve bu çalışmaların merkezileştirilmesi gerekmektedir.

* HEP'in kapatılması durumunda (ki gündemdedir) ulusal kimliğimizi ve buna bağlı olarak sorunlarımızı esas alacak yeni partileşme faaliyetlerine merkezi olarak, disiplinli aktif bir tarzda katılınmalıdır.

* İhtiyaç halinde diğer sol partilerde çalışmak doğrudur.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ (DKÖ'ler)

* Giriş kısmında belirtilen anlayış çerçevesinde mevcut devrimci demokratik kitle örgütlerinde çalışma yürütür, yanısıra diğer gündem maddelerinde belirlenen alanlarda ihtiyaç halinde yeni DKÖ'lerinin yaratılmasını hedefler.

Bunlar sırasıyla;

* Meslek grupları (oda, baro, sendika vs.)

* Kadın örgütlenmeleri (yerel ve merkezi)

* Gençlik örgütlenmeleri (işçi, öğrenci gençlik vb.)

* Kültür merkezleri boyutunda örgütlenmeler (kültür merkezi, folklor dernekleri, tiyatro kulüpleri vb.)

* Demokratik toplumsal yaşamın ihtiyaçlarına yönelik örgütlenmeler (İHD, İHV, vb.)

* Coğrafik örgütlenmeler (yerel dernekler, dostluk dernekleri, dayanışma dernekleri vb.)

YAYIN ALANINDA

* Legal alanda parti ve demokratik kitle örgütlenmelerin yarattığı değerlerin geniş kitlelere taşınılarak yaygınlaştırılması amacıyla teknik gelişmeler ve imkanlar dahilinde kitle iletişim araçlarıyla yazılı, görsel, işitsel yayın faaliyetlerini merkezi ve bölgesel düzeyde hedefler.

* Mevcut yayınevi sürecinde ortaya çıkan sorunlardan arındırılıp programında yer alan basım evi, dağıtım ve bürolar ağı bir an evvel hayata geçirilmelidir.

* Hedeflenen DKÖ'lere yönelik yayınlar gündeme alınmalıdır.

* Aylık dergi dışında daha kısa zaman aralıklı (15 günlük, haftalık,

günlük) sürekli yayınlar imkanlar dahilinde yaratılmalıdır.

Legal alanlardan yararlanmak için önceden bir çalışma programı oluşturulmalıdır.

Legal alanda çalışacaklar önceden belirlenmelidir.

* Hareketimiz, legal alanda "Ulusal Birlik ve Demokrasi" adını kullanmalıdır.

* Tüm bu faaliyetler savaş odağı oluşturmanın bir parçası olarak kavranmalıdır.

* Legal alanda reformize eğilimlere karşı devrimci politikaların ideolojik zemininde kalmak ve eylemde birlik, propaganda ve ajitasyonda serbestlik ilkesine bağlı kalmak koşuluyla ortak çalışmalar yapılabilinir.

* Ulusal-uluslararası alanda haber kaynağı olabilecek bir haber ajansını oluşturma yönünde çalışılmalıdır.

14. GÜNDEM MADDESİ: GENÇLİK VE GENÇLİK SORUNLARI

Tartışma sonucu kabul edilen öneri ve kararlar.

* Gençlik toplumun en dinamik ve enerjik kesimidir. Gençlik hakkında hareket titiz ve doğru bir politika belirlemelidir.

* Gençlik Kürdistan devriminde önemli bir potansiyeldir.

* Gençlik legal ve illegal alanlara çekilmeli, legal alanda parti, dernek, kooperatif, folklor, saz kursları, futbol kulüpleri vs. içinde çalışarak gençliği devrime kazandırmalıyız. Eğitim kurumlarında orta, lise ve üniversitelerde gençliği örgütlemeli, serhildanlara ve demokratik kitle eylemlerine katılmaları sağlanmalıdır. İllegal alanlarda çalışmalar yürütülmelidir.

* Gençlik için özel bir yayın çıkarılmalıdır.

* Dört parçada ortak bir çalışmaya gidilmeli ve ilerde Kürdistan Gençlik Federasyonu kurulmalıdır.

* Gençliğin askere gitmesi önlenmeli, gerillaya katılması sağlanmalıdır.

* Hareketimiz, gençliğin devrimci bağımsız örgütlenmesini desteklemeli, sorunlarıyla ilgilenmelidir.

* Güney Kürdistan'daki inşa çalışmalarına başta uzmanlar olmak üzere, gençlik de teşvik edilmelidir.

* Hareketimiz, Avrupa ve sömürge ülke metropollerinde yaşayan gençliğin asimile olmamaları için aktif mücadele etmeli, askerlik için sömürgecilere ödenen dövizlerin gerilla kamplarına aktarılması doğrultusunda faaliyet gösterilmelidir.

* Kürdistan'da ulusal ve uluslararası gençlik fuarları, festivalleri düzenlenmeli ve diğer ülkelerdeki festivallere gençlik olarak katılmalıdır.

15. GÜNDEM MADDESİ: PARTİLEŞME VE SOSYALİST GÜÇLERİN BİRLİĞİ

Tartışma sonucu kabul edilen öneri ve kararlar:

* Kürdistan devrimi bağımsız birleşik demokratik Kürdistan stratejik şiarında ifadesini bulur.

* Bağımsız birleşik demokratik ve giderek sosyalist bir Kürdistan için tüm Kürdistan sahtında tek bir parti oluşturmak.

* En geç gelecek kongre süresi içinde parti kurma kongresini hazırlamak, partiye doğru yürümek, istem olmaktan çıkarıp gerçeğe dönüştürmeyi hedeflenmelidir.

* Bu kongrede kararlaştırılacak programı örgüt içi tartışmaya açmak ve parti kurma kongresine örgüt iradesini belirleyecek bir program sunmak, bunu aynı şekilde tüzük içinde öngörmek.

* Özgücümüzü esas almak koşuluyla dışımızda varolan örgüt, grup, çevre ve bireylerle sürdürülecek ikili tartışma, ikna süreci yaşayarak, bunları da parti sürecine katmak.

* Birleşilebilecek güçlerle ortak çalışma programının hazırlanması için bir komisyon kurulmalıdır.

* Kongre; dışımızda sosyalist güçlerin varolduğunu kabul eder.

KARAR

43- Kongre programın, Kongre kararları doğrultusunda yeniden gözden geçirilmesini ve düzenlenmesini ve iç yayın organında düzeltilmiş haliyle yayınlanmasını kararlaştırdı.

KONGRE'NİN II. AŞAMASI;
GÜNDEMİN II. BÖLÜMÜ:

ALINAN KARARLAR

Faaliyet Raporları

44- ....

45- ...

46- Gelecek Kongre ve Konferanslar için tüzük ve program hazırlanması için bir komisyon kurulmalıdır. Gelecek kongreden veya konferanstan en az bir sene önce komisyon bu tüzük ve programı sunmalıdır.

47- Faaliyet raporlarının hata ve eksikliklerinin tesbiti ve değerlendirilmesi için bir komisyon kurulmalıdır.

Örgütlenme Sorunları

48-*"Örgüt ve Örgütlenme Sorunları"* adlı yazı; hareketin eğilimini yansıttığı, eksikliklerin giderilmesi gerektiği kabul edildi.

49- Profesyonel çalışan kadrolar ve şehit ailelelerine ilişkin MK denetiminde bir komite kurulmalıdır.

50- Kadro okulu açılmalıdır.

* 15 günlük veya aylık kadrolara yönelik bir dergi çıkarılmalıdır.

51- Polis ve mahkemelerdeki tavıra ilişkin bir komisyon kurulmalıdır.

52- Tüzük, iç hukuk, yargılama ve devrimci adalet konusunda hukukçulardan oluşan bir komisyon kurulmalıdır.

53- MK kendi içinde üç kişilik bir sekretarya oluşturmalıdır. Bir kişi en çok iki dönem üst üste sekretaryaya seçilebilir. MK oy çoğunluğuyla seçilenleri geri alabilir.

54- Bütün Denge-KAWA ve BRUSK örgütünün şehitleri örgütümüzün şehitleri olarak kabul edildi.

55- Kamp tüzük ve programının hazırlanması MK'ye bırakıldı.

56- KAWA-YPK ayırımı hakkında 1988 konferansının aldığı kararın hükümsüz olduğu kararlaştırıldı.

57- Toplantının kongre olarak değerlendirilmesini, Savaş ve Parti İnşa Kongresi olarak adlandırılması kararlaştırıldı.

58- Bedri Yolcu yoldaşın katledilmesi olayının soruşturulmasının sonuçlandırılması için MK görevlendirildi.

59- Askeri örgüt isminin kesin tespitinin MK'ne bırakılması kararlaştırıldı.

60- Yeni kurulan MK'sinin Kuzey Kürdistan başta olmak üzere, Kürdistan'ın dört parçasında çalışmasını sürdürmesi gerekir.

61- Hareketin güçlerini konumlandırmayı ve planlamayı MK'ne bırakılması kabul edildi.

62- Program, Kürtçe, Türkçe, Arapça ve Farsça dillerinde yayınlanması kararlaştırıldı.

63- ...

64- Merkez Komitesinin dokuz asıl, üç yedek üyeden oluşturulması kararlaştırıldı.

ULUSLARARASI, BÖLGE VE ÜLKEDEKİ DURUMA GENEL VE KISA BİR BAKIŞ

ULUSLARARASI, BÖLGE ve ÜLKEDEKİ DURUMA GENEL VE KISA BİR BAKIŞ

(M.K. Politik Raporunun bir bölümü)

Yoldaşlar,

Önümüzde, son dört yıllık dönemin değişikliklerinin genel özelliklerini bize verecek bir değerlendirme yapma görevi bulunmaktadır. Dünyamızın bir parçası olan ülkemizde, devrime ilişkin sorunlarda yetkin ve önder olabilmek için bu görevde doğru ve başarılı olmak gerekiyor. Geleceğin gelişim seyrinde söz sahibi olabilmek için, bu görevin çözümüne de gereken önemi vermek gerekiyor. Sıradan bir ele alış ve hareket tarzı, acılara, telafisi güç olacak yanılgılara götürecektir.

Dünyanın çehresini belirleyen ilişki, çelişki ve çatışmalar kümelenmesine bakıldığında; kelimenin gerçek anlamıyla, oldukça önemli ve büyük değişikliklerin son yıllarda olduğunu görüyoruz. 80'li yılların başında gidişatın yönü belki sezilebiliyordu, değişmelerin almış olduğu boyutlanma, neden olduğu sonuçlar bir dizi bölümüyle beklenmiyordu. Sorunlara alışılmış kalıpsal perspektiflerin ötesinde yaklaşılmaksızın, çözümleyici konumda sorumluluk almak mümkün değildir. Diyalektik materyalizmin bilimsel ve çözümleyici süzgecinden olayları geçirerek, doğru sonuçlara ulaşmak olasıdır. Ezilen dünya halkları ve dünya proletaryası için, evrensel boyutları olan bu değişmelerden doğru sonuçlar çıkarmak, oldukça canalıcıdır. Emperyalizmin; günümüzün tekniğini, medyasını da kullanarak sosyalizme ve ezilen halklara karşı açtığı topyekün savaşın yarattığı negatif atmosferde; bu daha da yakıcı oluyor. Emperyalizmle sosyalizm güçleri arasındaki savaş bitmedi, devam ediyor. Sosyalizme yönelen saldırıları göğüsleyebilmek, onları püskürtebilmek için, sosyalizm savunuculuğu önemli bir yerde duruyor. Sosyalizm cephesinin sağlıklı ve güçlü bir zemine oturması büyük önem arzediyor.

Revizyonizmin iktidarda bulunduğu Doğu Avrupa ülkelerindeki değişiklikleri bir çok açıdan incelemek mümkün. Biz bunların en önemlilerinden bir kaçına vurgu yapmaya çalışacağız.

Doğu Avrupa'da Varşova Bloku'nun dağılması, sosyalizmin değil, çürüyüp-yozlaşan, dejenere olan revizyonist, sosyal-emperyalist iktidarların yıkılmasıydı. Modern Revizyonizme karşı yürüttüğümüz mücadele kapsamında, mevcut bürokratik revizyonist diktatörlüklerin varacakları noktaya işaret ediyorduk. Bu iktidarların özünde kapitalist iktidarlardan büyük farklılıklar taşımadıklarını, sonlarının yıkım olacağını vurguluyorduk. Gorbaçov'un iktidara gelişinden sonra

eski SB'de, artık yeni bir dönemin başladığını söyledik. Bu dönemin özelliği, artık revizyonizmin kapitalist-emperyalizmle bütünüyle birleşmesi, sosyalizm maskesini kullanma ihtiyacı duymaktan vazgeçmesi, açıkça liberal-kapitalist ekonomiye geçmesiydi. Bu süreç değişik ülkelerde farklı cerayan etmesine rağmen sonuçta aynı yere vardı. Aynı süreç, bir dönem sonra da olsa, modern revizyonizme karşı marksist mirasa sahip Arnavutluk'ta da cereyan etti. Revizyonist iktidarın bu ülkede de son yıllarda iktidara gelmesi üzerinde durmak gerekiyor. Bu süreçte, bu değişimin önemli rolü olmakla birlikte, sorunu nedenleri ve kökleri ile dahada ayrıntısıyla incelemek gerekiyor. Bugün dünyamızda, emperyalizmin bu yoğunlaşmış saldırısına karşı direnen, sosyalizme yakın, anti-emperyalist güçler ise sorunun olumlu bir başka yönünü teşkil ediyor.

Doğu Avrupa'da, Batı'nın rakibi bir blokun dağılması ile iki bloklaşma şeklindeki bölünme emperyalist-kapitalist sistem içinde son buldu. Doğu Bloku'ndaki ülkeler, içinde bulundukları ekonomik, politik, sosyal yıkıntı nedeniyle Batı'nın sıradan bir uzantısı durumuna geldiler. "Doğu Ülkeleri", Batı'nın iyi bir pazarı oldular. Pazar olma olayı, Batı ekonomisinde derinleşen krizin imdadına da yetişme rolü oynadı.

Dünyanın çehresinde var olan değişme oldukça önemliydi. Doğu Bloku'nun sosyalist olmadığını bir dizi M-L parti, örgüt, grup, sınıf bilinçli emekçi, görmesine rağmen, sosyalizm adına hareket eden bir dizi güç de, ne yazıkki hala "sosyalist bloğun" ülkelerine umut dolu bakıyor, onları sosyalist değerlendiriyordu. Bu gözü kapalı, edilgen yaklaşımın sosyalizme getirdiği zarar, sorunun bir başka yönü. Doğu bloğu ülkeleri ne zaman kendilerini açıkça kapitalist ilan edince, bu güçler üzerinde ve geniş yığınlar üzerinde, büyük moral çöküntüsüne yol açtı. Neticede sosyalizmin aldığı yenilgi, sosyalizmden çok şey götürdü. Sosyalizmin değeri, prestiji önemli ölçüde darbe aldı. 1960'lardan bu yana sosyal-emperyalizmin ve dünya ölçüsünde modern revizyonizmin, sosyalizme vurduğu darbe belki bu kadar ağır değildi. Bu değişmin kökleri ve başlangıcı daha eskilerde yatmasına rağmen, vardığı sonuç bu gerçekle ifade edilirse yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla, sosyalizme vurulan darbe, sosyalizmin aldığı bu yenilginin üzerinde özellikle durmalıyız. Bunun nedenlerinin ortaya çıkarılması gerektiğine özellikle vurgu yapmak gerekiyor. Bu değişme, kapitalizmle sosyalizm arasındaki savaşımda önemli bir dönemeçtir. Sosyalizm, yaralarını sararak, hatalarından arınarak, prestij ve moral yitirmiş bir sosyalizm olmaktan çıkıp dünya işçi sınıfının, ezilen halkların umudu ve ışığı, mutlu geleceğe ulaşma bilimi olarak yeniden ortaya çıkacak ve kapitalizmi mezarına götürecektir. Önümüzdeki dönem, sosyalizmin teorik ve pratik alanda toparlanıp, güçleneceği dönem olacaktır. Bütün M-L parti ve güçlere, kısa ve öz ifade edeceksek, yolun neresinde yanlış yaptıklarını bulup ortaya çıkarma görevi düşmektedir, hemde bütün yakıcılığıyla...

Doğu Bloku'nun dağılmasıyla iki başlılıkda sona eriyordu. İki süper devletin tepesinde bulunduğu emperyalist sistem, yerini şimdilik çok başlılığa bırakıyordu. Ancak ABD'nin şimdilik başta bulunan pozisyonuna vurgu yapılmaksızın, durum yanlış algılanmış olacaktır. ABD emperyalizmi, kendi eski egemenlik sistemine ve askeri gücüne dayanarak, tek başlı egemenliğini dayatmak için uğraş vermektedir.

ABD'nin karşısında, onunla rekabet halinde bir Avrupa Birliği'ni görüyoruz. Avrupa, bu birlik üzerinde özellikle duruyor ve bu birliğe özel vurgu yapı-

yor. Avrupa Birliği'nin tarihi oldukça eskilere uzanmaktadır. Emperyalizmin doğası gereği böylesi bir birliğin; aynı zamanda parçalı olduğu, kendi içinde rakip düşman güçleri barındırdığını görmemek, burjuva-liberal bir hayal olacaktır. Ayrıca daha şimdiden İngiltere ve Danimarka gibi emperyalistlerin ayak direttiklerini de görmekteyiz.

Lenin'in büyük bir bilimsel öngörü ile dile getirdiği gibi, emperyalistlerarası pazar savaşı, rekabet, onların birliklerini geçici ve göreceli kılmaktadır. Almanya ve Fransa yakınlaşması, yeni dünya pazarı egemenlik savaşına bambaşka görüntü vermektedir. Almanya-Fransa merkezindeki emperyalist eksen, gelişen, geleceğe daha "umutla" bakan taraftır. Bu eksen karşısında kendisini yanlız gören İngiltere, ABD ile bir yakınlaşma oluşturmaktadır. Bir tarafta ABD-İngiltere, diğer tarafta Almanya-Fransa ve bir diğer uçta Japonya önemli egemenlik subjeleridirler. Bununla, bunların dışındaki emperyalistlerin rolü ve önemini bir tarafa atmak istiyoruz, anlamı çıkmamalıdır. Diğer emperyalist devletlerinde rekabet kuralları çerçevesinde egemenlik savaşında yerleri olacaktır. Ezilen halklara ve işçi sınıfına düşmanlık açısından da, yukardaki söylemlerden, asla yanlış sonuçlara varılamaz.

Oluşan yeni politik coğrafyada, ABD, bir süper devlet olarak, SB'nin haritadan silinmesi ile birlikte, kendisine yeni roller biçmeye başladı. Dünya çapında kendi egemenliğini pekiştirme ve geliştirmenin hesap ve planlarını geliştirdi. Bu politik hesap etrafında "Yeni Dünya Düzeni" diye, daha önceki kötü ünlü "teori" ve "düzenlerinden" hiç de farklı olmayan bir teori geliştirdi. ABD'nin "Yeni Dünya Düzeni"ne göre artık dünyada politik istikrarı bozan etmenlere karşı "dünya"(!) ortak mücadele edecek. Dünya belli istikrar ve istikrarsız(!) bölgelere ayrıldı. Bu, teori ile dünyaya barış hakim olacaktı.(!) Ezilen halkların özgürlük ve kurtuluş mücadelesi karşısında en büyük düşman rolünü oynamış, halada oynayan ABD'nin bu aldatma teorisi hiçde yeni değildir. Halkların gözünü karartmak amacıyla piyasaya sürülen bu emperyalist teori önceleri, daha değişik versiyonlarla "Hür Dünya", "Yeni Barış Dönemi" adı altında da savunuluyordu. Bu nedenle, ABD özelinde olduğu gibi, genelde, emperyalizmin halklara karşı geliştirdiği çok yönlü saldırı taktiklerine karşı mücadele etmek büyük önem arzediyor. ABD, bu planı geliştirirken, ezilen halklara ve sosyalizme karşı mücadelede, diğer emperyalist odakları kendi yedeğine almayı hedefliyordu. Önemli oranda da, -Körfez Krizinde olduğu gibi-, bunu başarıyor. Ancak, politik kürenin şu yada bu koordinatında yer alan yeni odaklar, Almanya, Japonya, Fransa ayrıksı davranış hattı göstermeye özel önem gösterdiler. Ortadoğu politikasında, Kürdistan ve Filistin sorununda olduğu gibi, Yugoslavya sorununda Almanya'nın kafa tutmayı hatırlatan ayrılığı biliniyor. Bütün bu yeni ilişki ve çatışmalar kombinezonu parçalı dünyamızda, emperyalist sistemin de parçalı olduğuna bir kez daha işaret etmektedir. Özellikle Almanya, yeniden, tarihin bir tekrardan ibaret olmadığı noktasında dünyayı yeni bir soru işareti içine çekercesine, eski rolünü oynamaya soyunmaktadır. Elbette tarih tekerrür etmiyecektir. Ancak, her defasında toparlanıp, yeniden paylaşım talebi ile politik alana sıçraması, bütün olanlara rağmen, ilginç olduğu kadar, yetkin bir incelemeye acil olarak konu teşkil etmektedir. Almanya, bu durumda iken ihtiyar emperyalistlerin durumu farklılıklar göstermektedir. Rusya'nın yaşadığı çöküntü, gözler önündedir. Bir askeri iktidar olarak bile bu durumda, Batı'nın yedeği sınırlarının dışına çıkamamaktadır. ABD, dünyanın en borçlu devleti konumunda bulunmaktadır. ABD, politik çev-

releri ve yetkilileri eski "ABD Rüyası" peşinde koşmaktadırlar. 35 Milyon nüfus, ABD'de yoksulluk sınırlarının altında yaşamaktadır. ABD, geçmişten gelen ekonomik ve de askeri gücüne dayanarak hala dünya çapında bir numara durumundadır. Ancak, gelişmeleri, sürecin gidiş yönünü görmeksizin, sadece var olanla yetinmek, oldukça aldatıcı olacağı gibi, bilimsel de olmıyacaktır.

Dünya durumunu irdelemeye çalışırken, Doğu Bloku'ndaki gelişmeler ve emperyalist sistem içindeki çelişki ve çatışmalar bölümüyle işe başladık. Bu yanlış değildir. Çünkü anlatılan gelişmeler, dünyanın çehresini önemli ölçüde etkilediler. Bu kapitalizmle sosyalizm arasında, emperyalist devletlerin kendi aralarındaki çelişkilerin günümüzde, bir seyir içerisinde aldığı biçimleniş, konumlanıştır. Bu çelişki ve çatışmalar devam edecektir.

Dünyamızın politik ve toplumsal çehresini belirleyen başlıca çelişkiler, hala emek-sermaye çelişkisi olarak da ifade edilebilecek proletarya-burjuvazi çelişkisi, ezilen halklarla emperyalizm arasındaki çelişki, emperyalist devletlerin kendi aralarındaki çelişkiler şeklinde devam ederken, sosyalist devletlerle emperyalist devletler arasındaki çelişki sosyalizmin aldığı geçici yenilgi ile şu anlık ortadan kalkmıştır. Günümüzdeki toplumsal sürece damgasını vuran kapitalizmle sosyalizm arasındaki mücadeledir. Kapitalizmin emek ve üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti ve sömürücü tabiatı olduğu müddetçe de sosyalizm için mücadele sürekli olacaktır. Sosyalizm, sürekli kendi yanlışlarından öğrenerek, doğru yolda zaferine ilerleyecektir. Bugünkü dünyamızda temel çelişki emeksermaye çelişkisi iken, baş çelişki emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişkidir. Bu gerçek, dünya olaylarına her bakışta doğrulanmaktadır.

Emperyalizmle ezilen halklar arasındaki mücadele 40'lı, 50'li, 60'lı yıllarda olduğu gibi altın sayfalarını yaşamasa bile, bugün ezilen halkların devrim ve kurtuluş mücadelesi, sosyalizm için mücadelenin ana bileşenlerinden birini teşkil etmektedir. Emperyalizm ezilen halkların devrimci başkaldırılarını uzlaştırma ve ıslahat yolu ile, kendileri için makul sınırlar içine çekebilecek şekilde, dönüştürmekte, devrim ile karşı-devrimi uzlaştırmak için ekonomik ve politik gücünü baskı unsuru olarak kullanmaktadır. Emperyalizm, reformu, uzlaşmayı halklara dayatmaktadır. Birkaç örnekleme ile bu dahada anlaşılır olacaktır. Nikaragua'da yaşananların ayrı bir önemi var. Güney Afrika, Angola, Rodezya, Etyopya, Filistin ve Kürdistan'da yaşananlar, rahatlıkla bu gerçeği görmeyi getirmektedir. Dolayısıyla bugün sorun, kendisini geçmişte olduğundan daha yakıcı bir şekilde emperyalizmden devrimci bir kopuş sorunu olarak dayatmaktadır.

Sorun, kendisini, emperyalizme entegrasyon mu? Emperyalizmden devrimci kopuş mu? ikilemi görüngüsü şeklinde koymaktadır. 20.yy'da gelişen kurtuluş hareketlerinin tarihi, acı bir şekilde ortaya koymaktadırki, emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkılmadığı, onunla devrimci kopuş gerçekleştirilmediği sürece, "azgelişmişlik", "geri bıraktırılmışlık", "bağımlılık" kaderi değiştirilemiyecektir. Artık günümüzde geçmişin klasik sömürgeciliğini yaygın bir biçimde göremekteyiz. Günümüzde yaygın olan bağımlılık ilişkilerinin değişik varyantlarının yansıması oluyor. Bugün Kuzey'in gelişmiş endüstri ülkeleri değişik "yardım paketleri", "yardım fonları", "yardım borçları", "geliştirme projeleri", "açık pazar", "ortak pazar", "uluslararası ekonomik-ticari işbölümü" adı altında emperyalist bağımlılık ağlarını yaygınlaştırmaktadırlar. "Avrupa Birliği", "Afrika Birliği", "Orta Amerika Birliği", "Kuzey Amerika Birliği", "Karadeniz Ekonomik Topluluğu" şeklinde geliştirilen ekonomik birlik ve açık pazar örnek-

leri, aynı zamanda kapitalist rekabetin değişik bir tonda yansıyışından ayrı bir şey değildir.

Emperyalizmin ezilen dünya halklarına dikte ettirmeye çalıştığı yol; bağımlılık kaderinin kendileri için en makul gelecek olduğu doğrultusundadır. Onlar bu kaderi, değişik araç ve yöntemlerle pratikte geçerli kılmaktadırlar. Reform, uzlaşma, tedrici gelişme, ıslahat, boyun eğme anlamında barış, onların telkinleridir. Ezilen halkların çizgisi, bu emperyalist çizgiye karşı sessiz kalmak olamaz. Emperyalist politikaya karşı, devrimci politikaya yükseltmek gerekiyor. Bu entegrasyon ve uzlaşmaya karşı, devrimci kopuş ve emperyalist zinciri kırmayı esas alan, devrimlerle gelişmeyi temel alan bir politika olmak durumundadır. Bu devrimci çizginin taktik, araç ve yöntemleri ülkeden ülkeye farklılık göstermek durumundadır, yoksa tek düze, mekanik bir çizgi ile yanılgılardan kurtulmak olası değildir.

Geçmiş, bu noktada olumlu-olumsuz yığınla tecrübe ile doludur. Tarihin ayrı bir temelde irdelenmesi gerekiyor. 70'li yıllardan bu yana, halkların kurtuluş mücadelesinde, önemli bir sıkıntının yaşandığına sürekli vurgu yapmaktayız. Bu sıkıntı, emperyalist sistemin dışına çıkamama, tam bağımsızlığa ulaşamama sorunudur. Ezilen halkların tam bağımsızlığa ulaşamamalarının elbette bilinen bazı nedenleri vardır. Ülkede varolan ekonomik gerilik, geri toplumsal üretim ilişkilerinin miras alınması önemli bir faktördür. Toplumsal yapı, sınıf ilişkilerinin ilkelliği, sömürgeciliğin yarattığı tahribatlarda bilinen önemli etkenlerdir. Olayı sadece bilinen bir diğer genelleme çerçevesinde açıklamakta anlamlı olmuyor. Küçük burjuva önderlik, emperyalizmden devrimci kopuşu gerçekleştirecek güç ve yetenekte değildir. Bu söylem elbete doğrudur. Ancak sorunları açıklamada oldukça yetersizdir.

Uluslararası ticari işbölümü ve ilişkilerde, uluslar ve halklar arasındaki bağların zorunluluğunu tartışmak dahi gereksizdir. Yerküremizde, dünyadan kopuk yaşamanın, ekonomik ve politik olarak anlamsızlığı ve olanaksızlığı giderek dahada netleşiyor. Yasaklar ve duvarlar arasına sıkıştırılmaya çalışılan "sosyalizmin" o andan itibaren, sosyalizm olmaktan çıkmaya başladığını da daha iyi görüyoruz. Sosyalizm, üstün değerlerin temsilcisi olarak, kendisini gizleme, duvarlar içine hapsetme ihtiyacını duymamalıdır, tersine açık bir şekilde üstünlüğünü göstere, göstere kapitalizme karşı mücadelesini yükseltmelidir. Aksi bir yol doğru olmayacaktır. Ezilen halkların, bağımsızlık ve sosyalizm için izlediği rota da bu yolu izlemelidir. Ayrıca, uluslararası ilişkilerin zorunluluğu; bağımlılığı (vurguladığımız anlamda) gerektirmez. Dolayısıyla bağımlılık dünyasının sıkıntılarını bu gerekçe ile açıklamak da doğru olmayacaktır.

Ezilen halkların tarihinin doğru bir irdeleme ve çözümlemesiyle, bu alanda, doğru sonuçlara ulaşılacaktır. Her ülkenin ayrıca kendisine özgün koşul ve gerekçelerinin olduğunu da unutmamak gerekiyor. Bugün halklar devrim ve bağımsızlık mı, emperyalizmle entegrasyon ve uzlaşma mı ikilemi karşısında bulunuyorlar. Devrim ve sosyalizm davasının yenilgi alması bir dezavantaj olmasına rağmen, bu gerçeğin varlığını değiştirmiyor. Devrim ve kurtuluş hareketlerinin problemlerinin çözümleyici sonuçlara ulaştırılması, aynı zamanda sosyalizm sorunlarının net bir şekilde çözümlenmesine bağlıdır. Dünyanın dört bir tarafında proletarya önderliğinde, anti-emperyalist, demokratik ve sosyalist devrimler için, bu, gerekiyor. Devrimlerin, fırtına merkezleri yarattığı dönemlere ulaşabilmeliyiz. Bugün elbette halklar emperyalizme karşı ayağa kalkıyor, kurtuluş ve özgür-

lüklerine yürüyorlar. Ancak varolan durum yeterli olmadığı gibi hiç de içaçıcı değildir. Kapitalist-emperyalist sistemi yıkıma götürecek devrimler yaratmak gerekiyor. Sosyalizmin bu tarihi misyonuna ulaşır pozisyonda olması gerekiyor. Kısa ve özcesi proletarya, kapitalizmin yüreğinde korkular yaratan sosyalist devrimler gerçekleştirme konumuna ulaşmalıdır.

Bugün, uluslararası planda ezilen halkların mücadelesini çelmeliyen bir başka teori "Kuzey-Güney Teorisi" etrafında yaratılan liberal-burjuva, hatta emperyalist çıkarsamalar bütünüdür. Bu teori, soruna sınıf mücadelesi perspektifi ile bakmadığı gibi, uluslararası düzeyde emperyalizme karşı savaşımı baltalamaktadır. Çinlilerin şu kötü ünlü "Üç Dünya Teorisi"nin farklı bir versiyonda tekrarından başka bir şeyde değildir. Elbette Güney'in ezilen halklarının geri bıraktırılmışlığının nedenleri emperyalizmdir. Ancak hiç kimse kalkıpda Güney'deki bir dizi işbirlikçi-bağımlı egemen sınıf devletlerine kurtuluş, yada bağımsızlık hareketinin başına geçme fonksiyonunu yükleme saçmalığına düşemez. Üç dünya teorisi, yoğun bir şekilde 70'li yıllarda tartışıldığından dolayı bu sorun üzerinde durmaya gerek görmüyoruz. Güney halklarının kurtuluşu devrim sorunudur. Devrim süreci boyunca, emperyalizme karşı gelişecek her cereyandan, yararlanma çizgisiide hayata geçirilecektir. Olaya bu prensip çerçevesinde bakmak gerekiyor.

Dünyamızın politik çehresi tartışılırken, SB ve Doğu Bloku'nun dağılmasından sonra boyveren, en genel biçimi ile ifade edersek, miliyetçilik dalgasını atlamak olmayacaktır. Bu milliyetçilik dalgasının sadece Doğu Avrupa ve eski Sovyet toprakları ile sınırlı kalmayışı, sorunun bir başka özelliği ve yönüdür. Milliyetçi dalga, ulusal baskıya karşı başkaldırı formasyonundan, darkafalı, ırkçı şovenizme kadar uzanmaktadır. Milliyetçi hareketler serisi içinde oldukça farklı ton ve zenginlikler görmek olasıdır. SB'nin dağılmasından sonra doğan yeni durum şu gerçeklere işaret etmektedir.

SB ve Doğu Bloku'nda, ulusal sorun, çözüme ulaştırılmadığı gibi, dahada kangrenli bir duruma getirilerek, patlamaları içinde barındıran tehlikeli bir hal almıştır. Bu revizyonizmin karşı-devrimci politik yönlerinden birini ele vermektedir. Kawa'nın bu noktada yönelttiği eleştirilerin doğruluğu kendisini bir kez daha kanıtlamaktadır. Birçok alanda olduğu gibi, Kawa'nın bu alandada doğru hatta olduğu görülmelidir. Revizyonist hareketler, bu alanda, ne kadar yanlış ve çürük zeminde olduklarını göremezlerse, özeleştiri yapmazlarsa, kısmen varolan inandırıcılıklarını yitirir, samimiyetsizliklerini sergilemiş olurlar.

Milliyetçi hareketlerden bir kısmı egemen Rus milliyetçiliğinin şovenizmine karşı demokratik muhteva taşırken, bir kısmı halkların boğazlaşmasını ifade etmektedirler. Kafkaslarda ve Yugoslavya'da cereyan eden budur. Emperyalizmin değişik biçimlerde bu ilişki ve çatışmalarda parmağının bulunduğunu da belirlemek gerekiyor. Emperyalizm kendi çıkarları doğrultusunda bazı bölgelere müdahale ederken, bazı bölgelerde en büyük vahşetin yaşanmasına göz yummakta, daha da doğrusu çeşitli yöntemlerle, dolaylı müdahalede bulunmakta ve kışkırtmaktadırlar. ABD emperyalizminin, başı çekerek Körfez Savaşında yaptıkları ile Yugoslavya'da cereyan edenleri, Kafkasları karşılaştırmak bu durumu açıklamak için yeterlidir sanırız.

Doğu Almanya, Çek ve Slovakya sorunlarına bir başka dikkat göstererek incelemek gerekiyor. Ulusal sorunların Orta Avrupa, hatta Batı Avrupa'da bu biçimde gündeme gelişi üzerinde durmak gerekiyor.

Körfez Krizi ve savaşı biçiminde tezahür eden gelişmeler, bizleri çok yakından ilgilendiriyor. Aynı gelişmeler dünya ölçüsünde önemli değişmeleri bağrında taşıyor. Körfez Krizine ilişkin yayın organlarımızda ayrıntılı değerlendirmelere başvurduk. Şimdi sorunun en önemli noktalarına değinerek geçelim.

Ortadoğu, birçok özelliğinin yanısıra, dünya petrol kapnaklarının büyük bir kısmını topraklarında bulundurmasından dolayı global politik düzlemde önemli bir yere sahip bulunmaktadır. İslam dini ağırlığı, Arap milliyeti ve devletlerinin çoğunluğu, Kürdistan ve Filistin devrimleri vs. diğer önemli özellikler olarak Ortadoğu'nun politik çehresini etkilemektedirler.

Petrol akışının güvence altına alınması, özellikle ABD açısından hayati önem taşımaktadır. Bu açıdanda, ABD'nin "Yeni Dünya Düzeni" coğrafyasında, Ortadoğu "istikrarsız"(!) alanlardan biri durumundadır. Öyle ya, istikrar yada istikrarsızlık ABD'nin emperyalist çıkar alanlarının içinde yada dışında olmakla belirleniyor! Kriter budur. Böyle olduğu için bütün emperyalistleri ve onların bağlaşıklarını yanına alarak Ortadoğu'ya haçlı seferine çıktı. Ağzına kadar halkların kanına giren, dünyada eşine ender rastlanan faşist Saddam Diktatörlüğü, küçücük bir karşı devrimci güç olarak, aptallığı ile bu konuda emperyalizme hizmet etti. Ortadoğu'da ağırlık ve dengeleri kıyaslanmıyacak oranda dengesiz olan bu iki karşı-devrim güç savaşa tutuştu. Halklar bu savaştada, savaşın en acı ve ağır yükünü, yıkıntısını yaşadılar. Olayı böyle değerlendirmiyen güçler, Saddam gibi halk düşmanı bir faşiste anti-emperyalist diyenler, "akıllarında zoru" yoksa pespaye bir sosyal-şovenden öte bir şey değillerdir.

Ortadoğu'da petrol dışında bir başka zenginlik ve enerji kaynağı vardırki, o da sudur. Kürdistan, gerek su açısından, gerekse petrol açısından, zengin bir ülkedir. Böyle olduğu içindirki, Kürdistan'a olan emperyalist ve sömürgeci ilgi sıradan değildir. Kürdistan'a ilişkin gelişmelere emperyalistler ve ilgili sömürgeciler doğrudan müdahale etmektedirler. Bugün Kürdistan sorununda bağımsızlık dışında bir çözüm dayatmaktadırlar. Otonomi, emperyalizmin ve sömürgeciliğin üç aşağı-beş yukarı kabullendiği, onayladığı çözümdür. Emperyalizm, Kürdistan'da uzlaşmayı otonomi şeklinde dikte ettirmeye çalışmaktadır. Kürdistan Devrimi, değişik taktik ve geri çekilme, ateşkesleri prensip olarak redetmeksizin, emperyalizmden devrimci kopuşu dayatmak durumundadır. Bundan geriye adım atmak, devrim ruhu ile bağdaşmaz. Kürdistan bütününde "parçasallığı" terkederek bütünselliğe ulaşarak, bağımsızlık platformunda diretmek büyük önem arzediyor. Bu gerçeğin, bütün Kürdistan halkı ve ulusal-siyasal güçleri tarafından bilince çıkarılması için mücadele etmek, aynı derecede anlam ifade ediyor. Kawa bu doğrultuda sabırlı, dirayetli bir mücadele tarihine sahiptir.

Kürdistan'ın yukarıda bahsedilen öneminden dolayı, Ortadoğu sorunu ele alındığında kilit durumundaki Kürdistan problemine takılmamak mümkün değildir. ABD, Almanya, Fransa, Japonya ve İngiltere başta olmak üzere birçok emperyalist devlet, gözlerini Kürdistan'a yöneltmiş bulunuyorlar. Almanya'nın Doğu Kürdistan'daki yoğunluğu, Fransa ile birlikte diğer parçalara dikkatlerini yöneltmesi bu durumdan kaynaklanıyor. Emperyalist devletlerin siyasi yönelimlerinin, emperyalist yatırımlarının çok iyi bir analizini oluşturarak, devrimci politika geliştirmek gerekiyor.

Körfez krizi döneminde doğru devrimci tavır, iki karşı devrim cephesine karşı, halkların devrim cephesini yükseltmekti. Bunun dışındaki bir davranış hattı doğru olamazdı. Ancak ne yazıktırki, Türkiye ve Kuzey Kürdistan sahasın-

da emperyalizme karşı mücadele adına, Saddam gibi bir faşist diktatörün yanında yer alınabildi. Yada terside gündeme geldi. Ortadoğu'nun Hitlerine karşı mücadele adına emperyalizmden yana tavır alanlar oldu. Siyasetlerinin programının çerçevesine anti-emperyalizmi koymayanlar, politik arenaya çıktılar. Yada geçmişte M-L lafzını kullanarak hareket edenlerden, "artık anti-emperyalist olmak gerekmiyor" diyenleri, büyük bir pişkinliğin içine sıkıştırılmış utançlık örneği olarak gördük. Bütün bu davranış bozuklukları ayrıca incelenmeye değerdir.

Güney Kürdistan, doğrudan kriz ve savaş alanı içine çekildiği için, bu parçadaki ulusal güçlerin davranış çizgisi Kürdistan açısından oldukça önemliydi. Kürdistani Cephe içinde birleşen ulusal-yurtsever güçler; krizle birlikte, kendileri açısından kötüye giden politik koşulların olumlu yönde gelişeceğini gördüler ve krizle birlikte çıkardıkları resmi bildiri ile bağımsız tavır koymakla doğru davrandılar. Kürt halkının ulusal-demokratik talepleri ve UKTH etrafında Kürdistani tavır takınarak, hem Ortadoğu'daki ABD politikasına, hemde Saddam'a karşı tavır aldıklarını açıkladılar. Bu tavır, kendi koşulları içinde doğru ve ileri bir tavırdı. Çünkü UKTH prensibi, Cephe üyesi bir çok parti tarafından henüz kabul görmüyordu. Ayrıca iki karşı devrim cephesine tavır alışları, doğru ve yurtsever bir hat'a işaret ediyordu. Bu tavır, çeşitli yetkililerinin davranış biçimiyle zaman zaman zedelenmeye çalışıldıysada sonuna kadar korundu. Ne varki, Türkiye'de belirli çevrelerin yarattığı dezenformasyon, durumu tepetaklak göstermeye çalışmakta ve Güney Kürdistan halkına karşı şovenizmi körüklemektedir. Bu durum, tüm ileri-devrimci güçlerce mahkum edilmelidir.

Güney-Kürdistan'daki siyasal güçler, Körfez Krizi öncesinde var olan çalışmalarına, krizden sonra büyük hız verdiler. Partizan birlikleri, içteki yerel hücre ve örgütler, basın-yayın ve özellikle son dönemlerde radyo yayını, devrimi hazırlamak amacıyla büyük savaşım içine girdiler. Cahş örgütlenmesini, devrime kazandırma doğrultusunda gösterilen faaliyet büyük bir atılım göstererek başarıya doğru ilerliyordu. 7 Mart'ta planlanan Ayaklanma; Güney Kürdistan'da 5 Mart'ta Çar Qurna ve Ranya'da patlak verdi. Kıvılcım Ranya ve Çar Qurna'da atılınca, rahatlıkla bütün Kürdistan'a yayıldı. Bir hafta gibi kısa bir dönemde Peşmerge güçleri Kürdistan'ın tüm şehirlerinde iktidarı ellerine aldılar. Bu Güney Kürdistan Devrimi'nin özgün karakteridir. Kürdistan halkının devrimci mücadelesinden korkan bazı sosyal-şoven çevreler, bu alandada büyük bir çarpıtma yaratarak, bu devrimci gelişme ve örgütlenmeyi, emperyalizmin bahşetmesi olarak sunmaya çalışmaktadırlar. Bunu beceremdikleri taktirde de, "kendiliğinden ayaklanma", "milli hainlerin"(!) ayaklanması, vb. uyduruk, uyduruk olduğu kadarda Kürt halkının devrimci çıkarlarına düşman dezenformatif değerendirmeler yapma gibi sorumlu davranış platformuna teğet dahi geçmiyecek bir keyfi davranış hattı sergilemektedirler. Güney Kürdistan'daki Mart 1991 devrimci patlaması, kendiliğinden bir süreç olarak ifade edilemez. Böyle bir ifade,30 yıllık bir silahlı mücadele tarihini görmemektir, o tarihe hakarettir. Güney Kürdistan'daki 30 yıllık silahlı mücadele tarihi elbette hep altın harflerle yazılmamıştır. İçinde ihanetleri de barındıran bir dizi olumsuz yönü barındırmaktadır. Ancak, bir halk, sömürgeci Irak Diktatörlüğüne karşı ulusal-demokratik hakları, özgürlük motifiyle savaş içindeyse, onun yarattığı zafer ve başarılara böylesine bir küçümseme, ona böylesine dil ucuyla yaklaşım, devrimci vicdan ve sorumluluk işi değildir. Ayrıca, aylar süren bir örgütlenme, hazırlık, yapılan önderlik sadece devrim arifesinde ve esnasında binlere varan şehidin, yaralı peşmergenin canı ve

kanı pahasına gerçekleştirilmiştir. 30 yılda gösterilen kahramanlıklar, fedakarlıklar, acılar, katliamları saymaya dahi gerek yoktur. Yüzbinlerin canına mal olan bir mücadeleye böylesine bir yaklaşım, devrim ve ilericilik adına kabul edilemez. Güney Kürdistan'daki devrimci gelişme, emperyalizmin desteği ile de olmamıştır. Daha başlangıçta, ABD ile işbirliği eğilimleri, cephe içinde sert tepkilerle karşılaşmıştır. Kürdistan'da ABD'nin istekleri doğrultusunda savaşa girme tartışmaları, daha açılmadan ilk gününde Cephe tarafından resmi olarak reddedilmiştir. Bunun içindir ki, ABD'nin savaşı ile paralel bir savaşa girilmemiştir. ABD'nin savaşı bittikten sonra Cephe, kendi güç ve olanakları ile hiçbir dönem durdurmadığı ulusal-demokratik savaşa atılım kazandırmış, ayaklanmayı hazırlamıştır. Güney Kürdistan gerçeği bir başka yerde dururken, sömürgeci basının Kürt düşmanlığı üzerine inşa ettiği enformasyonu temel alarak politika inşa etmek normal bir davranış biçimi olmayacaktır.

Kürdistan'ı çok kısa bir süre içinde kaybeden Saddam, Güney'de savaşın durmasını da kullanarak ordularıyla Kürdistan'a yüklendi. ABD, Saddam uçaklarının Kürdistan'ı bombalamalarını, aldığı BM kararını çiğneyerek açıkça onayladı. Hava kuvvetlerinin devreye girmesiyle halk ve peşmerge kuvvetlerinde panik başladı. "Sadece Halepçe katliamının yarattığı korkuyu yaşayanlar yada Saddam diktatörlüğünün zulmünü çekenler bilir."anlayışı ile dile gelen panik, kitlesel kaçışa dönüştü. Milyonlar kış koşullarında kendi ülkelerinin topraklarında, ama kendisini ezen sömürgeci devletlerin sınırına dayanarak, mülteci olma durumunda kaldılar. Bir halk, canı bir düşmandan, toptan kaçıyordu. Olay, toplumsal bir jenoside dönüşüyordu. Toplumsal bir katastrof. Böylesi de görülmemişti. Bu kaçış olayında bir gerçek açıkça ortaya çıkıyordu. Güney Kürdistan halkı, Saddam rejimi ile yaşamak istemiyordu; Ondan kurtulmak için bütün acıları göğüslemeyi göze alıyordu. Bu, aynı zamanda bir protesto akımının trajik bir şekilde ifadesi anlamına geliyordu. Bu kaçışta büyük rol oynıyan, müttefik tüm emperyalistler, Saddam'ın yanında Kürt halkını yalnız bırakmışlardı. Bütün bu insanlık dışı mezalim karşısında dünya halkları susmadı. Protestolarını değişik şekillerde dile getirerek, Kürdistan halkının yardımına koşmaya çalıştılar, kendi devlet ve hükümetlerini de buna zorladılar. Bu koşullar altında, dünya halklarının gözünde iyice teşhir olmamak ve kendi çıkarlarını yerleşik kılmak amacıyla, Kürtlerin geri dönüşüne "yardıma"(!) başladılar. Bütün bu gelişme dikkate alındığında, emperyalizmle Güney Kürdistan arasında kurulan işbirliği bağlarının ne kadar anlamsız olduğu ortaya çıkacaktır. Geri dönüşün başlaması döneminde kitleler, gerçekten, Saddam diktatörlüğünün Kürdistan kesimine karşı bütün nefret ve kinlerini ortaya koyarak saldırıya geçtiler. Kitlesel geriye dönüşte, Süleymaniye ve Hewler gibi birçok şehirde iktidarı, halk ve peşmerge güçleri, hiçbir dış destek (BM'nin Irak hava saldırısını yasaklaması sayılmazsa, bununda hangi koşulların ürünü olarak doğduğunu yukarıda aktardık) olmadan, kendi özgüçleri ile ele geçirdiler. Her devrim döneminde yaşanılan çapulculuk, hırsızlık, yakıp-yıkma, vs. Güney'de de gözlemlendi. Süreç içinde Güney'de Cephe'nin otoritesi oturdu. Seçimler gerçekleştirildi. Otonomi yada giderek federasyon olarak diyc adlandırılsada politik alanda, halk, şu anda özgürlüğü yaşıyor. Bu KUKM açısından oldukça önemlidir. Güney'de sergilenen demokrasi örneği; değil sadece Ortadoğu çapında, dünya ölçüsünde olumlu bir örnektir. Bu hiç abartılmaksızın böyledir. Güney'de Kürdistan Devrimi adına yakalanılan bu mevzi oldukça büyük öneme sahiptir. Kürdistan Devrimi'nin geneli için bu mevzi, korunmak ve yükseltilmek

görevi ile karşı-karşıyadır. Her Kürdistanlı yurtsever bu görevle yükümlüdür.

Güney Kürdistan Mart 91 Devrim ayaklanmasında olsun ve daha sonraki süreçte olsun, özellikle de kıvılcımın çakılmasında Kawa hareketi ve onun bir kesimi Rexirawî Brusk, önemli bir rol oynamıştır. Güney'de bu nedenden ötürüdürki, devrimci hareketimiz önemli bir saygınlık kazanmıştır. Abartıya kaçmaksızın, Güney Devrimi'nde Kawa'nın kendi gücü oranında oynadığı bu sembolik, saygın rol tarihi değere sahiptir. Gelecekte bunun anlamı dahada iyi kavranılacaktır.

* * *

Kuzey Batı Kürdistan'da ulusal kurtuluş, güçlü adımlarla ilerlemektedir. Serhıldan ve gerilla savaşımı gibi iki temel ayak üzerinde yükselen KUKM, TC'nin Kontr-gerila ve katliama ağırlık vererek yürüttüğü ÖZEL SAVAŞ'a karşı kıyasıya bir kavga içindedir. İçinden geçmekte olduğumuz tarihi dönüm noktasının kendisine özgün anlam ve önemi bulunmaktadır. Serhıldan ve gerillanın aldığı boyutlar, Kürdistan sorununun uluslararası boyutta kazandığı saygınlık ve legal düzeyde yükselen savaşım, bütünsellik içinde ele alınmak durumundadır. Bu, bütünsellik gözden kaçırıldığı taktirde varolan oluşum doğru kavranamayacaktır. Newroz döneminde TC'nin Cizre merkezli geliştirdiği provakasyon ve katliam bir başka dönemece işaret ediyor. Bütün bunları objektif bir gelişme içinde incelemek ve sonuçlar çıkarmak gerekiyor.

Kürdistan Devrimi'nin Kuzey ayağında TC sömürgeciliğinin içine girdiği son evreyi ve politikasının gelişim yönlerini görmeksizin bu sonuçlara ulaşmak olası olmayacaktır. Batılılaşma prosedürünün getirdiği etkilenmeler, Kuzey Batı Kürdistan'da KUKM'nin yükselmesi. Doğu ve Güney Kürdistan'da uluslarası kamuoyunu Kürdistan'a yöneltecek, onun destek ve dayanışmasını alacak olay ve politik gelişmelerin cereyan etmesi, 80 askeri faşist diktatörlüğünün yurt dışına bıraktırdığı politik mültecilerin uluslararası alandaki çalışmaları vb. nedenlerden dolayı TC, Batı ölçütlerine yaraşır bir "liberalleşme"(!) içine girmek durumunda kaldı. Bunu değişik dönemlerde şu yada bu resmi yetkilisinin ağzında dile getirmeye çalıştı. Kürt sorununda bu sözde "liberalleşme"(!) sadece lafızda kalmak durumundaydı. TC'de bilinen militarist-ırkçı gelenek ağır bastı ve halada ağır basıyor. Bizzat "Kürt realitesini" tanıdıklarını, "Kürt reform paketi" hazırladıklarını dile getiren Özal, Demirel-İnönü hükümeti, Özel Savaşı, bizzat tepede bulunurak yürütmekte ve Kürt halkına olan düşmanlıklarını en zehirli bir şekilde kusmaktadırlar. Öyleyse, önümüzdeki kısa dönem içinde TC'nin sert-militarist politikasını terkedeceğini ummak hamhayalden başka bir şey değildir. Reformist-otonomist güçlerin bu yönlü beklentileri yersiz olmakla kalmamakta, KUKM'ne büyük zararlar vermektedir. TC, Kürdistan halkına karşı hiç bir sınır, kural, fütur tanımıyan topyekün özel savaşını öylesine taktiklerle yürütmektedir ki, Kürdistan'da yaşam olanaklarını kaldırmayı hedeflemekte, insanlarımız yaşamla ölümün sınırlarını karıştırmakta, hatta ölümü çoğu zaman tercih etmektedirler. TC, Kürdistan'ı insansızlaştırmak için her yola başvurmaktadır. Daha önceleri tarihte birçok sömürgeci ve emperyalist güç, bu yöntemleri denediler, ancak acı sonlarını engelleyemediler. TC'nin son iki yıldır, Kontr-gerilla ve Hizbi-Kontra aracılığıyla geliştirdiği "faili meçhul"(!) politik cinayetler, korkunç boyutlara ulaşmış bulunmaktadır.

TC'nin hem "Kürt reformundan" bahsetmesi, hemde fütursuzca özel savaşı yürütmesi, Türk sömürgecilerinin barbar ve namert karakteri için hiç de yabancı değildir. Tersine tam da ona uyan bir iğrençliktir. Bu aynı zamanda geleneksel sömürgeciliğin ince bir oyunu ve iğrenç yüzü oluyor.

Bir diğer taraftan TC'yi bu duruma sürüklüyen olgunun son yıllarda oluşan değişimler olduğu gerçeğinide vurgulamak gerekiyor. Varşova Paktı'nın dağılımı ile birlikte, TC'nin değerinde bir düşme olacağı bekleniyordu. Mantıklı olanda buydu. Ancak TC, nasıl Batı'ya ihtiyaç duyuyorsa, Batı'nında TC'ye ihtiyacı bulunmaktadır. Özellikle İslam Dünyası ile bağlantı kurma olanağını elinde bulundurması, Türki Cumhuriyetler alanında Batı'nın aracı olması durumu bu ihtiyaç olayını dahada pekiştirdi. Bu nedenlerden dolayı hala TC kartına oynanmaktadır. O'nu gözden çıkarabilecek bir siyasal dönüşüm henüz görememektedir. Bu nedenlede Batı, Ortadoğu haritasının değiştirilmesine Türkiye, İran, Irak ve Suriye'nin -özelliklede Türkiye'nin- duyduğu korkuyu paylaşmasa dahi, en azından anlayışla karşılamaktadır.

Türki Cumhuriyetler olayı; Türkiye'nin Batı nezdinde, önemini arttırmakla kalmadı, Türkiye'nin kendi kapitalist ekonomisini genişletip ilerletmesi içinde kaldıraç ve pazar görevi gördü. Bütün bu yeni durum birazda abartılı olarak Türkiye'ye, kamuoyuna yansıtılmaya çalışılıyor. Avrupa Ortak Pazarı, Karadeniz Ortak Pazarı gibi girişimlerle de, kapitalist ekonomide yükselmenin yolları deneniyor. Batı'nın insan hakları sorununda bir iki protestoda bulunması, riyakarlık düzeyini aşmayınca, TC-Batı'nın silahlarıyla Kürdistan'ı vurmaktadır. Uluslararası planda Kürdistan için yaratılan dayanışmanın önemi burada yatmaktadır. Alman emperyalizminin politik tutumu gözler önündedir. Yurtdışında Kürdistanlı yurtsever halk kitlelerinin protesto akımı kendisini gösterip, kamuoyunda olumlu yankı bulunca, Alman Hükümeti şu yada bu ölçüde protestocu görünmeye kendisini zorunlu görmektedir. Protesto akımı dinince, Alman Hükümeti'de tavrını geri çekmektedir. Stoltenberg'in bakanlıktan istifasına yol açan silahlar, bugünde Kinkel ve Rühr'ün onayı ile Kürtleri kırmaktadır! Bu sadece Almanya için değil, diğerleri içinde geçerlidir.

Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesi, zamanın her ileriye akışı sürecinde gelişmeye, yükselmeye devam ediyor. Silahlı mücadele temel alınarak yükselen mücadele, bütün halk kitlelerini etkileyip sarmalayarak, ulusal kurtuluş sürecinin içine çekti. Kürdistan toprağının doğru-militan-gelecek için umut veren bir çizgi ve önderlik görmesi halinde, devrim için örgütlenmeye oldukça müsait olduğunu defalarca söylemiştik. Kürdistan Devrimi, giderek gerilla mücadelesinin yanısıra 89-90'dan sonra, bir temel ayak daha kazandı. Kitlelerin devrimci şiddet eylemliliğinin toplu ifadesi olarak Serhıldan. Serhıldan, yani başkaldırı, şehirlerdeki ezilen devrimci yığınların devrimci şiddetini dile getiriyor. Devrim için ayağa kalkışı, direnişi ifade ediyor. Serhıldan ile birlikte Kürdistan ülkesi, halkı, devrimi oldukça büyük kazanımlar, mevziler sahibi oldu. Kürdistan'da fedakarlığın en büyük zirvesinden örnekler sergilendi. Devrim, kurtuluş ve özgürlük için ölümü severek kucaklamak gelenekselleşti. Bu gelenek ülke topraklarına sindi, ülke insanlarına yayıldı. Sömürgeci terör karşısında, en azgın canavarlıklar karşısında, korku denen objenin izlerinin dahi görülmediği, bir biçimde büyük kahramanlıklar sergilendi. Kısacası yeni insan tipi ve geleneği Serhıldan geleneğinin ürünü olarak, Kürdistan'ı sarıp-sarmaladı.

Serhıldan'daki bir diğer özellik, silahlı mücadeleden, barikat savaşların-

dan, miting ve yürüyüşe vb. bir dizi mücadele araç ve yönteminin uyumlu ve organizeli bir kombinezyonla, yeni araç ve yöntemler ortaya çıkarma yaratıcılığıyla da beslenerek tarih sahnesine çıkmasıdır.

Serhıldanlarda, kitlelerden kopma tehlikesi ortadan kalkıyor, onun yerine, ulusal kurtuluşun kitlesel karakterinin dünyaya duyurulmasını sağlıyan temel geliyor. Bu da bir devrim için aort, anadamar özelliği görmektedir. Kitlelerle kucaklaşmış, bütünleşmiş bir devrimin geleceği garantidedir. Zafere ulaşmasıda muhakkaktır.

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük hareketi sadece kendisini bu iki temelle, Serhıldan ve Gerilla ile sınırlamıyor. Legal savaşım alanlarının birçoğunu, basın ve diğer medya araçlarından, değişik legal örgütlenme ve kurumlaşmalara kadar uzanan, bir dizi alanda KUKM'ni en yüksek sesle dile getirmeye çalışıyor. Medya araçlarının yerinin devrim için önemini çok iyi görmek ve o ölçüdede iyi kullanmak gerekiyor. Demokratik kurumlaşma ve kitle örgütlerinden, parlamenter mücadeleye, diplomasiye uzanan diğer mücadele alanları, araç ve yöntemlerini en yakışır ve en verimli şekilde kullanmak gerekiyor. Bunun içinde insanlarımızın doğru bir işbölümü politikası doğrultusunda uzmanlaşması zorunlu görünüyor.

Kürdistan'da son yaşanan durumu genel tablosuyla yakalıyabilmek için KUKM'de var olan eksiklikleri görmek gerekiyor. Silahlı mücadele pratiğinde meydana gelen eksiklikler, hatalar, zararlar, serhıldan sürecindeki eksiklikler, her biri başlıbaşına ayrıntılı değerlendirme sonucu çözümlenecek sorunlardır. Örneğin; Serhıldan'ın bölgesellikten kurtulamaması, Serhıldan'da sömürgeci katil terör timleri karşısında halkı koruma organlarının yaratılma sorunu, kitlelerin edilgen değil aktif ve örgütleyici olarak Serhıldan'a katılımı, ezilen emekçi kitlelere yaklaşım ve onların örgütlenmesi sorunlarında, M-L çizgi; diğer küçükburjuva ve burjuva akımlardan net bir şekilde ayrılmaktadır. Mücadele araçları ve yöntemleri ile kitleler bir bütünlük teşkil ederler. Bu uyumlu bütünlük bir tarafından bozuldumu, o araç ve yöntemin artık hayrı olamaz. Kepenk kapatma eylemliliğinde en bariz bir şekilde gözlemlendiği gibi, halkın bilinçli ve istekli katılımı titizlikle korunmalıdır. Yersiz ve zamansız konulan eylemlilikler, kitlelerin bu araç ve yöntemlerden bıkıp-bezmesini, vazgeçmesini getirecektir. Halk içindeki çelişkilerin çözümünde doğru politikaya sahip olmama, büyük tehlikeler yaratacak şekilde devrim güçlerini parçalamakla kalmaz, devrim saflarında olması gereken güçleri düşman saflarına iter. Devrimin sorunlarını ayrı ayrı, her birini, ilgili bölümde ele alıp inceliyeceğimizden dolayı, burada sadece vurguda bulunmakla yetiniyoruz.

Kürdistan'da estirilen sömürgeci terör, insanlarımızı sindirmeyi, korku atmosferine hapsetmeyi, susturmayı hedeflemektedir. Suskun, boyun eğen bir toplum yaratmak, tüm sömürgeci iktidarların hedefi olmuştur. Devrimci politikanın kendisi, bu mantığın en amansız düşmanı olarak, özgürlüğe uzanan ve onu tadan, özgürlük ve demokrasi ağacının bütünüyle meyvelerini verdiği demokratik toplumun geleneğini yaşatmak, göstermek olacaktır. Suskun değil, konuşan, tartışan, özgürlük ve bağımsızlık için tartışarak, düşünceler, planlar, projeler yaratan, özgür, insiyatif sahibi, yaratıcı bir toplum örneği sunmak gerekiyor. Bu mutlak gerçek karşısında, işin "ama-mama'sı" olamaz. Devrimimizin geleceği bu özgürlük ve demokrasi temelinde teminat altında olacaktır. Dünyada, son yılların gelişmelerinden, eğer ders çıkarılacaksa, çıkarılabilecek en önemlisi bu yöndedir.

Kürdistan'da ulusal birliğin politik ve giderek askeri temsilciliğinin yaratılması, devrimimizin yarını için bir zorunluluktur. Bu, olmazsa-olmazlardan biridir. Devrim, dar çitleri aşmalıdır. Sömürgeci-emperyalist sınırları cesurca aşmalıdır. Bütünsellik düzeyine sıçramalıdır. Biliyormusunuz? Kürdistan Devrimi bütünselleştiğinde, nerelere ulaşacağız? Aşamalar katedeceğimizi söylemek, ifadeyi-endamda kesinlikle yetersiz kalmaktadır.

Ulusal birlik, içinde geçtiğimiz dönemde ne kadar önemliyse, onun nasıl politik örgütlenmede yaşam bulacağı, nasıl, hangi yollarla gerçekleştirileceği de o kadar önemlidir. Bugün bu olayı sadece parçasal kavramak, yetersizliğini kanıtladığı gibi, tek başına parçasal kaldığı sürece zarar da getirecektir. Ayrıca bir partinin çağrısıylada olup bitecek bir olay olmadığını da hiç söylemeye gerek yok. Ulusal Birliğe gidecek adımları iyi atmak, basamakları iyi döşemek gerekiyor. Ulusal Kurtuluş saflarında yer alan bütün yurtsever siyasal güçlerin bir araya gelip, bu noktada bir anlayışa, birliğe varmaları, atılabilecek en mantıklı yoldur. Bu nedenle, bütün yurtsever siyasal parti ve örgütlerin belirli ön çalışmayla bir Ulusal Konferans'a gidilmelidir. Ulusal Konferans, Ulusal Kongre, Konsey'in oluşturulmasının yol ve biçimini ortaya koyar. Yıllardır, Ulusal Kongre'den bahsetmeler oluyor, ancak sonuç alınamıyor. İşte belli bir çözümde birleşme ve onun için mücadele gerekiyor. Yoksa söylenenlerin bir anlamı olmuyor. Parçalanmışlık bu süreçte büyük engeldir. Bu açık. Sömürgeci devletlerle girilen ilişki ise en büyük engellerden biridir. Bu ilişkiler içinde bulunan güçler, Ulusal Kongre'ye gidişte en büyük engeli oluşturmuşlardır. Doğu ve Güney'deki feodal-burjuva önderlikleri özellikle bu konuda eleştirmek gerekiyor. Bunların üzerlerine düşenleri yapmadıkları oldukça açıktır.

Kürdistan'da ulusal güçlerin birliğini, devrim için birlik olarak ifade ederken, sorunun dünya ve bölge boyutunda da politik çizgimiz açıktır ki, aynı yönde olacaktır. Dünya devrim güçlerinin birliğini, devrimin müttefiklerinin, dolaylı-zayıf müttefiklerinin birliğini, dünyadaki karşı devrim güçlerine karşı mobilize etmek için, uygun araç ve yöntemler bulmak gerekiyor. Örneğin; ezilen halkların kurtuluş hareketleri arasındaki dayanışma ve giderek değişik birlik örgütlenmeleri, geçmişe oranla kendisini daha da yakıcı bir şekilde dayatmaktadır. Anti-emperyalist bir cephe, dünya devriminin gelişim sürecinde önemli bir manivela olacaktır. 60'lı yılların realitesi ve ona dayalı optimizmini günümüzde yakalamak oldukça zordur. Ancak böyle bir cephe bir zorunluluk teşkil etmektedir. Emperyalizmin rahat at oynatmasını istemiyorsak böyle bir talebi, girişime dönüştürmeliyiz. Belki kısa dönemde pratik sonuç alamayız, ancak bu doğru düşüncenin kök salmasına yolaçacağız.

Kuşkusuz bizleri, ezilen halkların kurtuluş hareketi kadar ve hatta ondanda önemli sosyalizm içerikli devrimler ilgilendiriyor. Aynı şekilde sosyalizme yönelen devrimler sadece gelişmiş kapitalist ülkelere özgü bir olay değildir. Geçmişte belki sadece Batı, sosyalist devrimlerin vatanıydı. Ama bugün, dünyanın dört bir tarafında, Avrupa ve Kuzey Amerika kadar olmasada, kapitalizmin geliştiğini görüyoruz. Dolayısıyla sosyalizme yönelme artık dünyanın birçok ülkesinde, proletaryanın önderliğinde mümkündür. Bu anlamda, artık klasik anlamda, sosyalizmi, sosyalist devrimi Batıyla sıkıştırmak, demokratik devrimleri Doğuyla sınırlamak doğru olmayacaktır. Doğu'da belki ilk dönemler demokrasi sorunu ağırlıklıdır, ancak sosyalizme gidebileceğini de görmek gerekiyor. Ezilen halkla-

nın anti-emperyalist hareketi, artı, sosyalist devrim gibi ayrımı mekanik olarak bölgelere yerleştirmek doğru değildir Ezilen halkların anti-emperyalist hareketi sosyalist bir önderlikle, kısa dönemde sosyalizme ulaşabilir. Bu nedenle dünya sosyalizm güçlerinin birliği büyük önem taşımaktadır. Dünya, M-L partilerinin yaratacağı enternasyonal, bu dönem, büyük önem arzedecektir. Bu çekirdeğin çevresinde sermayeye ve kapitalizme karşı güçlü bir birlik neden olmasınki. Anti-sermaye cephesi, çeşitli akımların, işçi sınıfını, emekçi kesimleri harekete geçiren çeşitli siyasal akımların bir araya gelmesi sonucu oluşabilir. Bu oluşum süreci zorludur, büyük tehlikelerle döşelidir. Komünizm davasını güçlendirmek için en geniş emekçi yığınları, toplumun çoğunluğunu, sömüren-ezen kapitalist azınlığa karşı harekete geçirmek gerekiyor. Bu taktiğin tehlikelerinin bilincinde olarak, doğru bir önderlikle zafere giden işçi sınıfı ve emekçi sınıfları etkileyen revizyonist, burjuva-sosyal-demokrat, burjuva-liberal akımlar değil komünizm olacaktır.

Kürdistan boyutunda da 88 Birlik Konferansımızda kabul edilen ittifak ve birlik politikamız doğrultusunda; Ulusal Kongre, Konsey, Ulusal Kurtuluş Cephesi yönünde yürüteceğimiz çalışmalarla, devrimin militan-radikal güçlerine kuvvet katacağız. Parçasallıktan bütünselliğe doğru yürüyeceğiz. Proletaryanın devrimci gücü bu birliklerden dahada güçlü olarak çıkacaktır.

Bunun yanısıra Kürdistan bütününde sosyalizm güçlerinin dağınık durumundan çıkarılıp bütünleştirilmesi gerekiyor. Güçlü bir Komünist parti, Kürdistan bütününde önemli rol ve görevler üstlenecektir. Önümüzdeki kısa dönemde bu çalışmadan sonuç almak durumundayız. Bu çalışmanın önemi üzerinde ayrıntılı durmuyoruz, inanıyoruz ki, bu nokta oldukça açıktır. Kürdistan'da sosyalizmin çıkarlarının bir an dahi unutulmaksızın geliştirilmesi zorunluluk teşkil etmektedir. Devrimimizin yarınının garantisi için, halkımızın mutlu ve özgür geleceği için bu hayati önem taşımaktadır.

Kürdistan KUKM'nin başarısı içinde, devrimi işçileştirmek, emekçileştirmek bu gerçekten kendisini çıkarsıyor.

Daha bugünden Serhıldan ve Partizan mücadelesini temel olmak kaydıyla, işçi ve köylü hareketini tüm mücadele alanlarında en ön safa geçirmek gerekiyor. Bunun yol ve yordamı ancak savaşın sıcaklığı içinde yaratılır. İnsiyatif sahibi, yaratıcı, girişken, bugünü yarına bağlamakta güçlük çekmeyen önder kadroların yolgöstericiliğinde bu sorunun rahatlıkla çözülebileceğine inanıyoruz. Kürdistan'da ulusal kurtuluş eylemliliğine askeri boyutta bir yeterlilik kazandırma durumu yarattığımızda, önemli sorunlarımızın çözümünün yolları da açılacaktır. Bizler için elbette silahlı mücadeledeki atılımın bir özgünlüğü var. Bu noktanında hepimiz için oldukça net ve belirgin olduğunu bildiğimizden, fazla ayrıntıya gerek görmüyoruz. Önemli olan ulusal kurtuluş hareketine, parçasalı aşarak ulusal bütünsellik içinde harmonisel bir gelişim ve atılım sağlamaktır. Bu kitlelerin aktif katılımı alanında olduğu gibi, askeri ve politik boyutta da böyle olmak durumundadır.

Kürdistan'da önümüzdeki kısa dönemde, halkın sömürgeci teröre karşı korunması olayı, büyük bir titizlikle üzerinde durulması gereken bir meseledir. Newroz'da düzenlenen katliamdan sonra, gelişen suskunluk dönemi iyi analiz edilirse, halkın korunma sorununun önemi dahada iyi anlaşılır. Halkı koruma organlarının yaratılması olayı acildir ve hayatidir. Bu konuda Güney'de yaratılan "Hezên Bergirî Milli", -Milli Savunma Kuvvetleri- bir tecrübe olarak alınıp ince-

lenmek durumundadır.

Kürdistan ulusal özgürlük hareketinin kitleselleşmesi karşısında, sömürgeci TC Devleti'nin ne kadar canavarlaştığını gördük. Bu canavarlaşmayı etkisiz kılmak için araçlar devreye sokmak gerekiyor. Kitlelerin kendilerini koruma organlarını yaratmaları önemli bir araçtır. Bunu diğer yol ve yöntemlerle beslemek gerekiyor. Dünya çapında etki yapabilecek barışçıl-şiddete dayalı kitlesel boyutu yüksek eylem türleri bu konuda bir başka çözümdür. Ulusal kurtuluş devrimimizin kitlesel boyutunun yükselmesi, zaten başlı başına bir amaçtır da. Büyük ulusal kampanyaların, ulusal çapta imza kampanyaları, örneğin; bağımsızlık uğruna, insan hakları için vs. aynı günde tüm ülkede boykot eylemleri, grev eylemleri, hiç kuşkusuz, dünya ölçüsünde Kürdistan UKM'ne prestij, destek, dayanışma kazandıracaktır. Bu düzeyi yakalamak gerçekten devrimin eşiğine varmakla eş anlamlıdır. Ama bu düzeyi yakalamak, abartı içine düşmeksizin, denilebilirki, pek öyle zor olmayacaktır. Yeterki doğru önderlik sağlansın, yeterki ulusal kurtuluş güçlerinin koordineli, ahenkli bütünlüğü ve hareketi sağlansın.

Önümüzdeki yıllar, bizler için kelimenin tamda gerçek anlamıyla dönüm yılları olacaktır. Örgütsel olarak yere sağlam basmak gerekiyor. Bu sağlandıktan sonra, üstesinden gelemiyeceğimiz görev kalmayacaktır..

ÜTOPİK SOSYALİZMDEN BİLİMSEL SOSYALİZME

ÜTOPİK SOSYALİZMDEN BİLİMSEL SOSYALİZME

Bilimsel sosyalizm içeriği bakımından herşeyden önce, kapitalist toplumun eleştirisi temelinde, onun olumsuzlanmasından doğdu. Kapitalist toplumun içerdiği sınıf çatışmalarının burjuvaziyle proletarya arasındaki karşıtlığın ve kapitalist üretimin anarşik niteliğini bilince çıkarılmasının ürünüdür. Burada iki noktayı belirtmek diyalektik kavrayış bakımından önemlidir. İlk olarak, bilimsel sosyalizm, kapitalist toplumun salt bir yansıması olmadığının bilinmesidir. Tüm teoriler gibi bilimsel sosyalizmde kendini koşullayan belirli bir toplumun ürünü ve tarihsel yönelimi bilimsel olarak açıklayan bir gelecek teorisidir. Bilinme, tanınma olayı ilk girişimdir, bulanıktır, sezgisel ve soyuttur. Teori, bu ilk verileri, düşüncede, diyalektik harekete uygun olarak yeniden üretmesidir. Kavram ve kategoriler olarak somut düşünceye ulaşılmasıdır. İkinci nokta her teori gibi bilimsel sosyalizm de kendini koşullayan olguların tarihsel olarak ortaya çıkmasının sonucu olarak bilinçli bir çabanın ürünüdür. Kendinden önceki düşüncelerle bağlılık içindedir. Böyle kavranmadığında bilimsel sosyalizm toplumlar tarihinin daha önceki dönemlerinden herhangi birinde değil de kapitalist toplumda çıktığı anlaşılmaz hale gelir.

Sosyalizm teorik biçim bakımından başlangıçta 18.yy Fransa'sındaki büyük aydınlıklar çağı düşün adamları tarafından konulan ilkelerin daha gelişmiş, daha tutarlı olma iddiasındaki bir uzantısı olarak ortaya çıktı. Doğal olarak her yeni teori gibi önceki düşünlerle bağlılık içindeydi.

Burjuva demokratik devrimle birlikte sadece günlük yaşamın maddi ihtiyaçlarının karşılanmasında değil, eski toplumla her alanda çatışma başlamıştı. Eski topluma ait ne varsa tümü yeni sorgucular tarafından mahkeme edildi. Kanun, akıldı ve herşey bu kanun süzgecinden geçiriliyordu. Sadece eski toplum yokedilmek istenmiyordu. Onunla birlikte ona ait şeylerde tarihin mezarlığına gömülmek isteniyordu. Temel kriter akla ugun olup olmadığıydı. Din, doğa anlayışı, toplum, devlet vb. herşey eleştiriden geçirilirken ya doğrulanıyor, yada yanlışlanıp varlığına son veriliyordu. Böylece eskiden arınılarak yeni toplumun unsurları oluşturuldu. Yeni düşüne göre bundan böyle haksızlık, baskı, ayrıcalık olmayacaktı. Yerine sonsuz adalet, sonsuz doğruluk ve eşitlik konulacaktı. Bu yeni unsurlar burjuvazi için hayati değerdeydi. Bunlar olmadan yeni toplumun gelişmesi ve kalıcılaşması imkansızdı.

Bunlar yurttaşların tümüne "eşit" bir şekilde sunulmuştu. Ancak yaşamın gerçeği farklıydı. Görünen oydu ki, aklın bu egemenliği burjuvazinin idealize edilmiş bir egemenliğinden başka bir sonuç vermemişti. Adalet, doğruluk, eşitlik vb. herşey burjuvazi içindi. Burjuvazi, toplumun tek ayrıcalıklı sınıfı olarak bu nimetlerden sonuna kadar yararlanıyordu. Diğer "eşit" yurttaşlara ise yeni tip de bir kölelik düşmüştü.

Burjuvazinin temsilcilerine, kendilerini, acı çeken insanların tümünün

temsilcileri olarak sunma imkanını sağlayan şey neydi? Niçin sadece kendi sınıfları adına hareket etmediler? Ortada bir manüpulasyon mu vardı? Soruları akla gelebilir. Bunu yaratan koşullardı. Sadece burjuvazi değil, tüm insanlık feodal soyluluğun baskısı altındaydı. Evrensel karşıtlıklar ön plandaydı. Burjuvazi kendini var edebilmesi için özgür ücretlilere ihtiyaç duyuyordu. Genel planda feodal sınırlamaları aşmak zorunluydu. Özgürlük, adalet, eşitlik ve benzeri kavramları genel için istemesi bu bakımdan zorunluluktu. Sonuçta yeni toplum şekillendiğinde loncalar manüfaktüre dönüştü. Doğallıkla da ustalar modern burjuvazi, kalfalar ise özgür ücretliler durumuna geldiler. Feodal soyluluğa karşı savaşımda kendini tüm yurttaşların temsilcisi gibi sunan burjuvazi, güçlenmesine paralel olarak toplumda yeni bir karşıtlık yarattı. Burjuvazi ve proletarya karşıtlığı.. Almanya'da Munzer, İngiltere'de Eleştiriciler, Fransa'da Rabeuf'lar burjuva devriminin daha başlangıcında emekçilerin temsilcileri olarak burjuvazinin karşısına çıktılar. Hatta, farklı görüntülerde olsalarda kendi bağımsız örgütlerini yarattılar. Doğal olarak bu emekçi seçeneğe karşılık düşen teorik belirlemeler de ortaya çıktı. 16.yy'da Thomas More'nin "Ütopya"sı, Campanella'ın "Güneş Kenti" bunların ilk örnekleriydi. Bunlar olgunlaşmamış bir toplumun idealize edilmiş betimlemeleriydi. Onları toplumun olgunlaşmasına paralel olarak 18.yy'da yeni teoriler izledi. Bu teoriler sadece siyasal haklarla kendilerini sınırlamıyordu. Taleplerini daha ileriye götürerek gerçek anlamda eşit ve sınıf ayrımlarının kaldırılmasını savunuyorlardı. O günkü koşullarda pek akla yatkın talepler olmaktan uzaktılar.

Toplum geliştikçe düşün alanındaki değişimler de birbirini izliyordu. Nitekim bunları da bilimsel sosyalizme geçişin basamağı sayılabilecek olan "Ütopyacı"lar izliyordu. Saint Simon, Fourier ve Raubert Owen, ilk büyük ütopyacılardı. Toplumun yeniden şekillenmesiyle sorunların çözümü şüphesiz aynı düzenlilikte yürümez. Nitekim kapitalizm yeni sorunlar yaratmıştı. Şiddete varan baskı yerini ahlak bozukluğuna, kılıç yerini paraya bırakmıştı. Fuhuş, korkunç bir yayılma göstermişti. Aslında toplumun azınlığını oluşturan bir kesimi, yani burjuvazi, her türlü ahlaksızlığı ve adaletsizliği meşru kabul ederek palazlanmıştı. Öte yandan çoğunluk hızla yoksullaşmış, toplumsal barışın yerini terör almıştı. Burjuvazi, çıkarları uğruna sonu gelmeyen fetih savaşlarına atılmıştı. Aydınlıklar çağı düşünürlerinin görkemli vaatleri doğrultusunda aklın zaferiyle donatılan siyasal ve toplumsal kurumlar, vaatlerin aksine trajik bir biçimde düş kırıklığına neden oldular. İşte ütopyacılar büyük bir bilgelikle bunları gören insanlardı.Toplum sorunlarını çözmek için kendi soyalist teorilerini oluşturdular.

Ütopyacıların büyük bir özveriyle ortaya atıldıkları dönem, aslında pek parlak değildi. Kapitalist üretimin alt-üst oluşunu kaçınılmaz hale getirecek karşıtlıklar, burjuvazi-proletarya karşıtlığı henüz oluşum halindeydi. Çözüm önerileri bu oluşum halindeki döneme uygun olarak ütopik kalıyordu. Koşullar her bakımdan olumsuzdu. Proletarya henüz kendisi için bir sınıf haline gelmemişti ve siyasal eylemde henüz yetenekli değildi. Dış bir yardıma gereksinme duyuyordu. İşte bu yardım büyük ütopyacılardan gelmişti. Engels bu tarihsel dönemi şöyle anlatır:

"Bu tarihsel durum sosyalizmin kurucularını da etkiledi. Kapitalist üretimin olgunluktan uzaklığına, sınıfların durumunun olgunluktan uzaklığına, teorilerin olgunluktan uzaklığı yanıt verdi. Toplumsal sorunların henüz gelişmesinin ilk basamağında olan ekonomik ilişkiler içinde saklı bulunan çözümü beyinden

çıkmalıydı. Toplum, yalnızca düzgüsüzlükler (anamalies) sunuyordu, bu düzgüsüzlüklerin ortadan kaldırılması, düşünen usun göreviydi. Bu erekle, toplumsal rejimin daha yetkin yeni bir sistmeni bulmak ve bunu, propaganda ve eğer olanaklı olursa, model deneyler örneği aracıyla, topluma dışarıdan vermek gerekiyordu. Bu yeni toplumsal sistemler, daha baştan (ütopya) mahkumdular. Ne denli ince işlenirse o denli fantezi içine dalacaklardı."(Anti-Dühring)

Ütopyacıların ortak yanları olarak şunları saptayabiliriz. Proletaryanın temsilcileri oldukları iddiasındaydılar ancak, kendilerini tıpkı aydınlıklar çağı düşünürleri gibi belirli bir sınıfa değil tüm insanlığın kurtuluşuna adamışlardı. Onlara göre, burjuva dünyası tıpkı feodalizm gibi akılsız ve adaletsizdi. Bunun içinde o da mahkum edilmeliydi. Yerini tüm insanlığı kapsayacak, aklın üstünlüğüne dayanan ölümsüz ve sonsuz adalet almalıydı. Şimdiye kadar eğer bu yapılmamışsa nedeni ölümsüz adaletin bulunmamış olmasındandır. Bugün artık bu gerçeği gören bireylerin eksikliği giderildiğine göre pekala bu düzen kurulabilirdi.

Kapitalizmin hızlı gelişmesi yeni tarihsel olgular ortaya çıkarmıştı. Bu olguları Engels'ten öğrenelim:

"Yeni olgular bütün geçmiş tarihi yeni bir incelemeden geçmeye zorladılar ve bütün geçmiş tarihin bir sınıflar savaşımı tarihi olduğu, birbirine karşı savaşım durumundaki bu toplumsal sınıfların her zaman üretim ve değişim ilişkilerini kısacası çağlarındaki ekonomik ilişkilerin ürünü oldukları, buna göre, toplumun ekonomik yapısının, herkes, son çözümlemede, hukuksal ve siyasal kurumların tüm üst yapısını olduğu gibi, her tarihsel dönemin dinsel, felsefi ve öbür fikirlerini de açıklamayı sağlayan gerçek temeli oluşturduğu görüldü. Böylece idealizm, son sığınağından, tarih anlayışından kovulmuş, tarihin materyalist bir anlayışı ortaya çıkmış ve şimdiye değin yapıldığı gibi, insanların varlığını bilinçleri aracılığıyla açıklamaları yerine insanların bilincini varlıkları aracıyla açıklamak için yol bulunmuş oluyordu.

Bunun sonucu, sosyalizm, artık şu ya da bu dahinin rastgele bir buluşu olarak değil, ama tarih tarafından oluşturulmuş iki sınıfın, proletarya ile burjuvazinin savaşımlarının zorunlu ürünü olarak görünüyordu. Artık sosyalizmin görevi, elden geldiğinde eksiksiz bir toplumsal sistem imal etmek değil, ama iktisatın, bu sınıfları ve onların karşıtlıklarını zorunlu bir biçimde ortaya çıkaran tarihsel gelişmesini incelemek ve bu biçimde türetilen ekonomik durum içinde çatışmayı çözme araçlarını bulmaktı."(Anti-Dühring)

Bu aracı bulan ve onu bilimsel bir temele oturtan Marx oldu. Engels şöyle der:

"..... Tarihin materyalist anlayışı ile kapitalist üretimin gizemini, artı-değer aracıyla açıklanmasını, Marx'a borçluyuz. Onun sayesindedir ki sosyalizm şimdi bütün ayrıntıları üzerinde uzun uzun çalışılması gereken bir bilim durumuna gelmiştir."(Anti-Dühring)

Marx, teorisini modern kapitalizmin kurumlarının ve üretim biçiminin eleştirisi üzerinde şekillendirdi. Marx'a göre, yeni düzenin öznesi modern proletaryadır. Proletarya, kendisiyle birlikte tüm insanlığı da kurtaracak tek sınıftır. Yeni düzenin nasıl şekilleneceği ancak yığın hareketinin kendisi tarafından belirlenecektir. Ütopyadan kaçınmanın tekyolu de budur. Marx ve Engels'in teorisine bundan başka şeyler yüklemek, onun üzerinde şekillendiği gerçek alanı ve bilimsel özünü anlamamak demektir.

Bugün sosyalizm deneylerinin başarısızlığından hareketle Marx'ın teorisinde kusurlar arama çabaları artmış görünmektedir. Bu çabaların bazıları daha da ileri giderek sosyalizmin artık bir kurtuluş teorisi olamayacağı, ondan umudu kesmek gerektiği düşüncesini savunmaktadırlar. Bunlar günümüz koşullarının doğal sonuçları gibi görünüyor. Tarihin her önemli durak noktasında benzer çıkışların olduğu tarih tarafından tanıtlanmıştır.

Bugün siyasal tarihin önemli bir döneminden geçmekteyiz. Bu dönemin kendine özgü ve yeni olgularını saptamak, bunları bilince çıkarmak acil bir görev olarak kendini dayatmaktadır. Her zaman olduğu gibi bir gelecek teorisi kurulmadan yürümek meşalesiz karanlıkta yol almak demektir.

BİLİMSEL SOSYALİZM: MARX VE ENGELS'İN MİRASI

Ütopik sosyalistlerin aksine Marx ve Engels, materyalist tarih anlayışına sahiptiler. Bu görüşe göre üretim ve değişim her toplumsal sistemin temelini oluşturur. Ürünlerin bölüşümü, bununla birlikte sınıflar ve katmanlar şeklindeki toplumsal bölünme ve çıkar kümeleşmesi, üretilen şeye, bunun üretiliş biçimine ve üretilen şeylerin değişim biçimine göre düzenlenir. Bütün toplumsal değişikliklerin ve siyasal alt-üst oluşların son nedenlerini o toplumun iktisadi temelinde aramak gerekir. Felsefi, siyasi, kültürel ve çeşitli bilinç biçimleri tüm üst yapı kurumları bu temel üzerinde vücut bulur ve olgunlaşırlar.

Marx ve Engels'in bu temel yaklaşımları kapitalist toplumun çözümlenmesinde netlikle görülür. Bu bakımdan özellikle Marx'ın "Kapital"leri büyük değer taşır. Lenin'in dediği gibi "Marx "mantık" bırakmadı, ama "Kapital"in mantığını bıraktı bize; sözkonusu sorunun çözümü için bu mantıktan sonuna kadar yararlanmak gerekir. Hegel'de değer taşıyan ne varsa almış, ilerletmiş olan bir maddeciliğin mantığı, diyalektiği ve bilgi teorisini... belli bir bilime uygulanmıştır. "Kapital"de."(Felsefe Defterleri)

Burjuvazi feodalizmle çatışmış onu paramparça etmişti. Bu olay öyle idealist düşünürlerin iddia ettikleri gibi, feodal rejimin akla aykırılığından yada kötülüğünden adaletsizliğinden değil, onun ekonomik durumundan kaynaklanmaktaydı. Kapitalist üretim biçimi feodal rejimin karşıtlıklarıyla bağdaşmaz bir olguydu. Sonuçta bilinen yöntemlerle (burjuva devrimleriyle) onu alaşağı etti. Yıkıntıların üzerinde özgür rekabet, seyahat özgürlüğü kapitalist hukuk ve öbür kurumlarıyla burjuva toplum düzeni kuruldu. Böylece kapitalist üretim biçimi artık özgürce ve hızlı gelişebilirdi. Nitekim öyle oldu. Ama tıpkı ortaçağın loncalarıyla manüfaktürün ve onun etkisinde gelişmiş bulunan zanaatcılığın çatışmaya girmesi gibi büyük sanayi de tam olarak geliştikten sonra kapitalist üretim biçiminin engelleriyle çatışmaya girdi. Yeni üretici güçler hızlı gelişmiş ve üretim biçimini aşmışlardı. Üretici güçlere ayakbağı haline gelen üretim biçimiyle zorunlu çatışmaya girerler. Bu çatışma insanların kafasında değil olguların içinde nesnel olarak, insanların istenç ve eyleminden bağımsız biçimde varolan bir ça-

tışmadır. Marx ve Engels'in bilimsel sosyalizmi bu gerçek çatışmanın düşüncedeki yansısıdır. Dahası bu çatışmanın taraflarından birini temsil eden işçi sınıfının beyinlerinde "fikirler biçimi altında yansımasından başka birşey değildir."

Bu çatışmanın temel dayanağı şuydu; burjuvazi eski toplumun sınırlı üretim araçlarını,bireyin üretim araçları yerine bir insan topluluğunun kullandığı üretim araçlarını geçirdi. Üretim araçları gibi üretimin kendisi de bireyin faaliyeti olmaktan çıkıp toplumsal bir faaliyet haline geldi. Doğal olarak ürünlerde bireyin "benim ürünüm" diyebildiği durumdan, toplumsal ürünler durumuna dönüştü. Artık hiçbir birey ürüne tek başına "benim ürünüm" diyemezdi.

Bireysel üretim toplumsal üretime yenik düştü. Ve böylece tüm bireysel üretimle birlikte eski üretim biçimi de devrimle aşılmıştı. Ancak "toplumsal üretim, meta üretimi ve meta değişimini, tecimsel sermaye, zanaatçılık, ücretli emek gibi daha önce varolan bazı kaldıraçlarına doğrudan doğruya bağlanarak doğdu. Meta üretiminin yeni bir biçimi olarak ortaya çıktığı için, meta üretiminin mülk edinme biçimleri onun için yürürlükte kaldı."

Kapitalist toplumda da ürün kendi ürünü olmasa da tamamen başkasının emek ürünü olsada kapitalist onu kendine mal etmeye devam etti. Onu üretenler değil, araçları kullananlar değil, kapitalist tarafından mülk edildiler. Üretim özsel olarak toplumsallaşmıştı. Ancak mülk edinme biçimi bireysel olarak kalmıştı. İşte yeni toplumda çatışma buradan doğdu. Toplumsal üretim ile kapitalist mülk edinme biçimi arasındaki çatışma, kapitalist toplumun tüm tarihsel dönemi boyunca devam edecekti. Bir yanda üretim araçlarını ellerinde toplamış kapitalistler öte yanda emek güçlerinden başka hiçbir şeye sahip olmayan üreticiler topluluğu çatışmanın iki zıt kutbunu oluşturdu. Başka bir ifadeyle burjuvazi-proletarya karşıtlığı.

Kapitalist üretimin çelişkisi sadece bundan ibaret değildir. Çelişkiler yumağından sadece bir ve en önemlisidir. Kapitalist üretimin en geniş alanda meta üretimi olduğu belirtmiştik. Meta üretiminin kendine özgü biçim ve ayrılmaz yasaları vardır. Bu yasalar yeni toplumsal çelişkilerin anahtarını da verirler. Özetle sıralarsak; 1. Kapitalist üretimde üretici ürününden koparılır ve ona yapancılaşır. Bu yabancılaşmayı ona el koyan burjuvazi de yaşar. Ancak o konumu gereği bundan memnundur. Böylece ürün üreticilere egemen olur. Marx, bunu "meta fetişizmi" olarak tanımlar. 2. Kapitalist üretimin ortaya çıkmasıyla birlikte meta üretimi yasaları da daha geniş bir alanda ve daha güçlü olarak kendini gösterirler. Başlangıçta bir ülkede ve giderek ülkeler arasında yaygınlaşan meta üretimi sonucu büyük sanayi ve dünya pazarı oluştu. Bu pazar kavgasında daha zayıf olanlar yenilirken diğer bir kısım bundan güçlenerek çıktı. Bu bir nevii doğal seleksiyonu andırıyordu. Böylece kapitalist mülkiyet ile toplumsal üretim arasındaki çelişki kendini "üretimin bireysel fabrika içindeki örgütlenmesi ile tüm toplum içindeki üretim anarşisi arasındaki karşıtlık olarak yeniden üretir." 3. Bu üretim biçimi, kendine özgü yasaları uyarınca "kısır döngü" oluşturur. Artık ilerletici bir yanı kalmaz. Yığınları mülksüzleştirerek proleterler durumuna getiren şey, üretimdeki toplumsal anarşinin itici gücü ve sonunda üretimdeki anarşiye son verecek olanlar da proleter yığınları olacaktır. 4.Pazarların genişlemesi üretimin genişlemesine denk düşmez. Çatışma kaçınılmaz olur. Kapitalist üretim kendini parçalamadığı sürece bir çözüm bulunamayacağı için kendi dairesel çemberinde döner durur. Kapitalist üretimin kısır döngüsü oluşur. Bu da bunalımlara yol açar. Bunalım dönemlerinde kapitalist mülkiyet ile toplumsal üretim arasın-

daki çatışma bir patlama noktasına gelir. Meta üretimi ve dolaşım yasaları alt-üst olurken, ekonomik çatışma da doruğuna ulaşır. Üretim biçimiyle değişim biçimi arasındaki çatışma sertleşir. Üretici güçler önüne engel durumuna gelen üretim biçimine başkaldırır.

Çözüm ancak modern üretici güçlerin toplumsal niteliğinin gerçekten kabul edilmesi, bunun sonucu olarak mülk edinme ve değişim biçimlerinin, üretim araçlarının toplumsal niteliğiyle uyumlu hale getirilmesi ile sağlanabilir. Bu da yeni bir toplumsal devrimi gerektirir. Sosyalizmin gelişininin nesnel zorluğu konusunda Lenin şöyle der:

"Sosyalizmin kaçınılmaz gelişinin başlıca maddi temeli şudur; çeşitli biçimler altında her gün biraz daha hızlı gelişen ve Marx'ın ölümünden bu yana geçen yarım yüzyıl içinde özellikle büyük sanayinin, kartellerin, sendikaların ve kapitalist tröstlerin genişlemesi ve aynı zamanda mali sermayenin boyutlarının ve gücünün görülmemiş ölçüde artmasıyla kendini gösteren emeğin sosyalleşmesi olgusu. Bu dönüşümün entellektüel ve manevi motoru, fiziki etkeni bizzat kapitalizm tarafından eğitilmiş olan proletaryadır. Proletaryanın kaçınılmaz gelişinin başlıca maddi temeli şudur, burjuvaziye karşı, günden güne daha zengin, içerikli, çeşitli biçimler alan savaşımı ister istemez politik iktidarı ele geçirmeye yönelen politik bir savaşıma dönüşür.... üretimin sosyalizasyonu üretim araçlarının sosyal mülkiyete dönüşmesine "mülksüzleştirenlerin mülksüzleştirilmesine" yolaçmazlık edemez."(Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm)

Marx ve Engels'in bilimsel sosyalizminin dayanakları özetle bunlardır. Kapitalizmin bilimsel analizi ve eleştirisine dayanarak gelecek toplum hakkında teorilerini oluşturdular. Bu teorik çalışma bir anda ortaya çıkmadı. "1844 El Yazmaları"ndan başlayarak Komünist Manifesto ile süren ve Komün deneyiyle olgunlaşan bir gelecek teorisi sundular. Toplumsal ve tarihsel olgulardan hareket ettiler. Girişte de belirttiğim gibi Marx ve Engels'i ütopyacılardan ayıran temel özellikler buradadır. Onların yeni toplum modeli nesnel gerçeklikle örtüşüyordu. Bu modelin belli başlı özellikleri şöyle sıralanabilir; kapitalist üretim biçimi nüfusun büyük bölümünü artan ölçüde proleter durumuna getirirken kendini de yok olma tehdidi altına sokar. Yani burjuvazi kendi eliyle mezar kazıcısını da yaratır. Bu tehdit altında büyük üretim araçları merkezileşerek devletin ve tekellerin elinde toplanır. Böylece proleteryaya da gelecekte izleyeceği yolu göstermiş olur. Proletaryanın ilk eylemi devlet iktidarını ele geçirme ve üretim araçlarını devlet mülkiyeti durumuna dönüştürmektir.

Ancak bunu yaparken proletarya kendini ve kendisiyle birlikte tüm sınıfları ve sınıf karşıtlıklarını da aynı biçimde ortadan kaldırır.

Yeni "devlet" gerçek anlamda devlet olmayacak bir geçiş devleti niteliğindedir. Daha kurulduğu anda kendisini sönmeye terk edecektir. Baskı altına alınacak sınıf kalmadığında da tarihsel olarak sınıf egemenliğinin ürünü olan devlet olgusu ömrünü doldurarak tarih sahnesinden çekilecektir. Bu bir tek ülkede değil, dünya çapında ve bir tarihsel dönemi kapsayacaktır.

Yeni toplum kıt kaynakların eşit dağılımı olmayacaktır. Sınıfların ve sınıf ayrıcalıklarının varlığı üretimin güçsüz gelişmesinin zorunlu bir sonucudur. "Toplumsal emek, ancak herkesin kıtı kıtına yaşaması için zorunlu olanı çok az aşan bir verim sağladığı sürece, yani emek toplum üyelerinin büyük bir çoğunluğunu bütün ya da hemen hemen bütün zamanını gerektirdiği sürec, toplum zorunlu olarak sınıflara bölünür." Bu bakımdan yeni toplum, bolluk toplumu ola-

caktır. İlk evrede bu henüz tam olarak sağlanamadığından, eski toplumun hak, adalet ve herkese yetenekleri ölçüsünde ücret vb. varolacaktır. İkinci evrede gelişmenin ileri bir aşaması sağlandığında, "herkesten yeteneği kadar, herkese ihtiyacı kadar" ilkesi uygulanabilecektir. Üretim araçlarına toplum tarafından el konulması, toplumsal mülkiyetin sağlanması, yalnızca hukuksal bir mülk edinme değil, gerçek anlamda bir toplumsallaşma olacaktır. Toplumsal üretim araçlarıyla sadece maddesel bakımdan yeterli ve giderek zenginleşen bir yaşam değil, aynı zamanda onları fizik ve entellektüel yeteneklerinin özgür gelişim ve kullanımını da güvence altına alan bir yaşam olanağı sağlanacaktır.

Üretim araçlarının toplum tarafından el konulmasıyla meta üretimi ve bunun sonucu olarak ürün üzerindeki egemenlik de ortadan kalkar. Üretimdeki anarşi yerini bilinçli ve planlı örgütlenmeye bırakır. Böylece, bireysel yaşama savaşımı son bulur. "İnsanı çevreleyen, şimdiye değin insanı egemenliği altında tutan yaşama koşulları alanı, şimdi kendi öz toplum yaşamlarının efendileri oldukları için ve kendi öz toplum yaşamlarının efendileri niteliği ile, ilk kez olarak doğanın gerçek ve bilinçli efendileri durumuna gelen insanların egemenliği ve denetimi geçer."

Böylece kendi yaşamlarını egemenlik altına alan yabancı, yıkıcı, nesnel güçler insanların denetimi altına girer. Bu "insanlığın zorunluluklar dünyasından özgürlük dünyasına sıçrayışıdır." Yeni toplumsal modeli oluştururken Marx, nesnel olgulardan yola çıkar ve yeni toplumu bir fabrikaya benzetir. Engels, bilimsel sosyalizmin görevi için şunları sayar:

"Bu dünyayı kurtarma işinin üstesinden gelmek, işte modern proletaryanın görevi. Bu işin tarihsel koşullarını ve bu yoldan niteliğini derinliğine irdelemek ve böylece bugün ezilen sınıf olan bu işi görmekle görevli sınıfa kendi öz işinin koşulları ve niteliği üzerine bilinç vermek, işte proleter hareketin teorik dışavurumu olan bilimsel sosyalizmin görevi.

Marx, nesnel koşullar oluşmadan yeni bir toplumsal düzene geçmenin imkansız olduğunu özellikle belirtir. "Hiçbir toplumsal düzen bütün üretici güçler yeterince geliştirilmeden yıkılamaz ve daha üstün yeni üretim ilişkileri varlıkları için gerekli olan maddi koşullar eski toplumun rahminde olgunlaşmadan önce eskisinin yerini alamaz." Belirli bir olgunlaşma sağlanmadığında gerçekleşecek devrimlerin trajik sonuçları konusunda Engels'in söyledikleri çok anlamlıdır. Engels'in 12 Nisan 1853'te Weydemer'e yazdığı mektupta şunları okuruz:

"Bana öyle geliyorki, partimiz tüm öteki partilerin kararsızlığı ve güçsüzlüğü sonucu bir gün iktidara gelecek. Doğrudan bizim çıkarımıza değil, genelde devrimin ve özelde küçük burjuvazinin çıkarlarına hizmet eden işleri gerçekleştirmeye başlayacak. İşçi ve emekçi yığınlar tarafından sıkıştırılacağımız bu ortamda, gerçekte bizim olan, ama üç aşağı beş yukarı yanlış yorumlanan ve parti mücadeleleri sonucu heyecanla, hırsla ön plana çıkarılmış bulunan vaatlerimiz ve planlarımız elimizi kolumuzu bağlayacaktır. Bu dönemde, henüz zamanın gelmediğini, herkesten daha iyi bildiğimiz komünist deneylere ve sıçramalara girmek zorunda kalacağız. Bu arada kendimizi iyice yiticeceğiz -inşallah salt fiziksel anlamda- ve gericilik başkaldıracaktır. Ve dünyanın bu işlere dair tarihsel bir vargıya varabileceği günler gelinceye değin, bizleri canavarlar olarak niteleyecekler ki bunu ciddiye de almayabiliriz. Ama daha da kötüsü, bizler için "aptalca işler yaptılar" diyecekler. İşte en ağırına giden de bu. Başka türlü nasıl olabilir? Bilemiyorum..."

Marx'da bu düşünceden hareketle sosyalist topluma ancak ileri bir ülkede geçilebileceği üzerinde önemle durur. Bu başka tür devrimlerin olmayacağı anlamına da gelmez. Yine Marx ve Engels komünizmi dünya çapında bir olay olarak gördüler.

Pratik koşullar yoksa eğer genelleşen sadece feragat olacaktır. Engels'in sözünü ettiği trajedi, yaşanmasa bile geri bir ülkede hep yeni yokluklarla mücadele edileceğinden her zaman eski çöplüğe dönme riski sürecektir.

Marx ve Engels proletaryanın bir egemen sınıf olarak örgütlenmesini nasıl biçimlendireceğini yığın hareketi ortaya çıkmadan saptamaktan kaçındılar. Bu nedenle Paris Komünü'ne kadar bu konuda tek laf etmediler. Ne zamanki Paris proletaryası yönetime el koydu ve Komün deneyi ortaya çıktı işte o deneyden sonuçlar çıkardılar. Bundan sonradır ki Marx ve Engels, yeni iktidarın nasıl olacağı konusunda görüşlerini sergileme imkanını buldular. Bu olguları şöyle sıralayabiliriz;

1. Eski devlet ele geçirilemez, yıkılır. Kurumları, ordu, polis,bürokrasi ve diğerleri dağıtılır. Bunların yerini, silahlanmış halk milisleri, seçilmiş ve her zaman geri çağrılabilen memurlar alacaktır.

2. Komün burjuva parlamentolarından tamamen farklıdır. O yasama ve yürütme görevini birlikte yürütecektir.

3. Yeni örgütlenme tipik bir kapitalist işletme özelliğinde olacaktır. Lenin'in işaret ettiği gibi "Karşılaştırma terimi olarak herhangi bir işverenin personeli terimini kullanması yani işçileri gözetimcileri ve muhasebecileri olan kapitalist bir işletme olarak düşünür.

4. Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında "kapitalist toplumdan komünist topluma dönüşüm dönemi yer alır. Bu dönemde devletin proletaryanın devrimci diktatoryasından başka birşey olamayacağı bir siyasal geçiş dönemi karşılık düşer."

5. Devlet, "söner", ilga edilemez. Proletarya devleti gerçekte devlet olamayan bir devlettir. Marx'ı diğer bilim adamlarından ayıran en önemli özellikte bu sorundur. 1852'de Weydemeyer'e yazdığı mektupta şöyle der;

"Modern toplumda sınıfların yada onlar arasındaki mücadelenin varlığını keşfetmenin onuru hiçte bana ait değildir. Benim yeni olarak yaptığım (1) Sınıfların varlığının yalnızca üretimin gelişmesindeki belirli tarihsel evrelerle bağlantılı olduğunu, (2) Sınıf mücadelesinin ister istemez proletarya diktatörlüğüne vardığını, (3) Bu diktatörlüğün, bütün sınıfların kaldırılmasına ve sınıfsız bir topluma geçişten başka birşey olmadığını kanıtlamak olmuştur."(Aktaran Miliband)

Özetle Marx ve Engels'ten bize kalan miras budur.

SOSYALİZMİN SORUNLARI

Sosyalizmin sorunlarını irdeleyen bir çalışma genelde sınıf mücadelesine ışık tutan özelde UKM'mize hizmet eden devrimci bir çalışma olmalıdır. Yeni bir dünya kurma çabasına ışık tutmalıdır. Böyle olduğunda;

1. Herhangi bir paradigmayla kendimizi sınırlamamak gerekir. (Çünkü paradigmalar, tarihin akışına ve değişkenliğine ayak uyduramazlar. Kuruluş itibariyle metafiziktirler.)

2. Politikanın ve teorinin gerçekliğini ve doğruluğunu yaşamın nesnelliğinde aramak gerekir. Dar deneyciliğe düşmeden söylemin pratikle ne derece örtüştüğüne önem vermek gerekir.

3. Materyalist tarih felsefesine bağlı kalmak gerekir. (Çünkü bugün insanlığın elinde varolan en bilimsel metod budur.)

4. Dünyayı değiştirmek görevini çalışmanın her alanında hatırlamak gerekir. 11.Tez'de söylendiği gibi, "Filozoflar dünyayı çeşitli şekilleriyle yorumlamaktan başka birşey yapmadılar. Oysa asıl mesele dünyayı değiştirmektir."

Sosyalizmin bugün büyük bir yara aldığını artık reddeden yok. Çünkü sosyalizmi, "en doğru" olan kalmadı. İnsanlığın tarihine dönüp baktığımızda düşün yaşamının çeşitli bunalım evrelerinden geçtiğini görebiliriz. Bu bunalımlar nesnel koşulların yol açtığı bunalımlardır. Ancak bu bunalımların bir özelliği daha vardır. Bunlar yükseliş bunalımlarıdır da. Her bunalımın iki özelliği vardır. Bir yandan eski uygulamalarla birlikte o uygulamaların koşulladığı teorik formülasyonlar sistemle birlikte yıkıntı haline gelir. Bu yıkıntılar artıkça çöküş başlar Yeni olgular ve yeni düşünlere böylece yolaçılmış olur. Yeni düşünler bu yıkıntıları temizleyerek gelişeceklerdir.

Aslında "kaybedilenlerin" göreli büyüklüğü karşısında karamsarlığa kapılmak için bir neden yoktur. Klasik kapitalizme dönüş yapan sözde sosyalist ülkeler incelendiğinde işçi sınıfının ve emekçi halkın çok fazla birşey kaybetmedikleri pekala görülebilir. Rusya'da, Çin'de, Arnavutluk'ta işçi olmak ile Almanya'da işçi olmak arasında aslında pek büyük bir fark yoktur. Hatta yaşam düzeyi bakımından Almanya'dakiler daha avantajlıdırlar.

Sosyalizmin sorunlarını incelerken geçmişte olduğu gibi, salt ideolojik bir incelemeyle yetinemeyiz. Çünkü sorunların boyutu bunu aşmıştır. Şüphesiz bu "sosyalist" ülkelerin yönetimleri, marksizm-leninizmden sapmışlardı. Bunu tesbit etmek önemlidir. Ancak nesnel koşulların incelenmesi bakımından doyurucu bir sonuç veremezler. Geleneğimiz geçmişte bu hatayı yaptı. Fakat bugün baktığımızda, kullandığımız argümanların eksik ve izaha muhtaç olduğunu görebiliyoruz. Yine bugün geçmişte olduğu gibi kendimizi 60'lılardaki bölünme ile sınırlamamalıyız. Hareketimiz genç bir hareketti, bu anlamda bölünmeden fazla etkilenmiş olması normal karşılanabilir. Ama bugün için, yeryüzünde olup bitenlere geçmişteki kalıplarla yaklaşamayız. Çünkü o kalıpların darlığı yeryüzünü gözlemleyebilmemize engel teşkil edecektir. Bu kısa açıklamadan sonra sorunların kendilerine geçebiliriz.

"SOSYALİZMİN SORUNLARI" TARTIŞMASININ BAZI SONUÇLARI

- Sosyalizmin doğuşu dönemindeki sorunları ve günümüzdeki sorunları arasında büyük farkları görmek gerekir. Paris Komünü'nün yıkılış nedenli ile SB'nin yıkılış nedenleri aynı değildir. Sosyalizmin iktidar olmasının yolu ve sosyalizmin inşası önündeki engeller, zaman, mekan gözönünde tutularak açıklanabilir.

- Sosyalizm, kapitalist toplumun iç çelişkilerinden doğan sınıf mücadelesi sonucu kurulur ve geliştirilir. Sosyalizmin alt yapısını kapitalist üretim ilişkileri yaratır. Marx döneminde, sosyalizm, kapitalist üretimin hakim olduğu Avrupa kıtasına özgü ve Avrupa ile sınırlı olarak ele alındı. Çünkü dünyanın diğer bölgelerinde, kapitalizm hakim değildi ve sosyalizm için mücadele eden sınıf zayıf ve güçsüzdü.

- 1917 Ekim Devrimi'ne kadar, komünistler, devrimi Avrupa ile sınırlı tuttular. Ekim Devrimi'nden sonra bile Avrupa'da devrim olmaksızın, Rusya'da sosyalizmin zafer kazanmasına az ihtimal veriliyordu. Lenin uzun süre Alman Devrimi'ne bel bağladı. Beklenen devrim gerçekleşmeyince "Tek ülkede sosyalizm gerçekleşemez" teorilerine karşı zorunlu olarak tavır aldı ve SSCB'de sosyalizmi inşa işine koyuldular.

- Avrupa merkezli devrim teorileri 1905'ten sonra Rusya'ya ve Asya'ya kaydı. Lenin, artık devrimin merkezinin Rusya'ya kaydığına işaret ederek yeni stratejiler belirledi. Bu bağlamda, Marx'ta tam olarak netlik kazanamıyan birçok nokta, Lenin tarafında devrimin yeni ihtiyaç ve özellikleri gözönünde tutularak ele alındı, açıklığa kavuşturuldu.

- Marx kapitalizmin Avrupa ile sınırlı olduğu dönem ile serbest rekabetçi dönemi ele alıp incelerken, Lenin kapitalizmin dünya ölçüsünde yaygınlaştığı, kapitalizmin son aşaması olarak adlandırdığı emperyalizm dönemini ele alarak inceledi ve sonuçlar çıkardı. Marx'ta net olarak izah edilemiyen bir çok nokta Engels ve Lenin tarafından netleştirildi. Yeni stratejiler belirlendi, sosyalizmin güçleri, müttefikleri, devrimin görevleri belirlendi. Lenin, devlet teorisini geliştirdi. Lenin Menşeviklerle 1907'de parti olayını, 1912'de savaş olayını, 1916'da emperyalizmi tartıştı. 1917'de Enternasyonal'e üye olmayan partilerin komünist olmayacağı kararı alındı.

- Lenin emperyalist döneme özgü olarak ortaya çıkan sömürgeler sorununu, ulusal sorunla birleştirerek ele aldı ve ulusal kurtuluş hareketlerini sosyalizmin yedek güçleri olarak değerlendirdi ve "Bütün Dünya İşçileri Birleşin" sloganını, "Bütün Dünya İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin" şeklinde değiştirdi. Avrupa işçi sınıfı, ezilen ve sömürge ulusların mücadelesini anti-emperyalist cephenin bileşkenleri olarak ele aldı. Lenin aynı zamanda köylülüğün devrimdeki çıkarını ve yerini belirleyerek "proletarya diktatörlüğü" yerine "işçi-köylü diktatörlüğü" olarak ele aldı ve bu temelde işçi-köylü temel ittifakını savundu.

- Lenin iradeci müdahalenin devrim içindeki rolüne işaret ederek, parti

olayını öne çıkardı. Sosyalist inşa için Marx'ın öngördüğü kapitalizmin belirli bir aşaması, Lenin tarafından şart koşulmadı. Devrimin objektif şartlarından çok subjektif şartlarını öne çıkardı. Bir taraftan Marxça öngörülen sosyalist devrim, geri ülkeleri gözönünde tutan Lenin tarafından sosyalist devrimin ön aşaması olarak demokratik devrimci sosyalist güçlerin önüne konuldu. Henüz demokratik devrimi yapamamış Rusya'da 1905 ve 1917 Şubat Devrimlerinin başlattığı burjuva demokratik devrimi tamamlanmadığı için 1917 Ekim Devrimi Burjuva Devrim misyonunuda üstlenmek zorunda kalmıştır. Bu olgu Rusya'da sosyalizmin inşasında bir dezavantajdır. Demokratik devrimi yapmamış geri ülkelerde sosyalizmin inşası, gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalizmin inşasından daha sancılı ve zor olacağı açık ve anlaşılır bir şeydir. Lenin, bu dezavantajı parti olayını ön plana çıkararak volantarist yaklaşımla gidermeye çalışmıştır. Bu partiyi ve devleti öne çıkaran anlayış Stalin döneminde dahada sistemleşmiştir. Sovyetler Birliğindeki hızlı kalkınma ve sanayileşme ve bunun yarattığı sancılar, kapitalizmin henüz yeni girdiği bazı sömürge ülkelerin anti-emperyalist mücadelesi sonucu kurdukları devletlerdeki başarısız sosyalizm çabaları, Doğu Avrupa'da Kızıl Ordu'nun müdahalesi ve giderek işgali ile dayatılan sosyalizm inşası bu volantarist anlayışın bir sonucu olarak ele almak gerekir. Sovyetler Birliğinde, köylülüğün zorla mülksüzleştirilmesi, muhalefete ve gerekse köylülüğe karşı ikna yöntemleri yerine şiddetin dayatılması iradeci ve zorlama bir yöntem olarak değerlendirmek gerekir. İradi müdahalenin devrimlerde ön koşul ve vazgeçilmez bir öğe olduğu açıktır. Ayrıca inkar edilemez.Bunun aksini savunmak reformizmdir. Pasifizmdir. Ancak, iradi müdahalenin objektif şartlara uygun olması şarttır.

- 1917 Ekim Devrimi ile iktidar olan Sovyetler, Rusya'ya ve SSCB'ne özgü olarak ortaya çıkan iktidar organları olarak değilde bütün dünyada geçerli olan ve mutlaklaştırılan bir model olarak kabul edildi. Sovyetler, Rusya'da Çarlığa karşı mücadelenin ortaya çıkardığı örgütlenme şekli idi. 1921'e kadar demokratik bir şekilde işliyen Sovyetler, giderek, parti organlarına dönüştüler. Devrimde çıkarı olan sınıf ve partilerin temsil edildiği Sovyetler, 1921'den sonra sadece SBKP'B'nin bir yan kuruluşu haline geldiler.

- Devlet ve Parti örgütlenmesi. Lenin'in teorik belirlemelerine rağmen aynileşti. Parti ancak bir sınıfın temsilcisi olarak örgütlenebilir ve parti organları iktidar organı olamazlar. Bolşevikler, Sovyetler içinde çoğunluğu teşkil etseler bile bu böyledir. Proletarya diktatörlüğü bir parti diktatörlüğü değildir. Bir sınıf diktatörlüğüdür ve işçi sınıfı da Sovyetler şeklinde örgütlenmişti. 1917 yazında "Bütün İktidar Sovyetlere" sloganı ile iktidara yürümüştü. işçi sınıfı, 1922'ye kadar, Sovyetler delegelerini özgürce seçme ve geri çağırma hakkına sahipti. İktidara doğrudan katılım sözkonusu idi. Daha sonra yasama ve yürütme erkinin birleştirilmesi ile, yürütmeye hakim olan parti yasamayı da denetime aldı ve Sovyet delegelerini parti belirler oldu. Lenin, teorik olarak çok partili sosyalist sisteme karşı olmadığını, proletarya diktatörlüğünün çok partililikle çelişmediğini açıklamasına rağmen, pratik uygulama bunun tersi oldu ve bu pratik, teorileştirilerek proletarya diktatörlüğü ile özdeşleştirildi. Lenin,burjuvazinin seçme ve seçilme hakkını inkar etmiyordu. Devrim döneminde Rus burjuvazisinin devrime şiddetle saldırması ve iç savaş, bu hakkın kullanılmasını imkansız kılıyordu. ancak bu olağanüstü ortam sürekli kılındı ve her dönem ve her yerde geçerli bir teori haline getirildi.

- Tek parti bütün doğruların merkezi haline getirildi. "Parti her zaman haklıdır", "parti yanlış da yapsa hakkıdır", "partiye ters düşmek ihanettir" anlayışı hakim oldu ve açıktır ki bu anlayış demokratik bir içerikten yoksundur.

- Parti ve devlet mutlaklaştırıldı ve herşeyin 'kıble'si haline getirildi. Parti ve devlet komünizme varmak için bir araç iken bir amaç haline geldi. Komünizme doğru devletin ve partinin giderek zayıflaması gerekirken, merkezileşti, gelişti, güçlendi ve dev bir aygıt olarak halktan koptu, yabancılaşa, parti ve devlet bürokrasisinin imtiyazlarını koruyan bir araç haline geldi. Parti merkezi halk adına karar veren organ oldu. Revizyonizm bu şartlarda geldi. Parti merkezini ele geçiren revizyonistler Lenin ve Stalin'in kurduğu devlet ve parti aygıtını fazla değiştirmeksizin kedi iktidarlarının bir aracı olarak kullandılar. Demek ki yabancılaşma, halktan kopma, bürokratlaşma, Stalin döneminde vardı ve revizyonistler zorlanmadan iktidar oldular. 1956 bir sonuçtur. Bu sonun başlangıcını SSCB'nin kuruluş döneminden almak gerekir.

- Parti bürokrasisi ömür boyu yönetici olarak kaldı. 80-90 yaşlarında üretken olmıyan statükocu yöneticilerin halkın iradesini yansıtmaları, çıkarlarını savunmaları zordur. Bu durum kitlelerin rolünü, kollektivizmi tali plana düşürür, bireye tapınmayı öne çıkarır, genç ve dinamik kadroları dıştalar. Kişi diktatörlüğü kaçınılmaz olarak ona destek veren zümre diktatörlüğünü de beraberinde getirir.

- SSCB'de muhalefete karşı tavır, Rusya özgülünde doğru olabilir ama, her zaman her yerde muhalefetin ezilmesi yanlıştır. Muhalefet eleştiri demektir, denetim demektir. Kanuni sınırlar içinde meşru zeminde bir muhalefet sosyalist sistemde de zararlı değil, yararlı olabilir. Sınıflar var oldukça, iktidar olan sınıfa karşı muhalefet de doğaldır. Muhalefet için meşru sınır, devrimin çıkarlarını savunmaktır. Bu şart altında muhalefet devrime hizmettir. İktidarın muhalefete karşı bu sınırlar dahilinde tolerans ve tahammül göstermesi, sosyalist demokrasinin bir gereğidir.

- Siyasal doğrulara ve yanlışlara karar veren halktır ve halkın karar mekanizmalarına sahip olması şarttır. Seçim, referandum v.s. SSCB'de bu rolü 1921 yılına kadar Sovyetler oynadı, ancak, 1921'den sonra Sovyetlerin bu rolü sınırlandırıldı, parti-MK öne çıkarıldı. Parti-MK'lerinin halk adına karar alması sosyalizm adına kabul edilemez. Halkın, karar almaya ve iktidara doğrudan katılımını sağlamak gerekir. Parti halkın bir kesimini temsil eder. Parti toplumun çoğunluğunu temsil etsede, temsil edemediği azınlığın siyasal hakları ve muhalefet hakları sözkonusudur. Sosyalizmde bu pratik olarak gerçekleşmedi.

- Devrime katılan bütün sınıf ve tabakaların yasal ve meşru zeminde her zaman örgütlenme düşüncelerini toplum içinde yayma ve iktidar olma çabası içinde olması sosyalist demokrasinin bir gereği olarak kabul edilmelidir.

- 1920'lerden sonra, beklenen Avrupa devriminin olmaması, aksine emperyalistlerin Avrupa'da devrimi ezdikten sonra, Sovyetler Birliği'ne her cepheden saldırmaları karşısında, Uluslararası Komünist Hareket devrimi, Sovyetler Birliği sınırları içinde savunmaya, yaşatmaya, geliştirmeye zorladı. Komünist Enternasyonal üyesi KP'ler, birincil görev olarak SSCB'yi savunmaya itti. Öyle ki bazen kendi ülke devrimlerini bir tarafa atarak SSCB'nin devlet çıkarlarını savunan uydu partiler haline geldiler. SSCB'de dünya politikasını, dünyanın birçok yerinde ki devrimlerin başarılması üzerine değil, SSCB'nin devlet çıkarları temeline oturttu. Bu politika kaçınılmaz olarak, büyük devlet çıkarını savunma

sonucuna vardırır. Parçanın her zaman bütüne feda edilmesi yanlış sonucunu doğurur. SB'nin çevresini genişletme politikasını doğurur. KP'ler devrim misyonlarını terkedip Sovyetler Birliğinin dünya üzerindeki etkinliğini geliştiren birer örgütlenme halini aldı. SB devlet çıkarlarını koruma UKH'in dünya politikasının odağı olur. Nitekim pratik sonuçları da böyle olmuştur.

- 1789 Fransız Devrimi'nden sonra, işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadelesiyle kazandığı demokrasinin temel ilkeleri, işçi sınıfı iktidarı ile genişletilmesi gerekirken ve tam bir demokrasinin, sosyalist demokrasinin uygulanması, kişi hak ve özgürlüklerinin garanti altına alınması gerekirken, uygulama tersi oldu. Sosyalist demokrasi, kişi hak ve özgürlükleri önemsenmedi. 1921 Komünist Enternasyonal tartışmalarında, desteklenmesi gereken ulusal hareketler için getirilen kriterlerden "demokrat olma" şartı kondu. Her anti-emperyalist hareketin demokrat olmayacağı açıktır

Bütün sosyalist devletlerin uygulamalarına baktığımızda;

a. İşçilerin örgütlenme hakkı yok,

b. Bağımsız sendikalar yok, var olanlar KP yan kuruluşlarıdır. İşçilerin grev hakkı yok. Oysa, Lenin, işçilerin çıkarlarını devlete karşı savunan bağımsız sendikaların varlığını ve grev hakkını savunuyordu.

c. Toplumsallaştırma, kollektifleştirmede aşırıya gidildi, kişi hak ve özgürlükleri zedelendi. Toplum-fert ikileminde, ferdi haklar hiç sayıldı.

d. Toplantı-gösteri hakkı tanınmadı, yanlışlara karşı halkın reaksiyonunu, tepkisini gösterme hakkı kullanılmadığı için toplum durağanlaşıp ilgisizleşti.

e. Proletarya-burjuvazi, sosyalizm-kapitalizm ikileminde herşey siyah-beyaz olarak algılandığı için, parti yayınları dışında başka yayınlar, resmi hakim görüşlere karşı başka bir görüş ve düşünce, burjuvazinin görüşü dolayısıyla karşı-devrimci bir olgu olarak kavrandı, toplum, parti düşüncesi dışında tartışan özgür, düşünen, düşüncelerini toplumda tartışturan, dinamik, üretken toplum olmaktan çıktı. Basın ve düşünce özgürlüğü, dolayısıyla halkın herşeyi öğrenme özgürlüğü tam olarak uygulanmadı.

f. Haberleşme ve gezi özgürlüğü sınırlandı. Kapitalizmin yarattığı ahlaksızlık ve çöküntü, tüketim hırsı v.s. sosyalist topluma bulaşmasını önlemek amacıyle sınırlar dışa sımsıkı kapatıldı, kapitalist dünyaya seyahatlar yasaklandı. İletişim ve ulaşım alanındaki dev gelişmelerle dünyanın küçüldüğü günümüzde bu uygulamalar akılcı ve toplumsal ihtiyacı karşılayan uygulamalar olmaktan çok uzaktır.

- Kültür Devrimi, sosyalist kişiliğin geliştirilmesi, burjuva kültür ve anlayışların yok edilmesi, kitlelerin kendi iktidarlarına sahip çıkması, sosyalizme kitlelerin bilinçli ve gönüllü desteğinin sağlanması, sosyalist eğitim, sosyalist yaşam tarzı, sosyalist kurumların geliştirilmesidir. Kültür Devrimi, bir süreç sorunudur, eğitim sorunudur. Kültür Devrimi, baskı ve yasakçı yöntemlerle kazanılamaz, kaos ve anarşi demek değildir.

- Tek tek sosyalist devletlerin yıkılışının özgül nedenleri vardır. Her şeyden önce, ana neden emperyalist saldırıdır. Biz sadece yıkılışa etkisi olan iç nedenlerin bazılarını belirtmekte yetiniyoruz. Tek tek sosyalist iktidarların yıkılış nedenleri ayrı bir yazı konusu olur.

- Sosyalizmin inşası, iktisadi alanla sınırlı tutuldu. İktisadi alandaki hızlı gelişmeye siyasi, sosyal ve kültürel gelişme eşlik edemedi.

- İktisadi alandaki dev gelişmeler, işçi sınıfının, sosyalizmin kazanımlarını

garantilemek için yaptığı fedakarlıklarla sağlandı. Sosyalizmin alt yapısını oluşturmak, sosyalist sanayii kurmak için komünist kadrolar ve işçiler olağanüstü fedakarlık gösterdi. Tatil ve ücret düşünmeksizin çalışma yaşamın tamamını kapsadı. Kişi ihtiyaçlarına yönelik hafif sanayi yerine, sosyalizmin uzun vadeli inşası için zorunlu olan ağır sanayi gerçekleşti. 5 yıllık planlar hızla gerçekleşti. SB, hızla gelişiyor fakat kişi yaşamındaki düzelmeler buna uygun gelişmiyordu. Ardından İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler Faşizminin SSCB'ne saldırısı sonucu 22 milyon insanla, sanayiinin yarısı kaybedildi ve kitlelerden savaş içinde ve savaş sonrasında fedakarlıkların devamı istendi. Bir kuşağın sosyalizmin zaferi için ömür boyu fedakarlık yapması, ikinci kuşağın da aynı fedakarlığı göstermesi anlamına gelmez. Kitleler fedakarlıklarının sonucunu kısa zamanda görmek, ürünlerini toplamak isterler. Esasen sosyalizmin kapitalizme üstünlüğü de budur ve işçiler bu üstünlüğü yaşamak isterler. Kendisi için daha zaman, daha rahat yaşam sözkonusu olur. Oysa sosyalist ülkelerde herkesten sürekli fedakarlık istendi.

- Emperyalistlerin kuşatması ve saldırıları, sosyalist ülkelerin yaratılan zenginliklerini, toplumsal yaşamı rahatlatıcı alana aktarılmasını engelledi, savunma sanayii ve askeri harcamaları öne çıkardı. Böylece yaratılan toplumsal zenginlik üretim dışı bırakılıyordu. SB, askeri alanda süper bir güç olurken, ekonomik alanda, toplumsal üretim alanında aynı düzeyi tutturamadı, emperyalist devletlerin gerisinde kaldı.

-Fonlar, denetim dışı idi ve parti bürokrasisinin tasarufu altında idi. Bu durum bürokrasinin kendi imtiyazlarını genişletme imkanını yaratıyordu. Fonlar, üretken bir şekilde kullanılacağı yerde bürokrasinin istediği gibi palazlanması için kullanıldı.

- Yabancılaşmanın bir sonucu olarak işçi sınıfını, devleti sahiplenme,sosyalizmi benimseyip gönüllü ve doğrudan katılımı yerine, ilgisizliği doğurdu. Kendi emeğinin zenginliğine sahiplik edemeyince, çalışmama, tembel bir yaşam anlayışı gelişti. Yüzbinlerce insan asalak bir yaşamı benimsedi. "Teşvik tedbirleri" ücret zammı, maddi teşvikler bu durumu değiştirmedi. Sistem çürümeye yüz tutuyordu.

- Toplumun ve üretimin gelişmesi için gerekli iç dinamizm yok edildi. Teorik olarak rededilen "değer yasası" fiilen hükmünü sürdürüyordu. Dış pazarlarda emperyalistlerle rekabet edemiyen "sosyalist ekonomi" iç pazara yönelik üretimi de, duraganlaşmış, ihtiyaçları sınırlandırılmış, topluma uygun olan sınırlı büyüme imkanlarına sahipti. 1960'larda iç pazarı doyurma sınırına varan ekonomi, dış pazara da açılamayınca büyümenin sınırından inişe doğru geçti.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN SORUNLARI

Ekim Devrimi'nden önce proletarya diktatörlüğü üzerine görüşler -Marx, Engels ve Lenin'inkiler de dahil- esas olarak burjuva devlet kurumunun genel biranalizi ile Komün deneyimine dayanmaktadır.Marx ve Engels, proletarya devrimlerinin gelişebileceği ülkelerde burjuva devlet kurumlarının özellikleri hakkında Fransa'yı örnek göstererek şöyle diyorlardı:

"Fransa başka bir yerden daha fazla, tarihi sınıf mücadelelerinin her seferinde sonuna kadar götürüldüğü ve bunun sonucu olarak bu mücadelenin içlerinde geliştiği ve sonuçlarının özetlendiği değişken politik biçimlerin en keskin hatlarla şekillendikleri ülkedir. Ortaçağ'da feodalizmin merkezi, rönesanstan beri büyük toprak sahipliğine dayanan birleştirilmiş monarşinin tipik ülkesi olan Fransa, büyük ihtilalde feodalizmi yıktı ve diğer hiçbir Avrupa ülkesinde benzeri olmayan klasik bir saflıkla burjuvazinin katıksız iktidarını kurdu."(Seçme Eserler)

Bu tesbit kapitalist ülkelerin çoğunda gerçekleştiği devlet mekanizmasının bir bürokratik askeri mekanizma haline geldiği, bir proletarya ihtilalinin bu devlet mekanizmasını kırmak, yıkmak zorunda kalacağını aksi taktirde iktidarın alınamayacağı sonucuna götürüyordu.

Proletaryanın iktidarda bir sınıf olarak örgütlenmesinin hangi somut biçimler alacağı konusunda görüş belirtmekten kaçınan Marx ve Engels, bunu "yığın hareketi deneyinden bekliyorlardı." Nitekim bu yığın hareketi Fransa'da patlak verdi. Koşullar olgunlaşmamakla beraber yinede proletarya ihtilalinin devlete ilişkin görevleri bakımından önemli bir deneydi. Marx ve Engels bu koşullarda ayaklanmaya kalkışmanın doğru olmadığını özellikle vurgulamışlardı. Ancak hareketin kendisi başladığında onun zaferle sonuçlanması için tüm enerjileriyle mücadele etmekten geri durmamışlardı. Mücadele zaferle sonuçlandı. Bilindiği gibi Paris komünü kuruldu.Kısa ömrüne rağmen proletarya devrimi için önemli sonuçlar çıkarma imkanı doğdu.

Komün'ün ortaya çıkardığı ilk sonuç, burjuva devletin sadece yıkılması ve kırılması değil, bizzat parçalanması, ortadan kaldırılması gerektiğidir. Komün'ün ilk kararnamesi de buna uygundu, sürekli ordunun ortadan kaldırılması, yerine silahlanmış halkın konması oldu. Tedbirler ardarda geldi. Polis teşkilatının dağıtılması, bürokratik kurumların lağvedilmesi vb. önlemler hayata geçirildi. Bundan böyle memurlarla yöneticiler seçimle gelecek ve görevden alınabilecekti. Tüm büyük işletmeler, bankalar devlete aktarılacaktı, vs. vs. Komün'den sonradırki Marx ve Engels, proletarya diktatörlüğünün özsel niteliklerinden söz ettiler. Bunun Komün'ün işleyişinde gözlemleyerek yaptılar.

Yeni devlet devrimde düşmanlarını zorla bastırmak için gereksinim duyulan geçici bir kurumdu. "Proletaryanın buna özgürlük için değil düşmanlarını bastırmak için gereksinme vardı. Zaten özgürlükten sözetmenin olanaklı olduğu bir durum oluştuğunda da devlet, devlet olarak varolmaktan çıkacaktı. Proletarya devleti bu bakımdan tüm diğer devletlerden farklıdır. Gerçek anlamda bir devlet değildir. Bu özelliğiyle de tüm burjuva demokratik devletlerden daha demokratiktir. Ayrıca proletarya devleti yıkılmayacak ya da varlığına son verilmeyecek, kendiliğinden sönecekti. Ekim Devrimi'ne kadar proletarya diktatörlüğü-

nün özsel nitelikleri ve proletarya devriminin devlete ilişkin görevleri üzerine oluşturulan görüşler özetle bunlardı. Komün, proletarya diktatörlüğünün özgün bir biçimiydi.

İkinci Enternasyonal'de Kautsky, devrimden çarkettikten sonra proletarya devrimi ve diktatörlüğü üzerine tartışma bir kez daha alevlendi. Kautsky, devrimden vazgeçmekle kalmadı, Ekim Devrimi'ne de şiddetle saldırdı. Bolşevik Devrimi "demokrasinin katledilmesi" olarak niteledi. Bu görüşleri Rus menşevikleri ve diğer gruplar da savunuyordu.

Lenin, Ekim Devrimiyle kurulan yeni iktidarın niteliğini açıklayarak bu saldırılara karşılık verdi. Buna göre;

1. Sovyet iktidarı proleter demokrasinin biçimlerinden biridir. Nüfusun büyük çoğunluğunun yararına demokrasiyi dünyanın hiçbir yerinde olmadığı ölçüde geliştirmiş ve yaymıştır.

2. Sovyet iktidarı dış siyasetteki gizlilik örtüsünü kaldırarak yeryüzünde ilkez bu alanda açıklık politikasını izleyen devlettir.

3. Yine dünyada ilk kez yığınlar, özellikle sömürülen yığınlar yönetime katılmaya çağrıldı. Kentlerde işçi sovyetleri iktidardadır. İşçi sınıfı en büyük seçme ve seçilenleri denetleme olanağına sahiptir. Bu konuda büyük bir kolaylık sağlanmıştır. Rusya'nın tüm emekçileri köylü ve asker sovyetleri aracılığıyla proletarya öncülüğünde birleşmişlerdir. Bunun için en uygun mekanizmalar oluşturulmuştur.

5. Bürokratik aygıt tamamen yıkılmış eski yüksek görevli memurlar kovulmuş, burjuva parlamentosu dağıtılmış, özellikle işçilere ve köylülere çok daha olanaklı temsil hakkı verilmiştir. Memurların yerini ya onların sovyetleri almış yada sovyetlerin denetimine alınmışlardır. Yargıçları sovyetler seçmektedir.

6. Bütün bunların yanında devlet, sömürücüleri bastırmak için vardır. Ve sömürücülere karşı gücünü kullanmak zorundadır.

Görüldüğü gibi Lenin muhaliflerine karşı Komün'deki uygulamaların aynısını savunmuştur. Bunların ne kadarının Lenin zamanında hayata geçirildiğini ileride göreceğiz.

Sovyetler proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olarak nitelindirilmiştir. Aynı zamanda bunun Rusya'ya özgü bir olgu olduğu sonucu çıkarılmıştır. Gerçektende Sovyetler Rusya gerçeğinin ürünü idiler. Rusya'da burjuva demokrasisi geleneği yoktur. Çarlık döneminde katılımcı ve çoğulcu bir siyasal gelenekte yoktu. Sendikalar, demokratik kurumlar vb.sivil örgütlenmelerde gelişmiş değildir. Şehirlerde demokratik ve siyasal mücadelenin organları olarak sovyetler biçimlenmişti. Bolşevikler, kuruluş yıllarında bu örgütlenmeye pek sıcak bakmamışlardı. Menşevikler, Kadetler ve diğer muhalefet grupları sovyetlerde etkindiler. 1905 Devriminde Sovyetler, etkin bir rol oynadılar. Bunun üzerine Bolşevikler, Sovyetlerle ilgilenmeye başladılar. Ancak Şubat Devrimi döneminde ve Ekim öncesinde Sovyetlerde Bolşevikler hep azınlıkta kaldılar. Şubat-Ekim arasında Bolşevikler, politik tutumlarındaki tutarlı, kararlı ve koşulları en iyi izleyen grup olarak ön plana çıktılar. Bu da işçi ve asker sovyetlerinde çoğunluğu sağlamalarına yetti. Şubat Devrimi sonrasında fiilen ikili iktidar vardı. İkisi de hep pratik hemde teorik bakımından meşru idiler. İktidarlardan biri Kareuski-Milyakov'un başında bulunduğu burjuva iktidar diğeri emekçilerin sovyet iktidarıydı. Bir geçici dönem yaşanıyordu. İkisi birlikte uzun süre yaşayamazlardı.

Ancak biri diğerinin varlığına son vererek iktidarını kalıcılaştırabilirdi. Bu durumu sadece Bolşevikler görmüşlerdi. Menşevikler ve diğer gruplar dağınık bir politik çizgi izliyorlardı. Lenin iktidarı alabilmek için sovyetleri kazanmak gerektiğinin farkındaydı. Diğer şeylerin yanında bu onlara siyasal meşruluk kazandıracaktı. Nitekim öyle de oldu. Ekim'den sonra kimse Bolşevik iktidarın siyasal meşruyetini tartışmadı.

Rusya'nın özgül koşullarının ürünü olan sovyetler, sonraki yıllarda, özellikle Komünist Enternasyonal'e üye partilere zorunlu bir model olarak sunuldu. Tüm ülkeler için -Avrupa'da dahil- sovyet modelini izlemeleri tavsiye edildi. Demokrasi geleneğine sahip çoğulcu parlamenter sistemle yönetilen sendikalar da dahil örgütlenme imkanına uzun zamandan beri kavuşmuş ülkeler için sovyetler bir model olabilir mi? Dahası sovyetler, proletarya hareketinin bulabildiği en iyi model midir? Sovyet deneyi incelendiğinde böyle olmadıkları bir dizi aksaklığı da beraberinde getirdikleri pekala görülebilir.

Sovyetler, üretim birimleri temeli üzerine kurulmuşlardır. Seçme hakkına kavuşabilmek için bu birimlerden birinde yer almak gerekiyordu. Seçme yaşına gelmiş nüfusun Rusya gibi sanayinin geri olduğu bir ülkede üretim birimlerinde yeralamayacağı gerçeği düşünüldüğünde daha başından bu hakkı nüfusun büyük çoğunluğunun kullanamayacağı açıktır. Böyle olunca Rusya'nın kendine özgü olarak aldığı eski sömürücüleri bu haktan yoksun bırakma kararını hesaba katmasak bile azınlık bir kesimin seçme ve seçilme hakkında yararlandığı söylenebilir. Bu da proletarya devletinin tüm emekçi halkı yönetime kattığı iddiasını boşlukta bırakır. İnsanları üretim birimlerine çekmek için bir teşvik unsuru olarak düşünülmüşsede gerçekte bunun teşvik edici bir yanının bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Kaldıki insanlar, istekli olsalar bile, çalışabilmek için çalışacak yerlerin bulunması gerekir. Bu birimlerin kurulabilmesi bir imkan sorunudur, kaynak sorunudur. Kapitalist emperyalist dünya tarafından ekonomik ablukaya alınmış ve iki savaşta ekonomisi harabeye dönmüş Rusya için bunun güçlükleri ortadadır.

Sovyetler sisteminin ikinci bir aksaklığı da şudur; siyasal yaşamı cansızlaştırmıştır. Ekim Devrimi'nde sol sosyalist devrimciler ile ittifak edildiği için kısa bir dönem iktidar onlarla paylaşılmıştır. Ancak, onlar da tüm diğer gruplar gibi iktidar dışına itilip yasadışı ilan edildikten sonra, iktidara tek başına bolşevikler hakim olmuştur. Kuşku yokki bolşevikler, devleti her türlü saldırı karşısında korumak zorundaydı. Bu her iktidarın doğal işlevidir. Etrafının düşmanlarla çevrili olduğu, hatta fiili saldırıların ve iç savaşın yaşandığı bir dönemde savunma ihtiyacı daha acil bir hal alabilir. Lenin'in "biz kimseye demokrasi ve özgürlük vaadetmedik" şeklindeki ifadesinin geçerli olduğu geçici anlar da vardır. Ancak yürünmemiş bir yolda(gelecek her zaman herkes için böyle olacaktır) deneme ve yanılmanın yöntemiyle bir bakıma el yordamıyla yol alındığı bir ortamda politik özgürlük olmadan yeni bir toplumun inşa etmenin olanaksızlığı bugün daha iyi görülmektedir. Özgürlüğün sınırlandığı farklı düşünce ve politik eğilimlerin yasaklandığı tüm devletlerde halkın yaşamı bozuk, yoksul ve verimsiz olmuştur. Bütün yaratıcı kimlikleri yok edilmiş, ilerleme kaynaklarının kapatılması ve demokrasi dışında tutulmalar sadece politik bakımdan değil, ekonomik ve sosyal açıdanda aynı olumsuzluklara yol açar. Tüm anti-demokratik ülkeler geri ülkelerdir. Kuşkusuz geriliğin birçok nedeni sayılabilir. Ancak, en önemli nedenlerinden biri de ülkenin siyasal yaşamı gelir.

Lenin döneminde çubuk diktatörlükten büküldü. Zorunlulukların dayatmasının yanında sosyalizmin belirlenen ölçüler içinde de yerleşmediği açıktır. İç savaşta en ileri işçiler cepheye gönderildiler. Böylece işçi sınıfı deklase oldu. Onların yerlerine fabrikalara alınanların büyük çoğunluğu köylü kökenliydi, politik kimlikleri zayıftı. Dolayısıyla belirlenen ölçülerde de sovyetlerde etkin bir rol oynamaları beklenemezdi. İş böylece üst kademelere kalıyordu. İşlerin hızla yürütülmesi için buyruklar, emirnameler, fabrika yöneticilerine tanınan aşırı yetkiler, sert cezalandırmalar ve aylak takımını ve işsizleri terörle işe koşmak vb. yaptırımlar yürürlüğe konuldu. Lenin "her on aylaktan birini kurşuna dizin" talimatını veriyordu. Bu yıkılmış, harap olmuş ülkenin yeniden inşaası için zorunlu görülüyordu. Bunlardan olumlu sonuçlar alındığına dair ne Sovyet Rusya tarihinde ne de insanlık tarihinde herhangi bir ibareye rastlanmamıştır. Yığınların şevkini kırmak, morallerini bozmak dışında bir yararları olmamıştır.

Kurucu Meclisin kapatılmasıyla Rusya'da genel seçimler de yapılamadı. Böylece ülke genelinde kamuoyunun nabzını tutma olanağı ortadan kalktı. (Kurucu Meclis'in birçok kusuru vardı. Ve bu kusurlarına dayanılarak kapatılmıştı. Ancak, Kurucu Meclis'in kapatılmasının yolaçacağı olumsuzluklar görülememişti.) Doğrudan genel seçimler yapılamadığı için tüm ülkede siyasal yaşam boğulduğu gibi Sovyetler de felçli duruma geldi. Parti gibi iradi bir kurum için tek çizgi anlaşılır bir şeydi ama tüm toplumu böyle bir mekanizma ile sınırlandırmak hem güç hem de bir dizi sakatlıklara sebep olacaktır. Sonuçta basın özgürlüğü, toplantı özgürlüğü, hak arama özgürlüğü vb. sınırlandığında kitle kuruluşları, sendikalar, dernekler, gençlik örgütleri tüm canlılığını yitirir ve yaşam göstermelik bir biçime dönüşür.

Lenin, bütün bu olumsuzlukları görüyordu. Örneğin; Troçki ve Buharinle sendikalar konusunda sert bir tartışmaya girdi. Devlet kurumlarının bürokratik hantallığından sık sık şikayet etti. Her seferinde bürokratlaşmaya karşı önlem alınması gerektiği konusunda partiyi uyardı. Ancak, kurulan mekanizmayı denetleme imkanı her geçen gün azalıyordu. Devrimden 5 yıl sonra gelinen noktayı şu sözlerle açıklıyordu:

"... Dördüncü hata, devlet aygıtımıza aittir. Eski devlet aygıtını miras aldık bu da bizim felaketimizdir. Devlet aygıtı çoğu zaman aleyhimize çalışmaktadır. Olaylar şu şekilde cereyan etmiştir. 1917'de iktidarı ele geçirdiğimiz zaman devlet aygıtı bizi sabote etmiştir. O zaman çok korktuk ve onlara "lütfen geri gelin" dedik. Geri geldiler ve felaket o zaman başladı. Şimdi çok geniş bir memur kitlemiz var. Ama personeli üretken hale sokacak bilgili elemanlardan yoksunuz." (Enternasyonal Konuşmaları)

"Devlet cihazımız perişan demesem bile öylesine acınacak durumdadır ki, önce bunun kusurlarıyla nasıl mücadele edeceğimizi çok dikkatle düşünmemiz gerekir. Akıldan çıkarmamalıyız ki, bu kusurların köklerinin devredilmiş olmakla birlikte henüz yok edilmemiş daha hentüz çok uzak geçmişin kültürü niteliğine girmemiş olan geçmiş dönemdedir."(Son Mektuplar)

Lenin, kusurları geçmişteki devlet mekanizmasının kurumlarında arıyordu. Ancak, yeni düzenin kendisinin ürettiği olumsuzluklar konusunda fazlaca birşey söylemiyordu. 5 yıldır devlet cihazını düzeltmek için didinip durmuşlardı. Ancak, bu geçen 5 yıl, Lenin'in deyimiyle yararsız, boşuna, hatta zararlı bir telaştan öteye gitmemişti. Bu telaş, birşeyler yapıldığı izlenimi veriyorsada geçekte kurumları kösteklemekten başka bir şey yapmıyordu.

Gelişmenin, daha doğrusu olumsuzluğun en önemlisi partide yaşanıyordu. 1923'lere gelindiğinde parti, devlet örgütünün şekillenişine paralel olarak demokratik merkeziyetçilikten uzaklaşıyordu. Genel sekreterlik adı altında yeni bir kurum, daha doğrusu bir kişinin yetkilerinin sınırsızlaştırılmasıyla oluşturulan bir sistem kurulmuştu. Genel Sekreter, tüm partiyi tek başına yönlendiren, denetleyen bir güce kavuşuyordu. Lenin'in katılmadığı kongrede bu kararın alındığı öğrendiğinde çok sert tepki göstermişti. Bunun partinin geleceği konusunda olumsuzluklara sebep olacağını belirtmişti. Böylece parti tabanın denetiminden uzaklaşıyordu. Lenin şöyle der:

"Merkez komitemiz, tamamen merkezileşmiş ve büyük yetki toplamış grup durumuna gelmiştir. Ne varki, bu gurubun çalışma koşulları yetkileriyle uyumlu ve orantılı değildir. Önerdiğim reform bu kusuru gidermeye yarayabilir. Ödevleri belirli sayıda üye ile politbüronun bütün toplantılarına katılmak olan merkez kontrol komisyonu üyeleri kendilerini soru sormaktan, belgeleri kanıtlamaktan, her konuda bilgi edinmekten ve işlerin yürütülmesinde en sıkı denetimi uygulamaktan engelleyecek (Genel Sekreter veya Merkez Komitesi'nin öteki üyeleri de dahil) hiçbir üst makam otoritesini kabul etmeyen bir çekirdek grup oluşturmak zorundadırlar. (Son Yazılar)

Sadece partinin en üst organlarının aşırı yetkilerle donatılması değil, aynı zamanda devlet kurumlarında da partililer en ayrıcalıklı kişiler olarak görev aldılar. Parti ile devlet arasındaki ayrım neredeyse ortadan kalkmış görünüyordu. Stalin'in deyimiyle "proletarya diktatörlüğü özünde parti diktatörlüğüne" dönüşmüştü. Lenin döneminde geçiş döneminin zorunlulukları olarak görülen bazı uygulamalar Lenin'in ölümünden sonra "Leninizm" adı altında teorize edildiler.

Bunun sonucu kitle örgütleri resmi kuruluşlar haline geldi ve temsil ettikleri yığınları savunmak şöyle dursun kendi tabanlarından koparak bürokratik kurumlara dönüştüler.

Proletarya devleti teoride ifade edildiği gibi, "devlet olmayan devlet" değildi artık. Gerçek anlamda bir devlet olmuştu. Düzenli ordusu, polisi, istihbarat teşkilatı ve bürokrasisiyle devasa bir devlet haline gelmişti. Düşmanla çevrili sosyalist bir ülke bu kurumlaşmadan kaçınabilir miydi? sorusu akla geliyor. Bu gerçekten oldukça zor bir soru. Yanıtlanması oldukça zor bir soru. Devletin kendisi özü gereği asalak bir kurumdur. Üretimden kopuktur ve yozlaşmanın en kolay yaşandığı alandır. Böyle olunca bu kuruma karşı mücadele örgütlerini ayakta tutmada ve tedbiri elden bırakmadan yabancılaşmanın önüne geçilemeyecektir. Bunlar teknolojinin imkanlarından yararlanılarak yapılabilir. Bu tedbirleri bugünden tartışmak süpekulatif düşünceler ilari sürmekten öte bir yarar sağlamaz.

Sovyet Rusya'da üzerinde önemli durulan .ir başka nokta da yasama ve yürütmenin aynı organda birleştirilmesi bürokratlaşmaya karşı bir önlem olarak düşünülmüştü. Yasayı çıkaranlar ile uygulayanlar aynı kişiler olunca yığınlar karşısında daha sorumlu davranacakları düşüncesi ile bu öneri getirilmişti. Deney bunun pratikte öyle olmayacağını gösterdi. Bugün modern burjuva devletlerin tümünde yasama, yürütme ve yargı ayrı ayrı kurumlarca yürütülüyor. Proletarya devleti gibi geçici bir kurum için böyle bir olgu, böyle bir örgütlenme oldukça hantal ve büyük bir kurumlaşma olur. Ayrıca burjuva devletlerindeki uygulamada bu üç organın bağımsız oldukları iddiası yalandan başka birşey değildir. Ama uzun bir dönemi kapsayacak devletli bir yaşamda, devletin kendisin-

den kaynaklanacak haksızlıklara karşı yığınların çıkarlarını koruyacak kurumlaşmalar olmadığından, yığınlar devletten kopacaklardır. Tek bir ülkede herkesin gereksinimini karşılamak kıt kaynak nedeniyle mümkün olmadığına göre ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlarla birlikte devrimden sonra da uzun bir dönem yaşamak zorundayız Bütün bu sorunları nasıl aşacağız. İnsanlığın deneyimleriyle yarattığı iki olgu var; sovyetler deneyi ve burjuva demokratik devlet. İkisininde sorunları çözme anlamında çare olmadıkları pratikte görüldü. Geriye ne kalıyor? Sanırım toplumun ilerleme kaynaklarını tıkamayacak, doğrudan seçime dayanan çoğulcu bir proletarya devleti...

Son olarak devlet, demokrasi, diktatörlük kavramlarına da değinmek istiyorum. Teoride bu üç kavramın aynı anlama geldiği vurgulanırsa da (bu yanlış da değil) gerçek hayatta durum böyle değildir. Gerçek yaşamda demokrasi, toplumun ve bireylerin özgürleşmesini, diktatörlük ise baskıyı zoru şiddeti ve kalıcılığı çağrıştırıyor. Bunun için sosyalistlerin geçiş devleti için diktatörlük kavramı yerine demokrasi kavramını koymaları daha uygun düşüyor.

SOSYALİST EKONOMİNİN ÖRGÜTLENMESİ VE SORUNLARI

Bu konu sosyalizmin sorunları içinde en başat olanıdır. Konu oldukça geniştir de. Bilimsel sosyalizmin ustaları teorilerinde ekonomiye hep öncelikli bir yer ayırmışlardır. Ekonomik alt yapıyı tüm üst yapıların belirleyeni olarak görürler. İnsanların maddi yaşamları tarihsel olarak tüm yaşamlarını şekillendirmiştir.

Sosyalizm dönemi boyunca üst yapının, partinin, proletarya devletinin, belirleyici olduğu savı geleneğimizde dahil, devrimci politik çevrelerin bir çoğunu sosyalist ülkeler ekonomisi ve genelde sosyalist ekonomi politiğin teorik sorunları üzerine çalışma yapmaktan alıkoymuştur. Partinin teorik hattına bakmak yeterli görülmüştür. Herhangi bir ülke hakkında yargıyı bu belirlemiştir. Kuşkusuz parti olmadan geçiş toplumunun sorunlarını çözmek olanaklı değildir. Ama parti de dahil tüm üst yapı, ekonomik alt yapının gelişmesine paralel olarak gelişebilecektir. Proletarya olmadan proletarya partisinin varlığından sözedilemez.Sınıf partinin alt yapısını oluşturur. Üretim biçimi ise siyasal üst yapının temel taşıdır. Bunlar karşılıklı olarak birbirlerini etkileyerek dönüşürler. Hangisinin "en" belirleyici olduğu meselesi üzerinde sıkça tartışılır. Bir türlü bu "en"e karar verilemez. Maddi temel bir kez üst yapının oluşmasına imkan sağladıktan sonra (ki bu ön şarttır) artık sosyalizm de dahil toplumların tümünde hatta gelecekte sınıfsız toplumda da birbirlerini etkilemeyi sürdüreceklerdir.

Sosyalist ekonominin en önemli sorunu kuşkusuz sınıf ilişkileri temeli (yani mülkiyet) sorunudur. Bu konuda sosyalistler arasında yaygın olan yanlış bir kanı vardır. Özellikle sınıf ilişkileriyle mülkiyetin hukuki biçimleri ayrımı yapılmaz. Örneğin; devlet mülkiyetiyle toplumsal mülkiyet yani üretim araçlarının devrimden sonra devlet mülkiyetine dönüştürülmesi (ki bu ilk zorunlu adımdır) ile toplumsal mülkiyet aynı şey olarak görülür. Genel olarak her ikisi içinde "sosyalist mülkiyet" ya da "tüm halkın mülkiyeti" kavramları kullanılır. Bu ya-

nılgı proletaryayı onun sınıf mücadelesinin sosyalizmde sona erdiği doğal sonucuna götürür ki, proletaryayı teori bakımından silahsız bırakır. Lenin, "büyük insiyatif" adlı makalesinde hukuki biçimle gerçek ilişkileri ayırarak şöyle der:

"Tarihsel olarak belirlenmiş bir toplumsal üretim sisteminde üretim araçlarıyla olan ilişkileri (çoğu zaman yasalar tarafından saptanmış ve kutsanmış) toplumsal çalışmanın örgütlenmesindeki rolleri ve böylecede, sahip oldukları toplumsal zenginlik parçasının önemi ve onu elde ediş tarzlarıyla birbirlerinden ayrılan büyük insan gruplarına toplumsal sınıflar denir. Sınıflar, toplumsal ekonominin belirlenmiş bir yapısı içinde işgal ettikleri farklı yerlerden ötürü biri diğerinin emeğini mülk edinebileck insan gruplarıdır."

Dikkat edilirse Lenin, farklı toplumsal sınıfların yerlerini "yasalar tarafından" saptanabileceğini kaydediyor. Ama tam da burada sözkonusu olan yalnızca bir olasılıktır. Üretim araçlarında hukuki bir ilişkinin varlığı, sınıfların tanımına dahi girmez. Yukarıda sözünü ettiğimiz yanılgı Sovyet Rusya'da savaş komünizmi yıllarında ve daha sonra kollektifleştirme döneminde egemen olmuş, sınıf ilişkileri gözardı edildiği için büyük zararlar vermiştir. Stalin, 1936'da aynı yanılgıdan hareketle sınıf ayırımlarının esasta ortadan kalktığını belirterek Rusya'nın sınıfsız topluma geçmekte olunduğunu müjdelemiştir.

Bir devrimden sonra üretim araçları mülkiyetinin devlete geçirilmesi şüphesiz zorunlu bir ilk adımdır. Ancak bu sadece hukuki bir adımdır. Henüz üretim ilişkileri alanında değişimin sağlandığı anlamına gelmez. Yani toplumsal mülkiyet henüz sağlanmış değildir. Bunun için toplumsal mülk edinme süreçlerini dönüştürmek gibi karmaşık ve uzun süreli bir görevin yerine getirilmesi gerekir. Bu sağlanana kadar "işçi sınıfı, devletine karşı kendini savunmak zorundadır" derken, Engels bu süreci kastediyordu. Aynı şekilde Lenin sendikaların grev yapma hakları da dahil işçi sınıfının devletine karşı kendisini korumak zorundadır tezini savunurken Troçki ve Buharin'e karşı yine aynı sürece dikkat çekiyordu. Devlet mülkiyeti devlet gerçekten proleter bir devlet olsa bile yinede bu toplumsal mülkiyet değildir. İleride zaman zaman bu konu üzerinde duracağız.

Peki sosyalist ekonominin sorunları konusunda teorinin durumu nedir? Şimdi ona bakalım.

Marx ve Engels, sosyalist devrimlerin kapitalist üretimin en yüksek noktaya ulaştığı ülkelerde gerçekleşeceği inancındaydılar. Sosyalizm teorilerini de bunun üzerine kurmuşlardı. Temel argüman şuydu; modern üretici güçlerin en üst noktada geliştiği ülkelerde, bir yandan, üretimin toplumsal niteliği ile mülkiyetin özel kalışı arasındaki çelişki en uç noktaya ulaşır. Bu çelişkinin çözümü zorunlu olarak kendini dayatır ve yeni bir toplumun gelişine neden olur. Bu çözüm konusunda Engels şöyle der:

"Bu çözüm, ancak, modern üretici güçlerin toplumsal niteliğinin gerçekten kabul edilmesine, bunun sonucu üretim, temellük ve değişim biçiminin üretim araçlarının toplumsal niteliği ile uyum durumuna getirilmesine dayanabilir. Ve bu da ancak toplum kendi yönetiminden başka her yönetim için çok büyük bir duruma gelmiş bulunan üretici güçlere açıkça ve içtenlikle elkoyduğu zaman olabilir. Böylelikle üreticiler, üretimaraçları ve ürünlerin bugün üreticilere karşı dönen, üretim ve değişim biçimini devirli olarak parçalayan ve zor ve yıkım içinde kendini ancak körü körüne etkide bulunan bir doğa yasası gibi kabul ettiren toplumsal niteliğini tam bir bilinçle üste çıkarırlar. Bunun sonucu karışıklık ve devirli çöküş nedeni olan bu toplumsal nitelik, böyle olmaktan çıkarak, üretim,

tüm kaldıraçlarından en güçlüsü durumuna gelir."

".... Böylece ürünün önce üreticiyi sonra temellükçüyü egemenliği altına aldığı kapitalist temellük biçimi yerine, ürünlerin, modern üretim araçlarının özlüğüne dayanan temellük biçimi geçer, bir yandan üretimi sürdürme ve geliştirme aracı olarak dolaysız toplumsal temellük, öte yandan yaşama ve zevk alma aracı olarak dolaysız bireysel temellük."(Anti-Dühring)

Bütün bunların yapılabilmesi öyle keyfiyete bağlı değildir. Sınıflara bölünmenin belirli bir tarihsel yasallığı varsa o bu yasallığı ancak belli bir zaman için belli toplumsal koşullar içinde sahiptir. Görüldüğü gibi Marx ve Engels kapitalizmin bu çelişkileriyle uzun süre yaşayamayacağı inancındadırlar. Ve yine aynı şekilde sosyalizmi en ilerici derecede gelişmiş bir toplumdan sonra düşündükleri içindir ki, bu dönemin çok uzun zaman alacağını düşünmemektedirler. Dönemlerinde bu anlaşılır birşeydir. Çünkü bütün Avrupa kaynamaktadır. Devrimci krizler kapitalist sistemi sarsmaktadır. İşçi sınıfının iktidarı ele geçirmesi günün sorunu hatta bazı ülkelerde an meselesi olarak görülüyordu. Eş zamanlı olmasada bütün Avrupa'da iktidar işçi sınıfına geçince gelişmiş ekonomik alt yapı üzerinde sosyalizm kurulabilirdi. Kapitalist üretimle birlikte onun ürünü olan meta, para ve değer de kısa sürede toplumun yaşamından silinip atılacaktı.

Ancak devrimci dalga 19.yy'ın sonunda Doğu'ya kaymıştı. Koşullar Çarlık Rusya'sında olgunlaşmış, daha 20.yy'ın başında iktidar bolşeviklerin eline geçmişti. Gelişmiş bir ülkede değil geri bir ülkede devrim zafere ulaşmıştı. Tek bir ülkede bir dizi sorunla birlikte sosyalizmin kuruluşu gerçekleştirilecekti. Üstüne üstlük burjuvazinin yapamadığı görevleri de, büyük sanayinin kuruluşu, yarı feodal öğelerin tasfiyesi, toprak sorununun çözülmesi vb. burjuva demokratik görevleri proletarya iktidarı üslenmek zorundaydı. Koşullar her bakımdan elverişsizdi. Lenin ve diğer Rus marksistleri, Avrupa'da bir devrim beklemişlerdi. Ancak o da gerçekleşmemişti. Bir bakıma iş başa kalmıştı. Lenin durumu şöyle özetliyordu:

"Hiç kimse bunu benden daha iyi bilemez. Niçin aptalca şeyler yapıyoruz? İlk olarak geri bir ülke olduğumuz için, ikinci olarak ülkemizde eğitim asgaridir. Üçüncü olarak hiç bir yardım alamıyoruz. Hiçbir uygar devlet bize yardım etmiyor. Aksine hepsi bize karşı çalışıyorlar. Dördüncü olarak kabahat devlet aygıtımızda. Eski devlet aygıtını devraldık ve bu bizim şanssızlığımızdı... Şimdi büyük bir kamu hizmetlileri yığınına sahibiz ama onları gerçekten iyi bir şekilde kullanacak yeterli eğitilmiş insanımız yok."(Aktaran-R.Medvedev)

Yine Lenin, Komünist Enternasyonal'de devrim sonrasındaki Rusya'nın ekonomik erjiminin unsurlarını şöyle sıralıyordu: "Rusya'nın ekonomik rejiminin unsurları; 1. Ataerkil ekonomi, yani büyük bir ölçüde doğal, köylü ekonomisi. 2. Küçük meta üretimi. Bu şık buğday satan köylülerin büyük bir kısmını içerir. 3. Özel kapitalizm. 4. Devlet kapitalizmi. 5. Sosyalizm."

Bu koşullarda Lenin önlerindeki görevin sosyalizmi kurmak olmadığını, proletarya diktatörlüğü altında devlet kapitalizmini geliştirmek olacağını belirterek, gerçekçi hedefler saptıyordu. Sosyalizme geçmek için en iyi yolun devlet kapitalizminden geçmek olacağını tesbit ediyordu. Lenin şöyle der:

".... Devlet kapitalizmi karşısında tavrımız nedir? Ben kendime şu cevabı verdim; devlet kapitalizmi sosyalist bir biçim olmamakla birlikte bugünkü durumdan, bizim için ve Rusya için çok iyi olurdu. Bunun anlamı nedir? Sosyalist iktidarı gerçekleştirmemize rağmen sosyalist ekonominin tohum ve prensiplerini

abartmadık, aksine biryere kadar bu gerçeğin bilincindeydik. Devlet kapitalizminden geçerek sosyalizme geçmek daha iyi olurdu."

Lenin devlet kapitalizmi tanımlamasını pratik ihtiyaca vurgu yapmak için kullanmaktadır. Örneğin; bir yerde devlet kurumlarının ayrıcalıklı burjuva unsurların yer almasına dayandırıyordu bu tanımı, başka bir yerde yerli ya da yabancı ekonoik kuruluşların ortaklık üzerinde oluşturulan işletmeler için kullanılıyor. Özellikle NEP döneminde de devlet kapitalizmini ticaret özgürlüğünün varlığına bağlıyordu. Ancak şu soruya yanıt verilmiyordu; Devlet kapitalizminde işçi sınıfının durumu nedir? Sosyalizmde ürünler meta olmaya devam edecek mi? Sosyalizmde işçiler iş güçlerini satacaklar mı? Ve işçi sınıfı sosyalizmde emeğinin karşılığını mı alacak? Eğer böyleyse toplumda artık değer birikimi olabilir mi? O zaman kalkınma nasıl sağlanacak? Sorular daha da uzatılabilir. Ancak bu sorulara yanıt verilmeden önce sosyalizmin işçi sınıfı için cazip bir yanının olamayacağı açıktır.

Program ve taktiklerimizde gözardı edemeyeceğimiz en önemli unsur bu olacaktır.

Sovyet Rusya'da ekonomik inşa bakımından başlıca dört dönem vardır. Bunlardan ilki savaş komünizmi dönemidir. 17 Ekim Devrimi'ni Avrupa proletaryasının izleyeceğinden emin olarak devlet organları eliyle komünist tarzda üretim ve bölüşümü organize etme işine girişildi. Bunun hatalı olduğu küçük üreticiler ülkesinde olanaksızlığı pratikte sınanarak farkedildi. Sosyalizmin inşaasının bir tarihsel dönemi kapsayacağı, Rusya'nın koşulları hesap edilmeden bir geçiş programı olarak sunulan savaş komünizmi sonradan uygulamadan kaldırıldı. Savaş komünizmi dönemi boyunca sendikalar bir yana itilmişti. O dönem savaş halk komseri olan Troçki, emeğin milatarizasyonunun savunuyordu. İç savaş sonrasında bunun ilk örneği olarak 1920'de Urallarda askerlerden oluşan "Devrimci Emek Ordusu"nu kurdu. Bu örneğin tüm alanlarda uygulanmasını istiyordu.

Aslında savaş komünizmi bütünlüklü bir program görüntüsünden uzaktı. Kollektif olarak bu isimle adlandırılan bir pratik politikalar yığınıydı. 1918 Mayıs'ın da Lenin hala, "sosyalizme geçişi gerçekleştirme.. niyetinden" sözediyordu. "Savaş komünizmi iki ana öğeden oluşuyordu. 1. Merkezi denetim ve yönetim, küçük birimlerin yerine büyüklerinin geçirilmesi ve birleşik planlamanın bir takım özlemlerini içeren ekonomik otorite ve iktidarın yoğunlaşması. 2. Diğer yandan dağılımın ticari ve parasal biçimlerinden bir kaçış ve temel mallar ve hizmetlerin bedava ya da sabit fiyatlarla sağlanması, vesika sistemi, aynı ödemeler ve varsayımsal bir pazar için olmaktan çok doğrudan kullanım için üretimin devreye sokulmasından oluşuyordu." (C.Beetelhim)

1920'nin sonlarına gelindiğinde, iç savaşında etkisiyle tüm ekonomi durma noktasına geldi. Savaş komünizmi teori ve pratiği de bu sorunun çözümü noktasına hiçbir umut vaad etmiyordu. Köylüler ayaklanma noktasına gelmişti. İşçiler de savaş komünizminin ağır yükünü artık taşıyamayacak duruma gelmişlerdi. Yeni bir politika ihtiyacı kendini dayatmıştı. Sonuçta NEP devreye sokulmak zorunda kalındı. Bir bakıma Rusya için soluklanma döneminin başlangıcı oldu. Böylece Rusya ekonomisinin ilk dönemi olan savaş komünizmi dönemi kapanmış oldu.

NEP DÖNEMİ

Bu dönemin ana teması, köylülerle bozulan ilişkilerin düzeltilmesi denebilir. Alınan tedbirlerin bazıları şunlardı: Tarımsal üretimin arttırılması, modern sınayi tarım aletlerinin devreye sokulması, dış ticaret tekeli dışında serbest ticaret imkanının doğması. Köylüler bundan böyle aynı vergi alındıktan sonra kalan ürün fazlasını şehirlerde satabileceklerdi. Bir bakıma kırsal alanda kelimenin gerçek anlamıyla kapitalizmin geliştirilmesidir. Şehirlerde de buna uygun düzenlemelere girişildi. İlk girişim olarak sanayinin aşırı merkezileştirilmesinden uzaklaşmak oldu. İşletmeler, birlik, cumhuriyetçi ve yerel birik olarak üçe bölündü. İşçilere parça başı ücret ve daha başka teşvik tedbirleri getirildi. Lenin, bu uygulamaların sosyalizmle bir ilişkilerinin bulunmadığının bilincindeydi. Ancak, bunlar kaçınılmaz önlemlerdi. Kuşkusuz riskleri de vardı. Bu riskleri Lenin, şöyle sıralıyordu;

"Kuşkusuz Sovyet Cumhuriyetimizde toplumsal düzen iki sınıfın işbirliğine dayanır. İşçiler ve Köylüler. NEP'çiler yani burjuvazide belirli koşullar çerçevesinde bu işbirliği içine alınmaktadır. Bu sınıflar arasında ciddi sınıfsal anlaşmazlıklar doğacak olursa bölünme kaçınılmaz olacaktır. Ancak, bizim toplumsal sistemimizde böyle bir bölünme ortamı kaçınılmaz değildir. Ve partimizin bütünü gibi merkez komitemiz ile merkez kontrol komisyonumuzun da başlıca ödevi bölünmeye yolaçabileck durumları gözetmek ve bunları engellemektir. Çünkü son çözümlemede cumhuriyetimizin kaderi köylü yığınlarının işçi sınıfının yanında yer alıp bu ittifaka bağlı kalmaları ya da NEP'çilerin yani yeni burjuvazinin kendileriyle işçi sınıfı arasına duvar çekmesine, onları işçi sınıfından koparmasına fırsat vermeleriyle belirlenecektir."(Son Mektuplar)

Rusya'da başka türlü davranmak olanaklı değildi. Başka yollar savaş komünizmi deneyinde de görüldüğü gibi açmazlarla doluydu ve yıkımlara neden olacaktı. NEP geçici bir önlem paketi olarak sunulmuşsa da Lenin, buna en azından 20 yıl ömür biçiyordu.

Lenin, kooperatif işletmelerine önem verilmesini sosyalizme geçmek için bunun gerekli olduğundan ısrar ediyordu. NEP'in uygulanması sırasında da bunun daha zorunlu olduğunu belirtiyordu. Ancak kooperatifleşmeyi asla zora dayanarak gerçekleştirilmesini onaylamıyordu. Bu Rusya için bir yıkım olacaktı. NEP 1927'ye kadar olumlu işlevler yerine getirmişti. Tarımsal üründe önemli artışlar kaydedilmişti. Kıtlık aşılmış, kültürel düzeyde de önemli canlanma görülmüştü. Sanayi, tarıma oranla daha az gelişmişti. Bu arada önceden tahmin edildiği gibi bazı sakıncaları da ortaya çıkmıştı. Örneğin kulaklar ekonomik güçlerini arttırarak kırsal bölgelerde otorite olmaya başlamışlardı. Şehirlerde de yeni bir tüccar sınıf (Nepman) oluşmuştu. Bunlar NEP'in doğal sonuçlarıydı. Ancak, rahatsızlık vermeye de başlamıştı.

NEP'e bolşevik parti, hep kuşkuyla yaklaşmıştı. Teoriye ters bir uygulama olarak görülmüştü. Nitekim bu kaygılı tutum bazı ek tedbirlerin alınmasına yolaçtı. Kulakları da kapsayan bazı kısıtlamalar devreye sokuldu. Çıkarları zedelenen kula klar, orta köylüleri de yanlarına alarak bu tedbirlere karşılık verdiler. Tahıllarını şehirlere getirip satmak yerine stoklamaya başladılar. Ürünlerini satmak için bir dizi istemlerde bulundular. Bu da zaten kedilerine kuşkuyla yaklaşan parti yöneticilerinin karşı tedbirler almalarına neden oldu. Örneğin; stokları-

na zorla el konuldu. Ürünler daha tarladayken zorunlu olarak sayılması kararı alındı. Bu zıtlaşma bir çatışmayı kaçınılmaz hale getiriyordu. Bundan kaçınmak mümkünmüydü? Bugün bunu yargılamak çok güç. Ancak şu söylenebilir, çatışmanın yol açtığı trajik sonuçlardan kaçınılabilinirdi. Nitekim, Çin ve Doğu Avrupa ülkeleri böyle bir çatışmayı yaşamadılar. Şiddet bir kez devreye sokulduktan sonra onun nerede duracağını kestirmek güçtür.

1927'de Stalin, Troçki'nin ısrarlarına şiddetle karşı çıkmış, zorla kollektifleştirmenin Rusya koşullarında olanaksız olduğunu belirtmişti. Stalin daha sonra karşı çıktığı bu önlemleri kendisi gündeme getirdi. Kulakların tasfiyesi, zorla kollektifleştirme, hızlı sanayileşme hedefi temel alınarak girişimler başlatılmıştı. 10 yılda Avrupa'ya ulaşılacak, hatta geçilecekti. Teoride kulakların tasfyesinden sözediliyorsa da tüm orta köylü ve hatta yoksul köylülerin önemli bir kısmı da bu tasfiye hareketinden nasibini almıştı. Sonuçta beklentilerin gerçekleştiği söylenemez. Kırsal bölgelerde binlerce kişinin ölümünü bir yana bıraksak bile tarımsal alandaki yıkım bir daha tarımın ayakları üzerine oturamamasına yol açtı. Sonuçta, kooperatifleşme yaratılmıştı ama bunun şiddet kullanılarak yapılması bir yana, teknik temeli de yoktu. Topraklar birleştirilmiş, ancak tarımsal üretim ilkel yöntemlerle yapılmaya devam ediyordu. Buna çare olarak Makina Traktör İstasyonları düşünülmüştü. Ancak, traktör sayısının azlığı her alanda hissedilmişti. 10 yıl içerisinde gerçekten de sanayileşme yaratılmıştı. Karşılığında büyük bir bedel ödenmişti. Sovyetler bu yolu tutmasaydı, sonuç ne olurdu sorusuna bugün için cevap vermek zor olacak. Ancak yapılanların teoride öngörülmediği, dahası sosyalist uygulamalarla bir ilgisi bulunmadığı pekala söylenebilir.Modern sanayinin kurulmasının Bismarckcılıktan pek bir farkı yoktu. Ayrıca o çok övünülen moden sanayinin teknik temeli bugün daha iyi görülebildiği gibi çok hantal ve geriydi.

Son olarak bir başka konuya Rusya'da Taylor sisteminin uygulanmasına değinelim. Taylor sistemi konusunda devrim öncesinde Lenin şöyle diyordu; "İnsanın makineye köle edilmesi." Ancak, devrimden sonra onun devrimci özelliklerinden bahsedilmeye başlanmıştı. Emeğin üretkenliğini sağlamak için gerekli, hatta vazgeçilmez bir sistem olarak Sovyet Rusya'dan öğrenilmesi ve uygulanmasının şart olduğu vurgulanmaktadır.

Kollektifleştirme döneminde de işçilerin ve yoksul köylülerin yaşamında kayda değer bir ilerleme görülmedi. Aksine üretim seferberlikleri adı altında düzenlenen kampanyalarla tüm güçlerini ülkenin kalkınması için harcayanlar olarak sonuçta hayal kırıklığına uğramışlardı. Bu da yetmezmiş gibi ikinci savaşta savaşın ağır yükünü omuzlamak zorunda kalmışlardı. Sanayinin gelişmesi, devlet içindeki ekonomik kuruluşların önemini arttırmıştı. Siyasal kararların belirleyici olduğu dönemde bürokratlar tartışılmaz en büyük otoriteyken şimdi teknokratlar da önemleri arttıkları oranda onlarla rekabet edebilecek duruma gelmişlerdi. 60'ta ve daha sonraki SSCB tarihinde yönetim kademelerinde bu çekişmeye tanık olmaktayız.

Sosyalist ekonominin örgütlenmesi ve sorunları kuşkusuz bu kadarla sınırlı değildir. Böyle bir çalışmada ancak birkaç noktasına temas edebildik. Bu konunun ayrıca incelenmesi gerektiği ortadadır.

Diğer ülke deneyimlerini de içeren bir çalışma olmalıdır.

III. ENTERNASYONAL DÖNEMİNDE SOSYALİST HAREKETİN DURUMU

Başlığa bakıldığında ilk akla gelecek şey, sosyalist hareketin bu önemli dönemini böyle bir yazıda anlatabilmek mümkün mü? sorusu olacaktır. Kuşkusuz bu hem mümkün olmadığı gibi, hem de böyle bir çalışmada özetlemesi de bir dizi sakıncalar doğuracaktır. Yalnız sosyalizmin sorunlarının irdelendiği bir yazıda Enternasyonal Sosyalist Hareketi geçmişine değinilmeden sorunların irdelendiği söylenemez. Eksiklikleri ve birtakım yanlış anlaşılmaları baştan kabul ederek kısaca değinmek istiyorum.

Komünist Enternasyonal'in tarihinde belirli birkaç durak varki, dönemin tamamını açıklayabilecek özelliktedir. Örneğin; dağıtılma kararı ve gerekçeleri, kuruluş nedeni ve üyelik koşullarını belirleyen 21madde ve tüzük, Komüntem'in oluşumuna kaynaklık eden teorik argüman ve Komüntern döneminde izlenen belli başlı politikalar Komüntern'in en önemli durak noktalarıdır.

15 Mayıs 1943'te EKKİ Prezidyumu, Enternasyonal'i dağıtma kararı aldı. En ternasyonal'in dağıtılma kararına bakılırsa, Enternasyonal tarihsel görevini eksiksiz ve layikiyle yerine getirmiş ve bunların tamamlamış olduğundan artık varlığını sürdürmesi için bir neden kalmadığından dağıtılmıştır. Karar metninin birinci maddesinin ana teması budur. Bahse konu görevler arasında"İşçi sınıfı hareketi içindeki oportünist unsurların kabalaştırma ve çarpıtmalarına karşı marksizmin ilkelerini yükseltmek, bir dizi ülkede ileri işçilerden oluşan öncülerin gerçek işçi partileri içinde toplanmasına yardımcı olmak, ekonomik ve politik çıkarlarını savunmalarını, faşizme ve onun hazırladığı savaşa karşı mücadele etmeleri ve faşizmin karşısındaki başlıca siper olan Sovyetler Birliği'ni desteklemeleri için işçileri harekete geçirmede bu partilere yardım etmekten ibaretti" sayılan görevler bunlardı. İşte bu görevleri yerine getirdiği için başkada yapacak bir şey kalmadığından herkes kendi ülkesine gönderilmiştir. Komüntern sonrası için tek bir karar ya da öneri ortada yok. Partilerin bundan sonraki ilişkilerinin nasıl olacağına dair karar metninde tek bir satır yok. Tam bir panik havası içinde ve aceleyle kararın alındığı her yanından belli oluyor. Üstelik karar alma yöntemi de Enternasyonal'in kendi işleyiş ilkelerine terstir.

Kararın nedeni olarak bu ilk maddenin yanında şunlarda söyleniyor; Hitler savaş bahanesini Enternasyonal'in varlığına bağladığı için ona bu zemini vermemek gerekir. Faşizme karşı demokratik cephenin yaratılmasına Enternasyonal engel teşkil ediyor. Özetle bunlar. Doğrusu, maddelerin her biri Enternasyonal adına kötü bir leke düşürmekten başka birşey yapmıyorlar.

Enternasyonal, Dünya Komünist Partisi olarak kurulmuştu ve amacı da buna uygun olarak dünya devrimiydi. Bu tek bir ülkede devrimi dıştalayan bir olgu değildi. Emperyalistlerin dünya çapında merkezi olarak örgütlenmeleri kuşkusuz proletaryayı da bu yönde bir örgütlenme yaratmaya zorlamıştır. Enternasyonal dünya proletaryasının ve ezilen halkların çabalarını bir noktada birleştirmeyi amaçlıyordu. Bu görev sermayenin dünya çapındaki egemenliğinin son bulmasına kadar sürdürülecek bir görevdi. Kuruluş belgesi ve programı incelendiğinde bu açıkça görülebilir. Dağıtılma kararında belirtilenlerle hiçbir ilgisi yoktur. Gerçek nedenler başkaydı;

1. İlk neden olarak, Stalin'in de işaret ettiği gibi "Komünist Enternasyonal'in kapatılması özgürlüğü seven bütün ulusların ortak düşmanı -Hitlerizme- karşı ortak saldırısının örgütlenmesini kolaylaştırmak" içindi. Bundan çıkan sonuç şudur ki, kapatma kararı ABD ve İngiltere ile pazarlık konusu olmuştur. Yani Emperyalist Devletlerin dayatması sonucu bu karar alınmıştır

2. Komünist Enternasyonal'in kuruluş ilkeleriyle ilintilidir. Üyelik için öne sürülen 21 koşul ülkelerin somut özelliklerini hesaba katmayan aşırı merkeziyetçi ve dolayısıyla komünist partilerin kendi ülkelerinin somut koşullarından hareketle örgütlenebilmeleri yığınlarla kucaklaşabilmeleri, politika yapabilmelerini sınırlandırmıştır. Bu da zaman içinde çatlamalara neden olmuştur

3. Lenin'in de işaret ettiği gibi Enternasyonal programı Rusca yazılmıştır. Komünist partiler isteselerde Rusya'daki koşullar dikkate alınarak hazırlanmış böyle bir programı kendi ülkelerinde hayata geçirmeleri mümkün değildir. Ayrıca Lenin'in ölümünden sonra SBKP, diğer üye partileri önemsemez bir tutum içine girmiştir.

4. Komünist Enternasyonal'i çöküntüye götüren önemli nedenlerden biri de tek ülkede komünizmin sağlanabileceği düşüncesidir. Tek ülkede komünizme ulaşılabileceğine göre bir enternasyonale artık ihtiyaç kalmayacaktır.

5. Faşizme karşı macadele ve savaş konusunda izlenen politika, İspanya ve Yunanistan iç savaşlarındaki politik tutumlarda yapılan büyük hatalar zinciri bu sonu hazırlamaya yetmiştir.

Kuşku yok ki, maddeler halinde sıraladığım bu iddialar bu haliyle kanıtlanmış sayılamayacaktır. Ancak böyle bir dar yazıda ayrıntılarıyla değinme imkanı zaten yoktur.

M-L'de DEVRİM TEORİSİ SORUNU VE ASYA'NIN UYANIŞI

"Uygar dünyayla barbarlar", "tarihi toplumlar ile tarihsiz halklar", "Devrimci Avrupa ile Gerici Asya ve Afrika" kavramları 18 ve 19.yy.larda en çok sözü edilen kavramlardı. Dünyanın bu şekilde bölünüşü, toplumsal sorunların çözümünde anahtar olarak görülüyordu. Marx ve Engels'te sosyalist toplumun kurulabilmesi için kapitalizmin gelişmesinin önkoşul olduğunu, dünyada bunu engelleyen güçlerin başında da Çarlık Rusya'sı geldiğini ifade ediyorlardı. Bu nedenle Çarlığa darbe vuran her hareket ilerici ve desteklenmeyi hak ederdi.Çeklerin, Hırvatların ayaklanmaları Çarlığı güçlendirdiği için desteklenemez bulunuyordu. Aynı şekilde Engels, Bulgarların Osmanlılara karşı ayaklanmasını da desteklemedi.

Aynı bakış kapitalist sömürgeciliğe karşı izlenen tutumda da görülebilir. "Hindistan'da İngiliz egemenliği" makalesinde Marx şöyle der:

"Sorun, insanlığın, Asya'daki toplumsal ilişkiler kökten bir devrim geçirmeksizin kendi olanaklarını gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğidir. Eğer gerçekleştiremezse, o zaman İngiltere işlediği bütün suçlara karşın, bu tarihsel devrimin gerçekleşme tarihinin bilinçsiz bir aracısı olarak anılacaktır."

Kısa bir müddet sonra kaleme aldığı "İngiliz egemenliğinin Hintistan'da

gelecekte yaratacağı sonuçlar" adlı makalesinde de yine Marx şöyle der:

"İngiltere'nin Hindistan'da yapmak zorunda olduğu iki iş vardır; Bozmak ve yeniden yapmak.Yani eski Asya toplum düzeninin yıkılması ve Batı'nın Asya'da kurmak istediği maddi temellere dayalı Batı kültürünün yerleşmesi."

Görüldüğü gibi Marx, bu dönemde kapitalizmi ve sömürgeciliğini uygarlık ve tarih açısından ilerici karakterde olduğunu belirtmektedir. Ancak sömürgecilik ne Asya'da ne de başka bir yerde sanayi toplumunun oluşmasına yol açmadığı gibi yıkılan eski uygarlıkların yerlerine yenilerini de koymamıştır. Aksine az gelişmişliğin gelişmesi ve kalıcılaşmasına neden olmuştur. Daha sonra Marx'ta bu durumu görerek "Kapital"in I.Ciltinde üzerinde durmuş, merkezle çevre arasındaki uluslararası işbölümünü yeniden tanımlamıştır.

19.yy'ın ikinci yarısında sömürgeler ve bağımlı ülkelerde devrimci hareketlerin ortaya çıkmasıyla Marx'ın ilgisi de bu yöne kaymıştır. 60'lı yıllarda İrlanda sorununda, İrlanda hareketine önemli bir misyon yüklemiştir. İngiliz işçi sınıfının kaderini bu hareketin başarısına bağlamıştır. Öte yandan Kırım Savaşında Rusya'da serf ayaklanması (ki bu serflere özgürlük verilmesiyle sonuçlandı) ilgilerini Rusya üzerinde topladı. Sadece bunlarda değil, örneğin;1853'te "Taipinklerin müthiş devrimi, Avrupa'da devrimin gerçekleşmesine şu anda var olan her türlü diğer politik davadan, daha fazla katkıda bulunabilir" diyerek Marx sömürge ve bağımlı ülkeler devrimleriyle sosyalist devrimler arasındaki bağıntıyı açıklıyordu. Marx ve Engels, son dönemlerinde Rusya'daki gelişmeleri sosyalist devrimlerin en ileri ülkede başlayacağı tezlerini muhafaza ederken başka devrim tiplerininde ortaya çıkabileceğine işaret etmişlerdir. Herşeye rağmen Marx ve Engels, Avrupa merkezli devrim teorisine bağlı kaldılar. Geri ülkelerin kurtuluşu her zaman Batı'daki sosyalist devrimin zaferine bağlı olarak düşünüldü.

Lenin'de bu bütünlüklü anlayışa bağlı kaldı. Narodniklerle mücadelede bu anlayışı işledi. "Pazar sorunu", "Halkçı iktisat", Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" eserleri Rusya'daki kapitalizmin gelişmesini ve bunun kaçınılmazlığını ispat etmeye yöneliktirler. Narodniklerin kollektif köylü mülkiyeti (Mir) üzerinde sosyalizmin inşaa edilebileceği teorilerine karşı çıktı. Rusya'nın Batı'nın yolunu izleyeceğini (başka biçimlerde de olsa) söylüyordu.

Daha 1902'de "devrimci dalga Slavlara doğru kaymış, gericiliğin buzunu kıracak ve uluslar için yeni ve mutlu bir baharın karşı konulmaz bir biçimde getirecek fırtına" (Kautsky)dan sözedilmeye başlamıştı. Fırtına patlak verdiğinde Lenin, Avrupa'da olgunlaşan devrim ile Rus Devrimi arasındaki bağın çözümlenmesi üzerinde durdu. Ancak bu kez yerler değişmişti. Bu kez Rus Devrimi Batı'da sosyalist devrime yol açacaktı. Üzerinde durduğu önemli bir noktada Rus Devrimi'nin kaderi Batı'nın elinde olmakta devam ettiğiydi.

Yalnız 1905 Devrimi, Lenin'in programında bazı değişiklikler yapmasına yolaçtı. Devrimde köylülerin oynadıkları rolü gören Lenin, RSDİP kongresinde işçi ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünden bahsetmeye başladı. Bu diktatörlük, sosyalist değil, kapitalizmin temellerine dokunmayan demokratik bir diktatörlüktür. "Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği" eserinde Lenin şöyle der.

"En iyimser düşünceyle, köylülüğün yararına olabilecek şey, toprağın radikal bir biçimde eniden paylaştırılmasını ayarlayabilecek bir durum olacaktır. Cumhuriyetin kurulmasına değin tutarlı ve tam bir demokrasiyi sürdürebilecek, Asya'ya özgü tüm durumları ve uşaklık ilişkilerini, yalnızca köy toplumuyla sı-

nurlı kalmayarak fabrika çevresine de taşırarak ortadan kaldırabilecek, işçilerin durumlarında ciddi bir düzelme sağlayacak, onların yaşam durumlarının düzeltmesi için temel atacak ve sonunda da devrim ateşini Avrupa'ya taşıyabilecektir."

"Bugünkü sosyal demokrasinin jakobenleri yani bolşevikler halkın monarşi ve aristokrasi ile başa çıkabilmelerini, bunu da özgürlüğün düşmanlarını acımasızca yok ederek yapmalarını onların direnişi ve gücünü şiddet kullanarak kırmalarını ve serfliğin lanet olası mirasına Asya'nın ve insanlığın utancı olan böyle şeylere hiçbir şekilde tavzi vermemelerini istemektedirler."

Lenin, merkezileştirilmiş bir tarım devriminin gerekliliğini savunuyordu. Plehanov ve yandaşları ise bu teze karşılık olarak köylü hareketinin gericileşebileceğinden ve her an restorasyon ihtimalinin doğmasından korkuyorlardı. Lenin ise, köylülüğün, küçük esnafın sınıfsal nitelikleri gereği sosyalizm için savaşan proletaryaya karşı çıkacağını restorasyandan yana olabileceğini hatta, bunun kaçınılmaz olduğunu belirtiyordu. Restorasyona karşı başlıca güvence olarak şunu öneriyordu;

"Rusya'daki restorasyona karşı tam bir garanti (Rusya'daki başarılı bir devrim sonucu) yalnızca ve tek başına Batı'daki sosyalist dönüşüm olabilir. Bundan başka bir garanti olamaz." Yine bir başka yerde Lenin şöyle der;

"Küçük çapta mal üretimini, Rusya'nın kapitalist toplumunun küçük mülk sahibi olan köylü kesimi temel olarak yapılacak olan restorasyon olasıdır. Üstelik kaçınılmazdır da. Çünkü Rusya öncelikle bir küçük burjuva ülkesidir. Rus Devrimi'nin restorasyanla ilgili bölümünü daha önceden de söylemiş olduğum gibi şu şekilde karekterize edebiliriz; Rus Devrimi kazanmak için kendi içinde yeterli güce sahiptir. Ama, bu zaferin meyvelerini korumak için yeterli güce sahip değildir. Devrim zafere ulaşabilir, çünkü proletarya devrimci köylülükle birlikte yenilmez bir güç oluşturabilir. Zaferi korumayı başaramayacaktır, çünkü küçük işletmelerin hızlı bir şekilde artmakta olduğu böyle bir ülkede, küçük üretici köylüler de dahil, özgürlükten sosyalizme doğru yöneldiği an kaçınılmaz olarak proletaryaya karşı tavır takınacaklardır. Zaferi koruyabilmek ve restorasyonu engelleyebilmek için Rus Devrimi'nin Rus olmayan yedek bir güce, dışarıdan gelecek yardıma gereksinimi vardır. Peki dünyada böyle bir yedek güç varmıdır? Evet bir tane vardır. Batı'daki sosyalist proletarya."

17 Ekim öncesi devrim teorisi konusunda Lenin bunları düşünüyordu. Devrimden sonra da aynı çizgiyi sürdürdü. Ancak, Şubat Devrimi'nin yolaçtığı değişikliklerden sonra Lenin, yeni tezler ileri sürmektedir. Lenin, burjuva devriminin gerçekleştiğini, bundan sonraki adımın sosyalist devrim olacağını söylüyordu. Bolşevik parti içerisinde bu durum büyük kararsızlıklara ve yalpalamalara neden olmuştu. Kararsızlar sosyalist devrim için alt yapının olgunlaşmadığını söylüyorlardı. Lenin, bunları etmemekle birlikte sosyalist devrimin birincinin yapamadıklarını da yapacağını söylüyordu.

Lenin'in devrim teorisine önemli katkısı, emperyalizm ve proletar devrimleri çağının devrim teorisini oluşturmasıdır. 1905'ten sonra kapsamlı devrim görüşüne "Asya'nın Uyanışını" katar;

"Rusya'da 1905 hareketinin ardından, demokratik devrim" bütün Asya'ya... yayıldı. Mayalanma Britanya'nın hakimiyetindeki Hindistan'da da artıyor. Önemli bir gelişme, devrimci demokratik hareketin Hollanda'nın hakimiyetindeki Hindi Çini'ne yayılmasıdır... Dünya kapitalizmi ve Rusya'daki 1905 hareketi sonunda Asya'yı harekete getirdi... Asya'nın uyanışı ve Avrupa'nın ileri

proletaryasının iktidar için mücadeleye başlaması, dünya tarihinde bu yüzyılın başında açılan yeni dönemin bir sembolüdür. "(Aktaran-Fernando Claudin)

Lenin, bu dönemde Asya'daki devrimlerin burjuvazinin önderliğinde gelişeceğini düşünmektedir. Sun Yat Sen önderliğindeki Çin devrimini değerlendirdiği bir yazısında şöyle der:

"O halde bu materyalist Batı'nın artık umutsuz biçimde çürüdüğü ve ışığın sadece mistik, dindar Doğu'dan geldiği anlamına mı gelir? Hayır. Tam tersine. Doğu'nun kesin olarak Batı'nın yolunu izlediği, bundan sonra Doğu'nun yüzmilyonlarca insanın, şimdiden sonra, Batı'nın kendisi için gerçekleştirmiş olduğu idealler uğruna ortak bir mücadeleye yürüteceği anlamına gelir. Çürümüş olan kendi mezar kazıyıcıyla, proletaryayala karşı-karşıya kalan Batılı burjuvazidir. Oysa Asya'da hala daha gerçek, militan ve tutarlı bir demokrasiye öncülük edecek yeteneğe sahip, Fransa'nın aydınlanma çağının büyük insanlarının ve 18.yy'ın sonundaki büyük liderlerinin yoldaşı olan bir burjuvazi vardır."(Aynı Yer)

Lenin, 17 Ekim'den sonra Asya'nın devrimlerinin başka bir rota izleyeceğini, hatta bu devrimlerin Rus Devriminden farklı olacağını belirtiyordu.

"Daha da sağdaki sosyal demokratlar şöyle dursun, bizim Sukhanovlarımız bile devrimin bir başka biçimde yapılabileceğini akıllarından geçiremezler. Bizim Avrupalı dar görüşlülerimiz, bizdekinden çok daha geniş halk yığınlarına ve daha çeşitli çok daha değişik toplumsal koşullara sahip Doğu ülkelerinde yapılacak devrimlerin, kesinlikle Rus Devriminden çok daha başka özellikler taşıyacağını, çok değişik olacağını akıllarından bile geçiremezler."(Son Mektuplar)

Asya'daki uyanışın artık tipik bir hale geldiğine atıfla Rus Devrimi'nin güvencesi olan koşulların sağlamlaştığını belirtir. Sadece Batı proletaryası değil, Doğu'da da güçlü müttefiklerin ortaya çıktığına işaret ettiği bir makalesinde de Lenin, şöyle der;

"Son çözümlemede mücadelenin sonucu, Rusya, Hindistan, Çin vb. ülkelerin dünya nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturmasıyla belirlenecektir. Ve son birkaç yıl içinde, bu çoğunluk olağanüstü hızla kurtuluş savaşına sokulmuş olduğu için, dünya mücadelesinin sonucunun ne olacağı konusunda en ufak bir kuşku duyulamaz. Bu açıdan, sosyalizmin mutlak zaferi tamamen ve kesinlikle güvence altına alınmıştır."(Son Mektuplar)

Devrimimizin izleyeceği yol, Rusya'dakinden çok farklı olmayacaktır. Ülkemizin gelişmişlik durumu ve ulusal özelliklerimiz nedeniyle kuşkusuz bazı ayrımlara neden olabilir. Bunda temel farklılık ülkemizin bölünmüş olmasıdır. Dört parçaya bölünmüş olan ülkemiz, kurtuluş yolunu nasıl sağlayacaktır? Temel sorun buradadır. Çünkü kurtuluşunu sağlayacak tek bir bölge uzun süre ayakta kalmayı başaramaz. Hem konjoktürel nedenlerden, hem de ulusal parçalanmışlık nedeniyle bu güç olacaktır. Ayrıca devrimimiz ülkemizin bulunduğu konum gereği bütün Ortadoğu'yu sarsacak niteliktedir. Bölgenin tümünü yeniden bir değişime sokacaktır. Ortadoğu'nun dünya çapındaki önemi (petrol ve stratejik konumu) düşünüldüğünde gelecekte neler olabileceğini bugünden kestirmek zordur.

Sonuç olarak, görünen o ki, Asya'nın uyanışı bugün emperyalizmden ve işbirlikçilerinden kurtulmanın güvencesi durumundadır. Lenin'in 1907'de değindiği gibi Batı proletaryası özel durumlarından ötürü geri plana düşmüş, hatta sınıf dayanışmasını ve kendi kurtuluşlarını unutmuş gibidirler. Bu sadece bir

avuç işçi aristokrasisini kapsamıyor. Çalışanların tümü aynı durumdadır. Bizden aldıkları kırıntılar tükeninceye kadar (olağanüstü koşullar durumu değiştirebilir) böyle süreceğe benziyor. İnsanlığın kurtuluş kaderi bize bağlanmış gibidir. Biz "barbar" halkların yürekli çıkışına.....

Bugün, sosyalizmin yeniden tanımlanması ihtiyacı duyuluyorsa, geride kalan bir dizi soruyu sormadan, bu tanımlama yapılabilir mi?Bu olanaklı değilse, aşağıdaki soruların sorulması gerekir. Sorunların, sorular biçiminde ortaya konması yöntemi, bize gelecek teorisinin bazı ipuçlarını verebilir. Yazıda bu sorunların bir kısmı üzerinde duruldu, ancak zorunlu olarak uzun bir liste bunun dışında kaldı.

1. Sosyalist ülkelerin kapitalizme iltihakı ile birlikte teorik bir bunalım doğmuş mudur? Eğer doğmuşsa, bunun nedeni teorinin, sosyalizmin sorunlarını çözmekte yetersiz kalışından mıdır? Yoksa mesele teoride değil de, dünyada devrimin gerilemesinden midir? Yine bununla bağlantılı olarak, devrimci partilerin yokluğundan mıdır?

2. "Tarihsiz halklar"ın bir dönemde sadece tarihin nesneleri olarak görülmeleri ve tarihi yapan bir güç başka bir ifadeyle öznesi olarak ele alınmamaları ve Avrupalı olmayan halkların kültürlerinin önemsenmemesi anlaşılır bir şeydir. Çünkü bu ülkeler halkları henüz tarihi yapma işine sarılmış değillerdi. Ancak, bugün bu Avrupa merkezli gelişim teorisi ile yetinilebilinirmi? Batı'da kapitalizmin tarihi oluşumu incelendiğinde, bu seviyeye sadece kendi kaynaklarıyla değil, buna uluslararası sömürü ve doğanın dizginsiz kullanımı sonucu ulaştıkları pekala görülebilir. Bu durumda, devrim yoluna girmiş yada girecek geri kalmış ülkeler, Batı düzeyine ulaşma ve geçme hedefini koyamayacaklarına göre, hangi "mütevazi" hedefler koyacaklarıdır? Dünya tarihinin evriminin genel yönünde değişiklik yapmak gerekmez mi?

Sorular dahada çoğaltılabilir. Ancak şimdilik bu iki temel soru yeterlidir.

Bu yazıda genel olarak bilimsel sosyalizmin teorik kuruluşu üzerinde durduk, sosyalizmin sorunları başlığı altında da genellikle aksaklıklarını belirttik. Burjuva medyasının sosyalizme karşı cihat açtığı bir dönemde sosyalizmin kusurlarına vurgu yapmak doğrumudur? Bugün sosyalizme her zamankinden daha çok sarılmamız gerekmez mi? şeklinde bir düşünce ileri sürülebilir. Sosyalizm düşmanlarının bizim olumsuzluklarımızı ve zayıflıklarımızı bize karşı kullanacağı açıktır. Ancak biz olumsuzluklarımızın bilinmesinden korkmayız, asıl bunları sergilemekten korktuğumuz an bizim için felaket başlar.

Sosyalizm, bir ütopya değlidir. O, nesnel koşulların bir ürünüdür. Tam mükemmel, sorunsuz hiçbir toplum, ütopya değilse nesnel gerçeklikte yoktur, olamazda. Bir dizi sorunlarla birlikte var olacaktır. Ve bu sorunlarla mücadele içinde tarihi ilerleyişini sürdürecektir.

Sosyalist ülkelerin çöküşü, sosyalizmin yanlışlığını kanıtlamaz, ancak sınıflar savaşımı tarihinin bir zigzagı olarak değerlendirilebilir. Kuşkusuz bu zigzagların kendi nedenleri vardır. Bunların yaşanılması zorunluluk değildir. Doğru politikalar uygulanması ve problemlerin zamanında görülmesi halinde bunların önüne geçmek mümkündür.

Yeryüzünün "lanetlileri" kendi geleceklerini kurmak ve kaderlerini kendi ellerine almak için ayağa kalktılar.İlki Paris olmak üzere Rusya,l Çin, Arnavutluk, Vietnam ve daha bir dizi ülkede esaret zincirlerini kırdılar ve kendi iktidarlarını kurdular. Geleceklerini kurmak noktasında deneyimsizdiler. Üstelik yıllarca

esaret altında her türlü yetenekleri baskı altına alınmış, dahası okuma olanağından dahi yoksun bırakılmışlardı. Yeni bir dünya inşaa etmek işine giriştiklerinde bir dizi zorluklarla karşılaştılar. Gidilmemiş bir yolda deneme ve yanılma yöntemiyle, nesnel gerçekliğin önlerine çıkardığı sorunları birer birer aşarak ilerleyebilirlerdi.

Düşmanları da boş duracak değillerdi. Bu "cahil", "çulsuz" takımının kendilerini yönetmelerine ve o güzelim dünyalarından yoksun bırakılmalarına sessiz kalmadılar. Yenilenler dışarıdaki sınıf dostlarıyla birlikte her yolu deneyerek, kimi zaman savaş açarak, kimi zaman üstünlüklerini kullanarak, kimi zaman da sermaye güçlerini devreye sokarak eski cennetlerine kavuşmak için vargüçleriyle saldırıyorlardı. Bu savaş, dünyadaki esas güçlerinin yıkılması anına kadar sürecektir. Sosyalizm, içte ve dışta bu savaşımın en zorlu geçeceği bir geçiş toplumudur. Kesin zafer bugünden yarına kazanılacak birşey değil, bir tarihsel dönemi kapsayan sayısız muharebelerin ardından gelecektir.

Sosyalist ülkelerin çöküşü, dünya halklarının ve toplumlar tarihine yaptıkları büyük katkıyı gölgelemez. Herşeyden önce burjuva devletin varlığına son verilerek modern kölelerin ve ezilen halkların da kendi iktidarlarını kurabileceklerini pratikte kanıtladı. Bütün değerleri yaratanlar olarak emek ürünlerini de yönetebileceklerini, bunun için burjuvaziye ihtiyaçlarının bulunmadığını ispatladılar. Sonuç olarak burjuvazisiz bir dünyanın kurulabileceğini, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, eğitim, sanat, felsefe ve bilim alanındaki başarılarıyla bu işlerin üstesinden pekala gelebileceklerini gösterdiler. Üstelik bunları burjuvazinin yolaçtığı pislikleri temizleyerek yaptılar.

Sosyalist ülke yönetimlerinin yozlaşması ile oluşan sorunlar şüphesiz yaratılan değerleri korumakta yetersiz kalındığını gösteriyor. Bugün bu ülkeler, kapitalizmi yeniden kurmak için uğraşıyorlar.Ancak herbir adımda işçi sınıfının bilinçli eylemleriyle karşılaşıyorlar. Halklar korkunç propogandayla şişirilen kapitalizmin "nimetleri" ile yüzyüze geldiklerinde sarsıntı geçirmeden edemiyorlar. Bir alt-üst oluş yaşanıyor. Yeniden yapılanmanın yolaçtığı dalgalanmaların durulmasıyla yeni diye sunulanın gerçek yüzü ile karşılaşıldığında tepkilerini göstermekten geri durmuyorlar. Son on yılda sınıf hareketlerinin en yoğun yaşandığı yerlerin bu ülkeler olması gerçeği de bu düşünceyi doğruluyor.

İşsizliğin olmadığı her türlü sosyal hizmetin sağlandığı (eğitim, sağlık, kültürel faaliyetler vb.) refahın genelleştiği ve az sayıdaki gelişmiş ülke dışında (ki buralarda insanların açlıktan öldüğü, milyonlarca işsizin bulunduğu, nüfusun önemli bir kısmının asgari yaşam düzeyinin altında bulunduğu biliniyor) tüm ülkelerden, ileri bir yaşam standartına sahip olduğu bir durumdan, kapitalizmin bilinen dünyasına dönmek bu ülkelerin insanları için müthiş bir hayal kırıklığı olacaktır.

Bu da dünya proletaryası ve ezilen halklar için büyük bir deneyim olacaktır. Ve yeniden iktidara aldıklarında yeryüzünden tüm burjuva iktidarları silip atmadan mücadelelerinden geri durmayacaklardır....

EK NOT:

1927'den başlayan SBKP içindeki çelişkiler, Vişinsky'lerin, Beria'ların verdiği mahkumiyet ve ölüm cezalarıyla son buldu. Stalin döneminde eski bolşevik kadroların çoğu ajanlıkla işbirlikçilikle ve sabotajcılıkla suçlanarak kurşuna dizildiler. Burada parti muhalefetinin görüşlerinin doğruluğu veya yanlışlığı, marksizm-leninizmle uyumlu olup-olmadığı sorunundan öte bir olay vardır. Bir partinin irade birliğine dayanan bir kurumu kendi bünyesinde farklı çizgilere izin vermemesi, hatta muhalif çizgiyi partiden uzaklaştırması bir bakıma anlaşılır bir şeydir. Ancak, politika yapma hakkı hiç kimsenin hiçbir partinin ya da örgütün elinden alınamaz. Yasaklama toplumda politik yaşamı boğacağı gibi muhalefeti de zorunlu olarak yeraltına iter. Yasal zeminde çalışma imkanı bulamayan politik akımlar yeraltına çekildiklerinde yıkıcı olacakları açıktır. SSCB yöneticileri özellikle suçları, yargılananların itiraflarına dayandırmıştır. Bugün bu itirafların baskı altında alınıp alınmadıkları tartışılmaktadır. Aslında bunlar çok önemli değildir. Konumuz bakımından da sorun bu değildir. Esas sorun düşünsel ayrılıkların vardırıldığı yerdir 1924'te başlayan parti içi çekişmelerde parti liderlerinin her birinin içinde bulundukları ruh halini Troçki'nin aşağıdaki sözleri çok iyi anlatmaktadır. Troçki şöylediyor:

"Son çözümlemede pati her zaman haklıdır; çünkü, temel meselelerin üstesinden gelinmesi için proletaryaya sunulmuş olan biricik tarihi araç partidir. İnsanın bağlı olduğu parti önünde, bir hatasının kabul etmesinden; bütün eleştirilerini, açıklamalarını, uyarılarını ve protestolarını topyekün yanlıştı" demesinden daha kolay birşey yoktur, bunu daha önce belirtmiştim ama, yoldaşlar bunu söyleyemem ben, çünkü böyle düşünmüyorum. Bir kimsenin partiye karşı haklı olmaması gerektiğini biliyorum. Bir kimse sadece partiyle birlikte haklı olabilir, parti aracılığı ile haklı olabilir.Çünkü haklı olanın gerçekleştirilmesi için tarih bir başka yol ortaya koymamıştır. İngilizlerin bir deyimi vardır "haklı ya da haksız, yinede benim özyurdum" çok daha geniş bir tarihi haklı çıkarmaya dayanarak bizde şöyle diyebiliriz, tek tek özel meselelerde haklı ya da haksızdır, ama yinede benim partimdir bu..."

Bütün ömrünü muhalefette geçirmiş Troçki'nin bu ruh hali aşağı yukarı tüm diğer liderlerin ruh halini yansıtıyor. Satlin'de karısının intiharından sonra parti merkez komitesinin bir toplantısında "yoldaşlar eğer ben partinin engeli durumuna geldiysem bütün görevlerimden istifa edeyim" diyebiliyor.

Zinovyev'in 1927'de Troçki'nin cezalandırılması için yaptığı öneriye karşı Stalin şöyle der;

"Kelle uçurmanın büyük tehlikeler doğurduğunu bildiğimiz için Zinovyev ve Kamanev ile anlaşamadık. kelle uçurmak ve kan istemek (onlar kan istiyorlardı) tehlikeli ve bulaşıcı bir şeydir.Bugün bir kelle uçurursunuz, yarın bir başka ve daha sonraki günde yine bir başka kelle uçurursunuz, peki sonunda, partiden ne kalır geriye" diyordu.

1929'da kelle uçurmaya çok sert bir şekilde karşı çıkan Stalin, acaba kendi döneminde korkunç rakamlara varan kelle uçurmalara neden engel olmadı? 1933-40 arasında kurşuna dizilenlerin sayısı korkunç rakamlara ulaşmıştı. Bu durum bolşevik partinin geldiği trajik durumu yansıtıyordu. Bugün bu ülke deneyine yeniden bakılması gerekir.

DEVRİM KAPILARINI MİLLİYETÇİLİĞE KAPATALIM

DEVRİM KAPILARINI MİLLİYETÇİLİĞE KAPATALIM

Kürdistan Devrimi'nin bugün karşı-karşıya kaldığı sorunlar Kürdistanlı komünistlere büyük tarihi sorumluluklar yüklemektedir. Öyleki, bu tarihi sorun ve sorumluluklarımız artık bugün ertelenmeye ve savsaklanmaya meydan vermeyecek ve tahammül etmeyecek bir tarzda kendisini dayatmış, ileriye doğru adım atmamızı kaçınılmaz kılmıştır. Dünyanın birçok ülkesinde zamanında şartları değerlendirmeyip somut kararlar almakta geciken, devrimci insiyatifi ele almayan birçok parti, yenilgiye uğramıştır. İkinci Dünya Savaşı şartlarını iyi değerlendirmeyen ve kendilerini o koşulların gereklerine uygun konumlandırmayan İtalyan, Fransız ve daha bir çok ülke komünistleri, iktidarı burjuvalarına kaptırmışlardır.

Kürdistan halkı, bugün karşı-karşıya kaldığı jenosid politikasını boşa çıkarması gerçekten özgür, birleşik-demokratik ve giderek sosyalist bir Kürdistan'ın yaratılması ancak M-L çizgiyi rehber edinmiş bir partinin önderliğiyle başarabilir. Bu öncü müfrezenin bir an önce devrimin yükünü sırtlayıp ona yol göstermesinin tamda zamanıdır. Kürdistan Devrimi'nin şartları böyle bir aksiyonun pratik hayata atılması olgusunu somutlaştırmıştır. Kürdistan tarihi feodal milliyetçi önderliklerin yenilgisiyle doludur. Tarihimizden gerçek anlamda ders çıkarmak zorundayız. Bugün bir yandan ülkemizin dört bir tarafında ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadalesi yükselirken ve bu sadece bir özlem değil bir gerçek olma arifesine varırken, öte yandan bu mücadele içinde egemen olan burjuva, küçük-burjuva ve feodal milliyetçi önderliklerin durumuda apaçık ortadadır. Bu önderlikler, gerek amaç ve hedefleri bakımından gerekse de yöntem ve yaklaşımları açısından mücadeleyi yanlış yönlere çektikleri ve sakatladıklarında ortadadır. İşte bu nedenle Kürdistan'da yükselen mücadelenin burjuva, küçük-burjuva feodal kanallar içinde boğulmaması için, sadece Kürdistan proletaryası ve halkının uzun vadeli ve temel çıkarları açısından değil, aynı zamanda bugün, Kürt ulusunun gerçek ulusal kurtuluşa ve zafere kavuşması içinde M-L bir önderliğin vazgeçilmezliği ve böyle bir önderliğin mücadele içinde etkin ve egemen olmasının hayati önemi görülmelidir. Kısacası devrim kapıları milliyetçiliğe kapatılmalıdır. Dünya konjöktüründe yaşanan sosyalizmin bunalımı aşılacaktır. Ancak daha hızlı aşılması Kürdistan gibi ülkelerde devrimin zafere ulaşmasıyla mümkündür.

Kürdistan genelinde kurulacak geniş boyutlu ulusal-demokratik bir cephe bir an önce hayata geçirilmeli; askeri, politik, demokratik, diplomatik alanlarda bütün kurum ve kuruluşlara girilip harekete geçirilmeli, devrim mekanizması yaşamın her alanında kendini hissetirmelidir. Bugün zor bile olsa Bağımsız-Birleşik Demokratik Kürdistan için dört parçada birliğin yolu açılmalıdır. Türk, Fars ve Arap emekçileriyle demokratik alanda bile olsa, birlik ve dayanışma yolu aranmalıdır. Bağımsızlık için ilkelerden taviz verilmeden taktiksel esneklikler göstermenin gereği, mücadelenin zorluğu ve çok yönlülüğünü göstermektedir.

Mücadele arenasına sosyalist kimlikle çıkıp, hızla milliyetçiliğe kayan güçleri sosyalizmin bayrağı altına çekmek, bu güçleri devrimci potada eritmek,

en azından bunları sosyalist hareketin yedek gücü haline getirmek, sosyalist devrimin kazanımı olacaktır.

T.C. sömürgecileri Kürdistanlı güçlerin ulusal bir cephenin oluşturulması yönündeki girişimlerini bilinçli ve planlı bir şekilde sabote etmeye çalışıyor. Özel savaşın bir kolu olan basın, yayın ve TRT gibi kuruluşlarla sömürgeciler, devamlı PKK'yi ön planda tutup öbür güçleri dışlayan bir planla yoğun bir propoganda faaliyeti yürütmektedirler. T.C. sömürgecilerinin bu planı bazı Kürdistanlı güçlerin cephe ve birlik konusunda gerek içerik, gerekse de yöntemde var olan hataları üzerinde daha bir etkili olmakta, başarı sağlamaktadır.

Sömürgecilerin bu planını boşa çıkarmak için, birlik çağrısı (samimi olarak) yapılmalıdır. Devrimci-demokratik ve yurtsever bütün güçlerin bir araya getirilmesi şarttır. Demokratik muhtevada oluşturulacak bu cephe marksist-leninistlerden, en tutarsız devrimci-demokrat ve yurtseverlere kadar tüm güçleri bağrında toplayabilmelidir. Sosyalistlerin yanında reformistler, milliyetçiler, otonomiciler ve en radikal kesimlerde bu cephe içinde yerini almalıdır. Ülkemizin tarihi ve toplumsal koşulları ve mevcut sömürge statüsü bazı hain ve işbirlikçilerin dışında diğer tüm güçlerin, birlikte hareket etmesini zorunlu kılmaktadır. Çok açıktır ki cephe ve birlik homojen bir yapı değildir. Kürdistan'ın proleter ve yoksul köylüsünden tutalım yurtsever burjuva feodallere kadar geniş bir kesim bu yapı içerisinde yer alacaktır. Birliğin temel kriteri ve zemini sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı tavır alışta ifadesini bulur. Ulusal cephe ve ulusal kurtuluş, Kürdistan proloteryasını temsil eden biz marksist-leninstler açısından nekadar hayati ve vazgeçilmez tarihi bir görevse de biz ufkumuzu salt bununla sınırlı tutamayız. Bu cephe içerisinde, sınıf bakış açısını ve sosyalist perspektifi savunmak bizim için temel ilkesel bir tutum olmalıdır. Bugünkü dünya koşullarında özel olarakta Kürdistan'da milliyetçi dalgalanmaların yükseldiğini dikkate aldığımızda, sorunun önemi daha bir ortadadır. Yani Kürdistan'daki milliyetçi atmosfer içinde boğulma ve "kendi" burjuvalarımızın yedeğine düşme tehlikesi de mevcuttur. Kısacası cephe içerisinde bağımsızlığımızı koruma, temel ilke ve anlayışlarımızı savunmanın yanısıra birleşebileceğimiz güçlerle birliği gerçekleştirme ve onlarla ortak hareket edebilme yeteneğini ve esnekliğini de gösterebilmeliyiz. Bu ortak platformun oluşturulması ve birliğin gerçekleştirilmesi hangi ortamda, ne düzeyde ve nasıl başarılı olacaktır? Bunun cevabı devrimci bir strateji ve taktiğin doğru uygulanmasındadır. Her şeyden önce kendi özgücümüze güven, öngördüğümüz görüş ve düşünceleri kararlı ve militan bir tarzda hayata geçirme ve bunların politik mücadelede maddi bir güce dönüşmesindedir. Evet, böyle bir cephe birliğinin asıl teminatı ve itici gücü olacaktır. Bunun yanında sekter ve kibirli tutumlara girmekten özenle kaçınmalıyız. Birlik ve Cephe çağrısı yapılırken kimseye "gelin bize katılın" demeye hakkımız yoktur. Veya "küfür eder" biçimde bir çağrıyla kimseyi çağıramayız. Çağrımızda samimi ve dürüst olmalıyız.

KAWA önderlikli böyle bir yapının yaşama geçirilmesi, halk savaşının temelini oluşturacaktır. Hızla yükselen devlet terörü ve kontra eylemlerine karşı silahlı halk birlikleri oluşturulması, halkın korunması yönünde atılacak önemli bir adımdır. Halka, kendisini koruma metodları öğretilerek dost ve düşman güçlerini birbirinden ayırtedebilecek bilinç verilmelidir. Halk ordusunun temelini oluşturacak çekirdek konumundaki gerilla birlikleri harekete geçirilmeli, halka güven vermeli, halkın yanlışlara savrulması durdurulmalı ve savaş yükseltilmelidir.

Kürdistan halkı artık yüzyılların esareti ve köleci yaşamına karşı isyan ediyor, ayağa kalkıyor. İnsanca ve özgürce yaşamanın, kendi kaderini kendi ellerine almanın istek ve arzusunu kararlıca ortaya koyuyor. Halkımızın bu tarihi akışına ve ayağa kalkışına, cevap vermeyen, onlara kurtuluşlarının gerçek yolunu göstermeyen, burjuva-feodal ve küçük-burjuva önderliklerin soluğu giderek tükeniyor. Halkımız bugün bu önderliklerin yetmezliğini ve açmazlarını da kendi öz deneyimleriyle görüyor ve acilen kendi gerçek önderliğine kavuşmayı dört gözle bekliyor. Kürdistan gerçekliğini kavramış, bilimsel sosyalizmin tüm değerleriyle donanmış, büyük inisiyatife ve savaşçı niteliğe sahip, her türlü zorluğu aşabilme yeteneğini gösterebilen böyle bir önderlik, artık öne çıkmalı ve tarihsel rolünü oynamalıdır. Halkımızın temel beklentisi ve tarihin bize emri budur.

1970'lerden sonra ortaya çıkmış bütün siyasi güçler "sosyalist kimlikle ortaya çıkarken, belkide 1990'larda sosyalizmin büyük bir bunalım yaşıyacağını tahmin etmiyorlardı. Bugün çoğu sosyalizmi terkedip oportünizme, milliyetçi,reformist çizgiye kayıyorlar. Yada milliyetçilik, islamiyet, sosyalizm-karışımı yeni bir "çözümleme" ortaya çıkarıp karma yeni bir ideoloji peşinde koşmaktadırlar. Kemalizm nasıl başlı başına bir ideoloji olmayıp burjuva ideolojisinin bir devamı ise, böyle bir "çözümleme"de proleterya ideolojisi olamaz. Tipik köylü görüşleriyle proletarya önderlikli hareketler olamazlar.

KAWA'nın, ortaya çıktığı günden günümüze kadar, yaptığı dünya ve Kürdistan toplumu tahlillerinin, pratik alanda kanıtlandı. Gerek Sovyetler Birliği, gerekse öbür Doğu Avrupa Ülkeleri'nin (Arnavutluk hariç) Sosyalist olmadıklarını belirledi. 1990'larda bu ülkelerdeki tekelci kapitalizm çözülüşleriyle beraber ağız değişmeleri başladı. Bu gelişmeler bizim için sürpriz olmadı. Çünkü tahmin ediyorduk. Elbeteki bu son gelişmeler bütün dünyada olduğu gibi Kürdistan devrimini de etkiledi. Sözde iki emperyalist blok arasında yaşanan "Detant" ortamı dünyada ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesi veren birçok radikal hareketi etkileyip, onları reformist uzlaşmacılığın yoluna soktu. Emperyalist "yeni dünya düzeni" birçok ülkede geçici de olsa başarılı oldu. Örneğin; Afrika Ulusal Kongresi, Farabando Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi (El Salvador), Filistin Kurtuluş Örgütü, M-19 (Kolombiya) gerillaları ve ülkemizde de bu yöndeki eğilimlere tanık olmaktayız. Güney ve Doğu Kürdistan'daki otonomcu, reformcu ya da "federasyon"cu mevcut siyasal güçlerin siyasal perspektifi asıl olarak bu temeldedir. Onlar "yeni dünya düzeni" içinde yer almaya zaten gönüllüdürler. Kuzey Kürdistan'da son yıllarda PKK'nin sömürgeci faşist TC Devleti ile "federasyon" oluşturma ve "siyasi çözümü sağlama" talep ve tutumunu da bu yöndeki eğilimin ifadesi olarak değerlendirmek gerekir.

1927'de kurulan Xoybun'un programı bugünkü birçok parti ve siyasi hareketin programından daha radikaldi. Dört parçada örgütlülüğü savunduysa da, Kuzey Kürdistan'da savaşımı sürdürdü. (Ağrı) Ancak savaşımı Kürdistan sathına yayamadı.

Dünyada yaşanan sosyalizm bunalımına bakıp günlük programlar değiştirenler, bu bunalımın geçici olduğunu bilmelidirler. Her toplumsal geçiş ve değişim anlarında böyle bunalımlar yaşanır. 1649'da İngiltere'de burjuva devrimiyle beraber Kral'ın kafası kesildi. Ama birçok yıl sonra (1789 Fransız Devrimi) aynı burjuvalar, devrimlerini gerçekleştirdi. Ve namlularını kendilerinin yarattığı özdüşmanı proletarya hareketine yönelterek yeniden kralların yarattılar. İktidarlarını oluşturdular. Toplumlar bu tür sayısız örneklerle doludur. Kaldıki sosyalizm

bir geçiş dönemidir. Geriye dönüşlerin olabileceğinin sosyal tahlilini 17 Ekim Devriminden önce devrimi yaşamayan Marx, Engels, Lenin ve sonra da Stalin ve diğerlerinin de yaptıkları tahlillerde ortaya koymuşlardı. Bugün bunu anlamayan baylar ve sosyalizmin geçici yenilgisiyle inançlarını kaybedip sağa-sola savrulanlar sosyalizmin "s"sini bile öğrenmemişlerdir. Ve dalkavukça kolayı seçtikleri için mevcut düzenin içinde "güçlü"ye sarılmanın yolunu tutmaktadırlar. Sosyalizmin bu mevcut geçici bunalımı radikal hareketlerin ortaya çıkmasıyla ve sosyalist değerlerin her ülke gerçekliği içinde savunulmasıyla, bunun maddi bir güce ve uluslararası boyuta taşınılmasıyla daha çabuk aşılacaktır. Kürdistan içinde ideolojik-politik alanda varolan böyle bir atılım pratik alanda kendisini göstermek zorundadır.

ABD Emperyalizminin başını çektiği dünya kapitalist-emperyalist blok, derin bir bunalım yaşıyor. Trilyonlarca dolarlık bütçe açıkları, Almanya'nın başını çektiği BAB ile Avrupa Kıtasını ardına alıp Nato'ya karşı yeni bir askeri pakt oluşturulmaya çalışılıyor. Amerika'dan, Avrupa'dan, Rusya'dan Japonya'ya kadar emperyalist kapitalizmin anayurtlarında grevlerin önüne geçilemiyor, toplumsal muhalefet gelişiyor, bu toplumsal muhalefet ve hoşnutsuzluk yer yer kendisini etkili bir tarzda dışa vuruyor. (Amerika'daki "zenci" ayaklanması v.b.) Kısacası emek ile sermaye dünyası arasındaki çelişki giderek derinleşiyor. İşçi sınıfı ve tüm ezilen halklar kapitalizmin çare olmadığının bilincine yeniden erişmekte gecikmiyeceklerdir.

Lenin'in dediği gibi "emperyalizm varoldukça, emperyalist savaşlar kaçınılmazdır" sözleri yeni söylenmiş gibi durmaktadır. Emperyalizmi barışçıl ve şirin gösterenler, kapitalizmin bunalımı derinleştikçe ve öte yandan sosyalizm bayrağının giderek daha güçlü dalgalanması karşısında bu tür şeytani düşünceleriyle beraber kahrolacaklardır. Kautsky ve Trostki'nin haklılığını ispatlamaya çalışanlar, marksizmin-leninizmin haklılığı ve sosyalizmin gerçekliği karşısında dillerindeki o yılan zehirini bir daha kusma cesaretini bulamıyacaklardır.

Sosyalizm bayrağını bugün Kürdistan'da yükseltmenin koşulları her zamankinden daha çoktur. Kürdistan, Orta-Doğu'nun devrim merkezi haline gelmiştir. Böyle bir devrim tüm Orta-Doğu'yu etkileyip, sosyalizmin yolunu açmada tarihsel bir rol oynıyacaktır. Biz, Bağımsız Birleşik Demokratik ve Sosyalist Kürdistan şiarını her alanda haykırıp, Kürt halkının nesnel yaşamının en büyük ideallerinden biri haline getirmeliyiz. Diyalektik tarihsel materyalist toplum anlayışımız, teorimizin pratik yaşam süzgecinden geçirilmesi, halk kitlelerinin harekete geçirilmesiyle gerçek kimlik öznemizi yakalayabiliriz. Bütün dünya devrimci demokratik güçleriyle ilişkiye geçilmeli, enternasyonalist dayanışmanın yolu açılmalıdır. Kendi halkımızın özgücüne dayanmakla bu tür ilerici güçlerden gelebilecek her türlü yardımı almalıyız. Böyle bir yardımlaşmanın gerekliliğini, zorlu mücadelemizin pratik tarihsel akışı bize göstermiştir. Ama hiçbir gücün inisiyatifine girmeden her türlü çelişkiden yararlanmak, en doğru alınacak karardır. Kürdistan'ı sosyalizmin kalelerinden biri haline getirmek hepimizin önünde duran tarihsel bir görevdir.

Kürdistan'da bir dönem devrime büyük bir damga vuran KAWA, 12 Eylül faşist darbesinden sonra cezaevlerinde yürüttüğü direniş mücadelesi ülkeye tam olarak yansıtılmadığı için, PKK her alanda olduğu gibi, bunu da kendi tekeline aldı. "Cezaevinde bizden başka kimse direnmedi" gibi bir imaj yarattılar ülkede. Öbür grupların tümünü teslimiyetçi ilan etmeleri dürüstlükle bağdaşmayan bir

tutumdur. Diyarbakır Cezaevi gerçeği, bazılarının dediği gibi değildir. Gerçek durum ortaya konulmalıdır. Orada direnen gurup veya şahıs, herkese saygı duyulmalı ve bu temelde sahip çıkılmalıdır. Direnişi yaşıyanlar bir araya toplanıp gerçeklik sanatıyla bir yapıt meydana getirmelidirler. PKK direndi, ancak başka gurup ve şahıslarda direndi. Öte yandan teslimiyeti kabul edenlerde oldu. Hatta birçok kişi itirafçı oldu. PKK, belki gurup olarak fazlaydı, ama en çok itirafçıda onların içinden çıktı. Bu yönden var olan ve yapılan yanlış propogandalar, birliğe, dayanışmaya giden yolda birer engeldir. KAWA esirleri bütün cezaevlerinde yıllarca direndiler. Diyarbakır, Elazığ ve daha başka cezaevlerinde KAWA'cılar yiğitçe ve onurluca direndiler. Bunların çoğu, devrimci kamuoyuna ve Kürdistan halkının mücadelesine gerektiği gibi mal edilmemiş olsa da, ancak bu direnişler biliniyor ve dahada bilince çıkarılması gerekir. Ama başka guruplarda direndi. Biz bunu hiçbir zaman siyaset malzemesi yapmadık ve yapmayızda. Gurupçuluk kafası artık Kürdistan'da iflas etmiştir.

Koruculuk sistemine karşı mücadele ederken çok dikkatli olmak gerekiyor. Onlar, TC. tarafından bizlere karşı kullanılan, çoğu aç, susuz, cahil insanlardır. Amaç, bunları zamanla kazanmak olmalıdır. Feodal aşiretsel yapıdan kurtulmayan Kürt toplumu, aynı zamanda büyük bir ekonomik yoksulluk içindedir. Böyle bir ortamda düşman saflarını kabartmamak için, biz çeşitli toplumsal gurup ve katmanlara hassasiyetle yaklaşmalı ve devrimci bir taktiğin uygulayıcıları olmalıyız. Koruculardan zararlı halk düşmanı unsurlar cezalandırılmalıdır. Ancak savaş ortamında bile olsa halk mahkemeleri zaman zaman işlemelidir. Bu alanda şu ana kadar varlığını çokça gösteren, Hogır ve benzeri gerilla komutanlarının şahsında yansıyan ve bir aşireti tümden düşman saflarına iten eylemlerden kaçınmalıyız. Koruculara karşı mücadelede askeri alanda zorunlu ve kaçınılmaz cezalandırmaların yanısıra, daha önemlisi koruculuğu yaratan toplumsal sistemin temellerine, onun ana dayanaklarına yüklenerek bunu gerçekleştirmeliyiz. Bu kesim içinde de toplumsal ve ulusal zemin üzerinde siyasal gerçekleri açıklama faaliyetimize hız verilmeli, onlara bilinç ve ışık taşınmalıdır. Ayrıca bu kesime karşı daha değişik mücadele biçimlerine ve önlemlere başvurulabilinir, vurulmalıdır. Örneğin; toplumsal tecriti sağlayan bazı mücadele biçimleri uygulanabilinir. Bütün bu mücadele yöntem ve biçimleri temel siyasal perspektiflerimiz kaybedilmeden yerel ya da bölgesel önderliklerimizin özellikle askeri komutanlıklarımızın (ki askeri komutanlık, siyasi önderlikle karşı-karşıya konulamaz) yaratıcı inisiyatifleriyle hayata geçirilebilir ve giderek zenginleşir. Çocuklar, koruculların bile olsa öldürülemez. Böyle bir eylem biçimi devrimci savaşımla kesinlikle bağdaşmaz. Hiçbir insan doğarken suçlu değildir.

Sovyet ve Doğu Avrupa'da revizyonist iktidarların yıkılması, tekelci devlet kapitalizminin yerini liberalizmin almasıyla ekonomik değişiklik, ister istemez ideolojik alanda milliyetçilik, hızlı bir gelişme dönemine girmiştir. Uluslararası milliyetçiliğin gelişme göstermesi, ulusal kurtuluş savaşı veren bazı aksiyonları bile etkisine alması, özellikle Avrupa'da Neo-faşist hareketin gelişme göstermesi, Nasyonalizmin hanesine yazılan bir puan oldu. Avrupa'nın birçok ülkesinde faşist partilerin barajı aşıp parlamentoya girmeleri hiç şaşırtıcı değildir. Çünkü sosyalizmin bunalımı böylesine akımların gelişmesine daha bir uygun ortam yaratıyor: Faşizmin kapitalist bunalım dönemlerinde daha çok gelişmesi ve yükselme göstermesi, kapitalizmin karakterine has bir olaydır. Faşizmin en temel özelliklerinden biri olan ırkçılık, evet, faşizm koyu ırkçılık propogandası

yoluyla milliyetçiliği körükleyip taraftar toplama olanağı, bunalım dönemlerinde daha çoktur. Burjuvazinin proleterya hareketini ezmek için başvurduğu faşizm, başlı başına bir üretim tarzı olmayıp kapitalizmin zor dönemlerine ait bir evredir. Almanya 1930'larda yaptığı Yahudi düşmanlığını, şimdi yabancı işçi düşmanlığıyla sürdürmeye çalışıyor. Faşizm iktira da gelmek ve kapitalist toplumu yaşatmak için, her türlü entrika, provokasyan, katliam, yalan yoluna başvurur. Bu amaçla halkları birbirine düşürmekten ve onların üzerinde amansız bir terör estirme ve yoketme politikasından asla vazgeçmez. T.C'nin bugün Kürdistan'da yürüttüğü politika Nazileri aratmayacak bir biçimdedir. Faşizmin 1935-45 yılları arasında yaptıklarını dün ve bugün T.C. yapıyor, bunlar insanlık tarihine bir utanç kaynağı olarak geçmiştir. T.C. bu özelliklerini Hitlerin öğretmeni olan Atatürk'ün deneylerinden almaktadır.

XV.Yüzyılda bir İspanyol soylusu olan Layola tarafından, katolik din adamlarını yok etmek için kurulan cizvit örgütü (tarikat) o dönemin protestan reformcularını ve katolik düşmanlarını cezalandırmak için kurulan ilk kontragerilla örgütüydü belkide. Roma'da oturan bir komutan tarafından yönetilen cizvitler, Avrupa'da ve yeni bulunan sömürge ülkelerde katolikliği yaymak için yalan, hile, suikast, sabotaj, zehirleme gibi yöntemlerle düşmanlarını yok etmeye çalıştılar. O yıllarda Engizisyon mahkemeleri binlerce insanı, Rönesans reformlarından yana olan veya etkilenen birçok bilim adamı ve çağın toplumcu siyasi insanına kadar birçok insan diri diri yakılıp öldürüldü.

Günümüzde en yüksek terör eylemliliğine erişen kontra-gerilla, ABD tarafından sömürge, yarı-sömürge ve kapitalist ülkelerde koşullandırılarak oluşturulan yarı-gizli, kirli özel bir güçtür. Kürdistan'da Hizbullah adı altında faaliyet yürüten bu güç şimdiye kadar yüzlerce devrimci, demokrat ve yurtseveri öldürmüştür. Emperyalist ve sömürgecilerin burjuva ve gerici düzenlerini çok yönlü yaşatma girişimleri, onları giderek dünya halkları karşısında yıkıma uğramaktan kurtaramayacaktır. 1917 Ekim Devrimi'nin insanlığı kapitalist barbarlıktan kurtuluşa götüren ve dünya işçi ve emekçi halk kitlelerinin sosyalizme giden yolunu açan çağsal niteliği ve büyük tarihi anlamı, bugünde öneminden hiçbirşey kaybetmeden insanlığa ışık tutmaya devam ediyor.

Türk sömürgecileri de bugün tarihlerinin en büyük çıkmazıyla karşı-karşıya bulunmaktadırlar. Onlar, Kürdistan'da yükselen mücadele karşısında o eski tarihi miraslarından devraldıkları tüm barbarlıkları, kanlı ve katliamcı politikaları uygulayarak bu çıkmazdan kurtulmaya çalışmaktadırlar. Bu emellerine ulaşmada aynı zamanda Türk milliyetçiliğini körükleyip arkalarına almaya özel bir çaba göstermektedirler. Ne yazıkki Türk sömürgecileri bu alanda küçümsenmiyecek mesafe de almıştır. 1838 ticaret antlaşmasıyla ve kapitalizmin ilk girişiyle Türk milliyetçiliği ve Jön Türk hareketi gelişmiş, 1908 yılında İttihat ve Terraki Cemiyeti iktidara gelerek Ermeni ve Kürt halklarına karşı katliamlara girişmiştir. Turancılığın ilk temsilcileri olan İttihatçılar, iktidardan uzaklaştırıldıktan sonra bizzat Enver Paşa tarafından Sovyetlerdeki Türk uluslarıyla Türkiye birleştirilmeye çalışılmıştır. Şimdi Türk sömürgecileri böyle bir rolü üstlenmiş, ama bunun imkansız olduğunu biliyorlar. T.C. emperyalizmin taşeronluğunu üstlenerek bazı kırıntılar elde etme peşindedir.

1891'de Kürt aşiretlerinden oluşturulan Hamidiye Alayları, Ermeni katliamında büyük rol oynamıştır. Sömürgeciler zaman zaman Kürt egemen sınıflarını çeşitli halklara ve Kürt halkına karşı kullanma ustalığını da göstermişlerdir. Sö-

mürgeciler bugünde Kürt halkını birbirine düşürme politikasını geçmiş tecrübelerininde yardımıyla ve uluslararası emperyalist gericiliğin desteğiyle ustalıklı bir şekilde uygulamaya çalışıyorlar. Bunun yanında bu politikanın Kürdistan'da kesin başarıya ulaşıp ulaşmamasının temel öğesi, Kürdistan'da birleşik bir mücadelenin yükselip yükselmemesine, bu mücadelenin önderliğini yapan siyasal oluşumun, sömürgecilerin bu politikasını boşa çıkarıp çıkarmamasına bağlıdır. Ama artık Kürt halkıda eski yenilgilerden ders almış ve köhne politikaları boşa çıkaracak deneyi kazanmıştır. Özellikle siyasal önderlik, geçmiş yenilgilerimizden hakkıyla ders çıkarmalı, halkımızın öz deneyimlerinden öğrenmeli, bunları bilimsel gerçekçi yaklaşımlarla günümüzün değişen ve gelişen yeni koşullarına uygun ve bizzat mücadele içinde hayata uygulayarak sömürgecilerin bu kalleş politikalarını etkisiz kılmalıdır.

Türk halkıda T.C'nin bugün Kürdistan'da yürütmüş olduğu açık savaşı görmeli, bunun neden ve sonuçlarını kavramalı, kendi burjuvalarının kuyruğuna takılmamalıdır. 1925 Şeyh Sait İsyanında TKP'yi bile arkasına alan kemalist iktidar büyük bir başarı sağlamıştı. Ama Türk halkıda artık 1925'lerin halkı değildir, olmamalıdır. Türk işçi ve emekçilerinin Kürt halkının yürütmüş olduğu bağımsızlık savaşında enternasyonalist görevlerini yerine getirmelidirler ve getirecekleri ne olan inancımızıda taşımaktayız. Şunu anlamaları gerekiyor, biz özgür olmadan onlarda özgür olamazlar.

Türk ve Kürt emekçileri evrensel kardeşliği kazanacaklardır. Türkiye proletaryası zaman geçirmeden Kürt halkının haklı mücadelesini bazı eylemleriyle desteklemelidir. Unutulmamalıdırki, bizim başarı ve zaferimiz onlarında başarı ve zaferi olacaktır. Bizim her başarısızlığımız aynı zamanda onlarında başarısızlığı olacaktır. 1925'teki İstiklal Mahkemeleri buna güzel bir örnektir. Kürt ulusal isyanı bastırıldıktan sonra TKP uzlaşmacılığı ve kuyrukçuluğuda aynı akibete uğramıştır. Diğer bir örnek 1979'de TÜDEH'in başına gelendir.

KUKM'si kısmide olsa Türk milliyetçiliğini yaratacaktır. Ölen asker ve polislerin aile çevreleri böyle bir cereyan içine gireceklerdir. T.C. Devleti'de bu çevreleri milliyetçi-şoven bir alana çekmek için özel bir çaba sarf edecektir ve ediyor. Yalnız o aileler şunuda anlasınlarki, onların çocukları sömürgeci işgal orduları içinde yer almaktadırlar. En iyi ve doğru çözüm; çocuklarını Koçların, Sabancıların, Eczacıbaşı vb.lerinin çıkarları için askere göndermemeleridir. Amerika halkının Vietnam savaşında sergilediği tutumu takınsınlar. Bunlar yapılmadığı sürece MÇP ve benzeri bazı kontra-gerilla faaliyeti yürüten partiler biraz güçlenebilirler. Faşist Türkeş, Ecevit ve öbür Turancılık, Türk-islam sentezi siyasi oluşumlar, Kürt halkına karşı genel bir seferberlik gayreti içindedirler.

Azeri-Ermeni çatışması onlar için iyi bir bahane oldu. Kürt halkı karşısında zorlanan sömürgeciler, Türk halkını Ermeni halkına karşı ayaklandırıp Kürt sorununu da bu yolla "çözmek" istiyorlar. Ayrıca ABD'nin bu savaştaki silah ticaretinde aracı olmak ve böylece yeni maceralara atılarak hem yeni etki ve çıkar alanları yaratmak, hem de içinde debelendikleri temel çıkmazlardan, dikkatleri başka alanlara çekmek istemektedirler.

İşgalcilik ve savaş politikası kapitalizm için yaşamsaldır, çünkü pazar olmadan kapitalizm varlığını sürdüremez. T.C., kurulduktan sonra cılız da olsa üretim güçlerinin gelişmesi emek gücünü satan bir sınıf doğurmuştur. Yüzbinlerce köylünün metropollere ve Kürdistan şehirlerine göç etmeleri 1980'deki baskı ve terörle dahada artmış, yalnız proletarya diyeceğimiz bir sınıfın varlığı çok az ol-

muştur. Gaziantep ve Diyarbakır gibi saniyileşmiş şehirlerin dışında işçi sınıfı vardır, ancak sınıfsal niteliği birazda küçük burjuva özellikler taşımaktadır. Örneğin; çeşitli devlet kuruluşlarında "Karayolları, DSİ, YSE, Çimento fabrikaları" gibi yerlerde çalışan işçilerin çoğunun evi, tarlası, arabası, hatta bazılarının biriktirilmiş paraları vardır. Bu yüzden gerçek anlamda proleterya devrim dinamiğini oluşturacak bir sınıf ancak demokratik bir devrimle mümkündür. Kürdistan'daki aşiretlerin çoğu devletle beraber ve onun şemsiyesi altındadırlar, yok olmaları öyle kolay bir iş değildir. Kürdistan'daki toplumsal-ekonomik formasyon içinde feodal üretim ilişkileri, üretim güçlerinin önünde engel teşkil etmektedir. Üretim ilişkilerini, üretim güçleriyle denkleştirmenin yolu şiddete dayanan toplumsal bir değişimle mümkün olacaktır. Devrimimizin ilk adımı anti-sömürgeci, anti-emperyalist ulusal kurtuluş ve demokratik halk devrimidir. Bu devrim içinde proleter bakış açısını kaybetmemek büyük önem taşımaktadır. Devrimimizin ilk aşamada çakılıp kalmaması ve ilk devrim adımıyla beraber giderek sosyalist devrim aşamasına kesintisiz geçişi sağlayabilmek için, sınıfsal zemini terk etmeyen ve proletaryanın ideolojisi ile donanmış marksist-leninist bir partinin önderliği ve devrime yol göstericiliği kesin belirleyici bir yere sahip olacaktır. Kürdistan'daki derinlemesine sömürü sonucu elde edilen ucuz emek gücü, son yıllarda bazı alanlarda biraz durdurulmuş, olağanüstü hal parası adı altında işçi ve memurlara verilen fazla ücret bir sus payı olup, taktik olarak mücadelenin silahlı yönünü susturmak hedeflidir.

Kürdistan'da çoğu mevsimlik olan geçici işçilerin büyük bir kısmı metropollerde en ağır işleri yaparak geçimini sürdürüyorlar. Yarı-proleter nitelikteki bu kesimin gelişen milliyetçiliğin önüne geçmeleri ve "sınıfsal" önderlik rolünü oynamaları mümkün görünmemektedir. Avrupa ve Türkiye metropollerinde çalışan milyonlarca Kürt işçisi de ekonomik-demokratik taleplerle mücadelelerini sürdürüp, ulusal talepli mücadeleleri çok cılızdır. O nedenle ve bütün bunlarda dikkate aldığımızda Kürdistan'da, leninst esaslara dayalı ve ideolojik alanda sağlam bir proletarya partisinin varlığı ve vazgeçilmezliği tartışmasızdır. Bugün Kürdistan'da haklı bir temelde ve birazda doğal olan bir milliyetçilik gelişiyor. Ama bunun ölçülerinin kaçtığı ve kaçırıldığı da görülüyor. Çetinkaya olayı ve Mersin "Sosyalist Parti" mitinginde "Kahrolsun Türkiye" sloganının atılması, Kürt milliyetçiliğinin zararlı bir boyutunun pratik yansıması ve ifadesidir. Tü emekçileriyle bağlarımızı kopartacak eylemlerden uzak durmalıyız. Enternasyonalizm fikrinden ve halkların kardeşliği temel şiarından vazgeçemeyiz. Uluslararası planda bu temel değerlerin alt-üst edilişine ve bunun Kürdistan'daki yansımalarına karşıda sessiz kalamayız. Devrim olanaklarının artığı, toplumsal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin yükseldiği bugünkü Kürdistan'da sosyalizm bayrağını dalgalandırmalıyız. Devrim kapılarının milliyetçiliğe kapanması bu taktik mümkün olur. Bunun en temel aracı ve teminatıda leninist bir önderliğin yaratılması ve mücadele hattında rolünü oynamasından geçer.

ULUSAL SORUN
VE
ULUSAL HAREKETLER

ULUSAL SORUN
ve
ULUSAL HAREKETLER

KAWA'nın doğuşundan bugüne kadar ulusal sorun ve ulusal hareketler konusunda savunduğu görüşler, ileri sürdüğü tezler pratikte doğrulanmıştır. Lenin ve Stalin'in tezleri doğru kavranmıştır. Özümsenmiştir. Kürdistan özgüllüğü ile birleştirilmiştir. Ulusal sorun ve ulusal hareketlerin günümüzde evrildiği değişiklikleri, tarihi aşamaları ve kazandığı yeni özelliklere değinmeden önce, Lenin ve Stalin'e dayanarak geçmişte savunduğumuz görüşlerin çok kısa bir özetini vermekte yarar var. Böylece bütünselliği ve geçmişten günümüze değişim sürecini ve günümüzü kavrayabiliriz.

Marksist-leninstler, ulusal sorunun konuluşu, temel özellikleri ve çözüm şekillerini üç aşamaya ayırmışlardır. Lenin ve Stalin'in ulusal sorun konusundaki tezlerinde bu açıkça görülmektedir. Stalin, 1921'de Rus Komünist Partisi X.Kongresine sunduğu raporda; ulusal sorunun üç aşamasını ve özeliklerini, her aşamadaki çözüm şekillerini koymuştur. (Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu S.124)

Ulusal sorunun üç aşaması:

1. Kapitalizmin doğuşu ile başlıyan uluslaşmaş; feodal krallıkların yerine ulusal devletlerin kuruluşu dönemi. Bu dönem, Fransız Burjuva Devrimi'nden Paris Komünü'ne kadar olan dönemdir.

2. İkinci dönem; kapitalizmin emparyalizm aşamasının ilk belirtilerinin ortaya çıktığı dönemden 1917 Ekim Devrimi'ne kadar olan dönemdir. Yani emparyalist dönemdir.

3. Üçüncü dönem; Ekim Devrimi'nden sonraki dönemdir.

Marksist-leninistler, bu üç dönemin ayırıcı özelliklerini ve ulusal sorunun aldığı biçimleri açığa çıkarmışlardır.

1. Birinci dönem: Feodalizmin tasfiyesi, kapitalizmin hakimiyeti ve toplumların ulus olarak tarih sahnesine çıkma dönemidir. Ulusal sorun bu dönem Batı Avrupa'ya özgüdür. Doğu Avrupa, Rusya ve Osmanlı İmparatorluğu içinde uluslaşmanın tohumları bu dönemde atılmıştır. Ama henüz sürecin başındadırlar ve muzaffer bir ulusal hareket, ulusal devlet henüz görülmemektedir. Batı Avrupa'da, Fransız Burjuva Devrimi'nin feodal despotluklara vurduğu darbeler, kapitalizmin, burjuvazinin zaferini kolaylaştırmış -İrlanda hariç-toplumlar ulusal devletlerini kurmuşlardır. Ulusal hareketin öncüleri bu dönem burjuvaziydi ve burjuva demokratik devrimi hedefliyordu. Feodalizme karşı ilerici bir konumdaydı ve üretici güçlerin gelişmesinin kanallarını açıyordu. Burjuvazi, toplumsal parçalanmışlığı giderip ulusal merkezi devletler kuruyor, toprağa bağımlı köylünün özgürleşmesini pozitif bilimin gelişmesini, üretimin toplumsallaşmasını v.s. sağlıyordu. 1789, 1848 devrimleri, Fransa'nın Kara Avrupa monarşilerine karşı savaşları, bu dönemin siyasal gelişmelerini karakterize eden, yön veren geleceğin

temel taşlarını döşeyen olaylarıdır.

Bugüne kadar ulus kavramını en iyi tanımlayan Stalin olmuştur. Stalin; "tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliği...." olarak tanımlıyor. Yapılabilecek en kısa ve öz tanımlama budur. Son dönemlerde bu tanıma bazılarının yaptığı eleştiriler inandırıcı değil, bilimsellikten yoksundur.

Ulusal sorunun birinci evresinde, dünya çapında devrim ve karşı-devrim cephesi, burjuva ile feodal güçler cephesine denk düşüyordu. Mücadele, Batı Avrupa'nın burjuvazisi ile Doğu Avrupa'nın monarşist güçleri arasında idi. Avusturya-Macaristan-Osmanlı ve Rus İmparatorlukları dünyanın gerici cephesini oluşturuyorlardı. Fakat tarihin tekerleği burjuvazinin lehine dönüyordu.

Bu dönemde, Kürdistan'da henüz bir ulusal hareket gündemde değildi. Gerçi, Avrupalı tüccarlar metalarını Kürdistan'ın içlerine kadar taşıyıp pazarlıyorlardı. Özellikle 1838'den sonra Orta-Doğu, Avrupa metalarının istilasına uğradı. Feodal üretim birimleri tek, tek çökmeye başladık. Kapalı, kendi kendisine yeten bölgeler parçalandı ve kapitalistlerin metalarına bağlandılar. Para ekonomisinin hakimiyeti altına girdiler. Para, sermayeye dönüştü. Toprağın yanında temel üretim aracı haline geldi. Şehirlerde gelişme, dil ve kültürde hızlı bir başkalaşma oldu. Böylece ulusal dil, ulusal kültür, iktisadi yaşam birliği gerçekleşmiş oldu.

Bu dönemde uluslaşma, Batı Avrupa'da ulusal devletlerin kurulmasıyla sonuçlanırken Doğu Avrupa'da daha önce kurulmuş olan merkezi imparatorluklar içindeki uluslardan birinin hakim ulus haline gelip, feodal imparatorluk sınırları içinde kalan diğer ulusları hakimiyetine alması ile sonuçlanmıştır. Yani çok uluslu devletler şeklini almışlardır. Burada ezilen ulusun, ulusal hareketi, merkezi iktidarı ele geçiren hakim ulusun burjuvazisinin barikatıyla karşılaşmaktadır. Eski feodal imparatorlukların, içerde kapitalizmin ve uluslaşmanın gelişmesi sonucu çok uluslu devletler halini almasına, Avusturya-Macaristan İmparatorlukları, Rus Çarlık İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu örnek gösterilir.

Ulusal sorunun birinci döneminde, Kürdistan'daki durumu daha önceki yazılarımızda koyduk ve doğru kabul ettiğimiz için ayrıntılarıyla değinmeyi gereksiz görüyoruz.

2. Ulusal sorunun ikinci evresi: Bu dönemin başlangıcını 1870'lerden itibaren kabul edebiliriz. İki nedenden ötürü 1870'in ortalarını ikinci dönemin başlangıcı olarak kabul edebiliriz. Birincisi; Paris Komünü ayaklanması ile artık proletaryanın burjuvaziye karşı mücadele içinde siyasi ve tarih sahnesine çıkıp, burjuvazinin yere attığı devrim bayrağını devralması, burjuvazinin gericileşerek, karşı-devrim saflarına geçmesi, işçi sınıfına karşı, ekiden can düşmanı olan feodalizmle uzlaşmasıdır. İkincisi; kapitalizmin uluslararasılaşarak bir dünya ekonomisi yaratması, sanayi devriminin tamamlanması ile dünya çapında pazarların kapışması, meta, sermaye, sürüm alanları, ucuz işgücü ve hammadelerin bulunması için dünyanın büyük kapitalistler tarafından paylaşılmasıdır. Ulusal sorunun ikinci evresinin başlangıcı, emparyalizmin temel özelliklerinin ortaya çıktığı, belirginleştiği dönemin başlangıcı olarak kabul edilebilir. Bu dönemde, Batı'nın ulusal devletleri, dünyayı sömürgeleştirme politikasının sonucu çok uluslu devletler halini aldı. Diğer taraftan, aynı dönem, Doğu Avrupa'da eski çok uluslu devletlerin parçalanma ve ulusal devletlerin ortaya çıkış dönemidir. Bulgaristan, Romanya, Arnavutluk, Sırbistan, bu dönemde ortaya çıkan devletlerdir.

İkinci dönemde, ulusal sorun yeni boyutlar kazandı. Herşeyden önce sorun sadece Avrupa'ya özgü olmaktan çıktı ve dünyanın şu veya bu bölgesinde görülen bir sorun oldu. Özellikle 1900'lerden sonra, ikinci dönemin temel özellikleri dahada belirginleşti. Kapitalist-emperyalist hakimiyeti dünya çapında tamamlanmış ve dünyanın yeniden paylaşımı, yani rakiplerinin elindeki sömürgeleri kapma savaşı gündeme gelmiştir. Ulusal sorun bir yönüyle, emperyalistlerin dünyayı yeniden paylaşması sorunu halini alırdı. Ulusal sorunun uluslararası bir sorun olmasının bir anlamıda budur. Ulusal sorunun iç sorun olmaktan çıkıp, uluslararası bir sorun olmasının diğer bir anlamı da, kapitalizmin dünya ekonomisi yaratma olgusuna paralel olarak çıkarlarının evrenseleşmesi, dostlukların, düşmanlıkların, çelişkilerin, cepheleşmelerin, uluslararası boyut kazanmasıdır. Herhangi bir devletteki ulusal sorun o devletin bir iç sorunu olarak görülemez. O devletle çıkarbirliği olan ve olmayanların, sorunu, kendi çıkarları doğrultusunda çözme çabalarına gireceklerdir. Burada karşı karşıya gelen emperyalistlerin başında bulunduğu uluslararası gerici cephe ile proletaryanın başında bulunduğu uluslararası devrim cephesidir. Zaman zaman karşı-devrim içindeki güçlerin karşı karşıya gelmesi çağımıza damgasını vuran bu iki cephe arasındaki mücadelenin tayin ediciliğini, önemini karartmaz. Emperyalist güçler, bir taraftan birbirlerinin sömürgelerini kapma savaşı verirken, diğer taraftan sömürgelerin ulusal kurtuluş hareketlerine ve uluslararası komünist harekete karşı savaşmaktadırlar. Ulusal hareketin, yaratılan dünya ekonomisi temelinde uluslararası bir sorun haline gelmesinin bir anlamı da budur.

İkinci dönemde, ulusal sorun sömürgeler sorunu haline geldi. Bu, emperyalizmin sömürge politikasının doğal bir sonucudur. 1917 Ekim Devrimi'ne kadar, dünyanın birkaç emperyalist devlet tarafından sömürgeleştirilmesi süreci yaşanıyordu. Kapitalizmin sömürge ülkelerin bünyesinde yarattığı tahribat, emperyalist tahakküm ve baskı ile birleşince sömürgelerde hızlı bir ulusal uyanış dalgası gelişti. Artık ulusal hareketler, dünyanın her yerinde görülmeye başladı. Eskiden Avrupa'ya ve "uygar" uluslara özgü olan ulusal sorun, artık sömürgelere özgü hale geldi. Sömürge ülkeler, ulusal devletlerini kurmak için ulusal hareketlerin etrafında kenetlendiler. Sömürge kapitalizmi, girdiği ülkelerde karşıtını da yarattı ve bu halkların hızla uluslaşmasına yol açtı. Sömürgeler, ulusallaşmayla birlikte dünya devrim cephesi içinde yerlerini aldılar. 1917 Ekim Devrimi, bunu olanaklı kıldı, ulusal kurtuluş hareketlerine böyle bir mevzi sundu.

Birinci ve ikinci dönemde, ulusal kurtuluş hareketlerinin başında burjuvazi vardı ve sorunun özü pazar sorunu idi. İkinci dönemde, pazar denince birinci dönemdekinden farklı olarak, sadece ulusal pazarları ele geçirme değil, dünya pazarlarını ele geçirme kavgası anlaşılmalıdır. Ezilen ulus burjuvazisi ise kendi ulusal pazarları için, dünya pazarlarına hakim olan emperyalistlere karşı kavgası sözkonusudur. Birinci dönemde çok uluslu devletler içinde var olan ulusal sorun, ikinci dönemde çözülme sürecine girdi ve Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonuna kadar bu süreç tamamlandı. Osmanlı İmparatorluğu-Avusturya-Macaristan ve Çarlık Rus İmparatorluğu tarihe karıştı ve bu devletler içindeki uluslar, ayrı devletler kurarak ayrıldılar. Kürdistan bu genel gelişmenin dışında kalarak istisna teşkil etti ve bugüne kadar varan sömürge statüsünde kaldı.

Birinci ve İkinci dönemde ulusal hareketin ideolojik çerçevesi milliyetçilik idi. Proletarya, henüz bağımsız bir sınıf olarak bu ülkelerde sosyalizm bayrağını yükseltemediği için, burjuvazinin milliyetçilik akımı, bütün ulusun ortak

bağı ve ortak zeminini oluşturuyordu. Ancak 1917 Ekim Devrimi, ulusal hareke-te, ulusal soruna yeni boyutlar kazandırdı, niteliksel değişimlere yol açtı.

Birinci dönemde, ulusal baskı, birkaç istisna hariç tutulursa genellikle yok-tur. Fransa'daki İtalyanlar, Almanya'daki Danimarkalılar, İngiltere'deki İrlanda-lılar üzerinde ulusal baskıdan bahsedilebilirsede, esas olan feodalizmin baskıları-dır ve burjuvazinin, birbirine karşı değil feodalizme karşı ortak mücadelesi sözkonusudur.

İkinci dönemde ulusal baskı katmerleşmiş ve en vahşi biçimleriyle ortaya çıkmıştır. Avrupa'nın gelişmiş birkaç ulusunun hakim sınıflarının bütün dünya uluslarına baskısı sözkonusudur. Başka bir deyimle emperyalistlerin sömürgeci baskıları sözkonusudur. Çok uluslu devletlerde, hakim olan ulusun, diğer uluslara karşı imtiyaz ve üstünlüklerini korumak için uyguladığı baskı sözkonusudur.

Ulusların kendi kadelerini tayin hakkı, birinci dönemde, toplumun feodal bağımsızlıktan kurtulması, özgürleşmesi ve ulusal devletler şeklinde örgütlenmesi anlamını içeriyordu ve demokrasi, özgürlük, adalet, eşitlik misyonuna sahipti.

UKTH ilkesi, ikinci dönemde, emperyalist, yabancı hakimiyetten kurtulma ve ulusal devletlerini kurma anlamına geliyordu ve birinci dönemdeki misyonuna ikinci dönemde emperyalizme karşı mücadeleyi ekliyordu.

Birinci ve ikinci dönemde, ulusal hareket, demokrasi mücadelesinin bir parçası olarak kabul edilmiştir.

3. Ulusal sorunun üçüncü dönemi: 1917 Ekim Devrimi, ulusal hareketlere ve soruna yeni bir çehre verdi. Marksist-leninstler, ulusal soruna yeni bir yaklaşım sağladılar. Onu gerçek devrimci zemine oturttular. III.Enternasyonal, II.Enternasyonal'den farklı olarak ulusal sorunu bir devrim sorunu olarak ele alıyor ve ulusal kurtuluş hareketlerini, uluslararası komünist hareketin doğal müttefiği ve dünya devrim cephesinin bileşkeni olarak ele alıyor ve "Dünyanın bütün işçileri birleşin" sloganını "Dünyanın bütün işçileri ve ezilen halkları birleşin" şeklinde yeni devrim statüsüne uygun olarak değiştiriyorlardı.

Üçüncü dönemde, ulusal sorunun konuluşu ve çözümü konusunda SSCB, baz alınıp değerlendirilmiş, sonuçlar çıkarılmıştır. Ekim devrimi, ulusal sorun konusunda da yeni bir süreç başlattı. Artık ulusların sömürgeleştirilmesi süreci tersine çevrilmiş, bağımsızlaşma süreci başlatılmış oldu. Dünyada emperyalist dönemde ilk ulusal kurtuluş hareketleri Sovyetler Birliği'nin desteği ile zafere ulaştılar. Marksist-leninstler, ulusal hareketlerin devrimci rolünü ve gücünü, çok sonraları, ancak Ekim Devrimi ile keşfedebilmişlerdir. Lenin ve Stalin, bu soru-nun kaşifleridir. Ekim Devrimi ile, marksist-leninistler, ulusal sorunu, artık sade-ce Macar, Fin, Polonya, İrlanda, Sırp sorunu olarak değil, bütün sömürgelerin Asya, Afrika, Latin Amerika uluslarının sorunu olarak kavradırlar. Ulusal baskı-ya karşı "-devletin iç sorunu" olarak geçiştirme yerine-, uluslararası çapta SSCB desteği ile savaş açtılar.

Ekim Devrimi, liberal burjuvazinin kültürel özerklik derekesine düşürdüğü, soyut ve hukuksal düzeyde ele aldığı ulusların kaderini tayin hakkı ilkesini, ilhaklara karşı bir silah haline getirerek, emperyalist tahakküme karşı, ulusların ayrılıp devlet kurması şeklinde ele aldı, egemen devlete karşı ulusların özgür ira-desini geliştirdi. Diğer yandan UKTH ilkesi, ulusun emekçi yığınlarının yani ulu-sun çoğunluğunun çıkarları temelinde demokratik ve devrimci içeriğine kavuştu-ruldu. UKTH ilkesini söylev veya kullanılmıyan bir hak olarak değil, fiilen ulusal devletlerini kurma mücadelesi olarak algılandı ve bu mücadeleye siyasi ve

askeri destek sunuldu. İkinci Enternasyonal'in ele aldığı gibi salt hukuksal eşitlik değil, fiili eşitlik için mücadele edildi.

Ulusların kaderini tayin hakkı ilkesi, Ekim Devrimi'nden sonra, marksist-leninstler tarafından yeniden yorumlandı, sömürgelerin, ezilen ulusların kendi devletlerini kurma ilkesi olarak algılandı. Stalin şöyle der; "Çiçerin yoldaşın üçüncü yanlışı, ulusal kaderin serbestçe tayin edilmesinden, gerçeklikte emperyalistlerin rahatça kullandıkları soyut bir slogana dönüşmüş bulunan bu slogandan gereğinden çok sözetmesidir. Çiçerin yoldaş, bizim bu slogana, iki yıldan beri veda etmiş bulunduğumuzu tuhaf bir biçimde unutmuş. Bu program artık programımızda yer almıyor. Programımızda, pek belirsiz bir slogan olan ulusal kaderin serbestçe tayin edilmesinden değil, ama daha belirgin bir vurguya sahip ve açıkça belirlenmiş bir slogandan, halkların devlet biçiminde örgütlenmek üzere ayrılma hakkı sloganından sözedilmiştir. Bunlar ayrı iki şeydir." (Stalin, Marksizm Ulusal Sorun Sömürgeler Sorunu S.132)

Ekim Devrimi ile marksist-leninstler, ulusal sorunu reformist bir bakış açısı ile, sermaye iktidarından sömürgecilik ve emperyalizm olgusundan bağımsız ele almayı terkettiler, sorunu proletarya devriminin bir sorunu, emperyalizme karşı mücadelenin bir sorunu olarak ele aldılar. Böylece proletarya hareketi ile ulusal kurtuluş hareketleri arasında dolaysız bir birlik oluşturuldu. Ulusal sorun, salt demokrasi sorunu olarak değil, aynı zamanda emperyalizme karşı mücadelenin bir sorunu olarak kabul edildi.

- Sömürgeler, Ekim Devrimi'nin yarattığı muazzam olanaklarla emperyalizmin yedek güçleri olmaktan çıkıp sosyalist devletlerin, uluslararası komünist hareketin yedek güçleri durumuna geldiler.

- Sömürgelerde emperyalist tahakküm ve sömürünün yarattığı tahriplerden kurtulmanın biricik yolu, içerde halkın büyük çoğunluğunun taleplerine uymak, dışarda sosyalist güçlerle dayanışmak, dünya devrim cephesi içinde yer almak ve ulusal kurtuluş mücadelesini yükseltmek olduğu Ekim Devrimi sayesinde anlaşılmıştır.

- Sömürgelerdeki ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalizmin sömürü imkanlarını sınırlamak suretiyle kapitalist sistemde krizlere yol açacak, uluslararası proletarya hareketine dolaylı dolaysız destek yaratacaktır. Tersi de doğrudur, yani Ekim Devrimi ve uluslararası komünist hareketin zaferi, sömürgelerin kurtuluşuna dolaysız bir destektir. Bu durum, iki gücün emperyalist haydutlara karşı ortak cephesini zorunlu kılmaktadır.

- Bu cephe, kurulup sağlamlaştırılmadan emperyalist boyunduruktan kurtulmak imkansızdır. Ekim Devrimi, bu cephenin bayraktarlığını üstlenmiştir. Ezen ulusun proletaryası, ezilen bağımlı veya sömürge ulusların kurtuluş hareketini desteklemek, UKTH ilkesini ezilen ulusun devlet kurma hakkı olarak yorumlamak gerektiğini açığa çıkarmıştır. Lenin ve Stalin, Ekim Devrimi'nden sonra, SSCB'nin yardımı olmadan ulusal kurtuluş hareketlerinin başarıya ulaşamayacağını vurgulamışlardır.

Ekim Devrimi, sömürge ülkelerde sadece ulusal kurtuluşu değil, aynı zamanda sosyalizme geçişide olanaklı kılmış, SSCB'nin sömürge ülkelere yardımı sayesinde ulusal kurtuluş ve sosyalizm hedeflenmiştir. (Stalin MUSSS. S.240-241, Lenin;UKTH. S.221)

- Marksist-leninistler, Ekim Devrimi ve SSCB'nin kuruluşu ile bütün dünyaya ulusal sorunun ancak sosyalizmde köktenci bir çözüme kavuşabileceğini

gösterdi. Sosyalizm, ulusal özgürlüğün zeminini yaratır. Burjuva milliyetçilerinin ulusal baskılarına karşı ulusların gönüllü birliğini ve eşitliğini sağlar. Burjuva sınıflar, eninde sonunda emperyalist sisteme entegre olmak zorundadırlar ve ulusu emperyalist güçlerin yedeğine sokarlar. Çünkü, kapitalist sistem içinde kalan bu uluslar, askeri, ekonomik ve siyasal olarakta yeterince güçlü olmadıkları için sistemin hakimlerine teslim olmak zorundadırlar. Bu iç ve dış baskılar nedeniyle, gericileşen burjuvazi, ulusal kurtuluşu sağlıyamaz.

SSCB'nin, eski Çarlık sınırları içindeki ulusal soruna getirdiği çözüm, sömürge uluslara her zaman örnek teşkil etmiştir. Proletarya, çıkarları aynı olan ulusun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi ve köylülerin öncülüğünde ve onların çıkarları temelinde çözüm getirmiştir. Sosyalizm, kapitalizmi yıktığı için, ulusal kavgalara ve ulusal eşitsizliğe kaynaklık eden, sermayenin, pazarların, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin ve bu mülkiyet için mücadelenin bertaraf edilmesi sonucu, ulusal sorunun devrimci çözümü gerçekleştirilmiş oldu.

- Ekim Devrimi, ulusal sorunu bir pazar sorunu olmaktan çıkardı. Bunun anlamı, ulusal sorunun artık, emperyalistler arasında veya ezen ve ezilen ulus burjuvaları arasında kapışma konusu olmaktan çıkıp, ulusal kurtuluşçu güçler ve uluslararası sosyalist hareketin emperyalizme karşı mücadelesi halini almasıdır. Ulusal sorun, burjuvazi açısından hala bir pazar sorunudur ama artık burjuvazinin ulusal harekete önderliği tali plana düştüğü için, ulusal sorunu bir pazar sorunu olarak görmek yanlıştır. Ulusal soruna önderlik eden işçi sınıfının ise pazar sorunu yoktur.

- Ulusal sorun, Ekim Devrimi'nden sonra, bir köylü sorunu olarak ele alınmıştır. Bu, her şeyden önce ulusal baskıya en çok maruz kalan köylülüğün olmasından kaynaklanır. İkinci olarak, sömürge ulusların nüfusunun çoğunluğunun köylülerden oluşmasıdır. Üçüncü olarak, sömürgecilerin, sömürge ülkelerde eski feodal sınıfı kendine dayanak yaparak sömürgeci baskı ve sömürüyü feodal baskı ve sömürü ile birleştirmesi ve köylülüğü ucuz işgücü ve pazar alanı olarak kullanması ve bu sömürü ve baskının köylülük üzerinde dayanılmaz boyutlara varmasıdır. Köylülük gelenekçidir, ulusal-geleneksel ve kapalı bir yaşam sürer. Yabancılaşmaya ve yabancı kültüre kapalıdır. Sömürgeci kapitalizm, köylünün geleneksel kapalı ekonomisini yıkar ve köylüyü pazara ve şehire bağlar. Fakat sömürgeci kapitalizm sanayi kapitalizmini yaratmadığı için işsizleşen köylü yığınları hem ekonomik olarak sefalete itilirken hem kendi dar geleneksel yaşamını terke, sömürgeci kültüre entegre olmaya zorlanır. Oysa köylü gelenekçi olduğu için asimilasyona en çok direnen, asimilasyondan acı çeken toplumsal katmandır. Diğer taraftan sömürgeci güçler, köylünün başdüşmanı olan yerli feodal güçlerle işbirliğine gittiği için köylünün doğrudan hedefidir. Feodalizm, tarihin her döneminde uluslaşmanın ve demokratikleşmenin önünde engel olmuştur. Bu nedenle köylülük, feodalizme karşı ulusal bayrak altında toplanır. Diğer yandan sömürgeciler, sadece ekonomi alanında sömürgeleştirdiği halkın ucuz işgücünden yararlanmaz, aynı zamanda askeri olarak da yararlanır. Emperyalist güçler, sömürge ülkelerdeki köylülerin zorla askere alınması ile dünya hakimiyetlerini sürdürebilmişlerdir. İkinci Dünya Savaşı'ndan, milyonlarca köylü askere alınmıştır. Diğer yandan, sömürge ülkelerdeki köylülük, Ekim Devrimi deneylerine bakarak, emperyalistlere karşı proletarya hareketi ile ittifakın gerekliliğine inanarak harekete geçmiş, köylü orduları kurmuştur. Ulusal sorunun bir köylü sorunu olmasının başlıca etmenleri bunlardır.

- Lenin, 1917 Ekim Devrimi'nden sonra ulusal sorunla ilgili tezlerini, dünyanın o günkü şartlarını veri alarak geliştirmiştir. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra, marksist-leninstler, III.Enternasyonal, ulusal sorun konusundaki tezlerini I.Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonraki dünyanın siyasal durumundan hareketle geliştirmişlerdir. Lenin, Ekim Devrimi'nden sonra ulusal sorun konusunda tezlerini ileri sürerken bu noktaya özellikle değinir. Komünist Enternasyonalc sunduğu raporda şöyle der; "Birincisi bizim tezlerimizin temelindeki fikir nedir? Bu fikir, ezilen ve ezen uluslar arasındaki ayırımdır. İkinci Enternasyonal'in ve burjuva demokrasinin tersine biz, bu ayrımı vurguluyoruz. Bu emperyalizm çağında, proletaryanın ve Komünist Enternasyonal'in, bütün sömürgesel ve ulusal sorunlardan, somut iktisadi gerçekleri ortaya koyması ve soyut önermelerden değil, somut gerçeklerden hareket etmesi özellikle önemlidir." (Lenin; Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Hareketleri S.402)

"...Böylece, emperyalist savaştan sonra genel görünümü elde etmiş oluyoruz. Boyunduruk altındaki sömürgelerde -İran, Türkiye ve Çin gibi parçalanan ülkelerle yenilen ve sömürge durumuna getirilen ülkelerde- 1.250.000.000 insan yaşıyor. Eski durumlarını koruyan, ancak iktisadi bakımdan Amerika'ya bağımlı hale gelen ve savaş tüm dünyayı ve tek bir devlet bile gerçekten nötr kalmasına izin vermediği için, savaş sırasında askeri yönden zaten bağımlı hale gelen ülkelerde yaşıyanların sayısı 250.000.000. Son olarak dünyanın paylaşılmasından en yüksek tabakaları, yanlızca kapitalistleri kazançlı çıkan ülkelerde yaşıyanların sayısı 250.000.000'dan fazla değil. Böylece dünyanın toplam nüfusu olan 1.750.000.000'a ulaşmış bulunuyoruz. Size dünyanın bugünkü görünümünü anımsatıyorum, çünkü kapitalizmin devrime yol açan bütün temel çelişkileri, ikinci enternasyonale karşı amansız yol açan işçi sınıfı hareketi içindeki bütün temel çelişkiler, başkanımızın değindiği gerçekler, hepsi hepsi dünya nüfusunun böylece parçalanmasıyla ilintilidir."(Lenin; Age. S.397-398)

GÜNÜMÜZDE ULUSAL SORUN

Kazandığı yeni boyutlarıyla içinde bulunduğumuz tarihi dönem; ulusal sorunun dördüncü dönemi:

Lenin ve Stalin, ulusal sorunu üç evre olarak ele alırken, toplumsal-siyasal verilere değiniyorlardı. Serbest rekabetçi dönem ile emperyalist dönemdeki ekonomik-siyasi-toplumsal verilerin değişimi ulusal sorunun niteliği ve çözüm şekli üzerinde de etkili olacağı açıktır. Lenin ve Stalin, bu değişimin ışığında sorunu ele alıp irdelemişlerdir. Bizde Lenin ve Stalin'in yöntemine bağlı kalarak, günümüzdeki siyasal-ekonomik ve toplumsal verileri temel alarak ulusal sorunu ve çözüm şeklini ele alıp geliştirmek zorundayız. Şunu da belirtelim ki, ulusal sorun konusunda Lenin ve Stalin'i geliştiren, marksizm-leninizm ışığında günümüzde ulusal sorunu ele alan, değişimleri irdeleyen ciddi bir çaba bugüne kadar olmamıştır. Lenin ve Stalin, ulusal sorun konusundaki makalelerini 1917 Ekim Devrimi'nden hemen sonra kaleme almışlardır. 1920'lerden bugüne kadar, ulusal sorunda marksist-leninistlerin perspektifini geliştiren ne bir pratik, ne bir teorik çaba olmamış ya da yetersiz kalmıştır. Çin Devrimi ve Mao, Vietnam, Kore,

Küba, Doğu Avrupa Devrimleri ve dünyadaki diğer ulusal kurtuluş devrimleri hiç şüphesiz zengin bir pratik sergilemişlerdir. Ne varki bu devrimleri ulusal sorun konusunda marksizm-leninizmin evrensel ilkeleri açısından ele alıp, teorik açılımlar sunan Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in ulusal sorun konusundaki tezlerini geliştiren ciddi bir çaba ve ürün yoktur. Bu eksiklik giderilmelidir.

Günümüzde ulusal sorunu Lenin ve Stalin'in perspektifi ile ele almalıyız. Lenin ve Stalin, 1920'lerdeki verileri dikkate alarak ulusal sorunu doğru bir şekilde ele aldılar ve doğru sonuçlar çıkardılar. Bizde bugünkü verileri ele alarak bazı sonuçlara varmak zorundayız.

İlk önce, Lenin ve Stalin'in, daha doğru bir deyimle III.Enternasyonal'in tezlerine kaynaklık eden veriler nelerdir, bu verilerde ne gibi değişikler oldu ve bu değişimden hangi sonuçlar çıkarılmalıdır? Bu sorulara verilecek cevaplar, ulusal sorunun günümüzde kazandığı niteliği, sorunun boyutlarını ve çözüm yollarını ana hatlarıyla ortaya koyacaktır.

Lenin, tezlerini şu verilere dayandırmıştır:

1. Ezen-ezilen ulus ayırımı, sömürgeci-sömürge ulus ayırımı.

2. Ekim Devrimi'nin dünyada yarattığı yeni saflaşma ve devrim ve karşıdevrim arasındaki yeni dengeler,

3. Kapitalizmin emperyalist aşaması ve emperyalizmin sömürgeci karakteri, dünyayı sömürgeleştirme ve paylaşım politikası,

4. Ulusal kurtuluş hareketlerinin, Ekim Devrimi'nden sonra hız kazanması, emperyalizme karşı uluslararası komünist hareketin yedeğinde ve SSCB desteği ile yeni bir cephe açması,

5. Emperyalizmin kendi iç çelişkileri,

6. Sömürge ülkelerde kapitalizmin gelişme düzeyine göre sınıfların ayrışması, işçi sınıfının devrimci rolünün öne çıkması ve uluslararası komünist hareketin desteği ile ulusal kurtuluş mücadelesi içinde etkin veya önder bir konuma yükselmesi, ulusal kurtuluşu sosyal-toplumsal kurtuluş ile birleştirerek sosyalizmi hedeflemesi.

İşte Komünist Enternasyonal'in tezlerine kaynaklık eden veriler bunlardır. Şimdi bu verilerin tarihsel gelişim sürecini ve bugün vardıkları noktaları ele alalım:

1. Komünist Enternasyonal, ulusal sorun konusundaki tezlerini, Lenin'in emperyalizm tahliline dayandırıyor. Bizzat Lenin'in ulusal sorun konusunda sunduğu tezlerin temeli, fikri budur. Yukarda yaptığımız alıntının yanında Lenin'in birçok makalelerine atıfta bulunmak mümkündür.

Lenin, emperyalizmle birlikte dünyanın, emperyalist 6 devlet tarafından sömürgeleştirilmesinin tamamlandığını, Çin, İran ve Osmanlı Devleti'nin ise sömürgeleşmekte olan yarı-sömürgeler olduğunu, yarı-sömürgelerin tabiatta ve toplumda geçici olgular olduğunu ve muhtemel bir paylaşımla sömürgeleştirileceklerini belirtiyordu. "... Dünyanın paylaşılması olayının tam bir tablosunu verebilmek için ondan (Supan'dan) edindiğimiz bilgilere, sömürge olmayan ve yarı-sömürge olan ülkelere ilişkin rakamları da eklemeyi yararlı buluyoruz. İran'ı, Türkiye'yi ve Çin'i de bu kategori içinde düşünüyoruz. Bugünkü günde İran hemen hemen tamamen sömürge halindedir. Çin ile Türkiye'de bu duruma girme yolundadır."(Emperyalizm, S.104)

"Yarı-sömürge niteliğindeki devletlere gelince, bunlar doğada vetoplumda rastlanan geçici şekillerin örneğini teşkil ederler... mali sermayeye en büyük 'ra-

hatlığı', en büyük üstünlükleri sağlayan şey, o boyun eğmiş bulunan halkların ve ülkelerin siyasal bağımsızlıklarını da yitirmekte olmasıdır. Yarı-sömürgeler, bu yönden 'yarı-yolda' olan tipik örneklerdir."(Age. S.106)

Lenin, I.Emperyalist Paylaşım Savaşından önce, emperyalistlerin dünyada el atmadık toprak bırakmadıklarını, dünyanın sömürgeleştirildiğini, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası uyarınca bazı kapitalist ülkelerin hızla gelişerek emperyalist aşamaya vardığını ve paylaşımda hak sahibi olmak için, eski güçlü ve sömürgeci ülkelerle, yeniden paylaşım için kavgaya girdiğini belirtmekte, dünyanın geniş bir siyasi, askeri, ekonomik haritasını ve istatistiklerini vermektedir.

Özetle, Avrupa'daki bazı küçük uluslar (İsveç, Norveç, Belçika, Lüxemburg vb.) hariç tutarsak dünyanın 1.250.000.000 nüfusunun, 6 emperyalist devlet tarafından sömürgeleştirildiği, yarı-sömürgelerinde sömürgeleşme sürecini yaşadıkları vurgulanmaktadır.

Lenin'in tahlilleri doğru çıktı. Lenin, süreci doğru tahlil etti. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı ile Çin, Türkiye ve İran işgal edildi. Sömürge statüsüne sokuldu. Bu ülkeler askeri olarak işgal edildi. Ekonomik olarak zaten ilhak derecesinde bağımlıydılar. Siyasi ilhak gündemde idi ve galip emperyalist devletler siyasi ilhak ile uğraşıyorlardı. Osmanlı İmparatorluğu içindeki toprakların birçoğunu sömürgeleştirmişlerdi bile. Ne varki, tarihin bu noktasında, galip devletler, sömürgeleri paylaşmakla uğraşırken, sömürgeleştirme sürecini tersine çeviren; sosyalist devrim patlak verdi. 1917 Ekim Devrimi, dünyayı yeni bir sürece soktu. Sömürgeleştirme süreci, yerini kurtuluş sürecine bıraktı. Süreç artık tersine işliyordu ve sömürgeler, bağımsızlık sürecine girdi. Emperyalistler bir taraftan, alevlenen ulusal kurtuluş hareketlerine saldırırken diğer taraftan ülkesindeki işçi sınıfına ve Sovyet Devrimi'ne saldırdı. Sovyetler Birliği ile 5 yıl savaştıktan sonra kabuğuna çekilmek ve yeni politikalar belirlemek zorunda kaldılar.

Gerçi Ekim Devrimi'nden önce de, ulusal kurtuluş hareketleri vardı. Ne varki, zafer kazanma olanaklarından yoksundu ve burjuva önderliklerin çaresiz çırpınışları olarak kaldılar. Ekim Devrimi ulusal kurtuluş hareketlerine hem yeni bir öz, sosyalist içerik kazandırdı hem de zafere ulaşmanın şartlarını yarattı.

Ekim Devrimi'nin yarattığı yeni uluslararası durumdan ilk yararlananlar eski yarı-sömürge durumunda olan ve sömürgeleştirilme eşiğinde olan ülkeler oldu. Eski sömürgeler, o kadar dağıtılmış iç dinamikleri parçalanmış ve zayıf düşürülmüşlerdi ki, hemen ayağa kalkmaları, emperyalist sömürgecilere karşı zafer kazanmaları olanaksızdı. Hemen ayağa kalkma gücü olan ülkeler, henüz iç dinamikleri bütünüyle tahrip edilemeyen eski yarı-sömürgelerdi ve bu ülkeler emperyalistlerin dayattığı sömürgecilik politikasına karşı hemen Sovyetler Birliği ile ilişkiye geçerek ulusal kurtuluş savaşını başlattılar. Türkiye'de kemalist hareket, İran'da Rıza Pehlevi, Afganistan'da Kral Emanüllah hareketi, Çin'de Komingtang hareketi, emperyalistlerin sömürgeleştirme politikasına karşı şekillenen ve SSCB desteği ile zafere ulaşan ulusal hareketlerdir. Osmanlı Devleti, sömürgeleşme sürecini yaşıyan bir yarı-sömürge iken kemalist Türkiye, sömürge sürecinden "bağımsızlık" sürecine doğru gelişen bir devlet yarattı. Burada bağımsızlığı siyasal anlamda kullanıyoruz. Kimisi "yeni-sömürge", "yarı-sömürge" vs. diyebilir. Kemalist Türkiye bağımsızlık sürecinin ilk basamaklarında çakılıp kaldı ve emperyalistlere, yeni ilşkiler temelinde bağlanarak, bağımlı ülke durumuna geldi. Ama bu bağımlılık ilişkisi her halükarda, "doğada ve tabiatta rastlanan geçici şekillerin örneğini teşkil" eden ve "sömürgeleşmekte olan" Osmanlı Devleti gibi

yarı-sömürge değildir. T.C. Osmanlı Devleti değildir, sömürgeleşmekte olan bir ülke de değildir, aksine sömürgeleşme sürecine karşı bir tepki olarak şekillenmiştir. Dolayısiyle Osmanlı Devleti ile T.C'yi aynı statü ile sıfatlandırmak, tarihsel süreci kavramamaktır. T.C. bağımlı bir ülkedir, her bağımlılık ilişkisi de sömürge ilişkisi değildir. Eşitsiz bağımlılık örneklerini Lenin birçok yerde belirtmektedir. (Lenin; Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, S.397-403, Emperyalizm S.110-111)

Kemalist hareketin, Ekim Devrimi'nden hemen sonra, emperyalistlerin sömürgecilik politikasına karşı çıkıp zafer kazanan ilk ulusal hareket olması açısından tarihi bir önemi vardır ve bu yönden Bolşeviklerin yakın ilgisini ve desteğini görmüştür. SSCB, ulusal kurtuluş hareketlerine büyük önem ve destek vermiş, doğal müttefikleri olarak kabul etmiştir. Ekim Devrimi'nin başlattığı sömürge ülkelerin kurtuluş süreci, bütün dünyayı sardı. Sömürge ülkelerde komünist partiler hızla kuruldu, hatta ulusal hareket içinde yer alan burjuvazi, feodaller, hanlar, mollalar, SSCB desteğini almak, içerdeki devrimci dalgaya karşı tutunabilmek için sosyalizm maskesini takmak zorunda kaldılar. Bu dönemde, ortaya çıkan ulusal kurtuluş hareketlerinin önderlikleri özünde burjuva önderlikler olmasına rağmen sosyalist görünüm altında ortaya çıktılar. Kemalist hareket gibi eski tipte ulusal hareketler ise, özünde sosyalizme ve SSCB'ne düşman olmalarına rağmen, dostluk politikası gütmek zorunda kaldılar.

Ekim Devrimi'nin sömürgelerde tutuşturduğu ulusal kurtuluş ateşi hızla büyüdü. Birçok ülke ardı ardına bağımsızlığına kavuştu. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşından SSCB'nin zaferle çıkması, emperyalist dünyaya ikinci büyük darbeyi indirdi. Birçok ülke, işçi sınıfı önderliğinde "demokratik halk iktidarı"nı kurarken, ulusal kurtuluş hareketleri tüm sömürgelerde büyük bir gelişme gösterdi. Çin ve Doğu Avrupa, emperyalist sistemin dışına çıkıp SSCB ile sosyalist sistemi oluştururken, ulusal kurtuluş harekteleri de Asya sınırları dışına, Afrika, Latin Amerika ve Okyanus Ülkelerinde ardı ardına zafer kazanmaya başladılar. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşının hemen ardından, 1950'li, 1960'lı yıllar, Afrika, Okyanus, Asya ve Amerika'da birçok sömürge ülke bağımsızlığına kavuştular. Emperyalistlerin sömürge politikası artık önü alınmaz bir şekilde çökmüştü. Klasik sömürgecilik, sömürge ulusların bağımsızlık mücadelesi ile tarihin "çöp sepetine" atılmıştı.

1990 yılı, dünyanın bugünkü siyasal tablosuna baktığımız zaman, Lenin'in 1914-1920 yılları arasında sunduğu tablodan çok farklıdır. Dünya artık emperyalistler-sömürgeler şeklinde bir ayırıma tabi tutulamaz. Şüphesiz ezen-ezilen ulus ilişkisi var, ancak bu sömürgeci-sömürge ulus şeklinde bir ayırım değildir. Kürdistan, Filistin, Beluçistan, Sahra gibi, eskinin mirası olarak kalan klasik sömürgeler hala da var. Ne varki, bu sömürgeler artık eskinin mirasıdır, çağımıza özgü değil, dünyadaki ulusal sorunların esasını da teşkil etmiyorlar. Bu klasik sömürgelerde ulusal sorun, çözülme aşamasına gelmiş, günümüzdeki sorunların istisnai bir şeklini oluştururlar

Lenin, 1920'de, sömürge ve yarı-sömürgeler de dahil olmak üzere, "Lüksemburg, Monako, San Marino, Lihtenştayn, Andora" gibi küçücük şehir devletleri ile Balkanlarda yeni kurulan devletler de dahil olmak üzere yeryüzünde 26 devletin varlığına işaret etmektedir. "Ulusal Sorun, Ulusal Kurtuluş Savaşları, S.304) Bunların bazılarının devlet olma özelliği taşımadığı gözönünde tutulursa 19 devletten bahsedilebilir. Ayrıca sömürgeleşmekte olan 5 devleti de çıkarırsak

geriye dünyamızda yaşam gücü bulan 14 devletten bahsedilebilir. Dünyanın geri kalan bütün ulusları 6 emperyalist devlet tarafından sömürgeleştirilmiştir.

Günümüzde siyasi coğrafya iyiden iyiye değişti. 1989 yılı baz alındığında dünyamızda 233 devlet vardır. Sovyetler Birliği ve Yugoslavya'nın dağılmasıyla ortaya çıkan 19 devleti de eklersek toplam 252 devlet dünya siyasi sahnesine çıkmış oluyor. Bütün sömürgeler, birkaç istisna hariç, kendi siyasi mekanizmalarını oluşturmuş, devletlerini kurmuşlardır. Bundan ne sonuç çıkar; 1992'nin tablosu, 1920'nin tablosu ile karşılaştırıldığında çıkan sonuç, donyanın artık sömürge-sömürgeci ikilemine sığmıyacağıdır. Ulusal sorun, birkaç istisna hariç artık sömürgeler sorunu değildir. Eski sömürge olan yeni genç devletlerde ulusal sorun bitmişmidir? Hayır. Ulusal sorun, sömürge sorunu olmaktan çıktı, ancak şekil ve muhtevasını değiştirerek, giderek tali plana düşerek ve diğer toplumsal sorunlarla kaynaşarak sürüyor. Ulusal sorunun günümüzde aldığı biçimini ilerde ele alacağız. Ancak sonuç olarak şu kadarını belirtelim ki, 1920'lerde Lenin ve Stalin, dünyanın o günkü siyasal yapısını veri olarak alıp geliştirdikleri "ulusal sorun sömürgeler genel sorunudur" doğru tezi birkaç istisna dışında bugün artık doğru değildir.

2. Komünist Enternasyonal'in, ulusal sorun konusundaki tezlerine veri olarak aldığı ikinci durum; Ekim Devrimi'nin sonuçları ve dünya politik güç dengesinde yarattığı değişiklikler, devrim ve karşı-devrim arasındaki yeni dengelerdir. Ekim Devrimi, ulusal kurtuluş hareketlerine muazzam olanaklar sundu. Aynı durum İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrası için dahada belirginleşti. Dünya nüfusunun çoğunluğu bir avuç emperyalist devlete karşı sosyalizm ve ulusal kurtuluş bayrakları altında SSCB'nin desteği ile savaştı ve zafere kavuştu. Sosyalizm, kapitalist-emperyalizme karşı ikinci dünya savaşı yılları ve sonrası için üstünlük sağlamıştı. Ne varki, revizyonizm, sosyalist cepheyi içerden çökertti. 1956'lardan sonra adım adım kapitalizmi inşa eden modern revizyonistler, Gorbaçovla süreci tamamladılar ve kapitalist-emperyalizme teslim oldular. Dünya komünist hareketi ve sosyalizm, kazandığı mevzileri kaybetti. Emperyalistler, 1917 Ekim Devrimi'nden bu yana sürekli gerileyişlerini modern revizyonistler sayesinde durdurabildiler ve 1990'da tekrar dünyanın hakimleri olarak ortaya çıktılar. Bugün artık, 1917 Ekim Devrimi'nin ve İkinci Paylaşım Savaşı'ndan uluslararası proletaryanın kazandığı mevziler ve ulusal kurtuluş hareketlerine sunduğu muazzam olanaklar yoktur. Sovyetler Birliği, Çin, Doğu Avrupa ve Balkanlarda kurulan sosyalist devletler, sosyalist sistem çöktü. Çağımıza damgasını vuran, dünyayı ileri götüren sosyalist devletlerle kapitalist-emperyalist devletler arasındaki çelişki "kadük" olmuştur, yok olmuştur.

Bu değişim, marksist-leninistlerin ulusal soruna bakış açısında ne gibi değişimlere yol açabilir, buna kısaca değinelim.

"Dünyanın siyasal durumu, proletarya diktatörlüğünü gündeme getirmiştir. Dünyanın siyasal gelişmeleri zorunlu olarak tek bir noktada, dünya burjuvazisi nin Sovyet Rus Cumhuriyeti'ne karşı savaşımında yoğunlaşmaktadır. Çünkü bir yandan bütün ülkelerdeki ileri işçilerin sovyetik hareketi, bir yandan da kurtuluşun, dünya emperyalizmi karşısında, sovyet sisteminin zafer kazanmasına bağlı olduğunu acı deneyimlerle öğrenen boyunduruk altındaki uluslar arasında ve sömürgelerde görülen ulusal kurtuluş hareketleri, kaçınılmaz olarak Sovyet Rus Cumhuriyeti'nin etrafında toplanıyor."(USUKS. S.387-388)

"... geri ülkelerin, bugünkü gelişme aşamalarından, utkun Sovyet Cumhu-

riyetleri proletaryası yardım elini bu yığınlara uzattığı zaman sıyrılabileceklerine ve Sovyet Cumhuriyetleri proletaryasının onları destekliyebilecek bir durumda olduğuna da kuşku yoktur."(Age. S?406)

Lenin, aynı makalesinde, ulusal kurtuluş savaşı veren geri ülkelerin kapitalizm aşamasından geçmek zorundamıdır? Sorusuna, hayır cevabı vermekte; "eğer devrimci utkun proletaryası (SB-b.n) bu uluslar arasında sistemli bir propoganda yürütürse ve Sovyet Hükümetleri, elleri altındaki bütün olanaklarla onların yardımına giderlerse, bu durumda, geri halkların kapitalist gelişme aşamasından geçmek zorunda oldukları düşüncesini doğru saymak hatalı olur."(Age. S.407)

Lenin, 1917'de SSCB'nin kuruluşu ile dünya siyasi gelişmelerinin odak noktası olması, bütün ulusal hareketlerin ve sosyalist güçlerin etrafında kümelendiği bir merkez, bu merkezin zayıf ve geri uluslara, kurtuluş mücadelesini zafere götürmesi için sağlıyacağı destek ve yardımlar, 1990'larda artık sözkonusu değildir. Bu durumun, ulusal kurtuluş hareketleri içindeki komünist örgütlerin durumunu da sarsttığı açıktır. Artık burjuvazi, devrimci maske takınma ihtiyacı duymamakta, gerçek yüzü ile ortaya çıkmaktadır. Hatta emperyalist güçlerin teveccühünü kazanmak için militan anti-komünist tavır takınır oldu.

Stalin, 1920'de doğru olan şu sözleri söyler; "...Batı ve Doğu'daki, dünya kapitalizminin başlıca cephe gerisini oluşturan yedekliklerde, bu yedeklerin büyük bölümünde, çalışmamızı sürdürmeye giriştik. Ulusal sorun incelendiği zaman, sözkonusu olan, işte bu yedekliklerdir.. İki şeyden biri; ya emperyalizmin derin cephe gerisini -Doğu'nun sömürge ve yarı-sömürge ülkeleri- harekete geçirtecek, devrime götürecek ve böylece emperyalizmin yıkılışını çabuklaştıracağız, ya da başarısızlığa uğrıyacak ve böylece emperyalizmi güçlendirecek...." (USSS. S.184) Bu gün sosyalist sistem sözkonusu olmadığı için onun cephe gerisi, yedek güçleri de sözkonusu olamaz. Ulusal sorunu, ulusal hareketleri bugün sosyalist devrimin yedek güçleri, cephe gerisi olarak almak mümkün değil, çünkü hem sosyalist devletler yok hemde ulusal hareketler artık bir köylü hareketi olarak görülemez. Sömürgelerde kapitalizm, 1920'dekine oranla çok gelişmiş, bundan hareketle işçi sınıfının önder, köylünün yedek güç olduğu işçi-köylü ittifakı anlayışını temel alarak, uluslararası komünist hareketin ve sosyalist devletlerin öncü olduğu ve ulusal kurtuluşçu güçlerin yedek güç olduğu sosyalist güçler ile ulusal güçler temel itifakı 1920'lerde olduğu gibi ele alınamaz. Bugün artık ulusal kurtuluş hareketlerini "sosyalist devrimin yedek güçleri" olarak değerlendiremeyiz. Çünkü ulusal hareketlerin yedek olabilecekleri sosyalist bir merkez yoktur, sosyalist sistem ve sosyalist devletler çökmüştür. Ulusal kurtuluş mücadelesi içindeki burjuva kesimler, sosyalist sistemin çöküşünden sonra, kendilerini sosyalist görünmeye zorlayan nedenler ortadan kalktığı için, açık kimliği ile, sosyalizmin yedek gücü değil, sosyalizmin düşmanı bir tavır takınmakta, emperyalist sisteme entegre olma çabalarını arttırmaktadırlar. SSCB'nin ve Yugoslavya'nın dağılması ile ortaya çıkan ulusal hareketler bunun örnekleridir. Sosyalizmin, kapitalist-emperyalizm karşısında mevzi kaybetmesi, ideolojik kargaşalığa yol açtı, kitleler nazarında inandırıcılığını ve eyleme geçirme gücünü kısmende olsa kaybetti. Sosyalizmin prestij kaybetmesi, dinci ve gerici milliyetçi akımların güçlenmesine, kitlelerin yeni arayışlara girmesine yol açtı. Dinci ve milliyetçi akımlar, ideolojik olarak bugün herzamankinden daha gerici ve anti-sosyalist bir karakter kazanarak sosyalizmin, proleter devrimin yedek güçleri olmaktan çıkmışlardır.

Diğer bir neden, sömürge veya bağımlı uluslar artık 1920'lerin köylü ve geri ulusları değillerdir. Sadece "utkun proletaryanın yardım"ları ile yol almıyorlar. 1920'lerde sömürge olan uluslar, bağımsızlık mücadeleleri sonucu bugün sömürge olmaktan çıkmışlar, fakat eşitsiz ilişkiler temelinde emperyalizme bağımlılıkları devam etsede, toplumsal ve sosyal gelişme açısından epeyce yol almışlardır. Örneğin; işçi sınıfı siyasal ve toplumsal olarak gelişmiş, ulusal ve sosyal devrimlerini gündeme almıştır. Eski sömürge köylü toplumları sosyalist devletlerin cephe gerisi olarak düşünülebilir ama bugün, o uluslar kendi devrimci dinamizmini kendi toplumsal bünyesinde yaratmış ve sadece başka ülkelerdeki sosyalist devrimin yedek gücü değil, aynı zamanda kendi ülkesinde de sosyalist devrimi gündeme almışlardır. Bu anlamıyla ulusal hareketler, sosyalist bir nitelik kazanmışlardır.

Günümüzün diğer bir gerçekliği, ileri ülkelerin işçi sınıfı hareketi, ulusal kurtuluş hareketlerine yardım edecek, anti-emperyalist sosyalist savaşta ulusal güçleri yedeğine alabilecek kadar güçlü değillerdir. Sözkonusu ileri ülkelerin - emperyalist ülkelerin- işçi sınıfı hareketi, önderlik misyonunu yeterince yerine getirebilecek kapasitede değillerdir. Ulusal hareketler, sosyalist alternatifi kendi mücadelesi içinde geliştirmek zorundadır. 1917'de, sosyalizm Avrupa'nın en geri ülkesi olan Rusya'da gerçekleşti. Bugün de işçi sınıfı önderliğinde, ulusal ve sosyal mücadelenin en çok yoğunlaştığı, sosyalizmi kurma görevini en çok omuzlayan ülkeler "ileri, gelişmiş" ülkeler değil, Etopya, Türkiye, Peru, Kürdistan gibi geri ülkelerdir. Günümüzdeki bu gerçeklik "ileri ülkelerin işçi sınıfı hareketi ile ulusal kurtuluş hareketlerinin" doğal müttefikler olduğu, "dünya devrim cephesi"nin bileşkenleri olduğu doğru tezini karartmaz.

Günümüzde ulusal sorun beş şekilde ortaya çıkmaktadır;

1. Sömürgeler sorunu,
2. Bağımlı ülkeler sorunu,
3. Bölünmüş uluslar ve sınırlar sorunu,
4. Eski sosyalist ve "halk demokrasisi" ülkelerinin dağılmasıyla ortaya çıkan ulusal sorunlar,
5. Azınlıklar sorunu.

1. Günümüzde ulusal sorunun sömürge sorunu olarak ortaya çıkması istisnaidir, günümüze özgü ulusal sorunun esası değildir ve Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı öncesi döneme ait ulusal sorunun tipik bir biçimidir, günümüze kadar çözülmeden gelmiştir. Bu ülkelerde ulusal sorunun çözümü, sömürgeciliğin tasfiyesi ile mümkündür. Sömürge ülkelere örnek olarak; Kürdistan, Belucistan, Filistin, Sahra, Gröland ve Okyanus'taki bazı küçük adalar verilebilinir. Bu ülkeler doğrudan emperyalist devletlerin sömürgesi değillerdir, genellikle komşu devletler tarafından sömürgeleştirilmişlerdir. Ekim Devrimi ve İkinci Paylaşım Savaşı sonrası sosyalist güçlerin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin, emperyalizmin sömürge politikasına vurduğu darbeler sonucu, emperyalistler; klasik sömürge politikasından vazgeçip, yeni-sömürgecilik politikasına sarıldılar. Klasik sömürgeciliği genellikle, bugün artık emperyalistlerle işbirliği içinde olan yerel işbirlikçi sınıflar sürdürmektedir. Çünkü yerel işbirlikçi güçler ve devletler, emperyalistlerin yeni-sömürgeci politikasını uygulayabilecek güçte değillerdir. Dış pazar ve hammadde ihtiyaçlarına uygun olarak klasik sömürgeler elde ederek, kendi

militarist güçlerinin arkasına gizlenerek, sağlıyabilirler.

Sömürge ülkelerde, toplumun ilerlemesi önünde engel teşkil eden güçler, sömürgeci güçlerdir. Bu ülkelerde baş çelişki; sömürgeci güçlerle sömürgeleştirilen ulus arasındadır. Bu nedenle bu ülkelerde ulusal kurtuluş savaşı gündemdedir. Sömürge ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketleri anti-emperyalist ve devrimci bir çözüm arayışındadırlar. Sosyalizm, bu ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketlerinin ideolojik çerçevesini çizmektedir.

2. İkinci tip ulusal sorun; sömürgecilikten kurtulmuş, devletlerini kurmuş, ancak kapitalist-emperyalist sistemin dışına çıkamayan, emperyalist devletlere eşitsiz ilişkiler temelinde bağımlı kalan ulusların sorunudur. Çağımızın ikinci tip ulusal sorunu budur. Bu uluslar, sömürgeciliğe karşı burjuvazi önderliğinde ulusal kurtuluş savaşı verdiklerinden ulusal kurtuluş mücadelesinin ilk evresine çakılıp kalmışlar, kapitalist-emperyalist dünya ekonomik sisteminin dışına çıkamamışlardır. Emperyalist güçlere bin bir bağla bağlanmışlardır. Güçlülerle, aynı zeminde ve aynı yasaya biat edildiği sürece zayıfların her zaman ezileceği, doğal bir yasadır.

Bilindiği gibi burjuvazi -işbirlikçi burjuvazi hariç- sömürgeciliğe karşı, ulusal kurtuluştan yana tavır alır, hatta ulusal hareketin başını çekebilir, emperyalist sömürgecilere karşı askeri ve siyasi zafer kazanabilir ve devletini kurabilir. Ama ulusal sorunu köklü bir şekilde çözemez, kapitalist sistemden bağımsız bir siyasi örgütlenme yaratamaz. Bu anlamıyla ekonomik, siyasi, askeri, kültürel alanda tam bağımsızlığı sağlıyamaz. İçerdeki işçi sınıfı ve köylülüğün devrim mücadelesi uyanısına dışardan sömürgeci güçlerin baskısı, burjuvaziyi eşitsiz ilişkiler temelinde emperyalizme tekrar bağımlı olmayı dayatır. Emperyalistlerin bu ülkelerde doğrudan bir tahakkümü ve ilhakı sözkonusu değildir. Ama, kendisine bağımlı işbirlikçi yönetici sınıf aracılığıyla hakimiyetini sürdürebilmektedirler. Kimileri bu ülkelere yarı-sömürge de demektedir. Daha önce de izah ettiğimiz gibi bu ülkeler, yarı-sömürge olarak adlandırılamazlar. Yarı-sömürgeler, ekonomik olarak ilhak edilmiş, siyasi olarak ilhak edilmek üzere olan, sömürgeleşmekte olan ülkelerdir. Oysa bu ülkeler sömürgeleşmekte olan ülkeler değil, sömürge statüsünden çıkıp bağımsızlık sürecinin ilk basamaklarında çakılıp kalan, kendi ekonomik, siyasi, askeri, idari örgütlülükleri olan ülkelerdir. Sömürgecilikte bağımsız örgütlülük yoktur, ilhak, kendine katma vardır. Bu nedenle bu ülkeleri eşitsiz ilişkiler temelinde emperyalistlere bağımlı olan ülkeler olarak adlandırmak, kısaca bağımlı ülkeler demek daha doğrudur.

Bu ülkelerin ulusal alandaki temel sorunları emperyalistlere eşitsiz bağımlılıktan kaynaklanır. Bunlar ekonomik, siyasi ve askeri alanda emperyalistlerce sınırlandırılmışlardır. Dünya ekonomisinin ve dünya siyasal güç dengesinin mengenesine sıkışmışlardır. Bağımsız bir ekonomik büyüme sağlıyamazlar, toplumun ekonomik ihtiyaçlarını karşılıyacak ekonomik bir güce ulaşamazlar -birkaç petrol zengini ülke hariç- kendi hammadde kaynakları ve ulusal zenginliklerini, metalarını dünya pazarlarına sokma, emperyalist devletlerle rekabet içinde pazar sahaları açma şansına ve imkanına sahip değillerdir. Bu nedenle zenginleşmek için bu ülkelerdeki hakim burjuvazi, kendi pazarına kendi halkına dadanır durur, bu da içerde sınıf mücadelesini keskinleştirir. Bağımlı devletlerin, kendi bölgesindeki siyasi gelişmeler üzerinde söz ve hak sahibi değillerdir. Hükümranlık hakları devlet sınırları içine sıkıştırılmıştır. Oysa bu devletler daha fazla siyasi insiyatif, dünya ekonomisinde daha fazla söz sahibi ve sömürüden daha fazla pay

istemektedirler. Bağımlı ülkeler, emperyalist sistem içinde kendi insiyatiflerini genişletmek için ihtiyaç duydukları güçlü bir ekonomi, siyasi ve askeri örgütlenme de yaratamazlar. Teknolojik gelişme, sermaye birikimi, yetişmiş yeterli düzeyde eleman açısından her zaman emperyalistlerin gerisinde kalmaya ve onlara bağımlı olmaya mahkumdurlar.

Kendi devletini kurmuş olan bu bağımlı ülkelerde, ulusal soruna yaklaşımda iki eğilim var. Devlete egemen olan güçler, kapitalist-emperyalist dünya sistemine fazla zarar vermeden, sistem içinde daha fazla insiyatif sahibi olma eğilim ve istemindedirler. Fakat bu eğilim zayıftır ve emperyalist güçleri rahatsız etmemektedir. Bloksuzlar, 88'ler hareketi, Güney Yarım Küresi, Gelişmekte Olan Ülkeler veya Üçüncü Dünya Ülkeleri olarak adlandırılan bu eğilim, sınıf perspektifini kaybetmiş emperyalizm olgusunu örtbas eden bir konumdadır. Ulusal sorunu çözmek için bir adım dahi ileri atma gücünde değillerdir.

Bağımlı ülkelerdeki ikinci akım, işçi sınıfı ve emekçi halkın devrimci istem ve eylemidir. Bu akım, ulusal sorunu, sistem dışında, sosyalist devrime bağlı olarak çözme istemindedir. Kapitalist-emperyalist sistemden kopuş, salt devlet kurma anlamında değil, sistem dışına çıkma anlamında ekonomik ve siyasi bağımsızlık, halk ekonomisi, halk demokrasisi sorunları iç içedir. Bu nedenle bu ülkelerde, tam bağımsızlık ve demokrasi iç içedir. Siyasi iktidar halkın eline geçmeden, ne demokratikleşme, ekonomik ve siyasi bağımsızlık, ne de ekonomik büyüme ve halkın refahı sağlanamaz. Bu nedenle ulusal sorunun köklü bir çözümü ancak bu ülkelerdeki devrimle mümkündür. Bağımlı ülkelerdeki demokratik güçler, uluslararası işçi sınıfı hareketinin müttefikidirler. Yeni bağımsızlığını kazanan ülkelerde, faşist diktatörlükler, halk hareketinin önünü tıkamak için emperyalistlerce desteklenmektedirler. Bu nedenle demokratik devrim ile ulusal devrim iç içe ele alınmalıdır. Bu ülkelerde ulusal sorun aynı zamanda bir demokrasi sorunudur, ekonomik büyüme, ulusal zenginliklerin emperyalistlerce yağmalanması önüne geçme sorunu, topluma bağımsız gelişmeyi sağlıyan toplumsal iç dinamikleri ortaya çıkarma sorunu, sanayileşme, teknolojik bağımlılıktan kurtulma, emperyalist kültürden kopuş sorunudur.

3. Üçüncü tip ulusal sorun; ulusların bölünmüşlüğü ve sınırların yeniden düzenlenmesi sorunudur. Birçok ulus ve devlet, kendi tabii sınırlarına kavuşmamışlardır. Mevcut sınırları, sömürgeci emperyalistler, sömürge yönetimi için askeri ve güvenlik sorunlarını gözönünde tutarak, kendi aralarında çizmişlerdir. Emperyalist devletler, dünyayı kendi aralarında parsellerken halkların iradesini gözönünde tutmamış, aksine halkların, ulusların bölünmesi temelinde sınırları çizmişlerdir. Daha sonra sömürgeci yönetime karşı, ulusal kurtuluş güçleri genellikle, emperyalist devletlerin önceden belirlediği sınırlar içinde devlet yönetimini oluşturmuşlardır. Sömürgecilerin belirlediği sınırları, ulusların iradesi doğrultusunda tarihsel ve toplumsal olarak doğal sayılan sınırlarla değiştirmek, o kadar zorlaşmış ki, ancak savaşlarla mümkündür. Öyle ki Asya ve Afrika ülkelerinde sömürge yönetiminden kurtulan devletlerin bir çoğu ulusal olarak homojen bir yapıya sahip değillerdir. Genellikle ya çok ulusludurlar ya da önemli bir ulusal azınlığı içinde bulundururlar ve sınırlar çoğu yerde, bir ulusu ikiye, üçe bölen bir şekilde belirlenmiştir. Beluciler; İran, Pakistan, Afganistan arasında, Kürdistan; İran, Türkiye, Suriye, Irak arasında, Filistin; İsrail, Ürdün arasında, Araplar birçok suni devletçikler biçiminde, Berberiler; Fas, Cezayir arasında, Ogaden; Etyopya, Somali arasında, Arnavutlar; Arnavutluk, Yugoslavya arasında benzer şe-

kilde birçok ulus veya ulusal azınlık bölünmüşlerdir. Birlikte yaşama arzusunda olan halklar arasına sınırlar çizilmiştir. Sömürgecilerin güç, strateji ve askeri coğrafyaya göre çizdiği bu sınırlar, uluslar ve devletler arasında anlaşmazlık ve savaş konusu olmaktadır. Bu sınırlar sorununun çözümü, halkların istem ve iradesi doğrultusunda yeniden belirlenmek zorundadır.

4. Dördüncü tip ulusal sorun; "sosyalist" ya da halk demokrasisi olan ülkelerin dağılmasıyla ortaya çıkan ulusal sorundur. Eski Sovyetler Birliği, Doğu Avrupa ve Yugoslavya'da hızla ortaya çıkan ulusal hareketler, hem birbirlerini boğazlamakta (Çek ve Slovakya hariç) hem de ekonomik, siyasi ve ulusal sorunlarla cebelleşmektedirler. 1917 Ekim Devrimi, daha önce birbirlerine karşı savaşan bu uluslara barış ortamı getirdi. Ulusal barış, değişik uluslardan işçi sınıfı ve emekçi halkın birliği ile sağlandı. Sosyalizm bu uluslara, siyasal gelecekleri ni belirleme hakkı sağladı, ulusal kültürlerini geliştirme, ulusal örgütlülüklerini yaratma, ulusal zenginliklerine sahip çıkma imkanlarını sağladı. O güne kadar siyasal örgütlülüğü olmayan halklar bile, Cumhuriyetler, özerk ve otonom bölgeler şeklinde örgütlendiler, kendi iradeleri ile SSCB'liğine katıldılar. Hiç kuşku yok ki tarih, ulusları ve halkları kaynaştıran zamanla ulusal ayrılıkları ortadan kaldıran bir fırsat yaratmıştı. Sosyalizm, her ulusun büyük çoğunluğunu oluşturan, işçi ve köylüleri birleştiren bir zemindir. Ne varki, yüzyıllardan bu yana oluşmuş ulusal ayrılıkların, ulusal farklılıkların ortadan kalkması zaman alacaktır. Sovyetler Birliği'nin ömrü buna yetmedi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, sosyalist bloğa yeni yeni ülkelerin katıldığı bir dönemde Sovyetler Birliği'ne revizyonist klik hakim oldu. Bunun sonucunda gerek SB içindeki uluslarda, gerek SB'nin etki alanındaki Doğu Avrupa ülkelerinde, merkezinde Rusya'nın bulunduğu, ekonomik, siyasi ve askeri bir ağ oluşturuldu. Bu ilişkiler, sosyalist uluslar arasındaki bir iş bölümü değildi, ilişkiler eşitsizdi ve Rus ulusal çıkarlarına hizmet ediyordu. Gerek birlik içindeki uluslar, gerek Doğu Avrupa ulusları "sosyalist merkez" olarak adlandırdıkları Rus ulusal çıkarlarına hizmet ettiler. Ezen-ezilen ulus ilişkileri bu eksen etrafında yeniden oluştu. 1980'lere gelindiğinde başta Polonya olmak üzere, Macaristen, Doğu Almanya, Çekoslovakya, Bulgaristan, Romanya, Litvanya, Estonya, Letonya bu eşitsiz ilişkilere tepki göstererek, Varşova Paktı'ndan ve Comecon'dan ayrıldılar. 1990'da da birlik içindeki uluslar ayrıldılar. Daha sonra Yugoslavya parçalandı. Bugün Yugoslavya ve SB içindeki uluslar, Ekim devrimi ile bıraktıkları noktaya döndüler, ulusal boğazlaşmalara yeniden başladılar.

Bu ülkelerde, sosyalizmin başarıya ulaşamaması ve modern revizyonizmin ulusal politikasına tepki olarak, sosyalizm düşmanı milliyetçi akım gelişti. Bu ülkelerde, anti-emperyalist ulusal bir savaş yok, bağımsızlık davası yok, aksine, emperyalist sisteme entegre olma savaşı var, ulusal zenginlikleri, ulusal hakimiyeti emperyalistlere peşkeş çekme var. Bu anlamıyla, günümüze kadar görünen, bilinen ulusal hareketlerden farklı bir nitelikleri ve yapıları sözkonusudur, bu nedenle ayrı tipte ulusal sorun olarak ele alınıp incelenmelidir.

Sosyalizm döneminde önemsenmeyen ulusal sınırlar yeniden önem kazanmış, bu uluslar arasında savaş nedeni olmuştur. Ulusal burjuvazi, uluslararası duvarlar örerek iktidarını sağlamlaştırmaya, pazarlarına hakim olmaya çalışmaktadır. Bu ülkelerde hakim burjuvazi, birbirine karşı pazar ve nüfuz alanı kavgasına girmişlerdir. Biribirine karşı savaşta emperyalistlerin desteğini almak için, daha fazla uşak olma yarışına girmişlerdir. Bu ülkelerin önüne koydukları temel

görev, devletlerini kurma, kapitalist-emperyalist dünyaya entegre olmadır.

Bu ülkelerde komünistler, mevzi kaybettiler. Ama çok yakın gelecekte yeni hamleler yapacağı, yeni mevziler kazanacağı da bir gerçektir. Daha şimdiden, kitleler, emperyalistlerin ve yerli işbirlikçilerin şırınga etiği pembe hayallerin boş olduğunu, durumun daha kötüye gittiğini, halkın yoksullaştığını, ulusal boğazlaşmaların tahammül sınırını aştığını ve anlamsız olduğunu görmekte, ifade etmektedirler. Komünistler, bu ülkelerde doğacak tarihi fırsatlara hazır olmalıdırlar.

5. Beşinci tip ulusal sorun; azınlıklar sorunudur. Dünyanın hemen hemen her bölgesinde görülen azınlıklar sorunu, daha uzun süre dünyanın gündeminde kalacağa benziyor.

Azınlıklar, bir ulus teşkil etmezler ve çoğu yerde de coğrafi bir bütünlük oluşturan bir toprağa da sahip değillerdir. Bir ulus içinde dağınık şekilde olsalar bile ulus olarak ortaya çıkma şartlarından yoksundurlar.

Azınlıklar sorunu, demokrasi sorunudur. Demokrasinin temel ilkesi sadece çoğunluğun hakimiyet hakkı değil, aynı zamanda, ulusal, siyasal, sosyal, dinsel azınlıkların haklarınında garanti edilmesidir. Birliktenliği olmayan "şeyleri" birleştirip azınlık-çoğunluk ayırımına gitmek demokrasi ile çelişen bir zorbalıktır. Güney Kürdistan'da, Türkmenler, Asuriler, Keldaniler; Kürtler kadar oy almadılar diye yok saymak veya dinsel azınlıklar sözkonusu olduğunda örneğin; Yezidiler, Hıristiyanlar ve Müslümanlardan daha azdırlar diye yok saymak bir zorbalık olacaktır. Azınlık hakları, çoğunluğun tasarrufuna bırakılamaz. Azınlıklarda çoğunluğun haklarına, yönetim hakkına tecavüz edemezler. Azınlıklar, çoğunlukla birlikte kaderini, geleceğini belirlemelidirler. Azınlıklar, kendi kimlikleri ile siyasal, idari, kültürel alanda kendilerini ifade etmeli, kendilerini siyasal alanda örgütleyebilmeli, konumları elverirse özerk bölgeler, özerk yönetimler oluşturabilmeli, merkezi yönetime de katılabilmelidirler. Çoğunluğun asimilasyon politikasına karşı "meşru müdafa" hakkına sahip olmalıdırlar.

Azınlıklar sorunu, her zaman ulusal kimlikleri ile ortaya çıkmayabilir, bazen dinsel kimliği ile de ortaya çıkabilir.

Azınlıklar, çoğu yerde nüfus, kültür, yerleşim birimleri ve ekonomik ilişkiler itibarı ile, çoğunluk ile iç içe geçmiş durumdadırlar ve kendi haklarını ifade ederken genellikle çoğunluğu oluşturanların itirazları ile karşılaşmakta ve karmaşık sorunlar gündeme gelmektedir. Bu durumlarda tehlikeli olan, çoğunluğu oluşturan, egemen olan ulusun milliyetçiliğidir. Buna karşı tedbir alınmalıdır. Böyle hallerde çözüm, tarihi haklar, tarihi haksızlıklar değil, karşılıklı saygı temelinde, eşit taraflar olarak halkın özgür istemi ve iradesini esas almaktır.

Bugün Kürdistan'da yaşayan azınlıklar; Asuriler, Keldaniler, Azeriler, Ermeniler, Araplar, Türkler, Türkmenler, Farslar, Süryanilerdir. Ulusal azınlıklar kendi özgürlükleri için, kendilerini ifade etmeleri için örgütlenmeli ve sömürgecilere karşı Kürtlerle birlikte savaşmalı, Kürtlerle birlikte kendi devletlerini kurmalı, kendi varlıklarını garanti altına alabilecek olan demokratik devrim ve sosyalizm mücadelesinde Kürtlerle birlikte omuz omuza mücadele etmeli ve kendi statülerini, haklarının sınırlarını bu mücadele içinde bizzat kendileri dile getirmeli, belirlemelidirler. Kürdistan, Kürdistan'da yaşayan herkesin yurdudur. Kürtler ve azınlıklar, Kürdistan'da eşit haklara sahip olmalıdır.

ORTADOĞU VE KÜRDİSTAN DEVRİMİ

ORTADOĞU VE KÜRDİSTAN DEVRİMİ

Çok çeşitliliği, hale günümüze kadar uzanan etkileriyle yaşananyaşanmakta olan maddi ve tinsel süreçleriyle Ortadoğu'nun, daha antik dönemlerden bu yana, bir bakıma dünyanın merkezi olarak kabul edilegelmesi şaşırtıcı olmamalı. Bu bakımdan, I.Dünya Savaşı'na katılırken Amerika Cumhurbaşkanı Wilson'un, bunu; "Alman hançeri dünyanın yüreğine (yani Ortadoğu'ya) saplanmıştır" diye gerekçelendirmesi hem zamanında yeterince anlamlıydı, hem de zamanımıza kadar yaşananlar düşünülürse, şimdi de anlamlıdır.

Bölgede savaşların spazmatik bir şekilde yinelenerek süregelmesi, çatışan, çelişen ve uyuşan güçlerin bazan derinleşen, bazan çok yüzeysel kalan konumlanışları, genellersek; bölgenin çözümlenmemiş sorunları ve bu sorunların ortaya çıkmasında etkin olan faktörlerin etnik, siyasal ve sosyal alanlardaki, kendilerine özgüllükleri, tüm bunların bir nedeni olarak değil, sonuçlarından biri olarak petrol üzerindeki denetim vb. gibi sorunlar yakından incelendiğinde bu kolayca görülebilir. Dolayısıyla, Ortadoğu'daki gelişmeler, dünyamızın gerçek çelişkilerini ortaya çıkarmada ve bunlara çözüm bulmada her zaman çok önemli olmuştur. Dünyanın bütün güçlerinin her zaman ve bir biçimde bölgeyle ilişkili olmaları, coğrafik ve siyasal sınırların saptanmasında, korunmasında ve gerekirse yeniden saptanmasında, iktidarların desteklenmesi veya kösteklenmesinde, maddi ve manevi değerlerin üretiminde-yeniden üretiminde ve bölüşümünde vb. etkili olmaları, mevcut dünya tablosunu anlamakta da kolaylık sağlıyor.

Yakın tarihte meydana gelen olayların, bulundukları bölge veya ülke adıyla anılmalarının yaygın bir alışkanlık olduğu biliniyor, bu da, ilk bakışta, bu olayların neden ve sonuçları hakkında sanki coğrafik bir sınırlılığın egemen olduğu yanılgısına yol açabilir. Ya da özellikle böyle bir yanılgı yaratılmak amaçlandığı için, değerlendirmelerin merkezine bu adlandırmalar konuyorda olabilir. Oysa, dünyamızın neresinde olursa olsun, durumun çok daha karmaşık olduğunu unutmamak gerekiyor, gerçekten de, şöyle biraz derinlemesine bir bakış, olayların çok daha karmaşık ve çok daha fazla güçlerle ilişkili olduğunu kavratabilir. Çünkü, dünyamız o kadar küçülmüş ve emperyalist hakimiyet ve ilişki biçimleri öylesine zenginleşmiştir ki, tüm emperyalist ve sömürgeci güçleri, bir arada ve ayrı olarak doğrudan olayların içindedirler. Böyle olduğu için de, en sıradan bir bölgesel olay, dünya ölçüsündeki etkisi ve sonuçlarıyla bir krize dönüşebilmektedir. Bu durum, Ortadoğu'da olduğu kadar belki hiçbir bölgede net olarak görünmez ve bu da, bölgenin gerçekten de ne denli önemli olduğunun göstergesidir. Zaten yakından bakıldığında bu, bölgenin kapitalist dünya ekonomisi ve emperyalist hakimiyet bakımından ne kadar kritik olduğu gerçeğinin bir sonucudur. ABD'nin yıllarca önce bölgeyi "yaşamsal çıkar" alanı olarak ilan etmesi ve çok

daha pratik bir kanıt olarak Pax American, "Yeni Dünya Düzeni"ni gerçekleştirmeye, bu biçimde yaratıp veya tırmandırarak ortaya çıkarttığı Körfez Krizi ile, bu bölgeden başlaması, hem bu gerçeği kanıtlıyor ve hem de Wilson'un sözlerinin günümüze kadar uzanan derin anlamını ortaya koyuyor.

Derinlik, bir süreklilik olarak ABD dış politikasının bölgeyle olan ilişkisinde açığa çıkıyor, ama bu kadar değil, şimdilik üçüncü ülkeler aracılığıyla dışa vurulmuş olsa da, giderek şiddetleneceği hemen anlaşılabilecek Almanya-ABD çelişmesinin, bu bölgeye ilişkin olarak ve bizzat burada açığa çıkmasında da kendini gösteriyor. Birinci ve ikinci emperyalist savaşlar öncesi, her defasında da emperyalistlerarası paylaşım mücadelesine gecikerek ama en güçlü ve hırslı taraf olarak katılan Almanya'nın bu kez de, aynı rolü, ama çok daha organize ve üst boyutlarda gerçekleşecek izlenimi vererek oynayacağının işaretlerini böylece vermesinin, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bakımından da çok önemli sonuçlarının olabileceğini gösteriyor. Dolayısıyla, sorunun, Almanya'nın bu durumunun da eksen alınarak irdelenmesi önem taşımaktadır.

Son zamanlara kadar, Ortadoğu sorununun merkezinde Filistin sorunu yer alıyordu; bu sorun çözülmedikçe bölgeye barışın gelemiyeceği ortak kabul görüyordu. Tam bir çelişkiler yumağı olan bölgede, Gordiyon Düğümü'nün kesileceği nokta Filistin'dir, yumak ancak bu noktadan çözülmeye başlanırsa çözülebilir düşüncesi bir genellik taşıyordu. Bir bakıma eli mahkum olarak, Körfez Krizi'nde Irak atına oynayan ve böylece eski konumundan yitirdikleri bir yana, daha çok da önderliğinin reformist niteliğinin derinleşmesine bağlı olarak emperyalist çözümlerin konusu haline getirilen Filistin'in benzer önemini azalarak da olsa sürdürdüğü söylenebilir tabii ki. Burada önemli olan bu değil, bölge açısından ve bizler için asıl önemli olan, parçalanmış bir sömürge olarak ülkemizin, Kürdistan milli kurtuluş mücadelesinin binbir sömürgeci ve emperyalist hesap içerisinde kendi yolunu çizmeye çalışırken, kendini böyle bir konumda da bulmuş olmasıdır. Dolayısıyla, şunu hemen söyleyebiliriz; bölgenin küçük devletleri ya sömürgeci faaliyetleri bizzat emperyalistler tarafından desteklenerek, ya da kısmen onlara rağmen ama her durumda da emperyalistlerarası çelişmelerin yarattığı uygun ortamda, Kürdistan'ımızı parçalayarak sömürgeleştirdiler. Şimdi ise, bir kez daha ve olası gelişmeler içinde ama bir başka pozisyonda, emperyalistlerarası çelişki ve olası çatışmaların konusu haline geliyor. O halde, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, hangi emperyalistin ne türden çıkarları için kendisine yandaş gözüktüğüne bakmadan, daha doğrusu bu yanını da irdeleyerek, bizzat emperyalistlerarası çelişkilerden yararlanarak Kürtleri kuyunun dibinden çıkarabilir. Burada hemen eklemem gerekiyor; şimdiye kadar, Kürdistan'ın bu parçalanmışlığı, Kürtlerin asla bağımsız bir devletlerinin olamıyacağı veya bunun kuşkularının yarattığı saplantılara neden oluyor ve bu da kimilerince otonomiyi tabulaştırmaya kadar götürüyordu. Oysa, artık çok iyi bilmek gerekiyor, ne Kürtler eski Kürtlerdir, ne de dünya eski dünyadır. Dünyanın bugünkü görünümüne, gerçek muhtevasına ve yönelimlerine bakarak, ama her durumda ve mutlaka kendi özgücüne dayanarak, Kürtler, trajik yazgılarını tersine döndürebilir ve uygar uluslar arasındaki onurlu yerini alabilir. Hiç kuşku yok, Kürdistan'ın bu parçalanmışlığı ve tarih içindeki gerçekleşme konuları, nereden bakılırsa bakılsın olağanüstü bir içerik taşımaktadır. O halde, kurtuluşunun da, olağanüstü tarihsel koşullarda ya da şiddetli çelişkilerin yaşandığı koşullarda gerçekleşeceği olasılığı üzerinde durmaya değer.

Öte yandan, tüm bu kendine özgü özellikleri ve koşullarıyla bölge, emperyalist dünyanın bugünkü temel gerçeklerinin, başlıca güçler arasındaki ilişki ve çelişkilerin kısaca, bunlara eklenmiş yeni ilişki ve çelişkiler ışığında "Yeni Dünya Düzeni"nin anlaşılmasında önemli olanaklar da sunmaktadır. Zaten, propoganda merkezcilerinin iddialarının aksine, dünyaya hakim olacak yeni bir barış dönemi yaratmaktan çok, bazı çelişkilerin çözümlenerek ABD önderliğinde ve onun çıkarları doğrultusunda dünya çapında bir egemenlik ilişkisi yaratmaktan başka bir amacı olmayan bu düzen tasarısı yeni çelişki ve çatışmaların yaşanacağı olağanüstü dönemlerin de habercisidir. Bu bağlamda, içeriğinden ve biçiminden öte, insanlığın daha yaratılmamış tarihine ilişkin söylenen bütün spekülatif şeylere karşın, yine de bir soyut kavram olarak tartışılıp durulan ve aslında Gorbaçov'dan alınan bu kavram, özellikle ABD merkezli taktik politikadan başka bir şey de değildir.

Şimdiye kadar, yeni dünya düzeni propogandasında hep ABD'yi gördük, daha doğrusu Körfez Savaşı ile birlikte kazandığı moralle de öne çıkarak bizzat ABD'nin kendisinin kıldığı bu düzen tasarımı, Batı'nın bir bütün olduğu gibi bir yanılsamayı da besleyerek işlendi. Oysa durum kesinlikle böyle değildir ve özellikle son gelişmeler dünya güç dengesi bakımından Batı'nın kendi içinde parçalı olduğu gibi ABD ile de çekişmeli olduğunu ortaya koydu. Aslında Batı, hem bir bütündür hem de değildir, demokrasi, insan hakları gibi kavramların içeriğini doldurduğu ve özellikle vurgulana gelen "Hür Dünya" tanımlaması açısından bir bütün, ama siyasi çıkarlar ve dünya güç dengeleri açısından hem parçalı ve hem de kendi farklı bütünlüklüdür.

Dünyanın iki ana uçla tanımlandığı dönemin, Sovyetlerin çözülmesiyle sona ermesi, giderek belirginleşen rolüyle ABD'yi öne çıkardı, ancak bunun hep böyle kalacağı ve yeni karşıtlarının çıkmayacağı zaten söylenemez. Dünya güç dengelerinin gelişim seyrinin açıkca gösterdiği gibi, tarihin her döneminde dünyada birkaç güç merkezi hep olmuştur, en azından iki karşıt güç merkezi çok belirgin olarak öne çıkmıştır. Roma-Kartaca, Doğu ve Batı Roma ve giderek farklı bir nitelik arzetse de ABD ve Sovyetler veya bunların önderliğini yaptığı kamplar, örnek olarak sayılabilir. ABD, Körfez Savaşı ile Avrupa'yı da yedeklerken tarihin o zamana kadar henüz kaydetmediği ya da en azından yakın tarihte görülemeyen bir tür geçiş döneminin nispeten belirsiz de olsa yaşandığını görebiliyorduk. Ancak, bunun iki bakımdan bir anti-tezinin olması gerektiğini de çıkarabiliyorduk; birinci olarak, emperyalist dünya içindeki farklılaşmanın ortaya çıkması anlamında ve ikinci olarak da, tümünün ve özellikle de ABD'nin hedeflendiği ve aslında hiç kesilmeyen hareketlerin belirginleşip patlak vermesi anlamında.

Bunun böyle olduğuna inanların başında gelen Almanya'nın son hamlelerinin bu eksende değerlendirilmesi gerekiyor, aralarındaki çelişmelerin gerçek boyutlarıyla açığa çıkmadığı ve muhalefetinin doğrudan ABD'yi hedeflemediği söylenebilirse de, bütün olgular bunu gösteriyor. Libya olayı ile sergilediği farklı tutum bir yana bırakılırsa, sadece Newroz olaylarıyla birlikte takındığı tutumla Almanya, bu muhalefetinin giderek derinleşeceğinin işaretlerini de veriyordu. Kafkaslara yönelik Türkiye ile olan çelişmeleri gibi özel yanları olsa da, bizzat ABD'nin, üçüncü bir ülke olarak Türkiye üzerinden yansıtılmış da olsa, takındığı tutumla mesajı iyi algıladığını ortaya koymakta gecikmemesi de bunu gösteriyordu. Almanya'nın Kürtlere ilişkin söyledikleri ve çözüm önerileri bir yana, gerek

silah ambargosu ve gerekse Avrupa çapındaki faaliyetleri, ABD'nin Türkiye'ye ilişkin söylediği destek içerikli tutumuyla karşılaştı. Bir başka yazıda değinmiştim, PKK'nın Newroz'a ilişkin tüm söyledikleri ve yaptıkları belli bir strateji ve taktikler üzerinde şekillendi, şimdi daha iyi anlaşılıyor, o gün sivil halkla devletin karşı karşıya getirilmesi ve oldukça panikleşmiş devletin, kitle kırımına başvurması gibi sonuçları ortaya çıkması, sorunun bir yanıyla da uluslararası platformlara taşırılmak istenmesini ifade ediyordu. Ne varki, Almanya'nın bu çıkışının gerçek içeriğini bilen ve iki karşıt arasında bir tercih yapma durmundan sakınan Fransa, İngiltere gibi ülkelerin tam destek vermemeleri nedeniyle bu sonuca kısmen ulaşılabildi.

O halde, kısaca da olsa görebiliyoruz; emperyalist dünya kendi içinde farklılaşıyorki, bu durumun bir bakıma I.Dünya Savaşı öncesi gibi olduğu, yani farklı emperyalist mihrakların karşılıklı olarak konumlanacakları anlamına da geliyor. Güney Kürdistan'a karşı bir tutum, Kuzey Kürdistan'a karşı bir başka tutum içinde olan ABD'nin de genelde Kürdistan'a karşı daha değişik bir tutum içine girme olasılığının olduğu -bunu daha çok Kürtlerin mücadelesi belirleyecektir- da unutulmadan, şu söylenebilir; Kürdistan, bugün ve yakın gelecekte, küçük sömürgeci devletler dışında, farklı emperyalist devletlerin giderek yoğunlaşacakları bir ilgi alanıdır. I.Dünya Savaşı öncesi ve sonrasında da böyleydi, bugünkü statükoyu belirleyen gelişmeler, o zaman, Kürdistan'ın parçalanmasına neden oldu, bugün ve yakın gelecekte birleşik bir Kürdistan'a neden yol açmasın?

Yakıcı bir soru olduğunu biliyorum; cevabı ise, nesnel koşulların sıkı bir analizine bağlı olarak öznel-subjektif faktörlerin tutumlarından yansıyabilir.

Emperyalizm, dünya stratejisi ve politikalarını saptarken, bölgeyi bir bütün olarak ele almakta, bütün ilişkilerini ve uygulamalarını buna göre yapmaktadır. Dolayısıyla, belli başlı emperyalist güçler açısından Ortadoğu, bütünsel konumlanışı bakımından dünyanın en zayıf alanlarından birini oluşturmakta ve tam da bu özelliğinden ötürü bütün güçlerin mücadele alanı olmaktadır. Bir kere, petrol ilk akla gelen zenginliği oluyor, tarihsel zenginliği içinde, üç kıtanın birleşme noktası olması, kara, deniz ve hava ulaşımı açısından ayrı bir önem taşıması gibi coğrafik konumlanışı, dünyanın en istikrarsız bölgesi olması gerçeği ile birleştiğinde, neden böylesine yoğun bir ilginin konusu olduğunu daha anlaşılır kılıyor.

Ciddi ve çeşitli siyasal sorunların değişik biçimlere bürünen toplumsal kaynaşmalarla içiçe geçtiği, düğümlenip yumaklaştığı böyle bir bölgenin, bu özelliklerine karşın nasıl oluyor da böylesine yoğun güç çatışmalarına ve karşı karşıya gelişlere sahne olduğunu ve daha da olacağını iyi değerlendirmek, bizzat bölgenin yoksul ve mazlum halklarının da bu durumlarından kurtuluşlarının anahtarlarını vermesi bakımından önemlidir. SSCB'nin dağılmasından önceki mevcut dengelerin ve çatışmaların gizlediği veya gölgelediği çelişkiler de mevcuttu. Siyonizm belası, bu bölgenin bağrında yaşamaya ve etkin olmaya devam ediyor, öteden beri emperyalizm tarafından tepeden tırnağa silahlandırılan İsrail, kendisine karşı konumlanan güçlerle birlikte belli bir tablo çiziyor. Yeryüzünün en gerici ve çağdışı rejimleri olan kukla Arap krallıkları ve şeyhlikleri, petrol zenginliği üzerine çöreklenmiş ve emperyalizmin desteği ile, bu bölgede halklar yararına ve ilerici olan ne varsa ona karşı konumlanmış durumda. Zenginlik ve safahatın, yoksulluk ve sefalet ile böylesine tezat teşkil ettiği bir başka bölgenin olmaması, bu kaba gerçekliğe karşı, bizzat bu durumun sürekli ürettiği ve örgüt-

lenmek zorunda bıraktığı güçlerin de mutlaka hesaba katılması gereken bu denge, SSCB'nin dağılması ile birlikte yeni bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Bölge, dünyada emperyazilme karşı tepkinin ve anti-Amerikancı bilincin yaygın ve kitlesel olduğu bir alandır aynı zamanda. Batı emperyalizmine karşı, her zaman ihtiyat ve kuşkuşla bakılması gereken ve anti-emperyalist söylemine rağmen yaymaya çalıştığı sahte hayallere karşı uyanık olunması zorunlu olan, radikal islamcı akımları da konumlanmış olarak görmekteyiz. Saydığımız nedenlerden ötürü, bölge halkları nezdinde daha fazla teşhir olmamak için ABD'nin çok etkin olarak devreye soktuğu, Körfez Krizi sırasında görüldüğü gibi BMÖ'nün, bölgeye daha fazla karışma ihtimali de gözönüne alınarak, gerçek yüzü ve niteliğinin teşhir edilmesininin önemi de açığa çıkmaktadır. Böylece, SSCB'nin çökmesi ile başlayan yeni süreçte, bölgenin çok daha derin yeni sorunları ve bu temelde dünyanın belli başlı güçleriyle etkileşim içindeki yeni güçlerin ortaya çıktığını ve daha da belirginleşeceklerini görebiliyoruz. Dolayısıyla şu söylenebilir; Ortadoğu, belki de tarihinin en büyük hesaplaşmasını yaşıyacağa benziyor, emperyalist güçlerin kendi aralarında giderek derinleşecek çatışmaları, emperyalist güçlerle işbirlikçilerinin ilişki ve çelişkilerinde sancılı ve olası başkalaşımları, değişimleri ve emperyalizmin, işbirlikçileri ile bölgenin mazlum halkları arasındaki çatışmalar, bu hesaplaşmaların içeriğini belirleyecek.

Ortadoğu'da herşey bu denli karmaşık ve çok düzeyli patlamalara gebe bir durum arzediyor, bu nedenle ABD ve diğerleri bölgede batmış durumdalar ve herşeyi kendilerince bütünsel kılmak istedikleri dünyalarına uyarlamak çabası içindedirler. Petrol akışını güvenceye almak bir yana, ABD'nin asıl hedefi, bölgede istediği düzeni kurmak çok daha düzeninin bir parçası olarak yapmaktır. Bütün barış ve insanlığın daha yaşanmamış geleceğine ilişkin söylenenlerin üstünü kazıyın, altından sadece bu amaç çıkar.

Bu amaca ulaşmak için, herşeyden önce önündeki engellerin temizlenmesi gerekiyor; emperyalizm,bu engelleri çok iyi biliyor, dolayısıyla, Ortadoğu'da "yeni bir güvenlik rejimi"nin planlanmasındaki asıl hedef, bölge devrimleri oluyor. Özellikle ABD, bölgedeki kendi askeri varlığının yanısıra, başta İsrail, Mısır ve Türkiye gibi bölgenin gerici güçlerini işbirliği yapmaya ve böylece her devrimci gelişmeyi boğmayı hedefliyor. ABD'nin bu girişimleri Arap halkları arasında çok büyük tepkilere yol açtı, kitlelerin anti-emperyalist bilinçlerinde sıçramalara neden oldu, ama bu olguya son derecede dikkatli yaklaşmak gereklidir, çünkü bizzat bu tepkileri halihazırda kullananlar Arap milliyetçiliği oluyor. Bunun ise, örneğin; bir Kürdistan'a ve Kürtlere karşı ne denli gerici bir biçime büründüğünü Kürtler kendi deneyleriyle biliyorlar. Yeri gelmişken, bütün tarihsel zenginliklerini emperyalizm ve siyonizme peşkeş çeken gerici Arapların ve bir bütün olarak, bu güçlere karşı mücadelede bir türlü sonuç alamayan Arapların, örneğin bir Güney Kürdistan halkının özgürlük kavgası karşısında nasıl kahraman kesildiklerini görmenin ne denli tiksinti verici olduğunu belirtmem gerekiyor. Öyle ki, tüm dünyayı ikna etsek de, özellikle Arap gericiliğinin oluşturduğu, sayıları yirmiyi aşkın devletin Kürt özgürlüğü karşısında durmaya devam edeceklerini iyi bilmek gerekiyor. Arap halkları açısından bu, arka planında; dini ve tatmin edilememiş gerici milliyetçi güdülerin rol oynadığı bir çarpık bilinçlenme halidir. Dolayısıyla, giderek derinleşen bu genel anti-emperyalist, daha çok da anti-Amerikancı tepkileri küçümsemek son derecede yanlış olur. Aksine, bu olgunun üzerinde önemle durmak gerekir, dünya devrim süreçleri bakımından da

önem taşıyan bu olgunun, hiç kuşkusuz Kürdistan devrimi için ayrı bir önemi vardır. Dört bir yandan kuşatılmışlığı içindeki Kürdistan'da, gerek devrimin gelişme olanakları açısından ve gerekse yarınki muzaffer devrimin emperyalist kuşatma ve müdahaleler açısından kendisini savunması bakımından İran, Türk ve Arap halklarının desteği yaşamsal önemde olacaktır.

Geçerken bazı direnç noktalarına değindik, bölgede ve dünyada olan değişmelerin avantaj ve dezavantajlarına vurgular yaptık, ancak Kürdistan halkı, Kürt ulusu ve devrimlerinin gerçek içeriğini daha da somutlamak gerekiyor. Herşeyden önce,dünyamız ve yakınımızdaki gelişmelerle de derinden etkilenen Kürtlerin, bugün, bir daha asla geriye döndürülemeyecek denli ve topyekün ayakta olduğunu hemen belirtmeliyiz. Dışımızdaki güçleri bir yana bırakacak olursak, her sınıf ve tabakadan Kürtlerin, dünyanın neresinde olursa olsun, ister işbirlikçi isterse yurtsever olsun, ister bizler gibi doğrudan Kürdistanlı devrimciler ve isterse Türk solu veya diğer ülke solları içinde geçirdiği yıllarını bir tür anlamdışılıkla tanımlamak zorunda kalmış devrimciler olsun, bütün Kürtlerin artık eskisi gibi yaşayamayacaklarının derin bilincine ulaştıklarını, en azından bunu hissettiklerini görüyoruz. Bu, Güney'i ve Kuzey'i ile, Doğu'su ve Batı'sı ile, şimdiye kadar bir biçimde mücadele etmiş eylemli insan bilincinin, her Kürdün içini Kürt ulusal gururuyla dolduran görkemli zaferidir.

Bağımsız eylemenin her türüne ve içeriğine, Kürdüm demenin ve Kürtçe konuşmanın her biçimine ve ne yazık, bir Kürtçe şarkı söylemeye bile milliyetçilik damgasının vurulduğunun acısını derinden yaşayan bir kuşaktan gelmiş olmanın duyarlılığı verilsin, ama bir kez daha tekrarlamak istiyorum, bu görkemli sonuç karşısında her Kürdün, Kürt ulusal gururu ile dolu olması lazım. Boşuna etrafımızdaki milliyetçi mırıldanmalarına kulak asmayalım, çünkü sesleri hem artık daha cılız ve hem de bütün alem biliyorki, bu gurur, kendi kölece geçmişi ve bugününden eylemli kopanların haklı gururudur (yine de, burada Rus olmanın ulusal gururu ile dolu olduğunu söyleyen ve nedenlerini de anlatan Lenin'e göndermelerde bulunduğumuzu ekleyelim.)

Kesin sayı pek de önemli değil burada, tarihi boyunca uğradığı istila, yağma ve katliamlara karşın her zaman direnmeyi bilmiş ve böylece ölmek değil, yaşamak isteyen bir halktan, nüfuzu 25-30 milyon arasında tahmin edilen Kürtlerden söz ediyoruz. Ama topraklarında, Kürdistan'ın her bir parçasında yaşamaktan asla vazgeçmeyen Kürtlerden söz ediyoruz. Kürdistan dışında yaşadıkları halde şimdiye kadar görülmemiş bir hız ve yoğunlukta politize olan ve bulundukları ülkelerde artık etkin olabilen ve buralar siyasi yaşamını da etkileyebilen Kürtler de çok önemlidir, ancak burada önemli olan bu değil. Asıl önemli olan, tüm olumsuzluklara ve bunun tersine sonuçlar almak için sömürgecilerin herşeyi yapmış olmalarına karşın Kürtlerin ezici çoğunluğunun Kürdistan'da yerleşik olması ve ezen ülke içlerine kadar gitmiş olsalar da aralarındaki bağlarının kopmamış olmasıdır. Elbetteki bir ulus herşeyden önce, üzerinde yaşamakta olduğu ülke ile gerçek kimliğini konuşturabiliyor, ulusal bilinç ve ulusal kurumlaşması kendi doğal sınırları içerisinde gelişebildiği oranda ve yoğunlukta anlamlı olabiliyor.

Bu bakımdan, Kürtlerin bir de ülkelerini yitirmiş, böylece gerçekten trajik bir yaşama mahkum edilmiş ve diğer şeylerin yanısıra bizzat bu gerçek nedeniyle de şimdiye kadar kurtuluşunu sağlayamamış Filistinlilerden farklı olduğunu vurgulamak istiyoruz. Özellikle Kuzey Kürdistan ve giderek Türkiye'deki yoğunlaş-

ma gözönüne alındığında bunun önemi biraz daha anlaşılır olmaktadır. Dolayısıyla, her ne kadar ayrılmanın karşıtı tezleri güçlendiriyor görünüyorsa da, Kürtler ve Türkler'in Türkiye'deki içiçe geçmişlikleri aslında halkları birbirini boğazlamaya kadar götürecek kışkırtmalardan alıkoyması (çünkü böyle birşey bizzat ayrılmayı dayatmak demektir ve sömürgeciler bunun farkında oldukları için şovenizmi belli bir düzeyde tutmak zorunda kalıyorlar, tabii şimdilik) gibi bir avantaj oluyor. Ama daha da önemlisi, özellikle Newroz'dan sonra daha net görülebileceği gibi, işgalci sömürgeci güçlerle ayrışmış ve her vesilede bu ayrışmanın derinleştiği şekliyle Kürtlerin, kendi ülkeleri Kürdistan ile giderek bütünleşmekte olması artık bütün güçlerce kabul edilme evresine sıçramıştır. Bir ulusun kendi ülkesine bu denli sıkıca sarılması ve işgalci güçlerin bu denli yabancı kalışı karşısında, ulus için mutlu sona ulaşmanın önünde kimse fazla tutunamaz. Hiç kuşkusuz, Kürdistan'ın farklı güçlerin sömürgesi olarak dört parçaya bölünmüş olması çok önemli bir olumsuzluktur. Ama özellikle Kuzey Kürdistan'ın sağlayacağı bir kopuş, diğerlerini kolaylıkla peşinden sürükleyebilecektir.

Kaldı ki, dünü kadar, aralarındaki çelişmelere karşın, ülkemizi sömürgeleştiren ülke gericilikleri en küçük bir Kürt uyanışında kenetlenip birlikte hareket edebiliyorlardı, ama bugün bunun tümüyle böyle olduğu söylenemez. Özellikle Körfez Savaşı sonrasında bilinen gelişmeler, Kürtleri dünya kamuoyu önüne o kadar güçlü çıkarmışken, bunun olanaksız olması bir yana, bu devletlerin birbirlerine karşı Kürt kartına oynamaya çalışmalarının da gösterdiği gibi, giderek derinleşecek olan ayrılıklar içine de girebilirler. Ama burası Ortadoğu, siyasetin bu kadar oynak ve kaygan bir zeminde cereyan ettiği başka neresi vardır ki, dolayısıyla, emperyalist ve sömürgeci entrikalara karşı en etkili tutumun, kendi özgücüne güvenmek olduğu asla unutulmamalıdır. Kürdistanlı politik güçler açısından, sömürgeci güçler arasındaki çelişkilerden yararlanmayı, birileriyle ittifak yapma biçiminde anlama gibi çok sakıncalı ve sonu felaketlerle bitecek yanlış anlayışlara karşı mücadele etmek hayati önemdedir. Bu kaygan ve oynak dengelere oynamaya çalışan bazı reel-politiker anlayış sahiplerinin olduğu biliniyor, bunun Kürdistan halkının kurtuluşu açısından nelere mal olduğunun bir dökümünün çıkarılması, bundan sonraki pratik mücadeleye ve giderek önem kazanacak olan, emperyalist ve sömürgeci güçler arasındaki uyum ve çelişkilerin saptanmasında ve dolayısıyla, bunlar karşısında takınılacak tutumların belirlenmesinde çok önemli olacaktır.

Bu bakımdan, stratejik olarak, aralarındaki çelişmeler ne kadar derin olursa olsun, yine de anlaşıp mücadeleyi boğmak için türlü oyunlara başvuracakları esasında düşünülmelidir. Kürtler, artık varoluşlarını kanıtlama güdüsüyle değil, -bunun aşıldığı artık biliniyor- daha çok ve önemli olarak, dünyadaki bütün güçlerin kendilerini bir daha asla gözardı edemiyecekleri bilinciyle davranmalıdır. Bu bilinçle daha ileri ufuklar fethedilebileceği gibi, mevcut dünyada, kendisiyle ittifak ve işbirliği yapılabilecek bir güç olduğunun vurgulanması sözkonusu olabilecektir, hiç kuşku yok, halkımızın tarihsel bir özne olarak temayüz etmesi, ulusumuzun eşitler arasındaki onurlu yerini alması, ancak böyle mümkün olabilir. Proleter bakış açısı, halkımızın ve bizzat sınıfın, siyasal hegemonyasını kurabilmesi için, geleceğin bir sorunu olarak değil daha şimdiden ulusa ilişkin bütün sorunların çözümünde kendi varlığını dayatmasını gerektirmektedir. Bu alan, özellikle bağımsız tutumunun öne çıkarılması temelinde ezen ulus devrimci hareketleriyle, halkı ve proloteryasıyla ittifak sorunlarına kadar yayılmalıdır.

Emperyalistler ve sömürgeciler arasındaki çelişkiler tabii ki analiz edilmelidir. Ancak, hiç hayale kapılmamak gerekiyor, eninde sonunda bunlar kendi çıkarlarının yılmaz ve asla ödün vermez savunucularıdır. Kürtlere karşı en kötü ve en iyi denebilecek pozisyonlarında bile hep böyledirler ve böyle de kalacaklardır. Dolayısıyla, mevcut durumda bile, emperyalizm ve kokuşmuş Arap gericiliğini hep bir arada ve kendi içinde farklılaşmış göründüğü zaman bile bölgeye çöreklenmiş kaniçiciler olarak algılamak stratejik bir önem taşımaktadır. Bu, hiçbir şekilde, bunlar arasındaki çelişmeleri görmemek ve onlardan yarlanmamak anlamına gelmez. Üstelik, daha geniş bir çerçeveden bakıldığında, bu güçlerin mevcut sömürgeci ülkelerle ittifak içinde olmaları unutulmadan, mevcut durumda ve ilerde olabilecek şekilde, bunlarla derin çelişmeler içinde olmaları da, bu yararlanma anlayışının, bilinen klasik kalıpları dışında, somutlamak ve ayrıntılandırmayı gerektirmektedir. Ne de olsa, dört bir yandan kuşatılmış bir sömürge ülkede devrim yapılacağı unutulamaz.

Şimdi, bölge ve dünya devrimi açısından da bu duruma baktığımızda, yani bölgeyi bu denli önemli değerlendiren emperyalizm ve sömürgeciliğin, ister birlikte, isterse ayrı ayrı olsun, bölgeye böylesine çöreklenmesine yakından baktığımızda, bunun sadece halkımızın ileriye doğru gidişinin önünde değil, aynı zamanda tüm bölge halklarının önündeki engeller olduğunu görürüz. Dolayısıyla, kim nasıl değerlendirirse değerlendirsin, bu ülkeler proletaryası açısından da başlıca engeller bunlardır ve bizzat gelişme imkanlarının önünü tıkayanlardır. Bununla, ülkemizdeki mücadelenin Ortadoğu'da tıkalı kanalların açılmasında ve emperyalizmi dünya çapında gerilemesinde taşımakta olduğu öneme gelmiş bulunuyoruz. Hemen belirtmek gerekiyor, artık tümüyle açığa çıktığını düşünüyorum, belli başlı dünya gericiliğinin bölgeye dayattığı statükonun bozulmasında Kürdistan devrimi belirleyici bir öneme bürünüyor, bu rolünde emperyalist ve sömürgeci tuzakları yara yara ilerledikçe bu daha da böyle olacaktır. Bir yazımda değerlendirmiştim: asırların tecrübesine dayanan ve bugün bizzat bu tecrübenin aşılmasına da dayanarak, giderek güçlendirilmek istenen statüko Gordon Düğümü gibidir. Büyük İskender, bu düğümü bir kılıç darbesiyle ve bir daha asla düğümlenmeyecek bir şekilde kesip atmıştı, eline Kürt kılıcını alacak olan Kürdistan proletaryası da aynı şeyi yapacaktır.

Bu allegorik anlatım, yazının başında Filistin sorunu için söylenenleri akla getiriyor, küçümsemek açısından değil, taşıdığı misyon, potansiyel, ülkeye yerleşik olup olmadıkları, önderliklerinin nitelikleri, gelişme imkanları, emperyalizmle uzlaşma ve çatışmada derinleşme, Arap gericiliği ile olan bağlar vb. bir dizi birbirini etkileyen ve birbirinden çıkan koşulları gözönüne aldığımızda, bugün, Ortadoğu'da Kürdistan sorununun giderek öne çıktığını saptamamız gerekir. Bu ne demektir? Her şeyden önce şu; Kürdistan proletaryası, -şöyle de söylenebilir, Kürdistan proletaryasına önderlik etme iddiasında olan hareket veya hareketler-faaliyetlerini bir proletarya partisi düzeyinde bütünsel kılarlarsa, giderek bunu tüm halkın ve ulusun yaşamını bütünsel kılmaya yükseltirlerse, işte böylece ve bu oranda eylerlerse, insanlığın geç kalmış geleceğine en büyük katkıları sunmuş olurlar. Bir başka açıdan tekrar olacak, bölgenin böylesine önem kazandığı, çelişkilerinin giderek had safhada keskinleştiği ve tüm dünya güçlerinin bir biçimde ve oranda bölgeyle ilişkili ve ilgili olmaları, işte tümüyle olağanüstü denebilecek bu koşullarda gerçek rolünü oynayabilecek proletarya hareketi de o kadar önemli olacaktır. Ülkemizin çok geri yapısı ile sosyalizm ilişkileri, sosyalizme geçiş,

emperyalist kuşatma altında inşa, vb. gibi esaslı konular tabii ki irdelenebilir, ancak kesinlikle şu söylenebilir, sosyalizm ve sınıfsız toplum ideali hala insanlığın en yüce idealidir ve böyle de kalacaktır.

Burada, Kürdistan devriminin bölge ülkeleri ve proletaryası açısından taşıdığı öneme de, hem kısa olması ve hem de daha çarpıcı olması açısından, emperyalist varoluşu meşru kılmak çabasındaki her teoriye ihtiyatla yaklaşmak gerektiğini de belirterek, ünlü "Domino Teorisi"ne atıfta bulunarak işaret etmek istiyorum. Zaten biliniyor, teori, emperyalist devletler açısından, ister periferisinde, ister uzağında olsun, bir ülkenin kendi nüfuz alanından çıkmasının mutlaka yanındakini, bunun da bir sonrakini olumsuz etkileyeceğini ifade ediyor. Bütün olumsuz koşulların kesiştiği ve düğümlendiği bir yerde, Kürdistan'da, farklı emperyalist devletler ve diğer gericilere göbekten bağlı ülkelerce parçalanarak bu olumsuzlukların akıl almaz ölçülerde derinleştirildiği bu ülkede, Kürt kılıcını sallayan proletarya, bölgede nelere neden olmaz ki?

Bu bakımdan, kendi devrimimizi daha geniş bir siyasal ve coğrafik çerçevede düşünmek zorundayız. Kürdistan devrimi, sadece ulusal sınırları düzeyinde değil, aynı zamanda daha şimdiden görülebilecek olan etkileri bakımından da evrensel bir çerçevede ve özel olarak da bölgesel bir çerçevede ele alınmalı. Bunun için, kendi bağımsız yapılanmasını hayatın her alanına hakim kılma temelinde, özellikle ezen ülke halkları, devrimcileri ve komünistleri ile ortak ve birleşik mücadele koşulları ve imkanları yakından izlenmeli ve gerekleri yerine getirilmelidir. Kürdistan devriminin, bölge ülke devrimleri ile güçlü ve kopmaz bağlarla bağlı oluşu, devrimimizin sorunlarını ve sınırlarını diğer ülke devrimci süreçlerine bağlamış olmasını koşullamaktadır. Ama şunu hiç unutmamak gerekiyor ki, hiçbir komplekse kapılmadan ve bunun aynı zamanda diğer ülke devrimlerinin de yararına olduğunu bilerek, herşey öncelikle Kürdistan devrimi içindir. Böyle olmalıdır, çünkü diğer şeyler bir yana bir de bölünmüş bir ülkenin bütünleştirilmesi gibi, bu olmadıkça diğer herşeyin yarım ve eksik kalacağı talihsiz bir gerçekliktir, bizim gerçekliğimiz....

DEVRİMİMİZİN EVRİLDİĞİ KOORDİNATLAR VE GÖREVLERİMİZ

DEVRİMİMİZİN EVRİLDİĞİ KOORDİNATLAR VE GÖREVLERİMİZ

Yoldaşlar;

Devrimimizin evrildiği koordinatları birleşik bir eğri halinde belirlemek bu yazı çerçevesinde imkansızdır. Konu çok boyutludur; ideolojik, politik, kültürel, toplumsal, sınıfsal vb. temel eksenleri yanında, dünya ve bölgedeki gelişmelerle bağıntıları, sömürgeci ülkelerdeki gelişmelerle ve onların ülkemizdeki uygulamaları ile dolaysız bağıntıları vardır ve oldukça da karmaşıktır. Bu yüzden, kendimi burada, bu eğrinin belli başlı koordinatlarına ve onlar üzerinde örgütümüzün beliren görevlerine işaret etmekle sınırlı tutuyorum.

Yoldaşlar burada, toplumsal-dönüştürücü faaliyetin, en etkili öğesini, en öncelikli biçimini ve en yüksek ölçüsünü, politikayı konuşuyorsunuz. Ve tarihin en ileri sınıfının ülkemizdeki temsilcileri olarak konuşuyorsunuz. Dolayısı ile öyle sıradan bir politik etkinliği değil, insanlığın bugüne kadar tanıdığı en yüksek,en yoğun politik eylemliliği tartışıyorsunuz.Toplumsal dönüştürücülüğün çok köklü ve tarihi bir faaliyetidir üzerinde konuştuğunuz. Büyük bir birikimi, deneyimi, bilgi ve beceriyi, cesareti, çok yoğun, çok zorlu bir çalışmayı, büyük özverileri ve can pahası bir mücadeleyi gerektiriyor, işiniz.

Doğal olarak, bu işin imkanları-imkansızlıkları üzerinde tartışıyorsunuz. Tartıştığınız, konuştuğunuz yerde Kürdistan'dır. Kürdistan, neredeyse, her konuda olduğu gibi, bu konudada bir tezatı, en ileri ile en geriyi, imkanların en elverişlileri ile elini uzatsan boşa düşeceğin bir imkansızlığı birlikte taşıyor, birlikte sunuyor.

Toplumsal-politik öğelerimiz dünyanın bugünkü konjonktüründe oldukça ileri bir konuda sayılır. Hatta, bu noktada en ileri ülkeler arasında yer aldığımızı bile söyleyebiliriz. Fakat ulusal politik yaşamımız da, olabildiğine örgütsüz ve dağınıktır. Durumumuzu, şöyle bir diğer uluslarla, ülkelerle kıyaslayalım. Trajik bir durumla karşı-karşıyayız. Çoğunluğu, yeraltında birkaç parti ve örgütümüz ve bunların ağır bedeller ödeyerek, yarattığı bazı sosyal, kültürel, askeri vb. örgütlülükler. Toplumsal sınıf ve gruplarımız değil bir organizasyona, hiç değilse, bir sosyal-kültürel organize forma, pek çoğu -özellikle de Kuzey-Kürdistan'da- ulusallığımıza ait bir sınıf veya gurup duygusuna, kimlik tanımına bile sahip değildirler. Entellektüel yaşamdan, kültürel yaşama kadar, orada burada gözalan yeşilden ibaret bir çöl yaşamı söz konusudur. Politik faaliyetin en önemli, en temel malzemeleri olan dil ve kültür durumumuzu hepiniz biliyorsunuz. Ulusal politik-kültürel yaşamımız gaspedilmiş durumda. Düşman kıpırdayan insanımızı vuruyor, biraz olsun toprağını, insanını, tarihini, kültürünü solumaya çalışanı, zindana tıkıyor, işkencelere tabi tutuyor.

Bizim, temsilciliğine talip olduğumuz sınıfımıza bir bakalım. Durum, çok daha trajiktir. Hepiniz duymuşsunuzdur yoldaşlar, belki aranızda tanıklık edenleriniz de vardır. Geçmişteki ulusal ayaklanmaların o toplu kırımlarında, sömürgecilerin subayları, kırılacak kitle arasında, öyle güzel, gözalıcı küçük bir kız gördüklerinde, kitleden ayırıp hizmetçi yapmak üzere yanlarına alırlarmış. TC subaylarının böyle götürüp hizmetçi olarak kullandıkları yüzlerce kızımız vardır. Tabi, karavaş olarak götürülmüş olan bu kızlarımızı, yakınları yıllar sonra, bir tesadüf sonucu gidip gördüklerinde, onları ruhsal çöküntü içinde, yaşayan ölüler halinde buldular. Üzerlerinde Kürtlükten eser kalmamıştı, fiziki varlıkları gibi, insani duygularıda çalınmıştı. Zaten, pek çoğuda intihar etmiş, bu dünyadan göçüp gitme yolunu seçmişti. İşte işçi sınıfımızın durumuda, bu trajik olaydaki gibidir, yoldaşlar. Toprağımızın, ulusumuzun en güzel kızıdır, fakat, daha çocukluk yaşında, henüz emekleme devresinde iken, sömürgeciler el koyup götürmüş ve onun, Kürtlük dünyasına ait bir duyuş, bir koku, bir renk, bir soluk almasına, algılamasına fırsat verilmemiştir. İnsanlığın bu en ileri sınıfı, toplumumuzun geleceği, Kürtlük ailesinin bu en şirin, en küçük evladı, bugün sömürgecilerin elinde bir karavaş durumundadır, en başta bizden, sizden yoldaşlar kurtarılmayı bekliyor.

Neyseki Yoldaşlar, biz M-L'lerin davranma cesaretini, şefkatini ve heyecanını arttıran bir toplumsal-siyasal zemin de var ülkemizde. Bu bakımdan, bugün uluslararası Komünist Hareketin, en şanslı imkanları, en geniş müfrezelerinden biri olduğumuzu söyleyebiliriz.

A. DEVRİMİMİZİN ULUSLARARASI GELİŞMELERLE BAĞINTILI ROLÜ

Yoldaşlar, Kürdistan Devrimi, uluslararası gelişmeler bağlamında, tarihsel bir görevi daha bugünden üstlenmiş görünüyor.

Bildiğiniz gibi, Ekim Devrimi ile birlikte tarih, emperyalist-kapitalist sisteme karşı dönmüştü ve bu yüzyıl dünyanın pekçok ülkesinde kapitalizmin yıkılışına tanıklık da etti. Ne varki, yüzyılımızın ikinci yarısından itibaren sosyalist ülkelerde bir geriye dönüş süreci başladı ve Uluslararası Komünist Hareket içten darbelenip zayıflatıldı. Şu son on yıl içinde de, sosyalizmin mirası üzerinde palazlanmış revizyonist-kapitalist devletler çözülüp dağıldılar ve kapitalist sistemin rasyonal işleyişine yeni alanlar açtılar, ona göre bütünsel bir uyumluluk kazandırdılar. O arada, sosyalizm yolunda bir biçimde ısrar edegelmiş ülkeler de bu anafora kapılmaktan kurtulamadılar. Anti-emperyalist devrimci dalga iyice dinginleşti ve uluslararası proleter devrimci akım, yüzyılın en zayıf günlerini yaşar hale geldi. Bu durum, geberen kapitalizm olarak yerinde bir isim almış, emperyalizme, hasta yatağından doğrularak yaşayabilecek biricik sistem olduğu yalanını yüksek perdeden seslendirme ve yayma imkanı verdi. Şimdi dünyanın her yerinde, halkları ve proleteryayı bu yalanı kabule zorluyorlar, onları sömürü ve zulüm düzenine karşı bir arayışa girmemeye çağırıyorlar. "Sosyalizm Öldü", "İdeolojiler (Proletarya İdeolojisinin Zaferi) dönemi kapandı", "Komünizm Davası akamete uğradı" vb. burjuva savların, ilerici, devrimci saflarda da etki kazandığını acıyla izliyoruz.

Emperyalist-kapitalist sistem, içteki bütün bunalımlarına ve çürümüşlüğü-

ne rağmen, yüzyılımız boyunca hiçbir dönem elde edemediği bir fırsatı iyi değerlendirmeye, engellerin en aza indiği bir konfonktürde, dünyaya yeni bir düzen vermeye, kendisini onarmaya ve ömrünü uzatmaya çalışıyor. Bu amaçla, tarihsel gelişimleri ve şekillenişleri itibarıyla henüz sistem bakımından rasyonel mekanizmalar şekillendirememiş ülkelere kendilerini dikatle izlemelerini, ulusal ve sınıfsal talepler etrafında ayağa kalkan güçlerede, istemlerini sistem açısından makul ölçülerde tutmalarını, dayatma görevinide sistemin iri inzibatları üstlenmiş bulunuyor. Doğrusu, bu yolda, pek büyük engellerle de karşılaşmıyorlar. Arasıra, "Yeni dünya düzeni"nin iri inzibatları arasında, şimdilik ayrıntıya tekabül eden çekişmeler ve şu veya bu yerel bölgede makulun dışına kaçma eğilimi taşıyan bazı gelişmeler yaşanıyor o kadar. Bu yüzden özellikle son on yılda tarihin adeta, emperyalist-kapitalist sistemden yana döndüğü biçiminde bir görüntü oluştu.

Tabi, emperyalist-kapitalist sistem, Kürdistan'da tarihe böyle bir görüntü kazandırmaya çalışıyor. Onun bölgedeki sömürgeci devletleri, özgürlüğe uzanan insanımızı ezmeye geriletmeye çalışırken iri inzibatları da, doğrudan insanımıza el atarak, özgürlük taleplerimizi 70 yıldır biçimlendiregeldikleri sömürgeci statüko içinde rütuşlamaya, ulusallığımıza yeni bir biçim vermeye, onu yeniden bir eritme ve tüketme sürecine tabi kılmaya, sistemin ve köleliğin bu topraklardaki insanın da değişmez kaderi olduğunu benimsetmeye çalışıyorlar. Ancak, bugün ne halkımızın özgürleşme hamlesinde bir tersinme söz konusudur, ne de sistemin ve yeni dünya düzeninin projelerine el uzatan bir sahte kurtuluşçuluğun (yeni köleliğin) toprağımızda kabul görmesi. Bugün dünya üzerinde, sistemin içinde olupta, bizdeki kadar sistemle çatışmalı bir ulusal-toplumsallık yoktur yoldaşlar. Yine bizdeki kadar yüksek ateş gücüne sahip istikrarını sarsıcı, sistem bakımından hayatiyet arzeden bir başka stratejik alan yoktur. Öyle görünüyorki, tarihin yeniden emperyalist-kapitalist sisteme karşı dönmesi, bizim toprağımızda, Kürdistan'da kalkan bir fırtına üzerinde gelecektir yoldaşlar. Şayet biz, görevimizi layıkıyla yerine getirebilirsek, bir komünist müfrezenin yürekliliğini, inancını ve ısrarını sergileyebilirsek, bu toprakları, dünya proleterya hareketinin, insanlığın yeni bir üssüne dönüştürebiliriz. Bugün komünist müfrezelerin hiçbiri bizdeki kadar olanaklara sahip değildir. Bu bakımdan, sadece halkımıza karşı değil, dünya proletaryasına, insanlığa ve uluslararası komünist harekete karşı da tarihsel bir sorumluluk taşıdığımızı gözönünde bulundurmalıyız yoldaşlar.

İkincisi; Kürdistan Devrimi, bugün sadece emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkmanın ve insanlık için yeni bir Sovyetleri yükseltmenin en ileri olanaklarını taşımakla kalmıyor, bölgedeki faşist gerici devletlerin tasfiyesi ve bölge halklarının kurtuluş imkanlarını, bölgede bir halklar Sovyetinin tesisine yol açacak gelişmelerin kesişim merkezini de açığa vuruyor. Daha bugünden Güney-Kürdistan'daki kapsamı dar bir gelişmenin, faşist Saddam diktatörlüğünü nasılda köşeye sıkıştırdığını ve eccile yüzyüze getirdiğini, Kuzey'deki ulusal devrimci mücadelenin de TC'nin o çok köklü ve kıpırdamaz görünen kurumlarını nasıl sarstığını, bu ülkede devrimci muhalefete de güç ve moral kazandırdığını görüyoruz.

Kürdistan bugün çevre halkların devrimci öğeleri bakımından da bir sıcak pratik alanı, bir devrimci üs durumundadır. Kürdistan devrimi, sömürgeci ülkelerin içlerine kadar uzanmış, buralardaki devrimci muhalefetle içiçe bir yaşam kurmuştur. Sömürgeci devletlerin Kürdistan'ın tam ortasına koydukları sınır taşları

kaldırıldığında, bu Kafkasya'dan Basra Körfezi'ne, Afganistan'dan Balkanlara kadar halkların devrimci öğelerinin ve komünist müfrezelerinin birleşik yaşamı demektir. Ulusal Kurtuluş Hareketi, bu sınır taşlarını büyük oranda yıkmış ve böylesi bir birleşik devrimci yaşam için olanakları açmıştır. Kürdistan, bu tarz bir yaşamın kavşağı durumundadır. İşte, M-L hareketimiz, bu iki noktada tarihsel görevlerle karşı karşıyadır. Birincisi, daha şimdiden ulusal bir içe kapanmanın karşısına çıkarak, devrimimizin halkların birleşik sovyeti için açığa vurduğu olanakları değerlendirme yönünde enerjimizi yoğunlaştırmak. İkincisi, bölge halklarının devrimci muhalefetinin, ama özellikle de komünist müfrezelerinin birleşik yaşamını ve hareketini kurma yönünde çabalarımızı arttırmak. Bu her iki soylu görevde roümüzün belirginlik kazanması, çok ileride değil, kurtuluş mücadelesinin halihazırdaki boyutları üzerinde belirleyici bir etkinlik sağlamakla mümkün olacaktır.

İşte Kürdistan Devriminin evrildiği koordinatlarda, M-L hareketimizin, halkımız, bölge halkları, insanlık ve uluslararası komünist hareket karşısındaki görev ve sorumlulukları bu şekilde belirmektedir.

B - ULUSAL BİRLİK VE BÜTÜNSEL BİR POLİTİK YAŞAM

Yoldaşlar, Kürt ulusal -toplumsallığının bütünsel bir politik etkinlik altında, bağdaşlık kılınması, ulusal birliğin bir politik etkinlik altında merkezileştirilmesi bakımından tarihsel bir dönemece girmiş bulunuyoruz. Bildiğiniz gibi, ulusumuzun tarihi boyunca bütünsel bir politik etkinliğe kavuşmamış olması, onun kurtuluş mücadelesinde en ciddi problem, sömürgecilere parça parça yem olmasında ve bölge bölge vurulup yıkılmasında en temel faktörlerden biri olagelmiştir. I.Emperyalist Paylaşım Savaşı ertesindeki parçalanma, ulusumuzun tarihsel birliğinin bozulması, süreç içinde farklılaşması ve küçük birimler halinde herbir sömürgeci ülke tarafından yutulması, böylece tarihten silinmesi gibi bir boyutuda kendi içinde taşıyagelmiştir. Parçalar arasındaki tecriti ve farklılaşmayı derinleştirip, ulusumuzun bütünsel boyutlarını aşındırmaya çalışan sömürgeci politikaların önü, ancak halk sınıf ve tabakaların ulusal-politik etkinliği, etkinliğe bir tarihsel derinlik kazandırmasıyla, ulusal-tarihsel gelişimin bütünsel özelliklerini açığa çıkarması ile kesilebilmiştir.

Devrimci hareketimiz tamda bu aşamada, ulusal hareketin tarihsel gelişiminin bütünsel bir karakter kazandığını ve ulusal merkezi bir politik etkinliğin giderek bir ihtiyaç halinde kendisini dayatacağını gördü ve "dört parçada merkezi bir örgütlenme" gibi çok isabetli bir stratejik belirlemede bulundu. Ne varki, bugüne kadar hareketimiz, bu doğru stratejik belirlemeyi maddi bir güç halinde cisimleştiren bir toplumsal güç oluşturamadı. Dışımızdaki, parti ve örgütlerin çoğunluğu ise, zaten parçalara kapanık bir örgütlenme ve mücadele yolunu seçtiler. Buna rağmen, ulusal hareket, büyük ölçüde kendiliğinden parçalar arası ilişkide içiçe geçerek, birbirini sarıp, sarmalayarak ve karşılıklı birbirini besleyerek gelişti ve bugün sadece uluslararası güç ilişkilerinde ve sömürgecilere karşı stratejik konumlanışta, yekvücut bir ulusal kuvvet halinde belirme zorunluluğundan değil, ulusal çapta bir politik askeri etkinlik sergileyebilmek için gerekli toplumsal gücü derleyip toparlama ve ulusal toplumsal güçlerin içsel ayrışımında da, bütünsel boyutta bir faaliyet başat hale geliyor. Zaten, ulusal-politik yaşama ve kurtu-

luş kavgasına ilgi duyan, her parçadaki insanımız da, ulusun bütünsel birliğini temel ve canalıcı bir istem halinde seslendirmektedir. Hareketimizin, ittifaklar politikasında ifade kazanan "Ulusal Kongre" çağrısı, ulusal birliğin "Ulusal Kongre" altında merkezi bir politik etkinliğe kavuşturulmas şeklindeki önerisi, tamda halkımızın, her parçadaki insanımızın bu canalıcı istemine verilmiş bir karşılıktır. Burada önerimizi bir kez daha yüksek sesle yinelemeliyiz ve ısrarla çağrımızı sürdürmeliyiz yoldaşlar.

Bununla birlikte, daha doğuşumuzda belirlediğimiz strateji üzerinde toplumsal bir güç oluşturmak, dört parçada bir örgütsel faaliyeti merkezileştirmek yönündeki çalışmayıda ihmal etmemeliyiz. Bu noktada tereddüte yer vermemeliyiz. Saflarımızda, bu nokta üzerinde zaman zaman tereddütler oluşmamış değildir. Ülkemiz çok kötü parçalanmıştır. Her parçadaki ulusal-toplumsallık, bir hayli farklılaştırılmış ve birbirinden epeyce tecrit edilmiştir. Kürdistan ulusallığı, tarihi boyunca merkezi bir politik etkinliğe kavuşmamıştır ve bölündüğünden bu yana da her parçadaki ulusal politik etkinlik birbirinden bağımsızca şekillenmiştir. Bu durum; bazen yoldaşların kafasında belirlediğimiz örgütsel stratejinin gerçekte isbetli olup olmadığı, bu tarz bir örgütlenmenin nesnellikte hayat bulup bulmayacağı tarzında sorular şekillendirmiş, yönelişimizde tutukluğa yol açmıştır. Oysa yoldaşlar, her ulusal oluşum henüz merkezi bir politik etkinlikle tanışmadan, onun altında bağdaşık ölçülere ulaşmadan, dilden, kültürden, toplumsallığa kadar, oldukça büyük farklılıkları barındırır, ayrılıklar taşır. Onu bağdaşık kılan, ulusallığa bütünsel bir doğrultu, tarihsel akış hareketi kazandıran merkezi politik eksikliktir. Bir ulusun, dil ve kültür gibi, tarihin derinliklerinde şekillenegelmiş öğelerinin bile, ulusal yaşamda bütünsel aktüel nitelik kazanabilmeleri ancak merkezi politik etkinlikle sağlanabilir. Keza, ulusal kişilik, duyarlılık ve ruhsal birlik bakımından da durum böyledir. Bir ulus merkezi bir politik etkinliğe kavuşmamışsa onu karakterize eden bütünsel özellikleri hep tartışmalıdır ve hepde tartışmalı kalır. Nitekim, bugün uluslararası arenada ve dünya kamuoyu nezdinde, bizim ulusal yaşamımızın bütünsel karakterinin ve ulusal devletleşme hakkımızın tartışmalı bir pozisyonda kalması bütünsel bir politik yaşamı başat hale getiremeyişimizdendir. Gerçekte de Kürtler dört parçada merkezi bir politik yaşam örgütleyemezlerse herhangi bir parçada bağımsız bir ulusal-devlet şekillendirmeleri, iki kat zorlaşacaktır veya uygun bir konjonktürü yakalayamadıkları taktirde, bütünüyle imkansız olacaktır. Kaldıki, ulusal nüfus bileşimimizde, modern toplumsal kategorilerin oranı yükseldikçe, ulusal kurtuluşçu politikalar halkın gündelik yaşamında daha bir aktivite ve yerleşiklik kazandıkça ve ulusal-kültürel iletişim geliştikçe, merkezileşmiş bir politik yaşam tam anlamıyla dayatıcılık kazanacaktır. Daha ilk oluşumunda bu gelişmeyi sezip görmüş devrimci hareketimiz bakımından, bugün durum çok daha berrak, çok daha nettir. Bu yüzden kafalarda hiçbir bulanıklığa, politik faaliyetimizde hiçbir tereddüte meydan vermeden, dört parçada merkezi politik örgütlenme görevimize daha sıkı bir şekilde sarılmalıyız. Bugüne kadar bu stratejik örgütlenmeyi cisimleştirememiş olmamızda rol oynayan başlıca faktörler, kadro birikimi, diğer parçalarla iletişim, buralardaki kültürel toplumsal farklılıklara uygun hitabet vb. noktalardaki eksiklik ve yetersizliklerimiz de önemli ölçüde aşılmıştır. Bu bakımdan, çabamızı maddileştirebilme imkanları da hasıl olmuştur.

Ancak, Kuzey-Kürdistan'ın gerek toprak ve nüfus büyüklüğü itibarı ile, gereksede sınıf farklılışması ve toplumsal-kategorik bileşiminin ileri düzeyi bakı-

mından, ülkemizin bütünü üzerinde belirleyici bir misyona sahip olduğunu gözden kaçırmamalıyız. Sınıf hareketi için daha elverişli ve verimli bir alan olan bu parçada faaliyetimizi daha fazla yoğunlaştırmamız gerektiği açıktır.

Öte yandan, ulusumuza bütünsel bir politik yaşam kazandırmanın, kurtuluş kavgamızın güncel boyutlarında nasılda yaşamsallık arzettiğini, hep birlikte görüyoruz. Ulusal kurtuluş hareketimizin bir iktidarla temas imkanına kavuştuğu, uluslararası ilişkilerde meşruiyet kazandığı bir aşamada, kurtuluş yolunda imkan ve araçları merkezileştirip güçlendireceğimize, uluslararası arenaya birleşik bir politik güç halinde çıkacağımıza, Kuzey'deki PKK ile Güney'deki Kürdistani Cephe ilişkilerinde görüldüğü üzere, herbir parçadaki hareket diğerini çelmeleme, dışlama ve güçten düşürme gibi bir vasıf yükletilmeye çalışılmaktadır. Bu durumun sömürgeciler tarafından nasılda sinsice kullanılmaya çalışıldığını ve bunu kurtuluş yolunda elde ettiğimiz imkanları ve ulusal birliğimizi dağıtmanın bir fırsatı halinde değerlendirdiklerini de hep birlikte görüyoruz. Parçalara kapanık bir örgütlenme ve kurtuluş anlayışı, doğal olarak kendi içinde böyle sonuçlar taşır. Böylesi trajik sonuçlardan kaçınabilmek için, parçalara kapanık örgütlenmenin aşılması zorunludur.

Burada ulusal birlik girişimi önünde ötedenberi engel teşkil eden iki yanlış anlayışa da işaret etmek gerekiyor. Birincisi, ulusal-bütünsel ölçüleri ufkundan kaçıran, dar bir bölge, parça veya toplumsal güce yaslanarak, sonuca ulaşacağını sanan feodal-burjuva -yada bu etkileri bütünüyle aşamamış- anlayıştır. İkincisi de, ulusal birliği (birincisinin etkilerini taşımakla birlikte) esasen kendi tekil hareketinin bir varyantı veya sonucu olarak değerlendiren sekter anlayıştır. Birincisi, ulusal kurtuluş tarihimiz boyunca, süregelmiş çok eski bir anlayıştır ve tarihimiz boyunca kurtuluşla değil, hep trajedi ile sonuçlanmıştır. İkincisi ise, nisbeten yenidir ve daha çok sosyalist literatüre, burjuva bir sistematik kazandırılarak şekillenmiştir. Doğrusu; kısacık tarihi boyunca, ulusal birliğimiz ve kurtuluş kavgamız üzerindeki tahribatları az olmamıştır.

Yoldaşlar, ulusal kurtuluş mücadelesi, herşeyden önce, ulusal birliğin sağlanması ve mücadeleye şu veya bu ölçüde omuz verebilecek bütün toplumsal güçlerin derlenip toparlanmasıdır. Bu sağlanmadan, ya mücadele zafere taşınamaz ya da elde edilecek zafer, ulusal yaşamda, büyük tahribatlar ve sınıflandırmalar pahasına gerçekleşebilir. Bizde ise, ulusal kurtuluş yolunda her adıma birde iç savaş misyonu yüklenilmesi yaygın bir anlayıştır. Parti ve örgütler, kurtuluşa adeta kendileri dışındaki ulusalcı güçleri ezip dağıtarak, temizleyip atarak ulaşabileceklerini sanırlar. Şüphesiz, Kürdistan özellikle de Kuzey parçası, sömürgeci toplumsal politik yaşamın yerleştirildiği bir ülkedir ve anti-sömürgeci mücadele bu politik yaşamı söküp atmak için savaşa içsel bir boyutta vermek zorundadır. Fakat, ulusumuzun pek çok toplumsal-sınıfsal gücünün sömürgeci politik yaşamın dışına çıktığı ve herbirinin kendisi bakımından anlamlı bir ulusal yaşamı tesis etmeye çalıştığı bir durumda, bütün güçleri ulusal birliğin ve kurtuluş mücadelesinin içine çekmemek ve düşmanla çatıştırmamak, kurtuluş yolunda imkanları daraltmak olur. Bugün, hemen hemen her sınıf ve tabakadan siyasal parti ve örgütler kendi konumlarını belirginleştirmiş ve belli bir toplumsal güç oluşturmuşlardır. Bunları bir ulusal kurtuluş cephesinde birleştirerek, ulusal yaşamımızın en yapıcı, ileri çekici ve dinamize edici sınıfının politik hareketi olarak, herkesten çok bize sorumluluk ve görev yüklenmektedir. Hareketimizin belirlediği "İttifaklar Politikası" bu sorumluluğun ve görev anlayışının parlak bir ifadesidir.

Fakat birleştirici bir etkinlik için hareketimizin daha büyük bir toplumsal güç oluşturması gerektiği de açıktır yoldaşlar. Dolayısiyle, ulusumuzun geleceği kadar, bugünden birliğe ve kuvvetli bir politik yaşama kavuşturulmasının da, hareketimizin etkinliğinin büyümesi ile bağımlılı olduğu unutulmamalıdır.

C - ULUSAL-TOPLUMSAL GÖZENEKLERDE MADDİLEŞMİŞ BİR POLİTİK KÜLTÜREL YAŞAM

Yoldaşlar, ülkemiz devriminin bugün ulaştığı noktada beliren en büyük ihtiyaçlarından biride ulusal politik etkinliğe bir derinlik kazandırmak, onu halkın toplumsal gözeneklerine iyice yerleştirmek ve kitlelerin gündelik yaşamı içinde bir (politik-kültürel) aktivite halinde maddileştirmektir.

Kürt ulusallığının politik-kültürel aktivitesi ancak, politik parti ve örgütlerin yaşamında maddileşebilmiştir. Bu parti ve örgütlerin etkiledikleri ve kendi faaliyetleri ile tanışık kıldıkları kitlelerinde başat ölçülerde olmasada, sözkonusu aktiviteyi bir biçimde kendi yaşamlarına içeriledikleri söylenebilir. Hepsi bu kadar. Bunun ötesinde Kürt ulusal politik-kültürel yaşamı bir toplumsal derinliğe sahip değildir.

Bu gerçeği, son bir yıl içinde kurtuluş hareketimizin iki tarihsel olayı üzerinde net bir biçimde gözlemledik. Biri 1991'de Güney-Kürdistan'daki "Bahar Ayaklanması"dır. Diğeride, 1992'de Kuzey-Kürdistan'daki "Newroz Serhıldanı"dır. Her ikisinde de, örgütsüz yığınların düşmanın ağır saldırıları karşısında, politik direnee, bu saldırıları savuşturacak politik araçlara ve manevra yeteneğine sahip olmadıkları görüldü. Bizde politik parti ve örgütler, yada liderler, düşmanın saldırı tehditlerine karşı sıkça "Kürdistan'ı Vietnam'a Dönüştüreceğiz", "Kürdistan'da bir Vietnam Olacaktır" şeklinde bir karşı-tehdit yöneltirler. Ne varki her defasında, Kürdistan'ın Vietnam'ın o tarihlerde sahip olduğu toplumsal-politik derinliğe ulaşabilmesi için, daha epeyce mesafe katetmesi gerektiği ortaya çıkar..

Kürt ulusallığı, bilinen sömürgelerin ulusallığından pekçok bakımdan farklıdır. Kürt ulusal politik kültürel yaşamı, başka hiçbir sömürge ülkeninki ile kıyaslanmayacak ölçüde dağıtılmış, ya toplumsallığından tümü ile sökülüp atılmış, yada burada işlevsiz hale getirilmiş, tanımlayamaz biçimde köreltilmiş ve yerine sömürgeci ülkelerin politik-kültürel yaşamı yerleştirilmiştir. Bu durum özellikle Kuzey-Kürdistan'da belirgindir.

Öte yandan, Kürt ulusal-toplumsallığı, öyle kuşaklar üzerinden akıp gelen, her tarihsel dönemin, yetkili sınıfı elinde kapsayıcı ve bütünsel bir nitelik kazanarak toplumsallığında derinleşmiş, toplumsal gözeneklerini sarıp sarmalamış bir politik-kültürel birikime sahip değildir.

Bildiğiniz gibi yoldaşlar, Kürt ulusal politik etkinliğinin tarihsel belirişi toplumun üst sınıf ve tabakalarının elinde gerçekleşmiş ve aşiretsel, bölgesel, dinsel vb. feodal-toplumsal birimler üzerinde hayat bulmuştur. Bu yüzden toplumsal derinlik itibarıyla ilkel ölçüleri aşamamış, bütünsel ulusal nitelikler kazanamamıştır. 20.Yüzyılın ortalarına kadar ulusal-politik-kültürel yaşamımız aşağı yukarı bu çerçevededir. Bu tarihlere kadar her ne kadar çeşitli örgütsel formlar altında, bir ulusal burjuva liberal politik etkinlikte geliştirmişsede bu etkide bu-

lunduğu herbir dönemin toplumsallığını saracak veya sarsacak ölçülere varamamıştır.

20.Yüzyılın ortalarına doğru hem sömürgeciler tarafından Kürdistan'da geliştirilen kapitalizm sonucu geleneksel, aşiretsel-feodal-toplumsal yapımız bir çözülmeye uğramış, hemde sömürgeciler, ulusal politik-kültürel yaşamımızı tasfiye etmek amacıyla, geleneksel politik öğeleri, ya Kuzey-Kürdistan'da olduğu gibi topyekün kırıp dağıtmışlar, yada Doğu ve Güney Kürdistan'da olduğu gibi etkinliklerini olabildiğince sınırlamışlardır.

Bu tarihlerden itibaren, ulusal nüfusumuzun, modern toplumsal kategorik bileşime doğru evrimi hızlanmış, şehirlerde ve kırlarda toplumsal bileşim çeşitlenmiş, yeni sınıf ve tabakalar ortaya çıkmıştır. Ne varki, ulusal nüfusumuzun bu yeni bileşimi, oluşan yeni sınıf ve tabakalar, ulusal politik-kültürel yaşamı soluyamamıştır. Bu yeni ulusal-toplumsal bileşimimiz, bir yandan tarihten devraldığı politik-kültürel mirası, sürekli kazıma operasyonlarına tabi tutularak, bir yandan da sömürgeci ülkelerin politik-kültürel yaşamı üzerine çekilerek, -en çarpıcı ölçüleri Kuzey Kürdistan'da olmak üzere- kimliğinden ve kişiliğinden edilmiştir. O arada, Doğu ve Güney Kürdistan'da şehir orta tabakalarının bir politik etkinlik geliştirebildiklerini görüyoruz. Fakat buda hem feodal-burjuva gelenekten "kopmuş" bir etkinlik değildir, hemde sömürgecilerin sürekli baskısı ve imhası sonucu fazla palazlanamamış ve sonuç olarak da, kendi sınıf kimliğinden ulusallığımızı bütünleyici, kapsayıcı ve toplumsallığımızı kucaklayıcı ölçülere ulaşamamıştır.

Bugünkü Kürt ulusal-politik birikimi, çok değil yoldaşlar, esasen son 20 yılık bir sürecin ürünüdür. Hepiniz biliyorsunuz, biz bir kuşak olarak Kürt değil, Türk ulusal politik kültürel ortama göz açtık. Çocukluğumuzdan gençliğimize uzanan yıllara kadar, ulusal-politik kimliğimiz hakkında öğrenebildiklerimiz, atalarımızın sömürgeci ordular tarafından, ezilişine, kırılışına, dağ-taş kovalanışına, yerinden yurdundan edilişine ve sürgününe ilişkin trajedilerle, onların direnişlerine ve kahramanlıklarına ilişkin menkıbelerden ibaret olmuştur. Sonradan, gencecik aydınlar olarak, bu geçmişimizi tarih bilgisini edindiğimizde, o dönemki insanımızın, ulusal-politik donanımının örgütlenmeden, yöntem ve araçlara kadar çağdaşlarından ne kadar da geri olduğunu, oldukça ilkel ve akim ölçüler içinde sömürgecilerle boğuşup, yıkıldığını gördük, irkildik. Kürt ulusal politik öğelerinin o aşiretsel, bölgesel, mezhepsel parçalılığı, düşmanla oldukça geri mevzilerde hesaplaşması, çoğu kez birbirine karşı konumlanışı, düşmandan aldığı süngü darbeleri kadar içten yediği hançerlerle yığılıp kalması, kırım ve sürgünlerde yaşadıklarından daha trajikti. Geçmiş bize politik, etkinlik alanın bir birikiminden ziyade, insani erdemler alanından değerler sunuyordu, zaptedilmez bir kişilik, olağanüstü dayanma gücü, yatışmaz bir isyancı ruh, öne atılma yürekliliği, yurt sevgisi v.b. mücadelemizi besleyen değerleri büyük oranda, o insanlardan atalarımızdan devralmışızdır.

Kürt ulusal politik etkinliğinin bütünsel, kapsayıcı ve toplumu derinden kucaklayıcı nitelikleri ancak bizim kuşağımızın elinde belirmiştir. Bu da, alt sınıf ve tabakaların bir toplumsal muhalefet halinde sömürgecilikle çatışmaya başlaması ve bu çatışmanın ideolojik-politik kültürel gereklerinin, Kürt ulusal tarihselliğini, sömürgeciliğin kanatları altından çekip belirginleştirmesi sonucudur. Bu, sadece Kuzey-Kürdistan için değil, Kürdistan'ın bütünü için geçerlidir. 1975 Güney-Kürdistan yenilgisi, politik etkinliğin eski tarzı ile yeni tarzı arasında bir

dönüm noktası olmuştur. Bu tarihten itibaren, ulusalcı politika, hem toplumsal tabanda, hemde tarihsel boyutlarda, derinleşmeye başlamıştır. Kürt insanının, ulusal-toplumsal dönüştürücülükte bir yeterliliğe ve donanıma kavuşması, ancak böylesi bir toplumsal-tarihsel hareketin boyutlarında mümkün olabilmiştir.

Fakat, yoldaşlar, ulusal politik etkinliğimizin bu nitelikli gelişimi hem henüz çok yenidir, toplumsallığımızda ulusal-politik-kültürel bir yaşamı maddileştirebilmesi ve ulusumuzu bütünsel bağdaşık bir yaşama ulaştırabilmesi için "kendiliğinden" bir sürecin gerektirdiği mesafeyi katetmiş değildir, hemde daha çok proletarya dışındaki sınıf ve tabakalardan parti ve örgütlerin elinde yoğunlaştığından, yukarıdan kitlelere böyle bir yaşam kazandırma imkanlarına kavuşamamıştır.

İşte güncel pratiği bizzat izleyerek görüyoruz, sözkonusu, parti ve örgütlerin elindeki politik etkinlik, bir saldırı ruhuna sahiptir, yayılma ve gelişme temposu hızlıdır. Bir direnme ve dayanma gücüde gösteriyor, bedel ödemesini de biliyor. Ama ulusal-toplumsal yaşamamıza verdiği düzen nedir, halkımıza hangi iktidar imkanlarını tanımış, ona hangi örgütsel araçlar kazandırmış, onu hangi kültürel manevi değerlerle donatmış? Toplumsallığımızın bütün dinamizmi ile açılımına imkan tanımışmıdır, toplumsal sınıf ve gruplarımızın özerk örgütleri ile sahneye inmesine yol açmışmıdır? Bu soruların yanıtları biliniyor. O öfke yüklü saldırılar altında ne imkanların tüketildiği, pekçok değerin nasıl ayaklar altına alındığıda biliniyor. Üstelik zaman zaman yalpalamadan, düşmanla uzlaşma kapısını aralamadanda edemiyorlar. Şurası kesindir yoldaşlar, Kürt ulusal-toplumsal kurtuluşçuluğu, şayet proletarya dünyasından indirilmiş, ideolojik, politik, kültürel, örgütsel vs. değer ve araçlarla donatılmazsa, Kürtlerin gerçekte tarihsellikleri ve kişilikleri üzerinde doğrulmaları, dünya uluslar topluluğuna başı dik bir biçimde ve onun eşit bir üyesi olarak katılmaları mümkün olmayacaktır.

Bugün ulusal kurtuluş hareketimiz, tarihinin en yüksek ölçülerinde bir kitleselliğe ulaşmıştır. Ama bu kitle, burjuva, küçük-burjuva politik etkinlik altında basit bir yığın halindedir. Oysa, ulusal bileşenimiz, basit bir kitlesel toplamdan değil, çok çeşitli toplumsal kategorilerden, çeşitli sınıf ve tabakalardan, toplumsal gruplardan oluşmaktadır. Sömürgecilerde, ulusal politik-kültürel yaşamımızı bu toplumsal kategoriler üzerinde karartarak, herbirini kendi toplumsal kategorik bileşenleri içinde ifadelendirerek, kurutmuşlardır. Dolayısıyla, ulusal-politik-kültürel yaşamımız, bu herbir toplumsal kategori üzerinde yeşerebildiği oranda, canlılık, kuvvet ve derinlik kazanacaktır. Kitleler, politik etkinliği, yığınsal eylemliliklerde solumakla kalmayıp, ait oldukları toplumsal kategorik kanallar üzerinde de yaşarlarsa, orada kendi konumlarını bir biçimde anlamlandıran ve ona bir kültür değeri kazandıran ölçüleri gündelik ilişkilerine içermişlerse, politikanın toplumsal gözeneklerde maddileştiğinden sözedilebilir. İşte güçlü bir ulusal kişilik ve yıkılmaz bir ulusal kurtuluşçulukta böylesi gözeneklerde biter.

Devrimci sınıf ve tabakaların hemen hepsinden devasa bir kitleselliğe ulaşmış, bugünkü ulusal hareket, ne amorf bir yığın halinde bütün dinamizmini sergileyebilir, ne de örgüt ve partilerin örgütsel kanalları içine sığdırılabilir. Nitekim bugün Kuzey Kürdistan'da en çok şikayet konusu olan,şehirlerde kitlelerin organizasyon eksikliğinin giderilememesi, örgütsel boşluğun, önderlik boşluğunun doldurulamamasıdır. Bugün etkinliği elinde bulunduran politik anlayışlarla, bunlar giderilemez de, doldurulamazda, zira bu salt kadro sorunu değildir -daha ziyade- örgütsel düzen sorunudur. Devrimimizin ve onun devasa kitlesinin yakıcı

bir şekilde ihtiyaç duyduğu halk, sınıf ve tabakaların, toplumsal gruplarının, özerk örgütlülüklerinin önünü açan, onları özerk örgütleri üzerinden toplumsal dönüştürücü faaliyete katan bir politik etkinlik tarzı, bir politik önderliktir ve bunuda M-L hareketten başka geliştirecek, gerçekleştirecek hiçbir politik güç yoktur.

Bildiğiniz gibi, burjuvazinin karakteristik özelliği, kitleleri kendi kimliği üzerinde bir yığın haline dönüştürmek ve burjuva kişiliği bir yığının her bireyine içerileyerek, onun toplumsal dönüştürücü etkinliğini sınırlamak, felç etmek şeklinde belirir. Burjuvazinin elinde, bastırılmış, pekçok dinamiği tahrip edilmiş ve inmelenmiş bir ulusallık şekillenebilir. Kürdistan'da ise bu tarz bir politik-kültürel yaşam üzerinde gerçekte bir kurtuluşa uzanmanın imkanı yoktur. Bugün, bazı parti ve örgütlerin, politik sistematiklerindeki boşlukları M-L'in cephaneliğinde kitlelere, sınıf ve grup kanalları üzerinde bir yer, bir konumlanma tarzı işaret ettiklerini görüyoruz. Fakat gerçekte, kitleleri sürükleyip götürdükleri yerin, bir yarı-yol, onların kazandırdıkları formunda bir ucube düzen olduğu gözden kaçmıyor.

M-L hareket ise ulusal-toplumsal harekete, her toplumsal kategorinin ulusal-tarihsel bağıntılarını belirginleştiren, her toplumsal sınıf ve grubun, toplumsal dönüştürücülükteki tarihsel misyonunu açığa vuran bir politik-kültürel düzen vermeye çalışır. Esasen, güçlü, dinamik ve serpilmiş-saçılmış bir ulusal kişilik de, atılımcı ve fethedici bir kitlesel hareket de böylesi bir düzen üzerinde kazanılabilir. Kitleler, şayet ait oldukları toplumsal sınıf ve toplumsal grup kanalları üzerinden bir ulusal politik etkinlik geliştirmezlerse, gerçekte toplumsal dönüştürücülükteki misyonlarını ve bütünsel yeteneklerini belirginleştiremezler. Zira, kitleler, örgütlülüğün, dayanışmanın, mücadeleye bağlanmanın, harekete geçme dürtülerinin, saldırı ruhunun, savunma ve manevra yeteneğinin, direnme ve dayanma gücünün, en yüksek ölçüsünü, ait oldukları sınıf veya grup kanalları üzerinde kazanırlar. Yine kitlesel potansiyelin en yüksek ölçüleride buralarda belirir.

İKTİDAR ORGANLARI; DEVLETLEŞME İMKANI DEMOKRASİ VE SOSYALİZMLE BAĞINTILARI

Ulusal-toplumsal hareketin -yukarıda sözünü ettiğimiz tarzda gelişimiyle bağlantılı olarak- kitlelerin sömürgeci politik-kültürel etkinliği yaşamlarından söküp attıkları ve ulusal politik etkinliği kendi yaşamlarının bütünleyici bir öğesi haline getirdikleri durumda üretim birimlerinde ve diğer birim topluluklarda, halkın iktidar organlarını geliştirmek, kitleleri aynı zamanda bir iktidar halinde örgütlemek, mücadelenin bugünkü düzeyinin imkan dahiline getirdiği bir diğer gelişmedir.

Bu organları yerel meclislerde birleştirmek, giderek bölgesel ve ulusal meclisler halinde merkezileştirmek, mücadelenin bir "ulusal iktidar düzlemin-de"de somutlaşması bakımından zorunludur. Kürt insanına yönetme alışkanlığı ve iktidar dürtüsü kazandırmak, yönetimle ilgili duyumsama ve düşünce bağlarını canlandırmak ve ona kurtuluş umudunu iyice içerilemek, ancak böylesi bir düzlem üzerinde sağlanabilir. Bu sorun özellikle Kuzey-Kürdistan'da hayatiyet

arzeder. Zira, TC, Kuzey Kürdistan'da halkı gündelik yaşamı içinde bir ulusal-politik etkinlikle tanışık kılabilecek halkta, bu yönlü bir çağrışım yapabilen, halka bu yönde bir anlam yayan, tek bir ulusal kurum ve otorite bırakmamıştır. Kürt insanının ulusal iktidar dürtülerini köreltmiş, devletleşme ve politik yönetimle ilgili bütün kategorik ölçüler, halkın ufkundan çıkarılmıştır. Bugün, ülkemizde büyük bir toplumsal-siyasal güç durumuna gelebilmiş örgütlerin ve partilerin bile, bağımsızca iktidarlaşma yolunu var edeceklerine, sömürgecilerle iktidarı paylaşabileceklerini terennüm etmeleri başka şeylerin yanısıra bu nokta ilede ilintilidir. Görünen o ki, Kürt insanı mücadele içinde kendi iktidar organlarını şekillendirmedikçe, bunlar üzerinde bir gelecek perspektifi edinmedikçe, devletleşme ışığıda ufkuna girmeyecektir.

Öte yandan, bu iktidar organları ulusal bağımsızlık yolunda olduğu kadar devrimimizin demokratik boyutlarında beliren bir ihtiyacıda karşılamak durumunda olacaklardır. Halk sınıf ve tabakalarını özerk örgütlülükleri üzerinde mücadeleye çekmek ve iktidar organları ile donatmak, ülkemizde toplumsal dönüştürücü öğe ve araçların çeşitlenmesini, çoğalıp zenginleşmesini, bir toplumsal çoğulculuğun demokrasi bilincinin ve kültürünün toplumumuzda yerleşip kökleşmesini getirecektir. Toplumumuzdaki anti-demokratik öğe, ilişki ve anlayışların tasfiyeside bu araçlar eliyle sağlanacaktır.

Yine ulusal-toplumsal hareketin bu tarz bir düzeni ve gelişimi üzerinde, sosyalizme kapı aralayan öğe ve araçlar güçlenecek, M-L bir hareketin, genişleyip büyümesi, güncel eylemliliklerde inisiyatif ve devrimde önderlik geliştirebilmesi için elverişli bir zemin doğmuş olacaktır.

İşte yoldaşlar, devrimimizin güncelleştirdiği böylesi yaşamsal ihtiyaçlar karşılandığı takdirde, ulusal-politik-etkinlik halkın toplumsal kültürel gözeneklerinde maddileşecek, insanımızın gündelik hayatında bir aktiviteye kavuşacak ve tarihimizde ilk kez ulusal yaşamımız, bütünsel bir politik-kültürel nitelik kazanacaktır. Kürdistan'da o zaman sömürgeciler ve dünya gericiliği için bir Vietnam olacaktır. Hem de daha "belalı" bir Vietnam. Yalnız, bütün bunların M-L bir örgüt veya partinin faaliyeti ile bağlaşık hale geldiğini de gözden kaçırmayalım.

TOPLUMSAL DÖNÜŞTÜRÜCÜ FAALİYETİN EN İLERİ ÖLÇÜLERİNİ BUGÜNDEN ORTAYA ÇIKARALIM

Yoldaşlar, devrimimiz bugün dünyü üzerinde çok az ülkede görülebilen bir toplumsal derinliğede sahiptir. Hem emperyalist-kapitalist dünya hiyerarşisinde en alttaki bir ulusun isyanı sözkonusudur, hemde bu ulus içinde en alttaki insanın. En alttaki insanın, bu yüzyıl boyunca insanlığın önünü açan devrimlerinin bir örneğini sunmak üzere, bizdeki de mücadele içindedir. Bu türden devrimler, insanoğlunun toplumsal-dönüştürücü faaliyetinin en ileri örgütlülüğünü, en yüksek kitlesel katılımını, kollektif ölçüsünü ve sömürücü sınıfların bütün korunaklarına yönelmiş biçimini açığa çıkardıkları oranda, hem kendi topraklarında halk kitlelerine dev adımlar attırdılar, bütün gerici engelleri dağıtıp geçen atılımlar sergilediler, hemde insanlık nezdinde en yüksek cazibeyi kazanarak, onunla kucaklaşmayı başardılar. Ekim Devrimi, bu türün en görkemlisiydi ve bütün bir çağımız boyunca. dünyanın her yanında, özgürlüğe uzanan insan için bir model

haline geldi.

Düşmanlarımızın böylesine çok cepheli, donanımlı ve hunhar olduğu, emperyalist-kapitalist dünyada nerede ise kimsesiz bir ulus durumunda olduğumuz gözönünde bulundurulursa, bu ağır kuşatmayı yarabilme imkanlarının devrimimizde sözü edilen ölçüleri öne çıkarmakta yattığının görülmesi gerekir. Sözü edilen ölçülerin, biricik öznesi işçi sınıfı ise, kanat gericileri de kadınlardır yoldaşlar.

İşçi sınıfımız henüz ulusal-toplumsal tarihselliğimize ilişkin kimliğini belirginleştirmiş ve bugünkü ulusal-devrim üzerindeki misyonunu kazanmış değildir. Her ne kadar ulusal-toplumsal mücadeleye işçilerdende kitleler katılıyorsa da, bunların kendiliğindenci ölçülerde olsun, bir sınıf tanımı veya kimliği altında alanlara aktıkları söylenemez. Ancak, bu durum aldatıcı olmamalıdır. Kürdistan ulusal toplumsallığı sömürgecilerin kanatları altından koparılıp, tarihsel kimliği üzerine oturtuldukça, işçi sınıfımızda onun bir toplumsal kategorisi olarak, burada kimliğini ve toplumsal-tarihsel hareket üzerindeki bağıntılarını tanıyacaktır. Bu bakımdan, işçi sınıfımız, bugün bizle, dışımızdaki politik etkinliklere eşit mesafede durmaktadır. Devrimle sınıf arasındaki bağıntıda sorun, işçi sınıfının bugünkü pozisyonundan ziyade, ulusal-toplumsal hareketin, hangi partinin programı üzerinde veya politik etkinliği altında birleşeceği, işçi sınıfınında burada hangi formlar altında tanım kazanacağı veya misyonunu ne ölçüde belirginleştireceği noktasındadır. Kastolunan çapta bir etkinliği geliştirecek olan biz olursak, programımızın ve politik faaliyetimizin öznesi olan işçi sınıfının bütün gövdesi ile hareketimiz üzerine akıp tarihsel misyonunu sergileyeceği açıktır. Fakat ben burada, ulusal-toplumsal hareketin kitlesel boyutlarında, işçi sınıfına yönelik faaliyetteki bazı boşluklara işaret etmek istiyorum.

Ulusal kurtuluş hareketi, halihazırda, daha çok burjuva, küçük-burjuva parti ve örgütler elinde etki kazanmaktadır ve bu etki, genel bir ulusalcı söylemi, sınıfsal söylemi geriye iten, genel bir ulusalcı politik-kültürü hakim kılmaktadır. Ulusal hareketin, kitlesel eylemliliklerine işçilerdende katılım olmaktadır, fakat sözünü ettiğimiz parti ve örgütlerin oluşturduğu atmosfer içinde, işçilerde "yığından" unsurlar halinde kalmaktadırlar. İşçilerin sınıf diyarından bir toplumsal güç halinde davranmaları, giderek sınıf kimliği üzerinde saf tutmaları için, ulusal-politik-kültürel zeminde, işçi kitlelere hitap eden, onların toplumsal konumlarını deşifre eden ve bu konumdan politik etkinliğin biçimlerini tanımlayan bir sınıf kültürünün ve ideolojisinin geliştirilmesi gerekiyor. Bu amaçla yeraltı faaliyetimizden gelen etkinlikler yanında, bugünden açık alanda "işçi kültür dernekleri", "işçi kulüpleri", "işçi vakıfları" vb. kurumlar oluşturulabilir. Yine bir ulusal sendikal faliyet geliştirmek ve ulusal işçi yayın organları çıkarmakda zorunludur.

Benzer bir etkinlik kadın hareketi alanında da geliştirilmelidir. Ulusal toplumsal mücadele üzerinde kadın kurtuluş ideolojisi ve politik-kültürü yayıldığı oranda, sömürücü toplumsal formların erkek egemen ideolojide somutladıkları, insanın toplumsal dönüştürücü faaliyetini sınırlayan, darbeleyen öğe ve anlayışların aşılması, toplumumuzda gerici gelenek ve ideolojilerin getirdiği tutuculuğun ve baskının dağıtılması, tasfiye edilmesi, hızlanacak ulusal-devrimci mücadelemiz, büyük bir enerjiye kavuşmuş olacaktır. Bu yüzden, ulusal-toplumsal kurtuluş hareketimiz üzerinde bir kadın kurtuluş alanı açmak, biz M-L'lerin ertelenmez görevi durumundadır. Kürdistan gibi geri toplumsal koşullara sahip bir ülkede, bir kadın kurtuluş hareketinin lüks kaçabileceği ve gelişme imkanı bula-

mayacağı düşünülebilir. Fakat, bu "geri" ülkede, ulusal-toplumsal kurtuluşçuluk, ancak çok köklü bir toplumsal dönüştürücülükten kopup geliyorsa, yaşama ve gelişme gücü sergileyebilir. Böyle de gelişmektedir. Bu köktenci politik etkinliğin en temel unsurlarından biride kadın hareketi olabilir ve olacaktırda.

D - DEVRİMİMİZİN GÜNCEL ASKERİ-POLİTİK BOYUTLARI

Yoldaşlar, son olarak, devrimimizin askeri-politik boyutlarında belirginleşen bazı noktalarada işaret etmek istiyorum. Devrimimizde uzunca bir süredir, salt öncü örgüt ve partilerinin, sömürgecilerin şiddetinden korunmak ve varlığını sürdürebilmek için askeri tedbir geliştirme dönemi aşılmış, geniş halk kitlelerinin ulusal nüfusumuzun büyük bir çoğunluğunun sömürgecilerin imha, dağıtıpsindirme amaçlı askeri şiddetinden korunma, yaşayabilmek için askeri tedbirler geliştirme dönemi açılmıştır. Zira, uzunca bir süredir ulusal nüfusun büyük bir çoğunluğu, sömürgeci politik yaşam düzenini dışarılamış, ulusal özgürleşme ve özgürce varlığını sürdürme düzeni üzerinde geçmiştir. Sömürgecilerin, kitlelere yeniden boyun eğdirme ve onları kölece bir yaşam içine çekme amacıyla uyguladıkları terör ve katliamları savuşturmak ve etkisini kırmak için kitlelerin askeri olarak donatılması ve savunma tedbirleri geliştirmeleri zorunludur.

Keza, daha önceleri sadece ulusal öncü parti ve örgütlerin işi olarak beliren sömürgeci askeri-politik etkinliği kırmak, dağıtmak, teşhir ve tecrit etme faaliyeti, şimdi doğrudan halk kitlelerinin, sömürgeci kuvvetleri dağıtma, imha etme ve onların politikalarını ulusal yaşamdan söküp atma ve kitlelerin kendi eylemleri sonucunda özgürce bir yaşama uzanma etkinliği biçiminde genişlemiş bulunmaktadır. Dolayısiyle, artık doğrudan kitlelerin anlamlandırdığı ve kitlesel eylemlerle hayat kazanan bir askeri-politik taktik geliştirme dönemi açılmıştır.

Bu yüzden, "ulusal ordulaşma" espirisinin, ulus olarak içinde bulunduğumuz durumun ihtiyacını ifade etmesi bakımından isabetli olduğunu söyleyebiliriz. Fakat bu slogan, ulusal nüfusun kayda değer bir kısmının, bir düzenli ordu halinde örgütlenilmesi şeklinde algılanmamalıdır. Zaten işgal koşullarında bu imkansızdırda. (Şüphesiz işgalden arınmış bölgelerde veya parçalarda bu yönlü bir düzenlemeye gidilebilir. Benzer bir olanak, sömürgeci ülkelerde veya bölgedeki gelişmeler sonucu uygun bir konjonktürün doğması ile hasıl olabilir.) Ulusal ordulaşma, esasen, ulusal nüfusun olabildiğince, askeri politik eğitimden geçirilmesini, askeri araç ve bilgilerle donatılmasını, savaşçı ve dirençli bir ulus yaratmayı hedeflemelidir. Fakat bu hedefe çıplak bir askeri çalışma üzerinden varılamayacağı, bu yolda, askeri-politik donanım ve başarıda katedilecek mesafenin, halk kitlelerinde, ulusal, politik-kültürel bilincin, demokrasi anlayışının ve demokratik politik çalışma düzeninin, toplumsal çoğulcu politik etkinliğin geliştirilmesi ile bağlaşık olduğu da bilinmelidir.

Kürdistan'ın herbir parçasındaki gelişmelere ve somut koşullara göre her biri için, bir askeri-politik taktik ve stratejinin söz konusu olacağı, fakat bunların ulusal ölçekte bağdaşık ve birbirini bütünleyici tarzda geliştirilmesi gerektiği de açıktır.

Burada, konunun diğer parçalardaki boyutunu bir yana bırakarak kendimi,

pratiğimizde ağırlıklı bir yer tutacak olan Kuzey Kürdistanla, buradaki güncel askeri-politik durum ve görevlerimiz konusu ile sınırlı tutmam daha doğru olacak.

Yoldaşlar, Kuzey Kürdistan'da ulusal askeri politik etkinlik iki temel eylem biçimi üzerine oturmaktadır. Birincisi; -Kuzey'de kullanılan adı ile- gerilla faaliyetidir, ikincisi de; serhıldan eylemlilikleridir. Bunların Kuzey Kürdistan'daki askeri-politik hareketin gelişiminde, zaferle temas edecek bir bileşimin iki ana kolu olduğu artık kesinleşmiş görünüyor. Bu iki ana kol, hep birbirini besleyerek, bazende tek bir yatakta birleşerek ilerleyeceklerdir. Bazen hızları düşebilir, hacimleri daralabilir, yada şu veya bu kolda bir daralma görülebilir, ama her ikisininde bir kesintisizliği şimdiden güvenceye aldıkları tartışma götürmez.

Serhıldan'ın bulunduğu güzergahta, kitlesel gösteriler ve grevler, sömürgeci yaptırımlara karşı direniş kampanyaları ve boykotlar, toplumsal sınıf ve grupların hak ve özgürlük eylemleri, sömürgeci kurum ve kuruluşlara yönelik kitlesel saldırılar, yerel ve bölgesel ayaklanma girişimleri ve provalar ve en nihayet büyük zafer ayaklanması yer almaktadır. Diğer güzergahta ise, partizan (veya peşmerge) birliklerinin kırlarda ve kentlerde hareketli faaliyeti, sömürgeci kuvvetlere karşı şiddetli bir imha savaşı, "seyyar ordu" birliklerinin kurtarılmış veya yarı-kurtarılmış bölgeleri koruma savaşı ve nihayet büyük "halk ordusunun" zaferi, ulusal kurtuluşu, halkı ve ülkeyi güvenliğe olan askeri düzeni ve faaliyeti yer alır. Fakat, yukarıdada belirttiğim gibi, bu güzergahlar sıkça, özellikle büyük taşkınlıklarda ve kabarmalarda birleşecek, içiçe geçecek, birbirine karışacaktır.

Geçtiğimiz yıl, bu iki ana kol üzerinde, ulusal askeri politik hareket görkemli bir gelişme kaydetti ve sömürgeciler daha onun bu ölçüleri karşısında "vur kurtul" yanında bir "ver kurtul"u da telaffuz eder hale geldiler. Ne varki, bu hareket üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olan PKK'nin izlediği yanlış politikalar sonucu, o görkemli yükselişte şimdi bir duralma sözkonusudur.

PKK, hareketin yükseliş temposuna uyarlı bir önderlik, bir yol açma ve ilerletme faaliyeti geliştireceğine, hareketi iki ayrı uçtan çekiştiren, zıt kutuplardan etki yayarak onu apıştıran bir politika izledi.

PKK'nin örgütsel sıkıntıları ve savaşma zorlukları öteden beri varolagelmiştir. Savaş büyüdükçe, ulusal-toplumsal mücadele boyutlandıkça, yükün, görev ve sorumlulukların daha da ağırlaştığı, PKK'nin mevcut örgütsel form ve mücadele yöntemleri ile bunları karşılamada zorlanmaya, bunalmaya başladığı da gerçektir. İşte, PKK bu bunalımını biri; en sağ uca, diğeri ise en sol uca basan bir yalpa ile aşma yoluna saptı. Körfez savaşı ertesinde ve "Yeni Dünya Düzeni" çerçevesinde, bölgede "yeni" bir düzenlemeye gidiliyor olması da PKK'yi elini fazlasıyla çabuk tutmaya itti. Yine, T.C'nin, hareketin ritmini bozmak ve yönünü şaşırtmak amacıyla ortaya attığı demeç ve mesajlarda PKK'de yersiz beklentilere yol açtı. Bu etkiler altında PKK, bir uçta, harekete mevcut imkanlarını ve nesnel kapasitesini aşan bir taktik plan biçti, hareketi bu taktik planı doldurmaya zorlayıp, kendisini TC karşısında ve uluslararası arenada artık rededilmez muhatap alınır kılmayı hedefledi, öbür uçta ise, TC'den gelebilecek bir reforma ve "yasallık" hakkına kapılanmayı, düzen ve sistem içine oturup bir müddet soluklanmayı, o şekildede gidiş-gelişler, kitlesel harekette de, PKK'nin örgütsel-askeri mekanizmasındada, ikircimliğe, ritm ve yön kaybına, barışçıl ve savaşçıl psikolojinin sıkça yer değiştirdiği bir kişilik(davranış) ikilemesine neden oldu. Ve öyleki hareket mevcut imkanlarına, nesnel kapasitesine denk bir enerjiyi bile açığa çıkaramaz duruma düştü.

Düşmanın tutumu ise ikircimsizdi, vuracaktı ve çok "iyi" çok yönlü hazırlanıyordu. Newroz'un hareket düzeni ve hedefi tam belirginleştirilmemiş eylemliliklerine acımasızca saldırdı ve savaşta psikolojik üstünlüğü eline geçirdi.

Fakat Kuzey Kürdistan'daki asker-politik hareketin bir yenilgi aldığı söylenemez. Daha çok, inisiyatif kaybına uğradığı, onun Newroz öncesindeki inisiyatifini ve moral üstünlüğünü özellikle kentlerde kaybettiği söylenebilir. Orta yerde bir dağılma, bir hüsran yoktur. Savaş ve direniş sürüyor.

TC, göreceli olarak bir inisiyatif üstünlüğü sağlamıştır ve bu fırsatı değerendirerek, ülkemizdeki durumunu tahkim etmeye çalışmaktadır. Fakat, o da geleneksel politikaları üzerinde bir tahkimatın artık imkansız olduğunun farkındadır. O yüzden TC, Kürdistan politikasına "yeni" bir çerçeve kazandırmaya çalışıyor. TC'nin önümüzdeki birkaç yıl için stratejisi, şöyle belirmektedir;

1. Kürt ulusal-politik iradesini ezmek ve her ne surette olursa olsun, doğrulmasına fırsat vermemek,

2. Ulusal kimlik üzerine odaklaşmış, toplumsal-politik duyarlılığı boşaltabilmek için, Kürt diline ve kültürüne -fakat onu sömürgeci politik etkinlik altında yeniden içeriklendirerek- bir kullanım alanı açmak (yani, burada, Kürt dili ve kültürü, ulusal-toplumsal dönüştürücü faaliyetin dışına itilmiş olarak kalacak ulusal-politik-kültürel yaşam temsil ettirilmeden kullanılacaktır. Örneğin; daha çok bölgesel-folklorik bir çalışmanın, "ölü tarih" dili ve kültürü hakkındaki bir etkinliğin konusu olarak değerlendirilecektir.)

3. TC'nin elinde toplanmış olan kapitalizmin eritme gücünü ve imkanlarını arttırmak. Böylece o, Kürt ulusal-toplumsallığını bir yeniden eritme ve tarihten silme sürecine tabi tutacaktır. O arada, TC, Kürt ulusal politik öğelerini etkisizleştirdiği oranda sömürgeci politik yaşam içerisinde eritilmiş veya eritilebilen, bir "toplumsal çoğulculuğu"da ülkemizde geliştirmeye çalışacaktır.

TC'nin, Kürt ulusal-toplumsallığını sistem içinde ifade gücüne kavuşturacak köklü reformlara yönelmesi ise mümkün değildir. Böylesi bir yönelim TC'nin tarihsel varlığı ile bağdaşmaz. Zira bu TC'nin, ideolojik-politik aygıtlarından, yönetsel mekanizmalarına kadar başta aşağı değişmesi ve TC'nin TC olmaktan çıkması demek olacaktır. Öyle ise; önümüzdeki yıllarda TC'den Kürt ulusallığına yönelik köklü reformlar beklenmemelidir.

Yoldaşlar, öyle görünüyorki, önümüzdeki bir-birbuçuk yıl içinde, Kuzey-Kürdistan'daki askeri-politik hareket, tarihsel önemde bir gelişmeyi, yani bir stratejik evreye sıçrayacak ölçüde bir gelişmeyi yaşayamayacaktır. Politik-askeri hareket PKK'nin izlediği yanlış politikalar sonucu ivmesini kaybetmiş bulunuyor ve yeniden ivme kazanabilmesi ulusal-toplumsal dinamiklerin bir "mutasyon"la kendisini yeniden kurmasını gerektiriyor. Bu yapısal değişim sürecinin, yeni ve daha güçlü ivme için mayalanmanın 1994'e kadar sarkabileceğini düşünüyorum. Dolayısı ile askeri-politik stratejide bu tarihlere kadar temelden bir değişiklik yaşanmayacaktır. (Şüphesiz, sayısız ölçüde taktik gelişmelerle yüzyüze olacağız.) Bu süreç içinde, Kuzey Kürdistan'da asıl köklü gelişme "ulusal-politik-kültürel yaşam"da olacaktır. Ulusallığımızın politik kültürel yaşamı zenginleşecek, canlanıp serpilecek, iyice güçlenecek ve toplumsal dönüştürücü öğeleri çeşitlenip çoğalacaktır. İşte, bir-birbuçuk yıl sonra gelebilecek büyük tarihsel hareket bu zemindeki mayalanmanın sonucu olacaktır.

Öte yandan, önümüzdeki süreçte Güney Kürdistan'daki gelişmeler, hem ülkemizin bütünü üzerinde hemde Kuzey'deki ulusal toplumsal mücadele üzerin-

de çok büyük etkilerde bulunacaktır. Güney'de bağımsızlıkçı ve demokratik öğelerin hakim hale gelmesi ve sosyalist öğelerin giderek güçlenmesi, buradaki ulusal-toplumsal siyasal düzende demokrasinin derinleştirilmesi, genelde ulusal kurtuluş hareketimizin bütününü, özelde ise Kuzey'deki kurtuluş mücadelesini oldukça olumlu şekilde etkileyecek, ona her yönden ivme kazandıracaktır. Dolayısı ile Güney'deki gelişmelere, böylesi bir işlev kazandırabilmek için, ulusal çapta bir devrimci etkinin seferber edilmesi gerekiyor. Güney'deki imkanların çok iyi değerlendirilmesi gerektiğine, sadece değinerek geçiyorum. Zira sorunun politik-teknik ayrıntılarına bu yazı çerçevesinde girmem doğru olmayacaktır.

Yoldaşlar, bu stratejik evrede Kuzey-Kürdistan'daki hareketin gerilla faaliyeti ve serhıldan türü eylemlilikler üzerine kurulu olduğunu belirtmiştim. Fakat bizim m-l'ler olarak, bu hareketi PKK'nin elinde kazandığı biçim üzerinde sürdüremeyeceğimiz ve sürdürmememiz gerektiği de açıktır. Bizim yapacağımız, harekete sınıfın politik yaklaşımı altında bir düzen kazandırmak, hareketin sınıfsal öncelikleri ve ilişki düzeninden, yöntem ve araçlarına kadar, hemen her noktada, farklı bir çizgiyi, farklı bir üslubu, sosyalist dünyadan gelen bir etkiyi sergilemek olmalıdır.

PKK'nin gerilla faaliyetini, esasen bir kır hareketi olarak, kırlardan şehirleri kuşatan bir köylü ordusu hareketi olarak düşündüğünü ve bu biçimde geliştirmeye çalıştığını görüyoruz. Yine, onun, daha bu stratejik evrede, hem nesnel durumu abartarak, TC'nin güçlerini ve imkanlarını da azımsayarak, hemde bir "kurtarılmış bölge" planına angaje olarak, gerilla faaliyetini bir seyyar ordu düzeni halinde geliştirmeye çalıştığıda görülüyor. Bu yaklaşım ve pratik, hem hareketin kırlara hapsolmasına yol açıyor, hemde ulusal askeri kuvvetleri hantallaştırıyor, onların kayıplarını çoğaltıyor.

Biz ise; gerillayı, kırın ve şehrin birleşik toplumsal-siyasal hareketinin bir askeri gücü olarak ve bu stratejik evrede onu sömürgecilere yönelik şiddetli bir imha savaşının askeri örgütlenmesi olarak değerlendirmeliyiz. Dolayısiyle;

1. Askeri faaliyeti, kırlarda ve şehirlerde yayılmış hareketli partizan birlikleri üzerine kurmalıyız. Şüphesiz, kırlar, barınma, manevra imkanı, askeri eğitim, kitlelerle direkt temas, propoganda v.b. avantajlaları itibarıyla, daha geniş ve yaygın bir faaliyet alanı olacaktır. Ama en etkili eylemleride şehirlerde koymaktan, sömürgecileri şehirlerde, çok şiddetli ve ağır biçimde darbelemekten de geri durmamalıyız.

2. Bu stratejik evrede, sömürgecilere karşı şiddetli bir imha savaşı yürütmeliyiz. Sömürgecilerin bütün güçlerini ve kurumlarını, ama özellikle de onun ordu, polis ve diğer inzibati kuvvetlerini ve kurumlarını ardı arkası kesilmeyen saldırılara ve sürekli imhaya tabi tutmalıyız. Öyleki, sömürgeci mekanizma felç edilmeli, işgal kuvvetleri bir yıkım ve çöküntüyü, toprağımızda geçirdikleri her günde yaşamalıdırlar.

3. Gerilla (veya partizan, peşmerge) birimleri ve onların toplam birlikleri nesnel koşulların ve imkanlarımızın elverdiği ölçüler üzerine çıkarılmamalı, belirli sayıda tutulmalıdır. Şüphesiz, bu birimdeki elemanlar, profesyonel askerdirler ve günün 24 saatinde askerlik mesleğini icra ederler. Bu partizan birlikleri dışında olabildiğince yaygın biçimde,şehirlerde, kırlarda,mümkünse bütün üretim, eğitim ve hizmet birimlerinde ve her birim toplulukta, olabildiği kadar insanımızı bir askeri eğitimden geçirmek gerektiğinde kullanabileceği belli imkan ve araç-

larla donatmak ve bunları gündelik yaşamına, toplumun arasına "milis" halinde bırakmak, askeri-politik faaliyetin bir diğer boyutu olmalıdır. Bu kategorideki askeri kuvvetler, genellikle kitlesel eylemliliklerde (ve tabii ileride ayaklanmalarda) halk savunma birliklerinde ve bazende doğrudan imha savaşında rol alacaklardır.

4. "Seyar Ordu", bugünkü evrenin değil, ama sömürgeci mekanizmanın iyice felç edildiği ve hareket özgürlüğünün önemli ölçüde kısıtlandığı, kurtarılmış veya yarı-kurtarılmış bölge imkanlarının doğduğu, genellikle de askeri stratejide "denge" denilen, evrenin askeri örgütlenmesi olacaktır.

Serhıldan eylemliliklerine yaklaşımımızı ise şu maddeler altında özetleyebiliriz;

1. Bunlara, toplumsal sınıf ve grup kanallarında ifade kazanarak, alanlarda bileşen bir örgütsel ve eylemsel düzen vermeliyiz.

2. Bu eylemlilikleri, ulusal kampanyalar -sömürgeci yaptırımlara karşı- kitlesel direnişler biçiminde de yine toplumsal sınıf ve grupların hak ve özgürlükleri etrafındada geliştirerek, çeşitlendirmeliyiz, böylece onların uygulama sahasını genişletmeliyiz, pratiğini derinleştirip zenginleştirmeliyiz ve kitlelerin mücadele kanallarını çoğaltmalıyız.

3. Bu eylemliliklerde, her aşamada, kitleleri, kaldırabildikleri ölçüde sömürgeci kuvvetlerle çatıştırmaya özen göstermeliyiz. Kitlelerde bir bozgun havasının doğmaması için saldırı ve geri çekilme adımlarının bir disiplin çerçevesinde, ölçüleri doğru ayarlanmış olarak atılmaları artık zorunlu hale gelmiştir. Basit ve kendiliğinden tepkiler üzerinde kitlesel eylemlilikler dönemi geride kalmıştır. Ulus olarak bir savaşın içindeyiz. Sömürgeci kuvvetlerde gerçekte bir örgüt, eşkiya, çete, grup vb. bir güçle değil, bir ulusla savaştıklarını, her günkü muharebelerde yaşıyorlar, görüyorlar. Savaş psikilojisi hem halk kitlelerinde hemde düşman saflarında hakim bir duyumsayış halindedir. Artık her gösteri, her kitlesel tepki ulusal savaş kuvvetlerinin bir parçası, bir öğesi durumundadır.Bu yüzden ulusal kuvvetlerin genel disiplinine ve harekat planına dahil olmak zorundadır.

4. Serhıldanlarda işçi ve kadın hareketini öne çıkarma, özellikle, mücadelenin ilerleyen evrelerinde, işçi sınıfını eylemlerin başına geçirme biz ML'lerin faaliyetinde temel kaygı ve doğrultu olmalıdır.

ASKERİ ÇIKIŞIN İMKAN VE YOLLARI ÜZERİNE

Yoldaşlar, Kuzey Kürdistan'ın toplumsal-siyasal dönüşümünde çoktandır, kentler, belirleyici bir konumdadır. Bu demektirki, toplumsal-tarihsel dönüşümün, belirleyici ve sürükleyici hareketi, toplumsal gücü şehirlerde toplanmıştır. Bu aynı zamanda, Ulusal Demokratik Devrimin askeri-politik stratejisinde de, tayin edici gücün, hareketin, imkan ve araçların şehirlerde toplandığı anlamına gelir. Fakat, askeri-politik hareketin bugünkü boyutları itibarıyla da yani bugünkü stratejik evresinde de şehirlerin öne geçtiğini, belirleyici hareketin şehirlerde biçimlendiğini söyleyebilirmiyiz? Hayır söyleyemeyiz.

Evet, şehirlerde askeri-politik faaliyet giderek boyutlanıyor. Herşeyden önce, bu stratejik evrenin gerektirdiği "imha savaşı" faaliyetinde şehirlerde beliren ihtiyaç canalıcı ölçülerdedir. Yine, "92 Newroz'unda Şırnak ve Cizre'de görüldüğü gibi serhıldanlarda da, giderek, özel biçimde bir askeri örgütlenme, do-

nanım savunma ve saldırı hareketi bir ihtiyaç halinde kendini hissettirmektedir ve ulusal kurtuluş kuvvetlerimiz bunu da karşılamak zorundadırlar. En genelde, kırlara kıyasla şehirlerde bir örgütsel boşluk, yetersizlik ve yüzeysellik sözkonusudur. Dolayısı ile M-L hareketimiz hem bugünün ihtiyaçlarını karşılamak, hemde giderek devrimimizin, kurtuluşumuzun, tayin edici taktik ve stratejilerinin uygulama sahası olarak, ulusal-toplumsal kuvvetlerin, ağırlıklı bir bölümünü barındıran bir alan olarak şehirlerde geleceğe yönelik hazırlıklar yapmak amacıyla, örgütlenmesini, faaliyetini ve eylemlerini yoğunlaştırmalıdır. Ama eğer, bu aşamada askeri faaliyet için kırsal alanlar mı esas alınmalıdır, kentsel alanlar mı diye bir soru sorulursa, buna verilecek yanıt, hiç tereddütsüz kırsal alanlardır.

Aslında, salt askeri faaliyet bakımından bir şehir, kır ayrımı ve tercihi yapmak anlamsızdır. Böyle bir ayrım, devrimi zafere taşıyacak toplumsal gücün, hem nüfus büyüklüğü itibarı ile, hemde toplumsal-kategorik bileşimi ve devinimi itibarıyla, nerede toplandığı -merkezileştiği- sorusu üzerinde anlamlıdır. Askeri faaliyette tercihde, buradan gelen yanıtla bağıntılı olarak şekillenir, fakat o toplumsal-kategorik hareketliliklerin birebir bir yansıması halinde de tecelli etmez. Askeri etkinlik, özel eğitilmiş birlikler elinde beliren, savaş araç ve teknikleri ile donatılmış, mekan ve manevra tercihi savaşın gelişimine ve kurallarına bağlı olarak değişebilen bir alan olarak, toplumsal hareketlilikten görece özerkleşir. Bu bağlamda, her ne kadar, şehirler toplumsal-tarihsel dönüşümde belirleyici konumda iseler de, bu aşamada, askeri faaliyet bakımından ağırlıklı merkezler kırlardır.

Herşeyden önce, kırlar şimdilik askeri faaliyet için daha geniş olanaklar sunmaktadırlar. İkincisi; "ulusal ordulaşma" esprisi etrafında kırlar ulusal devletlerin "kışlası" durumundadır. Bu "kışlaya" müfreze çıkarmamış bir hareket, askeri faaliyetini hangi boyuta sıçratırsa sıçratsın, "üniformasız" bir sivil eylem grubu olmaktan öteye gidemez, ulus nezdinde "ulusal ordulaşmaya" yetenekli ve yönelimli bir hareket kimliği kazanamaz. Üçüncüsü; ulusal devrimci mücadelenin bu aşamasında, bir askeri hareketin kesintisizliği ve süregenliği ancak kırlarda güvence altına alınabilir. Son olarak, kırlar zaten devrimimizin toplumsal gücünün yarıya yakınında barındıran bir alan durumundadır. İşte bu başlıca nedenlerle kırlar, askeri etkinlikte belirleyici bir yere sahiptir ve hareketimiz, kırsal bir askeri çıkış yapmadan, kendisini kalıcı ve kucaklayıcı bir ulusal kuvvet olarak ifade edemez. (.....)

Ayrıca, yazıyı daha fazla hantallaştırmamak için başından beri özetle sıralayageldiğim konularada bir nokta koymak zorunlu oluyor.

İşte yoldaşlar, devrimimizin bugün eriştiği koordinatlarda, bize belirlediği görev ve sorumluluklar özetle bunlardır.

Ülkemizin biricik M-L hareketi olarak, bu görev ve sorumlulukları üstlenmek üzere, şimdi burada kuşanıyorken, başta önderlik olmak üzere pekçok yoldaş, bizi bugüne kadar, mücadeleye bütün potansiyelimizle akmaktan alıkoyan, bize ayak bağı olan öğe ve etkilerin üzerine yürüyecek ve bunları aşmamız, ağırlıklarını üzerimizden atmamız için işaretlerde bulunacaklardır sanıyorum. Yoldaşlar, çoğunlukla, askeri, örgütsel ve politik yetersizliklerimiz, boşluklarımız ve varsa, yanlış anlayışlarımız üzerinde duracak ve bunları gidermeye çalışacaklardır. Ben ise, yoldaşların bu değerli çabalarını bir ölçüde tamamlayıcı olabilir ümidiyle, bir başka düzlemdeki sorunlarımıza, ideolojik düzlemdeki boşluklarımıza ve yetersizlikerimize parmak basmak istiyorum.

A - ULUSAL-İDEOLOJİK KONUMLANIŞTAKİ YETERSİZLİĞİMİZ ÜZERİNE

Yoldaşlar, bence, bizim, daha bir ideolojik grup olarak şekillenmeye başladığımız aşamada, mücadele üzerinde gerekli enerjiyi açığa çıkarmamızı engelleyen, bizi tutuk kılan etmenlerden biri ulusal ideolojik konumlanışı yeterli ölçüye çıkaramayışımız olmuştur. Bir politik hareket olarak ortaya çıktığımız yıllardaki Kuzey-Kürdistan'ı herhangi bir sömürgeden, hatta Kürdistan'ın diğer parçalarından ayıran en temel özelliği, uzun yıllar boyunca, kendi ulusal-toplumsallığını belirginleştiren bir politik etkinlikten yoksun olarak yaşayagelmiş olmasıydı. Hareketimizin göz açtığı yıllarda, Kuzey-Kürdistan'a Türk burjuva-ulusal politik-kültürü hakimdi. Dahası, halk muhalefeti saflarında da Türkiye sosyalist, devrimci demokratik hareketinin önemli bir ağırlığı vardı. Bu atmosfer, daha başından, bizim ulusal-tarihsel hareketin gerektirdiği ideolojik konumu elde etme çabamızın önünü kesen bir faktördü.

Hiç şüphesiz, biz proletarya aydınları olarak kaba bir ulusalcı içe kapanma yolunu tutamazdık. Herşeyden önce bizim gelecek toplum(sosyalizm) projemizi netleştirmemiz ve ideolojik, politik, kültürel v.b. etkinliği bu dünyadan, sosyalizm dünyasından, toprağımıza indirmemiz gerekiyordu. Ve derinlikli değerlendirildiğinde, biraz kendiliğindende olsa, bizim enerjimizin büyükçe bir bölümünü bu yolda sarf ettiğimiz ortaya çıkar. "Sosyal-emperyalizm", "Üç Dünya Teorisi" ve "Mao Zedung" tartışmaları üzerinde o denli yoğunlaşmamız, bir bakıma, bu yöndeki ideolojik-teorik etkinliğe duyulan gereksinimden gelmiştir. Bu süreç hareketimize, "gelecek toplum projesini" belirginleştirmede, sınıf önderlikli "devrimin genel teorik sorunlarını" netleştirmede ve sınıf bakış açısından "dünyayı değerlendirmede" bir yetkinlik kazandırdı, fakat onu, ulusal-tarihsel hareketin gerektirdiği ideolojik konularda derinleştirmektende alıkoydu.

Evvel emirde; Kürt ulusallığını proletaryanın politik etkinliği altında belirginleştirmek, Kürt toplumsallığını sömürgeciliğin kanatları altından çekip, bu etkinlik altında bir "yeniden kimlik dökümüne" uğratmak gerektiğini kavrayamadık. Ulusal-tarihselliğinde bir biçimde bir kimlik edinememiş herhangi bir sınıf için, toplumsal-dönüştürücülükte bir yer, tarihsel hareket üzerinde bir misyon çıkarmanın mümkün olamayacağı açıktır. Sınıfın, "kendisi için" bir kimlik edinebilmesi,öncelikle ulusal-tarihsel-kültürel prizmadan geçmesiyle olanaklıdır. Biz ise, ulusal görevleri ve ulusal konumlanışı işgal altındaki herhangi bir ülkenin ölçülerinde belirliyorduk. Şüphesiz bu, Kuzey Kürdistan'daki, ulusal-ideolojik konumlanış için yeterli bir ölçü olamazdı ve hareketimizi ulusal-toplumsal mücadelede yeterince motive edici değildi.

İdeoloji-politika ve pratik kavram olarak da, etkinlik itibarıylada bağlaşıktırlar. Bu bağlamda, hareketimizin ulusal ideolojik konumlanışındaki yetersizlik, hem güncel politik faaliyette, taktiksel yöneliminde ve kadroların davranma yeteneklerinde eksiklik ve dağınık bir bilanço çıkarıyordu, hemde bizzat bu bilanço tarafından besleniyordu.

Yoldaşlar, hareketimizde, merkez-muhalefet ayrışması olarak bilinen

süreç, bir yanılada, örgütümüzün tabandan ulusal-ideolojik konumlanıştaki yetersizliği aşma çabasının ürünüydü. Fakat, bildiğiniz gibi, feodal-burjuva komploculann bir provakasyonu ile, muhalefet henüz bu yönelişini sistemleştiremeden, saflarımızda ona bütünsel bir nitelik kazandıramadan hareketimiz parçalandı ve ulusal-toplumsal harekette bir düşüşede denk gelen bu bölünme, bir dağılma ve moral çöküntüsü ile sonuçlandı. Ardından, "12 Eylül operasyonlarından" aldığımız darbelerle, yıllarca, sıcak mücadele ile, ülkemiz devriminin süregiden pratiği ile temas edemeyecek ölçüde bir bozgun ve tasfiye süreci yaşadık.

Şahsen, hareketimizin son birkaç yıllık toparlanma faaliyetini, ülkemiz devriminde, ulusal-toplumsal kurtuluş mücadelesinde, bir yeniden konumlanma çabası olarak değerlendiriyorum. Ve şimdi, ulusal devrimci mücadelenin yıllar içinde öğrettikleri ile, saflarımızda ulusal-ideolojik konumlanıştaki yetersizliklerin bazı açılardan aşıldığını söyleyebiliriz.

Ancak, şimdi girilen sürecin hem sınıf dışı ulusalcı savrulmalara yol vermemesi hemde kaba ve yüzeysel ölçülerde kalmaması için, sınıf bakış açısının sürekli derinleştirilmeye ihtiyacı vardır. Kuzey Kürdistan ulusal-toplumsallığını proletaryanın ideolojisi altında, sürekli ve çok yönlü bir şekilde analize tabi tutmak, özelliklerini açığa çıkarıp, bu ideolojik ışık altında belirginleştirmek ve proletarya ideolojisini saflarımızda kucaklayıcı ve sürükleyici kılmak, üstesinden gelmemiz gereken görevlerin başında geliyor.

B - ÖRGÜTSEL İDEOLOJİK MOTİVASYONDAKİ BOŞLUKLAR

Yoldaşlar, devrimci hareketimizin doğuşundan beri yaşayageldiği en önemli boşluklar, örgütsel ideolojik motivasyon üzerinde belirmektedir. Hareketimizin ve kadrolarımızın, gerekli atılımcı ruha, savaşçı, girişimci ve yaratıcı özelliklere ulaşamamasının, onların davayı süreklileştirmede kollektif kaygıya, örgütü genişletme ve büyütme ülküsüne kavuşamamasının en temel nedeni budur.

Şu 12 Eylül sonrasında, özelliklede Kuzey Kürdistan'da yaşadığımız örgütsel trajediye bir göz atalım. "Toparlanma Faaliyetimiz" onlarca kadro ile tanıştı. Hepside gerçekte hem ideolojik-teorik donanım, hemde politik deneyim itibarıyla birer kadro idi. Fakat bunların herbiri ne kendi başlarına bir soylu adım atabildiler, nede içlerinden birini veya birkaçını bir toparlanma faaliyetinin "sahibi" kılabildiler. Her defasında acıyla öğreniyordukki, örgüt sahipsiz, hareket var ama yok! Ve sonuçta, kadro dediğimiz bu onlarca insanın, davanın ve örgütün "bireysel taşıyıcısı" durumunda olmadıkları açığa çıktı. Oysa, hemen hepsi 12 Eylül öncesinde, hareket içinde kadro olarak, -bazıları da üst kademelerde- çalışmıştı. İktidarsızlıklarının bir yılgınlıktan veya isteksizlikten geldiğide söylenemezdi. Gerçekte yoldaşlar, hareketi sahiplenmekte ve sürüklemekte, samimiydiler, istekliydiler. Ne varki, bir türlü sürükleyici ülküyü, hırsı, azmi, coşkuyu, heyecanı ve şevki yakalayamıyorlardı. Zira, örgütün ve davanın taşıyıcılığını her bir kadro bakımından bir misyon halinde belirginleştiren örgütsel-ideolojik motivasyonu ne hareket olarak kazanabilmiştik, ne de bu kadrolara kazandırmıştık.

Artık, hareketimiz üzerindeki bu ideolojik boşluğu gidermek için büyük

bir kampanya geliştirmenin zamanı gelmiştir, yoldaşlar. Bu amaçla;

a. KAWA'nın insanlık aleminde, halkımız ve devrimimiz içinde, kurtuluş kavgası üzerinde, tuttuğu yer, belirli tanımlar altında bir teoriye kavuşturulmalı, buna bağlı olarak kadroların misyonu belirginleştirilmelidir.

b. İnsanlığın, halk yaşamımızın ve mücadeleciliğin en ileri erdemlerini, değerlerini ve bunlara adanmışlığı kendi kişiliğinde birleştiren bir kadro tipi ve bunları bütünsel faaliyetinde yansıtan bir örgüt yapısı varlığımızın ayırtedici özelliği olmalıdır. Bu doğrultuda, örgüt ve kadrolar bir ideolojik nitelemeye ve özdenetime tabi kılınmalı ve bunu amaçlayan ideolojik motifler çoğaltılmalı, sivriltilmeli, parlak çizgilerle kadrolara ve örgütsel yaşamımıza içerilmelidir.

Şu aşamada özellikle mücadeleciliğin değer ve gerekleri üzerinde yoğunlaşmalıyız. Toprağımıza kan akıtmayı beceremeyen, risk üstlenmeyen, mücadelenin zorluklarını ve çilesini göğüslemeyen bir "kadro", nasıl, bu toprağın insanı olduğunu iddia edebilir? Bu topraklarda, insan soyunun özgürlüğe uzanışı, sözkonusu ölçülerle karakterize olmuştur, bu ölçülerden muaf kalmış bir kuşağımız varmı, gösterilebilirmi? İnsanlık ve yüce komünizm ülküleri uğruna bütün bir varlığını feda etmeyen bir insan, nasıl komünist olduğunu iddia edebilir? Dünya üzerinde, bu tarz bir adanmışlığı sergilemeyen bir komünist biliniyormu, tanınıyormu? Bu türden bir sorgu saflarımızda derinleştirilmeli ve içimizdeki rint çizgiler, anlayışlar sökülüp atılmalı.

c. Kendi konumumuzdan, sınıf politik hareketinin konumundan kurtuluş tasarımı ile halihazır gerçeklik arasındaki bağıntılar, doğru ve inandırıcı biçimde kurulmalıdır. Bu yönde ideolojik argümanlar zenginleştirilmeli, net ve çarpıcı çizgilerle kadrolara aktarılmalı ve bunlar kadroların pratiğe yöneliminde bir itki haline getirilmelidir.

Yoldaşlar, örgütsel ideolojik motivasyonda en büyük boşluğumuzun bu nokta üzerinde olduğunu düşünüyorum. Bugün neredeyse her Kürt gibi, bizim insanımızda Kürdistan'da bir kurtuluşun gerçekleşeceğine dair inanca sahiptir. Fakat, "Proletaryanın politik önderliği ve etkinliği altında bir kurtuluş" noktasında, insanlarımızın kafasında tam bir netlik sağlanmadığı, tasarımla gerçeklik arasındaki bağıntılıkta belli bir bulanıklığın ve belirsizliğin yaşandığını sanıyorum. Bizde ülkücü ve tutkulu tiplerin yeterince gelişememesinin nedenlerinden biri de budur. Şüphesiz bu boşluk, basit ajitatif söylemlerle doldurulamaz, bu yüzden, bugünkü ulusal-toplumsallık içinden, proleter politik önderlikli "bağıntılı bir ulusal-toplumsallığın" projesini, bunu realize edebilmenin imkan ve araçlarını çıkaracak ideolojik-politik derinleşme ve zenginleşme zorunlu görünüyor.

d. Örgüt yaşamı ve işleyişi, mücadeleye açtığımız alan, kadroların ve bize bağlanan her insanın, özgürlüğünü kazandığı, onu realize ettiği, kişiliğini ve ülkülerini yaratıcı biçimde sergileme imkanı bulduğu bir alan olmalıdır yoldaşlar. İnsanımız, heyecanın, çoşkunun, sevincin ve mutluluğun, iç huzurun, güven ve dayanışmanın, sevginin, saygının, manevi hazzın ve kuvvetin, yoldaşça bağlılığın ve duygu birliğinin, kısacası insalığın ve halkımızın en ileri moral değerlerinin, doruğunu bizim biçimlendirdiğimiz yaşam üzerinde tadabilmeli, duyumsayabilmelidir. Örgüt, kadrolar için bir "ana kucağı" olmalıdır. Oradan kopmanın bir şefkat, sevgi ve maneviyat kaybı olacağını kadro gündelik yaşamı içindeki muhasebede hissedebilmelidir. Diyebilirimki, savaşçı ve özelliklede komünist bir örgütün enerjisinin yarısı bu moral değerler üzerindedir. Bunları bütünsel olarak yaşamayan ve yaşatamayan bir örgüt, enerjisinin, savaşçılığının ve pratik gücü-

nün yarısını kaybetmiş demektir.

Komünist bir örgütü, diğer sınıf örgütlerinden ayıran en temel özellik, kadrolarının birbirini kısıtlayan, bastıran ve gerileten bir konumlanışı değil, herbirinin diğeri için bir olanak haline geldiği, birinin, diğerinin gelişimi ile koşullu olduğu birbirini geliştiren ve zenginleştiren bir kollektif faaliyet içinde eriyişidir. Gönüllüğünün, yoldaşlık özverisi ve katkısının zorluk ve tehlikeye öncelilik üstlenme anlayışının, öne atılma yürekliliğinin ölçüleri bu tarz bir yaşamı ne kadar realize ettiğimizle bağıntılı olarak belirir.

Şüphe yokki, örgüt aynı zamanda otorite ve disiplin demektir. Bunlarda en genel hatları ile tüzüksel kurallar halinde belirlenmiştir. Fakat tüzüksel kuralların zorlayıcı yaptırımlara değilde, gönülden onay kuvvetine ve sürtünmesiz bir işlerliğe kavuşabilmesi, örgütün sözü edilen moral değerler ve yaklaşımlarla donatılmasına bağlıdır. Bu bakımdan yoldaşlar, kadroları ve örgütsel yaşamı, bu doğrultudaki donatıcı ideolojik motiflerin parlatılması ve hareketimizin literatürüne alımlı biçimde işlenmesi de zorunludur.

Fakat, bu vb. noktalardaki, ideolojik boşlukları giderici, ideolojik derinlik sağlayıcı faaliyetin ancak politik-pratik eşliğinde anlamlı olabileceğine ve vücut kazanabileceğini de gözden kaçırmayalım. Dolayısıyle, şayet, ulusal toplumsal kurtuluş mücadelesinin boyutlarında beliren pratiği omuzlayabilirsek, sözünü ettiğimiz ideolojik sorunlar anlamlarını yüklenerek, çarpıcılık kazanarak ve derinliklerini hissetirerek önümüze gelebilirler.

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE MÜCADELE HATTIMIZ

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE MÜCADELE HATTIMIZ

KAWA Olağan Kongresini selamlamaktan onur ve sevinç duyuyorum.

Bizler buraya Kürdistan devriminin ideolojik, örgütsel ve politik önderi proleter devrimci KAWA'nın Olağan Kongresine, ulusal ve uluslararası arenanın güç ve karmaşık koşullarla dolu bir döneminde gelmiş bulunuyoruz.

Bizler, buraya yerel sömürgeci devletlerin, emperyalist güçlerin tüm desteğini ve yerli ihanetin tam desteğini arkalayarak ve yedekleyerek saldırıya geçtiği bir dönemde gelmiş bulunuyoruz.

Bizler tüm gerici güçlere ya özgür vatan,ya ölüm diyen Kürdistan halkının topyekün olarak düşmana karşı cepheden ayağa kalktığı bir dönemde bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Bizler Kürdistan'da düşmana karşı cepheden ayağa kalkmış, ama henüz ulusal ve uluslararası temsilini bulmadığı, mevcut potansiyelin bölük-pörçük olduğu bir dönemde bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Bizler, buraya ülkemezin düşmandan arındırılmış özgür bir vatan parçasında bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Bizler, burada KAWA hareketinin her yönüyle Kürdistan halkının bir umudu ve çekim merkezi rolüne dönüştüğü bir süreçte bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Ve tüm bu saydıklarımız olumlu ve olumsuz karmaşık koşullarla dolu bir dönemde üstümüze düşen tarihsel rolü oynayıp oynayamama sorunuyla karşı karşıyayız. Başarmak için işe soyunacakmıyız, soyunamayacakmıyız? Mesele budur.

KAWA, Kürdistan halkının emperyalizme, sömürgeciliğe, yerli haine, devrime düşman her türlü gerici ve sapmacı eğilimlere karşı verdiği mücadelenin içinde doğmuştur. KAWA, düşman güçlerin her türden baskı ve şiddetine rağmen mücadeleyi hiçbir zaman bırakmadı. Kürdistan devriminin düşmanlarına karşı olduğu kadar, yabancı eğilimlere karşı da ulusal kurtuluş mücadelesinin ulusal ve sosyal yönünü sağlam temele oturtma çabası içinde oldu. Kürdistan devrimini örgütleme ve önderlik etmeye çalıştı.

KAWA, devrimin düşmanlarının her türlü baskı ve uygulamalarına karşı legal ve illegal koşullarda Kürdistan halkının örgütlenmesinde, bilinçlenmesinde ve düşmana karşı seferber edilmesinde önemli roller oynadı. Kuruluşu, siyasi, iktisadi, kültürel, askeri vs. bir sürü deneye dayanır. Şu an önümüzde büyük sorumluluklar ve ciddi sorunlar bulunmaktadır.

Benim düşünceme göre şu an üç temel görevimiz vardır. Bunlar; ideolojik, örgütsel ve politik sorunlar olup, biri diğerinden daha az önemli değildir.

Üçüde şu an aynı ağırlıkta olup, birbirlerinden ayrılmazlar ve aynı öneme sahiptirler. Ne ideolojik hattı belli olmayan bir örgütlülük, ne örgütsüz bir ideolojik hat, nede bu temelde tarihsel gelişmelere iradi olarak politik bir müdahale olmaksızın zafere gidilemez. Zaferin teminatı tüm bu alanlarda koordineil bir mücadelenin sürdürülmesidir.

Son dönemlerde bir atılım içinde olduğumuz doğrudur. Bu yadsınamaz. Ama bu konuda daha hala "zafer" şarkımızı söyleyemiyoruz. İşimiz bitti diyemeyiz. Çünkü, Kürdistan'da ve dünyadaki gelişmelerin çok gerisindeyiz. Henüz istenen bir tempo tutturmuş değiliz. Sorun gelişmelere müdahale etmek, mücadele arenasında sorunları çözmek için çözümleyici bir itici güç ve de bu konuda önderlik edebilmektir. Bize yakışan da budur.

Yoldaşlar, üstesinden gelemediğimiz, işlerin üstesinden gelmek için uzun bir zaman ve çok büyük özveriler gerekmektedir. Bunu tartışmanın gerekliliği olduğuna inanıyorum. Hepimiz ulus ve uluslararası arenada olup bitenleri biliyoruz. Ortadoğu'da ve de özelde Kürdistan'da devrimin zafere ulaşmasına, bağımsız bir Kürdistan'ın doğmasına, mevcut statükonun değiştirilmesine bağlı olduğu noktasında(olmadığı halde yazıldı)herkes hemfikirdir. Ve bu konudaki dünya gericiliğinin askeri ve siyasi tehditlerini ve bunun uygulamalarını biliyoruz. Ama, tarihsel gelişmeler yalnızca dünya gericiliğinin niyet ve uygulamalarıyla ayarlanamıyor. Burada Kürdistan halkının iradesi belirleyici bir rol oynayacaktır. Kürdistan sorununun nasıl çözüleceğine karar verme zamanı gelmiştir. Bu nedenle mücadelemize tüm araçlarıyla hazırlıklı olmalıyız.

KAWA, bu çözümde önemli bir rol oynamalıdır. Bu coşkusal bir söz olarak algılanmamalıdır. Bu rol oynanabilir ve oynanmalıdır da. KAWA, bu tarihsel görevi yerine getirecek kuvvete, enerjiye, düşünceye, cesarete ve şansa sahiptir. Geldiğimiz aşamada birçok zorluklarımız var. Bunları inkar edecek değilim. Ama var olan olumluluklar ve imkanlarımızla yanılsamalara kapılmadan, ne istediğimiz ve gerçekte ne yapabileceğimiz konusunda çok açık ve net bir perspektife sahip olarak Kürdistan devriminin zafere giden yolunda emin ve sonuç alıcı adımlarla ilerleyebilir ve zafere ulaşabiliriz. Yakalanmış bu şansı geri tepmeyelim. Nedeni ne olursa olsun karamsarlık rüzgarlarına kapılmayalım. Zaferi başaracağımız özgörüşüyle soruna dört elle sarılalım. O zaman zafer bizim olacaktır.

Yoldaşlar,

Dünya ve Kürdistan'ın bugünkü durumuna ilişkin birkaç söz söyleme olanağını bulduğum için çok mutlu olduğumu da ayrıca belirtmeliyim.

Konuşmamın teması, Kürdistan'daki somut tarihsel koşullara denk düşen Nasıl Bir Mücadele? üzerine olacaktır. Bana öyle geliyorki, sorunun özü şu an Kürdistan halkının yerel sömürgeci güçlere, onların yedeğindeki milli haine ve arkasındaki emperyalist güçlere karşı yükselttiği ulusal kurtuluş mücadelemizin yol ve yöntemlerini belirlemede ifadesini bulmaktadır. Şu an Kürdistan'ın içinde bulunduğu somut tarihsel koşullara denk düşen mücadele biçimlerinin yol ve yöntemlerinin doğru tespiti ve pratik alana taşınılması ile Kürdistan devrimi kendi kanalında zafere doğru gelişebilir, başarıyla sonuçlanabilir.

Kürdistan'daki somut tarihsel koşulların yarattığı olumlu birçok etkene sahip bulunuyoruz. Kürdistan bağrında dev bir ulusal potansiyel barındırıyor. Bu dev bugün uyanmış bulunuyor. Devin uyanışı tüm dünya gericiliğinin hesaplarını alt-üst ediyor. Bu devi kendi zemininde hedefe karşı yürütme yük ve sorumluluğu tümüyle bizim omuzlarımıza biniyor. Biz bunu büyük bir şeref saymalı ve bu

yükü omuzlamalıyız. Bu bir zorunluluktur. Zorunluluktan öte tarihsel görevimizdir. Kürdistan devriminin yapıcıları ve yazıcıları kolmak istiyorsak, kendisini tüm yakıcılığıyla dayatılan bu tarihsel görevlerimizi yerine getirmek için tüm çaba ve enerjimizi konuşturmalıyız.

İşin başındayız. Gelişmeler bizi aşmış, başını almış gidiyor. Bu bizim tarihsel sorumluluğumuzla çelişiyor. Bu çelişkiyi çözmek, olayları yakalamak ve iradi olarak müdahale etmek gerekiyor. mevcut durgunluğa son verip mücadeleye bir hız vermek gerekiyor. kürdistan devrimine öncü gibi yüce bir iddia sahibiysek, bunu yapma zorunluluğumuz var demektir. Ki gelişmelerin önümüzdeki seyrinin bize dayatacağı görev gereği daha geniş ve daha kararlı bir mücadeleye girişmemizi öngörüyor.

Hiç şüphesiz, konunun askeri görünüşü, her yanıyla durumumuzun iyi olmadığı bilinmektedir. Bu aşılmayacak bir şey değildir. Yeterki, işe sarılalım, yeterki işe asılalım. Bu işin altından çıkabiliriz. Çünkü yılmaz, tükenmez, enerji dolu bir halka sahibiz. O halktır ki, yüzyılların savaşlarından aklın alamayacağı, eşi görülmemiş, sıkıntılar ve güçlüklerle karşılaşmalarına rağmen kendini bugüne taşıyabilmiş irade gücüne sahip bir halktır. Bu halk, ne yapmazki? Tarih göstermiştir ki, çıkarlarının bilincine varmış birleşik bir halk hareketi mücizeler yaratmıştır. Bu kendiliğinden olmaz. Halkı buna hazırlayan öncü gücün önemi belirleyici bir rol oynar. Bu rolü oynamak gerek.

Kürdistan'da yabancı işgali kırmak, yerli ihaneti tepelemek için mücadele ilke ve taktiklerini belirlemek elbette çok önemlidir. Ama, bundan daha önemli bir şey daha varki, o da "... devrimci savaşım yöntemlerini savunmak, tartışmak, değerlendirmek ve hazırlamak amacıyla bir illegal örgüt kurulmaksızın yığınların devrime yöneltilmeleri olanaksızdır."(Lenin)

Bizde illegal örgüt var. Ama bu örgüt anladığımız anlamıyla Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı kurmay görevlerini yerine getirecek düzeyde değil, hem de bunun çok uzağındadır. Her şeyden önce bizde profesyonel bir çalışma anlayışı egemen değil. Hareketin en tepesinden tutun en alt kademesinde yer alan birim ve üyelerimize kadar bir kendiliğindencilik hakim. İşi oluruna bırakma var. İradi müdahale eksikliği var. Bana kalırsa bu çalışma temposuyla istenen elde edilemez. İçinde bulunduğumuz bu olumsuz yapının maddi dayanakları var. Bu dayanakların temelini düzenle olan ilişkilerimizi tam anlamıyla koparamayışımızdan ileri geliyor. Bu devrimci mücadele önünde engel bir durumdur.Kürdistan devrimi zor bir iştir. Bu zoru başarmak amatörlerin işi olmasa gerek. Oysa bizler bu zoru çözmeye şimdiye dek amatörce yaklaştık. Profesyonelce meseleye el atmadık. Bu çalışma tarzı, bu anlayış yerine profesyonel bir anlayış egemen kılınmadan bir adım ileri gidilebileceği sanılıyorsa bu bir zaaftır. Bu urdan, bu kamburdan kurtulmak gerekiyor. Bu kongrede bu açık ve net olarak açığa kavuşmak zorundadır. Bizim hayati sorunumuz budur. Bunu küçümsemek, bunun üzerine gitmemek yenilgiyi bugünden kabullenmek demektir. Burada her şey teferruatınca konuşulacaktır. Fakat esas üzerinde konuşulması, açığa çıkarılması gereken şey, örgüt yaşamı olmalıdır. İstenen düzeyde bir örgüt yaşamını tutturamazsak burada ne kadar güzel kararlar alırsak alalım,bir anlam taşımıyacaktır. Eğer alınan kararlar, karar altına alınan kurallar, programlar, hayata geçirilmek için bir çabayla bütünleşmezse vitrine konulmuş güzel bir süsten öteye gitmeyecektir. Bu da ancak profesyonel bir yaşamı kendine yaşam biçimi seçen bir örgüt yaşamını seçenlerin iradi müdahalesiyle başarılır. Yoksa niyetler ne olursa olsun bir

eli düzenle, diğer eli devrimle tokalaşan, daha henüz hangi kampta kesin yerini alacağı kesinleşmeyen kararsız unsurların işi değil. Bu çok önemlidir.

Kürdistan'da devrim ve karşı-devrim bir yol ayrımına gelmiş bulunuyor. Kürdistan'da devrim yükselirken, karşı-devrim kan kaybına uğruyor. Sömürgeci mekanizmaların her türlü yol ve yöntemi bu kan kaybını önleyemiyor. Daha evvel sömürgeci baskıya karşı bilinçsiz, örgütsüz, kendiliğinden gelişen halkın mücadelesi giderek bilinçli, örgütlü ve olgunlaşarak sömürgeci mekanizmaları işlevsiz hale getiriyor. İlkellikten, mükemmele doğru yol alıyor. Gerilla eylemlerinden silahlı kitle ayaklanmalarına, politik kitle eylemlerinden serhıldanlara varan eylem biçimleriyle Kürdistan halkı zafere giden yolda emin adımlarla yürüyor. Ancak tüm bu iyi işaretlere, bu iyi gelişmelere rağmen herşeyin yolunda gittiği anlamına gelmiyor. Harekette hala büyük bir gerilik var. Bu hem öncüde, hem de genel halk kitlelerinde görülmektedir. Özellikle de bu gerilik Kürdistanlı politik güçlerin teori ve pratiklerinde var. Sorunlardan biri de budur.

Kürdistan halkının tarihte yarattığı mücizeler birikimi sınırsızdır. Dünya devrim tarihinin tecrübeleri sonsuzdur. Yeterki bunlardan yararlanma çabasında olalım. Hem dünya devrim tarihi tecrübeleri, hem kahraman Kürdistan halkının yarattığı tecrübe zenginliği önümüzü aydınlatıyor. Bu deneyler bize şunu gösteriyor. Ne kadar güçsüz olsakta, teknolojinin sınırsız imkanlarından düşmanlarımız ne kadar yararlansa da doğru bir mücadel hattını tutturmamızla Kürdistan halkını harekete geçirebiliriz. Kürdistan halkı bağrında öyle olanaklar ve mucizeler barındırıyor ki, bu imkan ve güçle yabancı işgali defedebiliriz, milli haini tepeleyebiliriz.

Ayrıca Kürdistan halkının savaş deneyimi bize sömürgeci egemen güçlere karşı yürüttüğü ulusal kurtuluş potasında devrimci bir coşkunun gelişmesiyle güçlü ve yüksek bir mücadelenin ortaya çıktığını göstermiştir. Kürt halkı ile sömürgeci egemen güçler arasında süren savaşta saflar belirlenmiştir. Sömürgeci devletlere ve milli haine karşı ulusça bir sınavdan geçmekteyiz. Sonuçta ulusça aç kalsakta, çıplak kalsak ta, işkencelerden geçsekte, sürgün ve katliamlardan geçsekte, yani tek bir cümleyle yaşam çekilmez bir hal alsada savaşı kazanmak için tüm çaba ve enerjimizi harekete geçirmek zorundayız. Ve zafere ulaşacağız. Bundan kuşku duyulamaz. Çünkü her türlü zorluğu halkımız birlikte göğüslemekte, birlikte hareket etmekte, eskisinden daha büyük bir özveriyle kendini vermektedir. İşte bizi yenilmez kılacak, zaferi olanaklı kılacak olan yönümüz budur. Bunun emareleri vardır.Bugüne dek süren barbar savaş karşısında Kürdistan'ın devrim odağı haline gelmesi, halkımızın giderek oluşan çelikten birliği zafer müjdesidir.

İlham kaynağımız budur. Hem yabancı işgal güçlerine hem yerli haine karşı büyük zaferler eşiğindeyiz. Bu hem toplum olarak böyledir, hem de harket olarak böyledir. Güçlü olduğumuzu görelim, yanılmadığımızı tarih tekrar tekrar ortaya koyacaktır. Yeterki devrime kendimizi verelim. Biz kazanacağız.

Kürdistan'ı bugüne dek egemenlikleri altında tutan sömürgeci sistemlerin çökmekte olduğunu görüyoruz. Düşman cephesinde panik yaşanıyor. Kan kaybı giderek büyüyor. Sömürgeci ülke halkında sınıf mücadelesi gelişiyor. Sömürgeci ülkelerde siyasi, iktisadi, kültürel, ahlaki, askeri vs. vs. bir çöküş yaşanıyor. Düşman her ne kadar "Hukuk Devleti" söylemini kullansalarda esas mücadele yöntemleri zor üzerine kurulmuş, muhalefeti yok etme anlayışını sürdürmektedir. Bunun nedenleri var. Kürdistan'da eski egemenlikleri kalmamış. Artık eskisi gibi

yönetemiyor. Kürdistan'da yabancı olduğu her halükarda duyumsuyor.Bu da onları çılgına çeviriyor. Son kozlarını oynuyorlar. Ama bu da tutmuyor.

Kürdistan kılıçla ele geçirilmiştir. Bu günde çağın en modern araç ve gereçleriyle elde tutulmaktadır. Sömürgeciler, Kürdistan halkına vahşice davramış ve davranıyorlar. Binbir biçimde sömürülmüş ve sömürülmeye çalışılmaktadırlar. Kendilerini Kürt halkının "varisleri" ilan eden çağdaş Dehaklar zorla ele geçirdikleri Kürdistan'ı ellerinden tutmak için her türlü hile ve tertip, provakasyon ve pasifikasyona başvurarak halkımıza karşı savaşıyorlar. Ulusal bağnazlığı ve gericiliği körükleyerek bu savaşta en kazançlı bir şekilde çıkmanın hesap ve planını yapıyorlar.

Sömürgeci çapulcular, Kürdistan'ı yağma ve talan etmek, Kürt ulusuna zulmetmek, yok etmek, kendi işçi ve halk hareketini ezmek için çirkin bir savaş sürdürüyorlar. Bu savaş, Kürdistan'ı sömürgeleştiren ezen ulus egemen sınıfların politikasıdır. Bu politika ulusları özgürleştirme değil, köleleştirme politikasıdır.

Sömürgeci barbarların sürdürdüğü savaş, bizzat Kürdistan ulusal bağımsızlık savaşını boğmaya yönelik olduğu gibi aynı şekilde kendi ülke içinde gelişen toplumsal muhalefeti ezmeyede yöneliktir.Bu savaş, ezen ülke halkınada pahalıya mal olmaktadır. Bu savaş, binlerce ve hatta milyonlarca gencin hayatına mal olacağı gibi, ekonomik durgunluğa yol açmakta, savaş ekonomisi uygulanmakta, gelir kaynakları üretici güçlerin geliştirilmesi için yatırılmamakta, bunun yanısıra Kürdistan ulusal kurtuluş ve ülke içindeki toplumsal muhalefeti bastırmak için ordu, polis ve milis güce aktarılmaktadır. Üretici olmayan bu kesime yatırılan büyük sermaye ülke ekonomisini krize sokmaktadır. Bundan da en çok emekçi sınıflar etkilenmektedir. Yaşam emekçi sınıflar için çekilmez hale getirilmektedir.

Bu durum, devrimciler açısında böyle olmakla beraber sömürgeci egemen sınıflar bunu çok kötü bir şekilde istismar etmektedirler. Mevcut krizin sorumluluğunu "bölücü" dedikleri Kürt ulusal kurtuluş güçlerine bağlamaktadırlar. Ulusal bağnazlığı, şovenizmi ve gericiliği hortlatmaktadırlar. Halklar arasına onarılması güç çelişkiler yaratmaktadırlar. Bu konuda ezen ulus halkının geri bilinç konumundan yeterince yararlanmakta ve onlarla oynamaktadırlar. Üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir meselede budur.

Hiç kuşkusuz süren savaş ezen ülke halkını da sarsacaktır. Bu sarsıntı olumlu olabileceği gibi, olumsuzda olabilecektir. Bu da ezen ulus devrimcilerinin her yönüyle gelişmeler karşısında hazır olup olmamasına bağlıdır. Ezen ulus devrimcileri, tarihsel rollerine uygun bir teori ve pratik sergilerlerse ezen ulus, halkını çokolumlu bir şekilde harekete geçirebilirler. Fakat bu rollerini oynayamama halinde ezen ulus egemen sınıfları bu alanı dolduracaklardır. Kendi sömürgeci çıkarları için bundan çok kötü bir şekilde yararlanacaklardır. Bugün ezen ulus devrimcilerinin kendi tarihsel rollerine uygun bir teori ve pratik içine gitmemeleri, bu alanı kendi sömürgeci burjuvalarına terketmeleri devrimciler için bağışlanamaz bir yanılgı olacaktır. Bunun tarihi sorumluluğu ayrıca büyüktür.

Kürdistan'ı sömürgeliştiren devletler, diğer emperyalist ve sömürgeciler gibi "halkı"nı iki-yüzlüce kandırmayı becermiştir. Emekçi halka ulusal bağnazlığı, şovenizmi ve gericiliği bulaştırmak, diğer taraflar "bölücülere" karşı tüm halkın çıkarlarını hiçbir çıkar gözetmeksizin haklı bir savaş verdikleri gibi kocaman bir yalan mekanizmasını devreye sokmuşlardır. Sömürgeci devletler, tüm kurum-

larıyla burjuva basını ve dinci çevrelere varan tüm karşı-devrim cephesi geniş yığınlar arasında şovence bir duygunun yaratılmasını başarmışlardır. Bu tehlikeli gelişme Kürt ve diğer ezen ulus halkları arasında tamiri zor düşmanlıklara yol açmaktadır. Zaten sömürgeci çevrelerin yapmak istediği de budur. Bunu engelleyecek yegane güç te hem ezen, hem de ezilen ulus devrimcilerinin üstüne düşen enternasyonal görevlerini yapmalarına bağlıdır. Eğer bu başarılmazsa sömürgeci güçlere meydan bırakılmış olunacaktır. Bu da ne Kürt , ne de ezen ulus halkının çıkarına olacaktır.

Ezen ulus devrimcilerinin en çok dillerine doladıkları, işçi sınıfı da hiç kuşkusuz şovenizmden çok etkilenmiştir. Gerçek bu olmakla beraber ezen ulus devrimcileri kendi işçi sınıfının rollerini çok abartmışlardır. Olanı, yani mevcut durumu değil, olması gerekeni teorileştirmişlerdir. Ezen ulus devrimcilerinde subjektivizm egemen teori durumundadır. Subjektivizmin de yenilgiyi beslediği hiç kimse tarafından bilinmeyen bir sır olmasa gerek. Ezen ulus proletaryasının Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı enternasyonal görevlerini şimdiye dek yerine getirmiş değidir. Mevcut sömürgeci yasaları ne pahasına olursa olsun çiğnememe anlayışındadır. Bu durum ezen ulus proletaryasının kendi enternasyonalist görevlerini yerine getirmede bir engeldir. Ezen ülke işçi sınıfı ve halk yığınları arasında şovenizm kök salmıştır. Sömürgeci devletler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı mücadelede, kendi işçi sınıfından önemli bir destek buldukları hiç kimse tarafından inkar edilemeyecek kadar açıkır. Bu konuda sömürgeci güçlerin başarılarından sözedilebilinir. İstesekte istemesekte gerçekler budur.

Sömürgeci güçler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini kendi halklarına ilan edilmiş bir savaş olarak adlandırıyorlar. Kendi açılarından "bölücülere karşı milli bir savaş verdiklerini" iddia ediyorlar. Sömürgeci güçler, Kürdistan halkına karşı sürdürdükleri sömürgeci savaşı "vatan ve milletin bölünmezliği " gibi safsatalarla halka yutturmak istiyorlar. Onlar, kendi bu çirkin sömürgeci savaşlarına öyle ipe-sapa gelmez sıfatlar yüklüyorlar ki, sonuçta bu savaşın ezen ülke halkının çıkarına olacağını söylüyorlar. Oysa ezen ulus egemen sınıfların çıkarına cevap veren bu sömürgeci savaş, Kürt halkının çıkarlarının zararına olduğu gibi ezen ulus halkının çıkarlarınında zararınadır.

Savaş, adı üstünde, karşı güçlerin birbirlerini yok etme eylemidir. Açlığın, sefaletin, zulmün, dehşetin anasıdır. Durup, dururken savaş istenecek bir şey değildir. Savaşların tüm ortak çirkin yanlarına rağmen, tüm savaşları tek bir kategoride ele alıp ortak bir tanımlama yapılamaz. Savaşlar, toplumsal gelişmede oynadıkları role uygun olarak birbirinden ayrılırlar. Haksız savaşların yanısıra haklı savaşlar da vardır. Bu bağlamda biz devrimciler, haksız savaşları canavarca bulur, lanetleriz, ama haklı savaşları savunur, destekler, bilakis itici gücü oluruz. Bunu ülkemiz özgülünde değerlendirirsek, karşımıza şu manzara çıkar.

Emperyalist destekli yerel sömürgeci devletlerin Kürdistan halkına karşı sürdürdükleri savaşın niteliği hiç kuşkusuz sömürgeci haydutluk savaşıdır. Haksız bir savaştır. Bu haksız savaşa karşı Kürdistan halkının verdiği savaşın niteliği, ulusal kurtuluş savaşıdır. Haklı bir savaştır.

Bu savaşta sömürgeci güçler Kürdistan halkına karşı ellerindeki tüm imkanlarıyla, her türlü yol ve yönteme başvurmaktadırlar. Bu güçler, açısından mevcut durumun korunması ve mümkünse Kürt ulusunu tarihte yok etmekte dahil, tüm insanlık dışı yöntemler, uygulama alanına sokuluyor, sokulacaktır. Ül-

kemizdeki yabancı güçler defedilmeden, bunlara boyun eğdirilmeden, zorla bir barış kabul ettirilmeden savaşı sonuçlandırmanın olanaksız olduğu bilinmelidir.

Ülkemizde süren savaş, birilerinin ne kötü niyetiyle başlatılmış, ne de onların iyi niyetiyle sona ermez. Savaşı bu düzeye indirgemek, "siyasi kampanyalar" oyunu oynayanların kendilerini tatlı düşler kucağına atanların işidir. Bizler, bu anlayışın yabancısıyız.

Savaş, yerel sömürgeci güçlerle Kürdistan halkının bağlı oldukları binbir bağ ve ilişkiler zemininde başlamış ve sürmektedir. Savaşın sona erdirilmesi, bir tarafın ateşkes ilan etmesiyle, teslim olmasıyla olmayacaktır. Bu sadece savaşın yeniden başlamasına zemin ve yol açar. Kürdistan'da yabancı işgal güçleri defedilmedikçe, iktidar Kürdistan halkının eline geçmedikçe, savaş kuralınca sürecektir.

Kürdistan proletaryası açısında bu savaşın önemi tartışılmaz. O, bu savaşı devrimci amaçlarla sonuna kadar sürdürecektir. O, bu savaşı; a. Tüm yabancı işgal güçleri Kürdistan'da, kovma, b. Dünya emperyalist sistemiyle her türlü eşitsiz ilişkilere son verme, c. Siyasi iktidarı kendi eline ve en yakın müttefiği olan köylülüğün yoksul kesimlerinin eline verme anına kadar sürdürecektir.

Her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur. Bugün Kürdistan'da özgün olan şey proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyinin yetersizliğidir. Bu biliniyor. Bu özgün durum proletaryanın öncü gücüne koşulların emrettiği duruma uygun davranma gerektiğini öngörür. Devrimimizin ilk aşaması burjuva karekterli ulusal demokratik devrimdir. Devrimimizin ilk aşamasında proletaryanın oynayacağı rol, devrim sonucu kurulacak iktidardaki yeri ve konumu, devrime kimin, hangi sınıfın önderlik edeceği sorununa bağlıdır. Yanısıra, proletarya açısından önderlik düzeyinde olmasada, devrime kendi bilinçli öncüsüyle katılma derecesi, genel olarak bilinç ve örgütlenme seviyesi, mücadeledeki yeri; gelecek iktidarın durumunu, karekterini, biçimini etkileyecektir. Bu, o günün sınıflararası güç dengesine bağlı bir olaydır. Ama, proletarya bugünden yarına hazırlıklı olmalıdır. Bu halka kavranılmadan proletarya, devrimde kendi rolünü bilinçlice oynayamaz. Ve devrimde söz sahibi olamaz.

Devrimimizin ilk aşaması burjuva karekterli ulusal-demokratik devrim olma özgün yapısı gereği, iktidarı tek başına burjuvazi alabileceği gibi, ya da iktidara her hangi bir sınıfın damgasını, belirleyici anlamda vurmadığı, bir nevi ikili iktidarın olduğu geçici bir aşamada gündeme gelebilir. Veya iktidar tek başına proletarya ve en yakın müttefiği olan yoksul köylülüğün eline geçebilir. Bu da, iktidar savaşı veren güçlerin bilinç, örgütlülük, ulusal ve uluslararası desteklerine, yani tüm yönleriyle güç dengelerine bağlıdır. Güçlü olan, iktidara el koyacaktır.

Kürdistan devriminde söz sahibi olmak isteyen sadece işçi sınıfı değildir. İşçi sınıfı dışında diğer tüm sınıflar, kendi sınıf çıkarları açısından Kürdistan devrimi üstünde hak sahibi olma mücadelesini vermekte ve politik öncü güçleri ile mücadele arenasına mevcut olan güçleriyle çıkmış bulunmaktadırlar. Kimin öncülüğü ele geçirebileceği ulusal ve uluslararası destek güçleri ve izleyecekleri siyasal çizgilerine bağlıdır. Proletaryanın ideolojisi doğrudur, tarihsel gelişme ondan yanadır, denilerek sorun geleceğe ertelenemez ele geçirilemez. Bu iş, soruna iradi olarak müdahale edilerek başarılır. Dünyadaki devrimlerin tarihi tecrübesi başka yol ve yöntemde henüz ortaya çıkarmış değil.

Çağımızda proletarya dışında ulusal sorunun nihai çözümünü sağlayacak

başka bir sınıf yoktur. Proletarya dışındaki tüm sınıf ve tabakalarla ulusal sorunun çözümünde belli bir döneme kadar olumlu katkılar sunsada süreç içinde sınıf çıkarları gereği devrimi yarı yolda bırakırlar ve emperyalizmle uzlaşırlar. Bu durum, bu sınıfların doğası gereğidir. Bu nedenle Kürdistan devrimini kesintisiz devam ettirme görevi hiç şüphesiz proletaryanın omuzlarındadır.

Buradan hareketle Kürdistan devrimine proletaryası, sınıf olarak öncü ve hegemonyacı güç olarak çıkarmak gerekir. Bu iş içinde her şeyden önce proletarya siyasi bir parti olarak örgütlenmelidir. Bunun dışında onun vazgeçilmez kitle örgütü olan sendikalarda örgütlemek lazım. Kürdistan'da proletarya, büyük oranda kuşkusuz sendikalarda örgütlüdür. Ama, bu sendikalara devlet yanlısı olan faşist, dinci, sosyal-demokrat ve her tondaki sınıfsal ve ulusal uzlaşmacı güçler egemendir. Proletaryanın bu ve başka kitle örgütlerini birden bire ele geçirmek hayaline kapılmamak gerekir. Ama işçi sınıfını kazanmanın bir yoluda bu gerici ve uzlaşmacı sendikalarda çalışmayı öngörür. Buralarda gizli veya yarı-gizli bir çalışmayla sızılabilinir. Buralarda çalışma koşulları bulmak zorunludur ve bulunabilinir de.

İlk yapılması gereken şey, bugüne kadarki örgütlenmeyi yeni taktiğimiz doğrultusunda gözden geçirmek, sendikalarda, iş yerlerinde proleter ve yarıproleter kitleler içinde harekete bağlı yan örgütler kurarak örgütsel ağımızı sağlamlaştırmaktır. Süreçte bu örgütler vasıtasıyla proletaryayı kazanmalı ve ulusal kurtuluş mücadelesinin öncü ve hegemonyacı gücü haline getirmeye çalışmalıyız. Kürdistan devriminin teminatı bunu başarmamıza bağlıdır. Bu nedenle işçi sınıfı içindeki, özellikle de şehirlerdeki çalışmanın merkezine, fabrika, iş yerleri ve yerleşim birimleri esasına göre hareket ve harekete bağlı örgüt birimlerini örgütlemeyi koymalıyız. Ve süreç içinde bu örgütlenmeler silahlı örgütlere dönüştürülmelidir.

Şu an, işçi sınıfından öte ,Kürdistan köylüsü, ulusal kurtuluş mücadelesinin içindedir, Savaşın tüm yükünü Kürdistan köylüsü omuzlamış durumdadır. Buna rağmen henüz örgütlü olmaktan çok uzaktır.

Kürdistan köylüsünün devrimde oynayacağı rol çok büyüktür. Vereceği çok şeyi vardır. Yaşanan süreçte kitlesel mücadelesiyle, gerillaya sunduğu sınırsız desteğiyle, köylülüğün devrimimizde oynayacağı rolün ip uçlarını vermiştir. Köylülük, bu özelliğiyle proletaryanın temel müttefik gücü ve peşmergenin, temel gücüdür. Bu güç, silahlı milis gücü olarak örgütlendirilmelidir. Köylülük profesyonel gerilla gücüne vereceği insan gücünden öte, geri kalanı milis şeklinde örgütlendirilmelidir. Gündüz işinde-gücünde, gece eylemde olmak şeklinde örgütlendirilmelidir. Bu anlayış Kürdistan devriminde çıkarı olan tüm sınıf ve tabakalar için geçerli olmalıdır. Bu anlayış üretim ve yerleşim alanlarına uygun bir temelde şehirlerde, kasabalarda, köylerde, semtlerde, mahallelerde ve hayatın her alanında egemen örgütlenme alanları haline dönüştürülmelidir. Bu örgütlenme bize hareket örgütlülüğü önderliğinde birleşik bir halk mücadelesi sunacaktır. bu da zaferin garantisi olacaktır. Askeri örgütlenmenin yanında, köylülüğü ve öteki emekçi sınıf ve tabakaları, köy komiteleri, duruma göre; yani mücadelenin seviyesine, devrimci taktiğin alacağı biçime göre yerel iktidar organları olarakta örgütlemek, Sovyetik iktidarın örgütsel biçimlerini giderek esas almak, dahası bugünden buna hazırlanmak gereklidir. Bu konuda hazır pratik kalıplar olmasada, mücadele içinde mevcut uluslararası ve ulusal tecrübelerde gözönünde tutularak uygun örgütlenme biçimleri yaratmak gerekiyor.

Sömürgeci egemen sınıfların halkımıza karşı her türlü ulusal imha, yoketme, sürgün, asimilasyon vs. savaşı yürüttüğü, halkımızın da ulusal ve sosyal kurtuluşu uğrunda ayağa kalktığı bugün, Kürdistan proletarya hareketi KAWA tarihsel rolüne uygun bir teori ve pratik geliştirmek zorundadır.

Kürdistan, günümüzde her dönemden daha çok devrime yakın bir ülke durumundadır. Bir dönüşümü yaşamaktadır. Birçok olumsuzlukları içinde barındırsa da Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerinin doğru bir teori ve pratik içinde olmaları bu olumsuzlukları giderecek durumdadır.Çünkü Kürdistan toplumunun bünyesinde devrimin lehine tüm koşullar geliştiği ve hatta olgunlaştığı bir sürece ulaşmıştır. Ve bu koşullar, Kürdistan proletarya hareketine sorunu çözme silahlarını sunmaktadır. Sorun elbette bununla bitmiyor. Sorun, bu silahı devrimin zaferi için uygun bir biçimde kullanılıp kullanılamama sorunudur.

Kürdistan toplumunun içinde bulunduğu toplumsal yapısına sahip ender toplumlar vardır. Birçok toplum çağdaşlaşmayı yakalamış veya eşiğinde beklerken Kürdistan halkı bunun gerilerinde seyretmektedir. Bu doğal olarak mücadele veren güçlerede yansımaktadır. Her ne kadar ulusal ve uluslararası birçok tecrübe varsa da problemi çağdaş bir biçimde çözmeye kalkan Kürdistan ulusal kurtuluşçularının birçok eksiklikleri, gerilik ve olumsuzlukları vardır. Ve bu bir yerde doğal karşılanmalıdır. Çünkü bunu besleyen geri bir toplumsal zemin vardır. Bu aşılmaz değil. Hatalardan, zaaf ve olumsuzluklardan ancak, pratik içine girilerek kurtulunabilinir. Hata yapmaktan korkulmamalıdır. hatalardan korkanlar iş yapmıyanlardır. İş yapan hatada yapar. Bu güne dek bunu yakalamış değiliz. Daima mükemmeliyetçiliği esas aldık, onu aramaya koyulduk. Ama bunu da bir türlü yakalayamadık. Mevcut olan mantıkla yakanılamayacağı artık kavranılmalıdır. Acemilikten, ilkellikten, mükemmeliyete, modernliğe, pratiğin kızgın zemininde ancak ulaşılacağı kavranılmalıdır. Mükemmeliyete, modernliğe ulaşmak istiyorsak, aceminliğimizi, ilkelliğimizi, gidermeliyiz. İşe basitten koyulmalıyız. Karmaşıklığa buradan varılır.

Kürdistan devriminin objektif şartları her yönüyle olgunlaştığı halde devrimin subjektif koşulları her yönüyle bir geriliği, bir ilkelliği yaşamaktadır. Bilinirki, devrimin objektif koşulları her ne kadar olgun hale gelirse gelsin, eğer buna denk düşmeyen subjektif koşullar yaratılmasa devrimin zaferle taçlanması mümkün olmaz. Bu durum Kürdistan devriminin bir zaferidir. Sömürgeci güçler, bu bunalımı daha da derinleştirmek için tüm güçleriyle ulusal kurtuluş güçlerine yüklenmektedirler. Kürdistan ulusal kurtuluş dinamiklerini, özellikle öncü güçleri, savaşan güçleri yok etmek için en acımasız imha yöntemlerini devreye sokmuş durumdadırlar. Düşman, bu konuda epeyce tecrübeli ve başarılıdır. Ellerinde sınırsız imkanları vardır.

Ortada bir dengesizliğin olduğu bilinmektedir. Güçler dengesi düşmandan yanadır. Bu durum Kürdistan devriminin dezavantajı olmakla beraber, bunun aşılamayacağı anlamına gelmez. Ulusal kurtuluşçuların büyük bir çaba ve gayretiyle bu aşılabilinir. Günün sorunlarına cevap verebilecek taktiklerin yaşama aktarılması bir yığın olumsuzluğu aşmasına ve olumlu gelişmelere yol açabilir. Usta bir önderlik bunu başarabilir. Kürdistan devrimini zafere taşıyabilir.

Kürdistan devrimi uzun erimli bir devrimdir. Tek bir çatışmayla, tek bir ayaklanmayla başarıya ulaştırılacak bir şey değildir. Devrimin zaferi, uzun süreç içinde düşman cephesindeki kan kaybı, devrim cephesinin yeni kanla beslenmesine yol açmasına bağlıdır. Bu bir süreç meselesidir. Nicel gelişme niteli hazırlı-

yacaktır. Bu da ancak usta bir önderliğin düşman taktiklerini boşa çıkaran taktikleriyle başarılabilinir.

Proletaryanın öncü hareketi KAWA, Kürdistan devriminin öncülüğüne oturmak,devrimi sürdürmek ve zafere yürümek için açık ve net bir politika yürütmek zorundadır.

Herşeyden önce, legal ve illegal örgütlenmeyi mevcut koşullara uygun biçimde ilişkisini netliğe kavuşturmalıdır. Bu konuda izlenmesi gereken en önemli nokta dar hareket örgütleri ve geniş legal, yarı-legal örgütlenme alanlarının yaratılmasıdır. Hareket örgüt biçimleri dar ve gizliliği esas almalıdır. Bunun dışında kalan tüm kesimleri hareket önderliğinde üretim ve yerleşim koşullarına uygun bir zeminde legal ve illegal örgütlerde örgütlenmelidir.

iki; güçlü ve sürekli silahlı mücadeleyi sürdürmek, Kürdistan halkını genel silahlı ayaklanmaya hazırlamak için her yol ve yöntemi yer ve zemininde kullanmak.

Üç; Kürdistan devrimine zararlı her akıma karşı cepheden ideolojik bir savaş açmak.

Bu konuda doğru bir hat tutturursak Kürdistan devrimini zafere taşımak elimizdedir.

Bu saydıklarımız hiç birisi kendi başına süreci belirleyemez. Ama birlikte ele alınır ve döneme uygun mücadele edilir ve tüm araçlar yerinde kullanılırsa sonuca gitmemek elden değil.

Hareket örgütlülüğünün burada önemi büyüktür. Öncülük, yürütme ve kumanda rolünü üstlenecek olan öncü güçtür. Tutturacağı hat zaferi hedeflemelidir. Bu hat şöyle olmalıdır:

İşe demirden disiplinli bir profesyonel devrimciler örgütünü yaratmakla başlamak lazım. Bunu temel almak lazım.

İkincisi; savaşı örgütleyecek, yönetecek bir askeri konseyi oluşturmak lazım.

Üçüncüsü; kitlelere yönelik güçlü bir propoganda ve ajitasyon mekanizmasını yaratmak lazım.

Dördüncüsü, kırda ve şehirde diyalektik bir bağ içinde koordineli olarak düşmana ölümcül darbeler vurmak için atak bir askeri örgütlülük yaratmak lazım. Askeri eyleme süreklilik kazandırılarak, düşman cephesinde panik yaratmak, devrim cephesinde cesaret ve kahramanlık yaratmak lazım.

Beşincisi; peşmergeyi besleyecek halk kitlelerini hazırlamak, yani peşmergeye her türlü desteği sağlayacak bir kıvama getirmek lazım.

Altıncısı; kitleleri kendi inisiyatifleriyle yarattıkları sovyetlerde örgütleyip, merkezileştirmek lazım. Kitlelere sınırsız inisiyatif tanıyan bir anlayışı egemen kılmak lazım.

Yedincisi; tüm bunların yarattığı olumlu atmosferden yararlanarak kitlelerin mücadele düzeyine denk düşen bölgesel silahlı halk ayaklanmasına ve buradan topyekün halkın silahlı ayaklanmasına hazırlanmak ve o an geldiği zamanda bundan kaçınmamak gerek.

* * *

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi vardığı aşama itibariyle tarihi bir dönemeçten geçmektedir. Sömürgeci egemen güçler, her ne kadar dönem dönem

aldatma, ikiyüzlü bir kandırma çabasına başvursalar da Kürdistan halkına karşı esas mücadele yöntemi çıplak zordur. Geçmişten bugüne şiddet ve pasifikasyon esas politikaları olagelmiştir. Dünya gericiliğinin de tam desteğini arkasına almış sömürgeci devletler, Kürdistan'daki ihanet güçlerini de yedekleyerek Kürdistan halkına karşı dizginsiz bir yok etme savaşı vermektedirler. Bu durum karşısın yokolma tehlikesiyle karşı karşıya olan Kürdistan halkı, kurtuluş mücadelesine atılmaktan ve bu uğurda savaşmaktan başka bir çareleri yoktur. Teslimiyetin yokoluşa, direnmenin varoluşa gittiği dünya ve ülke deneyimlerinden açığa çıkmıştır.

Kürt halkı, tarihte az direnmedi. Bağımsız olma, her türlü istila, işgal ve yok etme hareketine karşı az kanını dökmedi. Daha evelini saymazsak 1900'lerden bu yana süren ve hiç bir zaman dinmeyen direniş hareketlerimiz Kürt halkının bağımsızlığa ve özgürlüğe karşı tutkusunun örneğidir. Kürt halkı, vermesi gerekeni fazlasıyla verdi. Denilebilirki, bu kadar fedakarlığa ve mücadeleye rağmen neden zafere ulaşamadı? Bunun birçok boyutu var! Düşmanlarımız güçlü ve gaddardır. Merkezi ve despottur. Tepeden tırnağa silahlıdır ve bu silahıda şimdiye dek kendi lehine çok iyi bir şekilde kullanmıştır. Zoru ilke etmiştir. Bilinirki, Kürdistan yabancı güçler tarafından zorla ele geçirilmiş, zorla elde tutulmaya çalışılmış ve zorla elde tutulmaya çalışılmaktadır.

Tüm bunlara karşı, Kürdistan toplumunun durumu neydi? Hiç şüphesiz iç açıcı bir durum ortada yoktu. Ulusal birlik yoktu. Toplum hücresine kadar paramparça durumdaydı. Buna bağlı olarak ulusu temsil düzeyine varmış bir örgütlenmeden yoksundu. Tarihten gelme yönetme tecrübe eksikliği hakimdi. Asya'yı ele geçirmek isteyen Avrupalının, Avrupa'yı ele geçirmek isteyen Asyalının yolu üstündeydi. Bu stratejik özelliğinden dolayı güçlü güçlerle daima yüzyüze gelmiş ve varlığını tahrip ve talan etmekten kurtaramamıştır, koruyamamıştır. Güçler dengesinde kaybeden taraf olmuştur, vs.vs. Sonuç olarak yenilmiş Kürdistan toplumu siyasi, iktisadi, askeri, kültürel, ahlaki, psikolojik vs. vs. yenilmiş ve yabancı güçler tarafından özümlenmeye çalışılmıştır. Bu durum Kürdistan toplumunda tamiri zor tahribatlara yol açmıştır. Toplumun değerlerinden bir yığın şey alıp götürmüş, yabancılaşma baş göstermiş, ihanet ayuka çıkmıştı. Bu Kürdistan'ı işgal eden güçlerin zoru ile gerçekleştirilmiştir.

O halde yapılması gereken nedir? Bu dizginsiz çıplak zoru yokedecek devrimci zoru yaratmak gerek. Sömürgeci zora karşı ulusal kurtuluş zoru çıkarmak gerek. Bilinir ki, tarihte her karşı-devrimci zor, ancak devrimci bir zorla yokedelmiştir. Yine bilinirki, tarihte hiçbir zor durup dururken kendi kendisini tasfiye etmemiştir. Bir başka zor tarafından yok edilmiştir. Kürdistan'da yabancı güçler tarafından uygulanılan sömürgeci zoru yok edecek olanda Kürdistan ulusal kurtuluş savaşıdır. Görev bunu yaratmaktır. Bu ertelenemez, savsaklanamaz, Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerinin tarihsel görevidir.

Bugün sömürgeciliğe, yerli haine ve her türlü emperyalist güce karşı Kürdistanlı ulusal kurtuluşçuların en açık, en kararlı ve en tutarlı politikası silahlanmak olmalıdır. Ulusal kurtuluşçular, bağımsızlıktan vazgeçmeksizin silahlanmaktan vazgeçemezler.

Düşmanlarımız tepeden tırnağa kadar silahlıdırlar. Hem de çağın en modern silahlarıyla. Düşman elindeki korkunç silahlarıyla halkımıza karşı gerici, köleci ve canice bir savaş sürdürüyor ve hiç bir zaman Kürdistan üstündeki "haklarından" kendi rızasıyla vazgeçmeyecektir. Bu nedenle Kürdistan halkı, bu başıboş canilere karşı ulusal kurtuluş mücadelesini yaygınlaştırmalı ve yoğunlaştır-

malıdır. Bu savaş Kürdistan halkı için meşru ve haklı bir savaştır. Bunun için silahlanmak zorunlu bir hale gelmiştir. Lenin'in dediği gibi, "...silah elde etmeye ve bunların kullanılışını öğrenmeye çalışmayan ezilen bir sınıf, köle muamelesi görmeyi hakeder.."

Tepeden tırnağa silahlı düşmana karşı silahlanmamak, silah kullanmamak, Kürdistan ulusal ve toplumsal devrimini yadsımak demektir. Bizim sloganımız, ülkemizi işgal etmiş yabancı güçleri ülkemizden kovmak, yerli ihaneti tepelemek için halkımızı silahlandırmak olmalıdır. Bizim tek olanaklı ve mantıklı taktiğimiz budur ve bu Kürdistan'ın mevcut durumundan kaynaklanmaktadır.

Düşman; asker, polis, resmi ve sivil faşist ve gerici örgütlenmeleriyle merkezileşmiştir. Tek bir emir-komuta zinciri içinde iş görmektedir. Kürdistan'daki çıkarlarını korumak için en ince aldatma yöntemlerinden tutun, çıplak zora varan yaptırımlar uygulamaktadırlar.

Bu canavarca mekanizmaya karşı, kitlelere savaşta önderlik edebilecek bir mekanizma çıkarmak gerekir. Devrimci ulusal kurtuluş ordusunu yaratmak gerekir. Lenin'in dediği gibi "... büyük tarihsel sorunlar, ancak kuvet kullanılarak çözülebilir, çağdaş çarpışmada da kuvvet örgütü demek askeri örgüt demektir..."

Bugün su ve havaya ihtiyaç duyduğumuz kadar, böylesi bir askeri örgüte ihtiyacımız var. Bunu oluşturmak şarttır. Bundan da öte, bunu savaş alanına sürmek önemlidir. Bu konuda kararlı olmak lazım.

Savaş bir sanattır. Savaş kurmayı askeri örgütlülüktür. Askeri örgütün esas taktiği, geçtiğimiz süreç gereği saldırıdır. Saldırının ana kuralıda, ataktır. Bu gerçeği kavramayan, gereklerini yerine getirmeyenler kitlelere savaşta önderlik edemez, kitleleri zafere taşıyamaz. Bu konuda eksiklerimiz sonsuzdur. Bütün gücümüzle bu eksiklerimizi gidermek zorundayız. Bu anlayışa yabancı anlayışlara karşı ölümcül bir mücadele verilmelidir. Mahkum edilmelidir. Örgütsel tedbir alınmalıdır. Devrimin güvenliği için bu uygulanmalıdır. Bu yöntem saflarımızdaki ulusal kurtuluşa yabancı eğilimler için olmalıdır. Birde bizim dışımızda olupta ulusal kurtuluşa yabancı eğilimler vardır ki, bunlara karşı da mücadele etmek kaçınılmaz bir görevdir.

Hareket olarak ulusal kurtuluş mücadelesine yabancı eğilimlere karşı mücadele etme zorunluluğumuz vardır. Ulusal kurtuluş mücadelemize bir çok yabancı eğilim sıralanabilinir. Ama ikisi üzerinde durmayı düşünüyorum.

Birincisi; sağ olarak tanımladığımız reformist, teslimiyetçi eğilimdir. Herşeyi yasal çerçeve içine sığdırmaya çalışan bu eğilim, kurtuluşu sömürgecilerle varılacak bir anlaşmadan arıyorlar. Elde edilecek bir kaç reformla sorunu çözme anlayışını ulusal kurtuluş mücadelemize egemen kılma mücadelesini veriyorlar. Ulusal kurtuluş mücadelemizi güdükleştiren bu reformist-teslimiyetçi eğilime karşı mücadele can alıcı bir meseledir.

İkinci büyük tehlike; en aşağı birincisi kadar tehlikeli olan "sol" eğilimdir. Siyasal konumu ve istemleri net olmayan bu akımın, küçük-burjuva sınıfsal konumunun getirdiği, koşullandırdığı kaypaklık, kararsızlık, iki uç arasında gidip-gelme en belirgin özelliğidir. Bazen en "keskin" tavırları takınan bu eğilim, bir bakıyorsun değme reformistlere taş çıkartırcasına en sağ tutumlara, uzlaşma ve reformlara yatmaktadır. Bu akımın, küçük-burjuva sınıf hareketi kavranmadan, tek tek çıkışlarına bakarak tahlil etmek, sonuçlar çıkarmak yanlış bir yoldur. Yanısıra bu akım devrimimizin dostlarını düşman, düşmanlarını dost ilan etmişlerdir. Devrimimizin dinamiklerine karşı anti-demokratik bir teori ve pratik

geliştirerek sayısız zararlar vermeye kaynaklık etmişlerdir. Bu tehlikeli eğilime karşı mücadele etmekte en aşağı birinci eğilime karşı mücadele kadar canalıcı bir meseledir.

Kürt küçük-burjuvazisinin bir kanadının temsil ettiği bu eğilim, tüm ulusal kurtuluşçu güçler tarafından dikkate alınmalıdır. Bugünkü konumu, siyasal tavırları, bir gelenek haline getirdiği alışkanlıklarını terketmediği koşullarda, gelecekte daha büyük olumsuzluklara yolaçacaktır.

Kürdistan halkı, bağımsızlığa, demokrasiye, özgürlüğe susamış bir halktır. Ama halk, henüz bunu nasıl gerçekleştireceğini tam anlamıyla kavramış değildir. Fakat, kendi ereğine kavuşmak için işe soyunmuştur. Düşmana karşı cepheden savaşa girmiştir. Henüz kendi gerçek önderliğine kavuşmuş değildir. Bugüne dek bu işe soyunanların yaptığı ise devrimin halka esinlediği soylu gurur üzerinde oynamak olmuştur. Bu da geri bilinç düzeyindeki emekçi-yurtsever yığınların aldatılmasına, körükörüne kanıcılığına yol açmıştır. Bu durum küçük-burjuvazinin gerici zafer sarhoşluğu ile zora başvurma tehdidiyle sürdürülmeye çalışılmaktadır. Bu aşılmadığı müddetçe Kürdistan devrimi ileriye götürülemez.

Kürdistan devriminin bu ayrık otlarına karşı devrimci proletaryanın silahı ideolojik alanda kitleleri aydınlatmaktan geçer. Şuna inanmak lazım, özgürlüklerin, demokrasinin anası halktır. Halkın gözüpek ve kararından dönmez girişkenliği her yanlışı aşmanın pan-zehiridir.

Kürdistan'da ayyuka çıkmış küçük-burjuvazinin bu kanadının çığırtkanlığı bazı ödlek aydınları dize getirse bile emekçi kitleler süren savaş içinde kendilerini yeniden üretecek ve olmaları gereken zeminde yerini alacaklardır. Bunda kuşku duyulmasın. Bunda kuşku duyanlar devrimin yakıcı gömleğini giymesin.

Kuruluşundan bugüne hareketimiz KAWA'nın ideolojik çizgisi, halkımızın ulusal kurtuluşçu çizgisini ifade eden, proleter sınıf çizgisidir. Doğruluğu pratikte kanıtlanmıştır. İdeolojik çizgi olarak bu böyle olmakla beraber bunu ulusal kurtuluş pratiğine tarihsel rolüne uygun biçimde aktaramamışız, ideolojik hattımızın doğruluğu elbette olumluluğumuzdur. Lenin'in dediği gibi, bir program göndere çekilen bir bayraktır. Ama bu yetmiyor. Bunu direnişçi bir pratik tamamlamalı. Yine Lenin'in dediği gibi, devrimci bir pratik bir düzine programdan daha iyidir. Tutturduğumuz çizgi doğrudur, ama eksiktir. Bu eksikliği gidermek hayati bir önem taşımaktadır.

Ulusal kurtuluş mücadelemize yabancı eğilimlere karşı doğruluğu kanıtlanmış, KAWA'nın ideolojik çizgisi önderliğinde devrimci direniş çizgisini uygulamak, egemen kılmak gerekir. Bu kongrede önümüzdeki dönemde geliştirmenin zorunlu hale gelen devrimci direniş çizgimizi pratikte nasıl geliştirmenin gerektiğini açığa çıkarıp karar altına almamız gerekir.

Hareket tarzımız basitten karmaşıklığa, doğru bir yol izleyecektir. Biz elbete tek bir çatışmayla, tek bir ayaklanmayla zafere gitmek isteriz. Ama ülkemizin mevcut durumu buna elvermiyor. Savaşımız uzun süreli silahlı halk savaşı olacaktır. Suikastten baskına, baskından kundaklamaya, kundaklamadan gerilla savaşına, gerilla savaşından bölgesel ayaklanmalara ve buradan tüm ülke ayaklanmasına varan bir mücadele yolunu izleyecektir.

Günün görevi bu mücadele biçimlerini hayata geçirmektir. Bu konuda geç bile kalındığını teslim etmemiz lazım. Şimdiye dek ileri sürülen hazırlık ve örgütlülük gibi, gerekçeler sıralamak bizi kurtarmıyor. Bir savaş, elbette bir plan, bir hazırlık, bir örgütlemeyi gerektirir. Ama tüm haşmetiyle süren bir savaş var.

Bu savaşta üstümüze düşen tarihsel görevlerimizi kuralınca yerine getirmemek gerekçeler ne olursa olsun bir suçtur. Bu suçu işlemeye devam etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Bunu aşmak lazım.

Süren savaşta bugünden yarına sonuçlanmayacağı bilinmektedir. Ayrıca mevcut güç dengeleri gereği biz, savaşı stratejik olarak uzatma taraftarıyız. Düşman ise bu savaşı kısadan bitirme taraftarıdır. Bu nedenle düşman savaşa özel bir ilgi gösterecek ve son haddine kadar zalimleşecektir. Önlem ve uygulamaları çok sert olacaktır. Halkımız ve savaşan güçlerimiz savaşın tüm acılarıyla karşılaşacaktır.

Bu bizi yılgınlığa sevketmemeli, kendimizi en kararlı bir devrimci, yurtseverlik ateşli ruh ve duygusuyla savaşa sokmalıyız. Uzayacak bir savaşın kararlı sürdürücüleri olmayı ruh ve bedenimizde hakim kılmalıyız. Savaşın son saniyesine kadar tüm gücümüzle dayanmalıyız.

Düşmandan korkulmamalıdır. Çağımızın tüm modern silahlarıyla, çirkin Osmanlıvari saray entrikalarıyla boyun eğdirilmiş, tarihte yok edilme hedef tahtasına çıkarılmış, yok edilmek için her türlü yol ve yönteme tabi tutulmuş bir halkın, yani Kürt halkının bir evladı düşmandan korkmamalı. Çünkü düşman, Kürt halkına korkulacak bir şey bırakmamıştır. Bir tek ölüm kalmışsa, Kürt evladı kendi geleceği için bunu redetmemelidir.

* * *

Ortadoğu, çözümü kolayca olanaksız köklü düşmanlıklar, karışıklıklar ve gerginlikler bölgesidir. Büyük emperyalist güçlerin yanısıra bölge gerici devletlerin hegemonya arenasıdır. Ayrıca bağrında taşıdığı yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarının yanısıra hegemonyacı güçlerin egemenlik açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu öneminden dolayıdırki, Ortadoğu emperyaliizmin "yeni dünya düzeni" tarafından belirlenen politika sonucu dünyanın gerginlik, istikrarsızlık ve savaş bölgelerinden biri olma özelliğini koruyor.

Emperyalist devletler ve bölge gericiliği Ortadoğu'ya santaj, kışkırtma, baskı, müdahale ve silah güçleriyle barut fıçısına çevirmişlerdir. Yarattıkları gerici haksız savaşlarla bölgeyi istikrarsızlıklar, gerginlikler ve içinde binbir çelişkinin barındırdığı bir kaos ortamına dönüştürmüşlerdir. Ortadoğu, bugün gerici ulusal çelişkiler alanı durumundadır. Bölge devletleri karşılıklı "toprak", "sınır düzeltme", "tarihi haklar" peşine düşme gibi sorunları gündemleştirip içinden çıkılması zor ulusal düşmanlıklar içinde boğulmaktadırlar.

Bu karmaşıklık beraberinde tartışma götürmez bir olguda ortaya çıkarmıştır. Ortadoğu'da ulusal ve sosyal çelişkiler temelinde derin güçler ayrılışı meydana gelmiştir. Bir tarafta dünya gericiliğinin tüm desteğini arkasına almış yerel gerici devletlerin safı, diğer yanda ezilen ulus ve sınıfların safı. Bu saflar, elbette bir sıcak savaşın taraflarının gerektirdiği bir konumlanışı henüz tam alamıyla tamamlamış değil. Ama süren savaş bu ayrışmayı kuralınca sağlıyacağı açıktır. Ve Kürdistan ulusal kurtuluş güçleri devrim cephesinin merkezine oturmuştur.

Kürdistan ulusal kurtuluş dinamiklerinin programı net ve açıktır. Bu program; tüm ulusların hak eşitliği, toprakların dokunulmazlığı, her ulusun kendi istediği biçimde örgütlenme hakkı, bu bağlamda parçalanmış, bölüşülmüş, sömürgeleştirilmiş Kürdistan'ı Birleşik, Bağımsız, Demokratik Bir Kürdistan'a dönüştürmek olarak kendisini dayatır.

Bu stratejik hedefe varmak için Kürdistan ulusal kurtuluş dinamikleri dimdik ayaktadır. Kürdistan'da yığınlar arasında her geçen gün büyümekte olan ve tüm dünya gericiliğinin her türlü hile ve tertip, provokasyon ve pasifikasyon ve de akla gelebilecek her türlü karşı-devrimci yol ve yöntemine karşı yükselişi önlenemeyen ulusal kurtuluş hareketimiz var. Bu hareketi değerlendirmek, Kürdistanlı proleter devrimcilerin elindedir. Bu hareket bizler tarafından değerlendirilmediği zaman birileri çıkıp çarçur edecektir. Şimdiye dek birilerinin yaptıkları gibi. Bunu değiştirmek, lehimize dönüştürmek elimizdedir. Bu da Kürdistan'da kıyasıya süren savaşın, bir tarafı olmanın bilinciyle tüm tarihsel görevlerimiz yerine getirmeye, soyunmamızla başarılır. Bu rolü oynamak gerek. Yeterki moral gücümüzü elden bırakmıyalım. Yeterki, dostlarımıza, halkımıza ve her şeyden önce kendimize güvenelim.

Bilinirki, savaş salt silahların karşılıklı kullanımı ile başlamaz ve bitmez. Savaşın boyutu çok yönlüdür. Savaşın bir boyutuda, psikolojik yanıdır. Savaşta zaferin teminatı düşmanın moral gücünü yok etmek ve psikolojik üstünlüğü ele geçirmektir.Bunun yol ve yöntemleri sınırsızdır. Bu savaşın tüm diğer boyutları açısından da böyledir.

"... Devrim, kuvvetli ve birleşmiş bir karşı-devrim doğurarak ilerler, yani düşmanı daha aşırı savunma çarelerine başvurmaya ve bu yolda daha güçlü saldırı araçları bulmaya zorlar..."(Lenin)

Burada mücadele biçimlerine geliyoruz. Herkesin üstünde konuştuğu, fikir beyan ettiği, ama sonuçta da kendi dünya görüşü açısından sağa-sola çekiştirdiği alana geliyoruz. Kürdistan'da nasıl bir mücadele?

Toplumsal gelişmenin hiç bir döneminde ister mücadelenin en yüksek biçimi olan silahlı ayaklanma dönemi olsun, ister kitle mücadelesinin en gerilerde seyri dönemlerinde olsun bir mücadele biçimi, "tek mücadele biçimi" olarak şekillenmez. Hiç kuşkusuz her döneme bir mücadele biçmi veya taktiği sürece damgasını vurabilir. Ama bu başka mücadele biçim ve taktiklerinin bu süreçle olmayacağı ve sürece olumlu katkılar sunmayacağı anlamına gelmez. Bu nedenle her süreçle birçok mücadele biçim ve taktikleri birbirlerine binbir bağla bağlı olarak sürece mücadele biçimlerinin karmaşık toplamı olarak damgasını vururlar.

Hiç şüphesiz m-l'ler mücadeleyi tek ve özel bir mücadele biçimine indirgemezler. m-l, her çeşit mücadele biçimlerini kabul ederler. Mücadele biçimleri birilerinin icat etmesiyle oluşmazlar. Mücadele biçimleri devrim ve karşı-devrim çatışmasının zemininde oluşurlar. Her döneme özgün bir biçim alırlar. Mücadelenin gelişim seyrine uygun saldırı ve savunma yöntemleri de doğal olarak oluşurlar. m-l'lere düşen görev burada doğan yöntemleri genelleştirmek, örgütlemek, eylem alanına taşırarak anlamlı ifadeler vermektir.

Mücadele biçimleri somut tarihsel koşulların ürünü olarak ortaya çıkarlar. Toplumsal gelişmenin seyrine bağlı olarak siyasi, iktisadi, ulusal ve kültürel ve bir bütün olarak toplumsal değişmelere bağlı olarak değişik mücadele biçimleri ortaya çıkar. Toplumsal gelişmeye bağlı olarak ortaya çıkan mücadele biçimlerinden bazıları döneme damgasını vuran özel mücadele biçimleri olurken, bazıları tali, yardımcı plana düşerler.

Burada dikkat edilmesi gereken önemli nokta, mücadele biçimleri, doktrinerlerin kafalarında şekillenen evet veya hayır demekle belirlenmediğidir. Her tarihsel dönemde somut tarihsel koşullara cevap veren yöntemlerin kendisini da-

yattığıdır. Bu da tarihsel olayları çözmeye kalkanların bilinçli yaklaşımı ile ortaya çıkarılması ve eylem alanına aktarılmasıyla anlamını bulur.

Hareketimiz KAWA, devrimin, halkın eseri olacağı, sömürgeci güçlerin Kürdistan'dan söküp atılması, yerli ihanetin tepelenmesi,kitlelerin devrimci şiddeti ve silahlı genel ayaklanmasıyla gerçekleşeceği düşüncesini savunmaktadır. Ancak bu stratejik bir hedeftir. Mesele bu stratejik hedefe nasıl varılacağıdır. Bu stratejik hedefe varmada kullanacağımız yol ve yöntemdir. Bunu hazırlamada kullanacağımız mücadele biçimleri ve taktiklerdir. Üzerinde durulması, açığa çıkarılması ve eylem alanına taşınılması gereken mesele budur.

Kürdistan'da devrim ve karşı-devrim arasındaki bugünkü çatışma sömürgeci ve yerli, ihanetin dizginlenmeyen saldırısı Kürdistan devriminin itici güçleri arasında "yasal" mücadele ve eylem biçimlerini büyük oranda olanaksız kılmıştır. Sömürgeci yönetim "yasal" eylem biçimlerine olanak tanımamaktadır. Ama tüm bu baskı ve şiddet politikasına rağmen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin geldiği gelişmişlik seviyesi sömürgeci egemen sınıflara geri adım attırmakta, belirli yasal hakları kullanma zemini yaratmaktadır. İki seneden bu yana Kürdistan halkının kendi şehitlerini şanlarına layık bir şekilde düzenledikleri cenaze törenleri, kepenk kapatma eylemleri, izinli ve izinsin yürüyüşler, toplantı ve açık grevleri örgütlemeleri ve en son 92 Newroz kutlamalarını "yasal" zeminde kutlanabilir mevzisinin kazanılması sayılabilecek örneklerdir.

Tüm bu gelişmelere rağmen hiç kimse buradan hareketle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin zemininin "yasal" zemine kaydığını ileri sürerek, yasadışı zemine lanetler okuma hakkını kendisinde bulamaz. Herşeye rağmen bugün Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin zemini yasadışı zemindir. Gelişme göstereceği, boy atacağı, devleşeceği zemin budur. Buradan hareketle şunu ifade edebiliriz. Kürdistan'daki mevcut somut tarihsel koşullar her türlü "yasal" eylemlerden yararlanmayı politikasına almakla birlikte silahlı mücadelenin bütün biçimlerini geçerli mücadele biçimleri olarak eylem alanına koymayı zorunlu kılmıştır.

Kürdistan'ın geçmekte olduğu dönemin koşulları gereği ve de hareketimizin özel konumu açısında meseleye yaklaşıldığında önümüze çıkan silahlı mücadelenin iki yönüne uygun hareket tarzımızı belirlemek zorundayız. Birincisi; hareketimizin gücü oranına uygun küçük silahlı eylem gruplarının örgütlendirilmesi ve kesintisiz silahlı eylem sürdürülmesidir. İkincisi; silahlı kitlesel, gösteri ve direnişleri hazırlama ve başvurma çabasıdır. Bugünkü aşamada politikamızın merkezine, bunu almak gerekmektedir. Bu mücadele biçimleri ve diğerleri süreç içinde genel silahlı halk ayaklanmasını hazırlıyacaktır. Bu süreç içinde kitleleri bilinçlendirmek, örgütlemek vazgeçemeyeceğimiz hedefimiz olmalıdır.

Burada çıkarcağımız önemli bir nokta, hiç bir mücadele biçimini ve taktiği amaç değil, sadece genel hedefe varmak için birer araç olduğunu kavramaktır. Bunu şaşmaz bir kural haline getirmek lazım. Amaç, Kürdistan devrimidir. Kürdistan devrimi, Kürdistan halkının eseri olacaktır. Bu eser Kürdistan halkının toplu silahlı ayaklanmasıyla yapılacaktır. Buraya "yasal" eylem biçimlerinden, silahlı gerilla eylemlerine, silahlı sokak gösterilerinden bölgesel ayaklanmalara ve buradan toplu silahlı ayaklanmaya vardırılacaktır. Kürdistan devriminin ilerleyeceği yol budur. Bu yol proleter devrimci hareketimizin yoludur. Bu yolda emin adımlarla üstümüze düşen tarihsel görevlerimizi yerine getirmek için büyük bir

çaba ve özveride bulunmak gerek.

Gerek yayınlarımızda, gerek sözlü propogandalarımızda daha evel tekrarlanan "her mücadele biçimini benimsiyoruz" nakaratıda bir sağ sapmayı beslediği ayrıca bilince çıkarılmalıdır. Doğrudur, devrimciler devrime yarar getiren her mücadele biçimini benimser ve yürütür. Ama her döneminde kendine özgü mücadele biçimlerinin sürece damgasını vurduklarını hiç bir zaman yabana atmazlar. Biz de şimdiye dek bu, "mücadele biçimlerinin her çeşidini de veririz" nakaratı gerilla mücadelesini dışlayıcı bir anlayış olarak savunulagelmiştir. Bu yanlış, yanlış olduğu kadar da tehlikeli anlayışın şimdiye dek saflarımızda yarattığı pasifizmi görmemezlikten gelemeyiz. Bilgiç taslağı ve dar kafalı olmayalım. ".. bir marksistin, her teori gibi daha çok esas olan, genel olan, yaşamın karmaşıklığını yaklaşık olarak gösterebilen, dünün teorisine simsıkı takılıp kalmaması, yaşayan gerçeği, kesin ve somut olguları hesaba katması gerektiğini, bu sözgötürmez gerçeği iyice özümlemesi gerekir."(Lenin)

Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonrada mücadelemizin özlü ifadesi olarak, sömürgecileri kov, milli ihaneti tepele şeklinde maddileşen hedefe varmak için şu andada gerekli olan bir dizi şeyin yanısıra, özel olarak bir mücadele biçimine, gerilla mücadelesine öncelik ve ağırlık vermeliyiz. Gerilla mücadelesini örgütlemeli, önderlik etmeliyiz. Kimse böylesi bir görevin karşısına, sözüm ona teorik itirazlar getiremez. "Bütün mücadele biçimlerini savunuyoruz" tespitinin arkasına sığınıp, gerilla mücadelesi ertelenemez, ikinci plana düşürülemez. Böyle davrananlar Lenin'in dediği gibi, "canlı marksizmi ölü metinlere feda etmek"tedirler.

Kürdistan'da savaş şiddetli olacaktır.Sonuçta bu savaş silahlı bir halk ayaklanmasıyla noktalanacaktır. Ama halkı bu noktaya getirmek için hazırlamak gerekecektir. Bu da basitten karmaşığa yükselecek olan gerilla birimlerinin düşmana şiddetle, canla-başla saldırmaları, ölümü küçümseyen, zafere güven duygusuyla, görevi düşmanı acımasızca yok etmek için savunma yok, saldırı taktiğiyle başarılacaktır.

Bu Kürdistan'ın içinde geçtiği somut tarihsel koşulların ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Kürdistan'ın bu koşullarında "toplara karşı, insan kalabalıklarıyla yürümek, barikatları tabancalarla savunmak çılgınlık olur."(Lenin) Düşmanın her yönüyle bizden çok güçlü olduğu bugünkü koşullarda Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerinin taktiği Engels'in "askeri taktiğin dayandığı şey, askeri tekniktir" olmalıdır. Bu bize düşmanın güçlü silahlarına karşı gerilla savaşı taktiklerini çıkarmamızı öngörür. "Böyle bir taktik için gereken örgüt, çok küçük ve seri hareket edebilecek birliklerdir, on kişilik,üç kişilik ve hatta iki kişilik birlikler."(Lenin)

Düşman güçleri merkezi ve despottur, deneyimlidirler. Sahip oldukları araç-gereç çağın teknolojisinin ürünleridir. Bunları yerinde ve zamanında kullanmada ustadırlar. Kullanmada da hiç bir kural tanımamaktadırlar. Ve ulusal kurtuluş mücadelemizi yok etmek için her yol ve yönteme başvurmaktan çekinmemektedirler.

Düşmanın tüm karşı-devrimci yol ve yöntemlerine karşı Kürdistanlı proleter devrimcilerin de çıkaracağı yol ve yöntemleri vardır. Bu yöntemler uygulanmasıyla devrim hazırlanır, yapılır. Düşmanın her yöntemine karşılık devrimci bir yöntem bulmak ve uygulamak zorundayız. Sözkonusu konumuz gereği düşman zoruna karşı devrimci zorun kullanılmasıdır. Daha somut bir ifadeyle düşman güçlere boyun eğdirecek olan silahlı mücadeledir. Silahlı mücadelenin boyut ve

hedefi ise sınırsızdır.

Kürdistan'ın somut tarihsel koşulları gereği Kürdistan proletaryasının tavrı süren savaşta taraftır. Proletaryanın öncüsü iddiasında olan hareketimizin tavrı hiç şüphesiz savaşma tavrıdır. Bu tavrı ne gerekçeler adına olursa olsun sulandırmak, mevcut statükoya yatmak demektir. Mevcut bir yapı var, bir denge var. Bunu bozmak gerek. Bu bilinmeyen bilmem ne tarihine de ertelenemez. Savaşı biz başlatmayacağız. Bizden çok önce başlayan bir savaş var. Ama üstümüze düşen tarihsel görevlerimizi tam anlamıyla yapmadığımızda bir gerçek. Bunu değiştirmek, kuralınca süren savaşta bir itici güç, hem de öncü itici güç olmak, buna soyunmak, bunun gereklerini yerine getirmek gerek.

Süren savaşta rahatsız olmamak lazım. Hele proleteryanın öncülüğüne soyunan bir gücün süren savaştan rahatsız olması düşünülemez. Hele bazı liberal burjuva çevrelerin iddiasına yatılarak süren savaşa zamansız, anarşizm, terörizm gibi sıfatlar yükleyerek silahlı mücadeleye, gerilla mücadelesine ağız dolusu küfürler savrulamaz. Bundan öte daha sorumluca savaşa yüklenmek gerek. Harekete yeni bir düzen gereklidir. Şu an içinde bulunduğumuz hantal yapımızı değiştirmek, pasifizmi aşmak, bir elimiz burjuva dünyasında, bir elimiz devrimde oluş durumumuzu bozmak gerek. Hareketi militanlaştırmak, profesyonel devrimciler örgütüne dönüştürmek gerek. Bu bir kesimi yılgınlığa, yokoluşa götüreceği gibi, geniş kesimleri ise mücadeleye daha da sıkı sarılmasına yol açacaktır.

İçinden geçtiğimiz durumu hiç kimse olumlamadığı biliniyor. Mevcut durum bazı çevrelerin hoşuna gitmiyor değil. Bu anormal durum eleştirilerle aşılamayacağı bilinmelidir. Bunun yolu mücadeleden, ülkemizdeki mevcut somut tarihsel koşullara denk düşen silahlı mücadeleden geçtiği bilinmelidir. Silahlı mücadele, akla karayı bir birinden ayıracak, görevi görecektir. Mevcut durgunluğu, hantallığı, pasifizmi tuz-buz edecektir.

Durumumuza uygun olması açısından Lenin'in şu alıntısını aktarmak istiyorum;

"Gerilla savaşının, hareketin düzenini bozduğu savının eleştirilmesi gerekir. Yanında yeni tehlikeler ve özveriler getiren her yeni mücadele biçimi buna hazırlanmamış örgütlerin elbette 'düzenini bozar'. Eski propoganda çevrelerimizin düzeni, ajitasyona başvurma yüzünden komitelerimizin düzeni bozuldu. Her savaşta her askeri eylem, savaşanların saflarını bir yere dek bozar. Ama bu savaşılmasın demek değildir. Bu savaşmayı öğrenmek gerek demektir. Hepsi bu..." (Lenin)

Bunun gereklerini yerine getirmediğimiz ortadadır. Bu bir olumsuzluktur. Bu olumsuzluğu bugüne dek aşamamızın gerekçesi hareketimizin aldığı darbelerden, güç kaybından aramak meselenin bir yanına dikkat çekmiş oluruz. Gelişen olaylara iradi olarak müdahale edememeyi güçsüzlükten ve hazırlıksızlıktan kaynaklandığı iddiası dışında başka gerekçelerle izaha kalkan anlalyış sahipleri de var aramızda. Meseleye böylesi bir yaklaşım mevcut olumsuzluğu onaylamak demektir. Bu anlayış mahkum edilmeden Kürdistan'da süren savaş karşısında tarihsel görevlerimizi tam anlamıyla yerine getiremeyiz. Bu da KAWA'nın maddileşen dünya görüşüyle bir çelişki demektir. Bu çelişkiyi çözmek gerek. Günün görevi neyi emrediyorsa onun gereklerini yerine getirmek tek çıkış yoludur.

* * *

Kürdistan'da savaş, kuralınca sürüyor. Karşı güçler, tüm kozlarını cepheye sürüyor. Sömürgeci güçler, her türden hile ve tertibin yanısıra çıplak zorun gereklerini yerine getiriyor.Bunun bile bir işe yarıyamayacağı biliniyor. Düşmanın tüm bu karşı-devrimci yöntemleri, ancak halkımızın bağımsızlık, demokrasi ve özgürlüğü için verdiği mücadeledeki kararlılığını güçlendirir. Bu da şimdiden bize zaferi müjdeliyor.

Savaşta karşı güçlerin esas amacı düşmanın savaşma gücünü azaltmak ve sonuçta yok etmektir. Yok etme eylemi stratejik hedeftir. Bu aşamaya kadar taktik hedef düşman gücünü oyalamaktır. Bununda birçok yol ve yöntemi vardı. Ve bir çok araç ve gereçle bu başarılabilinir.

Bunu başarmak için;

a. Askeri çizgimizi açığa kavuşturmak,

b. Askeri çizgimizi pratiğe uygulayacak askeri bir önderlik yaratmak,

c. Askeri önderlik, askeri çizgiye uygun olarak, gerilla birliklerini örgütlemeli, geliştirmeli ve buradan halk ordusunu oluşturmasına varmasına çalışmalı,

d. Sömürgeci egemenliğin en ağır koşullarını Kürdistan devrimi lehine dönüştürmek için şehirlerde ve kırda savaşın bir cephesini sürdürecek olan halk komitelerinin oluşturulması,

e. Halkın kendi kendisini koruyacağı halk milislerinin örgütlendirilmesi,

f. Halkın temel çıkarlarına cevap verecek, askeri çizgimize uygun pratik adımları hayata geçirmek. Bunu üç bölümde ele alabiliriz:

1. Askeri alanlara yönelik, askeri eylemler,
2. Ekonomik alanlara yönelik eylemler,
3. Diğer alanlara yönelik eylemler.

Bu konuda tüm hareket ve askeri alanlardaki örgütlü ve örgütsüz insanlarımızı aydınlatma ve bilinçlendirmek. Genel olarak tüm halkı buna hazırlamak. Düşmanı zayıflatmak ve yok etmek için tüm bu saydıklarımız örgütlü birimler tarafından başarılabileceği gibi, sıradan bir insan tarafından da başarılabilinir. Bu işleri başarmak için son model araç ve gereçlere de ihtiyaç yok. Düşmanı öldürmek, düşmanın yaşam damarlarını kesmek için bir bıçak, bir makas, bir sopa, bir kibrit, bir şişe benzin vs. çok iş görür. Yeterki, bu bir sistem çerçevesinde kullanılabilinsin. Ama bunu bir anlayış olarak yaygınlaştırmak lazım. Ve uygulamaya sokmak gerekir.

Kısaca ve sonuç yerine;

Mücadele biçimleri üzerine saflarımızdaki hatalı anlayışlar teorik düzeyde aşılmıştır. Örgütümüz siyasi-askeri vs. açıdan önemi küçümsenmiyecek bir hazırlık yapmıştır. Şimdi, tek kelimeyle görev; savaşı başlatmak, onu sürekli hale getirmek, devrimci teori ile devrimci pratiğin zayıflayan ilişkisini sağlamlaştırmaktır.

Bu, sosyalizmin, devrimin, ulusal kurtuluşun, KAWA düşüncesinin pratiğinin, tarihinin önümüze koyduğu bir görevdir.

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE GERİLLA SAVAŞI

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE GERİLLA SAVAŞI

1. YÖNTEM ÜZERİNE

Devrim, bilimsel devrimci bir teori olmaksızın başarılamaz. Bu bilinen ve kabul edilen genel bir doğrudur. Devrimci teori adına üretilen safsatalarla, devrim sorunu olmayan liberal ve reformcu görüşleri bir tarafa bırakırsak, geriye devrimi kendisine amaç edinenler ülkemizde başlıca şu teorik hatalara düştüler;

Marksizm-leninizmin bir eylem klavuzu olduğu, onun teorik dogmalar düzeyine indirgenemiyeceğini yeterince kavramamak, başka ülkelerin devrim tecrübelerinden öğrenme sorununda; özgün yapının yeterince dikkate alınmaması, bütün bunların sonuç olarak ülkemize ilişkin devrim teorisi ve yolu oluşturmada eksikliklere, bazı noktalarda yanılsamalara düşüldü.

Belki başka eksik ve hatalara da değinilebilinir. Yöntem sorunuyla ilgili yanlış yapmaya kaynaklık eden bu iki sınırlı ve eksik anlayışa değindikten sonra ülkemizdeki devrimci teorinin işlevine kısaca işaret edelim.

Devrimci teori, her şeyden önce bir eylem klavuzudur. Devrim hareketi, teoriden önce eylemdir. Devrimci bir örgütü değerlendirme ölçütü pratiğidir. Teori, pratiğin ihtiyaçlarına cevap verir, onun yolunu aydınlatır. Tarihsel ve toplumsal ilişkilerin analizini yapar, bunları teorik sonuçlarına vardırır. Gerçeklerden yola çıkarak, gelecekteki gelişmelerin yönünü tayin eder. Bir önceki gelişmelerin analizinden yola çıkarak tarihsel süreç ve tarihsel yasalar ışığında bir sonraki gelişmeleri saptar. Ve tarihsel yasalar çerçevesinde tespit edilen gelişmelere hareketin gelişim yönünde iradi yönde etkide bulunur.

Devrimci teorinin bu gereklerinden yola çıkarak ülkemiz özgülünde devrimci silahlı mücadelenin yaklaşım yöntemine değinelim. Burada genel özel ilişkisinin doğru kavranmasıyla başarı elde edilebilir.

Başlıca üç noktadan hareketle ve üç koşulun doğru bir senteziyle sonuca ulaşabiliriz:

a. M-L devrim ve savaş teorisinin genel yasalarını incelemek ve kavramak,

b. Başarılı ve başarısız yaşanan çeşitli ülkelerin devrim ve savaş deneyimlerini incelemek, bunlardan dersler çıkarmak,

c. Ülkemizin geçmiş tarihsel seyri içinde siyasi mücadelenin biçimlerini incelemek, başarısızlıkların nedenini anlamak, silahlı mücadelenin yürütülüş tarzını ve deneyimlerini olumlu ve olumsuzluklarıyla özümlemek, bugün değişen koşulların analizi ışığında dünyadaki son gelişmelerin etkisiyle devrim ve savaş deneyimlerinden çıkardığımız derslerle bütünleştirmektir.

2. MARKSİZM'DE ZOR TEORİSİ

Marksizm, zora, sömürü ve kötülüğe kaynaklık eden sebep olarak bakmaz. Ahlaki değerlerin bakış açısıyla, zoru kötülük ve sömürünün kaynağı olarak açıklamaz. Zor ve zor araçlarını yaratan, ona kaynaklık eden nedenler üzerinde durur. Zorun tarihteki rolünü izah eder. Marx ve Engels'in zor konusundaki düşüncelirini, özetin özeti olarak şöyle sıralayabiliriz:

a. Toplumdaki esas belirleyici öğe, 'dolaysız siyasal zor' değildir. Zor, toplumsal üretim biçimi tarafından belirlenir ve koşullandırılır. Toplumsal ilişki ve çelişkilerden bağımsız bir zor olayı yoktur. Toplumsal ilişkilerin temeli üretime dayanır.Bu da ekonomidir. Dolayısıyla zor, üretime ilişkindir, onun ürünü ve hizmetindedir. Kaynağını toplumsal üretim biçimi ve üretim ilişkilerinde bulur. Toplumsal üretici güçler, üretim ilişkileri ve üretim biçimi üzerinde şekillenen siyasi şekillenmelerin bir ürün olarak devreye girer.

b. Sorun, yukarıda söylenenle sınırlı değildir. Zorun başarısı da nihayetinde toplumsal üretime, yani 'ekonomik güce' ve 'ekonomik duruma' dayanır. Zorun zaferi, zorun emrindeki aletlere, bu da silah üretimine, silah üretimi de genel üretime, ekonomik güce dayanır. 'Para yapmayan', 'para yapanı soyup soğana çeviren' zor, üretici olmamasıyla topluma yüktür. Kendisine sağlanan silah, donanma, uçak ve araçlar bir kez daha ekonomik durum tarafından belirlenir. "Ekonomik önkoşullara hiçbir şey ordu ve donanmadan daha çok bağlı değildir. Silahlanma, bileşim, örgütlenme, taktik ve strateji, her şeyden önce, üretim ve ulaştırma olanakları tarafından, her durumda ulaşılmış bulunan düzeye bağlıdır. Bu konuda bir alt-üst etme etkisi yapan şey, daha sahibi büyük komutanların "özgür zeka yaratıları" değil, iyi silahların üretimi ve insan öğesinin, yani askerin değişmesidir. Daha sahibi büyük komutanların etkisi, en iyi durumda, savaş yöntemini, silahlara ve yeni savaşçılara uyarlamakla sınırlanır."(1)

c. Militarizm egemenliğini kurmuştur. Militarizm diyalektik bir tarzda, kendinde, kendi öz yıkımının tohumlarını taşır. Çeşitli devletlerin rekabet gücünden dolayı askeri harcamalara giden masraflar ekonomiye bir yük olarak biner. Malı ve iktisadi çöküşü hızlandırır, gelişmeyi köstekler. Toplumun sırtında, bir kambur, tüm artık değeri yutan asalak, çürüyen bir canavar olur. Toplumsal üretici güçlerin önünde engel olan bir set oluşturur. Engels'in öne sürdüğü diğer bir gerekçe; ordunun getirdiği maliyet yükü karşısında, orduya halk kitlelerinden daha fazla insanın katılacağı noktasındadır. Bu da "hanedan ordusunun halk ordusu durumuna dönüşmesi", sürekli orduların, halkın karşısında olan militarizmin eninde sonunda içten parçalanmalara yol açacağı düşüncesidir. Burada bir parantez açarak şunu belirtelim. Silahlı organizasyonunu iyi düşünen egemen burjuvazi, gelişen devrimlerden de ders çıkararak böyle bir olanağın gelişme ihtimalini hesaba katarak önlemini almıştır. Böyle bir ihtimalin gerçekleşme olasılığı çok güçtür. Neredeyse mümkün değildir. Ordunun yapısını oluşturan esas belirleyici mekanizma profesyonel yönetici albay kesimidir. Ordunun saf değiştirmesi değil, o mekanizmanın parçalanması, dağıtılması gerekir. Bu da içten ve dıştan dayatılan devrimci bir irade, askeri güç ve çalışmayla mümkün olabilir. Sömürgelerin kendi devlet varlığı olmadığından sömürgeci ordunun

içten parçalanarak saf değiştirmesi zaten sözkonusu değildir. Ülkemiz açısından böyle bir beklenti olmamalıdır.

d. Zorun tarihteki rolünü kısaca şöyle sıralayalım:

1. "Her siyasal zor, önce toplumsal nitelikte ekonomik bir göreve dayanır."

2. Zor, toplumdan 'bağımsızlaşarak' "hizmetkar durumundan efendi durumuna geldikten sonra, siyasal zor" iki yönde etkide bulunur. Ya normal ekonomik evrim yönünde, o zaman toplumun gelişmesiyle çelişmez. Ekonomik evrimi hızlandırır. Ya da zor, ekonomik evrime toplumsal gelişmeye karşı çıkar, onun önünde set oluşturur. O zamanda gelişme karşısında gerici bir pozisyondadır, nihayetinde yenik düşer.(2)

Engels, burada birkaç istisna koyar. Tarihte en barbar fatihlerin bir ülke halkını tümüyle kırımdan geçirdikleri, yerinden kovdukları ve kökünü kazıdıkları, fetih olaylarıdır. "Daha kaba bir halk tarafından her fetih, açıkça olaylarının çoğunda fethetme ve birçok üretici gücü ortadan kaldırır." Ama sürekli fetih olaylarının çoğunda fethetmeye gelen "kaba fetihçi" Marx'ın deyimiyle fethedilir. Bazen fetheden ve fethedilen tarafından yeni bir sentez oluşur. Sonuç olarak; tarihte fetih olayları tümüyle bir halkı yoketmesi hariç tutulursa, dışarıdan bir halkı köleleştirmeye gelen zor, ya da devletlerin iç zorunda ülkenin iç evrimiyle çelişen her zor yenilgiden kurtulamaz ve mutlak yenilmiştir.

3. En önemlisi zorun tarihte oynadığı devrimci roldür. Marx'ın deyimiyle: "O bağrında yeni bir toplumu taşıyan her eski toplumun ebesidir, şiddet, onun yardımıyla toplumsal hareketin kendi yolunu açtığı, ölü ve fosilleşmiş politik biçimleri parçaladığı bir araçtır."

Toparlayacak olursak zorun tarihte iki rolü vardır: 1. Egemenlerin elinde kendi gerici iktidarlarını korumak, sömürgeleri yağmalamak için bir baskı aracıdır. Gericidir, tarihsel toplumsal gelişmenin karşısındadır. Bu karşı-devrimci zordur. 2. Buna karşı egemen gerici iktidarları silip süpürecek, toplumun gelişmesinin önünü açmak görevini zorunlu görür. Çünkü gerçek anlamda siyasal güç zordur. İktidarı isteyen bunu da kullanmak zorundadır.

Marksizm-leninizm, hiç bir zaman savaşa duygusal bir açıdan bakmaz. Savaşı lanetler ama sınıflar var oldukça özel mülkiyet varoldukça, insanın insan tarafından sömürülmesi, efendi ulus ve köle ulus varoldukça savaş da kaçınılmazdır. Sömürüyü, sömürgeciliği ve savaşı ortadan kaldırmak için savaşa başvurmaktan başka çare de yoktur. Lenin, 'Proleter Devrimin Askeri Programı'nda şunu saptar:

"Sınıf savaşını kabul eden kişi, sınıflı toplumda sınıf mücadelesinin doğal ve belli koşullar altında kaçınılmaz bir ilerleme, gelişme ve keskinleşme gösterdiği iç savaşları da kabul etmekten kendini alamaz. Bütün büyük devrimler bunu onaylar. İç savaşları inkar etmek ya da unutmak, en büyük oportünizme düşmek ve sosyalist devrimden vazgeçmek anlamına gelir."(3)

3. SAVAŞ VE SAVAŞ TÜRLERİ

Savaş, özel mülkiyetin ve sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte varolagelmiştir. Savaş, farklı tarihsel dönemlerde, kendine özgü yöntemlerle, farklı biçimler-

de ve farklı araçlarla yürütülmüştür. Zamana, koşullara göre ve tarihsel süreç içinde gelişerek değişik biçimler almıştır. Savaş, "belirli politik amaçlara ulaşmak için farklı toplumsal sınıflar, devletler, devlet grupları ve uluslar arasında organize silahlı çatışma ve silahlı zafer" olarak tanımlanabilir.(4)

Marksizm-leninizm başlıca iki tür savaş olduğunu açıklar; Haklı ve haksız savaşlar. Rekabete dayanan emperyalist, sömürgeci devletler arasındaki çıkar çatışmalarından kaynaklanan savaşlar, haksız savaşlardır. Sömürgeci devletlere karşı sömürgelerin ulusal kurtuluş savaşları, sosyalist bir ülkenin kapitalist bir devlete karşı yurt savunması, bir devlette ezilen sınıfların egemen sömürücü sınıflara karşı verdikleri iç savaşları haklı savaşlardır. Başlıca savaş türleri bunlardır.

4. SAVAŞ VE POLİTİKA

Salt askeri bakış açısı, her şeye silahların namlusundan bakmak askeri görüşün fetişleşmesine yol açan bir sapkınlığa götürür. Savaş teorisyenleri, uzmanları konuyu salt askeri bakış açısıyla değerlendirmezler.

"Bir askeri doktrin, bağımsız iki bileşenin bir karışımıdır; politik unsur ve teknik-askeri unsur ve politik unsur bunlardan egemen olanıdır."(5) Ünlü Alman Generali ve askeri teorisyeni Karl Von Clausewitz'in görüşlerine Lenin'de başvurmuştur. Clausewitz, 'Savaş Sanatı Üzerine'(On The Art Of Warface) adlı eserinde savaşı tahlil eder ve çeşitli unsurlarını ayrı ayrı inceler.

Clausewitz şöyle der; "Savaş politik ilişkilerin sadece bir parçasıdır ve dolayısıyla bağımsız bir nesne değildir."(6) Böylece savaş, başlıbaşına, ekonomiden, politikadan, toplumsal ilişkilerden kopuk bir nesne olarak tasavvur edilemez. "Savaş politik ilişkilerin başka araçların desteği ile sürdürülmesinden başka bir şey değildir."(7) Politikanın devamı olan şiddet araçlarıyla sürdürülen savaş, politikanın tıkandığı noktada onun yolunu açar. Ya da politika savaş bimine bürünür. Bazı tarihsel anlarda politikanın büründüğü biçim olan savaş varlık, yokluk sorunu haline gelir. Askeri bakış açısı, politikanın üzerinde belirleyici bir etki yapar. Savaş nedenleri ve etkileri ne kadar güçlü olursa savaşın varlığı ve şiddeti o düzeyde artar. Savaş, düşmanın imhasına yöneldiğinde askeri amaçla politik amaç birleşir, askeri nitelik politik niteliğe ağır basar. Savaş nedenleri çelişki ve gerginlik ne kadar önemsiz olursa şiddet eğilimi o derece azalır ve politik gereklere tabi olur.

"Politika savaşın döl yatağıdır". Onu besler, büyütür ve çimlendirir. Başlıbaşına bağımsız bir savaş varolmayacağı gibi savaşın değişik biçimlerini de politika tespit eder.

Bir süreçte birden çok olayı sağlam bir bakış açısıyla bütünlüklü kavramak, değerlendirmek, ona göre hareket etmek gerekir. Bir süreçte birden fazla olay ve olguya, çelişki ve çatışmaya tek bir görüş açısından bakılmadığında çeşitli tutarsızlıklara düşülür. Bu bakış açısını, bize politika sağlar. "Politika beyindir, savaş sadece bir alettir, yoksa tersi değil."(8) Yapılması gereken askeri görüş açısını politik görüş açısına tabi kılmaktır.

Tüm savaşlar politik bir durum ve etkenden çıkar. "Savaş politik bir eylemdir." Savaş araç, politika amaçtır. Hiç bir zaman amaçtan ayrı bir araç düşü-

nülemez.

Savaş politikanın devamı ve başka araçlarla sürdürülmesi olduğuna göre, savaşın başında varolan politik ilişkiler, süreç temelde değişmeksizin savaşın sonuna kadar sürer. Araçlar ne olursa olsun politikanın ana çizgisi değişmeden kalır. Savaşın başlı başına varolmasının mantığı yoktur. Dolayısıyla "savaş başka bir bütünün parçası olmaktan kurtulamaz; bu bütün ise politikadır."(9)

Savaş politikanın parçası olduğuna göre, doğal olarak onun karakterini de alacaktır. Politikanın büyüklüğü, güçlülüğü, doğruluğu savaşın biçimini belirleyecektir. Güçlü bir askeri üstünlüğe rağmen zaferi getiremeyen savaşın temelinde politikanın yanlışlığı yatar. Savaşı askeri teknik üstünlüğüyle kazansa da süreci sona erdiremeyen sömürgecilerin, sömürgelerdeki haksız savaşı politikalarının yanlış ve çıkmazını gösterir. Bu tarihsel süreç içinde kazanılmış bir muharebe olur, ama savaş sürer.

Yukarıda Clausewitz'den özet olarak görüşleri aktarmamazın nedeni savaş teorisini yapan bir generalin savaşı politikanın aracı olarak, gördüğünü göstermektedir. Savaşta belirleyici rol oynayan, savaşa yön verenin politika olduğunu, doğru bir politika olmaksızın savaşın kazanılamayacağını göstermektir. Dahası, sadece savaşa yolaçan nedenler ve savaşın çıkış noktası değil, savaşın başarı veya başarısızlığında, onun yönetilmesinde, savaş sanatının kavranıp uygulanmasında politikanın belirleyici rolünü görmektir.

Savaş politikanın şiddet araçlarıyla sürdürülmesi olduğuna göre devrimci bir sınıf savaşı ya da devrimci bir ulusal kurtuluş savaşı da sürdürülen politik mücadelenin üst bir düzeyde şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Toplumsal üretim güçleri önünde engel olan üretim ilişkileri ve biçmi arasındaki çelişki siyasi düzeyde sınıflar arasındaki politik mücadelede ifadesini bulur. Bu bir toplumda egemen iç çelişki yada sömürgelerde dışarıdan belirleyici dış irade sömürgecilerle, ezilen halk arasında ulusal çelişki şeklinde politik ifadesini bulur. Bu siyasi mücadele derinleşip kızışarak silahlı çatışmaya dönüşür. Politika zorla yolunu açar, ya iç savaş ya da ulusal kurtuluş savaşı noktasına sıçrar. Sonucu tayin edecek olan şiddet aygıtlarıdır.Şimdiye kadar hiçbir egemen sınıf ya da sömürgeci güç, kendi rızasıyla iktidarı terketmemiştir. İktidarı elinde bulunduran güçler, onu korumak için elinden geleni yapar. Zor aygıtını harekete geçirir, canını dişine takarak savaşır. Bu çatışma kaçınılmazdır. Bir ülke içinde sınıf mücadelesi ya da sömürge ülkede ulusal kurtuluş mücadelesinin devamı zorunlu olarak silahlı mücadeleye dönüşür. Silahlı mücadele burada politik mücadelenin şiddet araçlarıyla sürdürülmesi ve doruk noktasıdır. Devrimle karşı-devrim tüm maddi ve manevi güçleriyle harekete geçer, hesaplaşırlar. Devrimin merkezi sorunu iktidarın silahlı mücadeleyle elegeçirilmesidir.

Sınıf mücadelesinin ya da sömürge ülkelerde aldığı biçimle ulusal kurtuluş mücadelesinin silahlı dönemi kaçınılmaz olduğuna göre, devrimci teori bu politik mücadelelerin askeri yönünü uygun şekilde yansıtmalı ve askeri eylem, yani savaşın klavuzluk görevini üstlenmelidir. Politik mücadelenin esas olması ve öncelik taşıması demek, politikanın "barışçıl" mücadelelerle sürdürülmesi anlamına gelmez. Bu konuda yanlış kavram kullanılmaları ve çarpıtmalar var. Politika yine önceliğini koruyacaktır. Bu politika askeri biçimlerine bürünerek devrimin politik hedeflerine yönelmesi anlamına gelir.

Genel olarak devrimci sosyalist teorinin esas kuramcıları sınıf mücadelesinin, sömürgelerde ulusal kurtuluş mücadelesinin askeri bir aşamaya dönüşece-

ğini redetmemişler, tersine devrimin kuramsal yönden üstesinden gelinmesi gereken kaçınılmaz bir aşaması olarak görmüşlerdir.Savaşın ve devrimin yasalarını çıkarmışlar, bunun alacağı biçimleri göstermişlerdir. Her ülke bunu doğmatik bir tarzda değil, ülkenin tarihsel, toplumsal koşullarını analiz ederek, diyalektik materyalizmin yöntemleriyle somuta uygular.

İzlenmesi gereken yöntem şudur; Sınıf mücadelesinin veya sömürgelerde aldığı biçimle devrimci ulusal kurtuluş mücadelesinin içerdiği politik-askeri alandaki sorunları merkezi olarak teori ve pratiğe dahil etmek, devrim mücadelesinde sınıfların konumunu tek tek ele almak, ilişki ve çelişkileri, güçler dengesini incelemek, bunun sonucunda devrimi başarıya götürecek askeri mücadele biçimlerini ortaya çıkarmak ve pratiğe uygulamak, pratikte edinilen ders ve deneyler ışığında politik-askeri programı gözden geçirmek, zenginleştirmek, gerekirse değiştirmek, pratik askeri mücadele ile güç dengelerini devrim güçleri yararına değiştirmek, proletaryanın nihai zaferine doğru politik-askeri mücadeleyi ileri düzeye yükseltmek, zaferle sonuçlandırmaktır.

5. ÇAĞIMIZDA DEVRİM TİPLERİ

Leninizmin devrim teorisi, emperyalizmin toptan bir çöküşünü değil, en zayıf halkasından kırılacağını bize öğretir. Dünya proleter devrim süreci tek tek ülkelerdeki emperyalist zincirin halkasının kırılmasıyla tamamlanacaktır. Dünya proleter devrimi karakter ve zaman bakımından farklı bir dizi süreçten oluşur. Kapitalizmin emperyalizm çağında daha da belirginleşen eşit olmayan gelişme yasası her ülkenin özgülünde kapitalizmin farklı şekillenmesi kendine özgü farklı devrim tiplerini gündeme getirmiştir. İzlenecek devrim stratejisinde, taktiklerde, yol yöntem ve devrimin gelişim hızında çeşitlilikler sunmuştur. Bu çeşitlilik proletarya diktatörlüğüne geçişte biçimsel farklılıklar arzedecek "sosyalizmin inşası da farklı ülkelerde farklı biçimlere bürünecektir."

Bu devrim tiplerini ve sosyalizme geçişin koşulları ve biçimleri açısından şematik olarak üç tipe indirgeyebiliriz:

a. Yüksek derecede gelişmiş kapitalist-emperyalist ülkelerde sosyalist devrim,

b. Emperyalizme çeşitli düzeylerde bağımlılığı olan ülkelerde, yarısömürgelerde(yeni sömürgelerde) demokratik halk devrimleri,

c. Sömürgelerde ulusal kurtuluş devrimleridir.

Kürdistan c.şıkkında yerini almaktadır. Sömürgelerdeki devrim, sözde "bağımsız" devlet varlığına sahip olan demokratik devrimden, esas olarak sömürgeci boyunduruğa karşı ulusal kurtuluş mücadelesi ile organik bir şekilde bağlı olması noktasında farklıdır. Ulusal faktör sömürgeci köleleştirmeye dolaysız olarak halk kitlelerinin nefretini uyandırıcı, kitleleri kızıştırıcı bir biçimde etkide bulunur. Ulusal baskı, işçi, köylü ve diğer halk yığınlarının hoşnutsuzluğunu arttırır, bunalımı derinleştirir ve her an devrimci patlamalara yol açar.Ulusal faktör, sadece işçi köylü hareketliliği üzerinde diğer sınıfların durumunu etkiler ve devrimci sürece katar. Şehirin yoksul emekçi halkı, küçük burjuvazi, aydınlar

ulusal burjuvazi kesimlerini devrimci güçlerin yanında yeralmaya iter. Bir avuç milli hain dışında tüm ulusla sömürgeciler arasında bir savaştır devrim. Sömürge devriminin özgüllüğünü belirleyen ulusal momentin ülkenin somut koşullarında etkilerini incelemek stratejide, taktiklerde, ittifaklarda ve mücadelenin bütün biçimlerinde hesaba katmak çok önemlidir.

6. KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE ÖNDERLİK SORUNU

Genel anlamda klasik sömürgeciliğin çeşitli etmenlerden dolayı çözüldüğü günümüz dünyasında, Kürdistan, doğrudan siyasi ilhaka dayanan, sömürgeci zorun pençesinde parçalanmış bir sömürgedir. Yarı-feodal ilişkileri de bünyesinde barındıran ticari kapitalizmin hakim olduğu üretim ilişkileri egemendir. Kürdistan Devrimi, iki aşamadan geçecektir.

a. Ulusal-demokratik devrim,

b. Sosyalist devrim. Bu asgari ve azami program doğrultusunda her dönem için bir hedef koyarak birbirini izleyen değişik aşamalardan geçerek zafere ulaşır.Kürdistan halkının başlıca düşmanları sömürgecilik, emperyalizm ve feodalizmdir. Sömürgeciliğe karşı geliştirilen ulusal mücadele demokratik bir içerik taşır, feodalizme ve emperyalizme karşı mücadeleyle birleştirilir.

Devrimci gidiş yönü somut sınıf ilişkilerinin tahliline dayandırılır. Düşman kutbu içindeki safları bölmek, çelişki ve çatlaklardan faydalanmak hedefi netleştirmek ve daraltmak tüm güçleri en tehlikeli düşman üzerinde yoğunlaştırmak için taktik ve stratejimizi her ayrı dönemin somut hedefleriyle ilişkilendirmek gerekir. Ülkemizde sömürgeciler ve bir avuç milli hain baş düşmandır. Savaş tüm halkla sömürgeciler arasındadır.

Devrimin canalıcı sorunu işçi sınıfının önderlik rolünü ortaya koymaktır. İşçi sınıfı çağımızda ve ülkemizde gerçek anlamıyla en devrimci sınıftır. Devrimimizde proletaryanın hegemonyası birinci koşuldur.

Öncü sınıf proletaryanın yanısıra sömürgeciliğe ve feodalizme en büyük düşman, nüfusun çoğunluğunu oluşturan, ulusal demokratik devrimde en büyük güç köylülüktür. Milli ordumuzun temelini köylülük oluşturacaktır. İşçi sınıfı öncülüğünde işçi-köylü ittifakı devrimimizin temel ittifakıdır. Bu ittifak oluşmaksızın, ulusal birleşik cephe kurulamaz, devrimci ordu yaratılamaz, devrim başarıya ulaşamaz, işçi-köylü iktidarı kurulamaz. Köylülüğün devrimci coşku ve istemleri burjuva sınırlarını zorlamasına rağmen ancak genel olarak kapitalizmin çerçevesini aşamaz ve devrimde önderlik yapamaz, çünkü, dağılan bir sınıftır, kendi içinde bütünlük oluşturmaz,belirli bir üretim biçimini temsil etmez, ne bağımsız politikaya ne de kendine özgü bir ideolojiye sahiptir. Tarımsal devrimi tek başına yürütemez.

Şehir emekçi halkı, küçük burjuvazi, sömürge ülkede büyük bir coşkuya sahiptir. Aydın ve öğrenci kesimleri ateşli yurtseverlerdir. Ülkemizde özellikle işsiz denen yedek bir işçi ordusu var. Devrimimiz için büyük bir potansiyeldir. Saydığımız bütün bu kesimler devrimimizin esas güçleri arasında yer alır ve pro-

letaryanın müttefikidirler. Ülkemizde ulusal burjuvazi de sömürgeciler tarafından ezilmektedir. Kararsızlık gösterse de devrimimizin bugünkü aşamasında müttefikimizdir.

Hareketimizin diğer temel metinlerinde genişçe izahı yapılan ülkemizde sınıf ilişkileri, devrimde sınıfların siyasi eğilimleri sorununa burada kısaca değinip geçerken şimdi de bunu mücadele biçimleri sorunuyla birleştirmek gerektiğini kısaca vurgulayalım.

Lenin, 1905 Rus Devrim deneyiminin de ortaya koyduğu şu önemli ilkeleri açıklar; Nesnel iktisadi koşullar ışığında devrimi başarabilecek sınıfların hangileri olduğunu tam ve açıkça siyasi çizgileriyle ortaya koymak gerekir. Bu devrimi başarıya ulaştıracak kuvvetlerin sınıf bileşimi sorunudur. Bunun tek başına yetersiz olduğunu belirten Lenin, devrimin getirdiği daha yüksek çeşitli mücadele biçimlerini, silahlı ayaklanma sorunuyla tamamlar. Lenin şöyle der: "Bunun için, devrim dönemlerini değerlendirmede, mücadelenin biçimlerini çözümlemeden yalnız çeşitli sınıfların faaliyet çizgisini tanımlamaya kalkarsak, tartışmamız bilimsel anlamda eksik ve diyalektik dışı olur."(10)

Mücadele biçimleri sorununu ileride irdeliyeceğiz. Şiddete dayalı devrimci bir politikanın hangi güçlerce yürütüleceği sorunu üzerinde duralım.

Savaşta devrimci bir politika ve cesaret gerçek ulusal kurtuluşu başarıya ulaştırabilir. Böyle bir politika ve cesaretten yoksun olanlar devrimci tedbirlere başvuramazlar. Bu da şanlı bir zaferi değil, ihaneti içinde taşıyan kötü bir yenilgiyi getirir. "Zorunlu bir şekilde, önkoşul olarak devrimci terörü gerektiren tedbirler"(Marx-Engels) ise ancak devrimci bir hareket veya devrimci bir otorite alabilir. Reformizm, ulusal burjuvazinin uzlaşmacılığı, korkaklık ve ilımlılıktır. Gerçek devrimci bir savaş onun doğasıyla çelişir. Savaşı gerçek bir halk savaşına dönüştürme politik cesaret ve kararlılığına hiç bir zaman sahip olmamıştır ve olamaz da.

Burjuva devrimleri döneminde monarşinin devrimci yöntemlere başvurmaktan korktuğunu İtalya örneğiyle Marx ve Engels açıklamışlardı. Avusturya ile İtalya arasındaki savaşta İtalya'nın yenilgisini şuna bağlıyorlardı; "Piemont Cumhuriyet olsaydı ve Torino Hükümeti devrimci olup devrimci tedbirlere başvurmaya cesareti olsaydı, hiçbir şey kaybedilmemiş olacaktı."(11) Ortaya çıkardıkları sonuç şu olur; "... Tabii ki, monarşi hiç bir zaman bir devrimci savaşı, genel ayaklanmayı ve devrimci terörü göze alamayacaktır. Halkla ittifak kurmaktansa, köken bakımından kendi dengi en acımasız düşmanıyla barışa razı olacaktır."(12)

Proleter devrimleri dönemi geldiğinde, burjuvazi kendi devrimci barutunu tüketti. İster ülke içinde gelişmesini köstekleyen feodal derebeylikler olsun, isterse dış devletin sömürgeciliği olsun, burjuvazi devrimci şiddete dayalı devrimci bir politikayı yürütemez oldu. Bunun çağımızdaki savunucusu proletaryadır. Marx bu durumu Almanya burjuva demokratik devrim döneminde tespit etti. Aynı sorunu sömürge ülkelerde yaşandığını Lenin kendi döneminde tahlil etmiştir. Yaşanan birçok ülkedeki devrim deneyimi burjuvazinin ulusal sorunu çözme konusunda müflis çıktığını, ulusal kurtuluş savaşlarının şiddetinden ürkerek alt sınıfların korkusuyla sömürgecilerle uzlaştığını göstermiştir.

7. SAVAŞÇI ÖRGÜT, SİLAHLI MÜCADELE İÇİNDE SAVAŞILARA YARATILIR

"Savaş amacıyla örgütlenme, savaş biçimi sorununa sıkıca bağlıdır" der, Lenin. Bizim de ülkemizde yaratacağımız örgütlenme biçimleri savaş biçimlerine bağlı, ona uygun olmalıdır. Marksizim-leninizm açısından parti ve ordu birbirini tamamlayan iki farklı örgüttür. Ordu, halkın devrimci silahlı gücüdür. Parti ise çok yönlü, çok boyutlu mücadelenin tüm alanlarında siyasi, askeri, ekonomik olarak tüm halkın siyasi önderliğini yapan işçi sınıfının örgütlü, öncü mefrezesidir. Savaşta, ordunun durumu ne ise devrim döneminde partinin de rolü odur. Örgüt olmaksızın hiçbir şey yapılamaz. Örgüt, her şeydir. Proletarya, örgütü aracılığıyla önderlik misyonunu, rolünü oynar. Her devrim amacına göre savaşçı bir parti ve onun önderliğinde bir devrimci ordu inşa sorunuyla karşı-karşıyadır.

Önce amaç saptanır. Daha sonra bu amaca uygun, amaca ulaşmak için kullanılan araç yaratılır. Amaca uygun araç yaratılmazsa eldeki araç hiçbir işe yaramaz. Bir devrimci herhangi bir araç yapmadan önce bu aracın hangi işte kullanılacağı tespitinden yola çıkar. Aksi taktirde yapacağı alet işe yaramayacaktır. Örgüt, devrim için önemli bir araçtır. Devrimci bir örgütün amacı devrim yapmaktır. Devrimci bir örgüt amacına uygun o işlevi yerine getirmek için yaratılır. Bu durum çok kez birbirine karıştırılır.Öyle anlar vardır ki araç kendi içinde amaç haline gelir. Bu düğüm aşıldıktan sonra yaratılan aracın amacı gözden kaçırılmamalıdır. Amaca göre yaratılamayan örgüt, kendi bünyesine uygun teori yapar. Ülkemizde birçok örgütün silahlı mücadele anlayışını savunduğunu söylemesine rağmen bir türlü bu mücadeleye ulaşamamasının altında yatan neden burada gizlidir.

Silahlı mücadele politik mücadelenin şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Çelişkinin uzlaşmazlığı sonucu politik mücadelenin zorunlu ve kaçınılmaz bir biçimidir. Başlangıcından itibaren savaşçı bir politik örgüt oluşturulan ilk çekirdekten itibaren bu amaç gözönüne alınarak kurulmalıdır. Ve bizzat savaş mekanizması içinde savaşılarak savaşçı örgüt yaratılabilinir. Savaş amacına uygun örgütün mekanizması, savaş içinde kendini üretebilir. Aksi taktirde kurulan örgüt, değişik mücadele biçimlerini yürüten ona uygun mekanizmalar oluşturan bir örgüt olur. Her ne kadar silahlı mücadeleden bahsetse de askeri programlar yapsa da savaşacak mekanizmayı yaratamayacak, gerçek anlamıyla savaşçı bir örgüt olamayacaktır.

Ülkemizde ve diğer ülkelerde kurulan birçok örüt, silahlı mücadeleyi teorik düzeyde kaçınılmaz ve zorunlu görür. Buna uygun savaş mekanizmasını başından itibaren geliştirmezse, kurulan örgüt hiçbir zaman silahlı mücadele veremez. Çünkü, sözkonusu araç, "barışçıl" döneme ve "barışçıl" siyasi mücadele biçimlerine göre şekilleniyor. Zamanla bu kendi konumuna özgü, kendi durumunun teorisini yapıyor. Ve silahlı mücadele mekanizmasına ve aşamasına dönüşemiyor. Teorik düzeyde kağıt üzerinde istediği kadar silahlı mücadeleden bahsetsin, yaratılan mekanizma silahlı mücadelenin aracı değildir. Silahlı mücadeleye göre kurulup kurumlaşmamıştır. Dolayısıyla mücadeleyi silahlı düzeye sıçratamaz.

Konuyu örneklendirerek biraz daha açalım. Bizim ülkemizde ve bazı

diğer ülkelerde kurulan birçok örgüt, proletarya ve diğer halk sınıf ve tabakaları içinde ajitasyon ve propoganda çalışması yapar. Grev ve çeşitli kitle direnişlerini örgütler. Kadroları, elemanları ve yönlendirdiği kitle bu mücadele biçimlerine göre şekillenir. Bu örgüt illegal ve gizli de olabilir. Büyük çapta kitleselleştiğini farzedelim. Grev, direniş okul ve fabrika işgalleri, büyük gösterilen yapabilsin. Sınıf mücadelesi ya da ulusal kurtuluş mücadelesinin tırmanarak keskinleşmesi, üst boyuta çıkması karşısında ülke çapında örgütlenmiş, güçlü, kitlelere kök salmış bir proletarya partisi savaş gücünden yoksunsa devletin ordusu ve polisi karşısında ne yapacaktır? Hangi güçle savaşacaktır? Militarizme karşı koyacak silahlı güçten yoksunsa kitleler büyük bir katliamla yüzyüze gelecektir. Savaş mucizevi olarak bir anda kavranılan kolay bir sanat değildir. İktidarı tehlikeye düşen burjuvazi veya sömürgeci egemenliğni kaybetmekle yüzyüze gelen bir sömürgeci güç, militarist gücünü, savaş mekanizmasını harekete geçirecektir. Bu kitleler silahlı güçler karşısında savunmasızdır. Girdikleri mücadelede büyük bir düş kırıklığına uğrayacaklar. Ülkede "istikrar", "sükunet" ve "çalışma barışı" tekrar sağlanacaktır. Gerekirse daha baskıcı bir rejim kurulacaktır. Savaş gücüne ve mekanizmasına kim sahipse iktidar onundur. Kafalarda hayalet gibi dolaşan 'genel grev' ve 'ayaklanma' silahlı bir ordu eşliğinde gerçekleşmedikçe hayal olarak kalacaktır. Eğer silahlı mücadele örgütlenmenin başından itibaren sömürgeci devlet mekanizmasının baskı aygıtına karşı örgütlenmiyorsa, son aşamaya erteleniyorsa kafalarda veya kağıt üstünde bir hayal olarak kalacaktır. Çünkü sömürgeci devletin savaş mekanizması zaman içinde yıpratılır, kemirilir ve parçalanır, bunun yanısıra devrimci silahlı güçler bu savaş süreci içinde kendini eğitir, örgütlenir ve savaş mekanizmasına karşı kurumlaşır.

En basitinden TC, askeri gücüne bakıldığında tüm alanlarda haberleşme, eğitim, sağlık, ulaşım, nakliyat, tıbbi malzeme bizzat kendisi tarafından örgütlenmiştir. Ordu, sadece dışa karşı değil, iç savaşa göre hazırlanmıştır. Gerektiğinde tüm ülkede seferberlik ilan eder, savaş düzenine geçer, kendi ihtiyacına göre üretimi hareket geçirir. "Açlıktan en son ölenler daima askerler olur."

Devrim yapma iddiasıyla yola çıkan bir siyasal örgüt, devrimi nasıl tasarlıyor? Örgütsel çabaları hangi devrimci teoriye dayanıyor? Devrimin muhtemel seyri içinde stratejisi, taktikleri mücadele biçimleri konusundaki anlayışları nedir? Devrimi yönetmek ve örgütlemek için tuttuğu yol ve yöntemler hangileridir? Sadece teoriye de değil eylemine bakılarak değerlendirilir. Yoksa oluşturacağı kitlesel örgütlerle kurumlaşmış bir savaş mekanizmasını ortadan kaldıramaz. Sonuç açıkça başından bellidir.

Silahlı mücadeleyi savunduğunu söyleyen örgüt -ülke koşullarına göre silahlı ayaklanma ya da uzun süreli halk savaşı olabilir- bunu başından itibaren planlamalı ve örgütlemelidir. Devrimci teorinin gereği odur ki, silahlı mücadele konusuna ışık tutar ve bu mücadeleyi nasıl geliştireceğine rehberlik eder.

Kabaran sınıf mücadelesi, direnişler, grevler vs. ortaya çıkarır. Nihayetinde ordu karşısında direnecek silahlı güce sahip değilse, peşinden yenilgi kaçılmazdır. Sermaye, çeşitli egemenlik biçimlerini değiştirir. Ya açık faşist diktatörlük, ya parlamenter rejim, ya da bir partinin diğerinin yerini alması biçiminde hükümeti değiştirerek kendi iktidarını korur.

Sınıf mücadelesi, sömürge ülkelerde aldığı biçimle, ulusal kurtuluş mücadelesi henüz bir halk savaşına erişmediği dönemde devlet faşist çeteler, gruplar örgütler. Bunlara karşı mücadelenin üstesinden polis gelir.Devrimci hareket polis

gücünü aşarsa profesyonel askeri birlikler devreye girer. Ayrıca halk güçlerini sömürgeci devlet her aşamada kendi içinde böler. Din, mezhep, milliyet vb. bölünmeleri kışkırtır. "Özel savaş" mekanizması, gerilla savaşının devreye girmesiyle siyasi, psikolojik ve silahlı kirli bir savaş olarak harekete geçer.

Sonsuz yenilgi ve yanılgılar emekçi halk kitlelerinin devrime katılmasının gerekli ve anlamlı olduğuna inandırmaz. Şu çok iyi anlaşılmalıdır; Yenilgi bekleyişi hiçbir zaman kitleleri harekete geçiren bir motivasyon olamaz. Sadece ve sadece zafer umudu kitleleri devrimci eylemlere teşvik eder, coşkunluk verir ve eylemlere katılımı sağlar. Devrimci bir inanç ve coşku olmaksızın mücadele başarıya ulaşamaz.

"Silahlı mücadeleyi redetmiyoruz", "silahlı mücadele de gerekli olabilir", "gerekirse silahlı mücadele de veririz", "dönemi gelirse ihmal etmemek lazım" diyen zihniyet, hiçbir zaman silahlı mücadeleyi örgütleyemez. Bu söylem silahlı mücadelenin zorunluluğunu, dayatıcılığını görememektir. Geçmişte birçok revizyonist parti böyleydi. "Barışçıl geçiş"i redettiğini söyleyenler de lafta devrimin silahlı ayaklanmayla olacağını savunmalarına rağmen, pratikte revizyonistlerle aynı rotada ilerlediklerini görüyoruz. Çünkü, silahlı mücadelenin yeri ve zamanı değildir diye hep ertelenir. Eylemler "bireysel terör" diye karalanır. Sonuçta o beklenen silahlı mücadele günü ya hiç gelmez, ya da gelirse burjuvazi iç bunalımını kendisi aşar. Öyle sanıldığı gibi burjuvazi çıkmaza girip orada boğulmaz. Karşıda onun iktidarını yıkacak hazır bir güç yoksa mutlaka bir çaresini bulur. Sözkonusu ettiğimiz anlayışa şu mantık egemendir. Bilinmedik bir anda "devrim" denen bir mucize olacak. Birden işçi sınıfı ve halkın hepsi "ordu"laşacak. Ordu parçalanacak vs. Bu Mehsi'yi bekleyen ve Mehsi geldiğinde silahların bir mucizeyle patlamayacağı dini inanca benziyor.

Parti (veya onun işlevini yerine getiren örgüt) amaç değildir. Ancak bu diğer araçlarla karıştırılmamalıdır. Proletarya böyle bir araca sahip olmaksızın bilinçli tek adım atamaz. Tek politika geliştiremez. Proletaryanın devrimde en önemli örgütlü öncü müfrezesi ve silahıdır. Proletaryanın siyasi varlığı örgütlülüğüyle somutlaşır. Örgütlülük her şey örgütsüzlük hiç bir şeydir. Örgüt yoksa örgütün inşası yakalanması gereken "esas halka" olur. Çünkü, proletarya o olmaksızın hiçbir şey yapamaz. Örgütün korunması, yaşatılması, sürekliliğini sağlaması birincil derecede bir öneme sahiptir. Bununla birlikte örgüt mücadele ve mücadelenin sürekliliğini sağlamak içindir. Bu amaca hizmet eder. Örgütü koruma ve yaşatma mücadelenin sürekliliğini sağlama ve geliştirme amacına hizmet etmiyorsa örgütün kendi varlığını koruması ve yaşamasının bir anlamı yoktur. Mücadelede kullanılmayan bir aracı başlı başına koruma ve yaşatma bir amaç durumuna gelirse hedef şaşar. Araç fetişleşir. Devrimci teori de buna benzer başlı başına bir amaç olarak görülmemelidir.

Bu iki aracı veya önemli silahı kullanmak yerine evirip-çevirmenin bir anlamı yoktur. Kısacası araç ve amaç uygunluğundan sapılmamalıdır.

İktidarı almak için araçlara ihtiyaç vardır. "Devrim isteyen aracını da istemek zorundadır." Bu araçlar düşmanınkiyle boy ölçüşecek düzeyde, hatta ondan üstün olmalıdır. Bir aletin hangi işlere yaradığı hesaplanarak yapılır. Devrimci bir parti de öyledir. Eğer bu bir devrim partisi ve bu bir savaş örgütü olma amacı taşıyorsa bu mekanizma gereğine göre kurulmak zorundadır.

Savaş örgütü, ülkemizin bugünkü koşullarında legal ve açık olamaz, illegal ve gizli olmak zorundadır. Ama görünen o ki her illegal ve gizli örgüt savaş

örgütü olamıyor. Bir örgüt, süreçteki devrimci amaçlarına uygun ve teorik bilinciyle birlikte bir savaş mekanizmasına göre oluşmamışsa ilerideki hedefi arasına her ne kadar silahlı mücadeleyi koysa bile bir savaş örgütü olamaz. Bu örgüt kendi olanak ve sınırlarına uygun fakat devrimci hareketin gereksinimlerini gözetmeyen ona dönüşmeyen bir teoriyi bünyesine uyduracaktır.

Birçok marksit-leninist geçinen parti, tarihte buna örnektir. Ajitasyon, propoganda ve "barışçıl" siyasi mücadele biçimlerini esas alıyor. Büyük kitle desteğine de sahip olabiliyor. Grevden fabrika işgaline, korsan mitingden yasal gösteriye ve birçok yasadışı eylemi de gerçekleştiriyor. Devrimi silahlı halk ayaklanmasıyla başaracağını da programına ekliyor. Devrimci durum oluşsa da, beklenen gün gelip çattığında devrimci örgüt bir seçenek olarak beklenene cevap veremiyor. Karşı-devrimci zor tarafından eziliyor. Sonuç; yaşanan büyük hayal kırıklığı ve tarihsel sorumluluğun altında kalma rolünü oynamama...

Başarılı devrim deneylerine bakıldığında bu partilerin savaşçı nitelikleri, başından itibaren devrim sürecine ilişkin devrimci teori ve eylemleriyle diğer partilerden olan farklılıkları açıkca görülür. Kürdistan'da proletarya örgütümüz çağın en devrimci ideolojisi olan M-L ideolojisi ve devrimci teorisiyle donanarak silahlı mücadeleyi başından itibaren esas mücadele biçimi olarak ele almalı ve gerçek devrimci bir örgüt misyonunu oynamalıdır.

8. KÜRDİSTAN'DA DEVRİMCİ HALK SAVAŞI STRATEJİSİ

Burada ele alacağımız sorun devrimin zaferinin emekçi kitlelerin zoru yani silahlı mücadele ile mi yoksa "barışçıl geçiş"le mi sağlanacağı sorunu değildir. Bu konuda hareketimizin tavizsiz savunduğu M-L ideolojik, politik çizgisi nettir. Siyasal devrimin esas sorunu iktidar sorunudur. Bu da "barışçıl geçiş"le değil, silahlı devrimci bir savaşla ele geçirilir. Bu M-L ilke bütün ülkelerde geçerlidir. Bu sorunun ele alınışı bir dizi temel soruna bağlıdır; Emperyalizm, sömürgecilik, devlet, devrim, proletarya diktatörlüğü vs. O zaman sorun devrimin olup olmayacağı değil nasıl olacağıdır. Silahlı mücadelenin nasıl örgütleneceği, izleyeceği savaş stratejisi ve taktikler sorunudur.

M-L'in devrim kuramı ve mücadele biçimleri sorunu her ülkede proletarya partisi tarafından ülkenin özgüllüğüne, değişen durum ve koşullara göre farklı uygulanır. Bir gelişmiş kapitalist ülkede farklı, bir sömürgede daha farklıdır. Ülkenin sosyo-ekonomik yapısına, tarihsel geleneklerine, insanın ruhsal şekillenmesine, içinde bulunduğu iç ve dış koşullara, coğrafi koşullara ve döneme göre değişir. Bir sanat olarak önceden hazırlanan ve planlanan genel bir silahlı ayaklanma ya da gerilla savaşından düzenli ordu savaşına varan uzun süreli devrimci bir halk savaşı yolunu izler. Silahlı mücadele siyasi mücadeleye bağlı, onun bir biçimi olarak ülkeden ülkeye değişen bir biçim arzeder.

Kürdistan'da devrim uzun süreli devrimci bir halk savaşı stratejisini izleyecektir. Devrimin siyasi amaçları ve stratejisi halk savaşının amacı ve stratejisidir. Askeri çizgi, daima siyasi çizgiden kaynaklanır ve onu izler. Hareketimizin askeri çizgisi silahlı mücadeleyle birleşmiş olarak silahlı ve siyasi mücadeleler

içinde devrimin hedeflerini gerçekleştirmeye çalışır. Devrimimizin ilk aşaması ulusal demokratik devrimdir. Proletarya önderliğinde ulusal kurtuluşu, demokratik bir içerikle ele almak, demokratik devrimle birleştirmek,kesintisiz bir şekide devrimi sürdürüp sosyalizme doğru ilerlemektir. Askeri çizgimiz tamamıyla bu devrim stratejisine dayanır. Her aşamada somut hedefi netleştirmek, en tehlikeli düşman üzerinde devrimci gücümüzü yoğunlaştırmak değişik aşamalardan geçerek nihai hedefimizi gerçekleştirmektir.

Kürdistan'da devrimci halk savaşı bir avuç hain dışında tüm ulusla, tüm halkla sömürgecilere karşı savaştır. Her savaşın kendi yasaları, ilkeleri ve kuralları vardır. Kürdistan'da ulusal kurtuluş savaşının kendi özgülünde yasaları, ilkeleri ve kuralları mevcuttur.

Kürdistan halkı şu iki seçenekle karşı karşıyadır. Ya bağımsızlık ve özgürlük için savaş, ya da utanç verici sömürgeci boyunduruk altında hergün can çekişme, aşağılanma, asimilasyon, soykırım, kölelik, ulus ve halk olarak yokolma. Sorun varlık-yokluk sorunudur. Ya şanlı bir direniş ve savaşın getireceği ağır bedele, fedakarlığa katlanma ya da kölece düşman önünde boyun eğme. Kürdistan halkı bu iki yoldan birini tercih etmekle yüzyüzedir. Ülkemizde süren ve kaçınılmaz olarak devam eden ve giderek şiddetlenen devrimci ulusal kurtuluş savaşına hiç kimse kayıtsız kalamaz. Bu savaşta taraf olan, savaşı yöneten ve tüm bu iddiaları taşıyanlar savaşı, diğer ülkelerdeki devrimci savaşları ve ülkemiz özgülündeki devrimci ulusal kurtuluş savaşını incelemeleri ve çözmeleri gereken bir sorun olarak kabul etmelidirler. Savaşın kendine özgü ilkelerini, kurallarını, koşullarını, doğasını, başka şeylerle olan ilişkilerini diyalektik bir tarzda gelişimi ve değişimiyle birlikte incelemek zorundadırlar. Bunu yapmayanlar nasıl savaşılacağını bilmezler. Savaş yasalarını bilmeyenler savaşın nasıl yönetileceğini de bilmezler. Zaferi elde edemezler. Yenilgiyi bizzat kendi elleriyle hazırlarlar.

Bütün ulusal kurtuluş devrimlerinde, halkçı karaktere sahip devrimlerde şiddet evrensel ve objektif bir kanundur. Devrimin izleyeceği strateji de farklı dönemlerde siyasi veya askeri yan ön planda olabilir. Ya da ikisinin birbiriyle birleştirilmesi şekli olabilir. Her şeyden önce doğru bir politik-askeri stratejiye bilinçli ve örgütlü kitlelerin gücüne dayanmak zorundadır. Engels "Bütün devrimler, hangi biçimde olursa olsunlar, şiddetin bir biçimidirler" der. M-L teori devrimi aydınlatmış, savaş ve siyasi mücadeleye yeni katkılar yaparak zenginleştirmiştir. Uzun süreli devrimci savaş, paralelinde kitlesel ayaklanmalar, siyasi mücadele ile silahlı mücadelenin diyalektik bileşimini sağlayarak ilerler.

Kürdistan'da devrim sürecinin başından itibaren temel mücadele biçimi silahlı mücadeledir. Bu amaca göre örgütlenme de askeri olmak zorundadır. Siyasal mücadelenin diğer biçimleri, kitle örgütleri ve kitle mücadelesi, yerel serhıldanlar, mitingler legal imkanlardan sonuna kadar yararlanma, basın-yayın yoluyla ajitasyon ve propoganda vb. son derece önemlidir. Hiç bir surette küçümsemeye ve savsaklamaya gelmez. Ama bunların hepsi esas olan silahlı mücadeleye, savaşa tabidir, ona hizmet eder.

Dönemin getirdiği bütün mücadele biçimleri ve örgüt biçimleri bir kombinezyon içinde yürütülür. Esas mücadele biçimleri silahlı gerilla mücadelesi ve tali siyasi mücadele biçimleri, politik-askeri stratejiyle bütünleştirilir.

Kürdistan'da devrim, karşı-devrimle silahlı savaştır. Bazıları diğer siyasi mücadele biçimlerinin olmamasını ya da ulusal hareketin "barışçıl yol" ve yön-

temleri izleyememesini dezavantaj gibi görüyorlar. Uzlaşma eğilimlerinden, mücadelenin zorluğundan, diğer ülkelerdeki mücadele biçimlerine özeniyorlar. Sömürgecilerin çağdışı zor ve işkencesinden yakınıyorlar. Bütün bunlar durumu yanlış değerlendirmektir. Silahlı devrimle silahlı karşı-devrim Kürdistan devriminin kendine "özgü hali ve üstün durum"larından biridir. Bir dönem Stalin, Çin'de silahlı devrimle silahlı karşı-devrimi "Çin devrimine özgü hali ve üstünlüğü" olarak görür. Mao'da aynı görüşe katılır.(14) Bu durum, Kürdistan'da da geçerlidir. Kürdistan devriminin "kendine özgü hali ve üstünlüğüdür." Dikkat edilirse Kürdistan tarihi isyanlar, savaşlar ve silahlı başkaldırılar tarihidir. Sömürgeci devletle çatışan bireyler dahi silahı kuşanmış dağa çıkmıştır. Kürdistan dağlarında eşkiyanın eksik olmadığı bir ülkedir. Kürdistan üzerinde incelemeler yapan Martin Van Bruinessen şöyle der; "Sosyal eşkıyalıkla, politik güdümlü gerillalık arasındaki sınırı çizmek güçtür. Aynı şey, 'saf' milliyetçilikle, yönetimin tecavüzlerine karşı duyulan 'geleneksel' kızgınlık arasındaki çizgi içinde geçerlidir. Bu yüzyılda, Kürt milliyetçiliği bu iki olgu arasında tanımlanamaz kalmış ve hala kendini bu belirsiz sınırda bulmaktadır."(15) Bu açıdan bakıldığı zaman Kürdistan'da silahların hiç susmadığı görülür. Günümüzde ulusal burjuva hareketler reformcu bir değişikliği isterken silaha başvurmak zorunda kalıyorlar. Reformcu bir değişiklik de silah namlusundan çıkmaktadır.Kürdistan'da proletarya örgütü, karşı karşıya geldiği bu görevi, devrimin başlangıcından itibaren ulusal ve toplumsal özgürlük için silahlı savaşı örgütlemek ve yürütmek zorundadır. Silahlı mücadele olmaksızın proletarya örgütü ayakta kalamaz, devrimci mücadelede görevini yerine getiremez.

Kürdistan'da yaşanan deneyim silahlı kuvvetler olmadan, savaşla sonuca varmadan sorunun çözülemeyeceğini gösteriyor. Bu noktanın anlaşılması, bütün halkın, bütün gücü ve yeteneğiyle silahlı direnmeye geçmesi, proletarya örgütünün sorunu bütünüyle kavraması buna önderlik etmesi açısından önemlidir. Proletarya örgütünün asıl etkinlik alanının savaşın örgütlenmesi, muharebelerin yürütülmesi, cephe gerisi ve düşmanın geri bölgelerinin savaşa destek ve ona göre düzenlenmesi, çabaların yönünün açık olarak belirlenmesi açısından önemlidir.

Bu aynı zamanda örgütün üyelerinin kitle hareketlerinde yer alıp çalışırken, gençliğin, öğrencilerin, aydınların ve diğer halk kesimlerinin savaşa kanalize edilmesi, savaşa katılması ve savaş üzerinde düşünmesi, macadele etmeme eğilimine, atalete karşı bir panzehir olacaktır. Proletarya örgütü siyasi çalışması ve kitle çalışması doğrudan doğruya silahlı mücadeleye bağlanacaktır. Bu çalışmanın savaşla koordinasyonu sağlanmalı, cephenin gereksinmelerine hizmet etmelidir. Tek sözcükle proletarya örgütü savaşı birincil görevi olarak görmeli, askeri sorunları incelemeli bunun üzerinde yoğunlaşmalı, tüm kurumlarını buna göre düzenlemelidir. Çünkü, devrimin kilitlendiği nokta ve zafere giden yol, buradan geçecektir.

Biz komünistler, kişisel çıkar, kişisel askeri güç için mücadele etmeyiz. Mücadelemiz halk içindir, ulusal ve sosyal kurtuluş içindir. Sömürgecilerin yüzyıllarca süren üzerimizdeki zor aygıtı ancak devrimci bir zorla ortadan kaldırılabilir. Askeri güç konusunda bönlük edenlerin hiç bir konuda ülkemizde başarı şansı yoktur. Binlerce yıldan beri aldatılmış, sömürülmüş, zorla yıldırılmış, kendine güvenini kaybetmiş bir halk, "lanetlenmiş", küçük düşürülmüş bir halk kendi ellerinde silahlarının olmasının önemini kavramış, kendi iktidarına sahip olmak, kendi kendisini yönetmek istiyor. "Eğer bir ulus geçmişi, hesabı görülme-

miş bir utancın yükü altında kalmışsa geleceği yoktur, öyleyse savaş."(16) Bu utancın altında kalkmak için Türk, Arap, Fars sömürgeciliğine karşı ulusal çapta bir direnme, tüm halkı savaş arenasına çekmektedir. Her şey savaşla karara bağlanacaktır. Komünistler, politik ve askeri bakımdan en güçlü önderler olduklarını göstermelidirler. Her komünist, "politik iktidar bir tüfeğin namlusundan çıkarak gelişir"(Mao) gerçeğini kavramalı ve tüm gücüyle silaha sarılmalıdır. Şurasını açığa kavuşturalım; Elbette proletaryanın öncü örgütü silaha kumanda eder. Silahın örgüte ve politikaya kumanda etmesine asla izin verilemez. Bununla birlikte silahın varsa, politikan hayat bulur, silahın varsa, kitleleri kazanırsın, silahın varsa iktidarın olur silahın yoksa ülkemiz koşullarında hiç bir güvencen yoktur ve her şeyden mahrumsun demektir. Silahın varsa partiyi, ona bağlı örgütleri, kadroları ve kitleleri örgütleyebilir, kazanabilirsin. Marksizm, bize bir güç olmak isteyenin devlet gücünü ve iktidarını elinde bulundurmak isteyenin kuvvetli bir orduya, silahlı güce sahip olması gerektiğini bilmeyi ve gereklerini yerine getirmeyi şart koşar. Bazıları "savaşı her şeyin üzerine çıkardığımızı ve her şeye kadir olduğunu" söylemekle bizi eleştirebilirler. Evet, biz günümüz dünyasında "silah gücünden başka maddi güç yoktur"(Lenin) diyoruz. bundan başka çıkar bir yolun olmadığını söylüyoruz. Ülkemizde bugün her şeyi, zor, belirliyor. Sömürgeciler iktidarına karşı devrimci zorla koruyor ve sürdürüyorlar. Zora karşı zor gereklidir. Askeri şiddete, askeri şiddetle karşı koymaktan başka yol yoktur. Zor, politikanın bir parçası olarak onun önünü açmak, halkın kendi iktidarını kurmak için her şeyin üstüne çıkmış, belirleyici anahtar rolündedir. Bugün bunu kavramayanlar, devrimci değil, devrimden korkan kaçkınlar ve ödleklerdir. Sömürgeci boyunduruğu taşımak, ulusça boyun eğmekten başka önerecekleri hiç bir şey yoktur. Biz, savaş meraklısı değiliz. Ama savaştan, zor ve baskıdan kurtulmanın tek çaresi ona başvurmak ve o silahı ele geçirmekten başka çözümün olmadığını söylüyoruz.

Ülkemizde hiç kimse bir anda sömürgeci devlet mekanizmasının mucizevi bir şekilde genel silahlı bir ayaklanmayla yıkılacağı günü beklemesin. Eğer öyle bir gün bekleniyorsa o gün hiç gelmeyecektir. Sömürgeci ordu, sömürge ülke savaşlarında, iç savaşlarda, bazı koşullarda görüldüğü gibi parçalanmaz. Barışçıl gösterilerin kimsayasal silahlarla, uçaklar ve zırhlı araçlarla silahsız insanların boğazlandığı, hiç bir özgürlüğün olmadığı koşullar altında olduğumuz bir gerçek. Askeri güçten yoksun genel bir ayaklanma başarı getirmez. Düşman güçlerinin yıpratılması, kemirilmesi, Kürdistan halkının kendi devrimci ordusunu kuracak ve geliştirecek mücadele biçim ve taktiklerine, yani gerilla savaşının ülkemizde alacağı biçimlere kafa yormak gerekir.

Devrimini yapan birçok sömürge, yarı-sömürge ülke, halk savaşı stratejisi uygulamıştır. Halk savaşı stratejisi bir ülkedeki devrim sürecinin ya da savaşın başından sonuna kadar sürecin tamamını ifade eder. Askeri strateji, bir siyasi amaç uğruna verilen savaşı yöneten yasaları esas alır, inceler ve savaşı bir bütün olarak analiz eder. Halk savaşı, sınıfsal ya da ulusal kurtuluşu amaçlayan halkın verdiği topyekun savaştır.Halk savaşı, her ülkenin özgüllüğüne göre farklı biçimler almıştır. Örneğin; Çin'deki halk savaşı ile Vietnam'daki, Küba'daki, Nikaragua'daki, birbirinden farklıdır. Genelde halk savaşının üç aşamasından bahsedilir; Savunma, denge, saldırı. Bunlar stratejik evreleri içinde incelenir.

Kürdistan'da ulusal kurtuluş savaşı, uzun süreli bir halk savaşıdır. Savaşın stratejisini diğer ülkelerdeki deneyimi de gözönüne alarak şöyle çizebiliriz; İlk

dönemde esas olan gerilla savaşıdır. Bu durum gelişerek bir çok aşamadan geçebilir. Kır ve şehir diyalektiği içinde oluşturulan silahlı gerilla birlikleri savaşı tırmandıracaklar. Gerilla savaşı giderek üç askeri kuvvet üzerinde şekillenecektir; Ordu, bölgesel gerillalar ve milis. Gerilla, savaşın başından sonuna kadar stratejik önemde olacaktır. Ancak bütün ülke deniyimlerinin gösterdiği gibi mücadele, sadece gerilla kuvvetlerinde kaldıkça bir sonuç elde edilemez.Gerilla kuvvetiyle, düzenli büyük bir askeri güç , bir ülkeden süpürülüp dışarı atılamıyor. Geriye iki yol kalıyor. Ya sömürgeci devlet bir savaşta gücünü yitirir, ordusu dağılmakla yüzyüze gelir, başka devletlerin ordusu gelir. -Kızıl Ordunun Doğu Avrupa ülkelerine girişi örneğinde görüldüğü gibi, ya da gerilla kuvveti, gerilla çekirdeğinden giderek düzenli orduya dönüşür. Bizim için geçerli olan sonuncu örnektir. Yaşanan deneyimlerde gerilla savaşı üç askeri kuvvet üzerinde düzenli ordu savaşıyla birlikte geliştirilir. Giderek gerilla savaşı tamamlayıcı, düzenli savaş esas olacaktır. Savaşı sonuca bağlayacak olan düzenli savaşın esas olduğu, silahlı kuvvetler desteğiyle silahlı halk ayaklanmasının birleştirilmesi olacaktır. Gerilla savaşının başında belirleyici, sonra tamamlayıcı rolü olacaktır.

Her ne olursa olsun gerilla savaşının stratejik bir önemi olacaktır. Düşman ordusu denetiminde ve gerisinde gerilla savaşı verilmezse, düşman arkadan vurulmazsa, yıpratılıp imha edilmezse düzenli savaşla bir bir zaman tek başına başarı sağlanamaz. TC. ordusu bütün politik ve askeri mücadele biçimleri birleştirilerek yıpratılacak, gerilla ve düzenli savaşın eşgüdümüyle bozguna uğratılacaktır.

Gerilla savaşını M-L hareketler ya da M-L'den etkilenen hareketler en başarılı bir şekilde vermiştir. Bunun en başarılı deneyimleri böyle yaşanmıştır.

Kürdistan'da neden uzun süreli halk savaşı veya gerilla savaşı? Bunun nedenlerini şöyle açıklayabiliriz;

- Düşmanımız güçlü ve çağımızın modern bir ordusuna sahiptir. Kürdistan halkı, örgütsüz ve atomlarına kadar ayrışmıştır. Sömürgeciliğin yüzyıllara dayanan köklü bir geleneği vardır. Bunun bir darbede kısa bir dönemde yıkılması mümkün değildir. Biz ise zayıf bir güce sahibiz ve yavaş yavaş büyüyeceğiz. Zayıf bir güç kuvvetli bir gücü yenemez. Sabırsızlık ve çabuk sonuç almaya kalkmak mümkün olmadığı gibi zarar da getirir. Savaş, sabır gerektirir, ama Kürdistan'daki devrimci savaş,sabırların en büyüğünü gerektiriyor. Düşman askeri güçlerini yıpratmak, kemirmek, imha etmek, kendi görüşlerimizi örgütlemek ve büyütmek zaman alır. Bu savaşı uzun süreli kılar. (Uzun süreli savaş demek, gerilla taktiklerinde muharebelerde hızlı hareket etme ve sonuç almayı engellememelidir. Muharebelerde ve gerilla saldırılarında en kısa sürede sonuç almaya kalkmazsa düşman güç yığacak ve kazanma şansımızı zayıflatacaktır. Bu iki durum birbirine karıştırılmamalıdır.)

- Çabuk ve kısa yoldan zafere ulaşma teorisi, uygun ortamı doğmadığı zaman iki tehlike getirir;

1. Düşmanın gücünü küçümsemeye, gücümüzü abartmaya dayanır. Başarısızlık, yenilgiyi getirir.

2. Savaş uzun süreli düşünülmeyince mevcut güçle başarı şansı da olmadığından düşmanla uzlaşma eğilimi olarak şekillenir. TC uzun sürede haksız bir savaş yürüttüğünden kaybetme, bizim ise kazanma şansımız vardır. O gerileyen güç, biz ilerleyen bir gücüz. Bugüne kadar çeşitli soykırımlarla işi bitiremeyen TC bundan sonra hiç bitiremez.Uzun sürede kazanma şansı yoktur.

- Kürdistan parçalanmış bir sömürgedir. Bu olgu iyi kavranmalıdır. Kürdistan'da kaderini tayin hakkı; ayrı devlet kurma hakkı olduğu gibi ulusal birliğini sağlama hakkıdır da. Bir parçanın kurtuluşu, devrimi tamamlamaz. Burası Vietnam örneğinin bir benzeri olarak üs ve cephe gerisini oluşturmalı, devrim diğer parçalarda sürdürülmelidir. Kürdistan'da yaşanan tarihsel deneyime bakıldığında savaşın uzun süreli sürdüğü zaten görülür.

- İktidarın ele geçirilmesi zor yoluyla mümkündür. Bu da mevcut sömürgecilerin ordularının karşısına bir halk ordusu çıkarmakla olur. Halk ordusu ne kendiliğinden meydana gelir, ne gökten iner ne de ithal edilir. Bu da gerilla çekirdeğinden düzenli orduya basamak basamak gelişen bir süreç izler. Basitten karmaşığa, savaş taktiklerinde pişerek ileri aşamaya sıçrayabilir. Çok uzun bir mücadele sürecinde ancak gelişebilir. Düşman ordusundan silahını ve cephanesini temin eder.

- Gerilla mücadelesi şehirlerde ve kırlarda mücadelenin sürekliliğini sağlar. Kitlelerin devrimci ruhunun katalizörü silahlı devrimci kadrolardır. Devrimci kadroları eğitir. Bugünün ve geleceğin yönetimi tecrübesini kazandırır.

- Emekçi halk, sömürü ve ulusal baskı altındadır. Ulusal savaştan başka seçeneği yoktur.

- Mücadele, tüm ülkede toptan ve birden gelişmiyor. Bazı bölgeler ileri, bazılar geridir. Mücadeleyi ülke çapında olgunlaştırmak zamanla gelişiyor.

- Yüzyıllardır süren sömürgeci diktatörlük, halka boyun eğdirmiş, çağdışı sömürge boyunduruğu altında yaşamak adeta kanıksanır olmuştur. Halk, bu boyunduruğu kaderi olarak bellemiştir. Bunun başlıca nedenleri; sömürgecilerin halkımızı mahkum ettiği geri toplumsal yapı, kültür ve politikadır. Sömürgeciler, başta iletişim araçlarıyla, eğitimiyle, kendi ideoloji politikasını halkın kafasına sırınga etmektedirler. Halk dünyadan ve siyasi bilinçten yoksundur. Halkın diline kadar inen bir yasak ve baskı vardır. Sömürgecilerin yarattığı bu ortam ve geçmişte ulusal kurtuluş güçlerin yenilgisi zafere olan inancı törpülemekte, zaferi adeta imkansız görmektedir. "Devlete karşı devlet gerek", "aç, yoksul, sefil bir halk, baldırı çıplaklar" nasıl olurda zafer kazanır. Bir halk ise ancak zafere inandığı zaman harekete geçer ve zafer halkı harekete geçiren motivasyon bir güçtür. Gerilla saaşının adım adım gelişmesi, devletin çaresizliğini sergilemesi, halkın üzerindeki bu ruh halini kırar ve devrime seferber eder. Bu da zamanla olur.

- Halk ancak devrim hareketi içinde politik bilince ulaşır. Halkın politik bilinci geri bir toplumda uzun bir devrim sürecini getirir. Devrim, aynı zamanda sömürgeci düzenden gelen bütün pislikleri temizler. Halkı aydınlatır, gün ışığına kavuşturur.

- Egemen güçler kârlarını ve ayrıcalıklarını savunmaya istekli ve kararlıdırlar. Ancak taşıdığı önem açısından düşünür. Gerilla savaşıysa uzun bir süre içinde kâr değil zarar getirecektir. Sömürgeci güçlerin askeri, bu çıkarları için bir takım acılara ve sıkıntılara girmeye değer bulur ama hayatını vermeye değmez. Çıkarlarını korumak için ölmesi gerekiyorsa çekilmesi daha kârlıdır. Uzun süreli savaş, sömürgecilerin üzerinde caydırıcı rol oynar.

Ne savaş ne de devrim tek bir darbeden ibaret değildir. Yukarıda saydığımız bütün bu faktörler gerilla savaşını, uzun süreli bir halk savaşını zorunlu kılar.

9. GERİLLA SAVAŞI

İspanyolca guerra (savaş) sözcüğünden türetilmiş olan gerilla sözcüğü, Fransızları Iberya yarımadasından çıkarmada destek olan ilk kez (1809-13) İspanyolca Portekız çetecileri (guerrilero) için kullanıldı. Ama gerilla savaşı, insanlık tarihinde savaşın tarihi ile yaşıt olduğu söylenebilir. Gerilla savaşının niteliği toplumsal gelişme eşliğinde, savaş teknolojisinin gelişimiyle, coğrafi ortam, toplumun içinde bulunduğu tarihsel aşamaya göre değişik biçimlere bürünerek günümüzdeki modern gerilla savaşına kadar evrilerek gelişiyor. Gerilla savaşı tekniği diğer savaşlarda olduğu gibi ilerici gerici diye nitelendirilemez. Gerilla savaşı bir yöntemdir. Bu yönteme (araca) hangi siyasetin kumanda ettiğine bağlı olarak haklı-haksız, ilerici-gerici niteliğini alır. Gerilla savaşı, kabilelerin ve halkların dış düşmana karşı, bir halk, egemen gerici iktidara karşı, burjuva milliyetçileri, dinciler, köylüler, devrimci sosyalistler bu savaş sanatına başvurmuşlardır. Kimi kendini korumak, devrimciler geleceğe yönelik programlarını gerçekleştirmek, gericiler geriyi tekrar yaşatmak, her güç, kendi amaçları doğrultusunda gerilla savaşı taktiğine başvurdular.

Gerilla savaşını bastırmada da son derece değişik yöntemler kullanılıyor. Bunlar, askeri operasyonlarla bastırma, diplomatik, psikilolojik ve çeşitli politikalar denenerek reformlarla önünü kesme, bu iki yolu birden kullanma vs. gerilla savaşının başarıya ulaştığı yerler oldu, ulaşmadığı yerler oldu.

Gerilla savaşı, tıpkı diğer savaşlar gibi topluma ağır bir fatura da getirir. İnsan kaybı, ekonomik yıkım vs. Bununla birlikte devrimci savaş, devrimde bir kural olan eski sistemden kalma tüm pisliği silip süpürür, toplumu yeni temeller üzerinde kurmaya elverişli hale getirir.

Marksizm-leninizm oluşumundan beri, devrimci teoriye bir eylem klavuzu olarak yaklaşmış ve mücadele biçimleri sorununu bu temelde incelemiştir. Devrimin, savaşın ve silahlı mücadelenin değişik yer, zaman, koşul ve ortama göre karmaşıklığının yanısıra belirli çözümleme ve yaklaşım ilkelerini belirlemiştir. Çağın en devrimci ideolojisi olan M-L çıkışından beri, ulusal kurtuluş savaşları veya iç savaşları olsun en çok yol gösteren M-L'nin silahlı halk mücadelesine ilişkin kavramlarıdır.

Marksizm-leninizm, koşullar ne olursa olsun silahlı mücadeleye başvurmayı uygun görmez. Silahlı mücadelenin koşulları oluşmuşsa, eğer halk kitleleri için başka yol kalmamışsa, devrimci amaçlarını gerçekleştirmek için zorunlu olarak başvurur. Bu silahlı mücadelenin çıkış noktasıdır.

Marx ve Engels, gerilla savaşını yabancı istila ve işgali karşısında, ulusal direniş koşulları altında verilen meşru birhalk mücadelesi olarak görmüşlerdir. Fransızlar, İspanya'yı işgal ettiğinde, Marx, gerilla savaşı üzerinde durmuştur. Engels, 1870'de Fransız halkının Alman istilasına karşı verdiği ulusal tepkiyi "savaşın meşru şekli" diye anmıştır.

Marx ve Engels, gerilla savaşını yabancı bir güce karşı bir halk mücadelesi olarak tasvip ederken, Lenin 1905 devriminde her türlü mücadele biçimini kullanmayı açıkça ortaya koymuştur. Gerilla savaşının, bir iç savaşın ve başkaldır-

manın da bir yolu olabileceğini göstererek katkıda bulunmuştur.

Marksizm-leninizm, bir avuç suikastçı tarafından düzenlenen, toplumdan kopuk bir saray darbesine itibar etmez. Devrimi toplumsal sürecin kavranışının doğal bir sonucu olarak görür. Toplumsal yaşamın maddi koşullarıyla ve üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkiye dayandırır. Bu siyasi arenada sınıflar arasında veya sömürgeci burjuvaziyle sömürge halk arasında cereyan eder. Ancak, leninist tipte bir parti uzakta durup işçilerin veya ezilen bir halkın devrimci heyecanını körüklemekle, direncini desteklemekle yetinemez ve kendiliğinden doğacak "eşref saati"ni beklemez. Devrimi başından itibaren iradi olarak nesnellikten kopmaksızın hazırlamaya girişir. Siyasal mücadele içinde öncüyü, kitleleri eğitir, mücadeleyi tırmandırarak ulaşılan dorukta iktidarı ele geçirir. Siyasal önderlik sanatı burada kendisini gösterir.

Lenin, dönemi içinde gerilla savaşını "moral bozukluğu", "saflarda dağınıklığı" yarattığını söyleyenlere karşı çıkar. Gerilla savaşının tam tersi etkide bulunduğunu, kitleleri hareket geçirdiğini verdiği örneklerle gösterir. Rusya özgülünde gerilla savaşını şöyle tanımlar; "Gerilla savaşı, yığın hareketinin bir ayaklanma noktasına gerçekten ulaştığı ve iç-savaşın 'büyük girişimleri' arasında oldukça geniş bir aralık olduğu bir sıradaki kaçınılmaz bir savaşım biçimidir."(17)

Lenin, gerilla savaşını değil, örgütlenmemiş, düzensiz, parti dışı gerilla hareketine parti kumanda etmediği, yetersiz ve yeteneksiz kaldığı için partiyi eleştirir ve sorumlu tutar. "Bir marksist, kendini sınıf savaşımına dayandırır, toplumsal barışa değil" diyen Lenin, sınıf savaşımının iç savaşa doğru gelişme gösterdiğini, marksistlerin buradaki yerini ve rolünü alması gerektiğini belirtir. Dönemi içerisinde çeşitli sosyalistlerin iç savaşa hazırlanmaktan öte, kendini beğenmiş edayla silahlı mücadeleyi blanckicilik, anarşizm ve terörizm konusunda ahkam kesenlere Lenin, "dünyanın en devrimci öğretisinin bu aşağılanması, bana dokunuyor" der. (18)

Tarihin her aşamasında güçlü olan düşmana karşı zayıf olanın seçtiği mücadele yöntemi, gerilla savaşıdır. Savaşın yasaları, ilkeleri ve kuralları genel anlamda gerilla savaşı içinde geçerlidir. Gerilla savaşı, savaşın bir parçasıdır. Bununla birlikte gerilla savaşının kendine özgü ilkeleri ve kuralları mevcuttur. Her ülke özgüllüğünün coğrafi ve toplumsal koşulları gerilla savaşını kendine uyduracağı gibi, gerilla savaşının her ülke için geçerli genel ilke ve kuralları vardır.

Vietnam'daki savaş biçiminin gerilla savaşı olduğunu belirten Giap, gerilla savaşını şöyle tanımlar; "Gerilla savaşı, güçlü bir şekilde donatılmış ve iyi eğitilmiş olan saldırgan bir orduya karşı koyan, iktisadi bakımdan geri bir ülkenin geniş kitlelerinin savaşıdır. Düşman güçlüyse ondan sakınılır. Düşman güçsüzse ona saldırılır. Modern donatımına karşı ona rahat vermeyerek, ya da askeri harekatı siyasi ve ekonomik eylemle birleştirerek karşı koyar. Cephenin sabit bir yeri yoktur. Düşman neredeyse, cephe de oradadır."(19) Vietnam özgülünde yürütülen gerilla savaşının çeşitli ilke ve kurallarını sıralar. Savaş sanatını ve savaşını yürütülüş tarzını açıklar.

Gerilla savaşının çeşitli deneyimlerinden ilke ve kuralları öğrenirken kendi ülkemiz özgülündeki biçimleri de geliştirmek, öğrenmek ve uygulamak gerekir. Gerillacı ya da ülkemizdeki adıyla peşmerge öncü savaşçı çekirdektir. Bunun çevresini meyvenin çekirdeğinde olduğu gibi halk sarmalıdır. Mao'nun sudaki balık örneği de bu durumu ifade eder. Gerillanın kaynağı halktır, halka

dayanır, gücünü oradan alır. Gerilla savaşının halk savaşı olduğunu belirtmek bu anlamda önemlidir.

Çeşitli ülkelerdeki devrim deneyimi bize göstermiştir ki, donanımlı, modern, büyük bir ordu ve güçlü bir sömürgeci güce karşı M-L ideolojiye doğru bir politik hat ve önderliğe sahip küçük bir halk, haklı davasında başarıya ulaşabilir. Savaşta bir çok faktör rol oynar. Silahlar, coğrafya, ekonomik güç vs. bunların arasında savaşın kaderini tayin eden en önemli etken insandır. İnsan faktörü belirleyici rol oynar. Moral, güç ve manevi değerler savaşta önemli bir yere sahiptir.

Silahlı güçlerde niceliken çok niteliğe önem verilmesi gerektiğini belirten Giap, silahlı güçlerin niteliğini şöyle belirtir; "İnsan ve silahlar, askeri politik ve lojistik faktörler, ideoloji, örgütlenme, teçhizat, savaş yöntemleri gibi birçok faktörden oluşur. En tayin edici faktörler ise; insan, politika ve ideolojidir."(10)

Günümüzde iki tip gerilla savaşı olduğu söylenebilir; Biri, Sovyet ordusunun İkinci Dünya Savaşı'nda Nazilere karşı düzenli savaşın tamamlayıcı bir unsuru olarak yürüttüğü gerilla savaşıdır. Düşman kuvvetlerini yıpratmak, imha etmek, lojistik desteklerini kesmek, moralini bozmak vs. amaçlarla düzenli savaşın esas alındığı gerilla savaşının onun tamamlayıcı yan unsuru olarak kabule dildiği gerilla savaşıdır. Bizi ilgilendiren bu değildir. Esas ikincisi, özellikle sömürge ya da başka ülkelerde kurulu iktidara karşı silahlı mücadele içinde ilerleyen, kırsal alanlarda üsler kuran, kır şehir diyalektiği içinde silahlı grupların mücadelesidir.

Gerilla savaşının düzenli savaşa doğru büyüme, dönüşme ve gelişmesi hesaba katıldığında "gerilla savaşı, mevzii savaşın embriyonu, taslağı olarak kabul edilebilir."(21)

Savaş teorisinden anladığımız şematik bir tarzda önceden hazırlanmış bir kalıbı zihinlere empoze etmek olmamalıdır. Ama bu bir belirsizliği de taşımamalıdır. Genel savaş stratejisine bağlı olarak somut olayların çapraşıklığı ve durumu içinde belirli varsayımlar içerisinde en iyi sonuca bizi götürecek koşullar dahilinde mümkün olan eylem kurallarını çıkarmaktır.

Burada diğer ülkelerin deneyimlerini aktarma yoluna gitmeden onların deneyimlerinin ışığında genel ilkeleri ve kuralları irdelemeye çalışalım.

a. Gerilla savaşında birincil ilke; kendini korumak, düşmanı yoketmektir. Gerillacı her şeyden önce hayatta kalmalıdır.Kazanamayacağı hiç bir çatışmaya, muharebeye girmemelidir. "Gerillacı savaş düzenbazıdır" tanımlamasına uymaktır. Bunun direniş savaşında zorunlu, kararlı bir çarpışmayla çeliştiği söylenebilir. Çelişkili görünmesine rağmen çelişkili durum kavrandığında değildir. Gerillacının amacı savaş yapmaktır. Bu amaç içinde davranmak koşuluyla bu ilke her zaman geçerlidir.

b. Gerilla savaşı, genelde "vur kaç" taktiği olarak tanımlanır. Bekle, gözetle, uygun fırsat ve ortamda düşmana ansızın beklemediği bir ortamda darbe vurmak temel kuraldır. Alberto Bayo, şöyle der; "şu kural hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalı vdaima uygulanmalıdır; MÜKEMMEL BİR GERİLLACI NE DÜŞMANI SAVAŞA DAVET EDER, NE DE DÜŞMANIN KENDİ ŞARTLARI İÇİNDE SAVAŞA TUTUŞUR"(22) Mao, bu kuralı şöyle ifade eder; "düşman ilerlerse, biz geri çekiliriz, düşman kamp kurarsa, onu taciz ederiz, düşman yorulunca, saldırırız, düşman geri çekilirse, izleriz."(23)

c. Devrimci bilinç. Her şeyden önce savaşan bir peşmerge niçin savaştığ-

nı, savaşın siyasi amaçlarını, savaşın ilkelerini, kurallarını ve savaş araçlarının kullanılmasını bilmelidir. Düşmanın üstün kuvvetine, sahip olduğu geniş olanaklara, iyi örgütlendiği ve üstün teçhizatlandırdığı gözönüne alınırsa, buna karşı peşmerge içinde bulunduğu güçlükleri, savaş araçlarından yoksun durumunu bu devrimci bilinçle aşar. Bu bilinci siyasi ve askeri eğitim olarak ele alabiliriz. Siyasi ve askeri eğitim, savaşta belirleyici bir role sahiptir. Hiç biri ihmale gelmez. Bir üst sınırı yoktur. Sürekli ve canlı tutulmalıdır. Disiplin ve itaat devrimci bilincin bir öğesidir. Gönüllülüğe ve bilince dayanır. Bu da düşmanın hiç bir zaman erişemeyeceği bir üstünlük sağlar. Peşmergenin düşman karşısındaki en büyük üstünlüğü devrimci bilincidir.

d. Savaşma kararlılığı ve zafere olan inanç. Bunun kaynağı davanın haklı olması ve haksız düşmana duyulan kindir. Davanın haklılığı zafere kadar ödünsüz bir savaşı gerektirir. Devrimciler, sömürgecilere ve sınıf düşmanlarına karşı dinmeyen ve zaptedilmeyen bir kin beslerler. Düşmana duyulan kin burada bir itilim gücü sağlar. Savaşın başından sonuna kadar, ya da tek tek çarpışmalarda kararlılık ilkesi uygulaması zorunludur. Savaşma kararlılığı ve azmi savaşın gelişmesini ve sonucunu tayin eder. Bir eyleme girişmeden durum uzun bir muhakemeden geçirilir. Karar haline glince, bütün sonuçlar gözönüne alınarak azami derecede, elindeki güç ve imkanları sonuna kadar kullanarak -yaratıcılık burada belli olur- pratiğe geçirilir, istenilen hedefe ulaşılır.

e. Güçleri tayin edici nokta üzerinde yoğunlaştırma ve kesin darbe ilkesi.Clausewitz'in savaşta koyduğu ve Lenin'in devrim mücadelesinde uyguladığı bu ilke gerilla savaşında da geçerli ve büyük bir öneme sahiptir. Eldeki güçler ülkenin her tarafına eşit dağıtılmaz. Düşmanın zayıf noktalarına güç yığılarak zaferi garantileyen kesin sonuçlar alınır.Düşmanın gücü hesaplanır,küçümsemeye gelmez. Eldeki güçler toplanır ne kadar güçlü olursa zafer o kadar belirleyici ve zaiyat o kadar az olur. Yoksa Ortaçağ'daki birebir "şovalye dövüşü" ile bu iş olmaz. Düşmanın şu andaki gücü bizimle kıyaslanmayacak kadar büyük. Peşmerge bu taktiği parça parça düşmanın en zayıf noktasına gücünü yığar, çarpışmayı sonuçlandırır ve hızla bu gücü tekrar yayar. Uygun yer, zaman ve koşulda güçleri yoğunlaştırarak üstünlüğü sağlayarak düşmana kesin darbe indirmek bu ilkenin ifadesidir.

f. Sürekli saldıran pozisyonunda olmak veya hücum ruhu. Devrimci savaş, sürekli taarruzdur. Ayaklanma konusunda Marx, "savunma, silahlı isyan için ölüm demektir" belirlemesini yapar. Bilindiği üzere iki türlü muharebe vardır; Saldırı ve savunma. Gerilla her türlü savaş pozisyonunda saldırıdadır. Çünkü her zaman inisiyatifi böyle elinde tutabilir. Bu hiç savunma yapmayacağı anlamığna gelmez. Savunmayı karşı-saldırı darbeleriyle yapar. "Eniyi savunma saldırıdır" kuralını uygular. Lenin, "İsyanbaşladıktan sonra, büyük bir kararlılıkla hiç beklemeksizin ve ne pahasına olursa olsun hücuma geçmek gerekir" der. Gerilla savaşı başlayınca düşmanı ummadık ve beklemedik bir yerde zaman tanımaksızın saldırmak gerekir. Ayaklanmanın bir kuralını gerilla savaşında uygulamak gerekir. "Her gün (hatta bir şehir sözkonusu ise her saat denilebilir) önemsiz de olsa başarılar kazanmalı, 'moral üstünlüğü' ne pahasına olursa olsun korunmalıdır."(Lenin)

g. Manevra. Bu sürekli hareketliliği inisiyatifi düşmana kaptırmamak için arkadan avlamayı, kuvvetlerin sürekli yer değiştirmesini ifade eder. Manevranın gerçekleşmesinde sürat ve hareketlilik şarttır. Düşmana yandan ve arkadan vur-

mak, düşman saflarını ileriden vurmak, düşmanın geri cephelerine sızmak, gevşememek, düşmanı takip etmek, peşine düşmek, ama onun takibini ve aramasını boşa çıkarmak, manevra kabiliyetinin gelişmesine bağlıdır.İnisiyatif ve hücum manevra sayesinde gerçekleşir.

h. İnisiyatif. Partizan savaşında inisiyatif en büyük avantajdır. Düzenli orduya göre yukarının kararını beklemeksizin uygun an ve fırsatta karar sahibidir. Gerilla müfrezesi daima bağımsız hareket eder. Diğer kuvvetlerle koordineli olsa da büyük insiyatife sahiptir. Bu bakımdan emirler katı değil, esnektir. Savaşta inisiyatifi düşmana bırakmak, hareket özgürlüğünü yitirmek demektir. İnisiyatif, hareket özgürlüğüdür. İnisiyatifi yitiren taraf etkisiz, pasif bir duruma düşer. Yenilme ve yokolma tehlikesiyle yüzyüze gelir.

i. Esneklik. İnisiyatifi ele geçirmenin önemli bir aracıdır. Koşullara, duruma, güç dengesine ve araziye göre kuvvetleri kullanmanın bir yoludur. Bütün kuvvetlerini en sağlam şekilde komutan elinde tutar, onu istediği zaman yayar, istediği zaman toplar. Dağılma, toplanma ve mevzi anında komutan kuvvetleri istediği esneklikte kullanır ama, inisiyatifi yitirmez.

j. Gizlilik. Gerillanın hayatta kalıp kalmamasını birinci derecede etkileyen, mutlak uyulması gereken bir ilkedir. Gerillanın varlığı ve yaşaması buna bağlıdır. Düşmana en ufak bir bilgi,bir ipucu, bir sır gitmesi gerillanın imhası demektir. Bu ilkenin uygulanmasında döneme, şehir ve kıra göre bir dizi hareket kuralı belirlenir, önceden uyrılar yapılır. Bunlara uymak bir zorunluluktur.

k. Moral ve disiplin. Devrim ordusunun manevi iki başlıca silahı moral ve disiplindir. Moral ve disiplin peşmergenin sömürgeci güçler karşısındaki üstünlüğüdür. Peşmerge gücünü bu temelden alır.

Moral, dendiği zaman birbirini tamamlayan iki anlamı akla gelir. Biri ahlaki anlamda, diğeri ise kahramanlık, cesaret, gözüpeklik, sebat ve sabır anlamdadır. Mükemmel olabilmesi için bir silahlı güçte bu iki moralı birleştirmesi gerekir. Ahlaki anlamda moral, zamana, belirli bir toplumun egemen güçlerine ve sınıflarına göre değişir. Tüm ordularda yapılarının temel unsuru, savaşın itici gücü, askerin katılaşması önemli bir etken olan ahlaki anlamdaki moral özenle korunmalıdır.

Moralin kaynağı zafer olduğu kadar, uğruna savaştığı davanın haklılığı, davaya olan inançtır. Bu davanın haklılığına ve zafere olan inanç öyle bir durumda olmalıdır ki savaşçı bunun için ölmeye hazır olmalıdır. "Yurt için ölmek, yaşamak demektir" biçimindeki marş veya sözleri içten hissetmeli. Herkes bu türden sözleri bilir. Önemli olan bunu ruhunun derinliklerinde hissetmektir. İki ordu arasındaki en büyük fark budur. Bir yanda davanın doğruluğuna inaç, niçin savaştığını bilme, diğer yanda davaya inançsızlık, niçin savaştığını bilmeme. İki ordu arasındaki büyük farkı belirler.

İki moral arasındaki uyumlu bir bütünlüğü birleştiren bağa Che, disiplin olduğunu söyler. "Disiplinin çeşitli biçimleri vardır, fakat bunlar iki temel biçime indirgenir. Bireyin dışındaki disiplin ve iç disiplin. Burada da iki tip ordu arasındaki muazzam fark göze çarpar. Diktatörlük ordusu dıştan gelen, mekanik ve soğuk kışla disiplini ve ahlakı uygular, gerillacıların ordusu ise dış disipline az önem vermesiyle fakat iç disiplindeki gücüyle ötekinden ayrılır. Bu durum, birinci ordunun savaş moralini kendiliğinden azaltır."(24)

Savaşta sabit kurallar ve değişmez formüller yoktur. Her şey bir değişim ve gelişim içindedir. "Savaş, her formül, kural ve kararın, durumunun değişikli-

ğine göre gelişme gösterdiği bir etkenler ve unsurlar bütünüdür."(25) Savaşta dogmatizm, katı kural, felakete sürükler. En doğru karar, komutanın siyasi ve askeri durumu, somut şartların tahlili ve karşılıklı güç dengelerinin hesaplanması ve doğru tahlilindeki kabiliyetine dayanır. Savaş, insanın en üstün yeteneklerini bir araya getirip sentezini gerektiren kendine özgü bir sanattır.

Savaş sanatı. Savaşın sevk ve idaresini ifade eder. Muharebede, belirli araçlardan yararlanmasını bilmek sanatıdır. Savaşta maddi ve manevi güçler en üst boyutuyla devreye girer, gerçek anlamıyla mücadeleye tutuşur. 'İcadın anası ihtiyaç' olduğuna göre savaş ihtiyacı, üretimin gelişmesine eşdüzeyde teknikte yeni icatlara yönelmiş, her yeni icat da savaş yöntemlerinde dönüşümlere yol açmıştır. Savaşta teknik üstünlüğün önemli rolü tartışılmazdır.

Savaş sanatı, geniş anlamıyla savaş alanındaki tüm faaliyetleri kapsar. Silahlı güçlerin örgütlenmesinden askere alma, silahlanmadan eğitim unsurlarına, kısacası, silahlı mücadeleye ilişkin tüm sorunları çözer. Giap, "Bizim askeri sanatımız genelde devrimci silahlı mücadelenin ve özlede bizim savaşımızın yasalarını ve silahlı mücadele ile politik mücadele, devrimci savaş ile silahlı ayaklanma arasındaki ilişkileri yansıtır" der. Askeri sanatın üç ana parçasının strateji, hareket sanatı ve taktik arasındaki ilişki ve etkileşimin ve herbirinin rolünü doğru tayin eder.

Clausewitz, strateji ve taktiği şöyle tanımlar; "Bizim sınıflandırmamıza göre, taktik, silahlı kuvvetlerin çarpışmada kullanımına ilişkin teoridir. Strateji ise, çarpışmaların savaşın amacını gerçekleştirmek için kullanımına ilişkin teoridir."(26) Diğer uzmanlara bakıldığında benzer tanımlara rastlanmaktadır. Strateji bütünüyle bir savaş durumunu kapsar. Amaca ulaşmanın yollarını ve varılacak hedefleri inceler. Taktik ise, stratejiye bağlı olarak kısmi durumu kapsayan pratik yöntemlerdir.

Kürdistan'da askeri sanat, herşeyden önce tüm halkın verdiği savaşın askeri sanatıdır. Toplumun bütün kesimleri en ilkel araçtan, eldeki en modern araca kadar bu savaşa katılmalıdır. Tüm askeri mücadele biçimleri ile politik mücadele biçimleri birleştirilerek, birbirini tamamlayarak ve birbirini besleyerek harekete geçirilmelidir. Marx ve Engels, yıllar önce şu tespiti yapmışlardı:

"Bağımsızlığını kazanmak isteyen bir halk, sıradan savaş yöntemleriyle yetinemez. Kitle ayaklanması, devrimci savaş ve her şeyden önce, her yerde gerilla savaşları, küçük bir halkın daha büyüğünün üstesinden gelmesini sağlayabilecek yöntemlerdir. Zayıf bir ordu ancak böylelikle daha güçlü ve daha iyi örgütlü bir orduya kafa tutabilir"(27)

Gerilla savaşı, sadece küçük silahlı birliklerin savaşı olarak anlaşılmamalı. Gerilla savaşı halkın geniş yığınlarının silahlı mücadele biçimi olarak ele alınmalı ve halk savaşı olarak takdim edilmelidir. Eğer bir halk yüzyıllarca süren uykusundan ataletten, uyuşuk kölelikten sıyrılmak, yeni bir ruhla canlandırılmak isteniyorsa, bunun bir tek panzehiri var, o da savaşdır.

10. GERİLLA BİRLİKLERİNİN ÖRGÜTLENMESİ ve GERİLLA BİRLİKLERİNDEN DEVRİMCİ HALK ORDUSUNA

Eldeki insanlar, asgari bir düzeyde siyasi ve askeri eğitimden geçirilir. Bunlardan peşmerge birimleri oluşturulur. Alberto Bayo, gerilla gurubunun kimlerden oluşacağına ilişkin şöyle der; "Yalnızca, fedakar bir ruha, kişisel cesarete ve sınırsız bir vatan sevgisine sahip olduğunu kanıtlamış idealist gençlerden kurulmalıdır." İlk gerilla grupları (birimleri) gönüllü savaşçılardan oluşur. Bir gerilla grubunun kaç kişi olacağı konusu bulunduğu yerin ve ülkenin durumuna göre değişiyor. Vietnam üç kişilik sistem üzerine kuruyor.

- Temel bir "üçlü"dür.
- "Üç üçlü" bir lider bir manga oluşturur.
- "Üç manga" bir lider 31 kişilik bir takım.

Bu sistemle taburlar ve alaylar oluşturuluyor. Silahlar da ona göre düzenleniyor. Eğitim, eleştiriler, özeleştiriler, toplantılar temel birimden başlayarak bu şekilde yapılıyor.

Diğer bazı uzmanlar (Alberto Bayo, Che) bir gerilla grubunu 10-20 arası oluşturulmasını söyler.

Aslında bu rakamlar pek önemli değil. Sayı azaldıkça hareket yeteneği artar. Şehir hücreleri veya gerilla birimleri düşünüldüğünde her hücre 3 kişiden oluşursa illegaliteye ve gizlilik açısından önemlidir. Yakalandığında 3 kişi en çok kendini batırır. Bu sayı aşıldı mı birçok zarar getirir. Şehir ve kırın uyumu açısından Vietnam modeli örnek alınmalıdır. 3 kişiyi aşan bir eylem olduğunda ikinci veya üçüncü birimle birlikte yapılır.

Bir gerilla grubu kendi içinde bölümlere ayrılır; haber alma, harekat, sabotaj, savaşçı, "gerillacı" toplama, silah, eğitim, ikmal, karargah, sağlık ve propoganda.

Gerilla savaşı küçük birimler üzerinde yürütüldüğü müddetçe düşmanı yıpratır, imha eder, düşmanın üzerinde caydırıcı rol oynar, zafer kazanır. Ama düzenli bir orduyu ülkeden sürüp çıkaBunun iki koşulu olduğunu söylemiştik. Ya savaş ortamı olur, yabancı bir devlet ordusu sömürgeci orduyu bozguna uğratır, sürüp çıkarır. Doğu Avrupa ülkelerinde kızıl ordunun yaptığı budur. Ya da sömürge ülkede gerilla birliklerinden düzenli orduya doğru bir gelişim ve dönüşüm olmak zorundadır. Bizim için geçerli olan son durumdur. Yukarıda verdiğimiz sistem üzerinde peşmerge sayısı arttıkça düzenli orduya doğru bir gidiş olur. Arnavutluk, bunu şu sırayla izliyor; "1. Küçük hareketler(gerillalar) dönemi, 2. Savaş müfrezeleri dönemi, 3. Taburlar ve alaylar dönemi, 4. Tugaylar dönemi, 5. Büyük birlikler (tümenler ve ordular) dönemi." Arnavutluk Milli Ordusu bu aşamalardan geçerek kuruluyor. Ama bu aşamaların hiç biri bıçak gibi değerlerinden kesilmez, iç içe yaşanır.

Kürdistan'da geçerli olacak olan diğer halk savaşını yürüten ülkelerde en son ve ihtiyaca en iyi cevabı verecek olan üç kuvvet üzerinde savaşın yürütülmesidir;

a. Profesyonel Ordu Birlikleri: Gelecekteki ordunun çekirdeğini oluştururlar. Profesyonel bir tarzda başta gerilla, sonra düzenli hareketli savaşı yürütürler. İsminden anlaşıldığı gibi orduyu oluşturur ve orduya göre örgütlenirler. Ülkenin her bölgesinde uygun görülen alanlarda savaşırlar.

b. Yerel Gerilla Birlikleri: Bunlar da profesyoneldir. Ama belirli bir bölgede gerilla savaşını yürütürler. Bölgeyi iyi tanırlar. Düşmanın cephe gerisinde savaşırlar.

c. Halk Milisleri: Baunların profesyonel gerilladan farkı, üretimden kopmamalarıdır. Halk içinde işinde, gücünde ve gizlidirler. Halkın savunmasını yaparlar. "Gece silahlı gündüz külahlı" deyimi bunlar için geçerlidir. Vietnam'da bunlar öz-savunma birlikleridir. Yaygınlaşan kontrgerilla cinayetlerinde halkı savunurlar. Son dönemlerde Kürdistan'da kontrgerilla cinayetleri artınca halk tarafından köylerde ve kentlerde bu birimler oluşturulmaya çalışılıyor. Bunlar bilinçli bir faaliyete dönüştürülür ve askeri yapılanmaya bağlanırlarsa sonuç alıcı olurlar. Bunların komutanı profesyonel olmalıdır.. Gerillanın görevlerini yaparlar.

Bir ordu nasıl yaratılır? Yukarıda çıkardığımız genel örgütleme şemalarıyla sanırız sorun açıklığa kavuşmuştur. İşte bazı ülke örnekleri:

a. Castro, bunu Alberto Bayo tarafından eğitilen 82 kişiden kalan 12 kişiyle yaptı. 2 Aralık 1956'da Küba kıyılarına çıktı. 2 yıl bir ay içinde diktatör Batista'nın ABD tarafından donatılmış 50.000 kişilik ordusunu ezen bir güç oluşturdu.

b. Ben Bella, Diem Biem Phu'daki Fransız yenilgisinden esinlenerek, Kasım 1954'te yarım düzine adamla işe başladı. Ellerinde tek silah olmaksızın gizlice Avres bölgesinde toplanıyorlardı. Aşağı yukarı 8 yıl sonra zafere ulaştılar.

c. Vietnam'da 22 Aralık 1934'de Ho Nguyen Giap, 34 kişilik ünlü Tron Hung Dao takımını örgütledi. Vietnam Halk Ordusu 10 yıl içinde Fransız sömürge ordusunu sindirdi. Diem Biem Phu'da tarihi bir zafer elde etti. Örnekleri çoğaltmak mümkün.

Bu üç mücadele de silahlı kuvvetler kurtuluş mücadelesini askeri ve politik liderliğini kişiliğinde birleştirmiş liderlerin çevresinde biçimlendi. Devrimini yapan ülkelere bakıldığında devrim döneminde, halk savaşı döneminde politik ve askeri önderlik bir bütünü oluşturur. Herhangi bir devlet savaşa girdiğinde tüm örgütlenme yapısını, ekonomisini savaşa göre yeniden biçimlendirir. Örneğin; İkinci Dünya Savaşında Sovyetler, zafere böyle ulaştılar. Savaşa giren diğer kapitalist ülkeler de savaş hükümeti oluşturdular, savaşa göre biçimlendiler. Savaşla politika arasındaki bağ hatırlanırsa, politika kendini savaş araçlarına uydurmak ve savaş tamamen, politik amaçlara uygun hareket etmek zorundadır. Politikacı ve savaşın baş komutanı aynı kişide birleşmiyorsa Clausewitz "başkomutanı kabine üyesi yapmak ve önemli kararlara katılmasını sağlamak" gerektiğinden bahseder. Savaş üzerinde politikanın belirleyici etkisi de hesaplanırsa devrimci bir önderlikte politik ve askeri önderlik birleşir. Eğer dikkat edilirse bütün devrimlerde politikaya yön verenler savaşa da yön verirler. Politik-askeri önderlik en üst düzeyde, komuta kademesinde bir tek önderlikte birleşir. Bu da devrimi ve savaşı yürüten partinin önderliğidir.

11. POLİTİK VE ASKERİ MÜCADELENİN EŞGÜDÜMÜ

Kürdistan'da askeri mücadele ile politik mücadele eşgüdüm içinde yürütülmelidir. Devrimin direnişin zaferi için düşmanın askeri yenilgisi şarttır. Silahlı mücadele sömürgeci zoru kırar, düşmanın askeri gücüne darbeler vurur, onu adım adım yokederken, düşmanın bütün askeri ve politik planlarını bozar. Halk üzerindeki inisayitifini kırar. Silahlı mücadele temel bir mücadele biçimidir. Ancak silahlı mücadele diğer politik eylem biçimleriyle sıkıca eşgüdüm içinde yürütülmesiyle yığınları harekete geçirebilir. Düşmanın denetimini zayıflatabilir, yığınları ayaklanmalara sevke edebilir, halk giderek sömürgeci yönetimden koparak kendi egemenliğini oluşturabilir. Askeri mücadeleyle politik mücadele her aşamada birbirini etkileyerek gelişir. Dönem dönem herhangi biri öne çıkar. Ama politik ve askeri mücadelenin hareketin her aşamasında eşgüdüm içinde yürütülmesi zorunludur.

Politik güçler, silahlı güçlere temel bir hizmeti, lojistik desteği görmekle kalmaz. Aynı zamanda yaş ve cins farkı gözetmeksizin yığınların politik bir ordusunu oluşturur. Politik mücadele, yığınları içine çeker, eğitir. Düşmana karşı çeşitli mücadele biçimleriyle politik eylemleri geliştirir. Politik eylemler halkı politize eder, onları aşağı mücadele biçimlerinden yukarı mücadele biçimlerine doğru çeker. Kitleler düşmanın gerçek yüzünü görür, düşman teşhir olur, entrikaları bozulur, düşman askeri güçlerinin morali bozulur, güçten düşer, halktan tecrit olur. Düşmanın askeri güçleri yalnız kendi karargahları içine çekilir, savaşın yıpratıcı psikolojisi içine gömülürler.

Her alanda tüm halkla savaşı yürütmek, "silahlı güçlerle politik güçleri, silahlı mücadele ile politik mücadeleyi, silahlı ayaklanma ile devrimci savaşı birleştirmektir."

Kürdistan coğrafyasının özelliklerini tanımak, bu arazi özelliklerini, askeri silahlanma, örgütlenme, taktik üzerindeki etkilerini mücadelede bir unsur olarak iyi değerlendirmek gerekir. Biz burada üç stratejik alana değineceğiz: Dağlık, ovalık ve şehirler. Her birinde yürütülecek askeri taktikler farklılıklar arzeder. Bu üç alan üzerinde mücadeleyi geliştirmek ve birleştirmek zorunludur. Düşmanın denetiminden en uzakta ve en zayıf egmenlik kurduğu alanlar dağlardır. Tarih boyunca dağlar, Kürdistan halkının barınağı ve cephe gerisi olmuştur. Dağlar, peşmerge için doğal üs durumundadır. peşmerge bu dağlarda üsler kurmalıdır. Düşmanı dağ savaşlarında yıpratmalıdır. Ovalarda seyyar güçler dolaştırır, gizli yeraltı barınakları kullanır.Şehirde gerilla birliklerini barındırır. Düşmana üç stratejik alanda birden saldırır.Kentlerde ve kırsal alanlarda ayaklanmalar düzenler. Bu üç alan üzerinde birbiriyle bağlantılı mücadele biçimlerini yürütür.

Kürdistan'da uzun süreli halk savaşı yürütürken düşmanın güçlerini imha etmek, kendi güçlerimizi durmadan korumak, arttırmak savaşın bir ilkesidir. Bu mücadele etkikçe, savaştıkça güçlenir, savaşmasını öğrenir ve zaferler kazanırız. Buna güçlerimizi savaşın gidişatı içinde inşa etmek kuralını da eklemek gerekir. Devrimci savaşta ayaklanmayı taaruz üzerine kurmalıyız. Bu devrimci stratejinin düşünsel temelidir. Devrim hareketi taarruzdur. Bazı alanlarda savunma olmaya-

cağı anlamına gelmez. Bu da taarruz koşullarını yaratmak içindir. Devrim taarruzla ilerler. Düşmana her alanda her araç ve mücadele biçimiyle saldırılmalıdır.

Savaşı bizzat sömürgeci kalenin içinde geliştirelim.

Diğer sömürgeler, genellikle hinterlandtan uzaktadır. Yani sömürgeci devletin toprakları ile sömürge arasında bir uzaklık, deniz vb. vardır. Sömürgecilerin cepheye ikmali zor olmaktadır. Kürdistan coğrafyası ise sömürgeci devletin coğrafyasıyla bitişiktir. Bu sömürgecilere bir kolaylık sağlamaktadır. Kürdistan halkının Türkiye'nin Batı'sına sürülmesi veya ekonomik sistemin getirdiği zorunluluklarla "Batı'ya" göçettirilmesi de buna eklenirse bir dezavantaj oluşmaktadır. Sömürgecilerin ulusal hareketi bastırmada kullandığı ve faydalandığı bu yöntemler nasıl etkisiz hale getirilir ve dezavantajlar nasıl avantaja dönüştürülür? Bu Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin sömürgecileri kendi kalesinin içinde vurmakla gerçekleşir. Sadece düşman kalesine dışardan saldırmak yerine düşman kalesi hem içeriden hem dışarıdan vurulmalıdır. Türkiye'de Kürdistan halkının örgütlenmesi, proletaryanın burada kendi öz gücüne dayalı bir örgütlenme yaratması, bu açıdan ayrı bir önem taşımaktadır. Türkiye proletaryası ve halkıyla birlikte metropoldeki Kürdistan işçisi, öğrencisi ve tüm halkının geliştireceği hareketle TC'nin cephe gerisi felç olur. Kitlenin siyasal mücadelesinin yanısıra özel eğitilmiş gerilla birlikleri sabotaj ve diğer eylemlerle düşmanı zor durumda bırakırlar. Özellikle büyük kentler başta olmak üzere Kürdistan'a bağlı olarak bir yeraltı gerilla örgütü ve siyasal kitle örgütleri oluşturulmalı ve bunlar her türden siyasal mücadele biçimleriyle askeri eylemleri bir destek olarak sürdürür, düşmanı cephe gerisinden ve kalesinin içinde vururlar.

12. ÜSLER VE CEPHE GERİSİ SORUNU

"Savaşı ciddi bir şekilde sürdürmek için kuvvetli ve örgütlü bir cephe gerisine ihtiyacımız var". Lenin, cephe gerisinin önemini böyle vurgular. Sağlam bir cephe gerisine sahip olunmadan savaşın kazanılamayacağı bilinen bir gerçektir.Cephe gerisi denince insan, yiyecek ve malzeme, moral güç, kısacası maddi ve manevi destek veren ve cepheyi besleyen, savaşın üzerinde önemli rol oynayan faktördür.

Başarılı gerilla savaşlarına baktığımızda siyasi üslere ve sağlam cephe gerilerine sahip olduklarını görürüz. Çin, 'kızıl politik iktidarın kurulduğu' kurtarılmış bölge esprisinden hareket eder. Bunun için Mao beş gerekli koşul ileri sürer; a. Sağlam bir kitle temeli, b. Sağlam bir parti örgütü, c. Oldukça güçlü bir Kızıl Ordu, d. Askeri harekata elverişli arazi, ve e. Yaşamak için yeterli ekonomik kaynaklar."(28)

Bunlar Çin koşullarında mevcut.

Vietnam, önceden hazırlık yapar. İkinci Dünya Savaşı bitimine doğru oluşan uygun ortamda silahlı mücadele içinde yetiştirdği askeri güçle genel ayaklanmayı birleştirir, Kuzeyi kurtarır. Kuzey Vietnam'da sosyalist inşa sürerken, aynı zamanda Güney'in kurtarılması için üs ve cephe gerisidir. Buradan Güney'in iç-

lerine doğru adım adım ilerler. Coğrafi ortamın elverişli olması merkezi iktidarın zayıfladığı sömürge, yarı-sömürge (yeni-sömürge) ülkelerde dağlarda üsler kurulu. Perulular And Dağlarında, Nikaragua El Salvador, Küba vb. hep ülke içinde üs kurdular. Bazı ülkeler de komşu bir ülkede gerillalar üstlendi. Örneğin; Batı-Sahra gerillaları Cezayir'de, Namibya'nın SWAPO Örgütü Angola'da vb... Dışarda üstlenmelerine rağmen ülke içindeki halkı kazanmaları şarttır. Kısacası gerilla hareketi ülke içinde ya da ülke dışında komşu bir ülkede üs kurmuş, bu üs askeri ve siyasi eğitim kampı olmuş, cephe gerisini oluşturmuştur.

Rusya'da 1905 ve 1917 devrim dönemlerinde merkezi iktidar zayıflayınca ikili iktidar dönemi yaşanır. Rus işçi sınıfının yarattığı bir temsilciler kurulu yani sovyet iktdarları oluşur. Kapilizmden sosyalizme geçiş için sovyetler en uygun toplumsal ve politik iktidar örgütleri olacağı sonucuna varılır. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde kurtarılmış bölgeler oluştuğunda ikili iktidar dönemleri olarak ele alınabilir. Sömürge ülkelerde genelde devrim dönemi uzun sürer, ama bunu mutlaklaştırmamak gerekir. Ülke uygun bir konjoktürde de devrimini başarabilir. Böyle durumlar hariç tutulursa kurtarılmış bölgeler, burada oluşan emekçi sovyetleri ya da cephe örgütleri dönemi ikili iktidarın bu ülkelere göre aldığı biçimdir. Her ülkenin özgüllüğü, coğrafi ortamı ve toplumsal yapısına göre şekillenen bu halk örütlenmeleri geleceğin iktidarın nüvesidirler. Savaş döneminde savaşa göre biçimlenirler. Emekçi halkın doğrudan katılımları özgürlük, eşitlik ve demokratik yapısıyla sömürgeci yönetim aygıtından her bakımdan üstün olmalıdır. Bu üstünlük sağlanamazsa sömürgeci boyunduruk altında yaşayan halk kazanılamaz. Alternatif, çekim merkezi olan örnek iktidar odakları yaşayamaz.

Ülkemizin tarihine baktığımızda dağların Kürdistan halkını bugüne yokolmadan getiren sığınaklar olduğunu görürüz. Bir de bölge üzerinde hegemonya kuran devletler arasındaki çelişki, çatlak ve denge durumundan yararlanılmıştır. Günümüzde dört sömürgeci devlette herhangi birinde merkezi iktidar zayıfladığında ya da iktitarda çatlaklar ve bunalımlar oluştuğunda özellikle Doğu (İran Kürdistan'ı) ve Güney'de (Irak Kürdistan'ı) kurtarılmış bölgeler oluşturuluyor. Aynı devletler Kürdistan ulusal hareketini birbirine karşı koz olarak kullanıyorlar. Kamp için yer veriyor ya da sınırlarında geçişe "aldırmıyorlar". Aralarındaki anlaşmazlık son bulunca ortak düşman gördükleri Kürdistan ulusal hareketini birlikte bastırırlar. Bu durum sürekli bir hal almıştır.

Gerilla savaşının başında şu sorunla karşı karşıyayız. Elde tek karış toprak yok. Geri bir ülke açlık ve sefalet içnide bir halk. Düşmanımız ise modern donanımlı bir orduya, geniş iktisadi kaynakara ve uluslararasında emperyalizmin desteğine sahip. Üs ve cephe gerisi sorunu nasıl çözülecek? Proletarya örgütü bu soruna nasıl yaklaşacaktır?

Dayanacağımız esas güç kendi özgücümüzdür. Bunu da Kürdistan halkından alırız. Esas siyasi üssümüz Kürdistan halkının kalbidir. Öncelikle ve esas olarak bu ilkeye dayanırız ve halkı kazanmaya çalışırız. Halk nerede ise biz de orada oluruz. Gerilla hareketinin ilk dönemlerinde düşmana şaşırtıcı, ani askeri darbeler vururken halk kitleleri içinde geniş ajitasyon, propoganda ve örgütlenme faaliyeti birlikte yürütülür. Gerilla birlikleri gizlilik kuralını katı bir şekilde uygular. Çünkü düşmanın "bul, yoket" operasyonlarından ancak böyle kurtulur, yaşamı bu kurala bağlıdır. Gerilla gerekirsa askeri eylemlerini başka bölgelerde gerçekleştirirken başka bir bölgede seyyar biçimde üslenir. Gerilla malzemesini düşmandan elkoymalarla temin ederken bir kısmını halkın gönüllü yardımıyla

karşılar. Faaliyette bulunduğu alanı yavaş yavaş düşmandan,yerel ihbarcılardan temizler. Halkı örgütler. Giderek bölge düşmanın militarist güçlerinden arındırılır. Gerillanın silahlı mücadelesiyle halkın politik mücadelesi, yerel ayaklanmalar, direnmeler vs. eşgüdüm içinde yürütülür. Gerilla keskin şaşırtıcı darbeler vurur. Düşman kuvvetlerini taciz eder. Halkın politik mücadeleleriyle birleşince düşman kuvvetleri soyutlanır, tedirgin olur. Artık can güvenliği yoktur. Karargahlarına hapsolurlar. Düşman büyük kuvvetlerle ancak dolaşabilir. Bir zaman bölüşümü gündeme gelir. Gece gerillanın gündüz sömürgeci militarizmin inisiyatifindedir. Devlet kurumlarıyla işlemez hale getirilir. Yaygın bir gerilla hareketi düşmanın güçlerin belirli yerlere ve şehir merkezlerine toplar. Dağlık ve kırsal kesimde düşman denetimini kaybeder. Ancak çok büyük askeri güçlerle dönem dönem operasyona yönelir. Gerilla gizli silahlı seyyar üsler oluşturur. Silahlı mücadelenin eşliğinde politik eylemler yükseltilir. Sonra bunlar ülke çapında geliştirilir ve yaygınlaştırılır. Gerilla savaşıyla birlikte kısmi silahlı ayaklanmaya yönelinir. Kitleler arasında gizli silahlı ve politik güçlere dayanarak mücadele basitten karmaşığa doğru gelişir. İşgal altındaki bölgeler gerilla bölgeleri ve üs bölgeleri haline dönüşür.

Kırsal bölgelerde üsler ve cephe gerisi kurarken kentlerde gizli küçük gerilla birimleri örgütlenir. Bunlar düşmanın açık olan bağrına darbeler vurur. Politik örgütlerle her türlü politik mücadele biçimleri örgütlenir.Kentler kırda süren mücadeleye lojistik destek de sunar. Halk savaşı esas gücünü işçilerden, köylülerden alır, tüm halkın gücüne dayanır.Şehir ve kır diyalektiği içinde yürütülür. Sıfırdan başlanan üslerin ve cephe gerisini korumak, geliştirmek ve büyüyen bir rol oynaması için her bakımdan düzenli olarak kuvvetlendirmek gerekir.

Burada bir duruma daha açıklık getirmek gerekiyor. Gerillanın silahlı eylemleri karşısında misillemeye geçen sömürgecilerin militarist güçleri gerillaları ele geçiremeyince halka korkunç işkence ve baskı yaparlar. Aslında şiddetten başka çareleri yoktur, sömürgecilerin halk düşmanı yüzü açığa çıkar. Bu karşı-devrimci zor halkı gerillanın yanına iter, sömürgecilere karşı daha güçlü tepkilere yolaçar. Sömürgeciler halkı kaybeder, halk gerilla ile birleşir. Sömürgeciler şiddetin açmazını görünce artık iş işten geçer.

Savaş beraberinde korkunç bir yıkımı getirir. Eski ilişkileri, toplumsal yapıyı hızla sarsar. Can güvenliği kalmaz, evler, köyler yıkılır, ekonomik yapı altüst olur. İnsanlar büyük şaşkınlık ve acı yaşar. Bir süre sonra tüm toplumsal yapı ve ilişkiler, her şey savaşa göre düzenlenir ve biçimlenir, savaş düzenine göre kurumlaşır.Artık savaş günlük yaşamın bir parçası haline gelir. Gerillanın gözönüne alması gereken sorun, faaliyet yürüttüğü alanın ekonomik olarak yoksullaşmamasına dikkat etmektir.

Diğer bir sorun, düşman kampındaki çatlaklardan devrim yararına yararlanmaktır. Devrim deneyimeleri şunu gösteriyor. Devrimci güçler güçlendikçe karşı-devrim kutbunda çelişki ve çatlaklar da derinleşir. Yoksa karşı-devrim kutbunda çelişki ve çatlakların kendiliğinden derinleşmesine umut bağlanmaz. Ülkemiz koşullarında bölge düzeyinde, sömürgeci güçler arasında, sömürgeci güçlerle emperyalistler arasındaki çelişkiler her değişen durumda değerlendirilmeye muhtaçtır. Devrim yararına tam bir uyanıklıkla bunlardan yararlanılmalıdır. Lenin'in şu taktiği yaratıcı bir biçimde uygulanmalıdır. "Güçlü bir düşman, ancak mümkün en büyük çaba gösterilerek ve düşmanlar arasındaki en küçük çatlaktan tam bir uyanıklıkla, en ustaca ve en akıllıca yaarlanıldığı.. geçici bir

bağlaşık olsa da, pek o kadar sağlam ve güvenilir olmasa da yığınsal bir bağlaşığı kendi tarafına kazanmak için en küçük olanaktan bile yararlandığı taktirde yengilgiye uğratılabilir." (Sol Komünizm)

Günümüzde cephe gerisi denilince sadece ülke içi anlaşılmamalı, uluslararası durumda hesaba katılmalıdır. Başta egemen ulus proletaryası olmak üzere, dünya proletaryası ve ezilen halkların desteği alınmalıdır. Sömürgeci devleti uluslararası müttefiklerinden yalıtmak, dünya halklarının desteğini almak hayati bir öneme sahiptir.

13. SAVAŞIN AMACI

Savaşın amacı denildiğinde, siyasi amacı akla gelir. Amacımız siyasi hedeflerimizi gerçekleştirmektir. Sömürgeciliğe son vermek, Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan ve Sosyalizmi kurmaktır. Temel şiarımız bunu açıklıyor. Burada üzerinde duracağımız bu siyasal amaç değil. Daha dar anlamıyla gerçek çarpışan şiddet olarak savaşın amacından bahsedeceğiz. Che, "savaş hasımlardan birinin diğerini yoketmeye çalıştığı bir mücadeledir"(29) der. En kısa ve pratik tanım budur. Burada esas amaç, "kendini korumak, düşmanı imha etmektir." Düşmanı imhadaki amacımız irademizi düşmana kabul ettirmektir. Şiddet, savaşın aracı, amaç ise düşmana irademizi zorla kabul ettirmektir. Bunu gerçekleştirebilmek için, düşmanı silahsızlandırmak, direnme gücünü kırmak, etkisiz hale getirmektir.

Bazı kişiler, hümanizmi yanlış yorumlayanlar, çok kan dökmeden düşmanı etkisiz hale getirmenin bir yolunun bulunabileceğini, gerçek savaş sanatının bu etkin yöntemi kullanmak olabileceğini savlayabilirler. Bir istek olarak iyi olmasına rağmen pratikte bir değeri olmadığından bir çırpıda rededilmesi gerekir. Çünkü savaş gibi tehlikeli bir işte iyi yüreklilikten gelen hatalar başa gelebilecek en kötü hatalardır. Savaşta fiziki güç ve zeka birlikte kullanılır. Fiziki gücü acımadan kullanan ve kan dökmekten çekinmeyen taraf avantajlı duruma geçer ve hasmına iradesini kabul ettirir. İğrenç geliyor diye "vahşet" unsurunu ihmal etmek redetmek anlamsızdır, ona maruz kalmayı getirir. "Savaş, bir şiddet hareketidir ve şiddetin sınırı yoktur." Felsefi düzeyde savaşın teorik ve siyasi amacı tartışmaları ayrı tutulursa, savaşta askerler öylesine ajite edilir ki şiddet her şeyin üzerine çıkarılır. Her şeyi belirleyen unsur olarak devrededir. Savaşların tarihine bakılırsa, rakamlar mukayese edilirse durum açıkça bunu gösterir.

Askeri hedef politik amaca ve savaş konjoktürüne göre değişir. Siyasi amacı gerçekleştirmek için bir çok ara aşama ve faaliyet içerisine gireriz. Her ara aşama için ne elde etmek istiyorsak ara amacı saptarız. Bu savaşın determinantıdır, onun tüm seyrini tayin eder, araçların kapsamını ve harcanacak çabaların, enerjinin ölçüsünü tayin eder.

Baş vuracağımız çaba, harcayacağımız enerji, politik amacın boyutlarıyla orantılı olur. Bu hem bizim için hem düşman için geçerlidir. politik amacı gerçekleştirmek için savaşı göze alan hedefi gerçekleştirmeye yetecek kadar güç kullanmayı göze almalıdır.

Savaşta şu kural geçerlidir: "Küçük olan her zaman büyük olana, önemsiz olan önemli olana ve arızi olan asıl olana tabidir."(Clausewitz) Savaş düşmana irademizi yerine getirmeye zorlayan birşiddet hareketi olduğuna göre, her şey, her zaman bir amaca, onu silahtan arındırmak amacına yönelecektir.

Savaş içerisinde olan iki taraf incelendiğinde düşmanın iradesini yenmek için güç ve hareket merkezini tespit etmemiz gerekir. Savaş teorisinin uzmanları buna ağırlık merkezi de derler. Elimizdeki kuvvetlerle bu ağırlık merkezine saldırılması gerekir. Düşmanın merkezi çekirdek gücünü tespit edip peşpeşe darbe vurmamız gerekir. Savaşta yenilgiler, kayıplar, düşmana darbeler vurulur. Bütün bunları birbirine bağlayan doruk noktası nihai sonuçtur. Bu sonuca ulaşıncaya kadar hiç bir şey karara bağlanmamıştır.

Her ne olursa olsun, savaşın merkezi noktası neresi olursa olsun, düşmanın askeri güçlerinin imha edilmesi gerekir. Onları savaşı sürdürmeye mecalleri kalmayacak derecede etkisiz hale getirmek ve düşmanın iradesini felç etmek gerekir. Peşinden teslim olmaya zorlamaktır.

Savaş, güç dengeleri üzerinde son hedefine gelinceye kadar siyasi amaca bağlı olarak bir dizi ara aşamadan geçer. Düşmana uzun süre dayanmak istiyorsak, mütevazi amaçlarla yetinmemiz gerekir. İşin niteliği gereği, hedef büyüdükçe, daha büyük kuvvet harcamayı gerektirir. Dönemi içinde eylemlerimizle neyi hedefliyorsak, sahip olduğumuz araçların uyumu ölçüsünde sonuca varırız. Saptanabilecek en küçük hedef direnmektir. Olumlu bir amacı yoktur. Ama düşmanı niyetinden vazgeçirmek için bir kısmını yoketmeye yönelik bir faaliyettir de.

Şu aşamada seçeceğimiz savaş, düşmanı yıpratma ve imha etmektir. Düşmanın en zayıf noktalarını seçmek, mümkün olduğu kadar daha çok hasar vermek, uzun süren bir harekat aracılığıyla düşmanın maddi kuvvetlerini ve iradesini giderek tüketmektir. Savaş, ilk çıkışta gerilla hareketinde daha çok propoganda hedefiyle sınırlı tutulur. Kuzey Kürdistan'da bu yıla kadar süren gerilla savaşı bu hedefle sınırlıydı. Vietnam'da da ilk yıllarda silahlı propoganda dönemi ile sınırlı tutuluyor. Bu gün ülkemiz geçen süre zarfında bu süreyi aştı. Savaşı sadece propoganda amacı ile sınırlı tutmak, bugün gelinen aşamada yetersiz kalacaktır. Gelinen aşamada savaşı sadece propoganda hedefiyle sınırlı tutmak mücadele seyrinin gerisinde kalmaktır. Savaşın hedefi, gücümüzle ilgili bir sorun, ona bağlı bir sorundur. Mevcut durumda savaşımız siyasi amacıyla birlikte bir yeri zaptetmek de değildir. Ana hedef düşmanı imha etmektir. Özellikle insan gücüne yönelmek olmalıdır. Bunun için kazanılmayacak hiç bir muharebeye girilmemelidir. Bıkmadan yılmadan en yüksek fedakarlık ve yiğitlik duygusuyla düşmanı taciz etmek, yormak, kuvvet toplayarak ağdan kaçmasına izin vermeksizin peşpeşe darbelerle imha etmektir. Çin savaş uzmanı Sun Vu Zu'nun deyimiyle "Düşmanı ve kendini tanırsan, yenilgi tehlikesi olmadan yüzlerce savaş verebilirsin."(30)

14. SAVAŞIN KÜRDİSTANLILAŞMASI

Kürdü Kürde kırdırma oyununu boşa çıkaralım.

Bugün sömürgecilerle Kürdistan halkı arasındaki savaş, devrim yolu ile sömürgecilik yolu arasındaki kesin muharebedir. Baş düşman sömürgeci güçlere karşı tüm halkın topyekün savaşıdır. Ulusal çelişki ön plandadır. Devrimci hareketin politikası ve savaşı buna uygun olmak zorundadır. Tüm ulusal güçlerin birliğini sağlamak esastır. Halk saflarındaki çelişkileri doğru değerlendirmek, önündeki düşman hedefine göre mevzilenmeyi yapmak gerekir. Sınıf ilişkilerinden hareketle küçük toprak sahibi, burjuva vs. düşman kutbuna itilmeden önce kazanılmaya çalışılmalı. Bunları hemen bu dönemde hedef tahtasına koymaktan özenle kaçınılmalıdır. Tüm kazanma çabaları sonuç vermeyebilir. Kişi, sömürgecilerle birlikte halka saldırmadıkça, ihbarcılık yapmadıkça malına ve canına dokunulmamalıdır.Ulusal kurtuluş mücadelesi döneminde sınıf mücadelesinin aldığı biçimi ve nasıl yürüteceğimizi ve ulusal birlik politikasını nasıl hayata geçireceğimizi anlaşılır kılmalıyız. TC sömürgecilerinin safında olanlar, korucular ve hainler kesinlikle tavırlarından vazgeçmiyorlarsa ezilmeyi hak ederler. Bu kesimler dışında birlik ve mücadele politikası uygulanmalıdır.

Kürdistan'ın toplumsal yapısı incelendiğinde aşiretsel yapı, kan davaları, halkımız içinde sömürgecilerin kışkırttığı suni ayrılıklar vardır. Sömürgecilerin böl-yönet politikasını boşa çıkarmak gerekir. Aynı şekilde ulusal kurtuluş mücadelesi geliştikçe sömürgecilerin karşısındaki gücü bölerek zayıf düşürme çabası da gelişmektedir. Savaşı, Kürdistanlılaştırma, 'Kürdü Kürde kırdırma' planı ve politikası mevcuttur. Sömürgeciler bu taşla, birkaç kuş birden vurmak amacındadırlar. En yalın anlamı bu: hem ulusal kurtuluşçu güçlerini yoketme, hem de kendisi bir bedel ödemeksizin, Kürdistan'daki soykırımı Kürdün eliyle gerçekleştirmedir. Bu politikayı boşa çıkarmalıyız. Sömürgecilerin başarısı bizim halk safları içinde yürüttüğümüz politikaya bağlı olacaktır. Ajitasyon, propognada en iyi silah olarak burada iş görür. Bunun arkasını doğru ve ilkeli eylem çizgimiz doldurmalıdır. Yaptıklarımızla söylediklerimiz uyum içinde yürütülmelidir.

Kürdistan'da aşiretsel yapı aynı zamanda bireyin kendisini dışa karşı koruyan bir toplumsal örgütlenmedir. Kan davası olgusu iyi kavranmalıdır. Kürdistan'ın bazı bölgelerinde ağa-köylü çelişkisi derinleşmesine rağmen bazı bölgelerindeki aşiretsel yapı kendi içinde bir hiyerarşi oluşturur. Bu topluluklar ya toptan devrime kazanılmakta ya da toptan karşı devrim safına itilmektedir. Bir kişinin ölümü aşiretin bütün üyelerini karşı saflara itiyor. Ulusal kurtuluş mücadelesi sömürgecilere karşı savaştan öte yozlaşıp amacından saparak aşiretler arası kavgaya dönüşüyor. Sömürgecilerin yüzyıllara dayanan ülkemizdeki ve insanımızdaki tahribatı büyüktür. Yoğun bir çabayı gerektiren zor bir mücadele sürecinden geçeceğimiz kesindir.

15. GEÇMİŞE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Eğer söyleyeceklerimiz, mevcut durumuzla birlikte dönemi tahlil edip önümüzü aydınlatmaz, yönümüzü belirlemez, önümüzdeki görevleri somut olarak gösterip neyin nasıl yapılacağını göstermezse soyut birer "teorik" laf olarak kalacaktır ve hiç bir işe yaramayacaktır. Sorun, ise laf değil, eylemdir. "Devrimin temeli eylemdir." Herkes ileri geri bir şeyler söyleyebilir. Söylenenlerin eylemde bir etkisi varsa kayda değer. Aksi taktirde boştur. Bugünkü durumumuz ise hiç kuşkusuz, geçmişte savunduğumuz politik çizgimizin ve eylemimimizin toplamı olarak faaliyetimizin ürünüdür. Bu ister istemez bizi geçmişin değerlendirmesine götürür. Geçmişi bütün yönleriyle irdeleme durumu burada sözkonusu edilemez. Mücadele biçimleri, taktikleri sorununda bugünkü eksikliklerimize ve hatalarımıza kaynaklık eden bazı noktalara değinmek sözkonusu olabilir.

Geçmişe bakarken herkes olumlu yanları geliştirme, hatalardan arınma, eksikleri tamamlama vs. türü şeyler söyler. Oysa bu doğru yaklaşıma nereden bakılacağı, neye göre olumlu, neye göre hata, neye göre olumsuz olduğunu göstermenin ölçütü nedir? Bu geleceğe bakışla ilgilidir. Gelecekteki yöne, projeye ve önündeki görevlere göre ölçülmesi gerekir.

Bugün hareket olarak, ülkemizdeki siyasi mücadelede olmamız gereken yerde değiliz. Teorik düzlemde ülkemize ilişkin yaptığımız tespitlerin doğru olması, her şeye yetmiyor. Bir de bunların pratiğe uygulanması. Ulusal Kurtuluş Mücadelesi içerisinde bunların halkın eline bir silah olarak verilmesi var. KAWA, günümüz Kürdistan'ında ideolojik ve politik bir çekim merkezi olurken, aynı zamanda askeri olarakta önemli bir çekim merkezi olmalıydı. Bir hareketin dört parçada hem askeri hem de politik çekim merkezi olmasının zorlukları, herkes tarafından malûm. Fakat malum olması yetmiyor, zorlukların birer birer aşılması, halkla bütünleşildiği oranda Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin başına geçilmesi gerekiyor. Kuzey'de TC ile, Kürdistan Ulusal Kurtuluş güçleri arasında kıyasıya bir savaş, sürüp gidiyor. Bu savaş dışarıya, PKK ve TC arasındaki bir savaş olarak yansıyor. Öyle bir ortam, öyle bir atmosfer yaratılmış ki, Kuzey'de KUKM deyince akla ilk gelen PKK oluyor. PKK'nin varolan haliyle tek başına KUKM'u temsil etmediği, devrimci-demokratik savaş odağına dönüşmediği ve bugünkü mantığıyla da dönüşemeyeceği açık. Peki bu şartlarda taraftımızdan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi niçin seçeneksiz bırakılıyor?! KAWA olarak, proleter devrimciliğin tarihi misyonunu yüklenmiş bir hareket olarak, niçin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin başına geçip devrimci-demokratik savaş odağı yaratmıyoruz?! Halkımızın özgürlük ve demokrasiye her alanda susadığı bir dönemde ulusal birlik ve demokrasi politikasını ne kadar hayata geçirebiliyoruz?! Bugünkü halimizle olunması gereken noktanın uzağında olduğumuz açık.

İçinde devrim ateşi yanan hiç kimse, içinde bulunduğumuz bu duruma razı olmamalı, içine sindirmemeli ve kendisinden memun kalmamalıdır. Neden sürecin ve kavganın tümüyle başında değiliz? Neden bu kadar bu düzeyde geciktik? Ve hala neyle oyalanıyoruz? Nesnel süreci ve bu süreç karşısında kendi pozisyonumuzu, rolümüzü iyice tahlil edelim. Lenin şöyle der: "Kendi kendimizi aldatmayalım, acı gerçeğin yüzüne iyice bakmak cesaretinde bulunalım. Bizi

içine düşürdükleri bozgun, düzensizlik, kölelik, aşağılama çukurunu ölçmek, onu dibine kadar yoklamak gerekir. Durumu ne kadar açık farkedersek, kişiliğimiz o derecede sağlam, sarsılmaz ve çelikleşmiş olacaktır." İçinde bulunduğumuz durumdan tamamıyla kurtulup ulusal birlik ve demokrasi politikamız çerçevesinde Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin önderi ve mimarı olmamız için, kendimize karşı eleştiri sorununda acımasız davranmak zorundayız. Gerçek ne kadar acı olursa olsun,onu olduğu gibi algılayıp, ona görede ideolojik politik hat tespit edip ve pratiktede ona uygun davranmalıyız.

Hareketimiz, devrimin silahlı mücadeleyle olacağı anlayışında olmasına rağmen, bu sorunun önemini yeterince kavrıyamadı. Ekim 1976'da hareketimizin kurulmasından kısa bir dönem sonra yer yer partizan müfrezeleri oluşturulmasına rağmen, bunlara ciddi bir şekilde, bir çeki düzen verilemedi. Askeri örgütlülük bir üst boyuta sıçratılarak düşman karşısında sürekli direnebilecek bir örgütlülük seviyesine kavuşturulamadı. Sivil örgütteki örgütsel keşmekeşlik, dahada keskin bir şekilde yaratılmak istenen askeri örgütlülüğe sıçradı. Daha işin başında askeri örgütlülüğün nüvesi durumunda olan yapı üzerinde kesin bir denetim sağlanamadı. Kürdistan'ın kurtarılmış bölgelerinde kamp ve askeri eğitim için müsait şartlar olmasına rağmen, düşmanın denetimi dışında olan bölgeler üzerinde yeterince durulmadı. Sıkça Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan stratejik şiarından sözedilmesine rağmen baştan itibaren buna uygun bir pratik sergilenemedi. Hareketimizin 1980 senesinden sonra bu alanda attığı adımlarda esas olarak her alanda örgütsel karmaşalığın sürdüğü bir döneme tekabül etti. Bu döneme gelindiğinde, hareketimiz haksız iki büyük bölünme yaşamış, güçleri büyük oranda dağılmış, her alanda karmaşalığın sürdüğü, her birimde farklı seslerin çıktığı bir konuma gelinmişti. Dolayısıyla 1980 senesi sonrası KAWA'nın ihtilalci ruhuna aygun bir pratik sergilenemedi. KAWA, 1980 senesi sonrası askeri faaliyet alanında giderek sağa kaydı. Geriye çekilme ve güç toparlama teorisinin yanısıra ülkedeki gelişmelere anında müdahale sorununda epeyce gecikildi. Alan bir anlamıyla başkalarına terk edildi. Bu durum bir ülkenin komünistleri açısından kabullenilebilecek bir durum değildir, olamaz.

17 Yıllık bir geçmişe sahip bir hareketiz. Halen ülkedeki gelişmelerin, Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin başında değilsek, bir bütün olarak kendimizi sorgulamak durumundayız. Hele hele 3-4 yıllık bir mücadele pratiğiyle, sıfırdan başlayarak kendi ülkelerinde Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ni başarıyla sonuçlandırmış, devrim yapmış diğer parti ve örgütlerin mücadele tarihlerine bakarsak, bunun ivediliğini daha fazla görürüz ve pratikte de ona uygun davranmak zorunda kalırız.

Geçmişten günümüze politikada mücadele biçimleri ve taktiklerde bazı eksik ve hatalara kaynaklık eden nedenleriyle birlikte görebildiğimiz kadar kısaca sıralamaya çalışalım.

a. Söylenecek ilk şey, politika, mücadele biçimleri ve taktikleri ve çalışma planı sorununda yeterli netlik ve kararlılığa sahip olmamak. Böyle olunca da pratik faaliyette geri kalmak. İdeoloji ve politikanın bir ayrı yönleri birbirinden yeterince ayırdedilemiyor. Harekette istenilen düzeyde güçlü bir irade yok, kendiliğindencilik öğesi dönem dönem egemen olmasa bile, kollektif çalışmanın önünde engel olan tavır ve davranışların düzeyi küçümsenmeyecek düzeyde.

Bizlerin özellikle şu sorunda dikkatli olması gerekiyor; Bazı sol çevreler dogmatik bir biçimde, ülkenin çinde geçtiği iç ve dış koşulları incelemeksizin,

buna uygun politika ve taktikler belirlemeksizin, soyut düzeyde M-L klasiklerden alıntılar yapıyorlar. Bu da devrim deneyimi başarılı bir ülkenin herhangi bir dönemde savunduğu anlayışa dayandırılıyor. Kendini haklı çıkaracak diğer bir ülkede devrim hareketinin çeşitli dönemlerine ilişkin olarak söylenenleri aktarıyorlar. Böylece hem M-L olduklarını, muhaliflerinin olmadığını, hem de doğru olduklarını "ispatlamış" oluyorlar. Bu konuda çok sayıda örnek verilebilir. Burada yanlışı savunanlar yanlışı savunmakla kalmıyorlar, aynı zamanda yaptıkları yanlışa M-L'i de alet etmiş oluyorlar.

Biz hareket olarak, Lenin'in mücadeleyi "şematik" olarak gören ve belli biçimlerde sınırlayanlara karşı söylediklerini doğru kavrarken, kendimizin mücadele taktikleri noktasında belli bir belirsizliğe düşmememiz için dikkatli davranmak zorundayız. M-L'lerin kendilerini mücadelenin herhangi bir biçimi ve yöntemiyle sınırlayamayacağını söylerken, döneme ilişkin taktiklerin belirlenip, politik askeri savaş stratejisinin belli bir plan çerçevesinde hayata geçirilmesine özen göstermek zorundayız. Hareketin kadrolarının pratik mücadele ve ne yapmaları konusunda kafaları kesinlikle açık olması gerekir. Lenin, mücadelenin herhangi bir biçimiyle kendilerini sınırlayamaycaklarını söylerken, mücadelenin çeşitli biçimlerini kavratmaya çalışıyor. Yoksa devrimci hareketin döneme ilişkin plan ve programdan yoksun kalması (!) açısından değil. Lenin'i, yaşadığı dönemde menşeviklerden ve diğer çeşitli sapmalardan ayıran en önemli özellik, devrim hareketini başından itibaren planlanmasıdır. Ne yapmalı? bunun en büyük ispatıdır. Polemiğin en önemli noktlarından biri, eski "körü-körüne izleyici" taktik ile başından beri planlı ayaklanma ve bilinçli taktik arasındaki farktır.

b. Devrimci hareketimiz oluşumuyla birlikte ihtilalci ve devrimci bir çizgide olmasına rağmen, yaşadığı bölünmeler ve içerisine düştüğü örgütsel kaos neticesinde, 1980 sonrası giderek sağa kaymış, bir anlamıyla militan KAWA çizgisinden uzaklaşılmıştır. Bunun etkilerini bugün halen tamamıyla üzerimizden atmış değiliz.

c. Örgüt, ülkedeki mücadeleye paralel olarak kendisini her alanda yeterince geliştirememiştir. Özellikle askeri alanda gelişmelerin gerisine düşmüştür. Bu durumun tespiti yapılmasına rağmen, ciddi müdahalelere ancak bu son yıllarda başvurulabilinmiştir. Bu müdahalelerle de yetinilemeyeceği açıktır.

d. Önderlik, "kitlesellik" adına, yeterince yol gösterici ve iradeci olamamıştır. Dolayısıyla hareketimizin önderliği oynaması gerektiği tarihi rolünü yeterince oynayamamıştır. Önderliğimizin 1980'de aldığı darbeler neticesinde, bu durum kendisini daha haraketli bir şekilde dışa vurmuştur.

e. Önce örgütlenmek, kitleselleşmek sonra koşullara uygun mücadele taktikleri rotası yanlıştır. Bu konuda Rosa Luxemburg şöyle der: "Demek ki, devrim için de önce 'çoğunluk' olmamız gerekir. Ama, devrimin diyalektik gerçeği parlamenter köstebek davranışını tersine çevirir. Çoğunluktan devrimci taktiğe değil, devrimci taktikler çoğunluğa geçilir. Yalnızca yönetmeyi yani ilerletmeyi bilen bir parti üyelerini fırtınada kazanır."(31)

f. Örgütümüzde, saldırı taktiği neredeyse yok denecek bir düzeye gelmiştir. Savunma taktiği ve geriye çekilme doğru kavranamamıştır. Geriye çekilme bir dönem sonra düşmana karşı yapılacak büyük taarruzun aracı haline getirilememiştir.

g. 12 Eylül öncesiyapılan silahlı eylemlere yaklaşımda dikkatli olmak gerekiyor. Bir takım maceracı bireysel eylemlerin eleştirisi yapılırken, Devrimci

Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin ilk nüveleri olan silahlı eylemliliği de red eder bir pozisyona düşmemek için dikkatli olunmalıdır. Her başlangıcın mükemmel olması beklenilemez. Dolayısıyla hareketimizin 12 Eylül öncesi geliştirdiği silahlı eylemliliklerden tam bir mükemmellik beklemek doğru olamaz. Eleştirilmesi gereken şey, bu eylemlerin daha sonraları niçin geliştirilmediği, bunlardan öğrenilerek niçin daha üst boyutta silahlı bir direnişin örgütlendirilmediği noktasında olmalıdır.

h. Biz hareket olarak plan ve program düzeyi itibarıyla çok geri düzeyde de olmuş olsa, askeri eylemliliklerimizi 1980 sonrası da sürekli kılmalıydık. Halk savaşı stratejimize uygun bir pratik sergilemeliydik. Eksik ve hatalar süreç içerisinde mücadeleye bağlı olarak giderilebilir.Askeri eylemliliğin plan ve programıda, devrimci savaş içerisinde giderek nitelikli bir boyuta varabilir. Mükemmel devrimci savaş, plan ve programı geliştirme adı altında, varolan "ilkel" devrimci savaş pratiğinden de uzaklaşma tavırı, devrimci bir hareket açısından bağışlanabilecek bir şey değildir. Biz, bırakalım kendi devrimci pratiğimiz üzerinde yükselmeyi bir yana, başkalarını taklit düzeyde dahi bu işe yeterince önem vermiş olsaydık, bugün taklitçilik pozisyonunu aşmış, çok daha ileri bir noktada olurduk. Ki bizim ülkemizin kendi pratiğinde öğreneceğimiz 150 yıllık bir Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın deneyim ve tecrübeleri vardır. Bu anlamıyla başka ülkelerin deneyimlerini taklit ederek işe başlama şansızlığına düşmemize neden olabilecek bir durumda söz konusu değildi. Nitelikli bir devrimci plan ve programa, ancak devrimci mücadele içerisinde varılabilir. Yoksa, masa başında değil.

Hareketimizin mevcut eksiklik ve zaaflarını aşması, Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin takipçisi, örgütleyicisi ve önderi olabilmesi için kadrolarımızın yalnızca "akılcı", "aydın", "düşünür" ve "olgun", olan, askeri militan eylemlilikten uzak "devrimci kadro" tipinden uzaklaşmaları gerekiyor. "Akılcı", "aydın", "düşünür" ve "olgun" vasıflara sahip devrimci kadroların devrimin geliştirilmesindeki rolünü hiç kimse inkar edemez. Ancak, bu özellikler devrimci militan askeri eylemci olma vasıfıyla birleştiği andan itibaren gerçek anlamda bir anlam ifade eder. Hareketimiz açısında maalesef altını çizerek belirtmek gerekir ki, 1980 sonrasında kadrolarımız önemli ölçüde "devrimci militan askeri eylemci" özelliğinden uzaklaşmışlardır. Bugün hareketimizin bu durumdan kurtulmak için, özellikle 1988 sonrası içerisine girdiği çabalar taktire değerdir. Ancak, tüm madahalelere rağmen henüz istenilen yerde olmadığımız açık. Geçmişe karşı eleştiride oldukça acımasız davranarak, eksik ve zaaflarımızın üstüne korkmadan giderek, olmamız gereken yere bir an önce varmamız gerekiyor. Aksi taktirde kadrolarımız "uysal" birer aydın pozisyonuna düşerler.

16. MEVCUT DURUM VE GÖREVLERİMİZ

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi son derece önemli bir dönemden geçiyor. Ülkenin içinde bulunduğu iç ve dış koşullar devrim için fevkalede elverişlidir. Bununda ötesinde yıllarca beklenen ortam bir anda oluşmuş durumda. Devrim için beklenmedik fırsatlar doğdu.

Önce ülkemizi saran dış koşullar ve uluslararası duruma kısaca değinelim; Sovyetlerin başını çektiği kampın dağılmasıyla iki süper devlete dayalı yeryüzünün güç dengeleri bir anda yıkıldı. Bu durum modern rovizyonizm şahsında sosyalizme fatura edilip "sosyalizm öldü" teraneleriyle lanse edildi. uluslararası sosyalizm dalgasında bir düşmeyi de beraberinde getirdi. ABD'nin siyasi ve askeri güç olarak başını çektiği kapitalist-emperyalizm rakipsiz galibiyeteni ilan etti. 'Yeni Dünya Düzeni'yle emperyalist sistem yeryüzünde egemenliğini pekiştirmek ve istikrar sağlamak peşindedir. Bunlar mevcut dönemin olumsuzluklarıdır. Bir de olumluluklar var. Sovyetlerde ve Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalizmin olmadığı da açıkça görüldü. Emperyalist sistem çözümsüz kalacağından zamanla sosyalizm dalgasının yükselmesi muhtemeldir. Diğer taraftan devrimimiz açısından da önemli bir konjoktür oluştu.

Sovyetlerin ve Yugoslavya'nın dağılması buradaki ulusların ayrı devlet kurmaya yönelmeleri, uluslararasında ulusların kaderini tayin hakkı sorununa bir meşruluk kazandırdı. En küçük uluslar, kendi geleceklerini ellerine almak istiyorlar. Geçmişte yeryüzünün paylaşılan ve değişmeyen haritası bir anda değişmeye başladı. Elbette bu ulusal hareketler dalgası sadece eski Yugoslavya ve Sovyetlerle sınırlı kalmayacak, yeryüzünün diğer bölgelerini de etkileyecektir. Emperyalistlerin alanları da şimdiden etkilenmeye başlandı. Buna bir çok örnek verilebilir.

Emperyalistler, gelinen aşamada çeşitli faktörlerden dolayı siyasi zor ve ilhaka dayalı klasik sömürgeciliği genel anlamda, istisnalar hariç tutulursa tercih etmiyorlar.Kendi alanı dışındaki siyasi oluşumlar ortaya çıktığında sessizce durumu kabullenmek durumunu benimsediler. Karşılarında sosyalizm tehlikesi ve eskisi gibi bir Sovyet kampı olmayan emperyalist sistemin kendine güveni arttı. Kurulan ulusal devletleri bağımlılığın değişik biçimleri ve yeni sömürgecilik yöntemleriyle pekala sistem içinde tutacağına emin. "İnsan hakları", "demokrasi" ve "ulusların kaderini tayin hakkı" emperyalistlerin ağzında demagojik bir şekilde kullanılsa da bu kitlelere mal olmakta halk kitlelerinin bilincinde yer edinecek bir hak olarak görülmektedir.

Kürdistan açısından ele alınınca bu dış etkiler her açıdan Kürdistan'ı etkiliyor. Ayrıca, eskiden ne Batılı emperyalistler ne de Sovyetler, Ortadoğu'da güç dengelerinin değişmesinden yana değildi. Kürdistan'ın parçalanmış ülke özgüllüğü dört sömürgeci devleti sarsacağından bunları birinci derecede etkilerdi. Sovyetlerin de politikası belliydi. Kürdistan devrimini istemediği açıktı. Gelişse dahi destekleme ihtimali yoktu.

Bugün Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın dış koşulları daha elverişli hale geldi. Bölgedeki sömürgeci gerici devletler ve emperyalistler, statükonun bozulmasını istememelerine rağmen, iradeleri dışında oluşan ortam bunu hazırlıyor. Bağımsız Ermenistan, Ukrayna, Makedonya vb. olduğuna göre neden Bağımsız Kürdistan olmasın? Bu hak Kürdistan halkı ve dünya kamuoyu nezdinde meşruluk kazanıyor.

Emperyalistler arasında görüntüdeki uyuma rağmen içten içe çelişkiler derinleşiyor. Bu bölge düzeyine yansıyor. Eskisi gibi bölge devletlerinin içine girdikleri her politika da emperyalist ülkelerdeki kamuoyu baskısı sonucu destek görmüyor. TC bölgede bütün komşularıyla bir çekişme içerisinde. Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu üçgeninde "ada"nın istikrarlı kalması düşünülemez.

Ülkemiz açısından uluslararası ve bölgedeki koşullar, I. ve II.Dünya Sa-

vaşları sonrasına benziyor. Devrim için oldukça uygun koşullar mevcut. Güney Kürdistan'da oluşan ortam eldeki olanağın bir göstergesi ve ayrı bir olanak ve fırsatlar sunuyor. Dış koşullar kısaca böyle, gelelim iç koşullara.

Kürdistan'daki ulusal uyanış kitleleri sarsarak harekete geçiriyor. Devrim hareketi genişleyerek Kürdistan'ın bütün yörelerini sarmış durumda. Ülkenin her tarafında harekette güçlü sıçramalar ortaya çıkıyor. Başta emekçi yığınlar zaptedilmez bir çığ gibi her an kopmaya hazır. Son yılların Newroz serhıldanları bunun açık bir göstergesidir.Sömürgeciler, bir çözümsüzlük içinde kıvranıyorlar. Her türden aldatma artık sökmüyor. Baskı ve zor çözümsüz kalıyor. Önüne geçilmez bir hızla gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelesi her türden engeli yıkarak ilerliyor. Halkta uyanış derinleşiyor ve kitleler hergün giderek artan bir sayıda ulusal ve sosyal kurtuluş hareketine katılıyorlar.

Kürdistan devrim hareketi sıçramalı bir gelişim içinde. Bu tek cephede değil toplumsal, siyasal ve kültürel hareketin bir çok boyutunda yani çok cepheli bir gelişim. Gelişmelerin boyutuna bakıldığında denizde büyük fırtınalarla kopan aşılmaz dalgaları andırıyor. Bu sürece önceden hazırlıklı olmayı gerekli ve zorunlu kılıyordu. Gelinen noktada objektif durum hazır olmasına rağmen subjektif durum buna uygunluk arzetmiyor. Hazırlıklı siyasal özne yok. Mücadeleyi bütün yönleriyle örgütleyen değişik mücadele biçimlerini hayata geçirecek olan öncü bir örgütten yoksunluk açıkça görülüyor. Aslında önceden öngörülse dahi bütün gelişmeleri istenilen şekilde yönlendirme ve hazırlıklı olma olası olmaz. En azından bugünkü durumda böyle. Devrimci proletarya örgütü, halk kitlelerinin bu uyanışı ve canlılıkla mücadeleye katılışı karşısında hazırlıksız yakalanmıştır.

"Ürkütücü" görünen ulusal kurtuluş hareketinin sıçramalı ve çok boyutlu gelişmesi işimizi zorlaştırmaz, kolaylaştırır. Siyaset sanatının mahareti de buradadır. Rosa; "Yalnızca yönetmeyi yani ilerletmeyi bilen bir parti üyelerini fırtanada kazanır" derken, tam da böyle bir durumu ifade ediyor.Yeterki çok cepheli gelişmeler arasındaki bağlantılar bulunsun, bütün gelişmeleri birbirine bağlayan zincirin esas halkası yakalansın, o zaman bu dalganın altında kalınmaz üstüne çıkılır.

Bugün ideolojiden siyasete, teoriden örgütlülüğe ve pratiğe, bilimden kültüre, silahlı mücadeleden politik mücadeleye uzanan çok yönlü çok boyutlu hareketlilik var. uluslararası konjoktürden gelen olanaklar da eklenince hareketin önünde geniş ufuklar açılıyor. Eşzamanda gündeme gelen çok yönlü, çok cepheli hareketlilik Kürdistan'ın nesnelliğinden kaynaklanıyor. Karamsarlık havası, yandım-tutuştum yakınmaları bir tarafa bırakılmalıdır. Tarihte nadiren böylesine çok yönlü ve bütüncül mücadeleyi davet eden konjoktür oluşur. Bunun adı devrim sürecidir ve Kürdistan'ın rönesansıdır. umutlu olmak için çok sebep var. Yaşanan nesnel süreç kitleselleşmeyi, kadrolaşmayı ve döneme ilişkin örgütlenmeyi de beraberinde getirecektir. Burada kendiliğindenciliği, "süreç olarak taktik"leri savunmadığımızı belirtelim. Bu umudun gerçekleşmesi için iradenin ve faaliyetin olması gerekir.

* * *

Yukarıdaki bütün açıklamalardan sonra devrimci örgütümüz, nereden başlamalı? Ne yapmalı- sorularına net cevaplar vermelidir. Önündeki görevleri so-

mutlaştırmalıdır.

Bu sorulara cevap vermek için önce iki durumu tahlil etmeliyiz; Birincisi, dönemin iç ve dış koşullarıyla nesnel tahlili, bunu yukarıda kısaca yaptık. İkincisi, örgütsel gücümüzün yapımızın durumu. Bu konuda detaylı bilgiye sahip değilim. Hareketimizin Kuzey, Güney ve Doğu Kürdistan'daki örgütlülüğü ne düzeydedir? ilişkileri nedir? Askeri gücü bu dönem neyi yapmaya elverişlidir? Soruları bu sorunlarda Merkez Komitemiz, kongremize geniş bir rapor sunarak, bizleri hareketimizin tüm işleri konusunda bilgilendirmiş olacak. Ancak şimdiden şunu ifade edeyim, tahlil yaparken, süreci donuk değil dinamik, durgun değil hareketli değerlendirmeliyiz. Tahlillerimizde değişim, gelişim hesaba katılmalıdır. Gerçeklik, bugünkünden ibaret ve görünenle sınırlı değildir. Asıl gerçeklik gelecektir.Aslolan hareketin gelecekte alacağı biçimi kavramaktır. Hiç kuşkusuz bu bugünün koşullarının tahlilinden çıkar ama burada örtük olan sonradan süreçte devreye girebilecek etkide bulunacak birçok faktör vardır.

Şu soruların tartışması gündeme gelebilir; Önce, politik mücadele(burada ifade edilen "barışçıl" politik yöntemlerdir) mi, yoksa silahlı mücadele mi? Buna bağlı olarak 'önce gerilla mı yoksa parti mi?' Sorunları bu ikilem düzeyinde koymak yanlıştır. Dünya'da klasik örgütlenmelerde önce parti kuruluyor. Sonra buna bağlı bir askeri kol oluşturuluyor. Şu aşamada içinde bulunduğumuz durum buna elvermiyor. Ya eski tutumumuzda devam edeceğiz, bunun sonuçları ortada başarısızdır. Ya da dönemin esas mücadele biçimi olan silahlı mücadeleyi başlatacağız. Sorun önce siyasi mücadele ya da önce askeri mücadele sorunu değildir. Sorun politik-askeri stratejinin birliğidir. Bugün örgütümüz, henüz parti durumunda değilse (daha açık ifadeyle hemen parti olduğunu açıklamıyorsak) partileşmek de buradan geçecektir.

Politik-askeri strateji nedir ve nasıl uygulanacaktır? (Bizim için yeni olan bu kavramla -Vietnam ve Latin Amerika devrimcileri tarafından kullanılıyor. İsteniyorsa yerine başka bir kavram konulabilir? salt askeri ya da silahlı mücadele dışında politik yanları öne çıkaran sağ sapma, bu iki uç dışında ifade etmektir. Askeri mücadeleyi politik mücadelenin devamı olduğunu tanımlamıştık.) Bu politika ile savaş sanatını birleştirmektir. Daha başından itibaren siyasi ve askeri yönlerin, öncü gerilla ile kitle hareketinin, kır ve şehir, işçi sınıfı ve köylülük ilişkisini bir koordinasyon(eşgüdüm) içinde ele almaktır.

Ne kitlelerden kopuk salt askeri mücadele ne de askeri mücadeleyi dışlayan "kitlesel" bir politik mücadele. Askeri mücadele, zor, kendi misyonunu görür, yol açar. Kitleleri etkileyerek politik mücadeleler doğrultusunda yönlendirir. Buna bağlı olarak mücadelenin bütün biçimleri kullanılması hedeflenir.

Önce siyasal hücreleri olan bir parti, sonra buna bağlı bir askeri kanat oluşturmasını öngören klasik örgütlenmeden farklı olmalıdır. Başlangıç noktası basitten karmaşığa diyalektik bir biçimde ilerleyen gerilla hareketini oluşturmaktır. Sonra süreci bütün olarak kavrayıp kitlelerin nicel ve nitel gelişmesiyle sınıf temelinde parti inşasına gitmek olmalıdır. Bugünkü nesnel gerçeklik önümüze bu yolu ve yöntemi çıkarmıştır.

Gerilla faaliyeti için alt yapı çalışması olmayabilir. Lojistik destekten de yoksun olabilir. Para, silah hatta askeri bilgiden de yoksun olabilir. (Şartların bu düzeyde olmadığı biliniyor, öyle olsa bile) Her şeyin bir ilki vardır. Bu işi yapanların hepsi sıfırdan başlamıştır. Ve buradan başlanmalıdır.

Hiç kimse "kitleden kopukluk" edebiyatı yapmasın, kitlelerle bütünleş-

mek, davayı halka maletmek devrimci taktiklerden geçer.Bugün kitlelerle birleşmenin, kitleselleşmenin yolu silahlı mücadeleden geçiyor. Kürdistan'da halk her zaman savaşmaya hazırdır. Kim çıktıysa tarih boyunca peşine takılmıştır, ağa, şeyh ve küçük burjuvaların peşine takılmıştır. Bir eşkya dahi etrafına yüze yakın insan topladığı bilinen tarihsel gerçeklerimizdir. Kaldı ki dışımızda zaten bir gerilla mücadelesi sürüyor.

Dikkat edilmesi gereken nokta, baştan itibaren bütün yönleri hesaba katan bir plana göre hareket etmektir.

Gerilla öncü kuvvet olarak yol açacaktır. Buna dayanarak halk içinde çalışma, ajitasyon, propoganda, örgütlenme yapılarak çeşitli eylemliliklerle halkın silahlı veya diğer mücadele biçimlerine katılımı sağlanacaktır.

Gerilla salt silahlı eylem değil, kitleler içinde politik çalışma da yapacaktır.Böylece kısa bir sürede hem siyasi, hem de askeri yapı oluşturulabilir. Halkın katılımını da sağlayarak çok yönlü mücadele aşamasına ulaşmak mümkün olabilir.

Gerilla oluşturulurken sadece silahlı mücadele değil, politik bilinç ve eğitimden geçmiş, halk kitleleri içinde çalışmayı da yapabilmelidir. Öncelikle örgütlenmesi oturmalıdır ve sürekliliğini sağlamalıdır.

Kendi gerçekliğimizi açıkça görelim, 12 Eylül 1980 öncesi, özellikle ülkemizin Kuzey parçasında yaygın bir faaliyetimiz vardı. 12 Eylül sonrasında faaliyetimiz mevcut örgütsel durumumuzdan dolayı önemli bir ölçüde kesintiye uğradı. Özellikle 1988 öncesi örgütlülüğümüz nerdeyse birkaç çevrenin birbirleriyle görüşüp sohbet etmesi seviyesine indi. Kitleler günümüzde adını askeri eylemlilik neticesinde günlük basında duyabiliyorlarsa, sana gerekli önem ve değeri veriyorlar. Aksi taktirde kitlelerden gittikçe kopma, yeni nesil tarafından yeterince tanınmama tehlikesi gündeme gelir. Hareketimiz uzun yıllar Kuzey'de askeri alanda içerisine girdiği suskunluktan dolayı nerdeyse kitleler tarafından unutuluyor. Bu nedenledir ki, bugün yoğun askeri bir eylemlilik içerisine girilse dahi, ilk etapta kendi ni yeniden kabul ettirme süreci kaçınılmaz olarak yaşanacak. Hareketimizin 1988 sonrası yaptığı hazırlıklar, Güney'de Newroz Devrimi'ne aktif olarak katılması, KAWA'nün Güney'deki askeri eylemliliği, Kerkük direnişi ve Kuzey'de ideolojik ve politik olarak günümüzde bir çekim merkezine dönüşmesi, askeri eylemliliğin içerisine girilmesiyle birlikte, KAWA'nın kendisini yeniden Kuzey'deki kitlelere tümden kabul ettirmesi için süreci hızlandıracak, önemli yardımcı faktörlerdir. KAWA, Kuzey'de yeniden askeri eylemlilik içerisine girdiği zaman, günümüzde ideolojik ve politik çekim merkezinhe dönüştüğü gibi, kısa bir sürede demokratik savaş odağı konumuna gelme şansına sahiptir. Ancak, burada PKK faktörünü unutmamak gerekiyor, Kuzey Kürdistan'da savaşın belli bir aşamaya gelmesi, düşman kuvvetlerin başlangıçtaki şaşkınlığını ve donanımsızlığı üzerinden atarak gerilla savaşına karşı 'özel savaş' aygıtı ile kurumlaşması, bizim için dezavantajlardır. Bir anlamıyla biz Kuzey'de askeri olarak "sıfır" noktasında başlarken, Türk sömürgecileri PKK'nın yürüttüğü gerilla savaşı içinde deneyim kazandı, yetkinleşti, eldeki büyük imkanlarla bölgeye askeri güç yığdı, donanımını sağladı ona göre kurumlaştı. Bu dezavantajı nasıl aşarız? Aynı alan üzerinde PKK'de gerilla savaşında, kitleselleşmede, donanımda ve deneyimde belirli bir mesafe katetti. Ortadaki boşluğu doldurdu. Bu da önümüzdeki dezavantajları oluşturur ve kendimizi ispatlama sürecini dayatır. Bunlar, çıkışımızda önümüzde hesaba katılması gere-

ken zorluklardır. Doğru politika ve yoğun çabalar gerektirir aşmak için.

Gerilla savaşında göze çarpan ve birçok gerilla hareketinde yenilgiye yolaçan gerilla halk kitlelerinin ilişkisidir. Gerilla kitle desteğini almazsa, kitleden kopuk kalırsa başarıya ulaşamaz, yenilgiye uğrar. Bu desteği yaratacak olan bizzat gerilladır. Gerilla, kendisini sadece askeri düzenlemeye hasretmeyecek, aynı zamanda kitlelerle ilişkiye girecektir. ilişkiye girdiği kitlelerle destek gruplarını örgütleyecek, onlarla bağını pekiştirecektir.

Gerillanın kitle içindeki çalışması ve kitle üzerindeki etkisi, gerillanın gelişme ve savaşma ortamını hazırlar. Buna bağlı olarak da kitleleri mücadeleye katar ve harekete geçen kitleler politikleşir, militanlaşmaya doğru adım atar. Sadece gerillaya lojiktik destek sağlamaz. Gerillanın insan kaynağını da oluşturur. Kontrgerillaya karşı, düşman saldırılarına karşı kendini savunma birlikleri yani yerel milisleri de oluşturur.

Savaş düzeni içinde bir çok yeni örgütlenme ve mücadele biçimleri oluşur. Siyasi örgütüyle, gerillasıyla, milisiyle, silahlanmış halkıyla ideolojik-politik-askeri önderliği yürüten işçi sınıfının örgütü parti inşa sürecini tamamlayacaktır. Bu parti savaşçı kadrosuyla eylem çizgisiyle savaşçı bir parti olacaktır. Masabaşında oturan yılgın, başı sıkıştığında yurtdışına kaçan mülteci, reformcu hayallere kapılarak, zorluklar karşısında legalleşme hastalığına tutularak, tasfiyeci bir parti olmayacaktır. Mücadele alanı dışında kuytu köşelerde saklanan, sadece "teorik takılan", "masa başı" devrimcisi olmayacaktır. Eylemci bir parti, devrimci politika alanında güreşen bir parti savaş içinde doğacaktır.

Ülkemizde marksist-leninist yol, devrimci yol budur, buradan geçecektir. Mevcut örgütlenme ve birikimimizle gerilladan partiye, gerilladan orduya ve gerilladan kitleye ülkemizin bugün özgül koşullarında geçerli çözüm yolu buradan geçiyor.

Silahlı gerilla ile başlamamız hiç kuşkusuz sadece bizim izlediğimiz bir yol değildir. Dünyada bunun birçok örneği vardır. Bugüne kadar Sovyet deneyimi hariç hemen hemen bütün sömürgeler, devrimini silahlı gerilla mücadelesi üzerinde geliştirmiştir. Ülkemizde gelişen mücadele de buradan geliştirilmiştir. Nesnel gerçeklik bunu gerektiriyor. Basitten karmaşığa, alttan üste mücadele ve örgütlenme biçimleri böyle gelişecektir.

Mücadeleyi silahlı ve politik diye birbirinden kopuk olarak değil,bir bütün olarak değerlendirmek gerekir. Bu iki biçimi eşgüdüm içinde ve birlikte geliştirmek sözkonusudur. Çeşitli dönemlerde bir yönü ön plana çıkar. Bugün gerilla mücadelesinin ön plana çıkışı gibi... Örgütlenme biçimlerinde de benzer örgütsel yapılar oluşturulur. Parti-gerilla, gerilla-halk, gerilla-kitle mücadelesi, kısacası her şey; ulusal ve sosyal kurtuluşu hızlandırmaya yönelik bir karşılıklı ilişki içinde ele alınmalıdır.

Mücadelenin tüm biçim ve araçlarını birleştirmek bir orkestra uyumu içinde bir arada yürütmek, geliştirmek tutumu içinde hareket etmeliyiz. Dönemsel olarak belirli mücadele biçimleri ön plana çıkar, esas mücadele biçimlerini oluştururken, diğer mücadele biçimleri tali ve esas mücadele biçimlerine tabi olarak ele alınır. İçinden geçtiğimiz dönemde silahlı gerilla mücadelesi esastır. Diğer mücadele biçimleri buna tabidir. Gerillanın oluşturulmasının ve gerilla savaşının hemen yürütülmesinin aciliyeti ve gereği bundandır. İşçi sınıfı önderliğinde, işçi-köylü ittifakı temelinde proletarya örgütünün öncülüğü ve politik-askeri stratejisiyle tüm süreci birleştirmek, anti-sömürgeci bütün sınıf ve tabakaları bir cephe-

de toplamak, yakın hedefimiz arasında yer almalıdır.

Hareketimiz, ideolojiik, siyasi ve askeri uyumluluk içinde hareket ederken politik-askeri strateji ile tüm süreci birleştirmeli bir mücadele kombinezyonunu oluşturmalıdır. Burada belirleyici faktörü silahlı mücadele oynayacaktır. Mücadeleyi, silahlı mücadele dışında politik mücadeleye indirgemek, "daha zaman var", "kitlelerin ruh hali uygun değil" veya "yeterince hazırlığımız yok" demek, sorunu bilinmeyen bir geleceğe ertelemektir, yanlış kavramaktır. Silahlı mücadele hazırlığı ise merkezi bir sorun olarak silahlı gerilla gruplarını oluşturmak ona göre şekillenmek ve işe girişmektir. Karada yüzme öğrenilmez. Teorik olarak satranç öğrenmek çok basittir. Taşların hareket biçimini insan bir çırpıda öğrenir. Ama asıl önemli olan oyunda ortaya çok sayıda ihtimalin çıktığı ve her ihtimalin hesaplanması ve zorluğu pratikte anlaşılır ve kavranır.

Proletaryanın savaşçı örgütü M-L'i sadece araştırmada, incelemede değil, doğru politik çizgide ilerlemekte, yalnızca politik problemlerin çözümünde değil, askeri ve savaş problemlerin çözümünde de ustaca kullanmalıdır. Sadece bir politik önder çekirdek kadrolar ve politik ordu değil, aynı zamanda savaş sanatında ustalaşmış önder komünist komutanlar ve kızıl ordu yetiştirmelidir. Bu şarttır ve zorunludur.

Bugün ülkemizde meydana gelen kasırganın ilk dalgaları, sömürgecilerin "kalesi"ne ulaştığı bir gerçektir. Bunun anlamı, halk güçlerinin öncü temsilcilerinin teorik kabullenmelerle yetinmek sözkonusu olamaz. Mücadele yeni ve yüksek boyutlara hızla tırmanıyor. Kasırga yakında sömürgecilerin "kalesini" sarsacaktır. TC sömürgecileri bu savaşa hazırlık için elinden gelen herşeyi yaptı ve karşı-devrimci terörü sürüyor. Unutmamak gerekir ki şimdiye kadar da elinden geleni yapmıştı. Sömürgeciler, bir açmazla yüzyüzeler, Kürdistan sorunu sömürgeciler için bir açmazdır. Baskı politikası bir sonuç vermemiş, halkı kendisine karşı kışkırtmıştır. Yıllardır ektiğini biçiyor. Sorun içine girilen bu süreçte kaçınılmaz olan savaşta devrimci ordunun müfrezelerini örgütlemek, halkın bilinçli, iradi gücünü kuvvetini oluşturmak, sömürgeci militarizme karşı zafere kadar savaşmaktır.

EK:

PKK'YA YAKLAŞIM SORUNU

Bugün gerilla mücadelesini geliştirmek isteyen bir güç, ülke özgülünde kendinden önceki örnekleri inceleyip ders çıkarması, eksik, zaaf ve zayıf yanlarının yanısıra başarılı yanlarını görüp ona göre davranması gerekir. Sorunu tartışmak açısından iki düzeyde ele almak doğru olabilir kanısındayım. Birincisi, PKK'nın gerilla savaşında başarılı olduğu yanları, politikası, başarısız ve zayıf noktaları bütün bunlardan çıkaracağımız sonuçlar. İkincisi, yeni bir politik güç olarak PKK ile olan ilişkilerimizin nasıl düzenleneceği sorunudur. PKK'nın politikasından kaynaklanan hatalara düşmemek gerektiği gibi, kitleler düzeyinde ülke içinde ve uluslararasında PKK ile olan ayrılığımızın nasıl ifade edileceği,

dost ve düşman karşısında kendimizle onları nasıl tanımlayacağımızı açıkça belirlemeliyiz. Bunu sıradan halkın dahi kavrayacağı bir düzeyde netliğe kavuşturmak lazım.

1. PKK'nın Gerilla Savaşındaki Başarısı, Politik ve Askeri Hataları Üzerine;

PKK, Kuzey Kürdistan'da gerilla savaşı veren tek güç olması nedeniyle başarılı görünüyor ve bugün Kürdistan'da bir başarıdan bahsedilecekse bu da PKK'nındır. Bir başarı kaydettiği de bir gerçektir. Doğru zaman ve dönemde gerilla savaşını başlattı. Bugün kazandığı kitlesel boyutuyla Kürdistan'da sömürgeciler karşısında fiili olarak tek alternatif pozisyonundadır. Bu gerçeği görmek, hakkını teslim etmek gerekir. PKK'nın izlediği politik-askeri rotası başarılar getirdi ve Kürdistan konumuna diğer hareketlerin politik çizgisinden daha uygun düştü. Bu onun başarısının zeminidir.

Yalnız, bu PKK'nın M-L olduğu, doğru politik hat üzerinde yürüdüğü anlamına gelmiyor. Büyük yanlışlıklar ve hatalar yapsa da davanın haklılığı onu geliştiren unsurdur. Alternatifsiz olması da ayrı bir avantaj getiriyor. Halk, tek çizgiye ve güca mahkum durumda. Sömürgeciler karşısındaki seçeneği elbette PKK olur. PKK'nın taktikleri politik ve askeri çizgisi sosyalizm açısından eleştirilebilinir. Ulusal ve sosyal kurtuluş açısından sayısız zaaflar ve hataları vardır. Bununla birlikte genel bilanço PKK lehinedir.

PKK izlediği gerilla savaşında geldiği noktada başarılıdır, ama kendi içinde, elindeki güç oranına bakıldığında ise başarısızdır. Bu politikasının açmazlarıdır. Yanlış politikanın getirdiği sonuçlardır. Politik açıdan neler yapabilirdi, elindeki güç oranına göre hesaplandığında bugün politik kazanımları ne kadar olabilirdi? Sorusunu cevaplamak konuyu ayrıntılı bilmekle olur. Öyle bir şansım yok. Ama politik çizgisi ve askeri eylemleri üzerinde biraz durmakta yarar var.

a. 1984 yılından bu yana, rakamlarla durum şöyledir: 620 er, bugüne kadar 1617 PKK'lı öldürülmüş. Bölgedeki çatışmalarda ölü sayısı 3711'e ulaştı. "15 Ağustos 1984-16 Mayıs 1992 arasındaki çatışmalardaki ölü sayıları şöyle; 47 subay, 49 astsubay, 620 er ve erbaş, 41 polis, 9 uzman çavuş, 165 köy korucusu olmak üzere 931 güvenlik görevlisi. 79 muhtar, 31 öğretmen, 1053 sivil halktan olmak üzere 1163 ve 1617'sı de PKK'lı olmak üzere 3711 kişi."(Bkz. Uğur Mumcu-17.5.92 Cumhuriyet) 1 Mart-15 Haziran 1992 arasında şöyle bir döküm var; Üçbuçuk ay içinde 338'i ölü, 99'u yaralı 11'i sağ olmak üzere toplam 448 PKK'li ele geçiriliyor. 42 PKK'li teslim oluyor. Şehirlerde 3 bin yüz kişi hakkında soruşturma açılıyor. 1130'u tutuklanıyor. Ele geçirilen 1850 silahtan 1200'ü klaşnikof. Ayrıca havan topu, roketatar, uzun menzilli silahlar var. 154 bin mermi yakalanmış. Bu üçbuçuk aylık bilançoda "halkın PKK"ya verdiği desteği çektiğini, "PKK'nın belini kırdık"larını vs. psikolojik savaşı sürdürüyorlar. Devletin kayıplarını vermiyorlar. (18 Haziran 1992-Millyet/Yalçın Doğan) Bu rakamların ve oluşturulmak istenen ortamın güvenilir olduğu söylenemez.Çünkü basın özel savaş aygıtının bir parçası durumundadır. Yinede bir fikir edinmek açısından bakılabilir. Sonuçta insan şu düşüncelere ulaşıyor. Sömürgeci TC, kayıplarının az olmasıyla kendisini gerilla savaşı karşısında başarılı sayıyor. Onlara göre gerillanın kayıpları düşmanınkilerden fazla veya eşit düzeyde. Gerçekte böyle olsaydı gerilla savaşı için iyi bir puan olmayacaktı, fakat PKK'nın kayıpla-

rı da yüksek. Bunun nedenli üzerinde düşünülmelidir. Gerillanın yetişme ve savaşma tarzında mı? Yoksa TC militarizminin olayların üzerine çok şiddetli ve güçlü gitmesinde mi?

b. Sömürgecilerin savaşı Kürdistanlılaştırma, "Kürdü Kürde kırdırma" politikası PKK'nın cidçi hatalarından dolayı hayat bulmuştur. Çoluk-çocuk öldürmeleri, esnek yaklaşmamaları, demokrasi anlayışının olmayışı, zorla askerlik ve zorla vergi vb. başlıca hatalardır. Dost düşman ayrımını iyi yapmak pratikte ilkelerden sapmamak gerekir.

c. PKK gerilla savaşı başlattığında sömürgeci TC'nin özel savaşı fazla yetkin değildi. Gerilla savaşına karşı hazırlıksızdı. Mevcut güç yoğunluğu ve bugünkü tedbirler yoktu. Bunlar o dönemin avantajlarıydı. PKK'nın bu avantajları iyi değerlendirdiği söylenemez. PKK'nın da donanımının zayıf olduğu söylenebilir ama, o dönemki donanımına bakıldığında başlangıç için hiç de zayıf sayılmazdı.

d. Elindeki askeri güce rağmen savaşı hep "savunma" ve propoganda pozisyonunda tuttu. Savaşın amacını "silahlı propoganda" ile sınırladı. Bu düzeyi aşmadı. Düşmanda şaşkınlık uyandıracak yıpratma, imha eylemlerine girişmedi. Saldırı pozisyonu düşmana verildi. Düşman saldırdığında kendisini savunma anlamında silahlı çatışmaya girildi. Bu inisiyatifi düşmana vermektir. Gerilla savaşı için aşırı kayıp ve ölüm demektir.

e. Düşman hedefleri uzaktan taciz edilmekle yetinildi. Savaş taktiği düşmanı imhaya yönelmelidir. PKK bunda başarısızdır.

f. Savaşı koordineli yürütmedi. Gerilla, canı isterse eylem yapar, istemezse yapmaz pozisyonunda kaldı.

g. Savaş koordineli bir şekilde ülke çapında yaygınlaştırılmadı. Belli bölge ve yörelere sıkıştırdı. Buraya düşman güçlerini yığdı. Boğulmakla yüzyüze getirdi. Düşman yöre halkını daha kolay ezme, sindirme yoluna gitti.

h. Eylemler sürekli kılınmadı. Durgun suya atılan bir taşın yarattığı dalgalar gibi yaygınlaşmadı. Bir zincir halkaları gibi birbirini izlemedi. Basittan karmaşığa, alttan üste doğru eylemlerin niteliğinde bir yükselme görülmedi. Bu taktikte bir sıçrama yaratamadı.

2. PKK ile İlişkiler Nasıl Düzenlenmeli?

Öncelikle PKK ile sosyalizm ve ulusal kurtuluş mücadelesi açısından nereden farklılaştığımız nasıl farklılaştığımız netleştirilmelidir. Bu ayrı bir mücadele çizgisi, ayrı bir program ve örgütlenmenin haklı zeminidir. Bununla birlikte PKK'ya destek ve dostluk esirgenmeden mücadelenin gerekleri üzerinde bir cephe birliğinin, eylem birliklerinin yolları aranmalıdır.

Devrimci proletarya örgütü bağımsız politik çizgisinden ve örgütsel bağımsızlığından taviz veremez. Devrimde hegemonya iddiasından vazgeçemez ve bu rolünü yerine getirmeye çalışacaktır. Politikada kararlı ve esnek bir şekilde bunu koşullara ve mekanlara göre gerçekleştirmek ise ayrı bir şeydir. Ulusal kurtuluş mücadelesine zarar verecek, çatışmalardan, kısır çekişmelerden kaçınılmalıdır. Hiç bir zaman buna zemin verilmemelidir. Sömürgeciler de bu tür kışkırtmalara gider. Buna dikkat etmek gerekir. Ya da politik çelişkiler ve rekabet zemininde oluşan bu tür ortamlar, bilinçle ortadan kaldırılmalıdır. Bizim henüz

mücadelede kendimizi kanıtlama, kitlelerin güvenini kazanma diye bir sorunumuz var. Bu da sömürgecilere karşı mücadelenin ön saflarında hiç bir fedakarlıktan kaçınmayarak saflanır. PKK'nın kitle desteğine sahip olduğu alanlarda gelişen kitle eylemlerinde PKK önderlikli de olsa bazı zaaflar taşısada dostça uyarılar yapılır ama eylemler başladığında içinde aktif bir şekilde yer almak gerekir. Kitlelerin güvenini kazanmak, dost güçleri etkilemek, mücadeledeki katkıyla, mücadele içinde yerini almakla olur. Hiç bir şey yapmaksızın ahkam kesmek, mücadeledeki sorumluluğunu yerine getirmemek, hareketi kitlelerden tecrit eder.

DİPNOTLAR:

1. F.Engels-Anti Dühring. S.278 Sol Yay. İkinci Baskı, 1977-Ankara
2. Age. S.300
3. Aktaran Che Guevara, Askeri Yazılar S.190, Yar Yay. 4.Baskı 1979-İstanbul
4. H.Ortega Saavedra. Ayaklanma Üstüne S.16 Belge Yay. Birinci Baskı, 1991-İstanbul
5. Genrikh Trofimenko, Amerikan Savaş Stratejileri S.7, Pencere Yay. Haziran-1991
6. Carl Von Clauzewitz-Savaş Üzerine S.319 May Yay. 1975-İstanbul
7. Age. S.320
8. Age. S.82
9. Age. S.80
10. William J.Pomeroy, Marksizmde Gerilla Mücadelesi, S.118
11. Marx, Engels.Lenin, Stalin-Partizan Savaşı, S.50 Yar Yay. 1977-İstanbul
12. Age. S.54
13. Age. S.135
14. Mao Çe-tung, Askeri Yazılar S.333 Sol Yay. 1975-Ankara
15. Martin Van Bruinersen, Ağa, Şeyh ve Devlet, S.371 Özge Yay. Ankara
16. Auguesto Blangui-Seçcme Yazılar S.26
17. Lenin, Marx-Engels. Marksizm S.137, Sol İkinci Baskı 1990-Ankara
18. Age. S.139
19. Vo Nguyen Giap, Halk Savaşının Askeri Sanatı, S.91 Yöntem Yay. Ankara
20. Giap, Vietnam Demokratik Halk Devrimi, S.57-Ekin 1989-İstanbul
21. Che, Askeri Yazılar S.40

22. Alberto Bayo, Gerilla Nedir? S.35, Ant. 1980-İst.
23. Mao, Askeri Yazılar S.137
24. Che, Savaşçılara Pratik Öneriler, S.23 Yar Yay.1989-İst.
25. Mehmet Şehu-Milli Kurtuluş Savaşının Tecrübesi ve Milli Ordunun Gelişmesi Üzerine S.42, Günce Yay. 1977-İst.
26. Clausewitz, Savaş Üzerine S.127
27. Marx, Engels,Lenin,Stalin-Partizan Savaşı S.51
28. Mao, Askeri Yazılar S.21
29. Che, Askeri Yazılar, S.41
30. Mao, Askeri Yazılar
31. Rosa Luxemburg, Siyasi Yazılar, S.70 V.Yay. 1989-İst.

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE KADIN SORUNUNA YAKLAŞIM

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE KADIN SORUNUNA YAKLAŞIM

Tarihsel, toplumsal yaşamın özü; insanlararası ilişki ve o ilişkilerde dışa vuran eylemli davranışların toplamıdır. Tarihsel, toplumsal gerçekliğin üzerine oturması gereken teoriyi gizemciliğe saptıran bütün 'bilinmezlikler', çözümünü, eylemli davranış ve bu toplumsal, tarihsel gerçeklikleri "dile getirişleri neyse, kendileri de", tüm şatafatlı söylemlerine rağmen "öyledirler."(Marx)

Proletaryanın dünya görüşü, kendi sınıfsal karakter ve özellikleriyle birebir uyumlu olmalıdır. Yalnızca söylem ve teori anlamında değil, sorunları belirleme, çözüm yöntemleri getirme ve çözme eylemleri bağlamında da böyle olmak durumundadır. Bu nedenledir ki, proletaryanın dünya görüşü ve bununla bütünlük oluşturan, oluşturması gereken eylemli davranışlarının kesin gereği; her toplumsal olayı ve sorunu, tarihsel gelişim ve somut koşulları içerisinde ele alıp incelemektir. Çıkacak sonuç üzerinde çözüm yöntemlerini olanca çıplaklığıyla ortaya koymaktır. Günlük yaşamdan tutalım da, geleceğe uzanacak tüm ilişkilerde gereklerini pratiğe geçirmektir. Daha kısa bir deyişle herhangi bir sorun sözkonusu olduğunda, M-L'ler o sorunu, aynı tarihsel süreç içerisindeki diğer sorunlardan ayırdeden özellikleri hesaba katmak zorundadırlar. Düşünceleriyle, bugünden görünen davranışlarıyla, geçmişte kalan hatalarına düşmeksizin, geleceği yaratmanın bilinçli tercihini, tüm ilişkiler alanına yaymak durumundadırlar.

Kadının konumu ve kadın sorunu, böylesine açık tercihin yapılması gereken alanlardan biridir. Öncelikli olanlardandır. Bu nedenle M-L'ler örgütü, kadın sorununu ele alıp, kadının toplumsal konumu sorgulanırken, kadınların insan, üretici ve kadın olmaktan gelen özelliklerini hesaba katmak durumundadır. Toplumun yarısını oluşturan kadın sorununun, özgünlüklerini görmezden gelen, toplumsal dönüşüm sonrasında çözülebilecek bir sorunmuşcasına ele alan, kadının kurtuluşunu ekonomik ve toplumsal gerçekliğinden koparan anlayışlarla farklılığını her alanda ortaya koymalıdır.

Çünkü bu anlayışlar, sorunu çözümsüzlüğe soktukları gibi, çarpık yaklaşımlarıyla, toplumsal, tarihsel arka planı ve onun günümüzdeki eşitsizliklerin belirleyicisi olduğu gerçeğini yadsımaktadırlar. Eşit olmayanları eşit olarak göstermektedirler. Tarihsel ve toplumsal olay ve olguları keyfiyete göre yorumlamaktadırlar. Tarihi çarpıtmaktadırlar. Yaşamın çok yönlü zenginliğinin üzerine oturan gerçekliği sığlaştırmaktadırlar. Bu anlamda, bu tür anlayışların, proletaryanın bilimsel dünya görüşüyle ilgisi olmadığı gibi, proletaryanın toplumsal dönüşümü sağlama ve dünyayı değiştirme eylemliliğiyle de yakınlıkları yoktur. Olamaz da. Söylemlerine rağmen bu böyledir.

Tarihsel yaşamın başlangıç noktasına baktığımızda, kadın cinsinin niteliğini tanımlamak, günümüz toplumunun kutsallaştırdığı "çekirdek aile"ye dayalı evlilik de dahil, kadını köleleştiren, daha az eşit kılan evliliklerin her türünün do-

ğası ve niteliğini tanımlamaktan daha az bir şey olmadığı gözlenecektir. Aksine, (burjuva)sınıflı toplumların niteliği konusunda öğretici dayanak noktalarını ele geçirmek kadar önemli olduğu anlaşılacaktır. Dahası; burjuva toplum ve öncesi sınıflı toplumların anlaşılmasının, her toplumsal oluşumun yarısını oluşturan kesimin sorunlarının ve konumlarının olanca çıplaklığıyla gözler önüne serilmesinin anahtarını sunan önemli bir hareket noktasını verecektir.

Önemli bir harekat noktasının yakalanması, elbette ki, yalnızca kadının ezilmişliği ve bağımlılık biçimlerini sergilemek düzlemine indirgenemez. Tıpkı çarpıtılmış ve içi boşaltılmış toplumsallık adına, özgünlüklerin görmezden gelinmesini isteyen anlayış gibi, bu da, doğru bir yaklaşım olamaz. Tarih, ezilen sınıf ve tabakalarla, ezenlerin karşılıklı konumlanışlarını, onların etkinliklerini ve güçlerini ortaya koymak bağlamında incelenmelidir. Böyle bir perspektif, çok daha zengin ve çok yönlü bir toplumsal tarihsel bütünlük elde etmek açısından toplumsal yaşamın özü olan insanlararası ilişkileri ve onlarda somutlaşan eylemli tutumların anlamını verecektir.

Tarihin hareket ettiricisi olan "yaşamın üretilmesi ve yeniden üretilmesi" denklemi, toplumsal oluşumun ve tarihsel gelişimin anlaşılmasının anahtarıdır. Bu denklem, ezen-ezilen çatışmasına yanıt aramanın olduğu gibi, kadın-erkek ilişkisinin tarihsel ket noktası ve zeminidir. Çünkü yaşamın üretilmesi ve yeniden üretilmesi, hem toplumsal -elbette bireysel olan- gereksinimlerin karşılanmasını içerir, hem de başkalarının -çocukların- yaşamını üretmeyi.

Başkalarının yaşamını üretme, çoğalan nüfus demektir. Nüfus, verimlilik ve ihtiyaçların artması, eşitlikçi komünal toplumun yaşamında doğal bir işbölümü çıkartır ortaya. Sürü bilincinin egemen olduğu yabanıl-yamyamlık-topluluk evresinden klanlaşma evresine geçişte, topluluk ilişkilerine ve bu ilişkilerin üretilmesine egemen olan, anasoylu komünal topluluk ilişkileridir.

Geçiş aşaması ve klana egemen olan anaerkil ilişkilerde dışa vuran bu işbölümü, vahşi doğa karşısında güçsüz insanlığın kendisini koruma ve soyu sürdürme doğallığına dayalı bir işbölümüdür. Eşdeyişle kadının despotça olmayan belirleyiciliğinin topluluk ilişkilerine damgasını vurduğu bu tarihsel dönemdeki işbölümü, yaşamın yeniden üretilmesi, sürdürülmesiyle uyumluluk gösteren bir işbölümüdür. Burada egemenlik erkeğe ait olmadığı gibi, kadına da ait değildir. Bir eşitler ilişkisidir. Kadın ve erkek arasında bağımlılık denilen bir olay, olgu yoktur. Eğer mutlak olarak bir bağımlılıktan sözedilecekse, kadın ve erkeğin yaşamın üretilmesi ve yeniden üretilmesi ve soyun sürdürülmesine dayanan topluluksal bir bağımlılığından sözedilebilir.

Bilinmezliklerle dolu doğaya, vahşi hayvanlara, yamyamlığa karşı kendilerinin ve çocuklarının yaşamlarını koruma ve sürdürmeye bağımlılıktır. Cinsellik temelindeki işbölümü bile, bu doğal eşitliği bozmamaktadır. Nüfusun artması, verimlilik ve gereksinimlerin arttırılması zorunluluğuyla çakışınca, doğal olan bu işbölümü; yetenekler, gereksinimler ve rastlantılarla beslenir. Beslenme, toplumsal ilerleme eğrisine denk düşen bir işbölümü niteliğine dönüşmesinin yolunu açar. Zeminini hazırlar. Ancak böyle olması bile, modern sınıflı toplum egemenlerinin vaazettikleri "kadının doğal durumu"(!?) düzeyine çıkarmamıştır, anılan işbölümünü. Vaazedilen "doğal durum"un en kaba ve ilkel biçimi denilebilir. Sınıflı toplumların amentüsü olan bir düzeye varabilmesi için çok uzun bir tarihsel süreci gereksinmektedir. Bu nedenle nüfusun, gereksinimlerin artması ve yetenek, rastlantı vb., etkenlerle nicel bir ilerleme gösteren işbölümü, beden ve kafa

emeğinin ayrışmasıyla gerçek ve çağdaş düzeydeki bir işbölümü değildir henüz.

Bununla birlikte, klan içindeki doğal işbölümü, toplululğun birbirine karşıt tek tek ailelerle bölünmesiyle ivme kazanır. Bu, mülkiyet olgusu ve duygusunu geliştirir. Mülkiyet olgusunu topluluğun yaşamına sokar. Görülebileceği gibi, mülkiyetin çekirdeğinin ilk biçimi, dolayısıyla nitel patlamalar yaratacak nicel birikimler, değişim dinamiği, aile içindedir.

Klan topluluğunda toplayıcılık ve tarımın yanısıra avcılığın önemli bir yeri vardır. Bu topluluk yaşamında yeni bir sayfanın açılması demektir. Topluluğun gelişmesine denk düşen üretim ve üretim ilişkilerinin değişmesi, aileye temellik etmiştir. Ailenin oluşması, toplayıcılık ve tarımda uzmanlaşmış kadını, erkeğin aksine, ev ve çevresine bağlı kalmasının ortamını yaratmıştır. Bu gelişme, ailede kadın ve çocukların erkeğin mülkü, kölesi olma durumunu, maddi bir gerçeklik haline getirmiştir. Köleciliğine yol açan bir ön aşama olarak iç kölelik, yaşamın bir parçası olmuştur. Eşitlikçi topluluk yapısının ilk bozuluşu ve yabancılaşma, bu nesnel zemin üzerinde boy atarak gelişmiştir. Böylece kadının ikinci cins, cinsel sömürü nesnesi olmasının ve günümüze dek süregelen ezilmişliğinin temeli, özel mülkiyet üzerine atılmış, toplumsal sınıf farklılaşmalarıyla beslenerek giderek daha da güçlenmiş ve bugüne ulaşmasının tarihsel serüvenini başlatmıştır.

Nitelik dönüşümün tarihsel basamaklarına denk düşen her sınıflı toplumsal kurumlaşmada ve yeniden yapılanmada, kadının durumu, "...Suyun kenarında kumdan yapılmış bir çehre" gibidir.(J.G.MERQUİOR) Toplumsal maddi gerçekliğin yarısını oluşturan kesimin yaşamdan dışlanmasıdır. Cinsel meta haline getirilmesidir. Tüm gericiliklerin körüklenmesinin kışkırtma nesnesine dönüştürülmesidir; (Kapitalizmle daha bir üst aşamaya sıçratılmış ve konumlandırılmış cinsellikle) İnsan-insana ilişkilerin koparılmışlığıdır.

Sınıflı toplumların tümünde yaşatılan insan insana ilişkilerin koparılması, insanın kendisine yabancılaşmasının, cinselliğinin meta haline getirilmesinin temeli değişmemiştir. Bir sonraki, bir öncekinden daha da pekiştirilmiş biçimde ev ve çevresiyle sınırlandırılmış yaşamı nedeniyle kadını, toplumsal yaşamdan dışlamıştır. Buna rağmen kadın, üretim sürecinin dışına çıkarılamamıştır. Üretimin önemli bir öğesi olma konumunu sürdürmüştür. Bununla birlikte, toplumsal yaşamdan, cinsel temeldeki ilişkiler hariç, tüm toplumsal ilişkiler alanından dışlandığından, üretim ürünleri ve üretilenler üzerinde söz ve kullanım hakkına sahipliği de elinden alınmıştır.

Ailenin ortaya çıkışıyla taçlanan ataerkil toplum, onu ekonomik egemenliği, kültürel birikimi, kadın(lar)la, erkeklerin cinsel ihtiyaçlarıyla belirlenen kastlaş(tır)mayı, üretimden gelen egemenliğiyle birleştirerek dayatıyor. Dolayısıyla kadın üzerinde cinsel ve ekonomik tekel kurulmuş oluyor. Kadın evlendiği ya da hiç değilse bir erkekle ilişkisi olduğu zaman -ki bu bizim toplumumuzda ve hatta devrimci çevrelerde bile evliliğin kaçınılmazlığıdır- toplumun kabul görmesini sağlayan toplumsal tekel ve duygusal tekelle kadın kuşatılmış oluyor. Bu, dün böyleydi, bugünde böyledir.

Toplumsal yabancılaşmanın bu yönü, dinsel,töresel doğmalar ve sahte bir ahlakçılıkla birleşince; yobazlık, köleci, feodal ve günümüz kapitalist siyasal anlayışlarına sağlam bir harç görevi görüyor. Bu harç, kadının her yönlü sömürülüşünün kaynağıdır aynı zamanda. Bir diğer ucu da, cinsel, ekonomik, duygusal ve toplumsal tekeller tarafından kuşatılmış kadının, bu konumuyla egemen düzenin kültürel taşıyıcısı ve üreteni olmasıdır. Şöyle ki, eşi ve egemen sınıflı toplumsal

sistem tarafından sömürülen kadın, kendini ve çocuklarını koruma amacıyla, dolaylı olarak, eşine "uyumlu olma baskısı" uygular. Eşine, kendisini, çoçuklarını ve geleceğini düşünerek amir, patron ve devlet otoritesine karşı gelmemesini öğütleyerek, cinsiyetinin metalaştırılmasına katkıda bulunur.

Kısacası aile, toplumsal sistem tarafından belirlenmiş "kendi kimliğinden" yola çıkarak kendini güden, yönlendiren ve davranışlarını belirlenmiş kimliğiyle düzenleyip yön veren küçük bir toplumsal sistem olarak düzeni yeniden üreten bir alan, kadını, erkeği ve gelecek kuşakları sistemin tornasından geçiren bir atölyedir. Erkeği de köleleştiren bu alan, kadına, kölenin kölesi olma dışında bir şey vermemektedir.

Çünkü gelenekselleşmiş örf ve alışkanlıklar ve bunları besleyip üreten politik, ekonomik ve kültürel yapı tarafından biçimlendirilip sınırlanmaktadır. Bu sınırlar üzerinde oturan ve bu sınırlar tarafından belirlenen aile, zihinsel alanı, toplumsal olmayan bir "toplumsal" billurlaşmanın kaynağı olmaktadır. Bu konum, düşüncenin, kavramların, insanların nesnel davranışlarının ve bilinç üretiminin sınırlanıp belirlenmiş merkezidir aynı zamanda. İnsanların nesnel etkinlikleri ve nesnel ilişkileri bu merkezin belirlediği, sınırlarını çizdiği egemen yaşam biçiminin diliyle içiçe üretilmektedir. Dolayısıyla düşünme, kavrama, insanlar arasındaki zihinsel alış-veriş ve insanların nesnel davranışları, içinde bulunduğu ortamın düzeyiyle orantılı olmak durumundadır. Orantılı olma, kadına, çok fazla da "insan" olmayan bir "insan" kimliğinden ötesini yasaklamaktadır.

Kendisine verilen bu kimlikle tüm yaşamı kuşatılan kadın, "durumunu sağlama alma"(??)nın, "yaşamın biçimlendirdiği doğal bir atölye" olmanın bilinciyle davranmalıdır. Yaşamın yeniden üretilmesinin ürünlerini -çocuklarını- düzenin bekası doğrultusunda eğitip biçimlendirme görevini eksiksiz yapması demektir bu. Kadından istenen budur. Emredilendir. İstenen ve emredilenin gereğini yerine getiren kadın, yeniden kuşatılmaktadır.

Böylece yeniden ve yeniden kuşatılan toplumun yarısı, her türlü ve çok yönlü sömürülmeye mahkum bir konuma indirgenmiştir. Bunu tamamlayan bir diğer gelişme de, bu kesimin, topluma ve insanlığa yabancılaştırılması, toplumsal yaşamdan dışlanarak yok sayılmasıdır. Doğal olarak hesaba katılmamış, "var"ken "yok" sayılmış önemli bir kesimin olduğu yerde, sağlıklı ilişkiler türemeyecektir. Çünkü toplumsal yaşamdan dışlanmış kadın, yalnız kendisini değil, yaşamın yeniden üretilmesinin 'olmazsa olmaz'ı konumu gereği, toplumun tümünü de egemen sistem karşısında "hiç"e indirgemektedir. İstediğinden ve bunu amaçladığından değil, trafikteki tek yön levhasının sürücüye dayattığını, egemen mülkiyetçi toplumsal yapı, ekonomik, politik ve kültürel değerler, kadına bunu dayattığından ve çıkar başka yol bırakmadığından böyledir.

Mülkiyetçi egemen sistemin kadına dayattığı ve her türden terörle besleyerek benimsemek zorunda bıraktığı şey; toplumsal uyuşturuculuktur. Toplumsal uyuşturuculuk kendisini en belirgin biçimde iki alanda gösterir. Ve üretir. Egemenlik kurulmasına hizmet eder. Bu alanlar, aile ve toplumsal üretim alanıdır.

Aile, kadının emek gücünün günlük yeniden üretimini ve gelecek işçi nesillerini, -onların kadın kölelerini- yetiştirip eğiten kurumdur. Kadının girişkenlik ruhunun, yetenek ve yaratıcılıklarının sınırlandığı bir alandır aynı zamanda. Ev içi işlerinin "kadınca" olması safsatasıyla kadının emeğinin karşılık ödenmeden sömürüldüğü biricik alan olmasını da eklemek gerekiyor. Sömürücü sistem öte yandan bu emek gücünü, gereksinim duyduğunda ev dışına çekebileceği bir

yedek güç olarak ailede konumlandırmaktadır. Yedek emek gücü olarak konumlandırışı ev dışına çekildiğinde bile, cinsiyetini aşağılayan ve bunu her an yüzüne haykıran işinin niteliği, tutum ve davranışlardan arındırılmış ve kopuk değildir.

Böyle olduğundan, toplumsal üretim alanına çıkması, birincil ve öncelikli görevinin niteliğinden bir değişiklik yaratmaz. Kadının toplumsal soyutlanmışlığını ortadan kaldırmaz. Atomize olma durumu devam eder. Ev dışı görevlerini, ev içinin engelleyici karakteri nedeniyle, çalıştığı toplumsal üretim alanında birliktelik ve duygusunu yaratamadan, yaşayamadan yerine getirmektedir. Çalıştığı toplumsal üretim alanında birlik ve dayanışmayı gerçekleştirememesi, örgütsüzlüğüyle bütünleşir. Örgütsüz olarak yükümlülük ve sorumluluklarını yerine getirmesi, ezilme ve sömürülmenin çağlar boyu sürmesinin maddi duvarını kadının çevresine örmesi demektir. Kadının toplumsal dışlanmışlığı, bu duvarı daha bir yükseltir, güçlendirir.

Yukarıda da değinildiği gibi, mülkiyetçi toplumsal sistem, onun biçimlendirdiği ilişkiler, kadını "şey"leştirmektedir. "Şey"leşen kadın, batağa gömülü "ayaktakımı" erkeğini yeniden göklere yükseltmenin zemini olarak görevini yerine getirmek durumundadır. (Böylece sömürücü sistemi de güçlendirmektedir.) Görevini yerine getirdiğinde, kendisinin batağa gömülü kalmasını da onaylamış olmaktadır. Kendisini -elbette kızını da- sistem ve erkek karşısında daha da "kadınsı"laştırmaktadır. Öte yandan da erkeğini -oğlunu- kadın cinsini fetheden, güden bir konuma yükselterek "erkeksi"leştirmektedir. Kadının kölelik anlamında "kadınsı"laştırılması ve erkeğin de sistemin kölesi, ama aynı zamanda köle sahibi olma bağlamında "erkeksi"leştirilmesine karşı bilinçli bir mücadelenin olmadığı -aksine kutsandığı- yerde, başka türlü olması da beklenmemelidir. Bu durumda, verili egemen ilişkilerin daha da pekiştirilmesi, yaygınlaştırılması tek "çözümdür". Kaçınılmazdır. Çünkü toplumsal üretim ve ilişkiler alanında boy veren insani bilimler, egemen sistemin prizmasından kırılarak kadına yansımaktadır. Kadın bunları süreci içselleştiren bir etkinlikle edinmemektedir. Kendisine verileni almaktadır. Bu halkanın eksikliğinin doğurup büyüttüğü sonuç, kadın açısından korkunçtur. Bu sonuç, dünün özgür "kurt"unu, evcilleştirilmiş ve bir parça ekmek için yaltaklanan "köpeğ"ine indirgemiştir. Kadının indirgendiği konum, egemen toplumsal sistemin kusmuğunun başına tasmasıyla bağlanmasıdır. Dolayısıyla üretim ilişkilerinin getirdiği toplumsal değişim ve yeniliklere rağmen, kadının durumu değişmemektedir. Çağdaşlığa ulaşmada geç bıraktırılmış bilinciyle bütünleşen bu durum, kadını içinden çıkamayacağı bir alana hapsetmektedir. Bu nedenledir ki, kadın, yaşadığı toplumsal mülkiyetçi sistemin egemen düşüncesini içselleştirmenin dışına çıkamamaktadır. İçselleştirmek durumunda bırakıldığı düşünce, bir yaşam biçimi ve ilişkiler üretme alanı olarak kadını yeniden fethetmektedir.

Fethedilmek, kadında, direnme duygusunu geliştirir. Ancak bu direnme, öylesine bir direnmedir ki, zaten bataklığa gömülü kadını, daha bir derinlere batırmaktadır. Direnme noktası, egemen mülkiyetçi toplumsal sistemin kendisine biçtiği rol olan cinselliktir. Oysa cinselliği çözüm değil, çözümsüzlük üreterek kadını daha bir düşkünleştirmektedir. Ya da bumerang olarak kendisini kullananı vurmaktadır.

Tüm şaşırtmacalı durumlara rağmen,kadının köleci toplumdaki konumuyla kapitalist emperyalizm çağındaki konumu arasında -görüntüsel ayrımlar dışında- öz olarak hiç bir fark yoktur. Köleci toplumda olduğu gibi, feodal ve kapita-

list toplumda da, kadına karşı tutumlarda nicel farklılıklar olmasına karşın, öz aynıdır. Özel mülkiyetçi sistemlerin her biri, farklı biçimlerdeki, luna parkın "kahkaha aynaları" gibi, olayları kendilerine özgü değerler birikimine göre yansıtmaktadırlar.

Bu özgünlük, mülkiyetçi egemen sistemler ve onunla bütünleşmiş erkekler açısından, maddeleri yazılmamış ama, herkesçe bilinen, yaşamda her gün ve her an papağanca yinelenen "babayasa"nın "erkekçe" neferlerinin tutumlarında somutlaşmaktadır.

Köleci ve feodal toplumların aksine, kapitalizmle birlikte genişleyip yaygınlaşan ve toplumsallaşan üretim, kadını ev dışı üretim alanlarına çeker. Bu, kadınların durumlarında bir farklılık yaratır. Ancak bu farklılık, kadının toplumsal konumunda değildir. En iyi olasılıkla psikolojik durumu, ilişkiler alanında ve aileye ek ekonomik katkı sağlaması düzlemindedir. Bununla birlikte, bu göreceli durum ve sınırlı iyileşme, ev dışı üretim alanında çalışan kadınlarda, emeğinin sömürüldüğü bilincini geliştirir.

İşyerindeki arkadaşlarıyla dayanışma duygusunu geliştirmesi, evle sınırlı ilişkilerini, dünyasını genişletebilmesinin ortam ve olanaklarını yaratır. Gelgelelim verili kapitalist toplumda üretime katılan kadının yerini belirleyen olgu, emek gücü değildir. Üretime ne denli yoğun katılırsa katılsın, birincil görevi, ev işlerini yürütmek ve aile bireylerinin rahatını sağlamaktır. Bekarsa baba evinin kölesi olarak belirlenmiş kimliğini, evlendiğinde de sahiplenmesi ve eşinin, çocuklarının kölesi olarak gerekeni yapmasıdır belirleyici olan. Bu kölece kimlik, toplumsal üretime katılmasına karşın, bağımsız bir kişilik kazanmasında, kadının önündeki en büyük engeldir. Ve yine bu kölece kimlik, kadını ev içi ve ev dışı yaşamındaki edilgen, özverili tavırlarıyla bütünleşerek, bağımsız kişiliğinden vazgeçmek zorunda bırakılmışlığının, sınırları belirsiz, çifte -Kürdistan'da ulusal, sınıfsal ve cinsel temelde üçlü- sömürülen "yığın kollektif"i içinde kişiliksizleşmesinin de neden ve sonucudur.

Kapitalizm, kadını ev dışı üretim alanına çekmekle, köleci ve feodal toplumla oranla ileri adımlar atmıştır kadın açısından. Bununla birlikte, bu ileri adımları insanlık adına atmadığı da kesin. Kadını toplumsal üretim alanına çekmesi, kadınların eşitlik talebi ve mücadelesinin vardığı düzey ve kâr, daha çok kâr ve azami sömürüyü gerçekleştirmek istemesinin bir gereğidir. Çünkü kadını toplumsal üretim alanına çekmekle, emeğini sömürmek ve genelde ücretlerin düşük tutulmasını sağlamak için kullanmaktadır. Öte yandan da kadını, cinsel meta, tüketimciliği özendirmenin kışkırtmanın vitrini olarak konumlandırır. (TV, günlük basın, reklam, aylık, haftalık magazin dergilerinde kadına biçilen misyon anımsansın.)

Kapitalizm, kadını ev dışına çekerek, "özgürleştirmek"(!) gibi bir yanılgı yaratır. Özde ise, binyılların egemen mülkiyeti sömürü değerler birikiminden yararlanarak, çok daha ince ve sinsi yöntemlerle kadının kölelik, alınır satılırlık durumunu mutlaklaştırır. Bu, kapitalizme, bir yandan cinsel ezilmişliği nedeniyle - ev işlerinden bunalmış durumdaki kadını- her zaman denetim altına alacağı ve tutabileceği edilgen bir emek gücü kitlesini kazandırmaktadır. Öte yandan da, ekonomik, politik, kültürel ve moral değerlerle ailenin sürekliliğini sağlamanın propogandasını yaptırarak ve bunun ortamını yaratarak, toplumsal değişim dinamiğinin yarısını köreltmektedir. Değişime karşı sessiz ve direngen bir odak yaratmaktadır. Körelttiği dinamik aracılığıyla, yaşamın ve toplumun her alanında,

toplumun diğer yarısını da denetim altına almakta, kendisini ve değerlerini yeniden ürettirmektedir.

Görüldüğü gibi kapitalizm de kadına herhangi bir özgürlük getirmemektedir. Aksine, kadını çok yönlü sömürü nesnesi olarak biçimlendirmektedir. Onu, her türlü değişim ve gelişmeye karşı bir dalgakıran olarak konumlandırmakta, kendisine yabancılaşmasının doruğuna çıkarmaktadır.

Temel noktalara vurgu yapılarak anlatılanlar, tüm dünya kadınlarının ortak durumunun en kaba özetidir. Toplumsal, ekonomik, politik ve kültürel olarak dünyanın bir parçası olan Kürdistan kadınının da durumudur denilebilir. Ancak Kürdistan kadınının durumunu bununla sınırlamak, sorunu önemsememek değilse bile, yeterince bilince çıkarmamak demektir. (Elbette kasıtlı davranmak sözkonusu değilse...)

Kürdistan kadını, ülkesi parçalanmış, toplumsal dokusunun tümü imha edilmiş bir durumdadır. Her parçayı elinde tutan sömürgeci devlet(ler)in en geri politikalarının, onlarla bütünleşen dinsel-aşiretsel doğmaların ve erkek şovenizminin imha edici baskısı altındadır. Kendi ulusal ve ülkesel zenginliklerini daha da ilerleteceği, kendi diliyle okuma/yazma olanağına sahip olmadığından ve Kürdistanlı erkeğin sömürgeci devletlerin diliyle öğrenim görme olanağından onun kadar yararlanamadığından, tüm dünyası evidir. Ailesidir. Kapitalizmin "nimet"lerinden yararlanmanın dışındadır. Dolayısıyla sömürgeci devletlerin kadınlarının -ve Kürdistan erkeğinin- yararlandığı görece "özgürlük"lerden de yararlanamamaktadır.

Bu anlamıyla Kürdistan kadınının durumuna kölenin kölesidir denebilir. Ya da sömürgenin sömürgesi. Bu, çürümüş sömürgeci üretim ve toplumsal ilişkilerin bir başka anlatımıdır. Ve de Kürdistan kadınının, bu çürümüşlükten en olumsuz ve en üst düzeyde etkilendiğini bize göstermektedir. Aksi durum, çürümüşlüğü en ağır haliyle, yaşayan toplumsal dokunun yarısının, öteki yarısını çürütmesine gözyummaktır. Toplumsal dokunun tümüyle çürümesine dolaylı yollardan katkıda bulunmaktadır.

Toplumsal dokumuzun tümüyle çürümesini istemiyorsak, bir an önce çürümenin kendisine isyan eden, başkaldıran kadını, ulusal ve toplumsal devrimimizde konumlandırmak durumundayız.

"Biz Kürt kadınları şimdiye kadar her alanda hep arkadaydık, artık ön saflarda yerimizi alalım" haykırışını, Kürdistan'ın milyonlarca kadınının kimliği derecesine yükseltmek bunu gerektirir. "Yok"tan "var"edilmesi gereken bir ütopya değil bu. Sömürgeci toplumsal konumlandırılmışlığın yıkılıp, yerine ulusal demokratik bir yapıyı geçirmenin basamağında bulunduğumuz şu aşamada, kadınlarımızın eylemlilikleriyle çakışan diyalektik, "yok" sayılanı zaten "var" etmiştir. Kürdistan kadını, ulusal ve toplumsal davayı sahiplenişiyle, yakalanması gereken halkayı, "parmağım gözüne" dercesine her kesime göstermiştir. Biz komünistlere düşen, devrimi kadın ve erkek, bunların eşit ilişkilerini yaratmalarının örgütleyicisi olmaktır. Ulusal, toplumsal yapılanma ve geleceğin toplumsal, devletsel - ülkesel- kurumlaşmasını yaratmanın proleter bilinçli kadın ve erkeğini, mücadelenin içinde örgütlü olarak konumlandırmaktadır.

Elbette bunlar "ha" demekle gerçekleşecek şeyler değildir. Kadınlarımızın toplumsal konumlandırılışımızdaki yerini, gerilere itilmişliğini yıkmak, korkunç derecede tutarlı ve sürekli bir mücadeleyi gerektirmektedir. kadının geri toplumsal konumuna, en gerilerde tutulup "yok" sayılmasına karşı bilinçli ve kararlı

ideolojik ve politik savaşımın gerektiği ortadadır. Ancak unutulmamalı ki, devrim yapmak da kolay bir iş değildir. Ve toplumsal değişimi, dönüşümü gerçekleştirme savaşlarından biride, tarafların ideolojik, felsefi ve zihinsel savaşımını gerektirmektedir. Sınıflar arasında olduğu gibi, cinsler arasındaki verili duruma karşı mücadele de, kendi özgünlükleri üzerinde biçimlenerek, konumlandırılışına karşı mücadele etmek, sömürgeci kapitalizme karşı mücadelenin önemli bir bileşenidir. Dolayısıyla, ulusal demokratik devrimimizin de bir bileşenidir aynı zamanda. Kürdistan proletaryasının, emekçi halkının demokrasiyi içselleştirip fethetmesinin okulunu kendi elleriyle kurmasıdır. Devrimi bilinçli olarak omuzlamasıdır.

Devrim, karşıt askeri güçlerin mızraklarının ucuca geldiği ve pazı güçlerinin denendiği bir alan değildir. Ve bununla sınırlanamaz. Devrim, bir çok alanda yürütülen mücadeleler ve savaşlar toplamıdır. Politikanın yoğunlaşmış biçiminin dışavurumu olan askeri savaşlar, barış politikaları, kültürel egemenliği sağlama ve pekiştirme vb., alanlardaki mücadeleler gibi, kadının sömürücü sisteme ve onun düşünsel etkinliklerine karşı konumlanışında kadın-erkek ilişkileri üzerinde biçimlenen mücadelede, devrim, karşı-devrim mücadelesinde, devrim cephesinin asli gücü ve önemli bir parçasıdır.

Kürdistan kadınının ulusal ve toplumsal mücadelede ve dönüşümde öndeki yerini alması, özgürlüğünün ve çağdaş komünist ilişkilerin yaratıcısı ve sahibi olması demektir. Yaşama daha yakınlaşması, kurtuluş hareketinin sunduğu yeni olanakları, kişiliğini yeniden ve bilinçli olarak kurması yönünde kullanması demektir. Bin yılların mülkiyetçi sınıflı toplumlarınca hatır-gönül adına edilgenleştirici ve korkaklaştırıcı çemberi kararlı olarak kırmayı hedeflemesi demektir.

Kadının her türden toplumsal kurum ve politikanın dışına itilmesi,söz hakkının dahi olmaması, "ilahi güçler"in, insanlığın varolmasının önkoşulu saydıkları nedensel buyruğun bir gereği değildir. Aksine, ekonomik üstünlüğe dayalı toplumsal savaşımın ve onunla bütünleşen sınıfsal, dinsel ve erkek şovenizminin, gerici değer yargılarının yarattığı bir sonuçtur. Böyle olduğundan ötürü, "kutsallaştırılmış aile" de dahil, kadın erkek ilişkisinin sömürücü egemen sistem tarafından belirlenen her adım ve zeminde, savaşım doğal olarak, ama başka biçimler altında sürmektedir. (Tıpkı köle ve köle sahibi arasında süren sessiz savaş gibi.) Bununla birlikte, sömürgeci-sömürücü kapitalizm, dinsel doğmalar ve her türden gericilikle bütünleşmiş olan -erkekler- savaşın ölçü ve kurallarını belirleyen taraf olduğu, gözardı edilmemelidir. Burada kadın, belirlenendir. Çünkü kadın, "iradesiz", "denetim altında tutulması gereken", "eksik" ve çok fazla da "insan" olmayan "insan"dır.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, Kürdistan kadını, ulusal ve ülkesel özellikleri en çok ve en belirgin biçimiyle kendisinde somutlaştıran ve kıskançlıkla koruyan kesimdir. Sömürgeciliğin ve onunla bütünleşmiş, özdeşleşmiş köleleştirici değerlerin en olumsuz ve kahredici biçimiyle yaşatıldığı bu toplumsal toprak, aynı zamanda, ulusal ve toplumsal mücadelenin bire on verircesine filizlendiği topraktır. Bunun anlamı; Kürdistan kadını, ulusal-toplumsal devrimci potansiyelin kaynağı olduğudur. Verili koşul ve durumdan en kötü biçimde etkilenen toplumsal kesim olması, bunu değiştirmemektedir. Aksine, olumsuzluktan olumluluğa sıçramanın trampleni konumuna yükseltmektedir.

Son yıllardaki kitlesel eylemliliklerde ve gerilla mücadelesinde üstlendikleri sorumluluklar, bunun, gizil ve dönüştürücü enerjilerinin kıvılcımlarıdır. Bu

kıvılcımlar, güçlü bir devrim ateşine dönüşme istek ve kararlığının işaretleridirler. Ve dönüştürücü, birleştirici bir mekanizmayı gereksinmektedir. Tüm Kürdistan emekçi kadınlarını kucaklayacak kendi öz örgütü aracılığıyla ancak çözümlenebilir.

Kürdistan kadınının kendi öz örgütünü yaratması, kendi yaşamında devrimi gerçekleştirmesiyle eş anlamlıdır. Kürdistan kadınının toplumsallaşması ve siyasallaşmasının ilk adımıdır, kendi örgütlülüğünü yaratmak. Kendilerinin örgütlü güçlerinin bilincine varmalarının yolu da buradan geçmektedir. Kürdistanlı kadınların devrimciliğe, devrimci kadın hareketinin geliş(tiril)ip yaygınlaş (tırıl)masına ve bunu örgütlü bir biçimde ortaya koymasında, tüm toplumsal kesimlerden çok daha gereksinimi vardır. Çünkü Kürdistan kadınının durumu, toplumsal ortamda -ve ne yazıktır ki devrimci çevrelerde bile- "hiç"tir. Kürdistanlı komünistler olarak, kadının gerçekliği ve koşullarına uyumlu bilinçli çabalarımızı yaşamımızın her alanına yayarak "hiç"i "var" etmenin gönüllü savaşçıları olmalıyız. Yalnızca komünist kadın yoldaşlara olanaklar tanımakla değil, komünistler örgütü olarak, devrimci kadın hareketini yaratmayı öncelikli görevlerimizden biri olarak almalı, gereklerini gecikmeksizin yerine getirmeliyiz.

Burada, nasıl bir kadın örgütü ve neden? Sorusu önem kazanıyor. Ve açıklık getirmeyi zorunlu kılıyor.

Ülkemizde hiçbir etkinlikleri olmamasına karşın, konuya anlaşılırlık kazandırmak için, feminist anlayışa da değinmek gerekiyor. Feministler, ille de sosyalist perspektifli olması gerekmeyen, ekonomik temellerden, toplumsal ve sınıfsal ilişki ve gerçekliklerden kopuk, "ayrılıkçı" -cinsel- bir örgüt anlayışının, kadının kurtuluşunu getireceğini savunmaktadırlar. Toplumsal maddi gerçekliği yadsıyan, görmezden gelen bu anlayışın kadının kurtuluşunu getiremeyeceği açıktır. Çünkü kadının kurtulması gereken durumu yaratan ekonomik koşulları, onun yarattığı değerler sistemini ortadan kaldırmayı hedeflemiyor. Öte yandan, kadınları "sınıfsız, sömürüsüz ve imtiyazsız bir kitle" olarak alıyor ve kurtuluşuna doğrudan katkıda bulunacak müttefiklerinden yalıtıyor. (Bu özelliklerine rağmen, feminist harekete, "kapitalizmin proletarya hareketi içindeki Truva atı" olarak bakmak sekterce bir tutumdur.) Bu anlayış kadının kurtuluşunu getirmez. Ama olsa olsa, marjinal ve tepkisel bir "bilinçlenme" gurubu olarak hizmet edebilir.

Bu yanlışın bir diğer ucu da, radikal geçinen sol siyasal anlayışlardır. Bu anlayışlar; farklı tarihsel aşamaların, belli ve aynı nitelikteki sürekliliğin mirası olarak devralınan kadının özgül durumunu, pek de anlamlı bulmuyorlar. Gençlik, mesleki ve sendikal örgütlerin gerekliliğini savunurlarken, kadın örgütünü bölücü olarak değerlendiriyorlar. Ve bu sol sekter anlayışlarına, çalışan kadının zaten sendika ve meslek örgütlerinde yer alışını kılıf yapmaktadırlar. Kürdistan'da olduğu gibi, dünyanın çoğunluğunda, sendikal ve mesleki örgütlere katılacak olanaklara sahip kadın oranının "devede tüy" kaldığını unutuyorlar. Ya da görmezlikten geliyorlar. Kaldı ki kadının kurtuluş sorunu, "salt fabrikalarda çalışan ya da evlerinde köle olan kadınlar"ın kurtuluşu sorununa indergenemez. Çünkü sorun kapitalizmin ve sömürgeciliğin kurbanı olan "küçük burjuvazinin çeşitli katmanlarının ve köylü kadın"larının (Lenin) da kurtuluşu sorunudur. Görülebileceği gibi bu anlayış da kadınların "hiç"liğini "hep"liğe çeviremez. Ve kadının kurtuluşunu getiremez. Tepkisel kadın hareketine hizmet eder o kadar. Elbette

gerçekliği çarpıtıp, bilinçleri bulandırmanın dışında.

İki sekter ve dar anlayış da, binlerce yıllık mülkiyetçi toplumların biçimlendirdiği tarihsel arka planı ve onun günümüzdeki egemen yansımalarını gözardı etmektedirler. Bu iki yanlış anlayışın görünüşte birbirine zıt/ayrı, özde aynı tutumu, ödün verme olgusunda bütünleşmektedir. Böylece yaşamın her alanında ve ilişkilerin zenginliğinde, önemli bir bilinç parçasının, onun maddi gerçekliğinin toplumsal yaşamın dışına çıkarılmasına hizmet edilmiş olunur. Bunun bir sonraki adımı, bilinçli bir kopuşun gerçekleştirilmesi, gerekene, verili olana ödün vermektir. Ne adına yapılırsa yapılsın, nasıl açıklanırsa açıklansın, egemen olanın karşısında geri çekilmektir. Onunla uzlaşmaktır. Geri çekilmenin başladığı noktada yaratılan boşluk, bir şeylerin yamanması, yerine geçirilmesiyle bütünleştiğinde, çarpıklığın kendisi, sürece ve ilişkilere damgasını vuracaktır doğal olarak.

Yamama ya da yerine geçirme, tarihin birikimi olan bilgi alanında olduğu gibi, üretim biçimleri ve toplumsal ilişkiler alanında da kategorilerin sarsılmasını doğurur. Doğurmak zorundadır. Çünkü her değişme, kendisine karşılık veren bir bilinçlenmeyle tamamlanmaktadır. Bu anlamıyla nesnel gerçekliğin kendisi olan düşünce ve düşünceyi kendine mal eden, sahiplenen kesimin bilinci arasında hep bir karşılık olma, eşit olma durumu vardır. İlerlemenin kendisi de, bu karşılık olma, eşit olma temeli üzerinde gerçekleşir.

Görülebileceği gibi, yamalama, yerine geçirme yöntemini seçen iki anlayış da, soruna çözüm getiremez. Buradan çıkan sonuç, görüntüde iki karşıt yönde olmalarının, sonuçta ve özde hemen hemen aynı olmalarını engellemediğidir. Bu anlayışlar, ya eski içeriğin üzerinde "yeni" bir söylemi yamarlar, ya da yeni bir zemin üzerine, eski söylemi yayarlar. Karşıt gibi görünmelerine ve kendilerini öyle tanıtmalarına rağmen, gerçek içeriklerinin çözümlendiği noktada, birbirlerine benzerler. İki anlayış da aynı olguya yol açar, hizmet ederler; çarpıklığa, çarpıklık yarı-doğru belirlemelerle birleştiğinde, egemen olanla bütünleşme sürecini başlatmış demektir.

Demek ki kadın örgütü, toplumsal, sınıfsal ve ekonomik gerçekliğe rağmen, yalnızca cinsiyetçi bir temel üzerine oturtulamaz. Ama öte yandan da, özgünlükleri yadsıyan ve bir şeylerin yan kolu düzeyine de düşürülemez. Bu çarpık anlayışların aksine, örgütsel olarak bağımsız (komünistlerin de içinde yer alıp çalışma yürütmelerini bir bağ/bağlılık olarak alırsak, yarı-bağımsız denilebilir) ideolojik olarak sosyalist prespektifli ve toplumsal gerçeklikle uyumlu olmalıdır. M-L'in bu konudaki tutumunun en açıklık kazanmış biçimi budur. Böyle bir örgüt hem savaşımın kitleselleşip gelişmesinin, hem de kadınların tek ve toplu kurtuluşlarının güvencesi olacaktır. (Komünist kadının yeri, doğal olarak ve tartışmasız bir biçimde, proletaryanın komünist örgütü olacaktır.) Öte yandan, milyonları bulan ve çoğunluğu köylülüğü aşamamış Kürdistan kadınını geniş, esnek ve kitlesel bir örgüt çatısı altında toplamak, böylece çok daha olanaklı olacaktır.

Bu örgütlülüğün gerçekleştirilmesi ve işletilmesi durumunda getireceği kazanımları sıralamak, konunun daha anlaşılır olmasını sağlayacaktır kuşkusuz.

- Zemini açık ve belirgin bir örgütsel çatı altında yanyana gelen kadınlar, cinsel ezilmişliğe karşı örgütlü tepki gösterirlerken, aynı zamanda da, ezilen sınıf ve sömürgeleştirilmiş toplumumuzun çok yönlü devrimci dönüşümünde doğrudan yer alacaktır.

- Demokrasi, devlet ve örgütlenme geleneği olmayan toplumumuzun devrim aracılığıyla yepyeni bir düzlemde örgütlenişinde, Kürdistan kadını öğrenci

ve öğretmen olarak yerini alacaktır. Eğitirken eğitilecektir.

- Kadın örgütü, gençlik, mesleki, sendikal ve toplumsal hareketin yarattığı diğer örgütlerle bir zıtlaşma içinde olmayacaktır. Çünkü örgütlülüğü kanalıyla cinsine ve topluma karşı sorumluluklarının organik bir bütün oluşturduğunu, toplumu dönüştürme sürecine kafa ve kol emeğiyle, tüm gücüyle katılmanın bilincine varacaktır. Dolayısıyla daha geniş kitle hareketleri ve örgütleriyle bağlarını sıklaştıracak, karşılıklı akışkanlıklarla birbirlerini etkileyeceklerdir.

- Örgütü aracılığıyla, daha önce dışlandıkları, nihai kurtuluş mücadelesi alanına bilinçli olarak girmiş olacaklardır. Bağımsız, bilimden yana taraflı ve bilinçi iradesini kendi sorunlarını ve toplumsal konumundan ötürü yaşadığı sorunlarla dengeleyecek olgunluğa erişebilecektir. Böylece, toplumsal gelişmelerden dışlanmak ya da soyutlanmak gibi durumlara müdahale edecektir.

- Kürdistan Kadınının, yaşamını kalıplarla değil, deneyimlerle yönlerdirme yürekliliğini göstermesinin, değişim ve dönüşümün gelişerek büyümesinin gerçekleştirilmesini güvence altına alacaktır. Dolayısıyla Kürdistan kadınındaki niceliksel değişim eğrisini, niteliksel değişim özelliklerinin eğrisine dönüştürmenin, niceliksel özelliklere çakılıp kalmanın zincirini kırmanın olanak ve ortamını yaratacaktır.

- Örgüt, çatısı altında topladığı kadınlara vereceği her görevle, gelecekleri ni ideolojik olarak hazırlayacaktır. Bu hazırlıkla kadın, atılacak bir sonraki adımın nesnel zeminini ve koşullarını örecektir. Dolayısıyla bugüne kadar hazırgönül belasına katıldığı etkinliklere, kendi öz kimlik bilinciyle katılmasının kanallarını açık tutacaktır. Bu kanallardan, bilinçli üretimci, kendinin bilincinde, cinsine özgü değerleri gerçeklik temeline oturtan yeteneklerini geliştirecektir. Ve insana özgü tüm değerleri gözünü kapamadan metalaştıran sistem(ler)in tuzaklarına kapalı, sömürüsüz toplum hedefli mücadelenin içine girecektir.

- Kendisini kuşatan bin yılların gerici alışkanlıklar çemberini özgücüyle kırabileceğini görmenin yarattığı kazanımlarla, kendisine ve bunları kazanmasına yardımcı olan kesimlere güveni artacaktır. Emekçi olmasından dolayı, Kürdistan kadını, kendisini ilgilendiren konuları, tüm topluma benimsetmenin, toplumun tek yanlı ve tek kanatlı uçma denemelerinin aksaklığını giderecek zenginlikleri yaratmanın sahibi olmasını teşvik eden proletaryaya karşı güveni artacaktır.

- Kendine ve amacına varmasında ortaklık eden güce güveni artacak olan Kürdistan kadını, ulusal ve toplumsal dönüşüm savaşına bilinçli, etkin yandaş olarak doğrudan katılacak, toplumsal geriliğine neden olan eskiye ve onun günümüzdeki yansımalarına, öldürücü darbeleri çekinmeden vuracaktır.

- Buradan hareketle, Kürdistan kadını yaşamını bilimsel bir yöntemle kurmasının eksiksiz ve yetkinleşen öğretmeni olacaktır. Yaşamını kendi yetenek ve gücünün bilincinde olarak örgütleyeceğinden, yaşamını, varlığını çevreleyen olay ve olguları çözümleyişinin yolunun rastgele ve bireysel değil, toplumsal ve yönteme dayalı olmasının gerektiğini çok daha rahatça kavrayacaktır.

- Sokaklarda, dağlarda ve hayatın her alanında dövüşe doğrudan katıldığından, örgütlü olmasıyla orantılı bilinçlenmenin doruğunu yakalayabilecektir. Böylece, toplumsal dokunun yarısının çürümeye terk edilmesine denk düşen sınıflı-mülkiyetçi aile ilişkilerinin kendisini yeniden kuşatmasına, mutfak, çocuk ve eşinin kölesi derekesine itilmesine izin vermeyecektir. Bu tür yönelmelerin önünü tıkayacaktır. Dolayısıyla toplumsal çürümenin üreticisi değil, dalgakıranı

olacaktır.

- Her ev kadınının devleti yönetecek düzeyde bilinçli olması çağrısı, karşılığını, bu örgütsel yapı ve onun yönlendireceği mücadeleden geçerek gelecek kadınlarda bulabileceği gerçeğini, tüm Kürdistan kadınının genel ve ortak karakteri kılmakla, bu amacı bir dilek olmaktan çıkarıp, somut bir gerçeklik ve eylemde karşılığını bulmuş olmasıyla sağlamış, bulmuş olacaktır.

- Kadın örgütünü oluşturmak, devrimin sacayağını kurmak olacaktır. Örgüt, kadını toplumun artçı, edilgen ve korkak gücü konumundan, devrimin asli gücü olarak mücadeleye çağıracaktır. Sınırlı kadında toplanmış devrimci özellikleri, Kürdistan kadınının bire on veren toprağına yayacaktır. vb. vb.

Özetin, özeti; gerçeği kavrayabilmek için, bir kentin meydanına, kentin her sokağından gelmek gerekmektedir. Devrimi ve Kürdistan'ı demokratik - giderek sosyalist- bir temelde kurma mücadelesini kent ve meydanı olarak alırsak, doğal olarak her kesim, bu meydana, toplumsal konumlanışlarındaki yerlerinden hareketle meydana giden yollardan yürüyerek ulaşacaklardır. Kürdistan kadın örgütünün yaratılması, meydana yürümesine ve orada konumlanmasına çağrıdır. Öyle olmak durumundadır.

Çünkü yalnızca Kürdistan'da değil, dünya genelinde kadının kurtuluş mücadelesine katılmasını istemek, örgütlemek bir heves değildir. Bir yanılsama hiç değildir. Yok sayılan toplumun yarısının kurtuluş mücadelesine kendi özgünlüğü ve özgücüyle katılmasını sağlamaktır. Bu anlamıyla, tarihsel boyutlarıyla günümüze uzanan belirgin bir çizgi üzerinde gündeme oturan devrimci atılımlar zincirinin eksik halkalarını birlikte yapmaya çağrıdır. Demokratik ve sosyalist Kürdistan'ı yaratacak politik, kültürel ve bilinçli zenginlikleri ortaklaşa yaratmaktır.

Aksi tutum ve davranışlar, ne adına yapılırsa yapılsın, sorunu teorik olarak "çözümlemiş"(?!) görünmesine karşın, eskiye dayanan bir çok kalıntı, alışkanlık ve burjuva düşünüş tarzıyla, ahlakıyla uzlaşmaktır. Deyim yerindeyse, sınıf mücadelesinin, aynı saflarda olanlar arasında sürmesine yeşil ışık yakmaktır. Proletaryanın devrim cephesi güçlerini sınırlamak, proletaryayı yalıtılmış sekter bir güç derekesine düşürmektir. Söylemde ne denirse densin, özde, özgürce savunulan -ama yaşama geçirilmeyen- düşünce denizinin altında, sürekli bir akıntı olarak tutuculuk ve karamsarlığın varlığını sürdürmesine hizmet etmektir. Göz yummaktır. Devrimi bilinmeze ertelemektir. Ya da devrim adına, devrimin kollektif güçlerinin yarısını devrim mücadelesinden dışlamaktır. Edilgen, boyuneğici ve tercihsiz katılımcı kılmaktır.

Nasıl bir kadın örgütü ve kadını devrime katma sorununda örgütün kazanımlarına kısaca değinildi. Konunun bütünlüklü ve anlışılır kılınması için "neden?" Sorusuna da yanıt vermek gerekmektedir.

Yukarıda Kürdistan kadınının durumuna değinilirken, "kölenin kölesi" deyimi kullanıldı. Köleci toplumda kölelerin sessiz direnişi, en sonunda çürümüş üretim ve toplumsal ilişkilerin üzerine, güçlü "barbar akınları"nı bir mıknatıs gibi çekmiştir. Kaçınılmazdı. Kürdistan kadınının sessiz ama giderek artan direnişi de, biz komünistlerin toplumsal dönüşümü sağlamamız için "barbar akınları"mızı düzenlememiz gereken önemli bir güç odağına işaret etmektedir.

Tarihsel konumlandırılışın en olumsuz güçleri bile, gerçekten bir güç oldukları halde, olumsuz bir konumdalarsa, er ya da geç, çürümüş toplumsal ve üretim ilişkileri ortamının üzerine, "barbar akınları"nın çekim gücü olmak durumundadırlar. Olumsuz konumları, çürümüşlüğü, tarihin derinliklerine gömmenin

ve yepyeni bir toplumsal yaşam kurmanın yaratıcısı, yaratıcısının devindirici gücü olmaya mahkumdur. Çünkü olumsuz konuma itilmişliğe duyulan tepki, bütün yasak edilmiş güçler gibi, yaşamın ilişkiler ağı içinde gizli, ağır ve derinden homurdayan bir volkandır. Ve bu volkan, kızıl alevlerini yeryüzünü püskürteceği ortamı beklemektedir. Aramaktadır.

Kürdistan kadını; sınıflı toplum, sömürgecilik ve her türden gerici değerler tarafından kuşatılmış, köleleştirilmiştir. Bu anlamıyla Kürdistan kadınının binyılların ezilmişliğine duyduğu öfke, büyük dağişimleri yaratacak volkanın kızıl lavları gibidir. Yeryüzüne çıkacağı an ve ortam beklentisi yoktur. Son bir kaç yıllık kitlesel eylemliliklerde ve gerilla hareketine katılımıyla lavlarını, ölü toplumsal toprağın üzerine püskürtmüş, toprağı yeni bileşimlere, yeni doğumlara hazır hale getirmiştir. "Uyurgezerler gözleri açık insanların tökezlediği yerlerden" rahatlıkla "geçerler" sözünü doğrularcasına ve suyun kumdan geçtiği gibi, sabırlı ama, kararlı bir hareketlilikle toplumsal ortamı dalgalandırmaktadırlar.

Kürdistan'ın topyekün bir devrim sürecini en sıcak haliyle yaşadığı günümüzde, kadınlarımızın tutumu, toplumsal dışlanmışlığa hayır demelerinin açık ve yalın bir anlatımıdır. Toplumu çürümüşlükten kurtaracak ve dönüştürecek devrimci hareketle kucaklaşma isteğinin ilanıdır. Devrimin öncelikli olarak yaşamlarda, davranışlarda ve tutumlarda yaşatmak gerektiğinin çağrısıdır. Çünkü devrim insandır. İnsanın yaşamındaki bilinçli ve zengin ilişkilerin toplamıdır.

Kadınların -toplumun yarısının- bu alt-üst oluşun dışında bırakılması, kişiliklerde bile devrimin yaşanmadığının işaretidir. Bunu yıkacak olanlar, her kesimden önce komünistlerdir.

Sömürgecilik ve ona destek veren, onunla bütünleşen her türden ilişkilerin sorgulandığı ve bu sorgulanmanın gittikçe toplumsallaştığı bu süreçte, Kürdistan kadınının örgütü aracılığıyla toplumsal yaşamdaki yerini alması, günümüz ve geleceğin sosyalist Kürdistan'ının tüm yetenekleri gelişmiş zengin ve özgür ilişkileri yaratabilen insanını yaratmanın bilinçli adımını atmaktır. Devrimi tüm toplumsal alana yaymaktır. Geleceğin, sosyalist toplumun, örgütlü toplum olmasının gereğini şimdiden yerine getirmektir. Bu bağlamda Kürdistan'daki devrimci süreç, başka şeylerin yanısıra; anti-sömürgeci, anti-militarist, anti-asimilasyoncu, anti-cinsiyetçi mücadeleler boyunca ve yarının bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist Kürdistan'ından, sınıfsız topluma varmasına dek uzanan bilinçli çabaları ve örgütlü mücadeleler bütününü kapsamak durumundadır. Dolayısıyla günümüzle, ya da ulusal kurtuluşun zafere ulaşmasıyla sınırlanamayacak denli geniş bir örgütlü mücadeleyi zorunlu kılmaktadır. Zorunluluk, Lenin'in deyimiyle; "Kadın haklarının burjuvaca savunusundan değil, devrimin pratik çıkarları" ve "engeli, zafere çevirme"nin gerekleri açısından böyle olmalıdır.

Kürdistanlı kadınlar, kitlesel eylemliliklerdeki belirleyicilikleriyle, halkalarını bugünden oluşturmaya başladıkları kurtuluş zincirini geleceğe taşırabilecek esneklik, dürüstlük ve kararlılıklarıyla içselleştirdiklerini göstermişlerdir. İçselleştirilen değerlerin sayılabilecek oranda kadınla sınırlı kalmaması, milyonlara malolması gerekmektedir. Kendi özel-özgü sorunları temelinde mücadeleyi temel alarak kurulmuş olsa da kadın örgütü, ulusal, giderek toplumsal kurtuluş ve kadınların özgürlüklerini kazanması arasında güçlü bir bağ kuracaktır. Devrimi tüm ilişkiler alanına yayacaktır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde kadının taraf olması, ön saflarda mücadele edebilmesinin ortamı bu kanal üzerinde yaratılacaktır. Hem sömürgeci kapitalizme ve ülkesinin parçalanmışlığına

karşı savaşan kadın, hem de yeni, daha yüksek bir toplumun oluşumuna katılan kadın, sınıflı toplumların aksine, en üst düzeyde yönetme bilgisiyle donanmasının olanaklarını bu hat üzerinde elde edebilecektir. Anti-sömürgeci ve anti-kapitalist tüm kadınların aynı bayrak altında toplanarak devrimi hızlandırmaları ve zaferin daha da geniş kitlelere malolmasına buradan ulaşılacaktır.

Kürdistanlı komünistler örgütü olarak, devrimin tek kanatlı uçuşların sakatlığıyla doğmasını istemiyorsak, toplumsal geriliğimize neden olan prangaları parçalayarak öncelikli görevimiz olarak almak durumundayız. Kürdistan kadınının geri durumu, toplumsal gelişmenin ve devrimci güçlerin ayağındaki prangadır. Pranganın parçalanmasında, prangaya vurulmuş olanı, pranga görevi göreni bilinçlendirmek, parçalama eylemine katmak başarının yarısıdır. Diğer yarısı bilinçlenmeyle, uyumlu eylemliliklerle buna yön vermesi gereken örgütün yaratılmasıyla gelecektir. İşte Kürdistan devriminin örgütlenmesinde bir kadın örgütünün yaratılıp konumlandırılması bundan gerekmektedir.

Öte yandan bilince çıkarılmış olan bu örgütü yaratmak,yolunu açmak ve tam bir güven ve eşitlik ilişkisi temelinde dayanışmak, biz kadın-erkek tüm komünistlerin gücümüzü son sınırına kadar seferber etmemizi gerektirmektedir. Hedef bellidir. Atılması gereken adımlar gecikmeden atılmalıdır. Ve devrimin savunucu olan toplumsal toprak tohumlanmalıdır.

Komünistlerin, ne bonkörce harcayacak güçleri ve zamanları ne de devrimle oynamaları ve devrimi sakat doğumlara mahkum etmeye hakları yoktur. Aksine, bu tür anlayışlara karşı mücadelede komünistlerin kimlikleri olmazsa anlamsızdır. Ve bu ertelenecek bir görev değildir.

Görev bizimdir. Göreve karşı sorumluluk, devrime karşı sorumluluğumuzun, sömürgeci kapitalist, feodal, aşiretçi ve dinsel doğmalara karşı mücadeledeki kararlılığımızın ölçütüdür.

"Kadınlar katılmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadınlar kurtulmaz" şiarı, Kürdistan devriminde kadının öneminin işaretidir. Bu şiar, neden ve nasıl bir kadın örgütünün gerekliliğinin de açıklamasıdır. Aynı zamanda, Kürdistan devrimiyle Kürdistan kadınının bağlantısını vermektedir. Ve mutlak olarak yerine getirilmesi gereken görevlere işaret etmektedir.

Bu konuda sağlıklı sonuçlara ulaşmak, öncelikle komünistler örgütünün kendi içinde dengeleri sağlıklı bir biçimde kurmasını gerektirir.

Ezen-ezilen ulus ilişkisi, kendisini, toplumsal yapımızda sınıfsal temeller üzerinde biçimlendirmektedir. Proletaryanın komünist örgütü, programını ezilenden yana konumlandırarak, tarihsel gerçekliğin diyalektiğine uymaktadır. Ezen-ezilen ilişkisini, kadroların bilinçlenmesinin temeli yapmak, ideolojik, politik, kültürel mücadeleyi bu temel üzerine inşa etmek eşyanın doğası gereğidir. Ve kapitalizme, sömürgeciliğe ve her türden gericiliğe, sömürüye karşı konumlanmak, komünistler örgütünün kimliğinin 'a'sıdır. Bu bağlamda, kadının içinde bulunduğu konum da öncelikli olarak değiştirilmesi gereken sistemin bir parçasıdır. Yalnızca bununla da sınırlı değildir. Sınıf mücadelesine "evet" dendiği halde, kadının toplumsal konumunun değişiltirilmesi, kadın erkek ilişkisinin değiştirilmesi için gereklerin yerine getirilmesi sözkonusu olduğunda, "en komünistimiz" bile, yaldızımızın altındaki erkek şovenizmini dışa vururuz.

Bunları gözönüne almak zorunda olan komünistler örgütü, Türkiye sol hareketlerinin diretmelerine karşın nasıl yüreklice Kürdistan devriminden yana tercihini yaptıysa, program ve tüzüğünde de, ezilenimiz olan kadınlara ilişkin politi-

kasını açık ve tartışma götürmez bir biçimde ezilenden yana oluşturmalıdır. Tüzük ve programında, konuya ilişkin maddeler bu gerçekliği gözönüne alınarak düzenlenmelidir.

Bununla birlikte, tüzük ve programa konulan maddelerle durumun değiştirildiği sanılmamalıdır. Programa eklenen birkaç maddeyle sorunun çözüldüğü rehavetine kapılınmamalıdır. Kadroları program ve tüzük maddeleri doğrultusunda eğitmeli ve denetlemelidir. Aksi davranışlarda bulunanlara yaptırım uygulanmalıdır. Ve bu mekanizma, sürekli çalıştırılmalıdır.

Örgütteki komünist kadın yoldaşlar, kadın cinsine özgü erdemler ve kadınca tavırlarından dolayı yüceltilmemeli ve alçaltılmamalıdır. Eşit üyelik hakkının elde edilmesinin, mücadeleye kararlı katılım ve görevlerin yerine getirilmesiyle doğrudan bağlantılı olduğu gerçeği temel kıstas olarak alınmalıdır. Kadın yoldaşların bu nitelikleri gerçekleştirebilmesinin yolu açılmalıdır. Kadın yoldaşlar yüreklendirilmeli, teşvik edilmelidir. Unutulmamalıdır ki, sınıflı toplumların ekonomik, politik, kültürel değerleri kadını toplumdan dışladığı oranda, toplumsal çürüme büyümüştür. Yeni insan ve yeni toplumsal, ekonomik ilişkileri yaratmanın bilinçli ve kararlı savaşçıları olan biz komünistler, eskiyi yaşatan, anımsatan tüm ilişkileri, alışkanlıkları ve davranışları örgütsel bünyemizden uzaklaştırmak durumundayız. Kadın yoldaşlara karşı eşit insanlar olarak davranmalıyız. Bunun için de, kadın yoldaşları, toplumsal dönüşümde sağladıkları yararlı işler, insan, çalışan emekçi, yurttaş, düşünen, politika üreten ve savaşçı olarak yaratabileceği değerler olduğunun bilinciyle davranmak ve bunun ortamını yaratmak zorundayız. Kadın yoldaşlara karşı gösterilecek bu tavırlar, yaratılması gerekli olan kadınlar örgütünün sağlıklı olmasının temelidir. Çünkü kadın ve örgütü sorunu, salt kadın yoldaşların değil, tüm kadrolarımızın çalışıp ürün toplayacakları bir alandır. Kafası bu konuda açık olan yoldaşlarımız kadın örgütünü proletaryanın doğal müttefiki kılar. Bu konuda açık olmayan, eski anlayışların etkisinden kurtulmamış kadronun çalışmaları ise, bu doğal müttefiki, proletaryadan uzaklaştıracağı unutulmamalıdır.

Komünist örgüt içinde görev alan kadın yoldaşlara karşı takınılması gereken tavır, gerilla birimindeki kadın savaşçılar için de geçerli olmalıdır. Ve bu konuda özellikle erkek yoldaşlar eğitilmelidirler. Gerekiyorsa öğütülüp yeniden biçimlendirilmelidirler. Bu konuda, açık, ikircimsiz ve net olmalıyız. Muğlaklığa yer bırakılmamalıdır. Çünkü bu konuya yaklaşımımız, örgütlü toplum yaratma mücadelemizin ve eşitlikten ne anladığımızın mihenk taşıdır. Dolayısıyla oluşturulması bir zorunluluk olan kadın örgütüne komünistçe yaklaşımın hareket noktası da buradan geçmektedir.

Somut toplumsal gerçekliğimizin ve yarınlarımızın maddi gerçekliğinin de yarısı olan kadın örgütünü oluşturmak, öncelikli olarak yukarıda özetlenenleri kendi içimizde yaşatmaktan geçer. Bunu sağladığımız oranda, yaratılması gereken kadın örgütü sağlıklı bir temele oturacaktır. Sağlıklı temele oturması için yukarıda anlatılanların yanısıra, kadın örgütünün çalışması için belirli kriterler gerekmektedir. Bu kriterler;

- Toplumsal zeminin tanınması, sağlıklı ve ses getiren adımlar atılması için hareket noktalarının belirlenmesi. Yani toplumsal bir politik topografya çalışması.

- PKK ve TKSP'nin -elbette diğer parçalarda da varsa- oluşturdukları kadın örgütlerinin Kürdistan kadınını kapsayacak bir düzeye neden ulaşamadık-

larının araştırılması. Bu konudaki zaaf, hata ve eksikliklerin giderilmesi için dünya devrim ve ulusal kurtuluş mücadeleleri deneyimlerinden yararlanılması.

- TC metropollerinde yığılmış önemli oranda Kürdistanlı nüfus var. Bu gerçeği gözönünde tutarak, politikalar belirlenmelidir. Kürdistan kadın örgütü, belirlediği politikalar ışığında metropollerde de çalışmasını yürütmelidir. Çalışmasını yürütürken, zengin taktikler ağı ve ilişkileri kullanmalıdır. Kurtuluşunu ve yaşamını Türkiye proletaryasının, halkının kaderine bağlamış kesimleri, demokratik temelde mücadele ortakları olarak, alanlara çekmeyi önüne koymalıdır. Kurtuluşu ve geleceği Kürdistan devrimine bağlı olanlar da ulusal kurtuluş ve toplumsal mücadelenin asli gücü, ülkesel kurumlaşmanın yapıtaşları olarak örgütlemelidir.

- Metropollerdeki çalışmalarda, Türkiye'de kurulacak ve kurulmuş kadın hareketleri ve çevreleriyle, kadınların aşağılanmasından tutalım da, devlete karşı en üst düzeydeki eylemliliklerde güç ve eylem birliklerini örgütlemeyi ihmal etmemelidir. Bu zemin bilinçli çabalarla örülmelidir.

- TC'nin Kürdistan'da görevlendirdiği memurların eşleri ve kadın memur olarak görev yapanların, Kürdistan'da yürütülen savaştan olumsuz yönde etkilendikleri, savaşa karşı en alt düzeyde ve gizli de olsa bir tepkilerinin olduğu gerçektir. Bu anlamda, memur ve memur eşi olarak Kürdistan'da bulunan bu kesimleri savaşa karşı bir baskı grubu olarak, sömürgeci TC'ye karşı konumlandırabilecek esneklik ve politik incelik gösterilmelidir. Şovenist-ırkçı anlayışların at oynatabilecekleri bir alan olarak boş bırakılmamalıdır.

- Bir dernek faaliyeti, bir grup kadının dayanışması olarak kalmaması için, düzenli bir yayın faaliyeti örgütlenmelidir. Bir kitle örgütünün yayını olarak, anti-sömürgeci, anti-şovenist, kadınlara karşı haksızlığı hazmedemeyen tek tek bireylerden TC'ye karşı konumlanmış feminist vb. kadın çevrelerinin de kendilerini ifade edebileceği bir esnekliğe sahip olmalıdır.

SERIHÎLDAN, KADIN VE GERÇEKLİK

SERIHÎLDAN - KADIN VE GERÇEKLİK

"Yönetmeye hazır olanları değil, fakat boyun eğmeye daha hazır olanları suçluyorum" THUCDİDES

90 yılının Mart, Nisan ve Mayıs aylarına yayılan ve bir bütünün parçalarını oluşturan ardışık eylemler yaşandı. Önderlik kadınlardaydı. Andığımız eylemler; ulusal kurtuluş mücadelesine şimdiye kadar pek de hesaplanmayan, ya da görülmek istenmeyen bir renk ve ton kattı. Dünyanın yarısı olan kadınların damga vurduğu, yönettiği ve biçimlendirdiği toplumsal direnişlerdi bunlar.

Eylemlerin değişen biçimleri kadar, süreklilik sağlaması, ulusal kurtuluş mücadelesine kattığı renk de önemlidir. Öyle ki; sömürgeci T.C.'nin kelle avcıları karşısında kendilerini savunma durumunda bulunan erkekler, "kadınlarımız bizi eve almıyorlar" derken, belki de bilincinde olmadan gerçeği ifade ediyorlardı. Onların bu söyemleri, bir burjuva gözlemcisinin Komün dönemi için "... eğer Fransız ulusu yalnızca kadınlardan oluşsaydı, ne kadar korkunç bir ulus olurdu." diyerek dile getirdiği gerçekliği, yaşanan Serihıldan'larla, Kürdistan kadını, kan içici TC sömürgecilerine söyletmişlerdir. Yüzyıl öncesindeki Fransız işçi sınıfı ve kadınların kurtuluş savaşındaki kararlılığı, gözüpekliği, fedakarlığı, yüzyıl sonrasında, Kürdistan'da can buluşu, Kadınların kurtuluş konusundaki kararlılıklarının ifadesiydi.

Yalnız bu kadar da değil, başka şeylerin de ifadesiydi, çığlığıydı....

Serihıldan'lar, toplumsal direnişlerdi. Her bir toplumsal direnişe-bu arada elbette ki Serihıldan'a-; katılan sınıf, tabaka ve kesimlerin kendi tarihlerini yazma, toplumsal tarihin ana gövdesini oluşturan; ancak, egemen sömürücü kültür ve resmi tarih yazınında gölgede bırakılan/bıraktırılmaya çalışılan tarihlerini sahiplenip gün ışığına çıkarıp yerli yerine oturtulmasının eylemli kalkışmasıdır. Kürdistan kadını; bu eylemlilikteki rolüyle, kendisini köle, ikinci sınıf insan olarak gören sömürgeciliğe, feodalizme ve egemen kültürün etkin/edilgin tüm savunucularına, onların gizli ve dolaylı destekçilerine, küçük-burjuva dar kafalılığına ve her renkten oportünistlere, toplumsal ve ulusal kurtuluşlardaki gerçekliklerinin yokedilme, yoksayılma çabalarına karşın, yıkılmadığını, verili toplumsal düzeni yıkarak daha üst düzeyde bir yaşamı hedeflediğini, bundan

vazgeçirilmeyeceğini, alıkonamayacağını ortaya koymuştur. Gerçekliği görmeme ya da ne adına olursa olsun, nasıl ve hangi yöntemlerle olursa olsun kararma çabalarına rağmen bu böyledir.

İki nedenle böyledir:

Birincisi; Kürdistan kadınlarının sömürgeciliğe, faşist diktatörlüğe ve her türden baskıya karşı- kendi toplumsal konumları ve kimlikleriyle verilmeye çalışılan geleneksel köle kimliğini benimsemeyeceğini, aksine, sömürge ülkenin emekçi kadınları olmalarının bilinciyle, kurtuluşa giden yolu bildiğini ve birşeyler yapabileceklerinin önadımlarıdır Serihıldan'lar. Eyleme katılan, önderlik eden kadınlar, daha düne kadar, -hatta o anda ve sonrasında da- görmezden gelinen toplumsal yaşam ve hareketlilik içinde kimlik kazanma bağlamında, birey olma mücadelesinde önemi yadsınmayacak ve umut kaynağı olan birer katkıdırlar. (Sözü edilen bireylik, kendi kişisel kurtuluşunu hedefleyen türden değil, kollektif içinde ve kollektifle birlikte bireyliktir.) Bu eylemliliklerdeki her bir davranışları, ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesine bilinçleri ve sorumluluklarıyla katılıp, yaratıcı elleriyle yön vermenin, kararlı kavgalarıyla, yeni kurulacak toplumun yapı taşları olduklarını, kadının eylemli, etkin ve bilinçli/gönüllü katılımı olmaksızın, başarının çok zor olacağının anlaşılmasını gösterdiler.

İkincisi; Dünyanın anakaraları üzerindeki iktidarların tümü ve onların alt toplumsal yapıları, geleneksel 'mutfak ve yatak odası kölesi' olarak benimseyip-benimsetmeye çalıştıkları kadın kimliğini besleyip, onları gelişmelerden uzak tutmaya, hantallaştırmaya özel önem vermektedirler. Sınıflı toplumların yapısal dokusunun 'esbab-ı mucibe'si (gerektiren nedenler, gerekçe) gereği canlı tutulan, güçlendirilen cinsiyetçilik ve bu alandaki eşitsizlik, dinsel kurum ve kuruluşların yardımıyla erkeğin bir eşyası, cinsel doyumsuzluğunu gidermenin nesnesi durumuna indirgeniyor. Bu kimlikle gerektiğinde ev dışında çeşitli alanlarda kullanmak üzere eve sokuluyor, hapsediliyor. Kürdistan kadını, bu genel geçer kuralın dışında değil. Hatta daha geri konumdaydı. Serihıldan'a katışıyla, renk ve ton verişiyle, Kürdistan kadını, sömürgeciliğin bilinçlerine vurduğu yüzyılların prangalarını elleriyle kırdı. Kırılmasının verilerini somut tutumlarıyla sundu. Bunun yanısıra, kurtuluşunun kavga yoldaşı olan, amaçlarına gönüllü hizmet etmek istediği proleter ideolojisini benimsediğini söyleyenlere ve gerçekten benimseyenlere, kavgadaki birlikteliğin ışığını yaktı. Kahırlanış da vardı bu eylemlerde.

Bundan korkulmamalıydı. Desteklenmeli. Bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist Kürdistan toplumunu yaratma savaşımında, toplumsal dokunun sağlıklı olmasına hizmet eden bu tür eylemleri, yaşamın her alanında geri de-

ğerlerin kırılması için teşvik etmeli, yüreklendirmeli, onlarla kavganın ateşi içinde yanyana olunmalı, omuz verilmelidir. Bunu yapacak tek yetkin güç, proleter harekettir. Bilinçlere vurulmuş prangaların kırılması, -ki, erkeklerin bilinçlerindeki paslanmış halkaların da kırılması demektir bu aynı zamanda- için verilen mücadele, insanlığın bir parçası -diğer yarısı- olan erkekler, bundan onur duymalı, gocunmamalı. Hak edenin hak ettiğini kazanması için; gerekiyorsa, -gerektiği tartışılmazdır -sınıfsız topluma giden yolda, insanları yetiştirme, eğitme ve ulusa- toplumsal kurtuluşa seferber etmenin yoluna çıkan bataklığın aşılması eyleminde, komünist erkek yoldaşlar, 'leken' (ayağa takılan ve kar'a batmadan yürümek için yapılan bir tür örgülü ayaklık) olmayı gönüllü olarak benimsemeli. Eylemleriyle bu gönüllülüğü kanıtlamalıdırlar. Komünizme inanmış erkek ve kadın yoldaşların, ilkelerini yaz'lı oldukları alanla sınırlı olmaktan çıkarıp, yaşamın içinde ete-kemiğe büründürebilmelerinin yolu, buradan geçmektedir.

Dün böyle olmak durumundaydı. Bugün de, yarın da böyle olmak durumundadır. Salt teori düzeyinde değil, pratik eylemlilik içinde canlılık kazandırılmalıdır ilkelerimize.

Çünkü kadınlar; günümüzün 'modern' toplumlarının 'hiç'idirler. 'Köle'sidirler. Sınıflı toplumların kadınları 'hiç'e indirgeyen ilişkisinin kaçınılmaz gerçeğidirler. Bu anlamıyla 'hiç'liğe ve 'köle'liğe yönelik diyalektik tepkilerinin olması, kahırlanmaları yadsınmaz bir zorunluluktur. Tarihsel gelişim zincirinin halkaları incelendiğinde, bu tepkinin, önüne geçilmez ve haklı bir gücün ta kendisi olduğu görülecektir.

Sömürgeci toplumsal biçimlenişin etkin/edilgin tarafları erkek -hatta kadınlar da- bu gerçekliği istediği kadar görmezlikten gelsinler. 'Hiç'e saysınlar. Onların gerçeği görmek istememeleri, gerçeği, gerçek olmaktan çıkarmaz. Çıkaramayacaktır. Köle, köleci toplumun yıkılışını hızlandıran ve 'hiç'likten, köleci toplum açısından endişe verici durumun öznesine, 'Hep'liğe dönüştüren öz ve güç, kadının içinde bulunduğu durumdan, daha üst boyuta geçişi bağlamında da geçerlidir. Bu öz ve güç, dün, köleyi 'hiç'likten 'hep'liğe ve 'herşey'liğe nasıl sıçrattıysa; kadını da 'hiç'likten 'hep'lik ve 'herşey'liğe sıçratacaktır.

Toplumsal ilişkilerin bağrında bunun olanakları sayılamayacak kadar çoktur, amaç bütün yasak edilmiş şeyler gibi, onun, güçlü duyarlı ve derinden derine işleyen gücünü, ilerleyişini yakalayabilmektir. Alışkanlık, denen köstekten kurtulmak, kurtulmaya çalışmak, bu yönlü başarının yarısıdır. Başarının diğer yarısı da eylemli mücadelemizde ortaya çıkacaktır.

En genel deyimle, sömürücü düzen-proletarya karşıtlığı noktası; çatışma-

da taraf olanların gerçek niteliklerinin daha belirgin biçimde görülüp algılanması bağlamında, bilinçlenmeyi ve bu sürecin netleşmesini hızlandırmıştır. Toplumun herbir emekçi sınıf ve tabakası olduğu gibi, kadınlar da, bu süreçte payına düşeni alır. Bilinçlenen her kesim gibi, kadın da bu aşamadan sonra, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları içindeki yerini alırken, kendi özgüllüğünün getirdiği sorunları da ortaya çıkarır. Çıkarmakla da kalmaz, çözüm yollarını araştırır. Bu süreç; proleterya da dahil, herbir toplumsal kesimin önüne, iki seçenek koyar. Düzen içi, yani reformist çizgi ve düzen dışı, yani devrimci çizgi.

Serhıldan'lar ve ona katılan kadınlar, güçlerini gösterdiler. Sorun bu adımdan sonra, onların bu yapıcı ve yaratıcı güçlerini kendiliğindenliğe mi bırakacağız, yoksa bilinçli müdahalemizle bu gücü, ulusal kurtuluş ve sosyalizm yönünde seferber mi edeceğiz? bağlamındadır. Yani kadını kendi haline mi bırakacağız, yoksa onu, kendi özgül sorunları da dahil, yeteneklerini konuşturabileceği özgürlük/örgütlülük alanına mı çekeceğiz? Örgütlülük alanına çekeceksek, ne tür bir örgüt ve örgütleme? Tek hat tek çizgi mi, yoksa proletaryanın birleşik savaş güçleri gerçekliğinin getirdiği örgütlülükler mi? Şimdi de bu konuya değinelim.

BAĞIMSIZ KADIN KURTULUŞ HAREKETİ VE KOMÜNİST TUTUM

Özgürlük, bilincine varılmış zorunluluktur belirlemesi, özellikle sol, sosyalist ve devrimci çevrelerce ve tek tek bireylerce sık sık yinelenir. Bir şeyi belirlemek elbette önemlidir. Ama belirlemeyle yetinilir, gerekleri yerine getirilmezse; en süslü ve anlamlı biçimlerle ifade edilse de, belirleme olmaktan, en fazlasından güzel söz sanatının bir parçası olmaktan öteye geçemezler. Dahası bilmekle yetinmek; kendini sınırlamanın, tembelliğin ana kaynağıdır. Varolana boyun eğiştir. İradi müdahaleyi gereksiz görmektir.

Dinsel ve kapitalist siyasi gericiliğin kadına bakış açısı bellidir. Ama onlar, bununla yetinmemektedirler. Düzen açısından tehlikeli buldukları kanalları tıkamak için, kendi anlayışlarında kadın örgütleri yaratmakla, genellikle kadını evcilleştirmenin aracı olarak, öne onları sürmektedirler. Bu tutumlarıyla; geri ve çürümüş yapıların, pratiğe müdahale etme yönünde bizlerden daha 'ileri' olduklarını söylemek, hiç de abartma olmaz.

Ne yazık ki, bilinç aktarılış olayının ara, -hatta çoğunlukla ana- halkası olan Türkiye sol hareketi üzerinden gelen M-L ideoloji; çarpık, güdük ve genellikle, reformizm/sekterizm karışımı bir biçimde, Kürdistan soluna da taşındı. Bunun sonucu olarak, devrim cephesindeki sınıf, tabaka ve katmanların so-

runları ya incelenip bilince çıkarılmadı, ya da; o sorun, belirli tarihsel koşullar içinde ilişki, çelişki ve tutumlarıyla ele alınıp incelendiyse bile, buradan çıkan sonucu, devrimi ilerletmeye yarayacak formülasyonlara -teorik ve pratik olarak- dönüştürülemedi. Tüm diğer sorunların yanında, kadının kurtuluş sorununda da 'çok şey' söyleniyor, ama söylem eylemle bütünleşmiyor, söylendiği an ve mekanla sınırlı kalıyordu. Böylece hiç bir pratik şey söylenmemiş oluyordu. Yılda bir kez, 8 Mart'ta soruna değinilmekle yetiniliyordu bu tutum bugün de pek değişmemiştir.

M-L ideolojiyi benimsediğini ileri süren hareketler kısacık ama dirençli varolma mücadelelerinde, kapitalist-feodal kültür ve değer yargılarına karşı kararlı bir savaş vermişlerdir. Her bir oluşum, M-L'i anlama ve yorumlama farklılığına rağmen, asgari düzeyde devrimciliğin evrensel değerlerini kimlikleriyle bütünleştirmeye çalışmışlardır. Kimliklerini kendi dışındaki alanlara benimsetmeye başladıkları anda, kıskançlıkla korumaları gereken değerlerini, 'halk ne der', 'halkın değer yargılarına ters düşmeyelim' vb. anlayışlarla, halkın değer yargılarının kaynağını oluşturan kapitalist-feodal kültür anlayışına teslim ettiler, ya da en azından onunla uzlaşmaya göz yumdular.

Evet halkın değer yargıları önemlidir. Ancak halkın değer yargıları, verili toplumsal koşulların belirleyiciliğindedir. Yeninin karşıtıdır. Evrensel olan yenidir. Halkın değer yargıları sınıflı toplumun çürümüş yapısı tarafından kuşatılmış, halkın kendisine karşı kullanılan bir silaha dönüştürmüştür. Oradan alınması gerekenler olacaktır kuşkusuz. Ama bu böyledir diye, eskiyi temsil edeni yadsımaktan vazgeçemeyiz. Toplumların birinden diğerine geçişlerde, her tarihsel ileri atlayışlarda olduğu gibi, bizlerin özgülünde de diyalektik yadsımalar, yadsımanın yadsıması kaçınılmazdır. Dahası, bunlar birer gerçekliktir. Geri olandan ileri olana sıçrayış sırasında, olayların önüne geçilmez diyalektiği, kendini vareden zengin ilişkiler ağı içinde, kendini yeniden yeniden üretip varetmenin yolunu açar. Asıl eşitlik, bu alandaki yaşam ağacının meyvelerini devşirdiği gibi devşirilebilir ancak. Bir şey daha; bu alt-üst oluşlar sırasında, eskinin güvensizliği, yine bu alan üzerinde tam ve sarsılmaz bir güveni doğurur, gelecek toplumun sağlıklı olmasının kanallarını açar.

Geçmişin doğmatik, sığ ve daha çok M-L ideolojinin küçük-burjuvaca yorumlanışı, devrim güçlerinin sınırlanışını getirmiştir. Proletaryanın geniş ittifaklar ve birleşik savaş cephesi daraltılmış, toplumsal yapının bazı bölümlerine/alanlarına aşırı roller yüklenirken, diğer kesimleri görmezlikten gelinmiştir. Görmeme, karşıtını -hem de tepkili olanından- doğurmak durumundadır. Nitekim 12 Eylül sonrası demokratik ve reformist ve belli bazı şeylerle sınırlı da olsa, gelişen kitle hareketliliklerinde kadınların öne çıkması, eskinin yadsınma-

sı, onun karşıtıdır. Yadsıma eylemi, aşırı bazı uçların çıkışına da zemin oluşturur. Örneğin bazı 'eski komünist' kadınlar açısından, gerek mücadelenin getirdiği sertliklerle yüzyüze gelememe, gerekse, mücadele içindeki geri konumlarına teoriye rağmen, geri bırakılmalarını- tepki olarak, cinsel ezilmişliği aşırı bir biçimde öne çıkarıp, cinsel kurtuluşu, toplumsal ve ulusal kurtuluşun yerine ikame etmeye kadar götürmüştür.

Proletaryanın bilinçli önderleri ve savaşçılarının yeri, proletarya partisi/örgütü olmak durumundadır. Kadın ya da erkek açısından bu tartışılmaz bile. Proletarya örgütünün bilinçli üyeleri gelecek toplumun günümüzde yaşatılan alanı olan örgüt içinde, kadın-erkek ayrımı güdülmeksizin, eşit insanlardır. Gelgelelim proletaryanın örgütü, henüz sınıfın tümünü kucaklamış durumda değildir. Böyledir diye, toplumdaki devrimci dinamikleri, onları oluşturan güçlerin sorunlarının çözümünü omuzlamaktan, değişik yollardan aynı alana tüm güçleri akıtma görevini yerine getirmekten, onları görmekten ve değerlendirmekten geri kalmamalıdır.

Mücadelenin salt parti üyelerinin etkinliğiyle başarıya ulaşacağı gibi bir yanılgıya düşülmemeli. Haksızlığa uğrayan emekçi sınıf ve tabakaların sorunlarına çözüm getirmek, proletaryanın tarihsel görevi olduğuna göre; kendini bir bütün halinde o sınıf ve tabakaların yerine koyma, onun özgüllüklerini görmeme durumuna düşmemeli.

Her bir kesim ve çevrenin sorunlarına, onların özgünlükleri yadsımadan, devrimci komünist çözümler getirmek gerekir. Toplumun yarısı olan kadınların durumu da aynı yöntemle ele alınması gereken sorunlardan biridir. Proletarya örgütündeki kadın sayısı ve onların örgütlü oluşu, sorunun çözümü için yeterli değildir. Kadın sorunu kadınlara özgü bir sorun değil, olamazda. Devrim, değişik sınıflar ve tabakalara denk düşen örgütlülüklerin proletaryanın birleşik savaş cephesine çekilmeleriyle olanaklıdır. Bunun anlamı: Devrimi omuzlayan, yönlendiren, düzenleyen proletaryanın örgütüdür ama, devrim salt onun eseri değildir. Toplumsal yapıdaki emekçi sınıf ve tabakaların örgütlülüklerinin doğrudan destek ve katılımının da etkide bulunduğu toplumsal alt-üst oluştur. Daha özlü bir deyimle; gençlik, öğretmen vb. kesimler için nasıl örgütlülükler gerekliyse, kadınlar için de bir kadın kurtuluş hareketinin varolması gerektiğidir. Bu proletaryanın gücünü bölmez. Aksine, onun etkisinin çok daha geniş alanlara yayılışının garantisidir. M-L'i bir doğmalar yığını, herşeyin kesin bir biçimde belirlenip sonuçlandığı bir teoriler dizisi olarak anlayanlar, doğal olarak, bu belirlemeye karşı çıkacak, cinsiyetçiliğin propagandasını yaptığımızı ileri süreceklerdir. Öyle ya; proletarya örgütü yetmiyor, bir de, kadın, hem de bağımsız kurtuluş hareketinden söz ediliyor. Bundan korkmamalıyız. Kürdistan devrimi-

ni omuzlamak, sömürgeci zinciri parçalamak amacındaysak; anti-sömürgeci, anti-emperyalist birleşik cephe ve birleşik kadınlar cephesini yaratmak zorundayız. Bu zorunluluğu, ancak en geniş kadın kitlelerinin mücadele içine çekilmesiyle özgürlüğe dönüştürebiliriz. Dönüştür(ebil)menin yolu, kadınlar arasındaki çalışma için özel organ, örgüt vb. yapılanmaların gerçekleştirilmesinden, yaratılmasından geçer, geçmektedir.

Cinsiyet örgütlenmesini mi savunuyoruz? Hayır; karşımızda elle tutulurcasına somut bir gerçeklik var. Bu gerçekliği görüp, onun, devrimci/dönüştürücü gücünü reformizmin kanallarına akıtan örgütçükler, feminist grupçuklar var zaten. Mücüdeleyi gerçek devrimci karekterine kavuşturmanın gerekliliği, bize, bu alanda özel örgütü dayatıyor. Aksi tutum, belki özverili, kararlı ve gözünü budaktan sakınmayan komünist kadın yoldaşlara sahip olmanın kapılarını kapamaz. Ama bonların sayıları, bir elin parmaklarının sayısını da aşamaz. 'Devrim, kitlelerin eseridir' belirlemesi, bir elin parmaklarının sayısıyla yetinmenin gereksizliğini zaten gösteriyor.

Ustalar, 'kadınların katılımı olmadan, sosyalizm başarıya ulaşmaz, ya da çok zor ulaşır' derler. Bu, tarihsel gelişmelerden çıkarılan dersin çok kısa özetidir. Yani gerçekliktir. *".... gerçeğe gözümüzü kapayamayız. Parti, özel görevi en geniş kadın kitlelerini uyandırmak, onları partiyle bağlamak, ve sürekli olarak onun etkisinde olan çalışma gruplarına, komisyonlara, komitelere, kollara ya da başka nasıl adlandırılırsa adlandırılsın, organlara sahip olmalıdır..... Burada yalnızca fabrikada ya da ev ocağının başında bulunan proleter kadınları düşünmüyoruz. Burada aynı zamanda küçük-köylü kadınları, çeşitli katmanların küçük-burjuva kadınları da aklımda. **Onlar da hepsi kapitalizmin kurbanıdırlar... Bunları gözönünde bulundurmamak aptalık, hem de büyük aptallık olur. Onlar arasında çalışma yapmak için özel organlar, özel ajitasyon yöntemleri ve örgüt biçimlerine ihtiyacımız var. Bu feminizm değildir, bu pratik, devrimci amaca uygunluktur."*** (Lenin) (Marks, Engels-Lenin-Stalin, Komüntern, C.Zetkin, Kadın Sorunu Üzerine, İnter Yay. S. 319-320) (abç.)

Özel, bağımsız kadın kurtuluş hareketi isteğimiz, bu gerçeklik ve devrimci komünist politikanın gereğidir. Artı, bu devrimci potansiyelin, burjuva reformist potada eritilip yok edilmesine izin vermemek, onu proletaryanın ulusal-toplumsal kurtuluşunun bileşeni yapmaktır. Komüntern'e bağlı komünist partilerin önüne görev olarak koydukları özel kadın örgütü, bugün bizim için de kaçınılmazdır. Ulusal kurtuluşu, proleter toplumsal kurtuluşla bütünleştirmenin önderi olarak görevimiz; *"...komünist kadın grupları, kadın örgütlerini (hem kültür ve eğitim dernekleri, hem de kadın hakları savunucularını) bu mücadeleye çekerek faaliyet alanlarını genişlet"mek "ve bir devrimci"* -giderek

komünist- *"aydınlar kadrosu ortaya çıkarma"*k (age. S.189-190) olmalıdır.

Tam bir güven; her alanda eşit ilişki. Kolay olmayacaktır bu. Sağ'dan saldırılarla karşılaşacağız kuşkusuz. Sağ'dan ve Sol'dan gelen tehlikeleri önlemenin yolu, irademizi eyleme dönüştüren, tarihsel gelişmelere ve duruma, dünyanın içinde bulunduğu bunalımın özüne ve bunalımın aşılmasının koşullarına, devrimci komünist mücadelenin amacına ayarlı açık ve belirgin teorimiz tarafından yönlendirilen irademizin en yüksek düzeyde geliştirilmiş eylem ve etkinliklerimizi konuşturmaktır.

Özgür olmanın ilk koşulu, önümüze dikilen engelleri aşmak için, yapılması gerekenleri yapmaktır. Öyleyse yarını gelecek eşitlikçi toplumu kurmak için kollarımızı sıvamış, sınıfsız toplumu yaratmayı amaçlamış biz -kadın/erkek- 'barbar'lar, neden çürümüş sömürgeci -kapitalist toplum düzenini yıkmayı, güçlü ve gürbüz akınlarımızın merkezine oturtmayalım? Bunu yapmaktan bir an olsun geri kalmamalıyız. Kadın örgütünü yaratmak kadının görevidir gibi bir yanılgıya düşmeksizin; *".... kadın ayrılıkçılığından korkmadan, **bağımsız bir kadın hareketinin gelişmesi için yollar ve biçimler bulmak"*** 'Dimitrov, age. S.228) (abç.) zorunda olduğumuza göre, neden bekleyelim?

Bağımsız kadın kurtuluş hareketi ideolojik, politik ve pratik anlamda herşeyden bağımsız olmamalı. Yani burjuva kadın hareketi ve onun emekçi kesimler arasında yer etmeye çalışan versiyonları gibi, salt kadınların sorunlarıyla ilgilenen, diğer tüm gelişme ve sorunları yadsıyan, özgüllüğünü herşeyin yerine koyan tipte "bağımsız" olmamalı. En genel deyimiyle, sömürüye karşı mücadeleyi önüne koymalı. Proletaryanın örgütü ile sıkı bir ilişki içinde olmalı, özgül sorunlarını yadsımadan, örgüt ile arasındaki akışkanlık kanallarını açık tutmalı. Proletaryanın örgütü de, kadın örgütünü, -diğer demokratik kitle örgütlerini de- parti örgütünün yerine koymamalı. Aradaki ilişki kanalı, ana ile dölüt arasındaki bağ, ikisi arasındaki kan alışverinişi sağlayan ve besleyen organ olarak alınmalı. Doğacak çocuğun gürbüz, güçlü, dengeli ve gelecek vaadeden biçimde büyümesi için gereken özeni göstermelidirler.

Uzun vadeli amaç ve ereği gözönünden bir an olsun ayırmamakla, önümüze çıkan her taş ve engele göre suyun akışını yönlendirecek kadar iyi dümen tutmakla bütünleşen taktikler izlemek gerekmektedir. Bunu becermek, toplumsal ilişki ve gerçekliği ve çelişkileri görüp onları, amaca uygun ve onu tamamlayan çözümler getirmekten geçer. Yüzyıllar birikimli ezilmişliğin getirdiği tepkiler ve önyargıların oluşturduğu güvensizlik zincirinin halkaları ancak böyle kırılabilir. Kadınların sınıfsal ve özgül sorunlarından kaynaklanan ihtiyaçlarını karşılamak, varolan güvensizlikleri atacakları, bunun yerine güvene dayalı ilişkileri koymak için özgül alan örgütlülükleri dahil, proleter örgüt- parti düz-

leminde örgütlülükler zinciri içinde yer almalarının yollarının açılması, yüreklendirilmelerinden -örgütlü mücadele içinde- eğitmek ve eğitilmekten geçer.

Kadınların kendi özgül sorunları, koşulları ve talepleri doğrultusunda örgütlenmeleri, ulusal kurtuluş hareketinin gücünü zayıflatmaz. Aksine, eylemde ve örgütlülük alanında kendisini ifade edebilecek olanların yaratılmasında, kendisiyle birlikte olan erkeğe karşı güvensizliği kıracak, güven ortamını yaratıp güçlendirecektir. Mücadele içindeki omuz omuzalık, kadının kendisine olan güveni de artıracaktır. Daha önceki konumuyla hesaplaşmasında, ibrenin yönü, ulusal kurtuluşa giderek toplumsal kurtuluşa doğru kayacaktır. Böylece örgütlü mücadelenin gerekliliğini daha iyi kavrayacaktır. Bunun yanısıra; proleter hareketin kucakladığı dışında kalan alanlardan, yığınlar içinde ulusal ve toplumsal kurtuluşuyla bütünleştiren birleşik örgütlü savaş cephesini genişletecektir.

Emekçi kadınları devrimci harekete çekme çabamızda, özellikle gerekliliği günümüzde tartışmasız olan özel kadın örgütünü zaman geçirmeden oluşturmaktan kaçınmayalım. Proleter hareket ve geniş kadın kitleleri arasındaki karşılıklı etkileşimin aracı, 'volan kayışı'dır bu örgütler. Aynı zamanda özgül alan örgütlülüklerinin gerekli, gelecek yeni toplumun da birer gerçekliğidirler. Unutulmamalıdır ki sosyalist toplum, örgütlü toplumdur. Gençlik, yazar, bilim adamı, parti dışı proleter aydınlar vb.'lerini kucaklayan özel örgütler, kadınları neden kucaklamasın ki? Teoride buna kimse karşı çıkmaz ama, işi geerçekliğe kavuşturmadıkça; teoride benimsemek pek de birşeyi değiştirmez.

Kadınlar, eşit haklı üyesi ve sahibi oldukları ulusal kurtuluş savaşı ve sosyalizmi kurma mücadelesinin, kendilerini dışta bırakmasına izin vermemeli. sosyalizmi kurma mücadelesinin eylemli yaratıcısı, tam yetkili işçisi olmak için, ulusal kurtuluş savaşına çekinmeden katılmalı, proleter örgütün hedeflerini, hedef ve amacı olarak almalı. Almalı ki; ulusal kurtuluşun kesintisiz bir biçimde sosyalizme ulaştırılması ve sınıfsız toplumu kurmadaki yerini tam, bükülmez ve engellenemez bir biçimde alabilsin. Kendisini ne adına ve hangi nedenle, nasıl olursa olsun salt kendi evinin çıkarını gözeten ve köleleştirilmesinin yolunu açanların, açmak isteyenlerin karşısına komünist ülküyle dikilebilsin. Eşit haklı üyeliğin sözde kalmaması ve bir bağış olmadığının bilinciyle, kendisinin de omuzladığı kavganın sonucunda kazandığı ve içselleştirdiği bir hak olarak korumasını, onu daha ileri götürmesini bilsin.

Kendiliğinden olacak şeyler değil bunlar. Kendiliğinden olmasının sınırı düzen içidir. Amacımız onun düzeniçi kalmasını, egemen sömürücü düzenin ideoloji taşıyıcısı olarak kalmasını onaylamak değil, olmamalı. Onu, kurtuluşuna denk düşen örgütlülükler içinde denetimi dışına çıkarmak olmalı. Bu neden-

le: *".... Komünist önderlik altında, en geniş kadın kitlelerini kapsayan, onları partinin etkisi altına sokan ve onlarla parti arasında sürekli ilişki sağlayan yardımcı organlar ve örgütler (eylem ve denetleme komisyonları, delege toplantıları) de kurmak "zorunda"yız."* (age. S.200-201)

Bunun dışında, halihazırda kurulu bulunan küçük-burjuva ve 'sosyal-demokrat' nitelikteki kadın örgütlerinin geniş alanlarla kurulu ilişkisini kullanmasını bilmek gerekir. Önümüze koymamız gereken görev; kesinlikle bu örgüt(leri) yıkmak olmamalıdır. Geniş ve gerçek bir kadın örgütü yaratmak, geniş kitle çalışmasının yerine bunu geçirmemek gerekir. Bu tür geniş kitlesel kadın örgütleri içinde çalışırken gözetilmesi gereken kural: örgütü oluşturan egemen düşüncenin niteliğini ve amaçlarımızı bir an bile unutmaksızın, çabalarımızı süreklileştirmek, çalışma ve işbirliğinin çeşitli biçimlerini bulmak, oradan komünist çizgiye çekmek olmalıdır. Dayatıcı değil, proletaryanın Paris Komünüyle gerçekleştirdiği, 17 Ekim devriminin taçlandırdığı tarihsel girişkenlik, fedakarlık ve esnekliğiyle ilkelerimize inandırmak, eylem birlikleriyle, savunularımızla geleceği pekiştirmek olmalıdır.

GÖREVLERİMİZ YA DA SONUÇ YERİNE

8 Mart, ancak ve ancak mücadele bayrağının yükseldiği, kadınların, örgütlü mücadelelerini ve anlayışlarını yaşama geçirdikleri, kendi güçlerinin meşruluğunu topluma benimsettikleri günü kazanma savaşı olarak alınmalı, algılanmalı. Bu niteliği kazanması için, kadın/erkek komünist yoldaşlar, aralıksız çalışmalı. Görev, öncelikle ve kaçınılmaz olarak proleter hareketindir.

8 Mart, salt bir kutlama ve anma günü olarak alınıp içi boşaltılmamalıdır. Kutlama bir gurur, bir hatırlama, bir düşünce anı ve geleceğe umutlu bakıştır. Umutla yetinmemek, onu bilimsel bir hak olarak kazanmak için kararlı ve bilinçli mücadelere girmek gerekir. Çünkü kurtuluş, daha aydınlık ve açık bir geleceğe doğru yorulmadan ilerlemekle gerçekleşecektir. Eski gelenek ve göreneklerden sıyrılan, engel tanımayan gelişmeye olan gereksinimimiz, ancak böyle karşılığını bulur.

Cinslerarası güvensizlik duvarlarının yıkılışı kolay olmaz. Çünkü yüzyılların birikimidir. Ve en ilericimizin bile kanına işlemiştir. Cinsler arasındaki gerçek eşit ilişkilerin yaşam biçimimiz olmasını istiyorsak, -kuşkusuz istiyoruz- buna şimdiden başlamak, gelecek toplumun temel taşlarını yerli yerine oturtmakta gecikmemeliyiz. Kadının çifte -emeğinin ve cinsel olarak sömürülüşünün- ona özgü ve onunla sınırlı olmadığı, köleliğin, kadını köleleştirirken, bütünün diğer parçası olan erkeği de süründürdüğü unutulmamalıdır.

Cinsler arası gerçek ilişki, efendi-köle ilişkisi değildir. Bu nedenle fatih-

ler ve fethedilenler tanımaz, tanımamalıdır. Kapitalist-sömürgeci sömürü düzeni zaten fatihler ve fethedilenler yaratıyor. Komünistlerin görevi, gelecek yeni toplumu yaratma savaşında, beyin'in iki yarısı gibi, tek bedeni yönetip yönlendirmede karşılıklı dayanışma ve yardımlaşmada sınır tanımamak, her iki -kadın/erkek- parçanın da, daha derin, daha iyi ve daha zengin ilişkiler içinde bulunmalarının ortamını yaratmaktır. Boşluk ancak böyle doldurulabilinir. Bugün yaşanan sıkıntılar, ancak böylelikle kurulacak yeni toplumun sınırsız ve sürekli coşkusuna dönüşebilir. Bunu gerçekleştirmek, elbette ki, salt erkeklerin görev ve sorumluluğu değildir. Kadın erkek tüm komünistlerin görevidir. Sorumluluğun ağır yükünün egemen olma düşüncesini tam olarak atamamış olmalarından ötürü, erkek yoldaşların omuzlarına binmesi gerektiği de bir gerçektir. Ancak kadın yoldaşların da devrim mücadelesine katıldıkları zaman, geleneksel rollerini atmanın bilinciyle hareket etmelerinin önemi de unutulmamalıdır.

Örgütlü yaşam, elbette basit değil, zordur, güçtür. Zorlukları, güçlükleri değiştirmek, zorluklara bilinçli karşı durmak, zorunluluğu özgürlüğe dönüştürmekten, örgütlü mücadeleden geçmektedir. Köleliklerinin onaylayıcısı ve giderek daha da güçlendiricisi olan emperyalizme, kapitalizm ve sömürgeciliğe karşı savaşmak ateşiyle yürekleri tutuşması gereken kadınlar, örgütlü mücadelenin, örgütlü davranışın sorumluluklarından korkmamalıdırlar. Çünkü bugün içinde bulundukları kahredici durumdan kurtulmanın yolu; örgütlü olmaktan, proleter örgütün militanı, teorisyeni, taraftarı olarak savaşa korkusuzca katılmaktan geçmektedir.

Kürdistan kadını, kurtuluşuna giden yolda ödemesi gereken bedeli ödemekten, omuzlaması gereken yükü omuzlamaktan kaçınmadığını, herbir ulusal bağımsızlık yönelimli ayaklanışta, son olarak da, 90 ilkbahar'ında yarattığı Serhildan'larla kanıtlamıştır. Bu, aynı zamanda, komünist harekete yakalanması gereken halkanın hangisi olması gerektiğinin işaretidir.

Görevimiz yılın belirli günlerinde, aylarında ve anlarında Serhıldan'ları övmekle sınırlı olmamalıdır. Aksine, Serhildan'ları gittikçe daha kitlesel ve süreklilik kazanan, kadınların yapıcı düzenleyici ve becerikli elleriyle bir yaşam biçimine dönüştürmektir. Pratik iradi müdahaledir. Bu tür kitlesel eylemler, eyleme katılan ona rengini verenlerin bilinç düzeylerini yükseltir. Çünkü, sömürgeciliğe ve anti-demokratik uygulamalara duyulan tepkinin dışa vurumudurlar. Çünkü, zorbalığa duyulan tepkinin demokratik, devrimci ve giderek komünist kültürün oluşum nüveleridir. Çünkü, çifte sömürülenleri, köleleştirilenleri sömürü ve baskı altında tutanlara, bunların dolaylı destekçilerine karşı yükselen haklılık kavgasıdır. Çünkü, kişiliklerine saygı duyulması hak ettiğini istemekle yetinmeyip doğrudan almak için eylemli kalkışmanın kendisidir. Çünkü, deney

kazanmak, ulusal-toplumsal ve sınıfsal kurtuluş savaşımı alanındaki birlikteliği yükseltmek ve iradeleri sağlamlaştırmak bağlamında; basamak basamak yükselen emekçi ve proleter kadın kitlelerinin anti-sömürgeci savaşa doğrudan katılmak, sömürgeci devlet düzenini yıkmak, yönetimi ele geçirmek, kapitalizmi yıkıp yerine sosyalizmi kurma yolunda atılan kararlı adımlardır. Artı, egemen sömürgeci feodal kültürün etkisinde kalan emekçi sınıf kardeşlerine, müttefiklerine kadının gerçek kimliğini tanımaları için yapılan uyarılardır Serihıldan'lar.

Tam da bu uyanış döneminde, kadınların en açık, en derin ve ilkesel eğitimine azami dikkatin gösterilmesi; çabaların seferberlik düzeyinde yoğunlaştırılması özellikle gereklidir. 'Sosyalizm öldü', 'komünizm hayaldi' vb. umutsuzluk teranelerinin yükseldiği bu tarihsel kesitte, komünizmi kurmayı amaçlayan proletaryanın savaş örgütü, büyük yığınların siyasal iktidarı ele geçirmek, proletarya diktatörlüğünü kurmak doğrultusunda belirleyici eylemli mücadelenin engin okyanusuna açılmakta gecikmemelidir. Çünkü, *"... Kadınların eşitlik ve özgürlük istekleri dünya proleter devriminin hareket ettirici gücü, komünizm düzeni ise, bu devrimin çelengi olacak"* (C. ZETKİN, Lenin'in Bütün Dünya Kadınlarına Vasiyetleri, Sorun Yay. 2. Bas. 1979 İst. S.50) sa, bu iradeyi gecikmeden göstermek zorundayız.

Yeni tipte insan yaratma mücadelesinin eylemli sürecinde, kadınlar küçük roller üstlenmeyi kabullenmemeli. Proleter hareket, onları daha ileri adımlar atmaya zorlamalı, yolunu açmalı. Yüreklendirmeli, güvendirmeli ve haketti̇ği yeri korkusuzca teslim etmelidir.

Kadının kurtuluş ufkunun, salt anti-emperyalizm, anti-sömürgecilikle sınırlanmasını istemiyor, onu anti-kapitalist bir niteliğe sıçratmak istiyorsak, yerleşik gerici geleneklere, bu temelde kurumlaşmış ahlak ve ilişki biçimleriyle bir dizi savaşı şimdiden başlatmak gerekiyor. Kadınlar, bu noktada, komünistlerin kendilerine destek vereceklerinden kuşkuları olmamalıdır. Kadınlar, sosyalizmi kendileri dışında ve onlarsız gerçekleşebilecek bir toplumsal biçimleniş olarak görmemelidir. Böyle göstermek isteyenlere, sınıf bilinçli kadın-erkek komünistler ve onların kollektif gücü proleter örgüt izin vermemelidir.

Sosyalizm ne sihirli değnektir, ne de sağa sola oynatıldığında mucizeler yaratan "tatlı cadının burnu"dur. Sosyalizm, kapitalizmin örgütlü mücadele sonucu yıkılmasıyla, proleter partinin öncülük ettiği örgütlü, herkesin yeteneklerinin gelişmesinin önündeki engellerin kaldırıldığı ve sınıfsız toplumu kurmak için mücadelenin sürdürüldüğü toplum biçimidir. Toplumun yarısını oluşturan kadınların, bu sömürüsüz, eşit haklı üyesi olacağı toplumu kurma savaşına katılımı, görevi ve sorumluluğunu yerine getirmesinin önüne, kendisi ve dışındakilerce engel dikilmemeli. Emekçi kadın, sömürgeciliğin ve kapitalizmin yıkı-

lışında, yeni toplumun ebesi olmalı. Kavgasındaki haklılığıyla, sosyalizmin herbir soruna olduğu gibi, kadın sorununun çözüm koşullarını yaratacağını, çözüm adımları atıldığında, sancıların çekilmemesi için gerekli olan kültür ihtalalini yaratabilmek için bu kavga içindeki onurlu yerine almalı. Hatta *"... ekmekle birlikte özgürlük mücadelesinin izlerini ve coşkusunu üzerinde taşımayan Kürt erkeği"*ni *"eve al"mamakla, "ekmek kavgasına katıldığı ölçüde ulusal özgürlük ve toplumsal kurtuluş savaşına katılmayan Kürt erkeği"*ni *"kapı"* dışında bırakmakla (B.Zine, Ala Yekiti, sayı:17, S.8) yetinmemeli, önüne engel olarak dikilmesine izin vermemeli, çiğneyip geçme kararlılığını göstermeli.

Çünkü, ancak böylelikle kendi gücünden emin, eylemlerinde kararlı ve duygularının bu kararlılığı bozmasına izin vermeyecek kadar mantıklı olabilecektir.Ancak böylelikle ikirciliğin olduğu yerde ön saflardaki yerini alacak; doğru devrimci değerleri savunmayı kurtuluşunun olmazsa olmazı olduğunu görebilecek, kararlılığını daha üst boyuta, komünist aşamaya sıçratacaktır. Giderek, kendi özgüllüğünü gözardı etmeden, ona hakettiği değeri ve sorumluluğu veren proleter örgüte karşı güvenini daha bir pekiştirecektir. Proletarya devrimi ve kadının kurtuluşu arasındaki eylem ortaklığı, örgütsel ve giderek amaçta birlikteliğe dönüşecektir. Kurtuluşunun güvencesi olan sosyalizmin zaferinin anahtarı olduğunu anlayabilecektir. Verili koşulların gerçek yüzünü daha belirgin biçimde göreceğinden, düzenden ve onun kendisine yönelik alçaltıcı değerlerinden kopuşunu hızlandıracaktır.

Bunlar, örgütsel eylemli alanlarda takınılması gereken tavırlar. Bir diğer yön ise, kadınları teori üreten, durumu tahlil eden insan düzeyine çıkarmaktır. Bu, doğal olarak kadınların sorunlarını işleyen, onlara çözüm önerileri getiren, kendilerini oraya taşıyabilecekleri bir yayını gerektirir. Geniş, yaygın ve bir örgütleyici olarak böyle bir yayın gereklidir.

Yayın sistemli olmalı ve sürekliliği sağlanmalı. Geniş kitle eylemlerinin yönlendiricisi, oradan gelen seslerin yankılanış alanı olmalı. Kadın sorununa yılda bir kez, o da kutlama düzeyinde katılış ve bir kaç yazıyla yetinmemeli, onun sürekli denetleyicisi ve yönlendiricisi olmalı. Özel olarak böyle bir yayın çıkarılamıyorsa bile, eldeki yayının sayfaları çoğaltılmalı, her sayıda kadınları örgütlü mücadeleye, örgüte katılmaya çağırmalı. Onları, kendi bilinç düzeyleriyle kendilerini ifade edebilecek yazınsal etkinliklere, eylemliliklere çekmeli, güvensizlik zincirlerini kıracak bilinçlenme etkinlikleriyle donatmalı. Kendi eylemlilikleri ve yazınsal etkinlikleri kendi kaleminden aktarılması sağlanmalı, teşvik edilmeli.

Yayın organı vazgeçilmezdir. Olanakların elvermediği koşullarda eldeki

yayının bölüşülmesiyle yetinilebilir ama, ilk fırsatta ve gecikmeksizin özel bir yayın organı örgütlenmeli. Çünkü eylemliliklerinde ortaya çıkan aksaklıkları, onların getirdiği yanlışlıkları daha net olarak görebilmeleri, kendilerinin ürünü olarak alacakları yayın organı aracılığıyla ideolojik-politik eğitimlerini yükseltme alanı bulmuş olacaklardır. Bu olanakları sağlayacak tek şey yayındır. Pratiğe yön ve renk veren oluşunun tartışılmazlığı, şu ya da bu biçimiyle de olsa, sürekliliği olan yayını zorunlu kılar.

Ancak bunları başardığımızda, başarmak yönünde kararlı adımlar attığımızda 8 Mart'ı özüne sadık bir biçimde anlamış oluruz. Ve bu çerçevede, 8 Mart'ı oluşturan teori ve eylemliliği bir hatıra olmaktan çıkarıp, eylemli yaşama biçimi yapabiliriz. Ancak bu çerçevede 8 Mart'ı uluslararası kapitalist emperyalizmin, onun dünya egemenlik zincirinin bir halkasını oluşturan sömürgeciliğin, feodalizmin içini boşalttığı, boşaltmaktan geri kalmayacağı "kadın günü" olmaktan çıkarıp, dünyanın yarısının-kadının-kurtuluşuna dönüştürebiliriz.

8 Mart, çifte ezilmişliğe, cinsel sömürüye, ikinci sınıf insan kalmaya kararlı bir biçimde hayır dendiği gündür. Bunu, bu özüyle bütünleyen, kapitalist talan düzenine, sömürgeciliğe, her türden gericiliğe, dört sömürgeci devletin ve uluslararası emperyalizmin aralarındaki çelişkilere rağmen, Kürdistan halkını yeni katliamlara sürüklemelerine karşı, birleşik savaş gününe çevirelim. Yılın yalnızca bir gününü değil, sömürgeci, kapitalist ve feodal değerlere karşı mücadele içindeki her günümüzü, 8 Mart yapalım. Onu, günlük eylemli yaşamımızın doğal bir parçası olarak, hergün omuzbaşımızda taşıyalım.

HEŞTÊ ADARÊ SERIHÎLDANE, SERIHÎLDAN JÎYANE!

KONFERANS TARTIŞMALARINDA GENEL EĞİLİM VE TAVSİYELER

* Örgüt kadro ve militanlarında kadın sorununu doğru kavrayışı konusunda ciddi bir eğitimsizlik durumu söz konusudur. Örgüt bu soruna çözüm getirici çözümler ve araçlar geliştirmelidir. Birim eğitim çalışmaları, merkezi yayın organında ve diğer organlarımızda soruna gerekli önemin verilmesi, iç yayında eğitim amacıyla teorik çalışmaların yer alması, bazı pratik kampanyalar vb. önlemlerle bu olumsuz durumu gidermek zorunludur.

* Kadın sorunu, sadece kadın cinsinin sorunu olarak kavranamaz. Ya da esas olarak kadın cinsinin sorunu olarak kavranması da doğru değildir. O, bir toplumsal sorundur.Baskı ve sömürüye karşı özgürleşme sorunudur, genel devrim ve sosyalizm sorunuyla da bağlantılıdır.

* Kadının baskı altına alınışının tarihi ve üretimsel-sosyal değişikliklerle bağlantılı olarak daha da detaylandırılmak durumundadır.Bu detay ciddi bir eğitim ve özgürleşme hareketi için zorunludur.

* Kürdistan kadınının üretim, toplum ve siyasetteki yeri, tarihsel gelişimi içinde incelenmek durumundadır. Kürt kadınının çevre ülke kadınlarıyla ortak ve ayrı özellikleri bulunmaktadır.Bu da oldukça doğaldır. Kürdistan'da aşiret yapısı kadının aşiret içindeki fonksiyonu oldukça ayırt edici özellikler göstermektedir. İslam geleneği, feodalizm, sömürgecilik ve egemen erkek düşüncesi Kürdistan kadınını nasıl etkilemiş, hangi tür değişiklikleri yaratmıştır? Aşiret kanunları kadını nasıl kurallar ve cezalar içine hapsetmektedir? Aşiret yöneten kadın sadece istisnamıdır? Ortaçağ geleneği Kürdistan'da hala nasıl ve hangi biçimlerde işliyor vb. daha da çoğaltılabilecek sorunların aydınlığa ulaştırılması gerekiyor. Serhildan ve Peşmerge (gerilla) mücadelesinde kadının artan önemi, Kuzey Kürdistan'da Serhildanlarda en önde yürümesi gibi olgulardan devrimimiz ve kadınların kurtuluşu adına dersler çıkarmak gerekmektedir.

* Kadını bağımsız ve özgür olmayan bir toplum, ülke köle bir toplumdur. Özgürlük, kölelik ve kadın sorunu arasında doğru bir orantı vardır. Kadınların kitlesel olarak katılmadıkları bir ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşması mümkün değildir. Toplumsal bir alt üst oluş olan devrim, değişik sınıf ve tabakaların örgütlü güçlerin bu devrim mücadelesine çekilmesiyle mümkündür. Devlet bile kurulsa kadınların durumu değişmeyecektir. Bir örgüt için de durum böyledir. Sorunu yarına ya da devrime ertelemek olmaz. Kadın sorununda doğru çözüme ulaşmayan Kürdistan'lı bir örgüt gerçek anlamda bağımsızlıkçı, demokratik ve kurtuluşçu olamaz ve Kürdistan halkının çıkarlarına

hizmet edemez.

* Kadın sorununda M-L çözümü ile başka sınıfların tavrı arasında kesin sınırlar koyacak şekilde net olmalıyız. Değişik küçük burjuva, burjuva-feodal erkek egemen anlayışını teşhir eden çalışmalar gerekmektedir.

* Kadın yoldaşların örgüt içinde destek görmesi gerekiyor. Bu destek çok yönlü olmak durumundadır. Bağımsız kadın hareketinin yaratılması sorunundan; komünizmin egemen olması sorununa kadar.... Gerek bağımsız kadın hareketi alanında, gerekse örgüt birimlerinde, gerekse komünist kadın hareketinde...

* Örgüt içinde kadın oranının yükseltilmesi için;örgütün özel çalışma yapması, çaba sarfetmesi gerekiyor. Kadınların sürekli oldukça küçük bir azınlık olarak görünmeleri bizim için büyük bir eksikliktir. Toplumumuzun yarısından çoğunu kadınların oluşturduğunu göz ardı etmemek gerekiyor. Kürdistan'da kadın sorunu, aile ile bağlantısına özel bir dikkat göstererek yaklaşmak gerekiyor. Aile ve kadına yönelik devrimci çalışma bir program etrafında yürütülmelidir. Bu sorun da; örgüt içinde tartışma ve bilinç yükseltilmesi sağlanmalı, kadınların güvenebileceği bir ortam yaratılmalıdır. Kadınların sorumluluklarının yükseltilmesi ve genişletilmesi; onların kadınların kurtuluşu ve devrim hareketi içine daha da çekilmesini getirecektir.

* Serhildan'da en yüksek biçimiyle ifadesini bulan, bağımsızlık ve özgürlük için harekete geçen Kürdistan kadını aynı zamanda gelecekte yaratılacak Kürdistan Kadın hareketinin de tohumlarını atmıştır. Ulusal Kurtuluş, Devrim ve Sosyalizm için kadın kitle eylemliliklerinin örgütsel kuruluşlarının yaratılıp yaygınlaştırılması gerekiyor. Kadının kurtuluşundaki ilerleme ve kitlesellik ne ölçüde yükseltilirse, Kürdistan'ın kurtuluşu da o ölçüde yakınlaşmış olacaktır.

* Din ve Kadın sorunu ayrı bir inceleme alanı olarak, çözüm gerektirmektedir.

* Kürdistan Kadın hareketinde de dört parçayı kapsayan merkezi bir örgütlülük yükseltmek gerekiyor. Bu doğrultuda dört parçayı kapsayan Kürdistan Ulusal Kadın Konferansını yaratmak için şimdiden çalışmalara geçmek gerekiyor. Mevcut kadın örgütlülüklerini örgüt kolları durumundan çıkararak, tek merkezi bağımsız kadın örgütüne dönüştürmek gerekiyor.

* Kadınlara yönelik feodal burjuva sistemden, erkek egemen anlayışından kaynaklanan baskı ve zulüm biçimlerini teşhiri için kampanyalar düzenlemek, örgütsel önlemler almak gerekiyor. Örneğin başlık parası, dayak vb. sorunlar hala Kürüdistan'da ciddi baskı zincirleridirler. Bu çağdışı baskı biçimlerine karşı özel kampanyalarla savaşım vermek, yaptırımlar uygulamak zorunludur.

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE DİN

KÜRDİSTAN DEVRİMİ VE DİN

Orta-Doğu'nun, neredeyse, belli başlı dinlerin beşiği olduğu gözönüne getirilir ve ülkemizin bulunduğu coğrafyanın, tam da bu beşiğin ana merkezi olduğu düşünülürse, dinin, devrimimizde oynadığı ve oynayacağı rolün ciddiyeti hemen anlaşılır. Ek olarak, burjuva demokratik devrimini yaşamış ve din sorununu -şöyle veya böyle- "çözmüş" ülkelerin aksine, bizim devrimimiz böyle bir görevle de karşı karşıyadır. Bu nedenle de din sorunu ve dine ilişkin politika, Ulusal Demokratik Devrimimizin bir parçası olmak durumundadır. Dolayısıyla, proletarya hareketinin çözmesi gereken bir sorundur.

Öyleyse konuya proletarya ideolojisinin, yani diyalektik-materyalist düşüncenin din nedir? Sorusuna verdiği yanıtla başlamak gerekmektedir.

"...din, henüz kendini bulamamış ya da yeniden yitirmiş olan insanın kendi bilincinde oluşu, kendini duyuşudur. Fakat insan, dünyanın dışında çömelmiş oturan soyut bir varlık değildir. İnsan insanın dünyasıdır: Devlet, toplum. Bu devlet, bu toplum, ters bir dünya bilinci olan dini yaratır, çünkü onlar ters bir dünyadır. Din o dünyanın genel teorisi, ansiklopedik icmali, halka yatkın mantığı, manevi namus meselesi, coşkunluğu, ahlaki onaylanışı, resmiyete bürünüşü, evrensel avuntu ve haklılık temelidir. Din insanın özünün hayalde gerçekleşmesidir, çünkü insanın özü somut gerçekliğe kavuşmuş değildir. (...) Din, baskı altında ezilen yaratığın iç çekişi, kalpsiz bir dünyanın kalbidir, tıpkı ruhsuz bir durumun ruhu olduğu gibi. Din halkın afyonudur."(Siyaset ve Felsefe - A.ç. K.Marks S.10 İstanbul-1978)

"Nedir ki, her din, insanların günlük yaşayışını egemenlik altında bulunduran dış güçlerin, onların kafalarındaki fantastik yansımalarından, dünyasal güçlerin, içinde dünya-üstü güçler biçimine büründükleri bir yansımadan başka bir şey değildir."(Anti-Dühring, F.Engels, S.492, Sol Yay-1977)

"Başkaları hesabına çalışmaktan, yerine getirilmeyen isteklerden ve yalnız bırakılmışlıktan yılmış halk kitleleri üzerine her yerde büyük ağırlıkla yüklenen ruhsal baskı biçimlerinden biri dindir.(....) Din, sermaye kölelerinin insancıl düşlerini, insana daha yaraşan bir yaşam isteklerini içinde boğdukları bir çeşit ruhsal içkidir."(Din Üzerine-V.İ.Lenin, S.9-10, Ekim Yay-1990)

Dinin tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. İlk insanlığın doğayla olan mücadelesinde, doğa güçleri karşısındaki güçsüzlüğü onu, doğa-üstü güçlerden ziyade varolan, gözüyle gördüğü ve duyduğu -ama ulaşamadığı, egemen olamadığı- gerçek olay ve simgelere korku ve saygının birarada olduğu bir değer biçmeye yöneltmiştir. Doğada bulduklarıyla yetinmekten, ihtiyaçlarını üretmeye koyulduğu ve her üretimin yeniden üretime yol açtığı koşullarda insanoğlu, doğanın sırlarını da yavaş yavaş keşfetmeye başlamıştır. Bilmediği ve hakim olamadığı oranda bilincinde yücelttiği olay ve olguların, bilmeye ve çözmeye başladığı ortamda düşüncelerindeki yanılsamalarından kurtulmaya başlamıştır.

Kendinden bağımsız, yıldırımlar vasıtasıyla meydana gelen ateş olgusuna kendisi hakim olduğu, artık ateşi yakabilme yeteneğine ulaştığında ona tapınmaktan vazgeçmiştir.

"Ama az sonra, doğal güçlerin yanısıra, bir o denli yabancı ve başlangıçta bir o denli açıklanmaz bir biçimde insanların karşısına dikilen güçler olan toplumsal güçler de işe karışır ve onları, doğa güçlerinin doğal zorunluluk görünüşlerinin tıpkısı bir doğal zorunluluk görünüşü ile, egemenlikleri altına alırlar. Başlangıçta içlerinde yalnızca doğanın gizemli güçlerinin yansıdıkları fantastik kişilikler, böylece toplumsal öznitelikler kazanır, tarihsel güçlerin simgeleri durumuna gelirler."(Anti-Dühring, Engels, S.492)

Artık üretimin ilerlediği, sınıfların ortaya çıktığı ve özel mülkiyetin varlığı koşullarında din, egemen sınıfın denetimi altına girmiş, ona hizmet edecek biçimde örgütlenmeye başlamıştır. Kır yaşamından şehir yaşamına geçildiğinde, ortaya çıkan her şehir devletinin, hatta bunların içinde her olay ve olgunun, kendi tanrısı olmuş, çok tanrıcılık başgöstermiştir. Şehir devletlerinin kendi aralarındaki egemenlik savaşı sonucunda ortaya çıkan şehir devletleri birliği, yani imparatorluk, her şehrin tanrısını kendisinde bütünleştirip, merkezileştirerek tek tanrı haline gelmiştir. Burada, dinin, toplumsal gelişmelerle birlikte atbaşı giden değişkenliğini görüyoruz. Engels'in deyişiyle ".... çok sayıdaki tanrıların tüm doğal ve toplumsal nitelikleri, bu kez soyut insanın yansımasından başka bir şey olmayan herşeye yetenekli tek bir tanrıya geçirilir." (Age.S.aynı)

Köleciliğin kendi içinde çürümüş, tükenmiş yapısı ve bu yapının dışarıdan darbelerle (barbar Cermen saldırıları) çökmesinin ardından, kırın şehire hakim olduğu Ortaçağa miras olarak Hıristiyanlığı bıraktı. Papazlar zihin eğitimini tekellerine aldılar, siyaset ve hukuk, diğer bilimler gibi, ilahiyat biliminin geçerli ilkelerine uyduruldu. Kilise, toplumsal yaşamın belirleyicisi durumuna geldi. Sınıf savaşları artık din kisvesi altında gerçekleşmeye başladı. Burjuvazinin öncülleri -Münzer vd.- din kisvesi altında, katı feodal geleneklere başkaldırdı. "... feodalizme karşı girişilen her türlü genel saldırı -kiliseye saldırı ve bütün devrimci sosyal ve siyasi öğretiler başta olmak üzere- çoğunlukla ve aynı zamanda dinden sapmalar olmak zorundaydı."(Siyaset ve Felsefe, S.159)

Burjuvazi yeterince güçlendiğinde, feodalitenin tüm varlığını ortadan kaldırmaya yöneldi. Feodalizme savaş açmak demek, aynı zamanda siyasette, hukukta, eğitimde ve mülkiyette egemen olan Kiliseye savaş açmak demekti. 1789 Fransız Devrimi tüm gücüyle Kiliseye saldırdı, bütün topraklarına elkoydu, din ve devlet işlerini birbirinden ayırdı, öyleki aydınlanma-rönesans döneminde ateizme kadar varan uç gelişmeler yaşandı. Burjuva devriminde burjuvazinin yedeği olan proletarya, devrim sonrası kendi çıkarları doğrultusunda talepler yükseltmeye ve mücadele alanında boygöstermesiyle, burjuva devrim öncesi ve sırasında radikal çıkışlara sahip burjuvazi, çark etmeye başladı. İnisiyatifi ele geçiren, iktidara oturan ve yerini sağlama alan burjuvazi için din artık tehlike olmaktan çıkmış, aksine toplumdaki çelişkilerini üzerini örtebilecek niteliği ile kapitalizmin sürekliliği için yedek, yardımcı güç haline gelmiştir.

Kapitalizmin toplumsal yasaları, üreten insanların kendi ürettiklerine yabancılaşmasına, kendileri tarafından yaratılmış ekonomik ilişkiler, gene kendileri tarafından üretilmiş üretim araçları aracılığıyla sanki yabancı bir güç tarafından yönetildiklerini sanmalarına yol açar. Toplumsal yasaların bilinmesi bu durumu ortadan kaldırmaz. Ne zaman ki bu bilince çıkarılan yanılsamaya karşı toplumsal

bir eylem gerçekleşir, insanlar kendi ürettiklerine ve toplumsal yapılarına hakim olur, işte o zaman din ve benzeri yabancı güç ve yanılsamaların sonu gelecektir.

"Üretim araçlarına toplum tarafından el konulması ile, meta üretimi ve bunun sonucu, ürünün üretici üzerindeki egemenliği ortadan kalkar. Toplumsal üretim içindeki anarşi yerine, bilinçli planlı örgüt geçer. (...) Şimdiye değin tarihi egemenlik altında tutan yabancı, nesnel güçler, insanların denetimi altına girer. (...) İnsanlığın, zorunluluk dünyasından özgürlük dünyasına sıçrayışıdır bu." (Anti-Dühring, Engels, S.447)

Buradan çıkan sonuç; dinin, insanlığın ortaya çıkışından bu yana sürmesi ve etkinliğini devam ettirebilmesinin nedeni, ekonomik ve sosyal koşulların, yani özel mülkiyet düzeninin, sınıfların varlığının ortadan kalkmamasıdır. Kölecilikten feodalizme, feodalizmden kapitalizme geçiş, bir sömürü düzeninden diğer bir sömürü düzenine geçiş olarak gerçekleşmiştir. Böylece din de etkin olarak yaşama alanı bulabilmiştir. Proletaryanın yapacağı devrimle, sınıf olarak kendisinin de varlığına son vereceği toplumsal düzende, din de sınıflı toplumdan yansıyan son yabancı güç olarak ortadan kalkacaktır.

Avrupa, genellikle, feodalizmden kapitalizme geçişte devrimci bir aşama yaşadı. Her ülkede şöyle veya böyle burjuva demokratik devrim gerçekleşti. Feodaliteyi yıkmak için burjuvazi, feodalitenin kalesi Kilise ve kurumlarına cepheden bir saldırı başlattı. (Fransız Devriminde bu çok belirgindir) Sistem olarak kapitalizmi sağlama alır almaz da kiliseyle uzlaştı. Kiliseyi sisteme entegre ederek, onu, hizmetine koştu. Din ve devlet işleri, birbirinden ayrılmasına rağmen, devlet tarafından "kerhen" desteklenerek himaye edildi ve daha çok kitlelerin uyutulması için kullanıldı. İlk başlarda gerçek bir laiklik öngören burjuvazi, daha sonra bunu revize etti. Fakat yine de din, tanrı ile birey arasında "kişisel bir sorun"a büyük ölçüde indirgendi.

Burjuva demokratik devrimini yaşamamış ülkelere, emperyalist sömürgeciliğin istila ve talanı-denetimiyle giren kapitalizm, çarpık ve esas olarak emperyalizmin çıkarlarına göre şekillenmiştir. Kendi doğal seyrini yaşayamayan, dolayısıylada kendi iç çelişkileri ile feodalizmi çözemeyen bu ülkelerde, bir yandan sömürgeci kapitalist ilişkiler, bir yandan feodal ilişkiler yan yana varolmuştur. Feodalizm ile kapitalizm burada uzlaşmıştır. Elbette sürece damgasını vuracak olan kapitalizmdi ve öyle de oldu. Ama ortaya çıkan sentez, sürekli bunalımlarla yaşayan, belini doğrultamayan, her zaman iç karışıklıklara gebe, sistemin sürekliliğini darbelerle sağlamaya çalışan bir yapıydı. Bu tip ülkelerde din, devlet işleriyle iç içe ya da onun önemli bir parçası durumundadır. Bu bakımdan, bu ülke devrimleri proletaryanın önderliğinde gerçekleşecektir, zira burjuvazinin bir atımlık dahi devrimci barutu hiç olmamıştır. Burjuva demokratik devrimine proletarya önderlik edecektir. Dolayısıyla din ve devlet işlerini tamamıyla birbirinden ayırma gibi gerçek laik düzeni sağlamak da -diğer tüm burjuva karakterli sorunların çözümünün yanısıra- proletaryanın omuzlarına kalmıştır.

Dikkat edilirse, 1789 Fransız Burjuva Devrimi, Kiliseyi (dini) tam cepheden karşısına almıştır. Çünkü kilise feodalizmin belkemiğiydi. Fakat yukarıda sözünü ettiğimiz sömürge, yeni sömürge ülkelerde kapitalizmin görece gelişmişliği sözkonusu olduğu gibi, sistem olarak da kapitalizm belirleyici konumdadır. Burada din ve dini kurumlar bu sistemin savunucusu ve onun parçasıdırlar. Dolayısıyla burada dine karşı tavır tam cepheden değildir. Proletarya, anti-kapitalist niteliğiyle de Ulusal Demokratik Devrimin bir parçası olarak dine karşı döneme

göre politika belirleyecektir. Önce onu kapitalizmin kullanım alanından uzaklaştırarak yalnızlaştıracak ve giderek de sosyal temellerini ortadan kaldırarak varlığına son verecektir. Ulusal Demokratik Devrimimizin hedefi Lenin'in ; "Dinin devletle ilişkisi olmaması, dinsel kurumların hükümete değin yetkileri bulunmaması gerekir. Herkes istediği dini izlemek ya da dinsiz, yani kural olarak bütün sosyalistler gibi ateist olmakta tamamen özgür olmalıdır. Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayrım yapılmasına kesinlikle göz yumulamaz. Resmi belgelerde bir vatandaşın dininden söz edilmesine de son verilmelidir. Kiliseye veya dinsel kurumlara hiçbir ödenek verilmemelidir" (Din Üzerine-Lenin, S.11) diyerek formüle ettiği biçimde olmalıdır. Gerçek laik sistem böyle tesis edilebilir. Bugün burjuva toplumların hiçbirinde böylesine saf bir laiklik bulunmamaktadır. Avrupasından Amerikasına, oradan Türkiye'ye kadar tüm burjuva kapitalist sistemler gerçek laikliği uygulamıyorlar, her birinde devlet şöyle veya böyle dini kullanmıştır. Türkiye, tüm aksi iddialara karşın, laiklik bakımından en geri ülkelerden biridir. Diyanet işleri devletin yan kuruluşudur, eğitimde din, devlet tarafından uygulanmaktadır, İmam Hatipler, devlet eliyle finanse edilmektedir. Tüm dini kurumlara devlet yardımı yapılmakta, tüm resmi belgelerde dini kimliğin belirtilmesi zorunluluğu getirilmektedir. Müslümanlığın Sunni mezhebi devletin resmi dini durumundadır. Diğer dinler ve mezhepler üzerinde bir baskı vardır. Düşünce yasağı, inanç özgürlüğü, din ve mezheplerin örgütlenmesinde de kendini göstermektedir. Değişik din ve mezhepler siyasi ve toplumsal baskı altındadır. Vatandaşlar arasında bizzat devlet eliyle Sunni-Alevi mezhep ayrımı körüklenmektedir. (Son dönemlerde devletin Alevi vatandaşlara yönelmesinin ardında birçok neden vardır. Birincisi, KUKM'ne akacak potansiyeli etkilemek, ikincisi, Orta-Asya'daki ülkelerin Şii olan halklarına şirin görünme kaygıları gibi nedenler sayılabilir.)

Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan'ın hedeflerinden biri de gerçek laikliği hayata geçirmektir. Şimdiden halkımız içinde ayrılık yaratacak, mücadeleye sekte vuracak, "sunnilik bozulmuş islamdır," alevilik saf ve "ilerici-devrimci bir imkan sunmaktadır" (Din Sorununa Devrimci Yaklaşım-A.Fırat, S.59) gibi yaklaşımlar ve "laiklik aslında Batı'nın ve Siyonizmin çıkarlarını dikkate alan, Orta-doğu halklarının ise sınıfsal ve ulusal kurtuluşlarını örtbas etmede kullanılan bir yaklaşımdır"(Age. S.63) gibi belirlemeler, halkımız arasında zaten varolan dini çelişkileri derinleştirmekten başka bir işe yaramadığı gibi, ulusal bilincin de üstünü örter. Kaldıki bugün dine dayalı düşünceler "cemaat toplumu", "islamın birliği" gibi söylemlerle UKM'ni gereksiz ilan etmekte ve TC tarafından kullanılmaktadırlar. TC'nin yaptığını tersinden yapmanın kısa vadede bir takım yararları olsa bile, uzun vadede ülkemiz devrimine zararlı olacaktır. Dine karşı politik yaklaşım başkadır, dini anlayışı proletarya ideolojisine eklemlemek başkadır. Din sorununa, proletarya, materyalist açıdan ideolojik yaklaşım getirir. Fakat ülke gerçeğine ilişkin ise politik bir yaklaşımı benimser. Orta-Doğu Komünist Partilerinin nasıl 'i tamamen ideolojik çerçevede kalarak, ülkelerinin özgül durumunu dikkate almayan politika yürütmeleri bir "sol sekter" tavır ise, dini ideoloji katında yorumlayarak, proletarya ideolojisine eklemlemek de "sağ pragmatist" bir tavırdır. İdeolojik ve politik yaklaşım konusunda Lenin'den iki alıntıyla konuyu pekiştirelim:

"Din, halkı uyutmak için kullanılan afyondur. Marx'ın bu sözü din konusundaki marksist görüşün temel taşıdır. Marksizm bütün modern dinleri, kilisele-

ri ve her türlü dinsel örgütü, işçi sınıfının sömürülmesini ve ezilmeşini savunmaya hizmet eden birer burjuva reaksiyon aracı olarak görür."(Din Üzerine-Lenin S.24)

Ama öte yandan;

"Bir marksistin maddeci olması, yani dine karşı olması gerekir, ancak, bir diyalektik maddecinin dine karşı mücadeleyi, soyut, kuramsal, değişmez bir biçimde değil de, uygulamada sürmekte olan ve kitleleri herşeyden iyi eğiten sınıf mücadelesinin somut temeline dayanarak yürütmesi gereklidir. Bir marksist, somut durumu bir bütün olarak gözlemlemeli, anarşizm ile oportünizm arasındaki(göreceli, değişken olan ama mutlak varolan) sınırı ayırtedebilmelidir. Bir marksist hiçbir zaman ne anarşistlerin soyut, sözde kalan, gerçekte ise boş 'devrimciliği'ne, ne de dinle mücadeleye sırt çeviren, bunun görev olduğunu unutan, Tanrı'ya inanmayı kabullenen, davranışlarını belirlerken sınıf mücadelesini değil de kimseyi kırmamak, incitmemek, 'beni sokmayan yılan bin yaşasın' kuralını bozmamak endişesiyle davranan küçük burjuva ya da liberal aydınların oportünizmine aldanmamalıdır." der. (Age. S.30)

Bu bilgiler ışığında bölgemizin ve ülkemizin özgüllüğünü inceleyelim:

Orta-Doğu ve ülkemiz özgülünde ele almamız gerken islamiyettir. İslamiyetin ilk çıkış dönemlerinde kabile yaşantısından feodal diyebileceğimiz aşamaya geçişi sağladığını ve dönemine göre de bu bakımdan devrimci bir işleve sahip olduğu yadsınamaz. Dağınık kabilesel toplulukları merkezileştirip devletleştirmiştir. Özellikle Arapları bir çatı altında toplayıp, biraraya getirmesinden sonra, bir devlet dini olarak, kendi sınırları dışına taşması, yayılmacı emellere yönelerek, Arap olmayan toplumları da islamiyeti yayma adı altında kendi denetimine almaya yönelmesiyle ve Araplaştırma politikasıyla, artık ilk başlarda oynadığı devrimci rolünü kısa sürede kaybetmiş, dönemin koşullarına göre sömürgeci, dolayısıyla gerici karaktere bürünmüştür. Avrupa, burjuva devrimlerini ve dönüşümlerini yaşarken, islamiyet, giderek tutucu, gelişmeler karşısında engelleyici bir tavır sergilemiştir. Ortadoğu ve ülkemizde Avrupa'dakine benzer feodalite karşıtı -ve dolayısıyla dine karşı cepheden tavır alabilen- burjuvazi yeşermemiş, kapitalizmin sömürgeci vasıtalarla bölgeye el atması karşısında direnç gösteremiştir. İslamı temsilen Halifeliği elinde bulunduran Osmanlının durumu buna örnektir.

İslamın, yayılmacı dönemde el attığı topraklardan biri de Kürdistan'dır. İslamiyet öncesi Zerdüştlüğün, hakim dini inaç olduğu Kürdistan halkına islamiyet, kılıç zoruyla kabul ettirilmiştir.Bu süreçte, Araplaştırma faaliyeti de Kürtlere özgü kültürel özellikleri, tarihi eserleri ve Kürtçe yazılmış kitapları ortadan kaldırma, yerine İslami-Arap kültürü ve değerlerini geçirme olarak, zor ve baskı altında sürdürülmüştür. Direnenler kılıçtan geçirilmiştir. Örneğin; kitapların yakılması gerekçesini E.Xemgin şöyle açıklıyor:"Bu kitaplar, eğer Kur-an ile çelişiyorlarsa yanlış oldukları için, çelişmiyorsa Kur-an'ın olmasından dolayı gereksiz oldukları gerekçeleriyle yakılıyorlardı."(Kürdistan Tarihi, C.III S.392)

Böylece, Kürdistan halkı Arap kültürünün etkisi altına alındı. Fakat İslamiyet burada değişik mezhepler temelinde etkin oldu. Bunlar arasında Hariciler, Aleviler ve Sunni(Şafi)ler vardı. Çoğunluk olarak ise bunların içerisinde Sünniliğin Şafi kolu egemendir. Şafiler genelde Hanefi koluna bağlı Türk ve Arap Sunni inanıştan ayırıcı bir özelliğe sahiptir. B.Nikitin bunu şöyle ifade eder: "... Kürt ruhu, dinsel görünümüyle ele alındığında, sunni ortodoksluğun doğrultusunda

değildir... Müslüman Kürdün belirgin özellikleri Hak mezheplere biraz aykırı düşen, ya da genellikle aykırı düşen, bir mistizm de toplanmaktadır."(Kürtler C.II S.75) Yezidilik ve Ehl-i Hak inanışı da, neredeyse sadece Kürde özgüdür. Bunların dışında azınlık inanışları da vardır. Hıristiyan olan bu azınlıklar Ermeniler, Süryaniler, Nasturiler'dir.

Zerdüştlük döneminde pek görülmeyen iç savaşımlar, İslamiyetin değişik mezhepsel ayrılıkları ile vücut bulmasından sonra, özellikle Haricilerin katli, Yezidilerin imhası şeklinde gündemden inmedi. Hariciler de, Yezidiler de Kürttüler. Ve Alevi-Sunni çatışmaları "Kürdün-Kürde kırdırılması" politikasının bir ürünü olarak Kürdistan'da yakın zamana kadar varlığını sürdürdü. Elbette ve Kürdistan halkı bakımından, sömürgecilerin her fırsatta yararlandığı ve körüklediği bir zaaf ve zayıf halkayı oluşturuyordu. Nitekim Osmanlı-İran savaşlarında Osmanlılar, Sunni Kürtlere, İranlılar da Alevi Kürtlere oynadılar. Bunda da etkili oldular. Sanki Osmanlı-İran savaşmıyor, Alevi-Sunni Kürtler savaşıyordu. Kısacası, sömürgeci devletlerin, sömürgeci emellerini gerçekleştirmede din faktörünü bu kadar kullanabilecekleri hazır bir zemin herhalde başka bir coğrafyada yoktur. Birçok temel nedenlerin yanısıra dini inanıştaki bu çetrefil durum da, Kürdistan'ın bölünmüşlüğünde önemli bir etkendir.

Sadece kendi aralarındaki dini çatışmalarla sömürgecilerin kullanımına açık hale gelmekle kalmayıp, aynı zamanda sömürgecilerin diğer devletlerle çatışmalarında ve azınlıklara ya da Osmanlı'da yer alan değişik milliyetlere karşı da kullanılmışlardır. Örneğin; Kürtlerden oluşan Hamidiye Alayları'nın, Osmanlının çıkarları doğrultusunda Ermeni kıyımına alet olmalarının ekonomik nedenleri bir yana, görünürdeki dürtü, Müslüman-Hıristiyan çelişkisi olmuştur. Osmanlı, dini kullanarak Kürtleri bu kıyıma alet etmiştir. Aynı şekilde I.Dünya Savaşı'nda, Osmanlı-Rus savaşına, Osmanlı Halifesi'nin Cihad çağrısı üzerine müslümanlığın gereklerini yerine getirmek için Kürtler tarafından büyük katılım olmuştur.

Tüm bunların yanısıra, Kürdistan'da meydana gelen başkaldırıların sonuçsuz kalmasında da etkenlerden birisi, yine mezhepsel bölünmüşlüklerdir. Örneğin; Kürdistan üzerine değerli ve ayrıntılı çalışmaları olan Martin Van Bruinessen'in "dışarıdan biri" olarak gözlemi şöyle:

"Atatürk'ün Cumhuriyet Türkiye'sindeki laik reformlar, Aleviler tarafından özgürlük ve toplumsal kurtuluşları için bir adım olarak memnuniyetle karşılandı. Güçlü bir İslami söylemi olan 1925 Şeyh Sait Kürt İsyanına, bölgedeki Alevi aşiretler tarafından fiili olarak karşı çıkılması şaşırtıcı değildir. Bu Kürt milliyetçiliğinin, Aleviler arasında hiç bir etki yaratmadığı değil, Sunni fanatizmi korkusunun herhangi bir Kürt milliyetçiliği duygusundan daha güçlü olduğu anlamına gelir. Alevi Kürtlerin milliyetçi eğilimli isyanları (ilki sadece Koçgiri aşiretininin katıldığı 1920'de, en önemlisi de daha sonra, Dersim'in büyük bölümünün katıldığı 1937-38'de) Sunni Kürtlerden hiçbir destek görmedi. Alevi Kürtler, çoğu zaman Alevi Türklerle Sunni Kürtlerden çok daha yakın oldu."(Kürdistan Üzerine Yazılar S.31, İletişim Yay-1992)

* * *

Kürdistan tarihinde, bugün Kürdistan'ın bölünmüşlüğünden tutalım da, geri bırakılmışlığına kadar, dinin, bazan yan, bazan da öne çıkan önemli fak-

törlerden biri olduğuna dair daha onlarca örnek gösterilebilir. Yakın tarihimizde de bu örnekler boldur. Özellikle "çok partili" döneme geçildikten sonra, dine açık partiler her zaman Kürdistan halkından bol bol oy almışlardır. Örneğin; 1970'ler ve 1980'lerde MSP ve devamı RP, yüzde 20 veya genel ortalamanın oldukça üzerinde oy topladılar. (KUKM'nin kitleselleştiği günümüzde ise, dinci partiler de dahil, tüm burjuva partileri Kürdistan'daki tabanlarını büyük ölçüde yitirdiler.)

Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bugünkü gelişme düzeyi karşısında sömürgeci T.C elinden geldiğince din faktörünü kullanmaya çalışıyor. Bir yandan legal alanda Refah Partisi, Kürdistan'da güçlendirilmeye çalışılıyor, bu yönde faaliyetlerine büyük imkanlar sağlanıyor, devlet tarafından teşvik görüyor, diğer yandan radikal İslami hareket olarak geçinen Hizbullahçı kesimi, devlet, kontrgerillalılaştırılmış biçimde kullanıyor. Dinden gıdasını alan bütün politik örgütler düzen içi yapıları nedeniyle devlet tarafından kullanılmaya her zaman açıktır. Devlet, sol ve ulusal hareket her güçlendiği dönemde iplerini elinde bulundurduğu böylesi gerici örgütleri ortaya salmakta, gelişmelere göre gerektiğinde iplerini çekerek "frenlemektedir". Devlet bir yandan Alevileri kanatları altına alma faaliyetleri yürütürken, diğer yandan RP'nin Kürdistan'da güçlenmesi için tüm olanaklarını sunmakta ve Hizbullah gibi örgütlenmelerle de halkımıza terör estirilmektedir. Ülkemizde bugün, müslüman sorulduğunda, "Allah korkusuyla", "Elhamdürüllah Müslümanım"dan öteye gitmeyen dini inancıyla yaşayan bireylerden ziyade, örgütlü-politik dinci örgütlenmeler tehlike arzetmektedir. Lenin, M.Gorki'ye yazdığı mektupta; ".... kokuşmuş müminlik her yerde aynı ölçüde iticidir, ama ideolojik yobazlığa dönüşen 'demokratik iman' özellikle tiksindiricidir"(Din Üzerine, S.52) diyerek bu noktaya vurgu yapmıştır.

RP gibi legal, Hizbullah gibi "illegal" örgütlenmeler, "İslamın birliği" adına KUKM'ne karşı TC'nin bütünselliği içinde yer alırken, Kürdistan İslam Partisi (PİK-Partiya İslamiya Kurdistan) gibi Kürt milliyetçisi görünen örgütler de, Kürdistan halkını Ortaçağın karanlığına mahkûm etme amacı güdüyorlar.

Dinin bunca etkili olmasına, sömürgecilerin, sömürgeci emellerini sürdürmek bakımından dini her alanda kullanmalarına rağmen, gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelesi hareketliliği içinde, Kürdistan halkı artık bu karşı-politikayı sezmiştir. Nitekim, İKDP'de olsun, IKDP'de ya da YNK'da olsun, partilere oturan çizgi laiktir. Kuzey Kürdistan örgütlerinde ise bu daha da belirgindir. Bugün Kürdistan'ın dört parçasında da halkımız nezdinde yurtsever duygular, dini duyguların çok çok üzerindedir. Orta-Doğu gibi dinlerin beşiği olan bölgemizde Kürdistan'ın bu özgüllüğü devrimimizin geleceği bakımından yararlanmamız gereken özellikler taşıyor. Kabaca tarihimize baktığımızda, önce dinin etkinliğini, sonra dini duygular ile yurtseverliğin iç-içe geçtiğini, şimdilerde ise ulusal bilincin ön planda olduğunu tespit edebiliriz. Politikamız, bu elverişli durumu lehimize derinleştirerek, ulusal bilincin yanısıra sosyal kurtuluş bilincini de yaygınlaştırmak olmalıdır.

Dini besleyen ve onu ayakta tutan olgular ortadan kaldırılmadan, din de ortadan kalkmayacaktır. Öyleyse sorunun temelinde ekonomik-sosyal maddi olgu vardır. Sömürünün, sınıfların ortadan kalkması demek, insanın hem kendi emeğinin gücüne, hem emeğinin ürününe ve yaşamına hakim olması demektir. Sömürgeciliğe, emperyalizme ve kapitalizme karşı savaş, bu nihai hedefi gerçekleştirecektir. Böylece dinle mücadele kendi başına bir alan değil, sınıf mücadele-

sine bağlı olarak gelişen ve onun bir parçası haline gelen mücadeledir. Dinle mücadele sınıf hareketinden kopuk "entellektüel" bir uğraş olarak ele alınamaz. Dine karşı böylesi bir savaş, onu yoketmeyeceği gibi, varolan toplumsal koşullar sürdüğü sürece, daha da yerleşmesine neden olacaktır. Fakat öte yandan, nasıl olsa Kümünizm'de din de yok olacağına göre, şimdiden dine karşı mücadeleyi bir kenara atalım da diyemeyiz. Dine karşı mücadelede dikkatli ve titiz olmak, halkın duygularını rencide etmemek gerekir. Halk arasında konuşurken ve basında din konusunda yazarken, çeşitli mezhepler arası ayrım yapmamak, birinin görece daha "ilerici", diğerinin "gerici" olduğu propogandasını yapmak, devrimci mücadeleye hiçbir yarar sağlamaz, sadece ulusal ve sınıfsal mücadelenin üstünü örtme çabasında olan dinsel bölünmeye bir halka daha eklenmiş olur. Bizim işimiz dinsel çelişkileri derinleştirmek değil, ulusal ve sınıfsal çelişkileri derinleştirmektir. Hiç bir din günümüz koşullarında ilerici sayılamaz, olumlanamaz.

* * *

Din konusunda hareketimizin nihai hedefi ateizmi yaygınlaştırmak olduğu halde, programımıza üyelerimizin ateist olması zorunluluğunu getiren bir madde koymamız gerekir mi? Ya da dini inancı olan birini örgütümüze üye olarak alabilir miyiz?

Şimdiye kadar söylediklerimizin ışığında bakacak olursak, dinsel önyargıların toplumdan sökülüp atılması bugünden yarına gerçekleşecek bir olay değildir. Bu bir toplumsal devrim ve dönüşüm meselesidir. Programımızın bilimsel, materyalist dünya görüşünü temel alması, aynı zamanda dinin gerçek tarihsel ve ekonomik kökenlerinin açıklanmasını da birlikte getirecektir. Kitleler devrimci hareketlilik içerisinde aydınlanmadığı sürece de soyut ateizm propogandası bir işe yaramayacaktır. Bu durumda programımıza ateist olduğumuza dair bir madde koymanın yararı -ve gereği- yoktur.

Dinle mücadeleyi mademki sınıf mücadelesinin bir parçası olarak ele alıyoruz, öyleyse kişileri dini inancına göre değil, sınıfsal konumuna göre değerlendirmek zorundayız. Programımızı, diyalektik, materyalist bilimsel dünya görüşü, kabul eden, bu program doğrultusunda mücadeleye katılmak isteyen ve propogandamızı bu ilkeler doğrultusunda sürdüren -dini önyargılarını henüz kıramamış biri dahi olsa- örgütümüzün üyesi olabilmelidir. Dinsel önyargısını henüz taşıyan kişinin programımızı kabul etmesi demek, peşinen bu dinsel önyargısından kurtulmak için açık kapı bırakması anlamına geldiği gibi, ayrıca bu çelişki sadece onu ilgilendiren, kişisel bir çelişki olacaktır. Burada yapılması gereken, onu, programımız temelinde eğitmek, aydınlatmaktadır. Fakat, dini önyargıya sahip kişinin, bunların aksine, dini önyargısını kırmak yerine, örgütümüz içerisinde dini örgütlenme ve propoganda yapmasına da asla müsaade edemeyiz. Bu durumda örgüt onu dışlamak zorundadır.

Örgütümüzün din sorununa ilişkin politikası iki temel yaklaşım üzerinde şekillenmelidir:

1. Bizim Ulusal Demokratik Devrimimizde ulusal ve demokratik yanlar iç-içe geçmiş, biri olmadan diğeri olamayacak şekilde bütünleşmiş durumdadır. İslamcı grupların ise, ulusal mücadeleyi demokratik mücadele ile bütünleştirecek yapıları yoktur. Demokrasi onlara göre kafirliktir, dolayısıyla demokrasi güçleri arasında değerlendirilmeleri imkansızdır. Onların amacı; Kürdistan'ı Ortaçağ ka-

ranlığına, şeriatın gerici düzenine mahkum etmektir. Onlarla işbirliği yaparak bu "vebale" ortak olmamız düşünülemez. İran Devrimi, vb. bakımdan öğretici bir deneydir. Humeyni'yi anti-emperyalizm adına destekleyenlerin ve onunla işbirliğine gidenlerin akibeti herkesin malûmudur. İkinci olarak, bunların ulusal kurtuluşu sosyal kurtuluşla bağdaştırmaları hiç mümkün değildir. Çünkü İslami düşünce emperyalist-kapitalist sistemin dışında bir sistem yaratamaz. Kendisi zaten o sistemin bir parçasıdır. Bunlara göre Komünistlerin "katli vaciptir". Ülkemizde bunların güçlü tabanları yoktur. Ama mücadele doğru bir hatta gelişmediği taktirde, güçlenme potansiyelleri hep olacaktır. Hele ki, günümüz koşullarında, sosyalizm bilincinin bulanıklaşmış olması, fundemantalizmin yükselişi gözönüne alınırsa. Sadece dine karşı -sınıf mücadelesinden kopuk- savaş açmak bunları güçlendireceği gibi, bunlarla mücadele etmemek de onları yine güçlendirecektir. Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi yükseldikçe, devrimci hareketlilik içerisinde kitleler hem kendi deneyimleriyle dini önyargıların sis perdesini araladıkça ve buna devrime önderlik eden proletarya hareketinin bilimsel dünya görüşü temelinde eğitici-öğretici faaliyetleri eklendikçe, dini örgütlenmelerin maddi temeli kuruyacaktır.

2. Dini politik örgütlülüklerin dışında, sadece yüzyılların şekillendirdiği dini inancı nedeniyle "etki" altında kalan, sınıfsal ve sosyal durumu nedeniyle dine sığınan sıradan müslüman vatandaş vb., halkımızın ezici çoğunluğunu oluşturmaktadır. Onların dini inançlarına saygılı olmak, ama yeri ve zamanına göre de kendisinin gerçek durumu ile kafasındaki dini önyargılar arasındaki çelişkileri açığa vurmak gerekir. Sömürgecilerin din faktörünü kullanım biçimleri propoganda edilerek bu çelişki derinleştirilebilir. Sömürgecilerin, ağa ve şeyh takımının din konusundaki tavırları bu konuda yeterince malzeme sunmaktadır. Onların ulusal ve sosyal kurtuluş karşısındaki tavırları teşhir edilirken, aynı zamanda dini kullanma taktikleri de birlikte teşhir edilmelidir. Böylece bu sıradan müslüman yurtseverlerin belki dini önyargısını tamamen kıramayız ama onu kırmasında bir yol açmış oluruz. İran'ın şeriat adına Kürtlerin hiçbir hakkını tanımadığını ve her fırsatta insanlarımızı din adına katlettiğini, Suudi Arabistan gibi şeriatla yönetilen ülkelerin ABD'nin -emperyalistlerin- bölgemizdeki işbirlikçileri olduğunu ve daha bir yığın çelişki, mücadele içerisinde ortaya serilerek halkımız aydınlatılabilir. Pratik yaşamın ortaya çıkaracağı birçok malzeme olacaktır, yeterki, doğru bir şekilde kullanmasını bilelim.

Hiçbir politik kaygı taşımayan din adamları da olabilir. Bunları Ulusal Kurtuluş Cephesi içine kişi olarak çekmek en doğrusudur. Yoksa kendi elimizle "Yurtsever İmamlar" gibi dini örgütlenmeleri teşvik etmemiz, devrimimizin geleceğine pranga vurmak olacaktır.

* * *

Son olarak, SBKP Parti Program Taslağından dinle ilgili bölümü aktarmak istiyorum.

"Din konusuna gelince, partinin politikası sadece kiliseyi devletten, okulu kiliseden ayırmak, yani burjuva demokratları tarafından söz verilen, ama sermaye ile dinsel propoganda arasındaki çok ve çeşitli ilintiler nedeniyle dünyanın hiçbir yerinde gerçekleştirilmeyen tedbirler çerçevesinde kalmamalıdırlar."

"Partinin hedefi; sömürülen sınıflar ile örgütlü dinsel propoganda arasın-

daki ilişkiyi tamamen yok etmek ve emekçi halkı dinsel önyargılardan gerçekten kurtarmaktır. Parti bu amaçla en yaygın biçimde bilimsel eğitim ve dine karşıt propoganda örgütlemelidir. Ancak, müminlerin dinsel duygularını incitmekten kaçınmak gerekir, çünkü bu sadece dinsel fanatizmi arttırmaya yarar."(Din Üzerine-Lenin S.64)

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

1. Örgütümüz, Kürdistan'da yürüttüğü faaliyette, özellikle örgütlendiği alanlar başta olmak üzere, ülkenin dört bir yanında varolan dini etkinlik ve anlayışların, dini faaliyetlerin bir "haritasını" çıkarmalı, mücadele alanında yürütece-ği propogandaya bölgesel, yerel dini farklılık ve gelişim düzeylerini dikkate alarak, ağırlık vermelidir.

Örgütsel yapının bulunduğu her alandaki birimler, kendi bulundukları bölge, yerleşim yeri (şehir, kasaba, köy, mahalle, mezra vb.) hakkında, örgüte verilen diğer raporların yanısıra (ki bunlar siyasi, sosyal, lojistik, askeri raporlar olabilir) bir de dini durumu yansıtan ayrıntılı rapor vermelidir. Periyodik olarak verilen raporlarla dini değişkenliğin mücadele sürecinde uğradığı dönüşümler izlenebilir hale gelecektir. Böylece örgütte merkezileşecek bu bilgiler ülkemizin dini haritasını çıkarmaya ve ona göre politika oluşturmaya yardım edecektir. Ülkemizin bölgesel, yerel gelişim farklılıkları, bir yerde aşiretçiliğin etkin olduğu, dolayısıyla şeyhlik kurumunun dini etkilerinin de buna eşlik edeceği, diğer bir yerde aşiretçiliğin kısmen veya tamamen çözüldüğü, kapitalist ilişkilerin görece geliştiği, dolayısıyla dinin eski etkinliğini yitirdiği gibi özellikleri ortaya çıkarmaya ve doğru politika oluşturmaya hizmet edecektir.

2. Kürdistan'da varolan azınlıklar, geçmişten bu yana hem sömürgecilerin kışkırtmaları, hem de çıkar ve dini çelişkiler nedeniyle mezalime uğramışlardır. Din, bu mezalimde önemli bir rol oynamıştır. "Kürdistan Kürtlerindir" gibi milliyetçi ve bu azınlıklar nezdinde de "şoven" yaklaşım yerine "Kürdistan Kürdistanlılarındır" şiarını ön plana çıkararak, dini ve ulus-azınlık farklılıklarından kaynaklanan güvensizlik ortamı yıkılabilir, bu azınlıkları KUKM'ne çekebiliriz. (Yukarıda sözünü ettiğimiz "Dini Harita" bu açıdan da önemlidir.)

3. Dine karşı cepheden savaş açmanın, ulusal ve sınıfsal mücadeleyi gerçek temellerinden koparıp, bir mezhepsel düşmanlığa yol açacağını vurgulamıştık. Fakat bu, dini yeren, onların kirli yüzünü açığa vuran bilimsel kitaplar, romanlar, öykü türlerinin yayınlanmasına engel değildir. Aksine, bu yayınları elden geldiğince çoğaltıp, ülkenin her köşesine ulaştırılması için çaba sarfetmeyi önümüze görev olarak koymalıyız. Örneğin; Turan Dursun'un kitapları gibi.

4. Her elverişli fırsat ve ortam doğduğunda, pratiğin ortaya çıkardığı çelişkilerden yararlanarak dine karşı ideolojik mücadele yapılmalıdır. Örneğin; sömürgecilerin Hizbullahçılar aracılığıyla Kürdistan'da estirdiği terör bunun için bulunmaz fırsattır. "Hizbullaha polis sızması olmuş da, o yüzden bu olaylar oluyor, yoksa Hizbullah iyidir" gibi propoganda yerine, durum böylede olsa, bu bir fırsattır ve dinin ulusal mücadele karşıtı olan yüzü burada açığa vurulmalıdır. Aynı şekilde, bu "çelişki" Hizbullahçılara karşı silahlı mücadeleyi bile gündeme getirmektedir. Halk nezdinde karşı-devrimci yüzleri açığa çıkmış böylesi örgütlenmelere karşı cepheden savaş açmaktan çekinilmemelidir. Falan dini örgütlenme iyidir, filan dini örgütlenme kötüdür gibi ayrımlara gidilmemeli, hepsine

karşı -farklı dozajlarla da olsa- mücadele yürütülmelidir. Burada unutulmaması gereken, esasta dinle mücadelenin ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin bir parçası olduğudur, ona bağlı olarak yürütülmesi gerektiğidir.

5. Çeşitli dini akımların veya şeriat düzeni uygulayan ülkelerin (İran gibi) anti-emperyalist olduğuna dair, halkımızın bilincinde yaratılan yanlış imaja karşı mücadele edilmelidir. Dini besleyen, hatta onun zaman zaman da güçlenerek ön plana çıkmasına neden olan emperyalizmin kendisidir. Emperyalist-kapitalist sistemin varlığı koşullarında, dini gericilik her zaman hayat bulacaktır. "Bugün dinin en derine uzanan kolu, emekçi kitlelerin toplumsal ezikliği ve her gün her saat emekçilere en dayanılmaz acıları, savaş, deprem vb. doğal afetlerden çok daha beter kahırları çektiren kapitalizmin karanlık güçleri karşısındaki çaresizliğidir."(Din Üzerine-Lenin, S.28) Dini düzen, şeriat düzeni, kapitalizmin dışında bir sistem değildir, günümüzde ona uyarlanmıştır. Hatta ekonomik, sosyal ve siyasal olarak daha da geri bir yapıyı temsil etmektedir. Özel mülkiyet burada kutsallık mertebesindedir, kitleler sınıfsal konumlarına göre örgütlenemezler, hepsi bir bütün olarak İslamın cemaatıdır, siyasal olarak politika yapmak sadece din adamlarına-mollalara mahsustur, emekçi ve işçi sınıfı başta olmak üzere, örgütlenmek, hak talebinde bulunmak vahşice bastırılmaya mahkumdur. Böyle bir düzen anti-emperyalist olamaz. Olsa olsa, emperyalizme direkt veya dolaylı hizmet eden, o sistemin bir parçası olarak varlık sürdüren düzen olabilir. Kürdistan'daki dini akımların da, ülkemizi böylesi bir karanlığa gömmekten başka emelleri yoktur. Bunların iktidar olması demek, Kürdistan'ın ulusal ve özellikle sınıfsal mücadelesinin, Sosyalist Kürdistan'ın bilenemez bir geleceğe ertelenmesi demektir. Bu tipten örgütlenmeler halk nezdinde her fırsatta teşhir ve tecrit edilmelidir. Bu alandaki mücadele ertelenemez durumdadır, çünkü Kürdistan halkına bu konuda yanlış bilinç aşılanmaktadır.

6. Türkiye'de gerek laikliğin hiçbir zaman uygulanmadığı, emperyalist-kapitlist sistemde de tam anlamıyla uygulamaya sokulmadığı bilince çıkarılarak gerçek laiklik üzerine yayınlar yapılmalıdır. Bunca mezhep farklılığının ve azınlık dinlerin bulunduğu ülkemizde gerçek laik ilkelerle demokratik bir ülke olabiliriz ve buradan sosyalizmin yolunu döşeme imkanı bulabiliriz. Demokratik bir Kürdistan'da dinin devletle ilişkisi hiçbir alanda olmayacaktır, resmi belgelerde dini kimlik bildirimi kaldırılacaktır, vatandaşlar arasında dinsel inanışları nedeniyle hiçbir ayrım yapılmayacak ve inanç özgürlüğü sağlanacaktır, dinsel kurum olarak varlığını sürdürmek isteyen oluşumlara devlet hiçbir yardım yapmayacaktır, herkes istediği dine inanmak ya da ateist olmakta tamamen özgür olacaktır. Burada dinin, politik alanda faaliyet göstermesinin önüne geçilecektir. Demokratik Kürdistan'ı Sosyalist Kürdistan'a dönüştürme sürecinde, bu bakımdan yolumuz açık olacaktır. Ve ancak böylece Sosyalist Kürdistan'da dinin ekonomik ve sosyal temellerini ortadan kaldırmaya doğru yol alabileceğimizi garantileyeceğiz demektir.

7. Ulusal Demokratik Devrimin laiklik ilkesinin en önemli yanlarından birisi din ve vicdan özgürlüğünün gerçek anlamda sağlanmasıdır. Günümüze, yani döneme ilişkin politikamızı belirlerken, ön plana çıkarmamız gerekenlerden birisi bu laik maddedir. Örgütümüz üyelerinin halkımız arasında propoganda yaparken karşılaşacakları zorluklardan birisi de komünistler hakkında gericilerin yaptığı karşı-propogandadır. Bunlar, komünistlerin dinsiz-imansız olduklarını vaaz

ederler ve böylece sıradan müslüman vatandaşları şartlandırırlar. Bu durumda, böyle şartlanmış bir yurtsever müslüman karşısında üyemiz nasıl tavır alacaktır ya da yanıtı ne olacaktır? İşte burada politikamız, dini inançlara karşı olmadığımız, ama dini kendi çıkarlarına alet eden sömürgecilere, ağa ve şeyh takımına karşı olduğumuz, bizim amacımızın ise baskı altında olan (ya da olmayan) tüm dini inanç ve vicdani değerlerin özgürce ifade edilebilmesini sağlamak olduğunu söylemektir. Döneme ilişkin temel yaklaşımımız bu çerçevede olmalıdır.

EKLER

Kürdistan ve din arasındaki ilişkiyi biraz daha somutlaştırmak gerekiyor. Genelden, özele doğru bir hat izleyerek konuyu netleştirmeye çalışalım.

Ulusal Kurtuluş Savaşı veren ülkelerde, sömürgeci güçlerin, sömürge ülkenin dinsel inanışlarından ayrı bir dini inanca sahip olmaları, yada aynı dine mensup olmaları, sömürge toplumun gelişmesine veya devrim sürecine olumlu-olumsuz etkilerde bulunmuştur.

Cezayir Ulusal Kurtuluş Önderliği, laik bir çizgi izlemesine rağmen, Fransız sömürgecilerinin Cezayir halkına kendi kültürel ve sosyal vb. geleneklerini dayatması karşısında, karşı-tepki olarak kendi kültürüne sahip çıkma ve bu arada da islami özelliklerden kaynaklanan inanç, giyim vb. öğelerde direnç noktalarına dönüşebilmiştir. İslami-Arap gelenekler böylece ulusal değerler olarak yan yana, halkın sömürgeci güçlere karşı savaşımında olumlu bir işlev görmüştür. İslamiyet, onların ulusal bilincini körelten, kendine yabancılaştıran ya da sömürgeciler lehinde kullanılacak bir araç olma özelliğini taşımamış, ulusal birliğin önünde engelleyici, parçalayıcı bir duruma gelmemiştir.

İngiltere-İrlanda örneğinde ise, İngiliz sömürgeciliği Kuzey İrlanda'yı elinden kaçırmamak için, buraya, İrlanda'nın geniş kesiminde yaşayan Katoliklerden farklı olarak Protestanları yerleştirmiştir. Amaçlanan, bu dinsel farklılıklardan yararlanmak, onları bölünmüş olarak tutmaktır. Ulusal bilincin üzerine dinsel örtüyü geçirmek, sömürgeciliğini sürdürmektir.

Buna en bariz örnek ise, günümüzde ve tarihte Kürdistan'ın içine düştüğü durumdur. Kürdistan'da, din faktörünün, tarihin derinliklerinden, ulusal başkaldırılar ve günümüz KUKM'ne kadar olan süreçte ağırlıklı olarak olumsuz bir rol oynadığını görüyoruz. Kürtlerin, hem henüz uluslaşma sürecine girmediği dönemde güçten düşmelerinde, kendi aralarında savaşmalarında, hem de uluslaşma sürecine adım attıkları andan itibaren de, bölünüp-parçalanmalarında, sömürgecilerin "Kürdü Kürde kırdırma" politikalarına alet olmalarında, ulusal kimliğe yabancılaşmalarında din faktörünün önemli oranda olumsuz rolü olmuştur.

Bu sonuçta;

1. Sömürgeci ülkelerin (önce Osmanlı-İran, sonra İran, Irak, Suriye ve Türkiye) Kürdistan halkıyla aynı dinsel inanca sahip olmaları(ki bu islamiyettir) ve

2. İslamiyetin başından itibaren birbirine rakip mezhepsel farklılıklardan kaynaklanan dinsel bölünmüşlüğe yol veren karekterde olmasının payı büyüktür.

Din faktörünün kısmen olumlu yanlarında yok değildir, ama bu olumluluk bile kendi içinde olumsuzluğu taşımaktan ve sonuç olarak olumsuzluğa yolaçmaktan kurtulamamıştır. Örneğin; 1925 Şeyh Sait başkaldırısının perde arkasındaki fikir adamları, planlayıcıları, ordu içindeki Kürt subaylar ve memurlardan, aydınlardan oluşan AZADİ Örgütünün üyeleridir. Döneme göre, Kürdistan'ın sosyal ve siyasal düzeyi, kitleler nezdinde önemli etkisi ve birleştirici özelliği olan şeyhlerin harekete önderlik etmeleri için ön plana çıkarılmalarını gerektirmiştir. Bu dönemde şeyhlerin önderliğine duyulan ihtiyacın nedenlerini M.V.Brunissen şöyle sıralıyor:

"1. Çok geniş bir kitle tabanına ve finansman kaynaklarına sahiptiler.

2. Şeyhler sayesinde hareket dinsel bir görünüm kazanıyor, bu da hareketin kitleselliği açısından vazgeçilmez bir olanak oluşturuyordu.

3. Geleneksel arabulucu rolleriyle son derece önemli bir etkiye sahiptiler."(Ağa, Şeyh ve Devlet S.351)

Böylece dinsel faktör olumlu bir yan içermiştir. Ama öte yandan ayaklanmacıların Sunni olmaları, Alevi Kürtlerin bu kalkışa katılmamalarına yolaçtığı gibi, TC'nin saflarında harekete karşı kullanılmalarına dahi imkan vermiştir. Ve Şeyh Sait başkaldırısının ulusal bütünlüğe uluşmamasında, bastırılmasında -diğer faktörlerin yanısıra- bu durum, olumsuz anlamda ve sonuç olarak önemli bir rol oynamıştır. Tersi durum Alevi Kürtlerin başkaldırılarında yaşanmıştır.

* * *

Çeşitli mezhepler arasında ayrım yapmanın, ulusal ve sınıfsal çelişkiyi örttüğünü söyledik. Bu kadarda değil, mezheplerden yana olumlu tavır, sözüm ona bunu islami parçalanma içinde izah etme, "devrimci islam" diye öne çıkartma, dinsel etkinin kitleler üzerindeki varlığını pekiştirmekle kalmıyor, halkımızın bölünmüşlüğüne "sol"dan destek sunuyor. Sömürgeciler tarafından sürekli canlı tutulan, gerici dinsel önyargılarla halkımızın farklı mezhepsel inanışlarındaki parçalarını birbirine karşı kışkırtan, dinsel azınlıkları düşman ilan'eden bir anlayışa prim vermek, ulusal kurtuluş mücadelesine ciddi zararlar verecektir. Ama dehada ileri giderek, "İmamlar Birliği", "Aleviler Birliği" kuruması, Kürt halkının bölünmüşlüğünün üzerine tuz-biber ekmek anlamına gelir. Uluslaşması sancılı, tarihsel güvensizliklere sahip Kürt halkının ve Kürdistan'da yaşayan dinsel, ulusal azınlıkların, birleşmelerinin başından dinamitlenmesine ortam hazırlamak ulusal kurtuluşçu olduğunu iddia edenlerin işi olamaz. Sömürgeciler "kullanıyor", "bizde kullanalım" demek ne dediğini bilmemektir. Örgütün ve kişinin kendisinin yüzyıllık dinsel birikim tarafından kullanılmasını gündeme getirecektir.

* * *

Dini, ideolojik olarak benimseyip, onu politik alanda kullanarak, ulusal ve toplumsal mücadeleyi böylece yolunda saptırmak isteyen örgütlü dinci gruplarla ittifak, birlik vb. yakınlaşmalar, bu grupların sınıfsal-siyasal nitelikleri, bugüne kadar gerçekleşen tarihsel tecrübeler gözönünde tutulursa, ancak geçici ve kısa dönemli eylem birlikleri ve ittifaklar temelinde gündeme gelebilir. İtifak ve eylem birliğinde belirleyici etmen, ittifak yada eylem birliği yapılacak grubun.

devrimin o somut anındaki merkezi görevi, hedefi karşısındaki yeridir. Pratik konumlanışıdır. Dolayısıyla da, herhangi bir dinci gurupta, günümüz Kürdistan'ındaki temel hedefe, anti-sömürgeci mücadeleye göre kendisini konumlandırırsa, bu yönde pratik yönelime girerse, ittifak ve eylem birlikleri gündeme gelebilir. Yinede bu konuda fazla iyi niyetli bir hava yaratmamak gerekir. Uzun süreli birliklerin, hemen-hemen imkansız olduğu başından bilinmelidir.

* * *

Buraya kadar söylediklerimizi, yakın dönem ve günümüz gerçekliğini de gözönüne alarak daha çok günümüz için geçerli olmak üzere toplu bir değerlendirme yapalım;

Sömürgeci güçlerin Kürdistan'daki sürekli politikası ulusal hareketi çeşitli araçlar kullanarak bölmek ve böylece güçten düşürerek etkisiz kılmak olmuştur, ellerindeki en önemli koz da dinsel ve mezhepsel bölünmüşlüklerdir. TC'nin 1970'li yıllarda, Kürdistan'daki ulusal mücadelenin gelişmesine paralel olarak mezheplerarası çelişkileri körüklediği bilinir. Özellikle, Alevi-Sunni çelişkisi körüklenerek, Maraş Katliamı gerçekleştirilmiş, Malatya ve ve benzeri yerlerde provakatif eylemlerle bu iki dinsel kesim karşı karşıya getirilmiştir. Böylece hareketi mezhepler temelinde bölerek, mücadeleyi sekteye uğratmak hedeflenmiştir. 1980 sonrası da yine bu politika güdülmüş, ulusal hareketin dinsiz-imansız olduğu propoganda edilerek, kitlelerin bu mücadeleden uzak kalmasına çalışılmıştır.

1989'dan başlayarak, KUKM'nin kitlesel boyut kazanmasıyla birlikte, legal alanda Refah Partisi'nin Kuzey Kürdistan'da faaliyetlerinin artması, sözde "illegal" Hizbullah'ın devletle işbirliği halinde teröre yönelmesi TC'nin güncele ilişkin icraatlarının örnekleridir.

Refap Partisi'nin Kuzey Kürdistan'da artık "ipliği pazara çıkmıştır." Özellikle faşist-ırkçı Milliyetçi Çalışma Partisi(MÇP) ile yapılan seçim işbirliği, Kürdistan'daki RP'liler arasında bile "infial" yaratmaya yetmiştir. RP'nin K.Kürdistan'daki görevi, halkımızı "islam bayrağı" altında TC. ile bütünleştirmek, Misak-ı Milli sınırlarını korumaktır.

Hizbullah (Allahın Partisi) ise, 1981'de Batman'da bir gurup "islamcı" tarafından kurulmuştur. İdeolojik-siyasi söylem bakımından İran yanlısı bir hat izlemektedir. Bu örgütün şu ana kadar doğrudan devleti hedefleyen hiçbir eylemi yoktur. Hatta, RP'nin kurmaylarından Şevket KAZAN, bu örgütü; "teröre karşı kendini savunma ihtiyacının doğurduğunu" söylemiştir. Böylesi bir söylem, tamda ülkemizde Özel Harp Dairesi olarak resmileşen, Kontr-gerilla örgütlenmesine benzemektedir. Çok yoğun tepkilere, ulusal ve uluslararası kampanyalara ve çok açık cinayet, yaralama ve sabotaj eylemlerine rağmen, bir-iki göstermelik girişim hariç, devlet, Hizbullah hakkında hiçbir işlem yapmamıştır. Günümüzde devletle iç-içe çalıştığı iyice açığa çıkan Hizbullah, önce halk içerisinde örgütlenme çalışmaları yapmış, bu konuda devletten bir köstek görmediği gibi, destek de görmüştür. Fakat süreç içerisinde, özellikle 1989'dan itibaren KUKM kitlesellik kazandığında, Kürdistan halkının Hizbullah'a sanıldığı kadar itibar etmediği açığa çıkmış, 1990-91'de bulunduğu bölgelerde yurtsever olarak bilinen kişileri hedefleyerek gücünü ispat etme faaliyetlerine girmiştir. Buda tutmayınca şimdiye değin oluşturduğu kadrolarıyla MİT ve Kontr-gerilla ile iç-içe, kitlesel müca-

delede önder konumuna yükselen, halk tarafından sevilen yurtsever insanlara yönelerek "bireysel suikast" yöntemleriyle terör estirmeye başlamıştır. Kepenk kapatma veya kitlesel gösterilerde, taraftarları eylem kırıcı işlev yüklenerek, yükselen mücadeleyi bölme girişimlerine başvurmuşlardır ve hala da bu faaliyetlerine devam ediyorlar.

İslami örgütlenmelerin ortaya çıkış amaçları ne olursa olsun, sonuçta devletin kullanımına açık bir yapıda oldukları Hizbullah örneğiyle ortaya çıkmıştır. TC ile henüz işbirliğine soyunmamış, devletin denetimi dışında olduğu iddia eden islami örgütlenmeler de olabilir. Mesele bu değil, onların kendi iç yapılanmaları her zaman bu tehlikeyi taşıyor, mesele olan bu. Bunun objektif koşulları da vardır. Bir kaçını şöyle sıralayabiliriz;

- TC'nin de İslami Jargonu kullanması, devlet dini olarak islami benimsemesi,
- İslami örgütlerin "İslamın Birliği" adı altında Kürdistani örgütleri "bölücü" olarak değerlendirmeleri ve bu bakımdan TC ile aynı çizgide birleşmeleri,
- PİK (Kürdistan İslam Partisi) gibi, islami bir Kürt Devleti'nden yana olduğunu iddia eden örgütlenmelerin de, kendi dışındaki marksist Kürdistani örgütleri "dinsiz-imansız-komünist", dolayısıyla "müslümanlığın en büyük düşmanları" olarak görmeleri, böylece de TC ile aynı saflara düşme yolunun sürekli açık olması,
- En radikal islamcı örgütlenmelerin bile anti-kapitalist niteliklerinin (objektif olarak) olmaması, islamiyet içerisindeki bölünmüşlükler (mezhepler) nedeniyle herhangi bir mezhebe bağlı olmaları, diğer mezhepleri dışında tutmaları (düşman görmeleri) dolayısıyla bütünleştirici olamamaları, böylece giderek devlet gücünden yararlanma yoluna gitmeleri,
- TC'nin Diyanet bünyesine aldığı islamcı kadrolar aracılığıyla bu tip islami örgütlenmeleri denetleme olanağının bulunması,
- İslamcı örgütlerin "devlet kurumlarına sızma" adı altındaki TC'nin polis, MİT ya da ordu gibi militarist örgütlerinde yer almaları, böylece kullanayım derken, kullanılırak devletin zor aygıtlarının aleti durumuna dönüşmeleri gibi olguları sayabiliriz.

ABD'nin Panama'da kurduğu "Anti-Gerilla Okulu"nda ders olarak okutulan "Pasifikasyon" yöntelerinden birisi de "Halk topluluklarının Ortaçağ tutkularını körükleyerek tutucu ve mistik bir ortam yaratmak"dır diye belirtilmiştir. (6-11-1990 Cumhuriyet) Nasıl yapacaklar bunu? İşte burada devreye, devletin denetiminde olan Refah Partisi ve Hizbullah gibi islami örgütlenmeler sokuluyor. Örneğin; Refah Partisi İstanbul il örgütü hazırladığı raporda; "PKK'nın güç ve nüfuz kazanması, haliyle feodal ilişkilerin kırılmasına yolaçmaktadır." (27.12.1991-Cumhuriyet) denilmektedir. Yani Refah Partisi'nin önlemi ise feodal ilişkilerin korunması "tutucu ve mistik ortam"ın sürmesi için çaba sarfetmek olarak şekillenmiş oluyor.

TC'nin islami ideolojiyi ve islami örgütleri bu kadar faal kullanması rağmen KUKM'nin önüne geçememesindeki "eksikliği"(!) eski İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu şöyle değerlendiriyor:

"...yeri geldiğinde, bu memlekete en çok sahip çıkacak olan, memleketi için gözünü kırpmadan kanını akıtacak olanlar, eli tespihli insanlardır. Eğer eli tespihli insanların sayısını arttırabilseydik, bugün bir Güneydoğu meselesi olmazdı. Bana göre, en önemli ve etkili çözüm budur."(2.6.1992 - Hürriyet)

Sorunu Kürdistan'ın bütünü ve giderekte Orta-Doğu açısından ele alırsak, dini kullanma, dinsel örgütlenmeler yaratmak, böylece hareketi barajlamak, içten bölmek, halk kitlelerinin dinsel duygularını kullanmanın, TC ile sınırlı olmadığını görürüz. Irak ve Suriye rejimi de dinsel örgütlenmeleri araç olarak kullanmak istemesine ve bu yönde adımlar atmasına rağmen, bu konuda esas olarak etkili olan, Orta-doğu çapında politika geliştirip, bunu dış ve iç siyasetinin merkezine oturtan İran İslam rejimidir. İran gericiliği, sadece Kürdistan ve Orta-Doğu'nun öteki ülkelerindeki islami örgütlenmeleri ideolojik söylem düzeyinde desteklemekle kalmamakta, doğrudan beşinci kol niteliğindeki örgütlenmeler yaratarak, yayılmasına temel hazırlamaya çalışmaktadır. Bu tehlike başta Güney Kürdistan olmak üzere, Kuzey Kürdistan içinde pratik bir hal almıştır. İran gericiliği, Güney Kürdistan'a karşı tehdit, abluka ve ambargo yöntemlerini kullanmakla kalmıyor, Güney'i içten yıkacak örgütlenmelere, sabotaj ve cinayetlerede başvuruyor. Bugün Orta-Doğu'nun gerici-islamcı rejimleri, kendi doğrultularında örgütlenmeler yaratmaktadırlar. İslami örgütlenmelerin tüm keskin "anti-emperyalist" görüntülerine rağmen, ilişkide oldukları, Suudi Arabistan, Pakistan vs. gibi ülkeler aracılığıyla, emperyalizme bağlanmaktadırlar.

Öte yandan, sosyalizmin dünya çapında bir pratik yenilgi alması, başını emperyalist burjuvazinin çektiği çok yönlü ideolojik saldırı ortamında, dinsel biçim altında da devrime, sosyalizme karşı bir haçlı seferi söz konusudur. Din sorununa yaklaşım sadece teorik seviye ve kanıtlarla kalmamalı, bugünkü pratik boyutuda daima gözönüne alınmalıdır.

KÜLTÜR-SANAT-EDEBİYAT VE BİZ

KÜLTÜR-SANAT-EDEBİYAT VE BİZ

AA'nın Kongre'ye sunduğu "Kültür-Sanat-Edebiyat ve Biz" adlı yazısı encelenerek tartışıldı. Konuya ilişkin delegelerce 10.Gündem'de alınan diğer kararlar ise şöyledir:

1. Hareketimiz, sömürgecilerin kültürümüz üzerindeki tahakkümüne karşı mücadele eder, kültürümüzdeki olumlu değerlere sahip çıkar.
2. Ezen ulus halk kültürüne karşı düşmanlık yapılmasına karşı çıkar.
3. Kürdistan'da yaşayan azınlıkların kültürlerine düşmanca davranmaz, onlarla dayanışır ve kültürlerinin yaygınlaşmasına yardımcı olur.
4. Ayrım yapmaksızın Kürt dilinin lehçelerini korur, geliştirir.
5. Kuzey Kürdistan'da Arap Alfabesinin, Güney ve Doğu Kürdistan'da da Latin Alfabesinin öğrenilmesini teşvik eder.
6. Kürt dilinin, sanat ve edebiyatının, tarih ve folklorunun geçmişten günümüze uzanan zenginliklerini ortaya çıkarmak için gerekli kurumları oluşturur, teşvik eder.
7. Parçalar arasındaki ortak kültür birliklerini yaratmak için çalışır. (Yazarlar, Sanatçılar, Ressamlar Birliği v.s....)
8. Tüm Kürdistan'ı kapsıyacak sosyal ve kültürel yayın organlarını destekler, teşvik eder.
9. Hareketimiz, Kürdistan'daki yörelerin özelliklerini dikkate alır ve faaliyetlerinde bu yörelerdeki lehçelerin kullanılmasına özen gösterir.
10. Marksist ve Dünya Edebiyatının klasiklerini Kürtçe'ye kazandırmaya çalışır.
11. Güney Kürdistan'daki durumdan hareketle T.V. ve Radyo yayını için girişimlerde bulunur.
12. Film, Fotoğraf, Resim, Heykel, Tiyatro vb. gibi sanatsal çalışmaları teşvik eder.
13. Ulusal Kültürümüzü diğer uluslara tanıtmak için girişimlerde bulunur.
14. tarihi eserlerin korunması yolunda çaba gösterir.
15. Dışımızdaki çeşitli kültürel kurumların çalışmalarını doğru gördüğü oranda destekler, katılır.

* * *

KÜLTÜR-SANAT-EDEBİYAT VE BİZ
KÜLTÜRÜN GENEL ÇİZGİLERİ VE KÜLTÜRE YAKLAŞIM

Birey/toplum ile kültür arasındaki tarihsel diyalektik, toplumsal ilerleme ile insanın gelişimi arasındaki bağıntıyı gözler önüne serdiği gibi, toplumun doğa ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkinlik ve egemenliğinin, bireyin toplum ve doğa karşısındaki kendi konumunu da nasıl değişime uğrattığını ortaya koyar.

Tarihsel gelişim boyunca sürekli bir devingenlik, eylemlilik içinde bulunan insanoğlu ve içinde yeraldığı toplum(sınıflar, topluluklar, vs.) kendi deneysel ve zihinsel yaşam etkinliklerinden edindikleri bireysel yeteneklerini, zamansal ve mekansal olarak oluşmuş somut bir sosyo-ekonomik yapı içinde nesneleştirir (doğanın, üretici güçlerin, üretim ilişkilerinin değiştirilip dönüştürülmesinde, ideolojide, bilimde, din ve sanatta, etik ve törel vb. anlayışlar içinde.)

Böylelikle üretkenliği artan, gereksinimleri çoğalan, yetenek ve beğenileri gelişip ayrışan, çeşitlenen ve kendi öz güçlerini nesnelleştiren insanoğlu, içinde bulunduğu toplum, toplumsal koşullar ve amaçları doğrultusunda, önceki kuşaklardan/toplumlardan devraldığı kültürel miras ve geleneği özümseyerek değişime uğratmakla kalmamış, kültürel gelişmenin ve kazanımların sürekliliğini sağlayarak yeniden ve daha üstün bir biçimde üretilmesine ve değişik topluluklarda biçimlenen zamandaş kültürler arası ilişkilerin gelişmesiyle de giderek kültürün evrenselleşmesinin hem öznesi hem de nesnesi olma durumuna gelmiştir. Bir başka deyişle maddi ve manevi yaşamın üretimi ve yeniden üretimi olarak kültür, insanın kendi özünü değişime uğratmasının evrensel bir sürecidir. Bu süreç, insanı yaratan çevrenin yine insan eli/emeğiyle insanlaştırılması, kendinin kılınması ve egemenlik altına alınıp ilerletilmesi sürecidir.

Nesnel emeğin organı olarak insan emeğinin özgürleşmesi, insanın hayvan kimliğinden arınıp doğayı kontrol altına alması ve toplumsallaşmasında bir dönüm noktasıdır. Doğaya üstün gelme duygusunun ilk biçimi olan yontulmuş taş, aynı zamanda ilk üretim aracıdır da. Böylece el/beyin ilişkisinin önü açılmış ve maddi üretim, kasları biçimlendirdiği kadar bilincide koşullamıştır. Zamanla gelişen ve çeşitlenen maddi üretimin bir yansısı olarak insanın zihinsel üretim/soyutlama yeteneği de gelişir, kendi tarihsel ve toplumsal varoluş düzeyiyle sınırlı, "eşsiz olan"ı yaratmaya koyulur.

İlk toplumlarda üretim, üleşim ve tüketimin ilk biçimlerinden görece daha zengin biçimlere sıçrayışı, doğal iletişim aracı olarak kullanılan vahşi seslerin "işaret dili"nin yetersiz kalmasına neden olmuş ve ses tellerine hükmetmenin yollarını açmış, ilk diller doğmuş, ilk bilim, ilk sanatsal yaratılar, ilk dinsel törenler, ilk müzik ve danslar tarih sahnesinde yerini almıştır. Zamanla göçebelikten yarı yerleşikliğe/yerleşikliğe geçiş, tarım ve hayvancılığın başlaması, seramik ve maden işçiliğinin gelişmesi, tekerlekli arabanın ve metal uçlu sabansal günlük yaşama girmesi, elsanatlarının daha da yetkinleşmesi, toplumsal işbölü-

münün artması gibi olgular, toplum içinde ayrıcalıklı, varlıklı kesimlerin türemesine, gelenek ve göreneklerin değişmesine ve giderek mülkiyet ilişkilerinde dönüşümlerin yaşanmasına neden olmuş, sınıflı toplumların önkoşulları olgunlaşmaya başlamıştır. Bu oluşumlar yeryüzünde ilk kez (Grekçe, iki nehir arası anlamına gelen) Mezopotamya ve Mısır-Nil vadisinde biçimlenmiştir.

Yine aynı yerlerde özel mülkiyetin ve sınıfların belirgin bir biçimde ortaya çıkışıyla birlikte, insanın doğa üstünde egemenlik kurma savaşımına, egemen bir sınıf olarak örgütlenme ve toplumu egemenliği altına alma savaşımı eklenmiştir. (Kürdistan tarihi ve uygarlığının da bir parçası olan ilk sınıflı Mezopotamya ve Mısır uygarlıkları, Antik Grek, Roma Uygarlıklarının da öncülü, etkileyeni olmuşlardır.)

İnsanlık tarihinin bundan sonraki seyrinin en temel öğesi sınıflar savaşımıdır. Eski toplumun bağrında oluşan yeni toplumun kültürel öğeleri, yeni ve yükselen sınıfın egemenlik savaşının nesnel zeminidir. Bu nesnel gelişme olmaksızın (herhangi bir) sınıfın politik eylemine yön veren ideolojisi biçimlenemez. Sınıfın toplum üzerindeki egemenliği, kendi kültürünün de egemenliği demektir.

Sınıflı toplumlardaki çelişkin özellik, temel sınıfsal uzlaşmazlık ve çatışma, birbirleriyle diyalektik bir bağıntı içinde olan tüm kültürel süreçler üzerinde ve bu süreçlerin belirlenimi, ayrışması ve gelişim hızları üzerinde doğrudan etkide bulunur. Bu nedenle her toplumsal-ekonomik oluşumun kendine özgü görece sınırlılığıyla, üretim ilişki ve biçimlerinin, yaşam koşulları ve tarzının gelişim düzeyi, bir diğerine oranla eşitsiz bir seyir izlemiştir. Dünya uygarlık tarihinde ilk büyük maddi ve manevi başarıların, ilk görkemli kültürlerin yaratıcısı olan Mezopotamya ve Mısır Uygarlıkları, ardıllarının gerisinde kalmış ve toplumsal ilerlemenin bu özelliği değişik çağlarda değişik uygarlıkları öne çıkarmıştır. Öyleki, kapitalizmin ilk oluşum yıllarındaki zenginlik ve servet avcılığı, dünyanın pek çok yerinde kendi halinde komünal koşullarda yaşayan toplulukları "günyüzü"ne çıkarmıştır.

* * *

Her toplumsal ve ekonomik oluşumun kendine özgü bir kültür tipi vardır. Komünal, köleci, feodal, kapitalist ve sosyalist oluşumların kendi nesnel yasallıkları ve özellikleriyle belirlenen kültür tipleri arasında nesnel bir bağıntı vardır. Bir sonraki öncekinin hem devamı, hem de ondan kopmanın ve onu aşmanın bir ifadesidir. Köle isyanlarının köleci sistemleri doğrudan yıkmadığı bilinir. Köleci sınıf eski toplumun demokratik öğelerini kendi varlığında somtulaştırır, üretilen zenginliğin çok büyük bir bölümünü eline alır ve oluşturduğu ayrıcalıklı yaşam tarzıyla kendi kişiliğini (felsefe, din, tapınaklar, santasal yaratılar üzerinde vb.) geliştirirken köleleştirdiği sınıfı maddi ve manevi olarak kendini geliştirme olanağından yoksun bırakır. Köle isyanlarının en temel vurgusu sömürünün ve baskının olmadığı eski topluma yeniden dönme arzusudur. Ancak köleciliğin tarihsel gelişim seyrini tamamlaması, eski yaşam koşulları ve yaşam tarzının, eski düşüncelerin çözülmesiyle birlikte sancılanan antik dünyanın ve insanın doğa üstünde "ilahi güçlerle denetim kurma" gereksinimini yaratması mitoloji ve eposun kaynağı antik dinlerin hristiyanlıkça alt edilmesinde ve toplumun "maddi bağımlılığa bağlı kişisel bağımlılık"tan, "maddi bağımlılığa bağlı kişisel

bağımsızlığa geçişinde köle isyanlarının oynadığı rol yadsınamaz. Eski toplumun geri gelmesi olanaksızdı ama doğrudan kişisel bağımlılığın önü de alınmıştı.

Köleci toplumun egemen ideolojisi olan antik dinlerin, mitoslar oluşturmuş ilahlarının yeryüzünden göğe tırmanması, ruhani bir güç olmaları, sayılarının giderek azalması, iyilikerin tanrısı ve kötülüklerin tanrısı biçiminde önce ikiye ve ardından tek bir tanrıya varması olgusu, çözülen eskiyen değerlerin, yeni oluşanlarla çatışarak nasıl yenilendiğini ama artık "eski" olmaktan da çıktığının bir örneğidir. Kürdistan topluluklarının da bir dönem dini olan iki tanrılı dinlerden Zerdüşt Dini'nin, eskiyi aşarak ama bir biçimde de sürdürerek, iyilik-kötülük karşıtlığında oluşturduğu temel tezlerin, başlıca söylencelerin, (insanın yaratılmasından, İsa'nın doğum biçimine, Nuh Tufanı'na vs.) farklı kurgu ve biçimlerde Tevrat, İncil ve Kuran'da da varlığını sürdürmesi ve değişik kültürel toplulukları etkilemesi, kültürün ideolojik içeriğinin oluşum-gelişim ve değişim diyalektiğini, kalıcı olanla yenilenenin çelişik bütünlüğünü göstermesi bakımından ilginçtir.

Maddi bağımlılığa dayalı kişisel bağımsızlığın toplumsal bir biçimi olan feodalizm döneminde, Asyatik toplumlardaki doğasal-toplumsal zorunlulukların biçimlendirdiği kendine özgü farklılıklar bir yana, üretici güçlerin ulaştığı görece yüksek düzeyi, ilk kez genel toplumsal mal değişimini, çok yönlü gereksinimleri, evrensel ilişki ve yatkınlıkları koşullamıştır. Feodal aristokrasinin her egemen sınıf gibi maddi üretim üzerindeki egemenliği zihinsel üretimde de kendini göstermiş, Ortaçağa özgü kültür anlayışını, felsefeyi, sanatı, yasaları, ahlakı vb. doğurmuştur.

Feodal ekonominin durağanlığı ve çözülmesi sürecinde, kentli esnaflar ve tüccarlar arasından yeni bir sınıf yükselmeye başlamış, yeni yolların, yeni ülkelerin bakir zenginliklerinin keşfi, ticareti ve dolayısıyla sanayiyi geliştirmiş, kullanım ekonomisinden değişim(meta-para) ekonomisine geçiş, yeni sınıfın, -burjuvazinin-, giderek güçlenmesini beraberinde getirmiştir. Burjuvazi bu aşamadan sonra aristokrasiyle giriştiği egemenlik savaşımını, daha üst boyutlara, doğrudan politik iktidar kavgasına sıçratır. Ve her yükselen sınıf gibi kendi çıkarlarını tüm topluma mal eder. Ortaçağa özgü onur ve erdemliliğin karşısına özgürlük, adalet, eşitlik, kardeşlik kavramlarını çıkarır. Kendisiyle birlikte varettiği, ancak henüz "kendisi için sınıf" olmanın bilincinde olmayan proletaryanın ve yoksul köylü yığınlarının desteğini alır. Bu zorlu ölüm-kalım savaşımında devrimci bir rol oynayan burjuvazi, kölelerin eski topluma öykünmeleri gibi, aristokrasi ve kilise karşısında eskiden medet umar. "Bütün geçmiş kuşakların yeteneği, yaşayanların beyinleri üzerinde bir karabasan gibi bütün bir ağırlığıyla çöker... yepyeni birşeyi yaratma savaşamı içinde göründükleri.. (c) bunalım dönemlerinde bile, geçmişin ruhlarından kendilerine yardım ararlar. Luther'in Havari Paul maskesi takınması, 1789-1814 devriminin önce Roma Cumhuriyeti, sonra Roma İmparatorluğu kisvesine bürünmesi ve 1848 devriminin kah 1789, kah 1793-95 arası devrimci geleneğini" taklit etmesi ve "Tarihteki yeni sahnenin eskinin saygıdeğer kılığında" kurulmaya çalışılması böyle olmuştur.(K.Marx, Louis Bonaparte'ın 18.Burumadre'i) Yeni toplumsal oluşum oturup sağlamlaştığı zaman, "tufan öncesi devlerle birlikte yeniden dirilen Romalılık da ortadan" kalkmıştır.

Burjuva ulusların ortaya çıkışı ve temelinde büyük sanayi ve uluslararası

rekabetin yattığı dünya ticaretinin gelişmesi, üretici güçlerin artık geri dönülmez bir biçimde evrenselleşmesini, sürekli kılınmasını sağlamakla kalmamış, başka halklar, topluluklar üzerinde kapitalist egemenliğin, kapitalist sömürgeciliğin yolunu da açmış ve yapısındaki farklı öğelerin bu çelişkin birliğiyle ulusal kültürlerin gelişip serpilmesini koşullamıştır.

Burjuvazi, gelişiminin ilk evresinde, yani henüz devrimci özelliklerini koruduğu dönemde, hem maddi kültürü (üretim araçları, teknikler, deneyimler) hem de manevi kültürü (düşünceler, bilim, felsefe, sanat, hukuk, etik-törel anlayışlar vb.) geliştirmiştir. Bu evrede politik alanda demokrattır, ekonomide liberal, felsefede maddecidir. Sanat ve edebiyatta gerçekçi, kültür anlayışında hümanisttir. Rönesans ve aydınlanma çağında düşünce ve sanat alanında ortaya konan ürünler, bugün için aşılmış kimi yanlarına rağmen özlerindeki ilerici, hümanist, demokrat özellikleri ve gerçekçi oluşlarıyla, insanlık kültürünün gelişiminde, temel birer yapıtaşı olmuşlardır.

Burjuva toplumlarda üretimdeki toplumsallığa karşın üretim araçları üzerindeki mülkiyetin özel/bireysel karekteri artık-ürünün, sömürünün, dolayısıyla burjuvazi-proletarya karşıtlığının, özcesi emek-sermaye çelişmesinin ve diğer çelişmelerin türediği, karmaşıklaştığı ve giderek keskinleştiği zemine kaynaklık eder.

> "(19.yy.da -bn.) .... önceki çağlarda hiç akıldan bile geçirilmeyecek bir şekilde, sanayi ve bilimsel güçler yaşama katılmış bulunmaktadır. Buna karşılık Roma İmparatorluğununson zamanlarda gözlenen dehşeti fersah fersah geride bırakan çürüme belirtileri de var ortada. Günümüzde herşeyin karşıtına gebe olduğu görülüyor... çok gözalıcı zenginlik kaynakları, her ne hikmetse, yokluk kaynaklarına dönüşmüş bulunuyor. Sanattaki zaferlerin, karekter yitirilmesi pahasına satın alındığı görülüyor."(Marx; "Halkın Gazetesi" Yıldönümü Konuşması)

Burjuvazinin varlığını tehdit eden sınıfın muazzam potansiyelini fark ederek güvensizliğe düşmesi ve egemenliğini sürdürebilmek için daha çok baskıya, sömürüye yönelmesi, aydınlanma çağının parlak düşüncelerinin bir kenara fırlatılması sonucunu doğurur. Burjuvazi kendi yükselişinin eseri olan düşüncelerden de korkmaya başlar, kiliseyle uzlaşır, maddeciliğe, hümanizme ve gerçekçiliğe karşı, idealizme, bireyciliğe ve gerçekdışılığa yönelir. Ve bu değişimine uygun bir egemen sınıf kültürü ve bununla küresel bazda örtüşen egemen evrensel-ulus kültürü oluşturmaya yönelir. Doğası gereği sömürgeleştirdiği halkların doğal ve toplumsal zenginliklerini kendi bünyesine katarak metalaştırır. Üstün kültürüyle, yerel kültürlerin doğal gelişim seyirlerine son verir. "Pamuklu kumaşın anavatanını (Hindistan) pamuklu kumaşa boğması" örneğinde görüldüğü gibi, yüksek tekniğinin ürünü olan metalarla yerel ekonominin can damarlarını bertaraf eder.

* * *

Kapitalist üretimin giderek yoğunlaşması, üretim, tüketim dengesizliğinin ortaya çıkması, sermayenin belirli ellerde toplanması, tröstlerin, kartellerin çok uluslu şirketlerin oluşmasına koşut küçük ve orta boy işletmelerin ortadan kalkmasını, orta sınıfların da yoksullaşması ve iç çelişkilerin, bunalımların artmasını

koşullarken, aynı zamanda bu, meta ihracı önceliğini sermaye ihracının almasına ve sanayi sermayesiyle banka sermayesinin birleşmesinin ifadesi olan kapitalizmin tekelci aşamaya sıçramasına yolaçar. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi gereği gelişmesini tamamlayarak emperyalist aşamaya varışı, kapitalist devletlerin yeni pazar taleplerini gündeme getirir. Artık çağ, emperyalist paylaşım savaşları ve emperyalist devletlerin dünya üzerindeki egemenlik kavgası ve rekabetinin başladığı çağdır. Ve yine bu çağ, Lenin'in özlü ifadesiyle bir sosyal devrimler çağıdır da.

Burjuvazinin aydınlanma çağında elinin tersiyle bir kenara fırlattığı düşünceler, ütopik toplumcu anlayışların öncülleri olmuş ve ilk kez marksizm, bu düşünsel ve felsefi temel üzerinde, kapitalizmin ve kapitalizm öncesi insanlık kültürüne ait herşeyin ince ayrıntılarına kadar incelenmesi, alt-üst edilip ayıklanması ve ilerici olan tüm insansal değerlerin özümsenerek dönüştürülmesi, eskiyen ve çürüyen herşeyin karşısına konması biçiminde, bilimsel sosyalizm kimliğini haklı olarak kazanmış ve insanlık tarihinin gelişim seyrinin zorunluluklar dünyasından özgür etkinlikler dünyasına doğru olduğunu kendiliğinden bir sınıf olma halinden kendisi için bir sınıf olma bilincine ulaşması ve giderek politik eyleminin örgütlülüğünü yaratması kaçınılmaz olan işçi sınıfının yeni tarihsel sürecin belirleyici gücü olacağını/olduğunu ortaya koymuştur.

Lenin, marksizmin doğmatik ve inkarcı ardıllarına karşı savaşım içinde, maddeci-tarihsel-diyalektik yöntemiyle, Marx-Engels sonrası kapitalizmin ve emperyalizmin özlü bir çözümlemesini yapmış, emperyalizmin iç çelişkilerinin eşitsiz gelişiminin Rusya gibi geri bir ülkede devrimi olanaklı ve öncelikli kıldığı sonucuna ulaşmıştır. Ve işçi sınıfı hareketinin ancak politik eylemlilik ve örgütlülük içinde, kapitalizm koşullarında oluşmuş ilerici-sosyalist kültür öğelerini değiştirip dönüştürebileceğini ve iktidar savaşımında burjuvaziyi alt edebilecek sağlamlığa ve yetkinliğe ulaştırabileceğini göstermiştir. İnsanlığın özgür etkinlikler aşamasına geçiş sürecinde, ilk büyük atılım ve deneyim olan Ekim Devrimi, Lenin'in öngörülerinin doğruluğunu kanıtlamıştır. Bu yüzden marksizm-leninizm birbirinin basit bir toplamı değil, birbirlerinden ayrılamaz bileşken bir bütünselliktir.(1)

Ekim Devrimi, ezilen halkların kurtuluş hareketlerini de dünya devrim hareketinin dolaysız bir bağlaşığı haline getirmiştir. Özünde, istisnasız her ülkede proletaryanın iktidar savaşımından başka birşey olmayan enternasyonalizm kavramı evrensel insanlık kültürünü de içerir. Enternasyonalizm, her ulusun ilerici-demokratik, sosyalist kültür öğelerinin basit bir toplamı da değildir. Her ulusun burjuva kültürüne, burjuva milliyetçiliğine olduğu kadar, ulusun bayrağını geminin bodrasından fırlatıp atmış burjuvazinin yerine bu bayrağı devralan ve ona kendi rengini veren proletaryanın, emperyalist-sömürgeci kültürlerin egemenliğine de temel bir karşıtlık oluşturan, bir başka deyişle "proletaryanın, ulusal olanla uluslararası kültürü"de demek olan, sınıfsal olanla evrensel olanın, ulusal olanla uluslararası olanın diyalektik bir bütünlüğüdür. Dolayısıyla proletarya kültürü, ulusal kültür/kültürlerin dışında, ondan ayrı bir kültür değil, ulusal kültüre damgasını vuracak eylemliliğiyle onu evrensel kültürün bir bileşeni kılacak, ona bu özü verecek kültürdür. Ama bu öz, dünya gerçekliğinin bir yansıması olarak onun ulusal bir biçimde ortaya konmasını da zorunlu kılar.

Lenin'in deyimiyle "proletarya kültürü havadan inen birşey olmadığı gibi kendisini proleter kültür uzmanı sayanların bir buluşu da değildir. Proletarya

kültürü, ancak tüm insanlığın gelişmesiyle yaratılmış kültürün tam bir bilgisi ve dönüşüme uğratılması sonucu yaratılabilir."(2) Özcesi, bu, geçmişin deneyiyle güncelin deneyini birleştirmek, geçmişten gelen tüm kültürü eleştirel bir gözle özümsemek ve ilerletmek görevini, güncel ve tarihsel mücadelesi içinde, proletaryanın yüklenmesi demektir.

(1) Günümüzde yaşanan olgulardan yola çıkarak, emperyalist-kapitalist medyalarda hergün, her saat değişik biçim, tonlama ve vurgularla "marksizm-leninizmin cenaze marşı" çalınmakta. Ancak bilimsel ve teknik gelişiminin ulaştığı görkemli düzeye rağmen, yabancılaşmanın, çürümenin doruğunda olan, gün be gün insanlığı mahfoluşa, doğayı kullanılamaz bir pislik yığınına sürükleyen emperyalizmin, kendi mezar kazıcıları, çarpıtılmış bilinçleriyle de olsalar, varlıklarını sürdürdükçe, yeryüzündeki sömürü-soygun talan düzeni insanların çok büyük bir bölümünü cenderesi altında boğmaya devam ettikçe, marksizm-lenizm kavramı, sömürenlerin yüreğine korku salmaya ve insanlığın eşitlik, özgürlük özleminde somutlanan mücadelesine yol göstermeye devam edecektir.

(2) Lenin burada, "Proletkült" adıyla Bolşevik Partisinin dışında kimi aydınlarca oluşturulan "Kültür" akımına atıfta bulunur. Bunlar, geçmişin kültür mirasını tanımayan, büyük klasikleri bile "gereksiz" bulan, bir çeşit özel, özerk bir proletarya kültürü oluşturulmasını savundular ve Lenin'in sert eleştirilerine maruz kaldılar.

SANAT-EDEBİYATIN GENEL ÇİZGİLERİ VE SANATA YAKLAŞIM

Belli bir toplumsal ve ekonomik yapının bağrında oluşmaya başlayan ileri ve yeni kültürel öğeler, başlangıçta, birbirlerinden kopuk, zayıf oluşlarıyla mevcut egemen kültürce belirlenen ve o kültürün birer öğeleri olma konumundadırlar henüz. Eski toplumsal yapı bütün kurumlarıyla sarsılmaya, çözülmeye başladığı ve yeniden kuruluş gereksinimi kendini dayattığı zaman, ancak o zaman, ileri ve yeni öğeler zayıflık ve dağınıklık konumundan çıkarak, güçlerini birleştirme, yeni ve daha üstün bir bütünselliğin öğeleri, belirleyeni olma gereksinimi duymaya başlarlar.

Bu temel gereksinimin ideolojik içeriği ve bu içeriğin yönverdiği politik eylemlilik, sözkonusu gereksinimin ürünü olduğu kadar , onun yansıması olan bütün insansal/toplumsal etkinlikleri de kapsar, belirler, biçimlendirir. Bu özelliğiyle sınıflar savaşımının sınıfsal egemenlik kavgasının en temel, en can alıcı unsurudur. Toplumsal yaşamı kendinin kılma, özümseme ve egemenliği altına almanın politik eylemlilikten başka bir yolu yoktur.

Doğal olarak yeni ve daha ileri bir toplumsal bütünselliği amaçlayan sınıfın politik eylemliliği, bu eylemliliği üretecek yetkinlikte bir örgütlülüğü de, zo-

runlu bir önkoşul olarak, sınıfın gündemine sokar.

Dolayısıyla politik örgütten yoksun sınıf, iktidar hedefli kültürel üretim gücünden de yoksun, kendisi için sınıf olma bilincine erememiş sınıftır.

Bu bağlamda politik etkinlikle kültürel ve daha özelde sanatsal etkinlik arasında organik bir ilişki, kopmaz bir bağ vardır. Çünkü kültürel sanatsal etkinlikler belli bir sınıfa bağlı olarak, belli bir egemenlik/iktidar savaşımı içinde üretilmişlerdir. Kuşkusuz toplumsal yaşamın karmaşıklığından, çelişkin özelliğinden bağımsız, onunla karşılıklı bir etkileşimden kopuk, soyut bir "kültür ve sanat", dahası soyut bir burjuva, ya da proleter "sanat" düşünülemeyeceği gibi, son kertede toplumsal yaşamın temel karşıtlığında ifade edilmemiş, belli bir sınıfla bağıntı içinde ve belli bir sınıfa ait olmayan, sınıflar dışı bir sanat-edebiyat da düşünülemez.

Kendine özgü yasallıkları içinde dünyayı özümsemenin, yorumlayıp değiştirmenin özel tarzda oluşturulmuş bir etkinlik biçimi olarak görünen sanatın (sanatsal yaratıcılığın) sınıfsal niteliği ve bu niteliğin ideolojik içeriğiyle koşullu (sanatın) soyut egemenlik ereği, nesnel toplumsal gerçekliğin bütün karmaşık yönleriyle karşılıklı etkileşim içinde kendini bulur ve ancak temel sınıflar savaşımında bir anlam, bir işlevsellik kazanarak kendini vareder.

İnsanın tarihsel kendi özüne dönüş sürecinde, kendinden önceki sınıflardan farklı olarak, proletaryanın dünyayı değiştirmek ve dönüştürmek işlevi, insanlığın ve insan emeğinin zorunluluklardan arınıp, özgürlükler, özetkinliklikler aşamasına varışında en devrimci rolü oynaması ve bir sınıf olarak kendini de yok edecek olmasıyla anlam kazanır. Bu tarihsel-sosyal süreçte bir bütünlük arzeden ilk büyük girişim olan Ekim Devrimi ve onu izleyen devrimlerin tarihsel başarı ve kazanımları bir yana, zamanla yaşanan trajik yenilgilerle insanlık tarihi ve kültürüne mal olmaları, marksizm-leninzmin bu temel önermesinin tarihsel geçerliliğini ortadan kaldırmaz, tersine bu yolun sanıldığından daha karmaşık, daha uzun bir çizgi izleyeceğini gösterir. İnsanlığın kültür tarihinde küçük denebilecek bir sürede oluşan burjuva-kapitalist kültürün 500 yıllık bir süreyi kapsadığı gözönüne alındığında, burjuva devrimlerin, Paris Komününün ve 1905'in, Ekim'in, ilham kaynağı olması gibi, Ekim ve diğer devrim/sosyalist inşa deneyimleri de "bütün bir geçmişin deneyi ve güncelin görevleri" bağlamında, yeni devrimlerin ilham kaynakları olacak ve proletarya, eleştirel bir gözle yorumlayıp özümsediği bütün bir bilgiyi yenilerin hizmetine sunacaktır.

Ancak bu genel doğru, uluslararası işçi hareketinin, bugün, tarihinin en ağır bunalımlarından birini yaşadığı gerçeğini gözönünde bulundurmaz, marksist-leninist bilgi ve metodolojiyle, bu bunalımın tarihsel nedenlerini sorgulayıp bilince çıkarmaz ve yalnızca öykünmeye ya da tersinden yoksamaya dönüşürse, hiçbir anlam ifade etmez ve "kendiliğinden bir doğru" derekesine düşer.

Emperyalist kültürün ve medyaların körfez savaşını bir karabatağın dramına indirgeyebilecek yanıltıcı ve tüm insansal değerleri atomize edici gücü, her geçen gün daha yoğun, daha pervasız ve inceltilmiş saldırılarla kendini gösteriyor. Savaşların, ulusal-sosyal, doğasal yıkımların, baskılanma ve aşağılanmanın, emperyalizmin "kurtarıcı melek" imajına can simidi gibi sarılan burjuva ve ulusal hareketlenmelerin, yaygınlaşan ulusal boğazlaşmaların üzerinde yükselen "yeni dünya düzeni" bayrağı, kişiliksiz, kimliksiz, tek özelliği tüketicilik, tek değeri para olan, kendi yaratması "insan tipi"ni de iyiden iyiye sürüleştirmeye yöneliyor.

Kuşkusuz insanlığın büyük potansiyel direniş gücü yok olmadı, ilerici-demokratik, sosyalist kültür öğeleri yeryüzünden silinmedi. Tersine evrensel çapta giderek katlanan baskı ve sömürü, bu öğelerin yeniden canlanmasını koşullayan en temel etken olmaya devam ediyor. Kürdistan'da olduğu gibi, dünyanın değişik yörelerinde anlamlı direnişler, anlamlı savaşımlar da var. Eylül tahribatına rağmen Kuzey Kürdistan'da yükselen UKM ve Kürdistan'ın genelindeki gelişmeler, yeni ulusal kültürün egemenlik savaşımı olduğu kadar, içinde barındırdığı güçlü demokratik ve sosyalist öğelerle de daha ileri bir bütünsellik oluşturma mücadelesinin nesnel zeminini oluşturuyor. Ama KUKM'nin gerçek anlamda sosyalist bir renge bürünmesi proletaryanın öz örgütünün politik eylemliliğini, politik üretimini yükseltebilme yeteneği ve gücüne de bağlıdır. Bu eylemliliğe yön verecek ideoloji, kendi ulusal-sosyal kurtuluş savaşımının sorunlarına olduğu kadar sosyalizmin genel sorunlarını da çözümleyebilecek yetkinlikte teorileşip pratiğe dökülmedikçe işlevsiz kalacaktır.

Dolayısıyla bu politik eyemliliğin önemli bir unsuru olan ulusal-devrimci kültür, sanat üretimi de bu sorun aşılmadıkça, özünde "ulusal" kalacak ve bu yanıyla ilerici-demokratik bir karektere bürünecektir. Bunun gibi, evrensel çapta güncel devrimci sanat ve edebiyatın mevcut cılızlığını, emperyalist egemen kültürün bir öğesi, bir belirleneni olma konumunu aşması da, uluslararası işçi sınıfı hareketinin genel "kendiliğindenlik" konumundan çıkmasına, politik eylem etkinliğini yükseltmesine bağlıdır. Kuşkusuz bu ikisi arasındaki bağıntı, basit bir bağıntı, o olmazsa öbürü de hiç olmaz gibisinden birbirine kabaca koşullandırılmış bir bağıntı değildir. Daha çok, en yetkin sanatsal yaratıların, genellikle devrimci bunalım, devrimci yükseliş dönemlerinde ortaya konduğunu ve bunun rastlantısal bir olgu olmadığını ifade eder.

Sanat ve edebiyatın güncel sorunlarına marksizm-leninizmin o şaşmaz maddeci yöntem bilimi ışığında yaklaşmak ve onun zengin deneyiminden yararlanmak, genel olarak sanatın ve sanatsal "akımların" bugünkü karmaşasından çıkabilmenin biricik yoludur. Bu yüzden marksist-leninist sanat-estetik anlayışının temel çizgilerini kabaca anımsatmakta yarar var.

* * *

Marksizm öncesi sanat ve estetik anlayışları için, sanatın nedenselliği, gelişimi anlaşılmaz şeylerdir. Sanat da kültür gibi, özel, özerk bir yüksek değerler dünyasına aittir. Marks ve Engels, sanatın yalnızca iç yasalarıyla anlaşılamayacağını, ancak toplumsal hayatın karmaşık ve çelişik bütünseliğiyle karşılıklı ilişkisi içinde anlaşılır kılınabileceğini tanıtlamışlar ve temel kurumlarının bir parçası olarak, kendilerinden önceki felsefeyi alt-üst edişleri gibi sanat-edebiyat anlayışlarını da alt-üst etmişler, maddeci-tarihsel diyalektik yöntemleriyle, kendilerinden önceki bütün bir kültür ve sanat tarihinin özümsenmiş bilgisi üzerinde, kendi dönemlerinin sanat-edebiyat sorunlarını da çözümleyerek, devrimci (toplumcu) gerçekçi sanat ve estetik kuramının temelini atmışlardır.

Yine onlar, diğer alanlarda olduğu gibi, sanat alanında da, bilimsel sosyalist ideolojiyle işçi hareketinin eylemliliğini içiçe düşünmüş, sanatın değerini, onun devrimci eylemle olan bağıntısına ve herhangi bir sanatsal yaratının, dünyanın/toplumsal hayatın sanatsal olarak özümsenmesi ve dönüştürülmesinde oynadığı role göre belirlemişlerdir.

Aynı bilimsel yöntemle Lenin'de sanatın devrimci savaşımda, devrim anında ve sosyalist kuruluşta taşıdığı büyük öneme işaret etmiş, emperyalizm ve sosyal devrimler çağının proletaryaya ve onun ideolojisine yüklediği tarihsel sorumluluk ışığında, sanatın, sanatsal kültürün dönemsel sorunlarını çözümlemiş, marksist sanat ve estetik kuramını daha da geliştirmiştir.

Kuşkusuz bütün bu uğraşı, burjuva anlayışlar kadar marksizm-leninizm dışı anlayışların da kıyasıya eleştirilmesi, egemen kültürün zararlı, yok edici öğelerinin karşısına sosyalist kültürün ilerletici, dönüştürücü özünün, dolayısıyla burjuvaziden yana olan sanatın karşısına proletarya taraftarı sanatın konması ekseninde devinmiş, kendini göstermiştir.

* * *

Sanatın kökeni emektir.

Zihinsel bir üretim biçimi olduğu kadar, toplumsal bir bilinç biçimi de olan sanatın kökeninde insanoğlunun pratik etkinliği, emeği yatar. İnsan eli, yanlızca emeğin organı değil, onun bir ürünüdür de. "Ancak emek-yoluyla insan eli mükemmellik derecesine ulaşabilmiş, Raffael tablolalarını, Thorvald heykellerini, Paganini müziğini mucizevi bir biçimde ortaya koyabilmiştir."

İnsanoğlu emeğiyle, elini, bilincini, dilini, maddi ve estetik duygularını (örneğin müziğe duyarlı kulak, biçimdeki güzelliği görebilecek bir göz) geliştirmiş ve yaratacağı sanatsal ürünü önceden tasarımlamış, güzelliğin yasalarını keşfetmiş ve bu yasalarla kendisi için yarattığı sanatsal nesne, sanatsal duyusu olan ve güzellikten tat alabilen bir izleyici topluluğu doğurmuştur. Böylelikle, sanatsal üretim, "özne için bir nesne üretmekle kalmamış, nesne için de bir özne" üretmiştir.

Sanat, ekonomik temelin doğrudan bir yansıması değildir.

İnsanın kendisi kadar, kendi ideolojisi ve ideolojisinin ürünleri de maddi üretim ve maddi ilişkilerle birlikte değişime uğrar. Bir zihinsel üretim biçimi olan sanat da hem ekonomik temele bağımlıdır hem de bu temel üzerinde yükselen ideolojinin yansıma biçimlerinden biridir. Ancak bu, sanatın, ekonomik temelin kaba bir uzantısı, doğrudan bir yansıması olduğu anlamına gelmez. Tersine toplumsal yaşamın karmaşık ilişkileri içinde yeniden üretildiği için, ekonomik temelle ilişkisi edilgen bir ilişki değil, belirlendiği kadar etkiyende bir ilişkidir.

Sanat, geçici olanla değişime uğrayanın, kalıcı olanla yenilenin çelişik bir birliğidir.

Sanatın gelişmesi, özde toplumsal gelişme yasalarına bağlı olmakla birlikte, göreceli bir bağımsızlık da taşır. Ve her zaman toplumsal gelişmeyle uygunluk içinde değildir. Her çağın üstün sanat yapıtları ancak o çağın ürünü olabilirler. Marx, Grek sanatını belirleyen doğa ve toplumsal ilişkiler anlayışının kapitalizm çağında yinelenmesinin olanaksız olduğunu ve bu ilişkilerin anlaşılmasında bir zorluk bulunmadığını, zorluğun "bunların bize hala sanatsal bir haz veriyor oluşundan ve bazı bakımlardan bir norm ve erişilmez bir örnek oluşundan" izleri geldiğini belirtirken üstün sanatsal yaratı örneklerinin kalıcı izler taşıdığını görmek gerektiğini, ayrıca, bunun gibi kimi başka parlak örneklerin de or-

taya konduğu çağın toplumsal gelişmesiyle tam bir uygunluk göstermeyebildiğini, dolayısıyla sanatsal gelişmeyle toplumsal gelişme arasında düz bir bağıntı kurulamayacağını da vurgular.

Sanat, nesnel gerçekliğin edilgen bir yansıması değildir yalnızca, aynı zamanda gerçekliğin etkin bir biçimde yaratılmasıdır da. Ve bunun için sanat gerçekçidir, gerçekçi olmak zorundadır.

Engels, bir mektubunda şöyle der;
"... bence gerçekçilik, ayrıntıların doğruluğundan başka tipik karekterlerin tipik durumlar içinde yeniden verilişi demektir."Ve gerçekçiliğin büyük ustası saydığı Balzac'ı şöyle değerlendirir:"..... Sırf bir kendini gösterme aracı olarak eşine sadakatsizlik ile kendi evlendiriliş tarzı birbirine tam uyan bir Granddam'ın para pul karşılığında kocasına boynuz taktıran burjuvaziye nasıl yenildiğini çizer ve ortaya çıkan resmin çerçevesine bütün bir Fransız toplumunun tarihini dizer, öyle ki, ekonomik ayrıntılarda bile... bütün o dönemin meslekten tarihçilerinden, iktisatçılarından ve istatistikçilerinden öğrendiğimin daha fazlasını ondan öğrendim.... Balzac'ın böylece kendi sınıfsal yakınlıklarını (Balzac bir grup aristokratın - Burbonlar- çıkarlarını savunan Lejitimistlere yakınlık duymaktadır-Bn.-) ve siyasal önyargılarını çiğnemek zorunda kalmasının sevgili soylularının göçmesinin gerekliliğini görmüş olmasını ve onları bundan daha iyi bir sonu haketmeyen kimseler olarak çizmiş olmasını ve geleceğin gerçek insanlarını, o zaman için kimler olabilecekse artık onları görmüş olmasını, bunu ben, gerçekçiliğin en büyük zaferlerinden biri sayıyorum."(A.Ç.E.)

Lenin'in, tıpkı Engels'in Balzac'ı değerlendirişi gibi, Tolstoy üzerine söyledikleri de öğreticidir. "Rus devriminin aynasıdır" Tolstoy ve düşünce yapısı olarak geçmişe bağımlı olmasına rağmen kendi döneminin çelişkilerinin eksiksiz bir anlatımını vermiştir. Tolstoy'un gerçekçi yönteminin kendi idealist düşünce yapısını alt etmesi, gerçekçiliğin büyük bir yazarın kişiliğinde kazandığı bir başka büyük zaferdir. Ayrıca Engels'in Balzac eleştirisiyle Lenin'in Tolstoy eleştirisinin şaşırtıcı bir biçimde benzer sonuçlara varışı (Lenin, Engels'in bi konuda yazdıklarından habersizdir), kuşkusuz aynı bilimsel yöntemin ikisince de kullanılmasının anlamlı bir örneğidir.

Marx ve Engels, burjuvazinin yükseliş döneminin yarattığı sanat ve edebiyata büyük değer vermiş, özellikle rönesans devlerinin en büyük özelliklerinin "kiminin konuşup yazarak, kiminin elde kılıçla ama çoğunun, bu her ikisiyle birlikte savaşın içinde yer almaları" olduğunu ve onların dünya kültür tarihindeki büyük yerlerinin başlıca nedeninin bu özellikten kaynaklandığını söylemişlerdir. Yine onlar Dante'yi, Balzac'ı, Gervantes'i ve "bütün Marx ailesinin gerçekten taptığı" Shakespeare, edebiyat tarihinin eşsiz örnekleri saymışlardır.

Sanat, bilinçli ya da bilinçsiz, ama mutlaka yan tutar, belli bir sınıfın düşüncelerini yansıtır.

Dikkatli bir göz en "ilgisiz" denilen eser de bile sınıfsal bir ilinti, bir bağ

bulur. Shakespear'in Romeo ile Jüliet'i, çoklukça yalnızca bir aşk hikayesi olarak görülür. Oysa Shakespear, feodal soyluların töre ve geleneklerini eleştirmiş, o döneme göre ilerici olan burjuva aşk ve evlilik anlayışını savunmuştur. Yine Cervantes'in Don Kişot'u da çökmekte olan feodal düzenin güçlü bir alaylı yergisidir.

Gerek Marx ve Engels gerekse Lenin ele aldıkları tüm sanat yapıtlarını tarihsel ve sınıfsal konumlarıyla bir bütünlük içinde değerlendirmişlerdir. Temel ele alış yöntemleri şudur; yazar, yapıtını hangi tarihsel dönemde üretmiştir? Ve o dönemin temel sorunlarına yaklaşımı nasıldır? Geçmişe mi, geleceğe mi yaslanmaktadır? Yapıtının ideolojik içeriği hangi sınıfın ideolojisiyle örtüşmektedir? Gerçekçi bir biçim tutturmuş mudur? Yapıt sanatsal bir değer taşımaktamıdır?

Bu temel ölçütler, aynı zamanda sanatsal eleştirininde genel ölçütleridir. Örneğin; Marx ve Engels, romantisizmi ele alırken onu Fransız Devriminden sonra başlayan çağın bir yansıması olarak görmüşler, romantik akımın kapitalizmi geçmişe bağlı eleştirisiyle, geleceğe dönük eleştirisi arasında bir ayırım yapmışlar, birincileri eleştirirken ikincilere, devrimci romantiklere, değer vermişlerdir. Aynı zamanda, herhangi bir sanatçının büyük sanatsal değerini taktir ederken, sınıfsal tutum alışlarını da kıyasıya eleştirmişlerdir. Örneğin Gothe için Engels, "... bir bakıyorsun anıtsal bir kişi, bir bakıyorsun küçücük, bir bakıyorsun inatçı, alaycı, dünyayı küçümseyen bir dahi, bir bakıyorsun temkinli, aşırı gitmeyen bir mızraklı burjuva" derken böylesi bir eleştirinin özünü verir.

Sanat Kim için, Sorusunu Sorduğu Kadar, Ne'yi Nasıl Anlatmalı, Sorusunu da Sorar

> "....Tragedyanın babası Aiskhylos'da, komedyanın babası Aristophanes'de oldukça yan tutan şairlerdi. Dante ile Cervantes'de ondan geri kalmazlar... Kanaatimce, amaç, vurgulayarak gösterilmeksizin, yazarın kendi çizmiş olduğu toplumsal çatışmaların ilerideki tarihsel sonucunu, okuyucuya bir tabak içinde sunulmasına gerek kalmadan, durumun ve eylemin kendisinden çıkmalıdır."(Abç) diyor Engels.

Yine aynı konuda Lenin;

> "Kaba bir yazar... belli bir kuramın bütün sonuçlarını 'hazırlop bir biçimde', çarpıtılarak, basite indirgenmiş bir biçimde okuyucuya verir" der.

Herhangi bir sanatın ideolojik içeriğiyle, anlatım biçimi ayrılmaz bir ikili oluşturur. İdeoloji, güçlü bir biçemle anlatılanla yedirilmemişse, kaba ve şematik bir öğreticiliğe bürünmüşse, (herhangi bir sınıf için) doğru olsa bile, işlevini gerçekleştiremez ve ortaya konan ürün, sanatsal değer olarak bir anlam ifade etmez.

* * *

Kuşkusuz sanatsal yaratı ile sanatsal algı (izleyici kitlesi) arasındaki ilişki de çelişik bir ilişkidir. "Sanattan zevk almak istiyorsan sanat kültürüne sahip olmalısın" der Marx. İzleyici kitlesinin (halkın) sanatsal kültür düzeyi çok çeşitli nedenlerle gelişmemiş olabilir. Bu durumda sanatçı, ki o çağına karşı sorumludur, yan tutmaktadır, "belli bir sınıfın (proletaryanın) siyasal örgütüyle (şu ya da

bu birimiyle) organik bir ilişki içindedir", ne yapmalıdır? Kuşkusuz sanat üretimi anlaşılır olmalıdır. Ama bu, "halkın kültür düzeyi"ne inmek biçiminde de anlaşılmamalıdır, tersine bu "düzey"i yükseltme çabası içinde olmalıdır sanatçı. Çünkü her sanatsal üretim, algılayıcısı tarafından yeniden üretilir, bir tür üretim/tüketim ilişkisidir bu. Üretim tüketenle ilişkiye girdikçe, tüketim gereksinimini çoğaltır. Sanatsal yeniden üretimin de önkoşuludur bu durum. Sanatçı, sanat-halk ilişkisi bağlamında, sanatı halka, halkı sanata yaklaştıran, eğitici ve sanatı sevdirici bir yol tutturabilmelidir.

Kültür ve sanat faaliyeti, politik eylemliliğin toplumsal yaşamın her hücresine girdiği ve diğer bütün alanlar üzerinde hakimiyet kurduğu bir dönemde, özellikle önemsenmeliyken çoğu kez küçümsenmekte ve hatta, bu alanın işçileri, politika dışına düşmekle suçlanabilmektedirler. Ancak bu suçlamada, "örgütlü yaşam ve mücadele"den kaçış eğilimi de sorumludur. Örneğin; Kürdistan'da yükselen UKM'nin, dağınık, ilerici ulusal demokratik kültür-sanat üretimini, dolaylı-dolaysız kendi eksenine çekmeye başlamış olması bir olgudur, yükselen mücadelenin bir yansımasıdır ve bu yansıma, kültür-sanat üretimini de içinde taşıdığı sorunlarla çağaltmaktadır. Fakat aynı politik eylemlilikten etkilenen Türkiye'deki sorumlu kültür ve sanat üretimi, doğrusu içler acısı bir durumdadır. Eylül yıkımının onarılamamış zemini üzerine, sosyalizmin uluslararası bunalımının oturması, bu içler acısı halin nesnel zeminidir kuşkusuz.

Yaşanan baskılanmanın, yıkımın, kendi benliklerinde oluşturduğu yıkımla, çoğu "kültür-sanat erbabı" kötümserliğin, karamsarlığın, içinden çıkılamaz bunalımın "edebiyat"ını yapmakta ve üstelik, işin kötüsü, "örgütlü yaşam ve mücadelenin" kıyısından bile geçmedikleri halde, "toplumcu gerçekçiliği" de kimseye kaptırmamaktadırlar. Çoğu kez, ürettiklerinin tüketicileri yine kendileri -ya da benzer yaratmaları- olmakta, birbirlerine bunalım aşılamakta, sırça köşklere bile oturtamadıkları "yüksek sanat"larının, günün birinde büyük bir değere kavuşacağı hayaliyle birbirlerini avutmakta, yer yer kümelenerek karşıt övgü ve yergi grupları biçiminde yarışmaktadırlar.

Böyleleri için halkın sorunları, acıları, özlemleri, yoktur artık. Halk, hiçbir şeyden anlamaz bir sürüdür. Birey ve bireyin özgürlüğü vardır. Bu bunalımlı birey ya da bireyler topluluğu, toplumsal yaşamın "özgür" odaklarında gezinmekte ve abuk-sabuk, anlaşılmaz şeyler kararlamakta ve kendi "ben"inin yansımalarının karmaşık ruh halini resmetmekte, böylece icra-i sanat eylemektedir. Bu yüzden, bu "sanat", bütün büyüklük havalarına ve şişinmelerine karşın, şiirde, tiyatroda, resimde, sinemada, öyküde, romanda vs. mevcut burjuva sanatın bir öğesi olma konumundan çıkamamaktadır.

Kuşkusuz, içlerinden sorumluluk duygusunu yitirmemiş ve belli bir düzey tutturmuş olanlar da var. Ayrıca devrimci demokratik mücadelenin ekseni dışına düşmeyen ve yaratımlarına sınıfın ve halkın sorunlarını çözmeye yönelik bir işlevsellik kazandırma çabası içinde olanlar da var. Bu da toplumun karmaşık, çok sınıflı yapısından burjuva egemen öğelerle belli bir düzeyde çatışır olmadan kaynaklanan bir olgu ve olumluluktur. Bir de üzerine çok söz söylendiği için "cezaevi edebiyatı" denen olgu içinde birkaç şey söylemeli. Herşeyden önce bunlar yüksek bedelli bir direnişin yansımalarıdır. Hatta kimine direnişin günlükleri bile denebilir. Bu yanlarıyla öğreticidirler. Ama sanatsal değer açısından, içlerinden çok azı belli bir düzey tutturabilmiştir. Önemli bir bölümü de şu ya da bu yazarın yaratılarına öykünme biçiminde ortaya konmuştur.

Sanata yaklaşımda bir diğer yanlış tutum da, herşeye ak-kara mantığıyla yaklaşımda kendini gösteriyor. Özellikle bu yanlış UKM'nin yükselişiyle Kürdistani siyaset ve çevrelerde, daha belirgin bir biçimde, ortaya çıkıyor. Bir kişi, ya da o kişinin sanat faaliyeti değerlendirildiği zaman, belli bir konudaki tutum alışından kalkılarak ya alabildiğine yüceltiliyor ya da yerin dibine batırılıyor... Olumluluk ve olumsuzlukların bir bütün oluşturduğu gözden kaçırılıyor. Örneğin, Nazım Hikmet'in Kurtuluş Savaşı Destanı Şiiri, güzel, coşku uyandıran bir şiirdir. Ama kemalizme övgü gibi bir büyük yanlışı vardır. Ve bu özelliğiyle bu şiir, sözgelimi, İhsan Sabri Çağlayangil'in de "en beğendiği ve severek okuduğu" şiirdir. Nazım'ın Kürdistan gerçeğini görmeyişi onun en büyük olumsuzluğu, eliştirilmesi gereken yanıdır elbet. (Ama bu gerçeği, en başta TKP ve Komüntern'de görmemiştir. Hikmet Kıvılcımlı görmüşse de daha sonra "unutmuş"tur.) Yine de tüm bunlar Nazım'ın büyük bir şair, büyük bir sanatçı olduğu gerçeğini değiştirmez. Örneğin, Nazım'ın, Halide Edip'in kendisi için söylediği şu sözlere; ".... içlerinde sırf ideoloji propogandası olan bölümler ayıklanırsa.. Benetçi Kendini Niçin Öldürdü derecesinde eseriyle, gençler arasında bir dahi sıfatını daha şimdiden hakedebilecekler var" biçimindeki sözlerine verdiği yanıt öğreticidir; "Hey sersem bayan, ben bir dahi değilim, fakat iyi bir sanatkarım ve bunu herşeyden önce ideolojime borçluyum. Eğer sizin iyi sanatkarlarınız yoksa, ideolojinizin, bugün artık iyi sanata muhteva olamaycak kadar tefessüh (çürüme, kokuşma b.n.) etmiş olmasından gelir."(Kemal Tahir'e Mektuplar-Aktaran, A.Bezirci)

* * *

Sanat ve edebiyat, iyi ve yerinde kullanıldığı zaman en etkili propoganda biçimlerinden biridir. Siyasal mücadelenin belirleyiciliği ve önceliği, işin lafzı bir yana, pratikte siyasal mücadelenin tek bakıma yeterliliğine dönüşürse, bu sözkonusu mücadelenin en büyük açmazlarından biriyle karşı karşıya olduğu anlamına gelir. Sanat ve edebiyatsız bir siyasal mücadelenin örneği yoktur zaten. Edebiyatın büyüklüğü bir bakıma, siyasi mücadelenin büyüklüğünün yansımasıdır. Komün savaşçısı Eugene Pottier'in Enternasyonal şiiri yıllardır sınıfsal savaşımı motive etmektedir.

"Slogancılık" bir tür bayağılaşmadır, ama güçlü sanatçıların kimi ürünleri, siyasal savaşımın en coşturucu, en motive edici sloganları haline de gelebilmiştir. Brecht'in "Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz/Kurtulmak Yok Tek Başına" dizeleri bunun bir örneğidir. Sanatın, "devrimci savaşın ortasında" savaşıyor olması, büyük devrimci sanatçıların en görkemli özelliklerinden biridir. Lenin, "Gorki'yi büyük kılan en önemli şey, onun işçi sınıfı davasına sımsıkı bağlı oluşudur" der.

"Parti edebiyatı" ya da "Partili sanat" kavramları da yukarıdaki özlü anlayışın ifadesidir. Bu kavramlar karşısında "örgütlü yaşam"dan kopuk olanların şöylesi alaylı itirazlarını bugün de duymak mümkündür; ne demek, partili sanat, parti edebiyatı falan? Sanat özgür bir edimdir, özgürce gerçekleşmelidir. Bir partinin buyurgan ve disiplinli yapısına bağımlı sanat mı olur? Sanat, ısmarlama yapılan bir terzilik işi değildir... gibisinden.

Lenin, böylesi bir "özgürlük" çığlığının ne kadar ikiyüzlü, ne kadar sinsi olduğunu ve siyasal özgürlüğün olmadığı, halkın büyük bir kısmının baskı ve

yoksulluk içinde yaşadığı bir toplumda, bireyin de özgür olamayacağını, "özgür sanat" isteminin, en genelde burjuva çıkarlara uyarlanmış bir istem olduğunu, bu "özgürlüğün" burjuvazinin para kesesine bağlı ve çürümeye dönük bir "özgürlük"ten başka birşey olamayacağını belirttikten sonra, "burjuvaziye bağlı bu ikiyüzlü edebiyatın karşısına, açıkça proletaryaya bağlı gerçekten özgür edebiyatı çıkarma"nın sosyalist mücadele açısından taşıdığı öneme işaret eder.

Partili sanat yaklaşımı, sanatsal yaratının bireysel, öznel yanını karartmaz. Proletaryanın genel davasına bağlı olmak, sanatını onun savaşımının bir öğesi haline getirmek, kişisel imgeleme ve tasarım gücüne, kişisel girişkenliğe, içerik ve biçime de dayanan sanatın, sonuçta bir özne işi olduğu, özgün bir kimlik taşıyacağı ve bu anlamda yan tutan sınırsız bir özgürlükle de içerilmiş olduğu gerçeğiyle çelişen bir yaklaşım değil, onu bütünleyen bir yaklaşımdır.

Böylesi bir yan tutan özgür yaratımın ustası da Neruda'dır. Kendisine neden hiç çiçeklerden, güllerden vb. sözetmediğini soranlara atfen yazdığı bir şiirinde, mitralyözlerin biçtiği çocuk ölümlerini hatırlatır ve ölü çocukların yüzlerindeki kan güllerini betimleyerek, özgür yaratımda "ne"yi ve "kim"leri niçin tercih ettiğini örnekler;

"Özgür edebiyata güç kazandıran şey ne dümencilik, ne kazanç hırsıdır, tersine sosyalizm düşüncesiyle emekçilere karşı sevgidir" der, Lenin.

* * *

Özcesi, iyi bir sanatçı KİM için sorununun karşılığında eğilip bükülmeyen, binbir dereden su getirmeyen, her zaman için tavrını net bir biçimde ortaya koyabilendir.

İyi bir sanatçı, daha tasarım aşamasında NE'yi, NASIL, NASIL anlatmalı sorununu kendine tekrar tekrar sorabilen ve doyurucu karşılıklar bulabilendir. İmgeleme gücünü savaşımın ve toplumsal yaşamın sınırsız zenginliğine dayandıran sanatçı, peklik çekmeyen, dili tutulmayan sanatçıdır.

İyi bir sanatçı eskiyen ve değişime uğrayanın, geçici olanla kalıcı olanın güncel izdüşümünde, ulusal ve evrensel kültürün tüm birikimini özümseyen, geçmişin sınırlılıklarıyla geleceğin sınırsızlığı arasında bağ kurabilen ve kendi özgünlüğünün yaratımını, davasına, halkına ve tüm insanlığa maledebilendir.

Zorluklara göğüs gerebilen, her koşulda üretebilen, "kalemini ve kılıcını" elden düşürmeyen sanatçı, aynı zamanda iyi bir savaşçıdır ve sanatsal üretimini diğer bütün üretimlerle paylaşan, birleştirendir. Dolayısıyla da yaratıcı olan herşeye omuz verendir, yaratıcı olanı çoğaltandır.

Bu bölümü Shakespeare'in paranın insanı köleleştiren ve insana eşsiz örneklerinden biri olan, şu dizeleriyle noktalayalım;

"Ne o? Altın mı?
Sapsarı, pırılpırıl değerli altın mı?
Hayır, hayır tanrılar
Aç gözlü alığın biri değilim ben. Kökler, ey duru gökyüzü
Parayı ak, çirkini güzel, haksızı haklı, alçağı soylu,
Yaşlıyı genç, korkağı yiğit yapmaya yeter bunun bu kadarı,
Ah tanrılar neden bu? Nedir bu, ey tanrılar?
Rahiplerinize, uşaklarınıza yüz çevirtir bu sizden,

Başının altındaki yastığı çeker dipdiri bir insanın,
Bu sarı köle dinler kurar, sonra yıkar,
İlençliyi kutsar, cüzzamlıyı taptırır, hırsızı alıp
Üne, övgüye koyar, yanyana oturtur ulu kişilerle,
Budur işte yeniden evlendiren kırk yıllık dulu,
Kapanmaz yarasıyla en olumsuz hastayı
Merhemler, kokularla bir Nisan gününe çeviren de bu
Git, körolası maden parçası, insanlığın orta malı sen,
Ulusları birbirine düşüren
.....
Sen her dem taze, sevilen, zarif zampara,
Yanağının pembeliğiyle eritirsin sen
Dia'nın kucağındaki kutsal karı!
İmkansızlıkları birbirine yaklaştırıp
Öpüştüren onları! Her dil de konuşup,
Her anlamda laf eden, sen göze gürünür tanrı!
Sen yürek yaralayan, düşün,
Kölen insan başkaldırıyor, kullan gücünü,
Birbirine düşür onları, öyle ki hayvanlar,
Yeryüzünde imparatorluk kursun"(Atinalı Timon'dan Akt. Engels)

KÜRDİSTAN SANAT VE EDEBİYATINA GENEL BİR YAKLAŞIM

"Dünya yuvarlağının her köşesinde halklar yaşadı, ama Mezopotamya'nın, Zagros'un ayrıcalığı var. Bu yöre, insanlık tarihinde yazının ilk keşfedildiği bölge, gökyüzüne rasathanenin ilk doğrulduğu yer. İlk tekerleğin döndüğü, ilk şiirin yazıldığı, ilahların beğenip seçtikleri, aile hayatı yaşadıkları, -dahası var- aritmetik, tıp, ticaret, dış ilişkiler, diplomasi, barış antlaşmaları, ilk efsaneler, ilk yontular, ilk mabetler için bilime, sanata kucağını açmış bir yöre... İşte bunların hepsinde Kürt halkının da teri var. Herşeyin ilki olmak kolay mı?"(Cemşit Bender)

Beşbin yıl öncesine uzanan bir tarih ve herşeye karşın yokolmamış, sayısız istilaya direnmiş bir halk... İnsanlık tarihinin kaydettiği ilk büyük kazanımlara sahip olan bir coğrafyanın insanları. Bu coğrafya, kültürel gelişimin bir noktasında, yaşadığı toplumsal iç çelişkilerin ve daha başka unsurların bir yansıması olarak, üstünlüğünü, önce yakın çevresine, sonra Grek, Roma uygarlığına kaptırırken o uygarlığın oluşumunda da katkılarda bulunmuştur.

Kürdistan toprakları gerek bu ilk zenginliklerin doğduğu yer olmasından, gerekse çeşitli uygarlıkların, dolayısıyla ticaret yollarının kesiştiği bir coğrafya

olmasından ötürü, Perslerin, Greklerin, Romalıların, Arapların, Moğolların, Selçukluların ve Türklerin istilalarına uğramış, sayısız savaşa sahne olmuştur. Bütün bu istilalar, Kürdistan halkının toplumsal yaşamını alt-üst etmiş fakat onun özgür kimliğini, kültürünü, dilini yok edememiştir. (Pers istilasına kadar - M.Ö.534- çeşitli devletler kurarak siyasal varlığını sürdürmüş olması, kültürel ve ruhsal şekillenmesini belli bir bütünlük oluşturacak tarzda geliştirmesi bunda önemli bir etkendir.) Bu yüzden, bir dönem daha ileri bir toplumsal yaşam tarzı düzeyi tutturabilmişken, bir başka dönem bunun gerisine düşebilmişlerdir.

Kürdistan'ın, tarihsel geçmişinde, bugüne uzanan yazgısını belirleyen önemli dönüm noktaları vardır. Perslerin istilası, birbirini izleyen çeşitli devletler biçimindeki özgün siyasal yapılanmayı sona erdirdiği için önemlidir. Arap istilası ve egemenliği, çok tanrılı dinlerden tek tanrılı dinlere geçişin köprüsü olan, Grek ve Bizans istilalarına rağmen varlığını devam ettiren özgün dinsel yapıya büyük oranda son verdiği için önemlidir. Türk boylarının Anadolu'ya yerleşmelerine yol açan 1071 tarihi, süreç içinde hem Bizans egemenliğine son verişiyle, hem de Kürdistan'ın sonraki parçalanma ve sürekli bir yokolma tehdidiyle birlikte yürüyen tarihsel yazgısının çizilmesine yol açışıyla önemlidir.

Daha sonra, Osmanlı ve İran egemenliklerinin birbirlerine karşı üstünlük savaşlarının gerçekleştiği alan olan Kürdistan, iki güçlü imparatorluk arasında sıkışıp kalmıştır. Bu süreçte ortaya çıkan Kasr-ı Şirin Antlaşması ve 1639 tarihi, Kürdistan'ın bölünmüşlüğünün ilk örneği olduğu için önemlidir.

1847 tarihi, başkaldırılarla, büyük baskılarla, ama yer yer "içlerinde bağımsız yerel emirlikler"le özgün biçimlerde süren siyasal varolma savaşının ve yaşam tarzının en güçlü örneği olan Bedirxan hareketinin ezilmesiyle, bir başka biçime, yabancı egemenliğin mutlak biçimine, yolaçtığı için önemlidir.

Ama, emperyalistlerin ve kemalistlerin ortak ürünü olan Lozan ve 1923 tarihi, yalnızca ülkenin dörde bölünmesine yolaçmakla değil, Kürdistan'ın ve Kürdistani değerlerin tümünü yoketmeye yeltenen siyasal bir "ölüm kararı" olmasıyla da kuşkusuz bugünkü yazgıyı belirleyen en önemli dönüm noktasıdır.

Geniş Osmanlı egemenliğini oluşturan bütün halklar, uluslar, I.Dünya Savaşından "bağımsız" devletleriyle çıkarken, "Mülk-ü Mahsura"nın elde kalan son parçası olan Kürdistan, bütün varlığıyla benzeri az bulunur bir yıkımın, bir yoketme girişiminin cenderesine alınıyordu. Büyük Ermeni soykırımının da mimarları olanlar, 20.yy.ın en büyük iki soykırımlarından olan Ermeni ve Yahudi soykırımının arasına, Kürt soykırımını da ekleme başarısına eriştiler. Kürdistan'ın diğer sömürgeci egemenleri de kendi geleneklerinin ve bu geleneğin bir biçimde sürdürücüleri oldular.

Ve bütün bu yıkıma, bu büyük yoksamaya karşın Kürdistan halkının erimemesi, varlığını sürdürmek için, hayatın her alanında benzeri az bulunur bir yaşam direngenliği sergilemesi neyle açıklanabilir? Elbette bu binlerce yılda oluşmuş ve kendi halk kültürüne mal olmuş öğeleri, herşeye karşın, yaşatmak, belli ölçülerde geliştirme ve kullanmadaki ısrarından dolayıdır öncelikle. Bütün bu öğelerin hem bir ürünü hem de yaşatıcısı konumundaki Kürt toplumsal bilincinin en önemli unsuru olan Kürt dili olmaksızın, Kürt ezgileri, söylenceleri, folkloru, eski dinsel geleneklerin, törelerin bir biçimde, baskın çıkmış islama yedirilmesi olmaksızın, canlı kültür taşıyıcıları olan dengbejlerin bir ekol oluşturacak tarzdaki katkıları görülmeksizin, yalnızca, bütün bunların bir yansıması ve üst düzeyde patlaması olan Kürt başkaldırmalarıyla, Kürt halkının varlığını sür-

dürdüğünü ve bugüne ulaştığını savlamak olanaksızdır.

Fakat onun varlığını sürdürmeye yeten bu olgular, aynı zamanda onun neden daha üst düzeyde bir bütünselliğe ulaşamadığının da trajik ipuçlarını verir. Aşiret yaşamı ve feodal bölünmüşlük, dış etkenin belirleyici konumunu söküp atamamanın en temel iç etkeni olmuştur. Bu bölünmüş, parçalanmış yaşam tarzının doğal yansıması olan geri kültürel unsurlar ve iç siyasi ilişkiler de öyle. Ahmed Xani'nin bu gerçekliği Mem-u Zin adlı Kürt klasik edebiyatının en eşsiz örneklerinden biri olan eserinde görmüş ve eleştirmiş olması, daha yüksek siyasi bir bütünsellik özlemini dile getirmesi, yukarıdaki ipuçlarının erken çağda ve edebi dilde dile gelmiş bir ifadesidir.

Kürdistan halkı, bugün, yeniden ayağa kalkışın ve yeniden kuruluşun anlamlı ve derin sancıları içinde. Büyük fedakarlıkların eseri olan UKM'nin yükselen politik eylemliliği, politik üretimi, kendisiyle birlikte başka değerlerin yükselişini de koşulluyor. Ulusal kültür üretimi de bu yükselişlerin anlamlı bir örneği. Bir başka deyimle bu alanda bir "rönesans" yaşanıyor. Yoksa yaşamış herşeyin varolduğunu kanıtlama uğraşına öncelik veren ve geçmişin, unutturulmuş, tarihin derinliklerinde bilinmezliğe doğru savrulmuş ulusal kültür zenginliklerini keşfe çıkan ve günyüzüne ulaştıran/ulaştırmaya çabalayan bir "rönesans" bu....

"Kürtler, tarihsiz, kimliksiz bir halktır" dayatmasına karşı, Kürtlerin eski zengin tarihi ve kimliği öne çıkarılıyor. Yeni kuşak tarih yazıcıları, eski kuşakların yazdıklarıyla birlikte, yeni ve giderek yaygınlaşan yazım örnekleri sergiliyorlar. Gurzon'un "Kürtlerin tarihi bilinmiyor, tahminen bu halk tarihsiz ve edebiyatsızdır" sözlerine, Rus bilim adamı Halfin'in cevabı, tarih yazıcılığı bakımından öğretici bir cevaptır: "Özel olarak Kürtlerin tarihinin aydınlatılması çok zayıf olarak ceryan etmiştir. Onbin Grek'in Kürdistan'dan geçişi ya da Makedonyalı İskender'in seferleri hakkında ciltler dolusu kitaplar yazan burjuva yazarlar, gerçeği anlatmaktan kasıtlı olarak uzak kaldılar."

"Genel olarak tarih, Avrupa merkezci anlayışla yazılmasaydı, en az Spartaküs İsyanı kadar görkemli olan Kawa İsyanı da benzer bir değeri hak eder ve aynı derecede insanlık kültürüne mal olurdu" gibisinden bir yaklaşım ya da sorunun, bugün için fazla bir anlamı yoktur.

Geçmiş tarih, esas olarak Avrupa merkezci olmak zorundaydı. Marx, bu kıskaçtan çıkmaya çalışmış ve elindeki sınırlı bilgiyle başka halkların tarihine, kültürüne uzanmaya çalışmıştır. Evrensel tarih ve kültür anlayışı, bu anlayışın karşısına konan ve bu anlamda ulusal tarih ve kültür anlayışını da biçimlendiren bir anlayıştır. İnsanoğlu, geleceğe yürürken kendi varoluşunun nedenlerini sorguladığı gibi geçmiş zenginliklerin bir bütün olarak keşfedilmesi, bilinir kılınmasıyla da yakından ilgili, olmak zorunda. Kürdistan tarih yazıcılığında önemli sorunları var. Eksiksiz bir metodolojik yöntem bunların en başta geleni. "Geçmiş zenginliklerin"in olağanüstü abartılması ve "geçmişin ruhlarından medet umar" anlayışlar sergilenmesi de, doğal olarak ulusallık-evrensellik bağıntısını doğru kuramamakta ve sorunlu bir gelişim seyri içinde üretimde bulunmaktadırlar.

Kürdistan ülkesi, feodal-burjuva beyler-ağalar sınıfını bir kenarda bırakırsak, özde bir küçük burjuvalar ve yoksul insanlar ülkesi, geçmişe oranla büyük oranda şehirleşmiş (köyden ve köylülükten tam kopmamış bir "şehirleşme" bu) ama yine de ağırlık olarak hala bir köylüler ülkesi. Kapitalist-sömürgeci mekanizmanın zenginlikleri doğrudan gaspedici özelliği kadar, yerel bazda oluşturulmuş zenginliklerin de çok çeşitli nedenlerle ülkeden kaçtığı gerçeğiyle mevcut

mekanizmanın zorunlu uzantıları olan devlet işletmeleri dışında işçisi de olmayan (olduğu kadarıyla önemi de azımsanmayacak) bir ülke.. Ve böyle bir zeminde, ülkenin Kuzey'inde yükselen UKM, "her halkın bağrında ilerici, sosyalist kültür öğeleri var" olduğu için değil yalnızca, Kürdistani siyasetlerin yanlışdoğru yaptıkları sosyalizm propogandalarından da etkilenmiş, ama proleter ideolojinin ağırlığını koyamadığı "ulusallıkla" sınırlanmış bir günsel süreç.....

Ve böyle bir süreçte bilinen nedenlerle zaten bir yaşam savaşımı içinde olan Kürdistan sanat ve edebiyatı da sorunlu bir gelişim içinde. "Kürt halkı edebiyatsızdır" dayatmasına karşı, bu edebiyatın varolduğunu ve yetkin örneklerinin bulunduğunu, ortaya çıkarma çabalarıyla birlikte, en ileri örneklerininde, mevcut ulusal yükselişin sınırlanmış ulusallığınca belirlenir olduğu bir gelişim seyri bu. Elbette ulusal motivasyonun temel öğe olması bugün için anlaşılır birşeydir ve salt bu özelliğinden yola çıkarak bu edebiyatın ilerici, demokratik özü olumsuzlanamaz. Tersine yanlış anlayışlarıyla ciddi bir eleştiriye tabi tutulması, ama, ulusal kölelik zinciri kırılmadan daha ileri oluşumların gerçekleşemeyeceğininde gözönünde bulundurulması çerçevesinde, desteklenmesi, ilerletilmesi gereken bir çabadır bu.

Bu ulusal gerçekliğe yaslanmayan, salt sosyalizmciliğin, salt sınıfçılığın, "kerameti kendinden menkul" bir sınıfçılık olarak kalacağı açıktır. Zaten, Kürdistan halk gerçekliğinin bugününü yakalayamamış bir edebiyat en temel özelliğini, -gerçekçiliktir bu- daha işin başında yitirmiş demektir. Dünün zenginliğini, bilgisini, bugünkü Kürdistan halk gerçekliğiyle yaratıcı bir tarzda birleştirmek ve Kürdistan ulusallığı zemininde, evrensel bir içeriğe ulaşabilmek.. İşte sanat ve edebiyata doğru yaklaşımın en genel çizgileri.

Bu edebiyat, Kürtçeyi de kullanmak-geliştirmek zorunda. Farsça'nın ağır baskısına karşın Kürtçeyi ilk kez yazıya döken, Eli Heriri'nin, onun devamcısı klasik Kürt edebiyatının seçkin bir örneği olan Ahmet Xani'nin, Celadet Bedirxan'ın ve daha nicelerinin, bir dilim herhangi bir halkın varoluşundaki en önemli unsuru olduğu ve onun kalıcılığının yazılı olmasına da bağlı bulunduğu gerçeğini görmeleri, büyük yoksunluklara rağmen dilin genel ve gramatikal sorunlarını çözmeye çalışmaları, öğretici olduğu kadar, herhangi bir halka yönelmiş edebiyatın ancak onun dilini kullanmasıyla gerçek işlevine kavuşacağı ve gelişip serpileceğini, göstermesi bakımındanda büyük değere sahiptir.

Ve gariptir, bizler, bu halkın eğitimli evlatları, aydınları, politikacıları olarak, çoğumuz Türkçe'nin ağır baskısından kendisini kurtaramamış, Türkçe düşünen, Türkçe yazan, Türkçe politika yapan bir konumdayız. Güney ve Doğu Kürdistan daha şanslı bir konumda. Demek ki öncelikle bizlerin bu değişimi, dönüşümü yaşaması gerekiyor. Politik ve kültürel üretime Kürtçeyi daha yaygın bir biçimde sokmak, her devrimcinin her sorumlu aydının görevi olmalı ve bunun için bu uğurda çaba harcayan kurumlaşmalarla ilişkileri geliştirmek, yeni kurumlaşmalar oluşturmak gerekiyor. Yinede belli bir yeterlilik ve yetkinlik düzeyine ulaşıncaya kadar Türkçe'yi de kullanacağımız açıktır. Alttan alta bir Türçe düşmanlığı eğilimi de gözlenebiliyor. Karşı çıkılması gereken yanlış bir eğilimdir bu.

* * *

Güncel Kürdistan sanat ve edebiyat örneklerinin ulusallık öğesinin baskın olduğundan sözetmiştik. Bugünkü politik eylemlilikle örtüşen ulusallık, Kürdistan toplumsal yaşamının neredeyse her hücresine sızmış durumda. Bu yüzden herşeyden önce bu örnekler çok "politik"ler. Ama yinede temel önermeleri, aslolarak, "durumun ve eylemin" kendisinden çıkıyor. Çünkü varolandan başka bir "durum", varolandan başka bir "eylem" yok.

Bu örnekler, sanatsal değer olarak yetkin örnekler midir? Bu soruya olumlu yanıt vermek zor. Herşeyden önce böylesi bir üretimin özneleri, sanat kültürüyle, sanatsal uzmanlaşma eğitimiyle yeni yeni tanışıyor. Bu kültür ve eğitimi tam özümsemediği halde belli bir düzey tutturmuş örneklere de ulaşamıyor mu? Yer yer oluyor. Ve bu, kuşkusuz, bir unsuru olduğu savaşımın, onun ruh halinin, bir yansıması olduğu kadar, Kürdistan halk kültüründe önemli bir yeri olan Dengbej Ekolünün, ozan geleneğinin de bunda bir rolü var. "Kültürsüz" sayılan bir emekçinin de kimi zaman belli bir düzeye sahip, şiir vb. üretmesinin dünyada da ülkemizde de örnekleri var.

Örneğin şiir üretimlerinde güzel örnekler görülebiliyor. Yukarıda belirtilen unsurlara ek olarak, Kürdistan'da sınıfsallık ve ulusallık bağlantısını ilk kez kuran ve bu özüyle evrensel olana da önem veren, Kürdistan gerçekliğini işlediği kadar, "Ey Heval Robson"uyla insanlığın sorunlarına da eğilen, Kürdistanlı ve insanlığı kurtuluşa ve sosyalizme çağıran büyük şair Ciğerxwin'un ve Türkçe yazmasına karşın Kürdistan halk gerçekliğinin yetkin ürünlerini veren Ahmet Arif'in ve daha başkalarının dilden dile aktarılmış yapıtları da, sözkonusu güzel şiir örneklerinin oluşumunu etkileyen bir faktördür.

Kürdistan müziği, yüzlerce yılın yeryer iyi damıtılmış, dönüştürülmüş örneklerini sergilemekle beraber, zaten genelde zengin denebilecek bir konumdadır. Daha ileri sıçramalara yol açacak sağlam bir temele sahiptir.

Sanatın diğer alanlarındaki üretim, genel olarak beklenenden uzak, hatta yer yer güdük, bir konumdadır. Öykücülüğün, resim sanatının ve tiyatronun belli bir gelişme gösterdiği söylenebilir. Romancılık cılızdır, sinemaya hemen hiç el atılmamıştır. Sözün burasında, Yılmaz Güney'i anmak gerekiyor. Yaşamının son döneminde Kürdistan gerçekliğini farketmiş bu büyük sinema sanatçısı, belki de Kürdistan sinema sanatının temelini atacağı bir sırada aramızdan ayrıldı. Ama onu bu özellikleriyle de, Kürdistan sinema sanatının ilk öncüsü, ilk fikir babası da saymamız mümkün. Kuşkusuz sinema özel bir uzmanlık gerektirdiği kadar, büyük harcamalarla birlikte yürüyen bir sanat. Yine de bu alan boş kalmamalı, bu konuya ilgi duyan insanlar desteklenmeli ve mali kaynak yaratmalarına yardımcı olunmalıdır. Seyirlik sanatların bir de salon sorunu var ve bu yanıyla daha özel, daha ağır bir baskı altında oldukları da söylenebilir. Teknolojinin bugünkü düzeyi -Ör. video kasetleri- salonsuz da halka ulaşabilmenin yollarından biri. Aynı şekilde tiyatro oyunlarının video bantlar biçiminde yaygınlaştırılması da mümkün. Bütün bu faaliyetlere katkıda bulunabilecek, örgütlü yaşamla organik bağını ve devrimci sanat sorumluluğunu sürdürebilecek sanatçıların, sanatçı adaylarının önünü açmak, onları desteklemek, siyasal kavgamız açısından büyük önem taşıyor ve böylesi bir sorumluluğu taşıyan sanatçı arkadaşımız/arkadaşlarımız da, sanatın hangi dalına eğileceklerse artık o alanın savaşçısı olmaya hazırlanmalıdırlar. Genel kuramın yanısıra o özel dalın özel kuramını da üretim tekniğiyle birlikte iyice özümsemelidirler. İlerici-demokrat konumda olan sanatçılarla bağ kurmaya, onları kazanmaya, giderek kurumlaşmaya ve yeni

savaş sanatçılarının eğitilmesi/yetiştirilmesinin önkoşullarını yaratmaya çalışmalıdırlar. Sanatın titizlikle damıtılmış ama etkili bir propoganda da olduğunu, bütün diğer güzelliklerle elele yürümesi gerektiğini, üstün nitelikli bir ürünün, sanatsal sorumluluk gerektirmesi bir yana, bunun aynı zamanda savaşıma, halka değer vermenin, onu sevmenin ve saymanın biricik şartı da olduğunu akıllarından çıkarmamalıdırlar.

Ayrıca ulusallık bağlamında gelişen geri milliyetçi eğilimlerlede savaşmalıdır bizim edebiyatımız. Türkiye halkına ve onun değerine düşmanlık, savaşımına güvensizlik biçiminde gelişen, "Bıji Sendika Kurdi" gibisinden Bund'çu anlayışlara savrulan Kürdistan halk gerçekliğinin Ermeni, Türk, Arap vb. azınlıklarla da bir bütünlük arzettiğini göremeyen, ya da dar milliyetçiliğiyle bu zenginlikleri bilinçli olarak çarpıtan, "geçmişin ruhlarından medet umar" bir tarzda dine de sarılabilen, hatta onu kurumlaştırmaya çalışan vb. anlayışlarla da savaşmayan bir edebiyat, bizim edebiyatımız olamaz.

Unutulmamalıdır ki, özgürlük-demokrasi ve sosyalizm kavgasına bağlanmamış bir "özgür" edebiyat gerçekte ikiyüzlü bir edebiyattır. Ve bizim edebiyatımız, sanatımız, bu onurlu kavganın bir parçası olarak, sınırsız bir özgürlüğün, sınırsız bir yaratımın koşullayıcısı, taşıyıcısı olacaktır. Ve bunun içinde o Lenin'in deyimiyle "edebiyatların en özgürü" olacaktır.

ÖRGÜT VE ÖRGÜTLENME SORUNLARI ÜZERİNE

ÖRGÜT VE ÖRGÜTLENME SORUNLARI ÜZERİNE

Siyasal iktidarı almayı önüne temel görev olarak koymuş bir yapı için, örgüt ve onun işleyiş biçimi son derece önemli bir yere sahiptir. Proleteryanın iktidar için mücadelesinin temel aracı olan örgüt, kendisine yüklenilen rolü oynabilmesi, gelecekte kazanılan iktidarı koruyabilmesi için, sosyal ve toplumsal alanda meydana gelecek gelişmelerle uğrayacağı parelel değişmelere rağmen, başından itibaren oluşturulmuş ilkelere, kural ve yöntemlere sahip olmak zorundadır. Esasen, örgüt demek; bir yaşam biçimi, sınırlanmış, belli ilkelere bağlanmış, o doğrultuda hareket eden insan topluluğu demektir. Şüphesiz, örgütün temeli, ideolojik-siyasi hattır. Bir araya gelmenin ilk ve vazgeçilmez koşulu ortak bir ideolojik-siyasi hat'a sahip olmaktır. Ancak bir kez ortak ideolojik-siyasi hat oluştuktan sonra, bu hattın hayata uygulanabilmesi pratikte vücut bulması için, sahip olunan ideolojik-siyasi çizgi doğrultusunda, örgütsel bir yapıya, tüzükte genel olarak ifadesini bulmuş işleyiş normlarına ihtiyaç vardır. Ve bu sonuncu nokta, ideolojik-siyasi çizginin bir anlamda kaderini de belirleyecektir.

Bir örgütün biçimini, yaşamını belirleyen, sahip olduğu ideolojik-siyasi çizgi doğrultusunda önüne koyduğu hedeftir. Hedefin niteliğine göre, örgüt geniş ya da dar, sıkı ya da gevşek, gizli ya da açık olacak, aynı şekilde demokrasi ve merkeziyetçilikte kendine has bir biçim alacaktır.

Devrimci mücadelenin ihtiyaçlarının doğurduğu farklı örgüt biçimleri vardır. Amaçlarına göre, ekonomik mücadelelerin örgütleri, dar amaçlı ekonomik-siyasi örgütlenmeler, mesleki örgütlerin biçimi olarak sendikalar, kooperatifler, kültür birlikleri, farklı örgüt biçimlerini bir araya getirmiş, geniş cephesel birlikler, toplumda kimi sosyal ve ekonomik grupların özgün örgütlenmeleri (kadın, gençlik gibi) doğrudan siyasal iktidara yönelen ve askeri nitelikli ordu örgütlenmeleri ve belli bir sınıfın iktidarını hedefleyen, o sınıfın genel anlamda en ileri ve toplam çıkarlarının savunucusu durumunda olan siyasal partiler, örgütlenmelerin bazı biçimleridir. Bu örgüt biçimleri, program niteliğindeki amaçlarına uygun şekillenmelere, örgütsel kurallara sahiptirler. Örneğin, sendikalar, sınıfın ekonomik ve bağlantılı olarak siyasal istemlerinin ifadesi olarak, çok geniş olur, o meslekten olan herkesi kaplamak zorundadır. Yada legal ve yarı-legal dernekler farklı tabakalardan ve sınıflardan hepsini, veya birini kapsaması durumunda olacak, daha geniş bir yapıya, daha gevşek ilkelere ve örgüt biçimine sahip olacaktır.

Bizim burda üzerinde duracağımız örgüt biçimi ve onun çalışma tarzı, proleteryanın en üst örgütlenme biçimi, onun en nitelikli, en ileri kesimini içinde barındıran, doğrudan iktidarı hedeflemiş, siyasi partisidir. İdeolojik-siyasi-örgütsel kurmayıdır. Bu anlamda, proleteryanın öncü örgütünün yaşam biçimi, ideolojik-siyasi hattı doğrultusunda öteki tüm örgütlerden -belli benzerliklere rağmen- temelde ayrı durumdadır. Böyle olmak zorundadır.

Proletaryanın öncü örgütünün niteliğine uygun bir kurallar sistemine sahip olması önemli olmakla birlikte, yeterli değildir. Yeterli değildir, çünkü, söz ve eylem birliğinin sağlanmadığı, örgütsel işleyiş ve kuralların kendi doğrultusunda bir yaşam oluşturmadığı koşullarda, en iyi örgüt ilkeleri dahi kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur. Örgütsel kuralların toplam ifadesi tüzüktür. Siyasal-ideolojik çizginin tamamlayıcısı ve devamı niteliğindeki tüzüğe uyulduğu, doğrultusunda bir çalışma ve hareket tarzı oluştuğu oranda örgütten, bahsedilebilinir. İyi-kötü işleyen, herkesin kuralları istediği gibi yorumladığı, işine geldiğinde uygulanan, işine geldiğinde uygulanmayan örgütsel bir çalışmanın olduğu koşullarda, adına layık bir örgütten ve çalışma tarzından bahsedilemez. En iyi halde böylesi bir durum, tam olarak bir araya gelmemiş, merkezi bir işleyiş ve disiplinin olmadığı, örgütün ilk oluşum nüvesi sayılması gereken çevre dönemidir. Çevre döneminin geride kaldığı, merkezi bir yapıya, ortak bir tüzük ve programa ulaşıldığı, parti veya parti öncesi örgütün oluştuğu koşullarda, ileriye doğru gelişip, güçlenmek, önüne koyduğu siyasal iktidar hedefine ulaşmak için, çevre ruhu örgüt tarafından mutlaka aşılmalıdır.

Örgütü, toplumdaki farklı düşünce ve pratikler etkiler ve doğrultusunda örgütsel ifadeler yankılanır. Yanısıra, proletaryanın öncü örgütü üyesel bileşim açısından, farklı sınıf ve tabakaları kapsadığı oranda, üyeler, içinden çıkıp geldikleri, sınıf ve tabakaların özelliklerini örgüte taşırlar. Bu noktada, üyelerin örgütün program ve ideolojisini kabul etmeleri, daha önceki siyasi yapılarını tümüyle aştıkları anlamına gelmez. Aşmanın, yeni bir niteliğe ulaşmanın tamamlanması için, örgütsel yaşamın kural ve ilkelerinde de bir değişiklik olmak zorundadır. Bu ise, ancak tüzüğe uyulduğu, o doğrultuda hareket edildiği koşullarda gerçekleşebilir ve üye pratiktede değişmeyi yaşayabilir. Leninle Martov arasındaki parti üyeliği tartışmasında, Lenin'in, parti üyesinin, "partinin programını kabul eden, aidat ödeyen ve bir parti örgütünde çalışmayı zorunlu" kılan görüşü tamda bu anlayışın sonucudur. O günkü tartışmadan, bugüne gelindiğinde birçok şey değişip-gelişmesine rağmen hala daha, örgütsel çerçeve ve örgütün biçimi tartışıldığında, "bir parti örgütünde çalışmanın" üyelik için olmazsa-olmaz koşullarında biridir. Şüphesiz çalışmanın biçimi, uygulama tarzıda önemlidir.

Bugün dünyada meydana gelen gelişme ve değişimlerle birlikte, burjuvazinin genel olarak saldırı tahtasına yerleştirdiği M-L ilke ve normların arasında, merkezi, disiplinli tek bir çizgiye ve programa sahip örgüt fikri baş sıralarda gelmektedir. Geçmişte ve günümüzde bu alanda işlenen kaba hataların karikatürüze edilerek tartışmanın boyutunun genişlediği bir ortamda konu dahada önem arzetmektedir. Söz konusu olan sadece genel bir ideolojik saldırı değildir. Pratiğin olumlu sonuçlarıyla birlikte etkisini arttıran, devrimci örgütlerde şu veya bu oranda ifade bulan bir tehlike söz konusudur. M-L'in örgüt konusundaki anlayışı ve ilkeleri ısrarla savunulup-korunurken iki şeye dikkat etmek gerekir. Birincisi; şu veya bu ülkenin partisinin kimi dönemlerde uyguladığı örgütsel biçimler genelleştirilmemeli ve dönemi içinde değerlendirilip dersler çıkartılmalıdır. Aynı konuyla bağlantılı olarak, bu partilerin bazılarının, kitle ilişkileri, örgüt içi uygulamalar ve pratikler eleştirel bir analizden geçirilmelidir. Konuyla ilintili olarak, Türkiyel sol akımların kimilerinde görülen, m-l'me yabancı geleneklerin eleştirisi yapılmalı ve bizdeki yansımaları terkedilmelidir.

Örgüt konusu ikinci olarak, sosyalist ülkelerde meydana gelen kapitalist restorasyon açısındanda önem arzetmektedir. Ve bu alan zengin tecrübelerle dolu

olmasına rağmen, slogansal ve ajitatif yaklaşımlar bir yana bırakılırsa, bakir özelliğini korumaktadır. Örgüt içinde eleştirinin olmadığı, ideolojik-siyasi eğitimin adeta unutulduğu, örgütün kitlelerden, örgüt önderliklerinin, örgüt tabanından ve kadrolarından koptuğu, bilinçli disiplinin yerine, boyun eğme, şakşakçı ve yağcılığın aldığı, devrimci şüphecilik-eleştiriciliğin tümüyle unutulmaya doğru evrimleştiği bu partilerin tarihleri, bizede olumsuz anlamda örnek oldu. Dahası bu pratikleri yalnızca eleştirmekle yetinilmeyeceğini, alternatif yaşam biçiminin mutlaka hayata geçirilmesi gerektiğini, ancak o zaman, eleştirinin pratik değerinin olacağı tecrübeyle sabittir. Örnek olarak AEP ve önderliğinin, SBKP, Çin ve Avrupa Komünist Partilerine yönelttiği eleştiriye rağmen, benzer bir sonucu daha kısa ve kötü durumda yaşaması öğreticidir. E.Hoca, Kuruşçevcilere ait incelemesinde, bu konunun birçok yanına işaret etmesine ve Stalin döneminden itibaren SBKP'deki yozlaşmanın, çürümenin nedenlerini tespit etmesine rağmen, AEP'nin de aynı sonuca ulaşması bir kader, bir zorunluluk değildir. Aksine ideolojik-siyasi tespitlerle pratik arasındaki kopuklukta aranmalıdır sorun. Öteki alanlardaki yetmezlikleri, objektif sürecin olumsuzluklarını ve sonuçlarını da hesaba katmak koşuluyla.

Örgütsel sorunlarımıza bazı yönleriyle kısaca bu yazıda değinilmeye çalışılacak. Başından birbirleriyle bağlantılı iki noktaya vurgu yapılmalıdır. Birincisi; örgüt olarak bizde kısaca yukarıda anlatılmaya çalışılan sürecin bir ürünüyüz. Olumlu ve olumsuz anlamda süreçten etkilenmekteyiz. Bunun bilincinde olarak sorunlara yaklaşılmalıdır. İkincisi; tüm tecrübe gösteriyor, tüzük, özellikle pratik bir sorundur. Dolayısıyla herhangi siyasi bir konu, felsefi-ideolojik bir konu gibi üzerinde yorum yapılarak sağa-sola çekilemez. Şüphesiz tüzükte eleştirilebilinir. Ve pratik tecrübeler ışığında geliştirilip değiştirilir. Ama özel olarak bir örgütün, organın, üyenin tassarrufunda değildir. Örgütün içinde tartışıldıktan sonra, konferans ve kongrelerde değiştirilip geliştirilebilinir. Bu süreç yaşanmadan kimse yanlıştır diye, tüzük kurallarına, ilkelerine aykırı hareket edemez. Tek ve kısa belirlemeyle, tüzük pratiğin bir konusudur. Her üye, organ ve kademe için uyulması gereken, örgütsel normlar bütünüdür.

Örgütsel ilkeler ve konuya m-l bakış açısı işlenirken ülkemizin özgün yapısıda gözönüne getirilmelidir. Kürdistan'ın sosyal-ekonomik yapısı, tarihsel şekillenmesi, tüm bu sürecin toplam sonuçları olarak, ideolojik, siyasi, kültürel, felsefi, ahlaki vs. olarak oluşmuş gelenekler, pratikler, bu toplumun içinden çıkıp gelmiş komünistleride etkilemekte, şekillenmelerinde rol oynamaktadır. Örgütün üye ve kadro yapısı genişlediği oranda bu etki dahada artmaktadır. Dolayısıyla eğitim-dönüştürme eylemi, uluslararası boyut ile ulusal boyut içiçe irdelenerek yapıldığı oranda gerçeği ifade edecek, başarılı olacaktır.

Örnek olması bakımından Kürdistan'da, parti liderliği ve kadro tipleri ile, ülkemizin toplumsal-siyasal yapılanması arasında çoğu kere direkt bir bağ vardır. Sadece Güney Kürdistan'daki örgütlenmelerde değil, Kuzey-Batı Kürdistan'daki birçok sosyalizm fansfanslı önderlik, aşiretsel ve ailesel özellikler göstermektedir. Burda belirtilmek istenen bir aşiretin, ailenin mensubu olmak değildir. Belirtilmek istenen davranış biçimlerinin, örgüt yaşantılarının böylesi bir görünüm arzetmesidir. Öte yandan bağıntılı olarak birçok kadro, içinden çıkıp-geldiği aşiret yaşantısı ve köy toplumunun özelliklerini örgüt yapısında da devam ettirmektedir. Gerek örgüt içi tartışma ve bölünmelerde izlenen pratik tutumlarda, ayrıca önderlik ve ileri kadrolara yaklaşımlarda bu durumun yansıması

görülmektedir. Tabii ki yansıma ve etki bire-bir ve direkt değildir. Köylü-aşiretsel tavır dediğimiz biçim kırılmaya uğramış, "modernleşmiş", "sosyal" bir görünüme bürünmüştür.

DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK

"Herhangi bir örgütün niteliğini doğal ve kaçınılmaz olarak belirleyen şey, o örgütün eyleminin içeriğidir."(1)

Lenin'in bu belirlemesi, sadece örgütün siyasal kimliğine yaklaşımı değil, ama aynı zamanda örgütün, örgütlenme ilkesinin, işleyiş ve çalışma tarzınında anahtarını vermektedir.

Proleteryanın en üst örgütlenme biçimi olarak öncü örgütü(sınıf partisi) siyasal iktidar mücadelesinde temel araçtır. Örgütlenmenin en üst biçimi olarak tüm ülkeyi, tüm mücadeleyi kapsamalıdır. İktidara yöneldiği ve tüm mücadele biçimlerini birleştirip organize ettiği oranda, merkezi olması kaçınılmazdır.

Merkeziyetçilik, her şeyden önce tüm örgütün bir merkezden yönetilmesi, alt organların üst organlara, azınlığın çoğunluğa, tüm örgütün Merkez Komitesine, Merkez Komitesinin de Kongre ve Konferans'a tabi olması demektir.

Günümüzde özellikle örgüt fikrine, özel olarak merkeziyetçi bir örgüt fikrine saldırıların geldiği koşullarda, merkeziyetçiliğin önemini işlemek, zorunluluğunu açıklamak dahada gereklidir.

Merkeziyetçi temelde örgütlenme ve dolayısıyla merkezi disiplin ve karar mekanizması, sürekliliğin de teminatıdır. Bir merkezden yönetilmeyen, tüm tecrübenin tek merkezde toplanmadığı, özellikle iki kongre -konferans- arasında tek taktik hedef etrafında birleşmeyen örgütlenmede süreklilikte sağlanamaz.

Merkeziyetçi temelde örgütlenme ile ülkemiz gerçekliği arasında direkt bir bağ vardır. Kürdistan gibi sömürge bir ülkede, sömürgecilerin devrimi, devrimci kadroları sürekli fizik ve maddi yok etmeye yöneldikleri, tüm demokratik hakları ayaklar altına aldıkları başından itibaren devrimle, karşı-devrimin savaş içinde olduğu bir ülkede, örgütün varlığını korumak, geliştirmek ve iktidara taşımak için tüm bilgiler, kadrosal güçler, ilişkiler, merkezileşmek zorundadır. Her yenilgi esnasında sıfırdan başlamak zorunda kalan bir örgütte, yeterli bir merkeziyetçilik yoksa, kadro, ilişki, maddi varlıklar merkezileşmemişse düşman saldırıları karşısında direnip, karşı saldırılar gerçekleştirilemez. Kendiliğinden anlaşılması gerekiyor, böylesi bir merkezi yapının çekirdeği, düşmanın ulaşamıyacağı bir yerde olmak zorundadır. Bu nokta, sorunun teknik yanı olmakla birlikte, hayati öneme haizdir. Burada Lenin'in "merkez organın Çarlık Jandarmasının ulaşamıyacağı bir yerde" konumlanması yönündeki düşüncesinide gözönüne almak gerekiyor.

Yanlız, merkeziyetçilik ve demokrasi birbirini tamamlayan, örgütlenmenin iki yönüdür. Biri, olmadan tek başına diğerinin olması, m-l örgütlenmenin de dumura uğratılması demektir.

Teorik olarak, herhangi bir karar alınmadan önce tüm örgütte, yada birinde (karar nereyi bağlıyorsa) tartışılmalı, çoğunluğun görüşleri doğrultusunda karar alınmalıdır. Alınan kararı kendi görüşleri doğrultusunda oluşturmaya, etkilemeye çalışmak her üyenin, organın hakkıdır. Ne varki, karar bir kez alındıktan sonra, her üye, her organ, karara uymak zorundadır. Kararın pratik aşamasında, yanlış

buluyorum diye uygulamamak, eylem birliğini bozacak, o zaman örgütsel birlikte sabote edilecektir. Zira en basit deyimiyle, örgüt, eylem ve irade birliğidir. İkisinin bir doğrultuda hareket ettiği koşullarda, ancak bir örgütten bahsedilebilinir. Eğer irade birliğinde, örgütün genel program ve ideolojisine uygun göstermeyecek ayrılıklar varsa, irade birliğine varmak için tartışılmalı, ama tartışmanın eylem birliğini bozmasına müsaade edilmemelidir.

Proleteryanın öncü örgütünde hiçbir organ, kademe, eleştiriden muaf tutulamaz. Eleştiri ve tartışmanın olmadığı, herkesin, her organın merkezin görüşlerinin izleyici bir abonesi olduğu koşullarda, o örgütte canlılık, kitlelerle bağ ve doğru kararlarda mümkün olmayacaktır. Bu yol bürokrat merkeziyetçiliğin, yozlaşmanın yoludur. Şüphesiz kararlar, düşünceler ince ayrıntısına kadar gözden geçirilmeli, eleştiriye tabi tutulmalıdır. Bu canlılığın, yanlışlardan arınmanın yoludur. Yanısıra kadro ve üyenin eğitiminin, alttan denetiminde bir biçimidir. Ama, eleştirinin de sınır ve şekli olmak zorunludur. Eleştiri adı altında, pratik eylemden kaçınan, mızmızlık yapan, siyasal dedikodu malzemesi üreten bir anlayış çürümenin başlangıcıdır. Kişi, yada örgütte hakim olduğu oranda etkisini gösterecek, örgütü asıl görevlerini yerine getirmekten men edecektir.

Özellikle, illegal örgütlenen ve düşmanla askeri yöntemlerle mücadele eden bir örgütte, askeri disipline benzer bir disiplin olmak zorundadır. Bunu yaşamın kendisi, mücadelenin biçimi dayatmıştır. Lenin ve Stalin birçok kez demokrasi ile, konjöktür arasındaki bağa dikkat çekmişlerdir. Bu örgütlenme biçimi ve demokratik işleyiş açısından geçerlidir. Lenin'in esas olarak, 'Bir Adım İleri, İki Adım Geri' ve 'Ne Yapmalı'da ayrıntılı olarak işlediği örgüt fikrinin temel bir yönüde budur.

Gizli bir örgütte, mücadele ve örgütlenme biçiminin dayattığı şekil, örgütlenmenin yukardan-aşağı olmasıdır. Seçim ilkesi, örgüt iradesinin konferansa-kongreye yansıması, bu merkezi örgüt forumlarının, Merkez Komitesi'ni oluşturması, Merkez Komitesi'nin de, yukardan aşağıya örgütü kurmasıdır. Lenin, tamda bu konuda şöyle der;

"Gizlilik bu türden bir örgütün öylesine zorunlu bir koşuludur ki, bütün öteki koşullar (üyelerin sayısı ve seçimi, işlevler vb.) bu birinci koşulla uyum içinde olmalıdır."(2)

Merkez Komitesi, örgüt tüzüğünün doğrultusunda, kongre ve konferanslarla örgütün iradesi doğrultusunda oluşuyorsa ve siyasal kararlar örgütsel eğilimler, kongre ve konferans öncesinde, örgüt içinde -olabildiği ölçüde- örgütün çevresindede (3) tartışılıyorsa ve kararlar bunun sonucu oluşuyorsa, bu demokratik bir yoldur. Burda, azınlık alınan kararları doğru bulmasada, eylem birliğini bozmamak şartıyla eleştiri yürütmeli ve fakat kararlar hayata geçirilmelidir. Kongre ve konferans arasında örgütün siyasal taktiğini hayata geçirecek onu yorumlayacak, mevcut gelişmelere göre değiştirecek olan Merkez Komitesidir. Merkez Komitesi, kararlarını hayata geçirmemek, pazarlık konusu yapmak, örgüt anlayışı ve üyelik statüsünü tartışmaya açar. Bir kişi hem üye ve hemde kendi başına hareket ederek, alınan karlara uymamazlık edemez. Belirtmek gerekiyor, Merkez Komitesi'nin de uyması zorunlu olan bir disiplin vardır. Merkez Komitesi ve üyeler ayrıcalıklı kişiler değildir. Öncelikle parti üyesidirler. Bir parti üyesinden fazla, yada az hakka sahip değildirler. Tüzükle kendilerine biçilen çerçeve içinde hareket etmek zorundadırlar. Merkez Komitesi, kongre ve konferansın kendisine çizdiği siyasal rota doğrultusunda, taktik üretmeli, örgütü bu doğrultu-

da harekete geçirmelidir. Merkez Komitesi, kendi tasarrufu olarak konferansı ve kongre kararlarını değiştiremez. En fazla, yeni bir konferans yada kongre talep edebilir. Şüphesiz bu hak, üyelerinde hakkıdır. Biçimi tüzükte belirtilmiştir.

Preletaryanın öncü örgütüne, daha çok proletarya dışından, küçük-burjuva ara tabakalardan, aydınlardan gelen üyelerde disipline karşı, hoşnutsuzluk görülmektedir. Tabii, işçi olmak demek, disiplini kendiliğinden kavramak demek değildir. Yinede merkezileşmiş bir üretim içinde çalışan, kendi başına bir örgüt olan fabrikada yetişmiş işçi, birlikte hareket ve disipline yabancı değildir. Küçük-üretimin, bireysel yaşayış tarzının içinden çıkıp gelenler ise, kendi yaşam tarzlarını, alışkanlıklarını örgüte taşımaktadırlar. Ve çoğu kere bu tavır, örgütsel eğilimler olarak kendini ifade etmektedir. Örgüt kararlarına, merkezi direktif ve genelgelere karşı hoşnutsuzluk, uymama, pratikte yansımanın bir biçimidir.

Gerçekte, söz konusu olan bilinçli gönüllü bir disiplindir. Proletaryanın öncü örgütünde, tüm üyelerin ifadesinin ürünü olan, ortak bir program, ortak bir siyasal-örgütsel çizgi vardır. Dolayısıyla bu çizginin hayata uygulanması içinde ortak bir eylem birliği, örgütsel davranış biçimi olmak zorundadır.

Merkeziyetçilik fikrine karşı eğilimlerinden birisi, dar bölgeciliktir. Örgüte, çevre döneminden miras kalan bu anlayışlar, yada farklı sınıf ve tabakaların 'mesleki' bir yansıması olan yaklaşım, kendi bölgesini çalışma alanını öne çıkarmakta, örgütün tümünü hesaba katmamaktadır. Halbuki, iktidar mücadelesini başarıyla yürütebilmek, düşmana zayıf olduğu yerlerde etkili darbeler vurabilmek, örgütü olası saldırılardan koruyup, yeni ataklar gerçekleştirebilme oldukça önemlidir. O günkü ara taktik yönelimler doğrultusunda önderlik bu imkan ve gücü en iyi şekilde seferber etmelidir.

Örgüt içinde, ideolojik ayrılıkların toplumsal kökenleri, bu konuya diyalektik bakış ve 'azınlık hakları' yada, elçştirinin sınıf ve biçimine geçmeden önce, Lenin'in gizlilik ve demokrasi bağlamında söylediklerini hatırlatmak istiyorum.

"... geniş bir demokrasi ilkesinin temel koşulu gizli bir örgüt tarafından yerine getirilemez."(4)

Kısaca şöyle söylenebilir, örgütün muhalefette ve illegal olduğu askeri mücadele biçimleri ile, düşmanla savaş içinde olduğu tüm bir dönem boyunca, demokrasiye nazaran, merkeziyetçilik ağır basar, yinede merkeziyetçiliğin bozulup, bürokratik uygulamaya dönüşmemesinin temel yol ve yöntemleri bulunabilir. Bunun bazı yönlerini tartışmadan, partide düşünce ayrılıklarının nedenleri üzerinde duralım.

ÖRGÜTTE FARKLI FİKİRLERİN TEMELLERİ ÜZERİNE

Proletaryanın öncü örgütü toplumdan tecrit edilemiyeceği gibi, sınıflı toplumun bir parçası, uzantısıdır. Dolayısıyla toplumda süren sınıf mücadelesi, örgütüde etkiler ve değişik biçimlerde de olsa, sınıf mücadelesi örgüt içinde de devam eder.

Proleterya partisinde görüş ayrılıklarından kaçınabileceğini, bir takım idari tedbirlerle engellenebileceğini sanmak, büyük bir yanılgı ve örgütün zararlı akımlara karşı mücadelede hazırlıksız yakalanarak, silahsızlandırılması demektir. Örgütte ortaya çıkacak görüş ayrılıkları, tektek organların subjektif niyetine bağ-

lanamıyacağı gibi, önceden alınacak idari tedbirlerlede engellenemez. Sadece komünistler, sürecin bilincinde olarak burjuva düşünce ve etkilenmelere karşı hazırlıklı olabilirler. Tüm örgütü sürekli olarak bu konuda eğiterek ve yanlış fikirlere karşı mücadele ederek, zararı mümkün olduğunca asgariye indirmeye çalışabilirler.

Peki, örgütteki düşünce farklılıklarının temelini nerde aramak gerekir!

Önce, proletarya bir sınıf olarak, farklı tabakalardan oluşur. En genel ifadeyle işçi sınıfını üç tabakaya ayırabiliriz; Birincisi, işçi sınıfının temelini oluşturan sanayi proletaryası. Her türden özel mülkiyetle bağını koparmış, burjuvaziye karşı mücadele içinde olgunlamış, m-l fikirleri özümseme bakımından uygun koşullara sahip tabaka. Bu tabaka, m-l fikirlerin içinde en rahat gelişebileceği, yaşam biçimi ve toplumsal koşullar bakımından en elverişli kesimidir.

İkinci olarak, küçük-üretimle, özel mülkiyetle her türlü bağını koparmamış, öteki sınıflardan proletaryaya yeni katılmış tabaka. Gerçekte, bu tabaka kendi sosyal dünyasındaki dalgalanmaları, kararsızlıkları ve umutsuzlukları, katıldığı oranda işçi sınıfının öncü örgütünede taşır. Genellikle, "sol" oportünist fikirlerin sosyal-zeminini oluşturur.

Üçüncü olarak işçi aristokrasisidir. Sendikalarda, işyerlerinde işçi sınıfının geniş kitlesine nazaran daha uygun maddi şartlara, sosyal avantajlara sahip olan bu tabaka, yaşam biçimine uygun olarak, sağ oportünizmin ve reformizmin sosyal zeminini oluşturur. Kendi alışkanlıklarını, yaşam biçimini örgüte ve mücadeleye taşır. Tersinden örgütte ortaya çıkacak sağ fikirlerin ilk elden yayıldığı zemin haline gelir.

Birinci noktaya, ikinci olarak şu eklenmelidir. Toplumda süren sınıf mücadelesi, mücadelenin yükselme ve gerileme dönemi, örgütü doğrudan etkiler. Aynı şekilde her türlü tecrübeye ve araca uzun tarihsel bir geçmişe sahip burjuva ideolojisinin sistemli baskısı, örgütte zayıf unsurları, kararsızları etkiler ve genellikle burjuva eğilimlerin doğmasına yol açar. Bugüne kadar süren sınıf mücadeleleri tarihi bunu defalarca ortaya koymuştur.

O halde ne yapmalı? Değişik fikirler ortaya çıktığı oranda tartışılmalı, parti çizgisinin dejenere edilmesine müsaade edilmemelidir. Ama buna karar verecek olan, örgüt çoğunluğu, örgütün temel program ve kararlarının doğrultusudur. Yanlış fikirlere karşı tek sigorta, ideolojik eğitim, tartışma ve idari tedbirdir. Tek başına ne tartışma ve nede idari tedbir işin üstesinden gelemez. Farklı fikirler ortaya çıktığı oranda mümkün olduğunca tartışılmalı, tüm örgüt, eğer koşullar uygunsa, tartışmaya katılarak, burjuva etkisi sınırlandırılmaya çalışılmalıdır. Buna rağmen, değişik düşünenler, düşüncelirini devam ettiriyorlarsa ve bu farklılık değişik bir programa ve çizgiye tekabül ediyorsa bu noktada idari tedbir zorunlu hale gelecektir. Yinede idari tedbir son baş vurulacak tedbirdir. Tabii eğer farklı eğilimler, pratikte, değişik eylem çizgisine varıyorsa ve örgütte eylem birliği bozuluyorsa, idari tedbire başvurarak, eylem birliğini bozanları örgütten atmak, örgütün en temel hakkıdır. Nitekim Lenin'in kongre kararına karşı alınacak önlem konusundaki tavrı da bu doğrultudadır. ".. kongre kararının yerine getirilmemesi, partiden kesinlikle ve derhal çıkarılmayı gerektirir."(5)

Ama pratikte eylem birliğini hemen bozmayan ve temele ilişkin bir görüş ayrılığı ortaya çıkmıyorsa, bunu idari tedbirlerle engellemeye çalışmak sağlıklı bir yol olmadığı gibi, demokratik-merkeziyetçiliğede aykırıdır. İdari tedbire başvurmadan önce örgütün iradesine başvurulmalı ve konu örgütte tartışılmalıdır.

Burada düşünce ayrılığının, Merkez Komitesinde yada alt organlarda ortaya çıkması birşeyi değiştirmez. Bu konuda, Lenin'in tavrıda yukarda açıklanmaya çalışılan tavır doğrultusundadır.

"Temel bir sorunda görüş ayrılıkları çıktığında, partiye başvurma hakkını, partinin ve Merkez Komite üyelerinin elinden alamayız...

Ama şartlar, temele ilişkin görüş ayrılıkları doğurursa, bunların tüm partinin yargılamasına sunulması yasaklanabilirmi? Bu yapılamaz. Bu, yerine getirilemiyecek ve reddedilmesini tavsiye ettiğim abartılmış bir istektir."(6)

Bu , isteyenin, istediği anda tartışma açması demek değildir. Tartışmalar genellikle kongre ve konferans öncesinde yapılmalıdır. Yoksa, örgüt,tartışma kulübüne döner. Yanlız bazı özel durumlarda, tüzükle düzenlenmiş şartların bir araya gelmesi koşullarında, tartışma dönemleri açılabilir.

Tartışma, açık ki hem parti kamuoyunun ve hemde kitlelere açık yürütülmelidir. Tartışmanın kendisini gizlemek, sonuçlarını açıklamamak saçma bir yaklaşımdır. Tersine, örgüt tabanı ve üyeler tartışma içinde eğitilecek, burjuva eğilimin etkisi sınırlanacaktır. Ayrıca ister genel tartışma dönemlerinde olsun, isterse kimi kısmi görüş ayrılıklarında olsun, üye kendi fikrini kamuoyu önünde savunabilmelidir. Bunun tek sınırlanacağı yer, herhangi özel bir eylem kararıdır. Örneğin; bir ayaklanma, grev, silahlı saldırı gibi kararları, gerçekleşme aşamasında tartışmak, gerçekte eylem sabotörlüğü yapmaktır.

"Kararı kaleme alanlar parti içinde eleştiri özgürlüğü ile partinin davranış birliği arasındaki ilişkiyi tamamıyle yanlış anlamışlardır. Eleştiri, parti programının temel ilkeleri çerçevesinde tamamen serbest olmalıdır. (Örneğin, Plehanov'un RSDİP II.Kongresinde bu konuyla ilgili konuşmasını anımsıyoruz) ve sadece parti toplantılarında değil, kitle toplantılarında da (böyle olmalıdır ç.n) böylesi bir eleştiri yada 'ajitasyon' (çünkü eleştiri ajitasyondan ayrılamaz) yasaklanamaz. Partinin siyasi davranışı bütünlüklü olmalıdır. Belirli eylemlerin birliğini yaralayan her türlü 'çağrı'ya hem kitle toplantılarında, hem parti toplantılarında, hemde parti basınında izin verilmemelidir.

"Merkez Komitesi açık bir şekilde eleştiri özgürlüğünü belirsiz ve çok dar, davranış birliğini ise belirsiz ve çok geniş tanımlamaktadır...

Merkez Komitesinin kararı özü itibariyle yanlıştır. Ve ayrıca parti tüzüğü ile çelişmektedir. Demokratik merkeziyetçilik ve yerel birimlerin özerkliği ilkesi, belli bir eylemin birliğini sarsmadığı sürece, tamamen ve her yerde eleştiri özgürlüğü ve parti tarafından kararlaştırılan bir eylemin birliğini yokeden yada zorlaştıran hiçbir eleştiriye izin vermemek anlamına gelir."(7)

Türkiyeli devrimci akımların önemli bir kısmında hakim olan ve bizdede gelenek düzeyinde etkisini sürdüren "kitle önünde farklı fikir açıklamama" yönteminin, leninist örgütlenme ilkesi ile ilgisi yoktur. Aslında, gerek SBKP tarihi olsun, gerekse öteki komünist partilerin tarihi olsun, bu pratiğe ters yönde işlemiştir. Gerçek hayatta kişiyi ve örgütü bu yönde davranmaya zorlar. Kişinin yada örgütün kendi düşüncelerini açıklayamıyacağı tek yer, pratikte gerçekleşme durumundaki bir eylem sürecidir. Burda, alınan kararın aleyhine tavır belirlemek, eylemin sonucunu etkileyecek, hayata uygulanmasının önünde engel olacaktır.

Yukarıda kısaca açıklanmaya çalışılan, örgüt içindeki düşünce ayrılıklarının gelişmesine ilişkin görüşlerimizden anlaşılacağı gibi, farklılıklar tartışmalara rağmen giderilemiyorsa ve giderek farklı programlara doğru evrimleşiyorsa, bir

bölünme kaçınılmaz hale gelir. Yinede düşünce ayrılıklarının farklı bir çizgiye tekabül etmesi demek hemen bölünmek demek değildir. Eğer örgütte eylem birliği sağlanabiliyorsa, örgüt iradesine baş vurularak tartışılmalı, tartışma içinde mümkün olduğunca anti-parti çizgi, üyeler nezdinde açığa çıkartılmalıdır.

Stalin, SBKP(B)'de, troçkizme karşı mücadelede, son durumda idari tedbire başvurmuştur. 1924'te şiddetlenen, troçkizmle, parti arasındaki mücadelede, hemen bir bölünmeden bahsedenlere karşı Stalin, şöyle cevap verir;

"Troçkizmin şimdiki atılımının amacı, bolşevizme kara çalmak ve onun temellerinin altını oymaktır. Partinin görevi, ideolojik akım olarak troçkizmi gömmektir.

Muhalefete karşı baskı önlemlerinden ve bir bölünme olasılığından sözedeliyor. Bu saçmalıktır, yoldaşlar. Partimiz güçlü ve kuvvetlidir. Hiçbir bölünmeye izin vermiyecektir. Baskı önlemlerine gelince, buna kesinlikle karşıyım. Yeniden canlanan troçkizme karşı baskı önlemleri değil, gelişmiş bir ideolojik mücadeleye ihtiyaç duyuyoruz şimdi."(8)

Elbette, partinin tek bir çizgisi, programı ve hiziplerle bağdaşmayan bütünlüklü yapısı vardır. Düşünce ayrılıklarının üstü örtülmemeli, Stalin'in deyimiyle, "açığa çıkartılıp, tartışılmalı"dır. Burda anlatılmaya çalışılan, tek başına iradi tedbirle parti birliğinin korunamıyacağıdır. Tek başına iradi tedbirle 'işi halleden', sonuçtan ancak "hizip mahkum edildikten"(!) sonra haberi olan bir parti ortamı, sağlıklı bir yapıya sahip değildir ve bürokratik yozlaşmaya doğru yol alıyor demektir. Dahası sapmanın merkezde çıkması durumunda böylesi bir pratiğin örgütü koruyan mekanizmalarında işlevsiz kılacağı kendiliğinden anlaşılır.

Burjuva-liberal akımların "çok kanatlı, çok çizgili" örgüt anlayışları mahkum edilirken, tersinden bürokratik-merkeziyetçiliğin hakim olmasının yolu açılmamalıdır. Bugün bir dizi küçük-burjuva akımda, önce "MK hep doğru söylüyor", sonrada kerameti kendinden menkul sekreterler, kendilerini hem örgütün, hemde MK'nin yerine koyarak "hep doğru" söylüyorlar. Proleteryanın öncü örgütünün böylesi "doğru"lara ihtiyacı yoktur.

Partinin yapısı hiziplerin varlığıyla bağdaşmaz ve farklı platformların oluşup-devam etmesine izin verilemez. Ama izin vermeyecek olan örgütün iradesidir. Başka bir mekanizma değil. Hatta konferans ve kongre öncelerinde farklı platformlar oluşmuşsa, bu temelde seçimede gidilebilir. Konuyu aydınlatmam açısından Lenin'in X.Kongre sürecinde, konuyla ilgili söylediklerine bakalım.

"Partiyi ve merkez komite üyelerini, temel konularda anlaşmazlık durumunda partiye baş vurma hakkından yoksun bırakamayız... Böyle durumlarda platformlar temelinde seçim yapmak gerekebilir."(9)

Örgütte ortaya çıkacak görüş ayrılıkları konusunda izlenecek taktiği, Lenin şöyle açıklar;

"Partinin bütün üyeleri(1) ayrılıkların esasını ve (2) Parti mücadelesinin gelişmesini soğukkanlılık ve dikkatle incelemelidirler. Her ikiside incelenmelidir, çünkü ayrılıkların esası, mücadelenin gidişatı içinde, açığa çıkar, berraklaşır ve belirlenir (ve yine çoğu kez dönüşür.) Çeşitli aşamalardan geçen mücadele, her aşamada, daima, savaşçıların saflaşmasında ve sayısında bir farklılık, mücadele içinde farklı pozisyonlar vb. gösterir. Her ikiside incelenmelidir ve tam, geçerliliği bütünüyle onaylanabilen basılı dökümanlar istenmelidir. Ancak çaresiz bir budala sözlü ifadelere inanır."(a. metinde çizili) (10)

Bir madalyonun ters yüzleri olan, liberal gevşeklik ve bürokratik merkezi-

yetçilik, proletaryanın öncü örgütünü tehdit eden tehlikeli iki eğilimdir. Her somut durumda, dikkatler özel olarak bir noktaya yoğunlaşsada, bu iki eğilime karşıda sürekli bir mücadele yürütmek gerekiyor. Partiyi, hatalı eğilimlerden koruyacak olan, pratikte yaşam bulmuş demokratik merkeziyetçilik ilkesidir. Örgütün sürekli olarak ideolojik seviyesinin yükseltilmesi, canlı bir tartışma ortamı, örgüt kararlarının pratikte sınanması, parti tabanının ve çevresinin, önderliği aşağıdan denetimi ve örgütün disiplinini bozan, alınan kararları hayata geçirmeyen hizipçi davranışlara girenlere karşı tek bir irade birliğinin gerektirdiği disiplin kurallarının işletilmesi sorunun öne çıkan temel bazı yönleridir.

ÖRGÜT VE PROFESYONEL ÇALIŞMA

"Hareketimizde etkin olarak çalışanlar için biricik ciddi örgüt ilkesi; en sıkı gizlilik, üyelerin en sıkı elekten geçirilmesi ve profesyonel devrimcilerin eğitilmesi olmalıdır."(11)

Yaşadığı temelde örgütlenen, düşmanla iktidar için sürekli olarak savaş içinde olan bir örgütün devamlılığı, amatör çalışma ve çalışanlarla sağlanamıyacağı gibi, mücadelenin yükselme ve alçalma dönemlerinde örgütten beklenen görevlerde yerine getirilemez.

Gerek düşmanın sürekli saldırı ve yok etme politikası ve gerekse tüm mücadeleyi kapsayan ve ona kurmaylık eden en üst örgütlenme biçimi olarak proletarya partisi, uzmanlaşmayı zorunlu kılar. Uzmanlaşmanın ihtiyaçlarına cevap veren bir örgütlenme ise, yine ancak, profesyonel devrimci bir çekirdek tarafından yerine getirilebilir.

Siyasal iktidarı hedeflemiş bir örgütün üye ve yöneticileri, bir yandan fabrikada, büroda yada öteki alanlarda çalışarak, "hayatlarını kazanarak", öte yandan ise boş zamanlarında, örgüt için çalışarak görevlerini yerine getirebilirmi? Böylesi bir çalışma amatör bir çalışma olacak, uzmanlaşma ve süreklilik olmayacak. Sürekli büyüyen mücadelenin ihtiyaçları karşılanamıyacaktır. Örgütsel alanda amatörlüğün, siyasal alana yansıması kendiliğindenciliktir. Lenin, kendi örgüt modellerini incelerken, profesyonel devrimcilerden oluşmuş, örgütün ana eksenini kendisine temel almıştır. İşçilerin iktisadi mücadele örgütleri ile, siyasal savaşım yürüten örgütlerinin temelden farklı olması gerektiğini belirtir.

"Sosyal-demokrasinin siyasal savaşımı işçilerin işverenlere ve hükümete karşı iktisadi savaşımdan çok daha geniş ve karmaşık bir savaşımdır. Aynı biçimde (ve bundan ötürü), devrimci sosyal-demokrat partinin örgütlenmesi, kaçınılmaz olarak işçilerin iktisadi savaşım için örgütlenmesinden ayrı türde bir örgütlenme olmak zorundadır... devrimciler örgütü, her şeyden önce ve esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kişilerden oluşmalıdır (işte bunun için, devrimciler örgütünden bahsederken, devrimci-sosyal demokratları kastetmekteyim.) Böyle bir örgütün üyelerinin bu ortak özelliği karşısında, işçilerle aydınlar arasındaki ve hele ayrı ayrı meslekler arasındaki her türlü ayrım kasın olarak silinmelidir. Besbelliki, bu örgüt, pek geniş tutulmamalı ve olabildiğince gizli tutulmalıdır."(12)

Bundan anlaşılması gereken, örgütün temel yönetici organlarının ve bölgesel alanda olsun, kısmen yerel alanda olsun, üyelerinin profesyonel çalışanlardan oluşması gerektiğidir. Bunun içindirki Lenin, "azıcık yeteneği olan birşeyler 'va-

deden' bir işçi ajitatörün günde ondört saat fabrikada çalışmasına izin verilmemelidir"(13) demektedir. Bu tabii, her gelişen kişinin hemen profesyonel yapılması gerektiği anlamına gelmez. Bunu belirleyecek olan örgütün ihtiyaçları, mücadelenin seviyesidir. Ayrıca kişi çalışarakta, çalıştığı yerde profesyonel bir çalışma yapabilir. Ordaki görevi hayatını kazanması değil, devrimci faaliyettir. Bu ayrımın bilincinde olundumu her an görev ve yeri değiştirilebileceği gibi, amatörlüğe düşmeden görevlerinide yapabilir.

Örgüt elbetteki sadece profesyonel devrimcilerden oluşmaz. Özellikle taban örgütlerinde, ayrıca üretim alanlarında yerleşik olarak faaliyet yürüten, üretime bağlı üyelerde olacaktır. Bu sonuncu kategorideki üyelerin sayısı, örgütün kitleselleşmesine, büyümesine göre, gittikçe yükselecektir. O halde örgütü iki kategoride ele almak gerekir. Örgütün temel yapısını oluşturan, yönetici görevleri üstlenen, uzmanlık gerektiren, özel ihtisas organlarını oluşturan ana çekirdek profesyonel devrimcilerden oluşacaktır. Tabanda ise üretime bağlı, yerel örgütlerin üyeleri, örgütün büyümesine, ihtiyaçların artmasına göre, ikincisinden, birincisine doğru sürekli bir geçiş içinde olacaktır. Sorunun tam olarak anlaşılması için Lenin'in anlayışını bütünlüklü olarak açıkladığı bir pasajı buraya almak gerekiyor.

"İddia ediyorumki; birincisi, sürekliliği sağlayan istikrarlı bir önderler örgütü olmadan hiçbir devrimci hareket varlığını sürdüremez.İkincisi, hareketin temelini oluşturan ve ona katılan halk yığınları savaşıma kendiliklerinden ne kadar büyük sayıda sürüklenirlerse, böyle bir örgüte olan gereksinim o ölçüde ivedileşir ve bu örgütle o ölçüde sağlam olmalıdır(yoksa demagogların yığınların daha geri kesimlerini arkalarında sürüklemeleri daha da kolaylaşmış olur.) Üçüncüsü, böyle bir örgüt esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerden oluşmalıdır. Dördüncüsü, otokratik bir devlette, böyle bir örgütün üyelerini devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerle ve siyasal polisle savaşım sanatında profesyonel olarak eğitilmiş kimselerle ne denli sınırlarsak örgütü açığa çıkartmak, o ölçüde zorlaşacaktır. Beşincisi, harekete katılabilen ve orada etkin olarak çalışabilen işçilerin ve öteki toplumsal sınıflardan gelme öğelerin sayısı o ölçüde büyük olacaktır."(14)

Bizim açımızdan esas olarak öne çıkartılması gereken "örgüt, esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerden oluşmalı" ilkesidir. Zira öteki nedenleri olmakla birlikte örgütümüzün üstüne düşen görevi yerine getirememesinin temel nedenlerinden biriside profesyonel devrimciler örgütünün yaratılamamasıdır. Canlı bir organizma olarak örgütte bir alandaki temel eksiklik ve hatalı yaklaşım öteki alanlarada sirayet eder ve doğrultusunda hastalıklı sonuçlar doğurur. Profesyonel çalışmanın olmayışı, örgütün,amatörlüğe boğulması, planlama ve uzmanlaşmanın gerçekleşmesini engellediği gibi, siyasal olaylar karşısında örgütü atıl kılmış, kendiliğindenciliğe mahkum etmiştir. Vurgulamak gerekirse, profesyonel çalışma, uzmanlaşma ile tamamlanmalıdır. Herkesin her işi yaptığı, doğru-dürüst bir işbölümü ve uzmanlaşmanın olmadığı durumda, aslında hiçbir işte yapılamaz. Örgütün tüm birimleri her işi birden yapmaya kalktılarmı, daha başından her işin yarıda kalması, gelişen olaylar karşısında arkadan sürüklenmeyi beraberinde getirir. Eğer örgütün birinci çalışma ilkesi, gizlilik ve profesyonel çalışma ise, ikincisi, uzmanlaşma ve işbölümüdür. Bunlar birbirini tamamlamaladır. Çünkü, "iyi örgütlenmiş bir gizli aygıt, profesyonel olarak eğitilmiş devrimcileri ve en büyük bir tutarlılıkla uygulanan bir işbölümünü gerektirir."(15)

Uzmanlaşma-işbölümü ve profesyonel çalışma, bürokratlaşma tehlikesini içinde barındırır. Ne varki, demokratik-merkeziyetçilik ilkesinin can verdiği bir örgütte, eleştiri-özeleştiri ile yenilenen bir çalışma ile, aşağıdan denetim ve kitle insiyatifi ile, dahası belli periyotlarla tekrarlanan, kongre, konferans ve geniş örgüt toplantılarıyla bunun önüne geçilebilir. Bürokratlaşma tehlikesi var diye kimse bizi, şekilsiz-gevşek bir amatör çalışma ve örgüte mahkum edemez.

Dikkat edilirse, burjuvazinin saldırı tahtasına yerleştirdiği leninst örgüt normlarının başında, gizli çalışma ve profesyonel örgüt hayatı gelmektedir. Tesadüfi değildir. Bu iki nokta, burjuva siyasal iktidarların temellerini sarsan, onun yokedilmesini hazırlayan devrimci bir örgütün vazgeçemiyeceği hayati önemdedirler. İyi bir program ve siyasal taktiğe sahip olunsada, eğer proleteryanın öncü örgütü düşman saldırılarına karşı gizli bir yapıya (bu ülkeden, ülkeye farklı biçimler alacaktır) ve devrim için çalışan profesyonel devrimcilere sahip değilse, kendisinden beklenilen görev ve sorumlulukları yerine getiremez. Aslında bir yerde bizi buna zorlayan, düşmanın kendi örgütlemesidir. Karşı-devrimci şiddet ve sürekli hale getirilmiş gerici düzenin profesyonel bekçileri olan ordu-polis-bürokrasi kurumu, tersinden olarak devrimcilere, bunun panzehirini dayatır.

ÖRGÜT VE KADROLAR

Kadro sorunu örgütlenmenin belkemiğidir. Örgütün ana malzemesidir. Dolayısıyla örgüt ve çalışma biçiminin tüm yönleri ile ilgilidir. Genel olarak örgütün biçimi ve mücadele tarzı, kadroların yapısını, şekillenmesini etkiler. Ayrıca kadroların niteliği, sınıf karekterleri ve seviyeleride, örgütü etkiler, koşullandırır.

Bir kez doğru bir siyasal çizgiye ve çizgi doğrultusunda taktik kararlara ulaşıldıktan sonra, belirleyici etmen kadrolardır. Zira, en doğru kararlar dahi eğer onu hayata geçirecek kadrolar yoksa kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur.

Hiç şüphesiz kadrolar en iyi mücadele içinde ortaya çıkacak, çelikleşeceklerdir. Bu kendiliğinden olmayacaktır. Bunun için örgütün bir kadro politikasının, çalışmasının olması gerekiyor. Örgütte, tüm çalışmanın ürünlerini sürekli gözden geçirmek, bu temelde tecrübeleri birleştirip yeniden örgüte sunmak önderliğin görevidir. Aynı şekilde, çalışma içinde gelişme vaad eden üyeleri tespit etmek, başarılı oldukları alanlarda görevlendirmek, eğitmekte, bilinçli, planlı bir faaliyet haline dönüştürmek gerekmektedir.

Böylesi bir çalışma için askeri ve siyasi kadro okulları açmak, eğitimi pratik çalışmayla birleştirmek gerekiyor. Yanısıra kadrolar için özel yayınlar çıkarmak, konferanslar düzenlemek, düzenli bir örgüt faaliyeti haline gelmelidir.

Kadroların gelişmesinin, çelikleşmesinin birinci yönü, sosyalizm biliminin, ML'in öğretilmesi, örgüt seviyesinin sürekli yükseltilmesidir. Kadrolara, çalıştıkları alana özgü eğitimde gereklidir. Örneğin, askeri faaliyet, propoganda-ajitasyon faaliyeti, örgütlenme faaliyeti kendine has yetenekler ister ve bunun için özel çalışma programları oluşturulabilinir. Ki, kesinlikle gereklidir. Ama, tüm bunların üzerinde, kadrolar örgüt programının, tüzüğünün, düşüncesinin en yetkin elemanları olmalıdırlar.

Var olan kadroları yetiştirmek kadar, yeni kadrolar kazanmak, kitle hare-

ketinin sürekli çıkardığı, "doğal önderler" dediğimiz insan malzemesini örgütün içine çekmek, kadrosu haline getirmekte vazgeçilmez bir görevdir. Bir yandan - bir takım çok özel görevler hariç- kadroların kitlelerle, kitle hareketleri ile çok sıkı ilişkisi olması gerekiyor, öte yandan, mücadelenin çıkardığı yeni unsurlarla kadroların sürekli zenginleştirilmesi gerekiyor. Bu iki yön birbirini tamamlamalıdır. Konuyla bağıntılı olarak, kendisini yenilemeyen, değişen duruma ve mücadeleye kendisini uydurmayan, kitlelerle bağ kurmayan (yada kuramayan) kadrolarda, örgütten arındırılmalıdır. Zira, böylesi kadrolar alışkanlıklarıyla, yaşam tarzıyla, mücadele ve hareket içindeki döneme denk gelmeyen çalışma biçimleriyle gelişmenin önünde engeldirler. Lenin'in belirttiği gibi; "sadece boş zamanlarını değil, bütün hayatlarını devrime adayarak kişiler yetiştirmeliyiz, çalışmalarımızın çeşitli biçimlerinde çok sıkı bir iş bölümünü mümkün kılacak genişlikte bir örgüt kurmalıyız."(Kitle İçinde Parti Çalışması S.15)

Tecrübe, kadro sorununda, iki temel hatalı eğilimin ve çalışma biçiminin devrimci örgütlerde ortaya çıktığını göstermiştir. İlki, kadro olayına memur onlayışı olarak bakan, bürokratik bir çalışma çizgisine koyan anlayıştır. Kadro, örgütün tabanı ve kitlelerle, kendi çalışma alanıyla en sıkı ve geniş ilişkiye, yetkinliğe sahip olması gerekirken, böylesi bir çalışma tarzında, örgütten ve kitleden kopulmuş, "verilen işi yapan" memur tipi ortaya çıkmıştır. Yaratıcılık yoktur. Çalışma ve kitle ilişkisinde üretimden çok, tüketim söz konusudur. Böylesi bir çalışma tarzı örgütü etkilediği oranda, yozlaşmanında yolu açılmış demektir. Birincisinin tersi eğilim ise, dar pratikçiliktir. Dar pratikçi kadro, her yere, her şeye koşar, "her yerde hazır ve nazır"dır. Ama, çalışması plansız, programsızdır. Dağınıktır. Çalışmada yoğunlaşma yoktur. Dolayısıyla genellikle harcanan emek boşa gitmiş, örgütsel anlamda sonuçlar elde edilememiştir.

Kadrolar ve örgüt, bu iki eğilime özel dikkat göstermeli, çalışmanın sonuçları gözönüne alınarak, var olan tecrübeler birleştirilerek sürekli ileri bir aşamaya, hedefe varmanın pratiği içinde olmalıdırlar.

ÖRGÜT VE DENETİM

Önceki bölümlerde kısmen belirtildiği gibi, denetim, örgütün vazgeçilmez çalışma normlarından birisidir. Liberal gevşekliğe, örgütün atılığına karşı olduğu gibi, bürokratik yozlaşmaya karşıda denetim eğer adına layık işletilirse temel panzehirdir.

Denetim ve önderlik arasında yakın ve direkt bir bağ vardır. Denetim olmadan önderlikten bahsedilemez. Ancak, denetimden ne anlaşılması gerektiği, hiç değilse ana ilkeleri bakımından açıklanmalıdır.

Önce, örgütsel çalışma, denetimi kendi içinde ikiye ayırır. Aşağıdan, tabandan denetim ve yukarıdan denetim. Sorunun bu iki yönü sağlıklı bir şekilde birbirini tamamladığı ölçüde, istenilen sonuçları verir.

Önderlik açısından denetim, ilk olarak, alınan kararların takip edilmesi, uygulama anında gözlenmesi ve yanlışlarından arındırılmasıdır. Bu aynı zamanda alınan kararların hayata geçirilip geçirilmeyeceğininde garantisidir. Karar ve talimatları örgüte bildirmek yetmez, bizzat işi takip etmek,hayata geçirilip-geçirilmediğini eylem anında denetlemek gerekir.

Önderlik açısından denetimin ikinci yönü, örgütteki yanlış eğilimlere, çizgi-dışı davranışlara karşı sürekli mücadele ve eğitimdir. Denetimi aynı zamanda örgütte çalışmaların düzeltilmesine yönelik bir bakış açısı olarak algılamak gerekir.

Denetimin önderlik açısından sağlıklı yapılabilmesi, dahası önderliğin üstüne düşen görevleri yapabilmesi, örgütün atıl güçlerini harekete geçirebilmesi, aksayan yanları düzeltebilmesi, yani denetimin sonuçları doğrultusunda, yeni bir politika ve taktik oluşturup müdahale edebilmesi için, aşağıdan sürekli hale getirilmiş bir bilgi aktarımı, bunun biçimsel ifadesi olarakta rapor sisteminin oturtulması gerekir. Şüphesiz raporlar, örgütün durumunu, alınan kararların sonuçlarını, devrimin ve karşı-devrimin içinde bulunduğu durumu objektif olarak yansıtmalıdır. Aynı şekilde raporlar, örgütün yaptıklarının-yapacaklarının göstergesi olmalı, bir anlamda önderliğin önünü açmalıdır. İşleyen bir rapor sistemi olmadan, örgütte denetim olmayacağı gibi, alınan kararların sonuçlarıda değerlendirilemez. Bu nedenle örgütte işleyen bir önderlikten de bahsedilemez. Rapor ve hesap vermeyen bir örgütsel sistemin sonu, ya kendiliğindenciliğe boğulmuş amatörliberal çalışmadır, yada, disipline gelmeyen, alınan kararları uygulamayan, örgütsel anarşizme doğru kayıştır. Rapor sistemi, örgütlenmenin hatalarından arındırılarak, sağlamlaşmasının, çelikleşmesinin anahtarlarından birisi ise, rapor vermemek, örgütsüzlüğün, dağınıklığın göstergelerinden birisi ve sonucudur.

Aşağıdan denetim ise, alt kademelerin üst organları eleştirmesi, yanlışlara karşı mücadele etmesi, alternatif çözüm önerisi geliştirmesidir. Yönetici organların, kongre ve konferansla kendilerine verilen görevleri ne derecede yerine getirdikleri, parti çizgisinden sapıp-sapmadıkları, yada hepsinin yerine önderlik görevlerini yerine getirip-getirmediklerinin öğrenilip-düzeltileceği yol aşağıdan denetimdir.

Aşağıdan denetim, bir örgütün canlılığının, gelişip-güçlenmesinin, taban-la-önderlik arasındaki ilişkinin devam edip doğru işlemesinin garantilerinden birisidir. Özellikle eski sosyalist ülkelerdeki Komünist Partilerin yozlaşıp-bürokratlaşmalarının temel nedenlerinden birisi, aşağıdan denetimin işlememesi, tıkanmasıdır. Lenin döneminde aşağıda denetim, dahada geliştirilmiş, devrim sonrası dönemde, örgüte yeni üye alımında, partisiz kitlenin denetimine geçilmiştir. Bu tabii o günkü konjoktürle yakından ilişkilidir. Burda belirtilmek istenen, dönem ve şartlara göre dahada genişliyebilecek denetimin -aşağıdan denetiminörgütün ve devrimin kaderini belirleyen yöntemlerden birisi olduğudur.

Ne varki alt organların üst organları eleştirip-denetleyebilmesi için, özellikle temel yönetici organların (Merkez ve Bölge Komiteleri vs.) çalışmalarının sonuçlarını, düzenli olarak raporlar aracılığıyla, danışma toplantıları ile (ileri militanlar toplantısı, tartışma konferansları, bölge konferansları vs.) örgüte açmaları gerekir. Öncelikle, en üst organ olarak, MK'nin, belli periyotlarla yapılması gereken toplantılarının sonuçları(elbette illegalite kurallarına dikkat edilerek) örgüte açılmalı, örgüt bu sonuçlar üzerinden önderliği izlemelidir. Sonuçlar aynı zamanda örgüt içi gelişmeleri kapsayarak tüm örgütü haberdar etmelidir.

Önderlik açısından ise, toplantı sonuçları, örgütün yönlendirildiği, MK kararları doğrultusunda seferber edildiği genelgelerdir aynı zamanda. Belirtmeye gerek yok, yönetici organların toplantı sonuçları pratik sonuçları yanında, siyasi ve ideolojik yanı ilede birer eğitim belgesidir.

Netice olarak denetim, örgütün temel yaşam ilkelerinden birisidir. Ama

denetimin sağlıklı olabilmesi için, aşağıdan ve yukarıdan işleyen bir rapor sisteminin mutlaka oturması gereklidir.

Rapor sisteminin bizim somutumuzda daha fazla önemi vardır. Devrim ve karşı-devrimin nerdeyse sürekli bir savaş hali yaşadığı, güç dengelerinin nisbeten daha kısa dönemde değiştiği şartlarda, aşağıdan-yukarıya iyi örgütlenmiş bir rapor sistemi olmadan gelişmelere uygun taktik doğrultu geliştirilemez. Aynı şekilde, alınan kararların sonuçlarında ancak raporlar üzerinden denetlenebilir. Yukardada belirtildiği gibi, rapor sistemi sadece alt örgütler için geçerli değildir. MK dahil olmak üzere, tüm yönetici organlar, belli aralıklarla, çalışma dönemlerine ilişkin olarak örgüte rapor sunmak zorundadırlar. İki yönlü işleyen bir rapor sistemi, örgütün canlılığı, hatalı eğilimlere karşı sigortasıdır.

Ancak, rapor sisteminin böylesi bir fonksiyonu yerine getirebilmesi için, rapor verildiği dönemdeki çalışmanın gerçek içeriğini yansıtmalı, devrim ve kaşı-devrim güçlerinin durumu konumlanışını gösterebilmeli, örgütün taktiğinde aksayan yönler belirtilmeli, gelişme ve başarı için çözüm yolları üretmelidir.

Örgütsel çalışmada denetimle yakından ilgili olan, denetimin ayrılmaz bir parçası olan diğer bir yön ise, eleştiri-özeleştiridir. Kendi hatalarını ortaya çıkarmayan, hatalarına karşı acımasız olmayan, aksine onların üstünü örten, hatalarına "teoride ve tarihte" mazeret arayan bir örgüt ve çalışma tarzı, kendi eliyle ölüm fermanını vermiş demektir. Bu yol, iç yozlaşmanın, çürümenin yoludur.

Çağımızın en devrimci ideolojisini, m-l'i kendisine rehber edinmiş bir proleterya örgütü, hatalarına karşı acımasız olmak zorundadır. "Özeleştiri her zinde ve mert parti için hayati önem taşır."(Lenin)

Eleştiri olmadan, hatalı yönleri, aksayan pratiği ortaya çıkaran eleştirici bir örgütsel yaşam olmadan, özeleştiride gündeme gelemez. Ancak, eleştiri adına, ulu-orta dedikodu üreten, olumsuzluk üreten, sürekli eksiklik arayan bir anlayış, en iyi halde örgütsel çalışmada kargaşalığa, güvensizliğe yol açar.

Eleştirinin örgütsel çalışmayı aksatmaması, siyasal boyutunun önde olması, çalışmanın sonuçlarını gözönüne alması gerekiyor. Özeleştiriye ise günah çıkartma şeklinde yaklaşılamaz. Özeleştiride temel kıstas, daha önceki hatalı eğilimin, pratiğin terkedilmesidir. Çalışmanın düzeltilmesidir. Pratik hayatın içinde olan bir yapı hatalardan kaçınamaz. Yaygın deyişle sadece ölüler hata yapmaz. Bu bakımdan, hata yaparım diye pratikte, çalışmada atıl davranmamak devrimci bir çalışma değildir. Önemli olan hataları, farkına varıldığında aşmak, düzeltmek, hata ve yanlışlarda diretmemektir.

ÖRGÜT VE ÖNDERLİK

Örgütün en üst ve yetkili organları kongre ve konferanslardır. Kongre ve konferanslarda seçilen önderlik (MK, temel olmak koşuluyla, bölge komitelerini de önderlik statüsü içinde değerlendirmek gerekir) bir dahaki kongre yada konferansa kadar en üst yönetici organ olarak aldığı kararlarla örgütün kaderini belirler.

Kongre ve konferansta alınan kararları hayata uygulamak, gelişen yeni duruma göre taktik geliştirmek önderliğin omuzundadır.

Önderlik, hem örgütün bir bütün olarak potansiyel gücünüde hesaba katarak kapasitesini gözönüne alıp örgütü yönlendirmeli, hemde toplumun durumundaki gelişme ve değişmelere göre taktik belirlemelidir.

Önderlik olayını, örgütün cisimleşmiş en üst organı olarak ele alırsak, dahası örgütümüz merkezileşmiş, bir program ve tüzüğe, o doğrultuda eylem çizgisine sahipse, örgütün tarihsel misyonunun can damarı burası demektir.

Örgüt olayı aslında, iradi müdahale demektir. O halde, önderliğin dikkat etmesi gereken en önemli olay, iradi olarak müdahale etmek, sürecin izleyicisi, yorumcusu değil belirleyicisi olmaktır.

Kendi dışındaki olayları yorumlamak, eleştirmek, analiz etmek işin sadece bir yönüdür. Analiz ve yorum değiştirme yönünde siyasal pratikle tamamlanmalıdır. Marksizmin gerektirdiğide budur. Dünyayı yorumlamak yetmez, değiştirmek gerekir. Bu konuyla bağlantılı olarak, Rosa Lüxsemburg tamda şöyle der;

"Marksizm iki ana unsur taşır. Tahlil, eleştiri unsurunu ve devrimci etken olarak işçi sınıfının eylemci irade unsurunu. Ve kim sadece tahlili, eleştiriyi tatbikata koyarsa, marksizmi değil, tersine bu öğretinin zavallı, çürüyen bir karikatürünü temsil etmiş olur."(16)

İradi müdahale, içerde -örgüt içinde- canlı bir tartışma ortamının oluşmasını sağlamalı, yanlış eğilim ve sapmalara karşı sistemli mücadeleyi gerektirmelidir. Önderlik, yayınlayacağı iç genelgelerle, talimatlarla, örgütü kampanyalara seferber etmeli, deyim yerindeyse örgütü ayakta tutmalıdır. Bir önderliğin görevini yerine getirebilmesi için, örgütün nabzını elinde tutması gerekir.

Dışarda ise, gerek ideolojik sürece, gereksede siyasal sürece -ki çoğu kere bu iki yön içiçedir- müdahale etmek geliştirilen taktiklerle mücadelenin başına geçmeye çalışmak esastır. İdeolojik süreçte, sadece eleştiren değil, tartışan, tartıştıran, etrafında giderek bir çekim merkezi olan pratik içine girmek, m-l bir önderliğin görevidir.

Siyasi alanda ise, döneme denk gelen bir taktik politika geliştirilmeli, sürece kesinlikle müdahale edilmelidir. Müdahaleden anlaşılan, örgütün kendi dışında gelişen olaylara sıradan bir katılımcı olması değildir.Bu gereklidir ve olacaktır. Müdahale esas olarak örgütün kendi önderliğinde, bağımsız olarak geliştirdiği pratiktir.

İradi müdahale aynı zamanda örgüt açısından önderlik tarafından güçlerin uygun düzenlenmesi demektir. Merkezi ihtiyaçlar doğrultusunda, kadroların saferber edilmesi, uzmanlaşmanın sağlanmasıda önderliğin omuzları üzerindedir.

Önderlik açısından, iki noktaya daha dikkat çekmek gerekiyor; önce, içte ve dışarda, önüne koyulan görevlerin istenilen sonuçları vermesi için, planlı bir çalışmanın olması gerekiyor. Plan, nisbeten tüm bir süreci kapsayacağı gibi, kısa dönemli taktik görevler içinde olabilir.Planlı çalışma, örgütün kısır bir döngü etrafında dönerek, kendini tekrarlamaması içinde gereklidir. Diyalektik gelişme sarmaldır ve sürekli gelişen, kendini yenileyen ve bir üst aşamaya ulaşan örgüt ancak, iktidar şansını yakalayabilir.

Tüm bunlarla bağlantılı olarak, kollektif çalışma, önderliğin ve giderek örgütün tümünün çalışma biçimi olmalıdır. Önce MK, kendi içinde, giderek alt organlarında kapsayan kollektif bir hayat tarzı uygulamalıdır. Özellikle, temel taktik kararların alınması ve değiştirilmesinde, başta Bölge Komiteleri ve İl Komiteleri olmak üzere, tüm örgüt mümkün olduğunca karar sürecine ortak edilmelidir.

Örgüt ve önderlik açısından, sürekli gelişebilmenin, ileri atılabilmenin,

canlı ve atak kalabilmenin temel araçlarından birisi plan ve kollektif çalışmadır. Bu iki yön sıkı-sıkıya birbirine bağlıdır.

Bireysel insiyatif geliştirilmelidir. Bu kesinlikle gerekli ve vazgeçilmezdir. Alınan kararların hayata uygulanmasında, pratiğe geçirilmesinde önde olan yön, ademi-merkeziyetçiliktir. İyi işleyen bir ademi-merkeziyetçi çalışma olmadan, adına layık demokratik-merkeziyetçi çalışmada olmayacaktır. Bu bakımdan, çelişkili görünmesine rağmen -ki bu gerçek hayatın ortaya çıkardığı bir çelişkidir- bireysel insiyatif, yerel önderlik olmadan, merkezi çalışmada istenilen seviyede olmaz. Ama bireysel insiyatif, kollektif içinde kendini eritebilmeli, ortak iradenin üstüne çıkmamalıdır.

Plan ise, bir yerde örgütün onsuz hiçbir çalışma yapamıyacağı temel aracıdır. Planlı çalışan bir örgüt, çalışmasını sürekli yeni bir aşamaya taşıyabilecek, plan doğrultusunda güçlerini, çevresini harekete geçirebilecek, aksayan yönleri görecektir.

Plan ve program olmadan, doğru-dürüst bir çalışmadan, hatta örgüttende bahsedilemez. Plansız çalışma, karanlıkta el yordamıyla yürümeye benzer. Bu bakımdan, öteki yanlarıda dikkate almak şartıyla, önderlik olgusunun en önemli yanlarından birisi, planlı çalışma ve örgütü bu plan doğrultusunda harekete geçirmektir.

Örgütün durumunu, moral ve ruh halini, kitle bağını yeterince dikkate almayan, kendisi ile örgütün alt kademeleri arasında canlı, sürekli bir bağa sahip olmayan önderliğin, kararları doğrultusunda örgütü harekete geçirmesi hemen, hemen imkansızdır. Önderlik, hem kendi içinde hemde örgütün diğer kademelerinin kitlelerle ilişkisinde, bürokratik eğilime özel dikkat göstermelidir. Bürokrasi sadece, emir vererek, pratiğe katılmıyarak kendini yansıtmaz. Sözde "yuvarlak" laflar ve genelgelerle, olur-olmaz toplantılarla zaman tüketen, çalışma ve eylem üzerine çok laf eden, ama bir türlü doğru dürüst çalışmaya ve eyleme koyulmayan yaşam biçimide, bürokratik çalışma tarzıdır.

Önderlikte, örgütün sadece bir kademesidir. Tüzükle sınırlanmış, ana hatları ile çerçevesi çizilmiş yetkilere sahiptir. Kongre ve konferanslarda çizilen perspektifi uyguladığı, örgütü ileriye çektiği, M-L çizgide ilerlediği oranda, uzun süre görevde kalmasının büyük yararları vardır. Erken, erken değişen, bir önderlik doğru-dürüst örgütü tanımadan, önderlik sanatında ustalaşmadan, yeterli tecrübe ve olgunluğa erişmeden görev yürütme zorunda kalacağından başarısız kalması kuvvetle muhtemeldir. Sapma içinde olan, önderliğin özelliklerini barındırmayan organ ve kişiler şüphesizki değiştirilmelidir. Önderlik bu anlamda taze kanla beslenmelidir. Zira önderliğin temel görevlerinden biriside kadro yetiştirmek, örgütün üyelerini militanlarını önderliğe hazırlamaktır.

Komünist partilerinde ve kimi komünizm eğilimli örgütlerde görülen, sekreter ve önderlik kurumunun değişmez liderliği, örgütün atıllığı, çürümenin, yozlaşmanın yoludur. Bu gibi gelişmelerde genellikle Merkez Komitesi Sekreteri, Komünist Parti'nin vazgeçilmez "sahibi" halini alıyor ve hatta parti yada örgüt dahi sekreterin ismi ile anılıyor.

m-l bir örgütte, en alt kademeden, en üst kademeye kadar, bilinçli bir disiplin, canlı tartışma ve yoldaşlık ilişkileri hakim olmalıdır. Önderlik, işin başında olarak, örgütü iç ve dış tehlikelerden, burjuva etkisinden sakınıp, M-L doğrultusunda geliştirmekle yükümlüdür.

PARTİLEŞMEYE DOĞRU ÖRGÜT

"Belirli bir sınıfın kitlesinin kendi öz çıkarlarını ve kendi durumunu anlamayı öğrenebilmesi için, kendi öz politikasını yürütmeyi öğrenebilmesi için, salt bunun için, derhal ve her ne pahasına olursa olsun bu sınıfın öncü unsurlarından oluşmuş bir örgüt gereklidir, hatta başlangıçta bu unsurlar sınıfın çok küçücük bir parçasını oluştursalar bile."(17)

Elbetteki, sınıf örgütlerinden bahsedildiği zaman, öncelikle belirtilen siyasi partilerdir. Proletaryanın öteki tüm örgüt biçimlerinin en üst biçimi, yönlendirici ve önderi olan siyasi partisi, sınıfın onsuz yapamıyacağı, devrimci mücadelenin vazgeçilmez unsurudur.

Sosyalist bilincin, teori ve programı düzeyinde oluşmadığı, bu teoriyi hayata uygulayacak kadroların, öncü çekirdiğin pratikte vücut bulmadığı ve iki nedenle bağıntılı olarak, öncü ile sınıf arasında kalıcı, sağlam, ideolojik-siyasi-örgütsel boyutta bağların olmadığı dönemde, tabiatıyla sınıf partisinden bahsedilemez. Partiye doğru yürümek, onu istem olmaktan çıkartıp, gerçeğe dönüştürmek için bu hedefler esas olarak yerine getirilmelidir. Tüm bunların toplam ifadesi olarak, parti, öz olarak "bilimsel sosyalist teori ile işçi sınıfı hareketinin birliğini" ifade eder.

Ancak, bu konuda izlenecek yol, her ülkenin işçi hareketindeki gelişme eğrisinin farklılığı, toplumsal-siyasal düzeydeki değişikliklerden dolayı, değişik ülkelerde, farklı biçimlerde olacaktır. Dolayısıyla, partinin kurulması, gelişmesi ve mücadele taktikleri soyut olarak, önceden olmuş başka ülkelerin, özelliklede başarılı devrimlerinin örgüt pratiğine benzetmeye çalışmak yanlıştır. Doğrudürüst bilimsel bir kavrayışa, teori ve programa, kadro ve sınıf bağına sahip olmayan örgütlenmelerin kendilerine "parti" demeleri doğru değildir. Aynı şekilde, işçi sınıfı hareketi ile birlikten, sınıfın tümü ile birliği anlayan, giderekte partileşmede belirsiz bir bekleme teorisi geliştiren anlayışta yanlıştır. Gerçekte, parti, en güçlü döneminde dahi örgütlü anlamda sınıfın azınlığını temsil eder. Siyasal etki, mücadeleye önderlik etmek ise, partinin vazgeçemiyeceği bir hedef olmasına rağmen, yinede mücadelenin yükselme ve alçalma dönemlerine göre bu bağ ve etki olumlu ve olumsuz anlamda değişebilir. Sosyal devrim örgütü olarak, işçi sınıfı partisi öncelikle, sınıfın öncü unsurlarını, mücadele halindeki unsurlarını örgütlemeye yönelecektir. Şüphesiz parti üyelerinin bileşimi bakımından, işçi sınıfı ile organik ilişkiye dikkat edilmelidir. Ama, gerçek şudurki, özellikle partinin kurulduğu ilk yıllardan öteki sınıf ve katmanlardan önceliklede aydınlardan gelen kadro sayısı daha ağırdır. Bu bir yerde kaçınılmazdırda. Zira m-l teori öncelikle burjuva ve küçük-burjuva aydınlar arasında sosyal temel bulur ve gelişir. İşçi sınıfına ise dışardan taşınır. Taşıma işi başlangıçta daha belirgindir. Mücadele içinde hem işçi sınıfı kendi aydınlarını yetiştirir ve hemde sınıf kendi toplumsal konumunun özelliklerininde etkisiyle sosyalist teori ile buluşur.Yanlızca taşınan değil, kendiside öncüleri aracılığıyla taşıyıcı olur. Her halükarda vurgulanması gereken, parti, sınıfın en ileri, en fedekar, sınıf bilincine varmış öncü örgütüdür.

Parti ve sınıf arasındaki bağa biraz daha değinmek gerekiyor. Çoğu kere, sınıfla bağ mekanik bir tarzda sınıfın tümünü, hiç değilse çoğunluğunu harekete

geçirmek, etkilemek anlamında kullanılmaktadırki, böylesi bir bakış açısı partileşmeyi belirsiz bir geleceğe erteler. Konuyla bağıntı içinde Lenin'in tavrını aktarmak gerekiyor; "Her ülkede, işçi sınıfı hareketinin sosyalizmden ayrı olarak var olduğu, her birinin kendi yolunda gittiği bir dönem vardır; ve her ülkede bu ayrılık hem sosyalizmi ve hemde işçi sınıfı hareketini zayıflatmıştır. Bütün ülkelerde ancak sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin birleşmesi her ikisi içinde sağlam bir temel yaratmıştır. Fakat sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin bu bileşimi her ülkede, hakim yer ve zaman koşullarına uygun olarak birbirine benzemeyen yollarda tarihi olarak gelişmiştir.(Lenin-Kitle İçinde Parti Çalışması S.12 a.b.ç)

O halde, soruna evrenesel tecrübe ile ülke gerçekliği birleştirilerek bakılmalıdır. İşçi sınıfı hareketi ile birlik, somut olarak hareketi etkilemek, bağ kurabilmek, şeklinde anlaşılmalıdır. Aynı şekilde birlik, sınıfın hareket halindeki güçleri ile kurulan ilişki, etki ve sınıf içinde çalışmak demektir.

Bu bakış açısı ile bugün bizim karşı karşıya olduğumuz sorunlara yaklaşırsak, örgütümüzün teorik programatik seviye, kadrolaşma ve öncüleri saflarında toplama, sınıfın hareket halindeki güçleri ile bağ bakımından parti olarak ifade edilebilecek bir niteliğe ulaştığını saptamalıyız.

Bağıntılı olarak, içinden geçmekte olduğumuz devrimci eylemlilik, devrimci kabarma döneminede ancak, parti ile dahada ileriye atılan bir örgütlenme cevap verebilir.

Partileşme açısından, teorik-programatik yönden, kimi eksikliklerimiz olmasına rağmen bunları aşabiliriz. Gerçekte gerek modern revizyonizme karşı yürütülen mücadele, gereksede "üç dünya"cı oportünizme karşı yürütülen mücadele örgüte önemli bir teorik miras ve seviye bırakmıştır. Aynı şekilde sömürge ülkenin devrimcileri olarak, milliyetçiliğe karşı yürüttüğümüz mücadele, sosyalizm öğretisine her cepheden gelen saldırılara karşı dirençli tavrımız, proletaryanın bağımsız ve tarihsel rolünün korunması ve sağlanması için gösterdiğimiz yoğun çaba öteki şeylerin yanısıra teorik üstünlüklerimizdir. m-l öğretinin, kabaca inkar edilerek, din ve "sosyalizm" karışım bir anlayışla, dinsel bir eğilim haline getirilmeye çalışılan sosyalizm öğretisinin materyalist bilimsel temelini savunup, sapma yönündeki akımları teşhirimizde yetersiz olmasına rağmen teorik üstünlüklerimizdir.

Teorik ve programatik olarak bugüne kadar gelinen yer, Kürdistan toplumunun bilimsel bir tahlili, uluslararası işçi sınıfı hareketinin tecrübelerinin ifadesi olarak teorinin somutlaşması ve program haline getirilmesi, revizyonizmin ve burjuva sapmaların toplumumuzdaki tezahürlerinin teşhir edilirek "M-L" maskelerinin düşürülmesi olarak "ulusal" anlamda ifade edilebilir. Uluslararası arenada, sosyalizmin her türlü revizyonuna karşı mücadele, teoriyi sadece ulusal sınırlar içine hapsetmeyerek, onu dünya çapında ele alıp, proleter enternasyonalist bir hat izlemek her zaman çizgimiz olmuştur. Bir yandan teorinin önemini küçümseyen, onu, kendi dar pratiğinin sonuçları ile yeniden "teorize" eden "pratiğe" sapmaya karşı mücadele edilmiş, öte yandan, teori ile pratik arasındaki kopmaz bağ doğrultusunda hareket edilerek, akedemik bakış açısına karşı da mücadele edilmiştir. Bunun içindir ki, örgütümüz, pratikle bağı olmayan, uluslararası komünist hareketin tarihsel gelişmesi içindeki tek tek sorunları yeniden keşfederek zaman öldüren tarih ve teori arşivleri ile de arasına kesin bir hat çizmiş, teoriyi pratiğin ihtiyaçlarına cevap veren etmen olarak ele almıştır.

Açık ki, teorik-programatik cephede görevlerimiz daha bütünüyle yerine

getirilmemiştir. Bu önümüzdeki dönemde çeşitli yönleri ile ele alınacak, giderilmeye çalışılacaktır.

Kadrolaşma bakımından nisbeten uzun bir geleneğe, yoğun ve yaygın mücadelenin yetiştirdiği, mücadelenin son yirmi yılını sıcak pratik içinde geçirmiş militanlara sahibiz. Ve örgütümüz, gelinen yerde, hem ülkenin bütününe yayılma açısından,hemde daha geniş kitlelere yayılma bakımından, bugün geçmişe nazaran çok ileri bir boyuttadır.

Kadrolaşma ve kitleselleşme(yada sınıfla bağ) sorununu, sosyalist eğilim, kişi ve çevreleri örgüt saflarında toplamak olarakta anlarsak, bu görev bazı yönleri ile başarılmıştır. Örgütümüz, sosyalizme gelen tüm saldırılara, ihanet ve döneklik gösterilerine rağmen,sosyalizmi savunan, revizyonist teori ve pratiğe geçte olsa tavır alarak giderek netleşen. devrimcilerinde güvendiği, umutla baktığı, çekim merkezi haline gelmeye başlamıştır.

O halde, örgütü daha ileriye çekmek, tıkanmış yönlerini aşmak, teorik-pratik alanda tam olarak öncü durumuna getirmek için süreci partileşmeyle tamamlamalıyız.

Var olan eksiklikler mücadele içinde giderilecektir. Tamda partileşmenin getirdiği seviye, yoğunluk ve etki sorunlarımızı aşmamızı hızlandıracaktır.

Partileşmek, tabiiki sadece bir isim değişikliği değildir. Partileşmek, her bakımdan atağa kalkmak, yeni bir niteliğe, seviyeye ve mücadele hattına ulaşmaktır. Örgütümüz bu görevleri yerine getirecek birikime fazlasıyla sahiptir.

Sorun artık irade gücünün, pratik müdahalesine kalmıştır. Söylemeye gerek yok, partileşmek, Kürdistan'ın öteki parçalarındaki sosyalist eğilimlerin, çevrelerin, örgütümüzün etrafında toplanmasını hızlandıracak, kitlesel olarak genişleyen ağımızı dahada sağlamlaştıracaktır. Yeni bir döneme, yeni bir mücadele ve örgüt seviyesi ile girerek, mücadeleyi ve örgütü bir üst yoğunluğa kavuşturmalıyız.

SONUÇ YERİNE

Örgütlenme sorunu daha birçok yönüyle incelenmesi gerekiyor. Her kadro, her örgütçü, teorik çerçeve ile, pratik tecrübeyi birleştirerek, örgüt anlayışımızı zenginleştirmelidir. Burda sadece öne çıkan birkaç nokta üzerinde durulduğu.

Önce, bir kez daha blirtmek gerekiyor; "iktidar mücadelesinde proletaryanın örgütten başka silahı yoktur."(18) O halde, bu silahı elimizde düşmanı yok edecek gerçek bir araç haline getirmek istiyorsak, hata ve eksikliklerimizi, hiçbir tereddüte düşmeden aşmalıyız. Örgütümüzün dış cephede düşmana karşı mücadelede başarı kazanması için, iç cephede (örgüt içinde) hastalıklardan arınarak, sağlıklı bir yapıya kavuşması gerekiyor.

Sonuç yerine, öne çıkartılması gereken bazı noktaları tespit etmek gerekirse, ilk olarak, profesyonel çalışmadan başlamak gerekir. Amatör çalışma ile olayların arkasından sürüklenen kendiliğindencilik arasında direkt bağ vardır. Örgütümüzün bel kemiği hızla profesyonelleşmeli ve ilave olarak uzmanlaşma, işbölümü ile eski çalışma biçimi aşılmalıdır.

İkinci olarak, örgüt, organ yaşamı demektir. Örgütümüzün temel örgütleri olarak hücrelerden, MK'ne kadar tüm organlar düzenli olarak toplanmalı, eleştiri, özeleştiri, denetim ve kararlar organlar toplantılarında yapılmalıdır. Organ toplantılarının olmadığı yerde, doğru-dürüst örgütsel çalışmadanda bahsedilmeez. Daha çok, liberal gevşeklik, bireysel müdahalenin yeşerttiği bürokratik eğilim ve başıbozukluk gelişecektir.

Üçüncü olarak, tüm üye ve kadrolar tüzük hükümlerine uymak, örgütsel yaşamı, mücadele hattını bu doğrultuda geliştirmelidirler. Tüzük, hayata uygulandığı oranda pratikte sonuçlarını verir, merkezileşme ve eylem-irade birliği gerçek anlamda vücud bulur.

Dördüncü olarak, tüzüğümüzde, örgüt basınımızda sürekli vurgulanmasına rağmen, m-l eğitim, saflarımızda istenilen düzeyde gerçekleştirilip, sonuçlarını vermemiştir. Her üyenin, her organın görevi; hem m-l teoriyi öğrenip-özümsemek, hemde örgüt çizgisini inceleyip, eleştirici bir bakış açısı ile katılımcısı olmaktır. Öteki şeylerle birlikte denetim ve kollektivizme giden bir yolda budur.

İlk üç maddenin hepsiyle ilintili olarak, planlı ve programlı çalışmak, gündemin belirleyicisi olmaya yönelik taktik geliştirmek, örgütü sürekli bir üst aşamaya taşımak, başta önderlik olmak üzere tüm kadro ve üyelerin gözönüne alması gereken temel ilkelerdendir.

Nihayet, örgütsel çizgimiz, yaşam biçimimiz, bizim ideolojik-siyasi hattımızın hem ifadesi, hemde bir anlamda belirleyenidir. Komünistler olarak, geçmiş dönemdeki hata ve başarılarımızda gözönüne alarak, gelecekte daha atak, daha başarılı bir örgüt ve pratik hat geliştirebiliriz. Bu noktada esas belirlyici olan bizim insiyatifimizdir.

DİPNOTLAR

1. Lenin-Ne Yapmalı, Sol Yay. S.109
2. Age. Lenin S.146
3. Bu konuda yaygın anlayış, konferans ve kongre öncesindeki siyasal-ideolojik tartışmayı sadece üyeler ve aday üyelerle sınırlamaktır. Gerçekte bu eksik bir tavırdır. Parti eğer kendisine yeni üyeler ve kadrolar kazanmak istiyorsa, tartışmaya örgütlü sempatizan çevresinide katmak zorundadır. Özellikle dar kadro yapısını aşıp, geniş kitleleri harekete geçiren bir yapı için bu zorunludur. Kişi eğer kendisi bir siyasal kararın tartışılması ve alınması sürecine katılmamışsa, değişen bir kararı ne ölçüde uygulayacak ve onu özümseyecektir. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı, örgütte açılan geniş tartışmalara, örgütün taraftar kitlesi de, katılmalıdır. Örgüt içindeki siyasal gelişme ve tartışmalardan habersiz bir kitle, olası bölünmeler ve yozlaşmalar karşısındada bilinçli bir tavır sergiliyemeyecektir.
4. Lenin-Age. S.148
5. Lenin-Örgütlenme Üzerine,İnter Yay. S.118
6. Lenin-Age. S.140-141

7. Lenin-Age. S.105
8. Stalin-Bütün Eerler Cilt.6 S.320, İnter Yay. 26 Kasım-1992
9. Lenin-Aktaran, Komintern'den Kominform'a Cilt.1, Fenando Claudin S.169
10. Lenin-Akt. Age. S.170
11. Lenin-Ne Yapmalı S.151
12. Lenin-Age. S.121-122 13. Age. S.143
14. Age. S.134-135
15. Age. S.155
16. Aktaran Newroz Ateşi Sayı.3 S.42
17. Lenin-Anarşizm ve Anarko-Sendikalizm S.309
18. Lenin;Mark-Engels Marksizm, Sol Yay. S.171

BİR MEKTUP

BİR MEKTUP

YOLDAŞLAR!

Bugün bizim içinden geçtiğimiz süreci bir bütün olarak ele aldığımızda, önümüzdeki dönemde merkezi ana halkayı kavrayıp o doğrultuda hareket etmek belirleyici önemdedir. Aslında olayların diyalektik mantığı tüm sürece böyle bakmayı gerektirir. Karmaşık bir süreçte karşılıklı olarak birbirini etkileyen, koşullayan ve belirleyen bir dizi etmen vardır. Ancak, bunların içinde bir tanesi tüm sürece o anda damgasını vuran, çözümü ya da o doğrultuda hareket ile, tüm süreci belirliyen bir rol oynar.

Tamda bu bakış açısı ile, gerek uluslararası sürece ve gerekse ülkemizdeki toplumsal-siyasal sürece baktığımızda, devrimci hareketimizin acil olarak çözmesi gereken halkayı, yakalamış oluruz. Bu halka; silahlı mücadeledir. Hemen belirtmem gerekiyor; silahlı mücadele öteki süreçlerden tecrit edilmiş, kendi başına her derde deva, sihirli bir değnek değildir. Aksine tüm sürecin bir sonucudur. Ve onun en üst aşamasıdır. Bu tespit, herhangi subjektif bir "buluş"ta değildir. Bizzat toplumsal-siyasal sürecin objektif gerçeklerinin dayattığı bir zorunluluktur.

Ülkemizin bugün içinden geçmekte olduğu sürece bakıldığında, zaten, bizim dışımızda silahlı devrim ile silahlı karşı devrim, mücadele, savaş içindedir. Gerek; Güney, Doğu ve gerekse Kuzey-Batı parçalarındaki durum budur.

Dünyada bir dizi siyasal değişmelerin olduğu ve bu doğrultuda Kürdistan'da da yeni siyasal şekillenmelerin vücut bulduğu bir ortamda bağımsız bir güç sahibi olmadan, süreci etkileyebilmek, nispeten uzun vadede ise belirleyebilmek mümkün değildir. İşgalci egemenlerin tüm güçleri ile Kürdistan'a yöneldikleri koşullarda, silahlı mücadelenin dışında bir yolla güç sahibi olup, deyim yerindeyse taraf olmak hemen hemen imkansızdır. Özelliklede devrimci taraf olmak imkansızdır. Öte yandan, Kürdistan ulusal güçleri içinde de güç ve taraf olabilmek, ittifak yapıp, etkileyip, mümküne dönüştürebilmek için bir yaptırım gücüne ihtiyaç vardır. Bugün bu durum hem Kürdistan i cephe ile ilişkilerde ve hem de PKK ile ilişkilerde geçerlidir.

Daha yalın anlatmak gerekirse, bugün silahlı mücadele yoluna girerek, bağımsız silahlı gücünü oluşturmayan bir örgütü, sadece sömürgeci güçler değil, ülkemizdeki ulusal güçlerde tasfiye edecektir. Ülkemizdeki güçler açısından bu bir gerçektir. Sanıyorum her yoldışımız yalın gözlemleri ile bu sürecin farkındadır.

Bütün bunlarla birlikte soruna birde kitle mücadeleleri, siyasal ortam, daha tam olarak M-L literatürdeki devrimci durum bağlamından olaya yaklaşırsak, durum silahlı mücadele lehinedir.

Egemen sömürgeci devletler, hem kendi içinde ve hemde Kürdistan'a yö-

nelik politikalarında çözümsüzlük içerisindedirler. Buldukları tek yol ez ve yok et çözümüdür. Bu ise her zaman karşılığını er veya geç olsada halkımızdan bulmuştur; diren ve yaşam alanına çıkarak varlığını sürdür. Nitekim ülkemiz dünyanın birçok ülkesindeki tersine sürece rağmen ayağa kalkan, mücadeleye atılan bir devrimci kabarma dönemine girmiştir. Zaman, zaman aldığı duraksamalara rağmen, kabarma dalgalar halinde yayılmaktadır.

Soruna Kuzey-Batı bağlamında yaklaşırsak, öteki tüm nedenlerinde etkisini gözönüne almak kaydıyla, gerilla mücadelesinin belirleyici siyasi etkisiyle, genişleyen bir kitle eylemliği sözkonusudur. Bugün mücadelede ağırlıklı bir yere sahip olan akımların hatalı yaklaşımlarına, zaman zaman kitle hareketlerini yanıltıcı beklentilerin içine çekmelerine rağmen, mücadelenin ivmesi yükselme yönündedir.

Başlangıçta, şehirlerdeki mücadeleyi besleyen, koruyan, etkileyen silahlı gerilla mücadelesi, bugün şehirlerdeki mücadele ile beslenmekte, korunmakta ve etkilenmektedir. Süreç, karşılıklı olarak birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır.

Marksizmin taktik yaklaşımı bize farklı durumlarda farklı davranmayı, değişik taktik doğrultu geliştirmemizi öğretiyor. Devrimin kabarma dönemi ile alçalma, gerileme ve yenilme dönemlerinde aynı doğrultuda davranılamaz. Bugün bir kabarma dönemindeyiz. Bunun gerektiği ise saldırı taktiğidir. Toplumsal-siyasal gelişmelere kendini uyarlamayan, değişen-duruma uygun taktiğini değiştirmeyen akımları, bırakalım iktidar yürüyüşüne çıkmalarını, aksine, tasfiye bekler. Ve bugün bu gerçeğe göre hareket etmeyenleri bekleyende budur.

Soruna bizim subjektif durumumuz açısından bakarsak da: yukardaki, çözümün tek çözüm olduğu kendiliğinden anlaşılır. Özellikle de genel moral değerler öyle bir noktaya gelmiştirki, burjuva ve küçük-burjuva akımlar tarafından kısırlaştırılan, tarihsel yönelişinden saptırılarak çıkmaza meyil gösteren mücadelenin, doğru rotasına oturması için bizim müdahalemiz belirleyici önemdedir. Nitekim, bu doğrultuda geniş bir beklenti oluşmuştur. Örgütümüzün bu beklentiye vereceği cevap, yanlızca siyasi etkisini arttırmakla kalmayacak, gelişip-kitleselleşmesinin önünü de açacaktır.

Silahlı mücadele ile örgüt olarak profesyonelleşmemiz, amatörlükten kurtulmamız arasındada derin bir bağ vardır. Silahlı mücadele içine çektiğimiz kadrolarımız zorunlu olarak profesyonelleşecek, eski yaşam tarzı, alışkanlıkları tasfiye olacaktır. Zira, değişen mücadele biçimleri, zorunlu olarak önceki örgüt biçimlerini, çalışma tarzlarını tasfiye edecektir. Bu yaşamın kanunudur.

Tabiiki silahlı mücadele öteki mücadele biçimleri ile desteklenmeli, etkisi genişletilmeli, pekiştirilen örgütsel ve siyasal taktiklerle, basit bir dairenin içine haps olması engellenmelidir. Bunun yolu ise siyasal olarak açılım sahibi olmak, kitle mücadelelerini yükseltmek, değişen döneme uygun olarak örgüt ve mücadele biçimleri ile siyasal taktikleride değiştirmeyi gerektirir. Bu konu, genel olarak taktiğin konusudur ve bir bütün olarak ayrıca işlenmelidir.

Silahlı mücadelede, izlememiz gereken yol "bize uygun yol"dur. Bu, ülkemizdeki mücadelenin eleştirici bir gözle incelenip, gerekli senteze ulaşmakla mümkündür. İnceleme ve öğrenme uluslararası pratik içinde geçerlidir.

Eğer Kuzey-Batı kesimi baz olarak konuşursak, en uygun biçim başlangıçta, kırlarda sürekliliği sağlanmış gerilla mücadelesi, şehirlerde legal, yarı-legal gösteriler, kitle mücadelesinin değişik biçimleri, ilk baştaki taktiğimiz olmalıdır.

Şartların olduğu ölçüde illegal aygıtı sağlamlaştırıp, koruyarak şehirlerdeki legal imkanlardan son sınırına kadar yararlanmak, deyim yerindeyse, silahlı mücadelenin meşru zemini olmak, izlenecek yol olabilir.

Bizim için bu konuda, örgüt içinde yaygınlık derecesini bilmemekle birlikte sağ bir tehlikenin varlığından bahsetmek gerekiyor. Bu tehlike zaman, zaman kendini açıkça tezahür etti. Bilindiği gibi örgüt adına yapılan açıklamalarda (KAWA Sayı-6), (Kürt Dosyası) kamuoyuna da yansıdı. Her ne kadar gelen tepkilerle bu anlayış yumaşatılmaya çalışıldıysada, daha çok geçiştirildiği söylenebilir.

Bugünkü yansıması ise, mümkün olduğunca silahlı mücadelenin zorluklarını, risklerini öne çıkartarı, örgütün imkansızlıklarını abartan bir yaklaşımla tezahür ediyor. Böyle bir şey yok deniliyorsa, buna ancak sevinilebilinir. Devrimin kendisi en riskli bir süreçtir. Bu riski göze almayanları daha büyük bir "risk" bekliyor, marjinalleşmek, bir türlü gurup aşamasını aşamayarak tasfiye olmak.

Örgütümüzün birimleri, bugüne kadarki hazırlıkları ve kazanımları gözönüne alındığında, zorlukları aşabileceğimizi söyleyebiliriz. Mücadele, eğer doğru örgütlenip, iyi kumanda edilirse, kendi doğrultusunda yarattığı değerler, siyasal etki vs. ile sorunların üzerinden gelebiliriz.

Sağ etkinin yansıyış biçimlerinden birisi, düşmanın gücünü abartan, onun çıkmazını, zayıf yanlarını görmeyen, tersinden ise, silahlı mücadelenin üstün yanlarını dikkate almayan anlayıştır. İki eğilim birlikte, kendini sürece terk etmeyi, dıştaki gelişmelerin beklentisine girmeyi beraberinde getiriyor. Sürekli dışırdaki gelişmeler ve dışımızdaki güçlerin olası başarı ve başarısızlıkları üzerine oluşturulan beklentilerle, taktik oluşturmak, -eğer bunun adına taktik denilirse-, bu en iyi halde bir yorumcunun pasif bekleyiş tavrıdır. İktidar yürüyüşüne çıkmış tarihin en devrimci ideolojisini kendisine rehber edinmiş, sağ ve sol tehlikeye karşı bağımsız bir çizgi, yol ve yöntem geliştirmeyi, hayata geçirmeyi önüne koymuş bir örgütün, tavrı açıkır ki böyle olamaz.

Örgütümüzü tarihsel olarak rolünü oynayabilecek bir seviyeye getirebilecek çok önemli bir yol katedilmiş, şimdi sorun onu yeni bir yönelime sokarak, yürüyüşü saptırmadan devam ettirmektir.

Son olarak belirtmek gerekiyorki, bu uygun durum sürekli böyle devam etmiyecektir. Tarih ve doğa boşluğu sevmez. Bugün, bir boşluk ve arayış vardır. Onu doldurmak için gerekli olanaklara örgütümüz fazlasıyla sahiptir. Biz bu yolu seçmediğimiz koşullarda, gelişme ve doğrultuda farklı çözümler gündeme gelecektir.

Kitle mücadeleleri açısındanda bir "yorgunluk" sınırından bahsedilebilinir. Fizikte geçerli olan, "metal yorgunluğu", toplumsal bilimler açısındanda geçerlidir. Siyasal çözüm önerileri, alternatif mücadele biçimleri ve başarılı bir önderlikle müdahale edilmeyen kitle mücadeleleride, "yorgunluk" sınırına varacaktır. Bu sınıra varmadan, taze kanla beslemek, hareketi bir üst seviyeye taşımak siyasal önderliğin görevidir. Objektif ve subjektif süreç tümüyle, birbirinden yalıtık değildir. Birbirini karşılıklı olarak etkiler ve belirlerler. Objektif süreç, belirleyici olmasına rağmen, belli tarihsel koşullarda, dönüm noktalarında, subjektif süreçte belirleyici bir rol oynayabilir. Bu bakış açısı, mekanik maddeciliğin aksine, diyalektik maddeciliktir.

* * *

Bugünkü uluslararası durum ve yarattığı sonuçlarda, sağlıklı bir değerlendirmeyi gerektiriyor. Bu konudaki bakış açımız esas olarak doğrudur. Merkezi yayın organlarındaki tavrımız, esas olarak doğrudur. Ama derinleştirmeyi gerektiriyor. Daha çok, emperyalist tek kutupluluktan çok kutupluluğa doğru gelişmeyi ve bunun dünya ve bölge siyasetindeki olası yansımalarını tahlil edip gerekli sonuçları çıkarmak gerekiyor.

Gelişmenin yarattığı sonuçlardan biriside, "yeni dünya düzeni" yapılanması adı altında statükoyu koruma çabalarıdır. Ne varki, bu sağlam bir zemine oturmuyor. Herşeyden önce statükonun sonuçlarından zarar gören ezilen halkların devrimci mücadelesi, sözkonusu siyasi stratejisinin altını oyuyor. Öte yandan, burjuva dünyanın, düşmanlık, yayılma ve kışkırtıcılık üzerine kurulu yapısı istikrarsızlığı zorunlu kılıyor. Güçlü olanlar, her zaman kendileri için, etki alanları, nüfuz bölgeleri yaratmak istiyorlar. Balkanlar, Kafkaslar ve Orta-Doğu'da yaşananlar bunun göstergeleridir. Buna Uzak-Doğu'yu ve Afrika'yı da eklemek gerekiyor. Dolayısıyla buralar istikrarsızlığın alanları oluyorlar.

Bütün bunların üstünde ise emperyalist büyük devletlerin, etki ve rekabetleri ile bunun sonuçları var. Sonuncular, dünyanın "doğal efendileri" gibi, her yerde "hazır ve nazır"lar. Tüm anlaşmazlıklara sızıyorlar, bölgesel savaşları kışkırtıyor, siyasal şantaj, askeri yaptırım ve ekonomik kozlarını kullanıyorlar.

Kısaca, dünyada derin bir çelişki alttan-alta kaynamakta ve olgunlaşmaktadır. Bu çelişkilerin gerici cephenin içindeki baş aktörleri "7 zenginler" denilen emperyalist ülkeler ve onlara askeri güçleri ve eski ayrıcalıkları ile eşlik eden Rusya'yı ilave etmek gerekiyor. Değişme ve gelişmesi mümkün olan bugünkü kutuplaşmalar, ABD-İngiltere, Almanya-Fransa, Rusya ve Japonya arasındaki ittifak ve rekabette ifadesini buluyor. Muhtemelen bu ittifak ve rekabetler, yeni oluşumlara ve kamplaşmalara gebedir. Böylece önümüzdeki dönemde bir barış ve istikrardan çok, güvensizlik, istikrarsızlık, gerilim ve savaş hazırlıklarından bahsetmek gerekiyor.

Emperyalist ülkeler arasındaki rekabet ve kutuplaşmalar, büyük emperyalist devletler dışındaki, kapitalist dünyanın değişik örgütlenme ağı içinde bulunan devletlere manevra alanı, etkilerini genişletme imkanı, rakipleri aleyhine siyasal kozlar ele geçirmeyi mümkün kılıyor.

Azerbeycan-Ermenistan çatışmasının karşılıklı olarak tırmanmasında, aynı şekilde, Sırbistan ve çevresindeki devletlerin bitmeyen dalaşında bu durumun büyük rolü var.

Yukardaki tablonun dikkate değer bir yanı ise dağılan Sovyetler ve müttefiki ülkelerin yeni "bağımsız" devletler doğurmasıdır. Emperyalist ülkeler, hem etki alanlarını arttırmak ve hemde özellikle Rusya'nın etki alanını kısıtlamak için, bir dizi halkın ve ulusun "bağımsızlıklarını" tanıdılar ve hatta teşvik ettiler.

Bu noktada Türk hakim sınıflarında bir yandan, mümkün olduğunca etkide bulunarak, kendi siyasal nüfuzunu arttırıp, ekonomik ayrıcalıklar koparmak için çalışıyor, öte yandan, bu bölgelere girmeye çalışan emperyalist ülkelere tam bir çöpçatan gibi taşeronluk yönünde yoğun çaba sarfediyor.

Tabloya, Batılı kapitalist ülkelerin Saddam yönetimi ile içine girdikleri savaşı ve rekabeti ile sonuçlarını da eklersek Kürdistan için bir anlamda olumlu bir dış politik çerçeveden bahsedilebilinir.

Bu koşullarda Kürdistan halkı gibi geniş bir coğrafya, mücadelelerle yoğrulmuş bir tarihe ve nüfus yoğunluğuna sahip bir halkın önündeki tek hedef ba-

ğımsızlık olmalıdır. Konjoktürde buna uygundur. Özellikle, Güney Kürdistan'da bunun momenti yakalanmıştır. Güney Kürdistan Cumhuriyeti'ni ilan etmemek, açıkça basiretsizlik, korkaklık ve son tahlilde ihanettir.İhanet kelimesini fetişleştirmeyelim. Bağımsızlığa karşı alınan tavra ancak bu isim verilebilir. Bu söz konusu güçlerin halen daha yurtsever olmalarını dıştalamıyor. Kimse, emperyalist devletlerin ve bölgedeki sömürgeci devletlerin siyasal santajlarını, blöflerini, yaptıklarına örnek gösteremez. Ne bekleniyordu. Bir tepsi içinde bağımsızlığın sunulmasını mı? Bu ne yazık ki, hemen hemen imkansızdır. Bütün ezilen halklar gibi, bizim halkımızında zaferi ancak mücadele, siyasal kararlılık ve cesaretle elde edilecektir. Bundan başka bir yol yoktur. Yanlızca emperyalistlerin ve sömürgecilerin değil, bizimde bir dizi üstün yanlarımız ve siyasal kozlarımız var. Petrol bunun başlıcası. Öte yandan bölge üzerinde kıyasıya mücadele yürüten yabancı güçler arasındaki çelişkilerden yararlanarak, manevra alanını genişletmekte tamamen mümkündür.

Bu noktada, belki belirsiz ortaya atılan "federasyon" kavramınada açıklık getirmek gerekiyor. Bilinmelidir, federasyon için mücadele edilmez. Bağımsızlık için edilir. Bir halk kendi devletine sahip olmadan, onun organlarını yaratmadan, kiminle, nasıl federasyon yapacaktır. Ayrıca komünistler açısından sorun, herhangi bir devlet değil, en genel deyimiyle Emekçi Cumhuriyeti'dir. Bu ise mevcut devletlerle bir federasyonu imkansız kılıyor. Konunun birçok yanı basınımızda izlendi. Önümüzdeki dönemde dahada derinleştirmek gerekiyor.

Güney Kürdistan'daki gelişmelerle ilgili bir değerlendirme yapmak gerekirse, biz bu sürecin tüm olumlu yanlarını, gerek egemen ulusun sosyal-şoven "sol" bakış açılarına, gerçksede Kürdistan "sol"undan inkarcıların yaklaşımlarına karşı işledik. Ama, denilebilirki hepsi bu kadar. Bu sorunun sadece bir yanıdır. Biz eleştirici-devrimci perspektifimizi burda yumuşattık ve bulandırdık. Kendi bağımsız çizgimiz yerine, işin sadece, Güneylilerin olumlu yanlarını vurgulayan bir çizgi izledik. Gerçi, yayınlarımızda yer, yer Güney'in reformist önderliklerini eleştirdik. Bu hem oldukça yetersizdi ve hemde çoğu kere, onların olumsuzluklarına bizim tarafımızdan bulunmuş mazeretler verdi.

Soruna ikili yaklaşmalıyız. Hem onların yurtsever yönünü ve hemde uzlaşmacı burjuva-feodal karekterlerini birlikte açıklamalı, kendi bağımsız çizgimizi geliştirmeliyiz. Güney'de güç olmamızın, alternatif olmamızın vazgeçilmez koşullarından biriside budur. Ayrıca konünistler olarak, sosyalist görevlerimizi unutamayız. Bu ise her türden burjuva çizginin sistemli teşhirini gerektiriyor. Kaldıki bu güçler burjuva-demokratik görevler bakımından dahi oldukça tutarsızdırlar. Değişik ölçülerde ve farklı biçimlerdede olsa bu anlayışa PKK'de dahildir.

* * *

Bugün özellikle üzerinde durup, araştırılması gereken bir konuda, sosyalizmin tarihi gelişme süreci ve eski sosyalist ülkelerdeki restorasyon sürecidir. Sorun derindir. Tavrımız, tüm sürecin eleştirel bir tahlili temelinde, sosyalizmi bügünkü seviyesinden ideolojik-siyasi buluş açısından daha ileri bir seviyeye çekme tavrı olmalıdır.Bu konuda iki sapmadan bahsedilebilinir. Birincisi; pratik olumsuzluğun, yarattığı karamsarlık ve burjuva propogandanın bıraktığı ideolojik etki ile tümüyle sağa savrulan, sosyalizmin tarihsel kararlarını savunmayan,

sosyalizmin hedefini karartan ve giderek sosyal-demokrasiye çark eden anlayıştır. İkincisi; sürecin olumsuzluklarını görmeyen, ajitatif sözlerle işi geçiştiren, işin nedenlerini değilde, sonuçlarını ele alarak izah eden anlayıştır. Bu anlayışa göre, Stalin'in ölmesi, Kruşçev'in işbaşına gelmesi her şeyin açıklanmasıdır. Gerçek bu kadar kısırmıdır? Sosyalizmin tarihi bu kadar basit ele alınabilinirmi? Stalin'in ölümü ve sonraki gelişmeler, işin uç noktaları, yani sonuçlarıydı. Bu sonucu hazırlayan süreci inceleyerek ancak sağlıklı bir bakış açısına sahip olabiliriz. Ve bu alanda kollektif, uzun süreli bir çalışmayı gerektiriyor. Hareketimiz bunu Dünya Komünist Hareketinin parçaları ile birlikte çözmeye çalışmalıdır. Bu aynı zamanda yeni bir ENTERNASYONAL'inde yoludur.

Sosyalizmin tarihine yaklaşırken, sosyalist ülke ve partilerin kendi ülkelerinde değişik dönemlerde uyguladıkları farklı taktikleri, genelleştirmek "ilke" düzeyine yükseltmek eğiliminide aşmak gerekiyor. Türkiye Sol kesiminin büyük oranda bu güzergahta olduğu söylenebilir. Marksizm-leninizm, şüphesiz her ülkedeki devrimci mücadele ile zenginleşecektir. Ama teorinin özü, olaylara bakış açısı, toplumu izah etme, dönüştürme, gelecek toplumun projesi ve nihai amaçtır.Bu yol, her ülkenin özgün durumunda, kendine has bir biçim alacaktır. Öz ile biçimi karıştırmamak gerekiyor. Çoğu, kere değişik partilerin ve ülkelerin kendi özgün koşullarında uyguladıkları biçimler tek doğru yol diye öne sürülmekte, sınıf mücadelesine dışardan reçeteler sunulmaktadır. Örgütümüz, önümüzdeki dönemde bu bakış açısı ile kollektif bir çalışmaya koyulmalı, bilimsel seviyesini yükseltmelidir.

* * *

Örgütlenme üzerine düşüncelerimi kongreye sunduğum "ÖRGÜT ve ÖRGÜTLENME SORUNLARI ÜZERİNE" isimli yazıda açıklamaya çalıştım. Bazı eklemeler yapmak istiyorum.

Önce bizim önümüzdeki dönemde üzerinde örgütlenme alanında durmamız gereken konulardan birisinin kitlesel yan örgütler yaratmak olduğuna tespit etmeliyiz. Bu kitleselleşmenin ve bir anlamda ittifak politikalarının sınıf temeline, sosyal bileşenine oturtmanında yoludur. Kürdistan sınıflı bir toplum olduğuna göre, tüm sınıf ve katmanları KAWA'da örgütleyemeyiz. Mücadelenin farklı ihtiyaçlarını ve temelini oluşturan değişik sınıf ve katmanların örgütlenmesi mutlaka yaratılmalıdır. Parti dışında, önümüzdeki dönemde yaratmamız gereken örgütlenmeler; Ordu, Gençlik ve Kadın Örgütlenmesidir.

Gençlik ve kadın örgütlenmeleri, toplumsal hareketlilikte çok önemli bir yere sahiptirler. Öte yandan bu sosyal katmanların kendine özgü sorunları söz konusu. Ve zaten bu sosyal grupların hem kendi toplumsal hareketlilikleri ve hemde değişik siyasi hareketlerin doğrultusunda oluşumları v ardır. Bizde bu alana müdahale etmeliyiz. Bu alana müdahale etmek, KAWA "Şube"leri açmak demek değildir. Söz konusu alanın özgünlükleri üzerinde şekillenmiş, özerk örgütlenmeleri yaratmak gerekiyor. Bizim etkimiz esasen ideolojik-siyasi olmalıdır. Biz, ideolojik etkimizle bunları kendi çevremizde tutmalıyız. Yoksa emir ve talimatlarla değil. Bu örgütler içindeki komünistlerin çabaları ile yanımıza çekmeliyiz. Emirlerle değil. Kitleselleşmenin bir yoluda budur.

* * *

Kongre çalışmalarında esas olarak, ideolojik-siyasi sorunlara ve bu anlayışı hayata geçirecek örgütsel politikalara, ağırlık vermeli, bunun üzerinde yükselmelidir. Kişisel sorunları, olumsuzlukları, kongrenin gündemine almak, karşı-karşı olduğumuz sorunun ve sürecin önemini kavramamaktır ve Kongre'yi kısırlaştırır. Geçmiş yönetimin hata ve başarılarına da bu bakış açısı ile yaklaşmak gerekiyor. Bizim yönümüz geçmişe değil, geleceğe dönük olmalıdır. Her yoldaş, eleştiri ve önerilerinde bunu dikate almalıdır. Olumsuzluklar önünde diz çökmek ve onu bir ağlama duvarına çevirmek bizim tavrımız olamaz. Olumsuzluklar, eleştirilmeli, geleceğe dönük, çözüm önerileri üretmeliyiz. Şüphesiz geçmişin hatalarına karşı acımasız olunmalı ve sebep-sonuçları ortaya çıkartılmalıdır.Ama sağlıklı bir bakış açısı ile en azından o dönemin objektif ve subjektif koşullarını gözönüne almak gerekiyor. 92'de gelinen ve seviye ile örneğin; bir 88 yada 89'un sorunlarına çözüm getirilemez. Her dönem kendi gerçekliği içinde kavranmalıdır.

* * *

Yayın politikamız yeniden gözden geçirilmeli, bu alandaki amatörlük aşılmalıdır. Bu konu profesyonel ve merkezi bir çalışmayı gerektiriyor. Ajitasyonumuz, illegal gazetemiz üzerinden yürütülmeli, illegal organımız örgütümüzün faaliyetinin-çizgisinin tam bir ifadesi olmalıdır. Süresini Konferans hesaplamalıdır. Benim illegal organ için önerim; ilk başta bir aylık, sora giderek 15 günlük düzenli bir gazeteye dönüştürmektir. Bu işin kendisi uzmanlaşmayı ve örgütlenmeyi gerektiriyor. Profesyonel yapabilmek için özel, basın örgütlenmesi yaratılmalıdır. Bunun ilk ön koşulu ise, yayını planlayan, düzenleyen ve yön veren Yazı Kurulu'nun oluşturulmasıdır.

Legal olanaklardan yararlanarak, özellikle teorik-siyasi konular bu araçlarda işlenmelidir. Ama bilinmelidir; legal olanaklar ilelebet sürmeyecektir. Bunun için illegal aygıt sağlamlaştırılmalıdır.

Yayın alanında sistemleştireceğimiz diğer bir araç ise örgüt içi yayındır. Merkezin örgütü yönlendirdiği, örgüt içi sorunların tartışıldığı zaman zaman örgütlü-birleşik tartışmanın yürütüldüğü iç yayın organ, örgüt ve önderliğin vazgeçilmez koşullarından biridir.

* * *

Kongre'de önderliğe aday olanlar, işin başlangıcında tüm güçleri ile soruna hazır olduklarını belirtmelidirler. Özellikle, önderliğe seçilen arkadaşlar, kişisel sorunlarını ikinci plana bırakıp, tümüyle örgütün işlerine koyulacaklarını, kabul etmeleri gerekiyor. Bunu benimsemeyen arkadaşlar önderliğe seçilmemelidir.

Kongre, önderliğin çoğunluğunun ülkede mücadelenin başında olmasını karar altına almalıdır. Yurt dışında önderlik temsilcilik düzeyinde olmalıdır.

Önümüzdeki dönemin sıcak geçeceği ve birçok şeye gebe olduğu gözönüne alınırsa, Kongre süresi iki(2)'yıla indirilmelidir. Ayrıca, süresi içinde Konferansı yada Kongreyi toplamayan bir önderliğe karşı, tüzüğe bir madde eklenerek, konferans veya kongre süresinin geçtiği koşullarda, MK'nin işlevsiz kalması

yerine Bölge Komitelerinin temsilcilerinden oluşan bir Konferans Hazırlama Komitesi'nin yetkileri devralarak, en geç 6(altı) ay içinde Konferansı toplaması tüzük hükmüne bağlanmalıdır.

Kongre kararlarımız, Kongre'ye sunulan taslaklar, yapılan değişikliklerle birlikte, en kısa sürede kitap olarak çıkartılmalıdır.

Kongremiz, sadece örgütsel değişikliğin yapıldığı bir zemin değil, bilakis derin-doğru-bilimsel-siyasal-ideolojik ve örgütsel tespitlerin yapıldığı yeni bir yapı olmalı, örgütümüzü ve mücadeleyi bir üst aşamaya taşımalıdır.

Bunu başarabiliriz. Bunun imkan ve zeminine fazlasıyla sahibiz!

Kongre sonrası örgütümüz açısından ideolojik-siyasi-örgütsel yönden bir yükselme ve saldırı dönemi olmalıdır.

Kongre'nin çabası bu yönde olmalıdır. Tüm yoldaşların beklentileri bu yöndedir.

E.O.

KAPANIŞ KONUŞMASI

KAPANIŞ KONUŞMASI

Değerli Delege Yoldaşlar!

Savaş ve Parti İnşa Kongremiz, başarıyla sonuçlanmıştır. Bize layık gördüğünüz Divan görevini, desdeğinizle yerine getirmenin huzuru içindeyiz. Bizi asıl mutlu eden ve coşkulu kılan, kongremizin başarıyla sonuçlanması, ulusal kurtuluş ve KAWA tarihine geçecek çok önemli karar almış olmasıdır. Bugün, Kongremizin almış olduğu kararların önemini kavramıyanlar yakın tarihte bunun önemini mutlaka kavrıyacaklardır.

Yoldaşlar!

Almış olduğumuz kararların maddi bir güce kavuşması, bir anlam ifade edebilmesi, ancak bütün delege yoldaşların çaba göstermesi ile mümkündür. Kongremizi anlamlı kılacak, güçlü kılacak olan; tespit ettiğimiz görevlere canımız pahasına dört elle sarılmaktan geçecektir. Kürdistan devriminin bugünkü can bedeli bu kavgayı dayatmaktadır.

Kongremiz, 14 gün boyunca 26 gündem maddesini görüştü, birçok tez, öneri ve tespitleri tartıştı, sonuca bağladı, 64 karar aldı.

Kongremiz, bize yeni perspektifler kazandırdı. Yeni görevler ve işbölümünü belirledi.

Kongremiz, uluslararası durumu tartıştı ve yeni konjöktürlere işaret etti. Bu bağlamda Kürdistan'daki durumu ele alıp devrimci politikanın ne olması gerektiğini tesbit etti. Emperyalizmin özelliklerinin değişmediğini, sosyalizmin geçici mevzi kaybetmesi sonucu dünyada estirilen anti-komünizm rüzgarına karşı duvar ördü ve mücadelenin yükseltilmesi gerektiğine işaret etti. Kürdistan devriminin bölgedeki önemi ve muhtemel sonuçlarına işaret etti, dost ve düşmana karşı politikamızı, tavrımızı belirledi.

Kongremiz, KUKM'nin zorluklarını tartıştı, emperyalizm ve sömürgeciliğe karşı mücadele politikamızı, strateji ve taktiğimizi gözden geçirdi. Atacağımız adımı, pratik görevlerimizi tespit etti. Bu konuda atacağımız en önemli adımın; sömürgecilerin kirli savaşına karşı halkın devrimci ve haklı savaşını örgütlemek olduğunu belirledi. Bu nedenle savaş sorunlarımızı tartıştık, kararlar aldık.

Kadın sorununu, kültür ve sanat sorununu, Kürdistan'ın parçalanmışlığının getirdiği siyasi, ekonomik, örgütsel, askeri sorunları tartıştık, önemli sonuçlara vardık.

Doğal müttefiklerimiz olan ezen ulus devrimci güçlerinin sorunlarını tartıştık, ortak mücadele ve dayanışmanın zorunluluğu konusunda önemli kararlar aldık.

Çalışma tarzımızı ortaya koyduk, halkın özgür iradesini ortaya çıkarmanın

ve iktidar için örgütlenmenin yöntemleri hakkında önemli tespitler yaptık.

İç sorunlarımızı, örgütsel durumumuzu, hata ve zaaflarımızı konuştuk, çözüm için kararlar aldık.

Kongremiz, daha birçok önemli noktada önemli kararlar aldı, tespitler yaptı.

Örgütümüze ve halkımıza gelecek vaadeden, Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan için önemli bir kilometre taşı olan Savaş ve Parti İnşa Kongremizi böylece başarı ile sonuçlandırmış oluyoruz.

Devrim şehitlerinin anısına, kongremizin kararlarına, KAWA'nın ilkelerine bağlı kalacağımıza söz veriyor, bütün yoldaşları bu başarıdan dolayı kutluyoruz.

DİVAN

"Kuşkusuz bizleri, ezilen halkların kurtuluş hareketi kadar ve hatta ondan da önemli sosyalizm içerikli devrimler ilgilendiriyor. Aynı şekilde sosyalizme yönelen devrimler sadece gelişmiş kapitalist ülkelere özgü bir olay değildir. Geçmişte belki sadece Batı, sosyalist devrimlerin vatanıydı. Ama bugün, dünyanın dört bir tarafında, Avrupa ve Kuzey Amerika kadar olmasa da, kapitalizmin geliştiğini görüyoruz. Dolayısıyla sosyalizme yönelme artık dünyanın birçok ülkesinde, proletaryanın önderliğinde mümkündür. Bu bakımdan, artık klasik anlamda, sosyalizmi, sosyalist devrimi Batıyla sıkıştırmak, demokratik devrimleri Doğuyla sınırlamak doğru olmayacaktır. Doğu'da belki ilk dönemler demokrasi sorunu ağırlıklıdır, ancak sosyalizme gidebileceğini de görmek gerekiyor."

20.- DM